

ཨཱ། ལྷུངས་རབས་དེབ་ཐེར་
ནོར་བུའི་ཐེང་བ།

ॐ ह्रीं क्लीं ॥
 ॐ ह्रीं क्लीं ॥

༡༡། འཕགས་པ་འཛིག་ཏེན་དབང་ཕུག་གི་ནམ་
སྒྲུལ་རིམ་བྱོན་གྱི་འབྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་
ཐོང་བ་བཞུགས་སོ།།

དེབ་ཐོང་བདུན་པ།

༡༽ སྐྱེ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐུར།
སྟོན་ཆ།

མདོ་སྨད་ཡསྱུའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཆོགས་རྒྱུད་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས།

ཚུལ་སྤྲེག་དང་དེའི་གཞུགས་རྩལ་འགོད་པ།	སོ་རུ་དར་བྱས།
བྱུང་ལ་ལྟུང་སྟོན་པ།	ཤེས་རབ་དར་བྱས།
བྱུང་ལ་ལྟུང་འགོད་པ།	ཚངས་དབྱངས་བྱ་མཆོ།
འཕྲུལ་དེའི་བཟོ་སྤྲེག་པ།	དོ་རྩེ་ཆེ་མིང།

༡༣། འཕྲུངས་རབས་དེའི་ཐེར་ཚོར་བྱེད་ཐེངས་པ། བོད་བདུན་པ།
བོད་ལྗོངས་མདོ་སྐད་ཆོལ་ཁའི་ལྷ་སྐུའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྤྲེག་ཆོག་ས་རྒྱུད་ནས་བར་འགྲེམས་བྱས།

བར་དབང། མདོ་སྐད་དབྱས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་ལ་ཡོད།
བར་སྐྱུན། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་བར་གཞི་དང་པོ་བསྤྲེགས།
བར་ཐེངས། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་བར་ཐེངས་དང་པོ་དབང།

མཉེན་ཆས། Adobe InDesign CS6
དེའི་ཆད། 6.2x9.2 Inches
ཡིག་གཞུགས། Monlam Uni OuChan
དཔེ་ཉན། ISBN 978-81-931323-6-4

ཚུམ་སྒྲིག་པའི་སྡོན་སྦྱང་།

༡༡། ཕྱོགས་བརྩེ་རབ་འབྲམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གདུང་འཛོལ། ལམས་གསུམ་སྒྲེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར། བསྟན་འཛིན་བྱེ་བའི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གང་ལའང་འགྲན་པའི་ལྷ་དང་བྲལ་ཞིང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆོག་མཆོན་དཔེའི་དཔལ་གྱིས་རབ་མཛེས། ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་བྱངས་ནས་འབྲིན་པའི་གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྡན། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པས་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་གཅིག་ཏུ་མཉེས་གཤིན་པའི་བཙེ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱགས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་དགས་སྦྱིང་ལྡེའི་ལྷས་ཅན་མཐའ་དག་རང་བཞིན་ངང་གིས་དབང་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་ཕན་བདེའི་ལམ་མཆོག་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ། ཏུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱགས་རྗེ་དང་བཀའ་བྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བ། འཕགས་པ་སྦྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཏུར་སྒྲིག་གར་རོལ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པད་དཀར་འཛིན་པ། ལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད། པཎ་སྐུབ་དང་རྒྱལ་མོན། གསུམ་ལྡན་ཏུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་རྣམ་རོལ་ཏུ་འཕོས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་འགྲོ་སྤྱི་དང་སྟོན་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་འབྲེན་པའི་སྤྲད་སྤྱགས་བསྐྱེད་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལས། བདེ་བས་

མོངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་འགོ་བ་ཀྱ་ཞིང་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་
 གཉེན་བྲལ་བ་ནམས་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ཁག་མོས་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་
 ཅི་དགར་མངལ་ཚོག་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ལོ་གནས་ལུགས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཡོངས་
 ལ་པན་ཐོགས་རེའི་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་པར་འགྲེམས་བྱེད་འདུན་ཆེ་ཚུལ། སྐྱ་སྒྲིལ་ཡིག་
 ཚང་ནས་སྐྱེ་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཡསྟན་སེང་གསལ་
 འདེབས་ཁྱུས་པའི་བཀའ་བྱིར་ཐེབས་སུ། “སྐྱེ་བ་སྤྱི་ལོ་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་
 གཞི་ཞིག་ངས་པར་ཡོང་རྒྱུ། དེས་ན་དཔྱོད་མཛད་ནམ་ཁག་ནང་གསལ་བའི་སྟོན་
 རྗེས་ཚིགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་སྐྱབས་ཚིགས་བཅད་ཁག་ འཆར་ཅན་མངལ་
 ཁ་མཛད་སྒྲིའི་རིགས་བཅས་དོན་གཤམ་ཆུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་གཞི་ནམས་
 མ་བཀོད་པར། རོས་འཛིན་ཁྱ་སྤངས་དང་། སྟོབ་གཉེར་ངི་གནང་སོགས་སྟོང་དོན་
 ཉུང་བསྐྱེད་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དཔར་བསྐྱབ་བྱས་ན་འཕྱས་”ཞེས་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྟོབ་
 སྐྱེ་ཐེབས་བཞིན་མཁས་པ་མཁས་པའི་བྱང་ན་མངོས་པ་འགས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཁོས་
 བྱུང་གིས། <<འཕགས་པ་འཛིན་རྟོན་དབང་ལྷུག་གི་ནམ་སྐྱེལ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་
 རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་བྲེང་བ>>ཞེས་པའི་དེབ་བྲེང་ནམས་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ནས་
 སྤྱི་ལོ་འགྲེམས་བྱས་པ་དེ་དག་མགོན་པོ་གང་གི་ཐུགས་རྗེས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་
 འཕེལ།

ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དབྱུང་གིས་
 གཟིགས་པའི་ལམ་སྟོན་དེབ་བྲེང་བསྐྱེད་པ་འདི་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ཡང་སྐྱེལ་རོས་
 འཛིན་ཁྱ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་དེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནམས་གཞན་འགྲན་མེད་པ་དང་
 ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱེ་གོ་ཚད་པ་ཞིག་གནང་
 འདུག་པ་སྟོས་མེད་ཀྱང་དེབ་ཐེར་གྱི་བྲེང་བ་འདི་དག་གི་དཔེ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕངས་

སེམས་དང་སྒོས་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་འདྲིན་སྤྱི་དང་། བྱང་
 པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་ཀུན་འཕགས་དཔལ་བཅེགས་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདྲིན་པ་འདྲིག་རྟེན་དབང་ཐུག་མི་
 ཡི་ཐོལ་གྱི་དུར་སྤྲིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་བདག་ཅག་ཁ་བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་
 གྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་དབྱང་གཉེན་གཅིག་ཕྱར་གྱུར་པ། ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་འཕགས་
 ཡུལ་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་སོགས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་འཛམ་གླིང་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་གྱི་
 སྤྱི་ནོར་རྣམ་འབྲེན་ཐུག་ན་པསྒོ་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ། རོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆན་ནས་སྒོས་
 བ་ཡུལ་ཆེ་བཅུན་འཛམ་དཔལ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོ་སྤྲད་
 གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྲེ་ཞེས་མཆན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྲད་ཞིའི་
 གདུང་བ་སྟོལ་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད། གངས་ལྗོངས་མདོ་སྤྲད་ས་ཡི་ཐིག་
 ལེར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་དང་། གངས་
 ཅན་མཁས་རྒྱའི་གཙུག་རྒྱུན་འཛམ་དབྱངས་སྤྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གང་དུ་འཁྱུངས་
 པའི་གནས་སྐྱེ་འབྱུང་དང་འདབས་འབྲེལ་སྟག་མཆོར་དུ་ཚུར་མཐོང་སྐྱེ་བའི་སྤྲང་
 རོར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག་ ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༥ ཉིན་སྐྱའི་
 མཆན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞད་དེ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྐྱུངས་
 པ་རིམ་གནང་གིས་མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སོན་ཞིང་ཆོས་ཀུན་ཐུགས་
 སུ་ཚུབ་པའི་མཁྱེན་དཔྱོད་གོང་ན་མེད་པས། ཡངས་པའི་འདྲིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་
 འཆོ་བའི་གཟུར་གནས་མིའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་གྲས་མཆོད་ལྟར་ལེན་ངང་བཟང་
 བྱ་རྒྱུ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་བཞེས་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡ་མགོན་པོ་གང་
 གི་སྐྱའི་འཁྱུངས་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་འདི་རྣམས་པར་འབྲེམས་བྱས་ན། ཡ་རྒྱལ་བའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་མཛད། ཤར་འདོད་

ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་བྱུང་སྟོན་པའི་ནམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་
གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་དུ་གོ་ནས་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྟེལ་
གྱིས་རིགས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཇི་སྟེད་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མི་ཚྭ་ངས་པར་འཕུལ་
ཡུན་དགེ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གཏན་ཆོགས་འདི་ལྟག་མི་དགོས་པས་ཡ་རྒྱལ་བ་
དགྱེས་པའི་མཆོད་སྟོན་དུ་འཇུག་ནས་ཆོགས་སྦྱབས་པོ་ཆེ་གསོག་པའི་ངས་དོན་གྱི་
བཏན་བཞུགས་སུ་རེ་སྟེ།

མདོ་སྨད་ཡ་སྐྱེའི་གུ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཆོགས་རྒྱུད་ནས། སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་
ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐྱེའི་འཁྲུངས་རབས་ནམ་ཐར་གྱི་དཔེ་དེབ་འདི་དག
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལྷ་ ༥ པའི་ནང་གྲས་པར་ཚོམ་སྒྲིག་ཡོང་བའི་རེ་སྐྱེལ་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་
སྟོན་ལས་བྲེལ་ཆེས་འཕེལ་ལྷན་དང་། ལག་ལེན་དངོས་གྱི་ནང་པར་ཙ་བྱ་སྒྲིག་ཙམ་
མིན་པར་སྟེབ་བྱས་དང་དོན་བྱས། བསྐྱར་བྱས། དཀར་ཆག་གསར་བཟོ། དེབ་གཟུགས་
ཚུན་བཅོས་སྒྲིག་གི་ནམ་གྲངས་བརྒྱད་དགོས་པའི་ལས་ཀ་མང་ནའང་། སྤྱིད་པའི་བྱུག་
རྩ་མཐའ་དག་གཅོད་བྱེད། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་ནོར། ཞི་བའི་སྒོ་གཅིག་ཕྱ་ཟབ་
མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེའི་ཙ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ཐབས་མཁས་གྱིས་
སྦྱོང་བའི་འཕགས་པ་འཛིན་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དུར་སྒྲིག་གོས་བཟང་ལྷུབ་པའི་གར་དུ་
སྦྱོས་ཤིང་། བསྐྱབས་གསུམ་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་ཕྱགས་རྒྱུད་གཏམས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཞལ་
སྟོན། བཀའ་ངོན་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཙ་བའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་ལྷ་མའི་ནམ་འཛིན་
ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ཕྱགས་
དགྱེས་པའི་མཆོད་སྟོན་དུ་འཇུག་རེ་དང་། ཡ་རོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཡ་སྐྱབས་
མཆོག་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་མདོ་སྨད་ལ་རོགས་གང་ཕན་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱི་སྟོན་

ལམ་སྟོན་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཅམ་ཐར་འདི་
 རིགས་ལ་མངོན་པར་དང་བའི་དད་པ་དང་། གང་ལ་གང་འདུལ་ཐབས་མཁས་ལྷགས་
 གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགོ་ནམས་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་རྗེས་འཛིན་སྤྲུགས་བཅའི་བཀའ་
 ཇིན་ནམས་དྲན་པའི་ཤུས་པ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པས་རང་རྒྱུད་བསྐྱུལ་ཏེ་ཉིན་མཆན་
 ལྟོས་མེད་ལྟ་བུར་བྱ་སྤྱིག་གི་ལས་ལ་བྱུགས།

༡༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་གཏན་འབེབས་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱབ་པ་སོར་བཞག་གིས་^༡མ་
 ཕྱི་དེ་དང་། བོད་རང་ནས་པར་བསྐྱོས་བཀྱིས་པའི་^༢སྤྱི་མོའི་ཤིང་པར་རྟིང་ཁྱུངས་ཁག་
 དང་། དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་བསྐྱབ་པ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དང་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་
 ཁང་མཉམ་བསྐྱེལ་སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱབ་དཔེ་རྟིང་འཆོལ་བསྐྱེད་ཕྱོགས་སྤྱིག་ཁང་དང་
 གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་པར་དུ་བསྐྱབ་པ། གྲུང་
 གོའི་བོད་རིག་པ་རང་ནས་པར་འབྲེམས་བྱས་པའི་^༣ཡུལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་
^༤མཛད་ནམ་དེབ་ཕྱིང་སོགས་མ་ཕྱི་གསུམ་རེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གྱིས་སྒྲེབ་བྱས་ཐངས་
 གཉིས་བྱས།

༢༽ དེ་ཙམ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་སྤར་དོན་བྱས་སྐབས་ཀྱང་། ཅམ་ཐར་འདི་དག་དཀྱུས་
 གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་མིན་པར་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ནམས་བར་ལེན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པས་གོང་གསལ་མ་ཡིག་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་བོར་བར་བསྐྱར་བཞུས་ཀྱིས་དོན་སྟོན་
 འདུག་ངེས་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་རིགས་དང་དོན་ལ་འཁྱུལ་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ནམས་
 དེང་སྐྱོད་སྒོ་འཕེལ་ཆའི་ཆོག་ཏུ་བཅོས། གཞན་གང་ཡང་བྱང་བའི་ཡི་གེ་དང་བརྟ་
 རྟིང་དོན་དེར་འདུག་ངེས་པལ་ཆེར་བོད་ཤིང་པར་རང་ལ་ཁྱུངས་བཅོལ། དཔེ་དེབ་
 འདི་རིགས་བོད་ཤིང་པར་ཁག་ལས་བརྟས་པ་ཡིན་སྐབས་དེ་དག་དང་དེང་སྐབས་
 དེབ་གཟུགས་སུ་ཕབ་པ་གང་ལ་ཁྱུངས་བཅོལ་བའི་ཤོག་གྲངས་གསལ་འདེབས་དང་།

སྐབས་བབ་ནང་དོན་བསྐྱེས་ནས་བཀོད་རིགས་ལ་བསྐྱེས་དང་། དཀྱུས་ཀྱི་བར་སྐབས་
ཀྱི་ཆོག་རེ་བྱང་འཕྲི་ནས་དགོས་ངེས་ཆོག་ཀྱང་བར་ལེན་གྱིས་བསྐྱིགས་པ་ནམས་ལ་
བརྟམ་ཞེས་མཆན་བྱ་བཏབ་ཡོད།

༡༽ དོན་ཁྱུས་ཀྱི་སྐབས་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཤིང་པར་ཁག་ལ་ཁྱུངས་གཏུགས་པར་
དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ལས་གོང་འོག་འཁྲུག་པ་ (དེབ་ཐེང་གསུམ་པ། ཡསྟུ་ཐེང་ལྔ་པའི་
ནམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་ ༡༡༥ ལ་གཟིགས།) དང་། ནམ་ཐར་ཕན་ཚུན་གྱི་ཤོག་གངས་
འཁྲུག་སྟོན་ (དེབ་ཐེང་ལྔ་པ། ཡསྟུ་ཐེང་བརྒྱད་པའི་ནམ་ཐར་གྱི་ཤོག་གངས་ ༡༡། ཡསྟུ་ཐེང་བརྒྱ་
པའི་ནམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་ ༡༡༩ དང་། ༡༢༡། ༡༢༩ ཁག་དང་། དེབ་ཐེང་བྱུག་པ། ཡསྟུ་ཐེང་
བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་ ༡༠༠ དང་། ༡༠༩ ། ༡༡༠ ཁག་བཅས་ལ་གཟིགས།
འདིར་ཨང་གངས་བཏབ་པ་ནམས་མ་དེབ་ལས་གཞན་ལ་མ་ངེས། འདིར་ཨང་གངས་བཏབ་པ་ནམས་
མ་དེབ་ལས་གཞན་ལ་མ་ངེས།) རེ་འདུག་པ་ནམས་སྐབས་སོ་སོར་གསལ་བཤད་ཁྱུངས་
སྟེལ་བྱས།

ད་ལམ་གྱི་དེབ་ཐེང་འདི་དག་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཐོག་མའི་པར་འབྲེམས་
བྱས་པ་ལས་ཕལ་ཆེར་མ་འདས་པ་ཞིག་དགོས་པས་སྐབས་བབ་ཅམ་ལས་ཞིབ་བསྐྱར་
མཐར་ཆགས་བྱས་ནས་སྟོག་རྩུ་མ་བྱུང་ནའང་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ནམས་ལ་ད་
དུང་ཆད་ལྷག་གི་སྟོན་འཁྲུག་ངེས་པ་རེ་བྱང་ཡོད་བཟོ་འདུག་པས་སྔད་ཕྱིན་འདི་དག་
ལས་རྩུ་ཆེ་ཅམ་དགོས་རིགས་ནས་བོད་ཤིང་པར་རང་ལ་ཁྱུངས་གཏུགས་རེའི་ནམ་
ཐར་སོ་སོའི་མཁུག་དཔེ་ཆ་ནམས་གང་ནས་རྟེན་ཁ་གསལ་བྱས་ཏེ་བཀོད་ཡོད།

༢༽ དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་སྟེན་ཡང་སྟེ་འོར་གོང་ས་ཡསྟུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
གིས། ཡུལ་དབང་སྟུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཡང་སྟུ་ཐེང་ཕྱོག་ཚུལ་དང་སྟུ་ཡོན་གསན་སྟོང་
གི་བརྒྱད་རིམ། སྟུ་ཆེ་དེའི་མཛད་འཕྲིན་གཙོ་བོ་ཁག་བྱར་འདོན་གྱིས་ཞིབ་འཁྲུག་གི་

རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་བསྐྱབས་སྒྲིགས་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་སྤྱི་ལོ་བས་གཞིར་
 བཟུང་སྐབས་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་ཆེད་ཤོག་གྲངས་དང་ཐིག་ཐེང་ཚུན་གསལ་འདེབས་
 དང་། དེ་བཞིན་འདི་དག་ནང་བོད་གནའ་རབས་ཤིང་པར་ཁག་གི་དཔྱད་བཞིན་
 རྣམ་ཐར་ཆ་ཆང་བ་མེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཆེད་ལས་གཞན་བོད་ཕྱི་ནང་གང་སར་པར་
 འགྲེམས་བྱས་པའི་རྣམ་ཐར་རེ་བྱུང་ནང་ཆ་ཆང་བ་ཡོད་ཤག་གིས་བཀོད་འདུག་ (དེ་
 ཐེངས་གཉིས་པའི་ནང་འཁོད། ལྷུལ་དབང་སྤྱི་ཐེངས་གཉིས་པའི་རྣམ་ཐར་གཡང་པ་ཆོས་རྗེ་དང་
 དཀོན་མཆོག་སྐབས་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་སྟོན་ཤིང་།) པའི་འཁྲུལ་
 པ་དང་མ་དག་རྒྱུན་འབྲམས་རིགས་བརྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་འང་ཡིན།

༥༽ ལྷུལ་བའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལ་སྤྱི་སྟོན་གྱི་ས་བཅད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་གྲུབ་པ་
 རྣམས་དཀར་ཆག་དུ་བཏབ་པ་དེ་སྤྱི་ཡོད་མུས་གཞིར་བཟུང་དོན་འདི་ལ་བའི་ས་བཅད་
 གང་རྒྱས་རེ་ཡོད་ན་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་ཆེ་ཐོགས་པ་སྟོན་མེད་ཀྱང་། དེ་
 འདྲ་ཤིས་དཔྱོད་ཀྱིས་མི་འདང་ནའང་སྐབས་བབ་སྤྱི་བྱེད་གནད་འགག་གལ་ཆེ་ཁག་
 ཆང་བའི་སྤྱི་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་ཐར་སོ་སོའི་སྤྱི་ཁོག་སྟོ་རོར་འཆར་བྱབ་པ་སྤྱི་མེད་
 གསར་བཏོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་དོན་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་རིགས་ལ་
 བར་དུ་འབེབས་རེ་ཕབ་པ་བཅས་དེང་དུས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་བྱས།

༦༽ རྣམ་ཐར་འདི་དག་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དཔལ་ལྷན་ཉོད་རྒྱུད་གྲ་
 ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། འཕགས་ཡུལ་གི་རྟེན་ཁྱེད་པ་གྲ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་
 བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། རྟ་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་ཀྱི་
 དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་གང་དགོས་མཁོ་སྟོན་
 གཡར་པོ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་མ་ཤིས་པར་བཞག་ལས་རྣམ་ཐར་སྐྱུས་གཙང་
 འདི་དག་གྲུབ་པས་རོགས་རམ་བྱེད་པོ་དེ་དག་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།

པ། སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ཆོས་ཤིག་གི་སྐབས།
 དཔེ་དེབ་པར་བསྐྱུན་བྱས་ན། མ་དག་པ་ཞིག་ལ་དག་པ་ངོས་འདྲིན་གྱིས་མ་དག་རྒྱན་
 འབྲམས་བྱས་ན་ལེགས་པོ་མེད་པས་དག་བཅོས་ཁྲུངས་འཕེར་བྱེད་དགོས་པའི་མན་
 ངག་ལམ་སྟོན་གནང་བ་དང་དཔེ་དེབ་འདི་དག་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སྟོང་བཅང་
 གིས་ཁྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་འདིར་ལེགས་ཆོག་ཅི་མཆིས། ཡལོང་ས་ལྷ་མིའི་ནམ་འདྲེན་
 ཡསྟུབས་མགོན་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་
 ཟུགས་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྱིན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱོ་ཆོ་ཡཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་
 པའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བ་དང་།

དཀྲུས་གཅིག་ལྷ་བྱར་ཤོག་ལྟེ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དུས་སྤང་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱེད་
 དགོས་པས། ལུས་སེམས་བསྐྱིམས་ཏེ་ཞིབ་ཆགས་ནན་ཏན་བྱས་སྟུལ་ཡང་། ད་དུང་
 ཤའི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་དང་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
 པའི་ལས་བསགས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ལ་སོང་མཐོལ་
 བཤགས་ཞུ་བ་དང་། ཤེས་ནས་སྤྱོད་པའི་གཞུང་གནས་སྟོ་ལྟན་ནམས་ཀྱིས་ཡོ་བསྐྱང་གི་
 དགོངས་འཆར་ཡང་གནང་རེ་བཅས་འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་ཕྱོད་པའི་
 དཔེ་ཆོགས་བསྐྱར་དུ་ཚོམ་སྤྱིག་བྱེད་པོ་འཕགས་ཡུལ་གི་རྟེན་བྱས་པ་གྲུ་ཆང་གི་སྟོབ་
 སྤྱི་སོ་རུ་དར་རྒྱས་ནས།

བོད་རབ་གནས་ཤིང་ལུག་ལོའི་དཔོ་རྒྱའི་ཡར་ཆོས་ ༡༩ ཡསྟུའི་སྤྱི་གཟའ་
 ལྷག་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡ ལ།

དཀར་ཆག

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོན་གྲིང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་དོ་མཆར་རིན་ཤིང།

ཕྱི་ཆ།

མཛད་པ་པོ། སྤར་ལྷོག་སྤར་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འདིན།

ཀྱི་ཕུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་འདུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྣམ་ཐར་འདི་དེ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ས་བཅད་
 གྱི་རྣམ་གཞག་..... 1

༡༽ ཡུལ་རྒྱུས་གང་ཞིག་གཟིགས་པ་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་རྒྱལ། མི་ལྷན་བྱུང་པར་བ་དང་བཅས་
ལྷམས་སུ་ཞུགས་ཤིང་གིང་ཞིང་ཞིང་ཆུན་དུ་སྐྱེ་མཆོག་མཆོན་དཔེའི་དགྲིལ་འཁོར་གསལ་བར་བཞད།.. 7

༡༽ རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་སྐུ་གདུང་ལས་ཀྱང་འབྲུངས་ཕྱོགས་གསལ་སྟོན་དང་། ཀུན་གཟིགས་
པཌ་ཆེན་མཆོག་དང་གནས་ཚུང་སྐུ་རྟེན་ནས་ལུང་བསྟན་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ལ་རྩི་ལྷས་ལ་མཆར་བ་རེ་བྱུང་། སྐར་གནས་ཚུང་གི་ལུང་བཞིན་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་བྱུང་ལྟ་མོའི་
སྐུ་མཆོའི་ནང་གཟིགས་པར་ཐེབས་རྗེས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲུངས་གཞིས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཤར་ཏེ་
ཁྱེད་མཇུག་། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་སྐར་ཡང་བརྟག་ཞིབ་དང་གཟིགས་རྟེན་གནང་བར་ཆེད་རྫོང་བྱས།
.....14

༤། བ་ཆོད་ཆེས་ཕ་ཡང་སྤེའི་ནམ་འཇུར་དང་། གསུང་གི་བརྗོད་བབ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འཁྱེར་སོགས་
ལ་དཔག་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་བྱིས་པའི་རང་ཚུལ་ལས་འགོངས་པས་འགལ་སྟེན་སོགས་ཀྱི་དབང་མི་
འཕྲོ་ཆེད་གཞུང་ས་ནས་འབྱུངས་གཞིས་སུ་སྤར་མི་སྣ་ཆེད་རྫོང་སྒོས་ཏེ་ན་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་ཆོགས་
བརྒྱུགས། ལུལ་དབུས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ཏེ་ཆལ་གྱང་ཐང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད། 24

༥༽ ཚལ་གྲང་ཐང་དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱས་བསྟར་དང་། ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་མཆོག་
ནས་དབུ་སྐྱེས་གཙུག་ཕྱུང་བཞེས་ཏེ་མཚན་གསོལ་ཁུས་པར་བརྟན་གསོལ་དང་ལེགས་འབུལ་ཁུས།
རི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཞལ་མཇལ་དོན་གཉེར་གྱིས་འདུས་པའི་སེར་སྐྱ་
ཡོངས་ལ་རྣམ་བྱུང་གི་ས་བོན་གྲང་པོར་མཛད་སྟར་བཞུགས།.....33

༦༽ མན་རྩ་གོང་མས་གྲུས་མཆོད་ཀྱི་བསྟེན་འབུལ་ཁུས། རི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གླིང་ནས་དུས་གསུམ་
རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཞུགས་ལ་གོང་ས་རིམ་བྱོན་གྱི་དགྲེས་ཞིང་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་
ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱར་རྒྱས་པའི་ལམ་ནས་ར་ས་འབྲུལ་སྒྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་གནས་
གཟིགས་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་སྤུང་ཆོགས་སྒོ་བརྒྱ་འགྲེད་བཞེན་ཅེ་སྟེ་བྲང་དུ་ཞབས་སེར་བཀོད།...41

༧༽ གྲུ་འཛིན་ཞིང་མཆོག་སྟེ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཐེབས་པ་དང་། དེའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་
ཁུས་པར་བོད་སྡོངས་ཡོངས་ནས་ལེགས་འབུལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་སྤྱོད་བར་མེད་དུ་སྒྲོས། 52

༨༽ དེས་དོན་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་སྒོག་གྱུར་དང་བྲལ་ནའང་ཚུར་མཐོང་སྣང་ངོར་བསྟན་པ་དེ་
མཚུངས་སྐྱ་ཡོན་གསན་སྦྱོར་ཡང་དགོས་གལ་ཆེ་བས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་སྟོན་
འབུལ་བཞེས་དང་། ཐོག་མའི་གསན་བཞེས་དབུ་འཛུགས་བཀའ་རིན་བསྐྱེད་པར་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་
རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབུལ་དང་ལྷགས་འབྲུག་ལོ་གསར་གྱི་དགྲེས་མཆོད་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
སྒོ་ཉམས་མེད་ཡར་ལྷན་བསྐྱེད། 62

༩༽ སྤྱི་སྤྱོད་ནས་བརྟན་གསོལ་སྤྱི་ཕྱི་རེ་འབུལ་བཞེས་དང་ཡོངས་འཛིན་ལས་ཆེ་དབང་དང་བཀྲ་
བྱབས་ཡང་ཡང་ཁུ་འབུལ། སྐྱ་ཡོན་གསན་བཞེས་ངོས་འཆར་འཕར་གྱི་གནང་སྒོ་ལག་འཆེམས་མེད།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་བཙུན་སྤྱི་སྤྱོད་གི་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་ཟབ་མོར་འབྲུས། ལྷགས་སྤྱུལ་གནས་
ལོའི་དགྲེས་མཆོད་སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྷགས་ལེགས་དང་འབྱོར་ཐོན་གྱི་མཇལ་ཕྱག་རྣམས་དོན་ལྷན་
གནང་།.....71

༡༠༽ རབ་བྱུང་བསྐྱབ་སྟོན་འབུལ་བཞེས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཐོག་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བ་འཕར་མ་
གཏན་འཁེལ་དང་ལྷགས་བསྟེན་ལ་བརྟེན། རྒྱ་ཏ་གནས་ལོའི་དགྲེས་མཆོད་སྤར་སྟོལ་ལྷ་ར་དང་ལྷ་
ལྷན་སྤྱུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་མཇལ་ཕྱག་
དོན་གཉེར་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱངས། ཆོགས་སྤར་མའི་བསྐྱབ་སྟོན་རྣམ་པར་དག་པས་ཐུགས་ཀྱི་བྱམས་

བཟང་གཏམས་པར་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་བསྟར་དང་སྟོན་ལམ་ཆོགས་མགོན་དུ་ཕེབས།.79
 ༡༡༽ ཆོ་འཕུལ་དུས་ཆེན་ཉིན་གངས་མེད་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོར་ལེགས་བཤད་གསུང་གི་བདུད་ཅིའི་
 བགོ་བཤའ་དང་སྟོན་ལམ་ཆོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་དགེ་ཅ་རྣམས་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་
 འགྱུར་བའི་བསྟོ་སྟོན་མཆམས་སྦྱོར་བསྐྱངས། སྐར་འཕུལ་སྒྲུང་དང་ར་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་
 ལ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ། སྐར་སྟོལ་བཟང་པོའི་ཅེད་སྤྲ་ཁག་ལ་སྦྱོན་གཟིགས་རྩེས་ཅེ་ཕོ་བྲང་
 དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་གཞུང་ས་སོགས་ནས་རབ་བཞེས་ལེགས་བྱུང་གི་གཏང་རག་ཉིན་འབྲེལ་
 ཞུས།.....88
 ༡༢༽ ཡོངས་འདིན་ལས་བྱབས་ཁྲུས་སྤྱི་འབྲུལ་བཞེས་དང་ཡུལ་ཁྲུས་རྒྱས་གནང་། གསན་བསམ་
 ཐུགས་འདིན་དང་ལྷགས་བསྟེན་སོགས་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་རྒྱང་འབྲེལ་
 རོས་འཆར་འཕར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་འཆམས་མེད་བསྐྱངས།.....96
 ༡༣༽ བརྟན་བཞུགས་སྤྱི་ཕྱི་འབྲུལ་བཞེས་དང་ཐུགས་གཉེར་འཕྲོ་མ་ཆད་པའི་རང་འགྲོ་རྣམས་
 རྩེས་འདིན་དང་བལ་བོད་ཆོང་འབྲུལ་འཁྲུག་བྱེད་ཞི་འཇགས། ཆོས་སྤྱང་ཁག་གི་བསྐྱང་བསྐུལ་
 སོགས་རྒྱས་གཏོང་། བསྟེན་མཆམས་རེ་ལ་འབྲུས་རྩེས་ཕྱག་བྲིས་གསན་སྦྱོང་ལ་བཅོན།..... 103
 ༡༤༽ ཝོར་གླིང་དང་ཅེ་རུ་ཕེབས་བཞུགས་གྱིས་གསན་བསམ་རྒྱུན་སྦྱོང་རོས་འགྲོ་རྣམས་བཅེ་བས་
 རྩེས་འདིན་དང་བརྟན་བཞུགས་རེ་འབྲུལ་བཞེས། མཆོན་ཉིད་ལ་ཐུགས་གཉེར་དབྱ་འཇུགས་ཀྱི་ཉིན་
 འབྲེལ་བསྐྱེགས།..... 110
 ༡༥༽ མཐུ་སྟོབས་རུས་པའི་དབང་ཕྱག་དཔལ་རྡོ་རྩེ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་གསན་བཞེས། ར་
 སྟོད་བསྐྱུས་ལྷའི་དབྱ་ནས་གསན་སྦྱོང་དང་ཡོངས་འདིན་རྟ་ཆག་མཆོག་དགོངས་པ་རྫོགས་པས་
 མཆོད་སྤྱིན་བསྟར། སྤྱིད་སྦྱོང་གསར་བསྟོད་དང་ཝོར་གླིང་དུ་ཆབས་ཞུགས་སྐད་ཕྱགས་ཕེབས། སྟོ་
 འབྲུག་ཡུལ་ལྗོངས་གྱིས་མཆོན་ཐག་ཉི་རིང་གི་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་རྩེས་འདིན་འདོར་མེད། མཐའ་
 མཆམས་ལ་དམིགས་ཉིན་མདོས་སོགས་གསར་བཞེངས། ཕྱག་དཔེ་འདིན་སྦྱོར་ཆད་མེད་རོས་བསྟེན་
 མཆམས་ལ་འབྲུས།..... 118
 ༡༦༽ ལོ་གསར་སྤྱི་ཕྱི་དཔྱེས་མཆོད་སྐར་ལམ་ལྟར་བསྐྱངས། སྤྱི་ཡོན་གསན་སྦྱོང་ལ་རྒྱན་བཅོན་
 ཐོག་བརྟན་གསོལ་རེ་འབྲུལ་བཞེས། པཎ་ཆེན་མཆོག་སྤྱུལ་སྟོར་དང་གཟིམ་དཔོན་བར་ཞི་བར་

དམིགས་བསལ་རྩིས་འདྲིན་ལུང་བསྟན་སྒྲུལ། ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཡང་སྒྲུལ་ངོས་
འདྲིན་གྱིས་དབུ་སྒྲེས་གཙུག་ཡུལ་བཞེས་ཏེ་མཆོད་གསོལ་གནང་བར་དགེས་སྟོན་བསྟན། 126

༡༥༽ མཆོད་ཞབས་གསར་བསྐྱོད་དང་བརྟན་གསོལ་རེ་འབུལ་བཞེས་རྩིས་ཀྱི་གྲིང་བཅན་འདྲུལ་
བསྒྲོག་པའི་རྩིས་འདྲིན། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་མེས་ཀྱི་ཆུ་འབྲུལ་དང་
ཕར་ཕྱིན་ལ་ཐུགས་གཉེར་གྱི་དབུ་འདྲུགས། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་པར་
རིགས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་། སླ་སྒྱི་དང་གྲུ་ཆང་ཁག དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་བཅས་
པར་ཆིབས་བསྐྱར་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་གྲིད་ཆའི་བར་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་རྟེན་འབྲེལ་
ཆར་དངར་བསྟན།..... 134

༡༦༽ སེ་རར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་གནས་ཚུང་དུ་ལྷ་མི་ཡོངས་རྩིས་འདྲིན་སྤྲོད། སྒྱེ་རྟེན་པ་ནས་
དགུ་བཅེགས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་སྒྲིན་བསྟན། སེ་ར་སླ་སྒྱི་དང་གྲུ་ཆང་ཁག དཔེན་གནས་པ་ཐོང་ཁ་
བཅས་པར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་དམ་བཅའ་བཀོད་སྤྱོད་དང་ལྷགས་ལུང་། ལེགས་བྱས་ཀྱི་ཐུང་པོ་བྱང་
ཆེན་དུ་བསྟོར་བའི་མཆོད་སྒྲིན་རྩིས་རྩིས། རོར་གྲིང་དང་ཅེ་རུ་ཐུགས་གཉེར་སྒྱེ་ཡོན་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་
བསྟོན། ཕྱི་དགུ་བསྒྲོག་པར་དམག་སྒྲུལ། ཡོངས་འདྲིན་ལས་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་རེ་
གསན་བཞེས། བཅད་རྒྱ་ལ་གཞོལ་བར་ལྷ་དང་སླ་མའི་གཟིགས་སྤྱང་ངོ་མཆར་བ་རེ་བྱང་།..... 144

༡༧༽ ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྒྲིའི་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་རྩིས་
འདྲིན། ཡོངས་འདྲིན་ལས་གསང་བདེ་འདིགས་གསུམ་དང་དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་
རྩིས་གནང་མཐའ་ཡས་ཞུས། གཞུང་ཆེན་པོར་ཐོས་བརྟན་གྱི་འདུག་པ་གོང་འཕེལ་ངོས་ཡོངས་
འདྲིན་རྟེན་ཆགས་སྒྲུལ་སྒྲུ་ངོས་འདྲིན་དང་བཅད་རྒྱ་འགའ་ལ་བཞུགས།..... 154

༢༠༽ ལོ་གསར་དགེས་མཆོད་དང་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྒྲིའི་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ཆིབས་
བསྐྱར་གྱིས་རྩིས་འདྲིན་གོང་འཕེལ། ཕར་ཕྱིན་གསན་སྒྲིབ་ལེགས་བྱུང་དང་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་ཞུགས་པར་རྟེན་འབྲུང་སྟོན། ལགོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་དམ་ཡང་གསང་རྒྱ་ཅན་
ལས་དབང་དང་ཕྱིན་སྐབས་བཤད་ལུང་རྒྱ་ཆེ་གསན་ཞུས་རྩིས་དེ་འབྲེལ་གྱི་བཅད་རྒྱ་ལའང་གཞོལ།
ཆོས་སྒྲིན་སྤྲད་པར་གཞི་རེ་ཡང་གསར་བསྐྱར་དབུ་འདྲུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད། རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལ་ཐུགས་
བརྟན་སྟོན་མེད་གནང་བས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྟོན་དང་བསྟན་པ་

དངོས་ལྟེ་སྟོན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཞི་རྩར་གྱུར་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་ སྟོན་རིན་པོ་ཆེར་ཐུགས་
གཉེར་གནང་།..... 165

༡༡༽ འགྲོ་ཆམས་རྩེས་འདྲིན་དང་ཐུགས་གཉེར་ཉམས་མེད་དོས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་
བསྟེན་བསྐྱངས། གཞུང་པོད་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་ལུང་སྟུལ། མཆོ་སྟེའི་འདུལ་རྒྱུ་མཐོང་བ་དོན་
གྲུབ་སོགས་གཞུང་ཆེན་འགའི་པར་གསར་བསྟོ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་
ཁྱེད་འབུལ། ཡོངས་འདྲིན་གསར་བསྟོའི་མདུན་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། ཡོངས་འདྲིན་ཕྱར་
ཚྭ་ལས་རྩོད་མེད་དང་མེ་ཏུ་བརྒྱ་ཆ་སོགས་དབང་དང་ལུང་རྒྱན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཁྱེས། ཐུགས་
གཉེས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འཆོམས་མེད་བསྐྱངས། 174

༡༡༽ རོར་སྤིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཡོངས་འདྲིན་ཕྱར་ཚྭ་ལས་དབང་བཀའ། རྩེས་གནང་མང་
དུ་གསན་པས་ཐུགས་ཡིད་འཕྲོག་པས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་གཟིགས། འཆར་ལོ་བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབ་རྒྱར་
བཞེན་གནས་རྒྱུད་ནས་ལུང་པལ། ཆོས་བྱེད་ཅུར་སྤྲིག་གོས་བཟང་སྒྲུབ་པ་དག་གིས་བྱེད་འཛོལ་ལ་
གདན་པ་ཁག་གི་ལས་ཀྱི་སྟེ་མོ་བ་རྩམས་བསྟུས་ཏེ་བཀའ་ནན་མེབས། འདུལ་གཞུང་ལ་ཐུགས་གཉེར་
གྲུབ་སྟེ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་ཤེས་བྱའི་གཞི་ལྟར་བསྟུས་ནས་གསལ་བར་མངོན་པའི་
མངོན་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་གཟིགས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་དང་ཡགོང་ས་ལྟ་པའི་གསུང་འབུམ་ལ་
དཀར་ཆག་གསར་བསྐྱགས་གནང་། 183

༡༡༽ ཤིང་ལུག་ལོ་གསར་དབྱེས་མཆོད་རྩེས་ལྟ་ལྟ་སྟུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོངས་འདྲིན་
ཕྱར་ཚྭ་སོགས་ཀྱིས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་སྟོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་ཡང་
དག་པར་སྟུལ་ཏེ་གྲུབ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བར་བོད་ལྗོངས་སྟོན་སྟང་
ཡོངས་ནས་དགའ་སྟོན་ཀྱི་རྩམ་པ་བསྟར། གསོ་སྦྱང་ཆོགས་མགོན་དུ་མེབས་ནས་ཆོས་བསྐྱགས་དང་
སོ་ཐར་ཀྱི་མདོ་འཆད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་རྩམས་ལ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ། ཐག་ཏེ་
རིང་ནས་ཐུགས་རྩོགས་ལེགས་འབུལ་བར་མེད་དུ་སྟོན། 191

༡༢༽ གངས་ལྗོངས་ལྟ་མི་ཡོངས་ནས་སྤྱི་ཤིང་མ་ན་རིམ་བཞིན་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་
བཞེངས་པའི་གསོལ་བ་ཕྱར་རྒྱགས་སུ་བཏབ་པ་དང་། མན་རྩུ་གོང་མས་ཀྱང་སྟན་གསོལ་རིམ་པར་
སྟུལ། མགོན་པོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེར་དགོངས་ཆོས་སྤིང་ཀྱི་ཕྱར་ཆེན་བདག་གིར་

བཞེས་པར་གཞུང་གི་ནས་ལེགས་འབྲུལ་གི་མཆོད་སྦྱོར་རྒྱས་པར་སྦྱོས་ཤིང་མི་ཤིས་པའི་མཆོད་མ་
 ཅི་ཡང་མེད་པར་རྫོགས་ལུན་གི་དཔལ་ལ་འགྲན།..... 197

༡༥༽ མེ་སྒྲིལ་ལོ་སྦྱོར་གི་དགེས་མཆོད་སོགས་སྤར་སྒོལ་ལྟར་བསྐྱངས། གྲུ་བུའི་སྐྱེ་འབྲུ་བྱང་པར་
 བ་གདན་ཞུས་གིས་གཟིམ་རྒྱུ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟས་གཏིར་སྤར་དང་
 རྩས་རེ་སྤུལ། གཏིར་སྦོན་བསོད་རྒྱལ་གིས་རང་དང་གཏིར་རྩས་གི་ལོ་རྒྱུས་མཐུར་དབྱངས་སུ་གྱེར་
 བས་སྤུལ། གཏིར་ཡིག་རྣམས་ཤོག་ཤོག་ཏུ་འབེབས་པ་དང་འཆར་ལོར་སྦོན་ལམ་གི་ཆོགས་མགོན་
 དུ་མེབས་མིན་གནས་རྒྱུ་ལ་ཆོགས་བཅད་ཅིག་གནང་བར་ལན་ཡང་དེ་མཆོངས་སྤུལ་དོན་བཞིན་
 བསྐྱངས།..... 207

༡༦༽ དྲ་བྱི་ལོ་སྦྱོར་གི་དགེས་མཆོད་སྤྱིའི་རྩིས་གསན་བསམ་ལ་འགྲན། ཉག་རོང་ཁྱིན་འདུའི་ས་
 ཁོངས་བསྐྱས་པ་བྱིར་སྤངས། གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་སྐྱེ་
 སྤེང་རིམ་བྱོན་གི་རྣམ་ཐར་དང་སྒོ་མཐུན་པ་ལྷ་སྒོར་དམ་བཅའི་མཆོད་བཏགས་བཞེས་སྤང་དཔལ་
 ལུན་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་གནང་རྒྱུ་ནས་ལྷང་གསོལ་ཆོགས་བཅད་ཅིག་སྤུལ།
 འབྲས་སྤངས་སྤྱི་དང་། སྤྱ་ཆང་ཁག་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྱོད་བཅས་སུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབྲུལ་
 དང་མཁས་མང་འདུས་པའི་དབྲས་སུ་དམ་བཅའ་དང་རིགས་ལྷང་པར་བཞེངས་བཞུགས་གིས་བྱན་
 དབང་མཐུ་བའི་ལེགས་བཤད་གི་སྒྲིམ་གནང་བར་སྤྱི་སྒྲིམ་ནས་ཉེན་འབྱུང་ལེ་ཏ་འབྲུལ་བར་མེད་དུ་
 བསྐྱར་ཏེ་གནས་རྒྱུ་དང་སྤྱ་ཆང་དུ་ལྷ་མི་གཉིས་རྩིས་འདྲིན་བསྐྱངས།..... 217

༡༧༽ སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་སྤྱི་དང་སྤྱ་ཆང་ཁག་ཏུ་ཆིབས་བསྐྱར་གིས་བརྒྱལ་བཏག་བཤོ་སྤེང་
 གི་སྒྲིམ་བསྐྱར་རེས། དཔེན་གནས་པ་བོང་ཁ་བཅས་པར་གནས་གཟིགས་མཆོད་སྦྱོར་གནང་། ལམ་
 བར་འཁོད་པའི་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་རྩིས་འདྲིན་རོས་ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གདན་ས་དགའ་ལུན་
 དུ་མེབས་ཏེ་སྤྱི་དང་སྤྱ་ཆང་ཁག་ཏུ་ཆོས་ཞུགས། སྤྱ་སྒོར་དམ་བཅའ་གནང་བར་ལེགས་འབྲུལ་གི་
 མཆོད་སྦྱོར་ཆར་དུ་བསྒྱེལ། ལམ་གོན་པོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་རྩེ་སྤྱི་མའི་གསེར་གཏུང་དང་དགེ་འདུན་
 པའི་སྤྱེ། གནས་སྤང་བཅས་པར་བསྒྲིན་གཏོང་གི་སྒོ་འཕར་རྒྱ་ཆེར་བྱེས། 226

༡༨༽ འཕྲོག་རི་བོ་ཆེའི་མཛད་ཆེན་ཁག་གྲུབ་ནས་ཆལ་གྲུང་ཐང་དང་། ལྷ་ལུན་གཙུག་ལག་ཁང་
 སོགས་ཉེན་མཆོག་རྣམས་ལ་མཆོད་བཀྲུ། གདན་ས་ཁག་ཏུ་སྤྱ་སྒོར་གྲུབ་པས་གཞུང་ས་ནས་བརྟན་

གསོལ་ལྟས། ཡུལ་དབང་ཉིད་ལ་གཟིགས་སྒྲུང་དང་ལུང་བསྟན་བྱུང་པར་བཀའ་བྱུང་ནམས་གནས་
 རྒྱུང་ལ་དེ་ཞིབ་དང་ཐུགས་རྟེན་དབྱིངས་དཔྱད་ཀྱིས་ཕྱག་ལེན་དུ་བཏབ། 236

༡༩༽ ས་པག་ལོ་སྟོན་གྱི་དཔྱེས་མཆོད་རྒྱས་བསྐྱུངས་ངོས་ལི་ཁྲིའི་རྒྱ་མཆོའི་མདངས་ལ་འཁྱུ་བའི་
 དགེ་འདུན་འདུས་མང་དབུས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་ཆེན་པོ་འཛིག་
 གནང་དང་། སའི་དྲིག་པ་ལྷར་འདུས་པའི་སེར་སྒྱའི་ཆོགས་རྩིས་འཛིན། གཞུང་ས་དང་ཡོངས་འཛིན་
 སོགས་སྤྱི་སྤེལ་དུ་མ་ནས་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་ལེགས་གྲུབ་ལ་ཉེན་འབྱུང་མཆོད་སྤྱིན་བར་མེད་སྟོས།
 248

༡༠༽ ཡམགོན་པོ་གང་གི་དབང་ཐང་ལ་འཁྱུ་སྟེ་ལོག་ལྷས་རྒྱུད་བརྒྱམས་མི་བསྐྱུ་སྟེ་པོ་འགས་
 མནན་གཏད་གྱི་སྒྱུར་བ་བཟམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲོང་ནས་གཟིགས་ཤིང་གནས་རྒྱུང་གིས་
 ཀྱང་ལུང་ཐེབས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་ནས་ཉེས་ཅན་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་བཏང་བར་ཆད་གཅོད་རིམ་བཞིས་
 མཐར་སྤིང་བྱུང་དེ་མོ་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ངེས་ཉིད་ར་འཕྲོད་བྱུང་བས་བསྟན་
 སྤིང་སྟོང་བཅུད་གཉིས་མང་མེད་བཟོ་འཆར་ཡང་ཡེ་ཤེ་ཉིད་ནས་ཐུགས་བརྩེས་གཟིགས། 256

༡༡༽ ལྷགས་བྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་དཔྱེས་མཆོད་སྒྲར་ལམ་ལྷར་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྐུར་སྟོག་ནས་ནན་ལྟས་
 ངོར་གཞན་ལ་བསྟེན་རྩིགས་གྱི་སྟོམ་པ་གནང་བའི་སྟོ་འཕར་བྱས། ལྷ་གནས་ཁག་ཏུ་ཐེབས་བཞེད་
 ཀྱིས་ཆལ་གྲུང་ཐང་དང་དགའ་ལྷན། ལ་མོ། འོལ་དགའ། རིང་བྱི་སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དང་དེའི་
 ཉེ་སྟོར་གྱི་དགོན་སྡེ་དང་། ལྷ་རི་ཏར་ཅེ་སྟོར་དང་ཆོས་སྡེ་ཆེས་མང་བས་གྲས་མཆོད་ལྷར་ལེན་ལྟས།
 དད་འདུས་ཀྱིས་ལྷགས་པའི་སྟེ་འགྲོ་ནམས་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྦྱིད་ཀྱིས་དཔལ་ལ་བཀོད་པར་མཛད།
 འཁྱུངས་གཞིས་སུ་ཐེབས་པར་བཟན་གསོལ་ལྟས། 265

༡༢༽ དགོན་སྡེ་ཁག་དང་ལྷ་ཉེན་ནམས་ལ་འབུལ་མཆོན་རྒྱ་ཆེར་སྒྱུར་འདགས། རྒྱལ་དུ་བཅད་རྒྱར་
 བཞུགས་པ་དང་ལྷ་སྐུང་ལ་གསོལ་མཆོད། རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་དང་ལྷ་མའི་སྤྲ་མཆོར་གནས་གཟིགས་དང་
 མཆོད་བསྟེན། འོལ་དགའ་ཆོས་ལུང་དགོན། ལྷ་སྤིངས་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་། འབྲི་གུང་གདན་ས་ཐེལ། ཁ་
 འབུག སྒོང་བཅན་བང་སོ་སོགས་སུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་ལྷ་མི་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་བསུ་སྟེལ་གྲས་
 མཆོད་ཁ་ཡར་ལྟས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེའི་རྩ་བར་དགོངས་ཆོས་དང་བྱང་བྱིང་གིས་ནམ་
 དཀར་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཙུང། 275

༡༡༽ ཆོས་རྒྱལ་ཚངས་པ་ལྟ་མེད་ཏོག་གི་ཕྱག་རིས་པད་འདབ་ལས་འབྲངས་པ་བསམ་ཡས་སུ་
 ཕྱགས་པེབས་ཏེ་མིང་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྦྱི་གཡའ་བའི་ནད་ཡམས་བདག་གིར་བཞེས་ནས་འགྲོ་བ་
 བརྒྱ་སྟོང་ཉི་ཤུའི་འཆོ་བ་ལས་གྲོལ་བའི་རྗེས་འཛིན་བསྐྱེད་སྤྱོད། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་གྱིས་མཛེས་པའི་
 ལྟ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་ལྷག་གནས་མེད་ཏོག་འཛོར། ཏུས་པོ་རི་
 སོགས་གནས་ཆེན་མང་པོར་གྲུས་བསྟེན་གྱིས་མ་བྱལ་བ་མེད་པར་ལྷ་ལྷན་དུ་པེབས་པ་དང་ནད་
 ཡམས་བཞེས་གྲོལ་སོགས་ལ་སྦྱི་སྟེར་ནས་གཏང་རག་ལེ་ཏེ་འབུལ་དང་བརྟན་གསོལ་བྱས།..... 282
 ༡༢༽ རྒྱུང་རིང་ཐུང་ནས་སྦྱབས་གསོལ་གང་བྱས་རྗེས་འཛིན་དང་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་
 གངས་མེད་བསྐྱབས་ནས་སྦྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་ལ་འགོད་བཞིན་འཆར་འཕར་གྱི་བསྟེན་མཆོམས་
 ལ་འབྱས། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་གསོལ་མང་བྱས་རྗེས་དགོངས་པ་ཆོས་སྟོང་དུ་
 མནལ་ཚུལ་བསྟན་པར་ཐུགས་རྫོགས་མཆོད་སྦྱིན་བསྟར་བ་དང་གཏུང་རྟེན་སོགས་གསར་བཞེངས་
 ལ་ལྷག་གནས་གྱི་བྱིན་འབེབས་འཛོར།..... 290
 ༡༣༽ རྒྱ་ལྷག་ལོ་སྟོན་གྱི་དགྲུས་མཆོད་སྤྱར་ལམ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཀྱན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་
 དགེ་བསྟེན་ནས་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་བཅས་སྦྱབ་འབུལ་གནད་བར་སྦྱི་སྟེར་ནས་བཀའ་
 དྲིན་དང་དགྲུས་མཆོད་སྟོན་དུས་ནམ་མཁའི་སྤང་པོའི་འདུ་འགོད་བཞིན་རྒྱས། གཏེར་ལུང་རེའི་
 དོན་བཞིན་ལྟ་ཁང་དང་རྟེན་རེ་གསར་བཞེངས། བསྟེན་རྫོགས་གངས་མེད་བསྐྱབས། བྲག་ཡེར་པར་
 ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་དག་པ་རབ་འབྱམས་གྱི་མཆོད་སྦྱིན་སྟོན། དཔལ་རྫོང་འཛིགས་བྱེད་གྱི་བསྟེན་
 མཆོམས་ཆེན་མོར་འབྱས་སྤྲུལ་ལྷགས་གཉིས་གྱི་མཛད་པ་ཡར་ལྷན་བསྐྱེད་སྤྱོད། 298
 ༡༤༽ བོད་དང་དབྱིན་དམག་གི་འབྲུག་འཛིང་བསྐྱོག་རིམ་མང་དུ་གནད། བྱང་ལུང་བསྟན་དང་
 གཏེར་ལུང་གསར་རྟེང་རེའི་དགོངས་དོན་དུས་བབ་དང་། ཕྱི་དབྱིན་དམག་ལ་ཆོལ་ལན་སྟོང་མ་ཐུབ་
 པས་ལྷ་སར་ལྷགས་ཉེར་བརྟེན་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་མཆོམས་ལས་ཏར་འདོན་གྱིས་ལྷགས་གཉིས་
 བྱེད་པོར་དགའ་ལྷན་ཁྱི་ཆེན་བསྐོ་བཞག་གིས་སོག་ཡུལ་བརྒྱད་རྒྱ་ཡུལ་དུ་པེབས་བཞེད་གྱིས་རྩ་སྤོང་
 དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་འགྲོ་ཆོམས་རྗེས་སུ་བཟུང་།..... 310
 ༡༥༽ སྦྱབ་ཁང་སྦྱི་སྦྱུལ་སོགས་ནས་པེབས་སྦྱིལ་གྱིས་སོག་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་
 མི་བསྟན་རྟག་ཆོགས་དང་གཟུགས་བྲལ་དཀར་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་གྲུས་མཆོད་ལྟར་ལེན། བསྟེན་

འགྲོར་མཐོ་འཚམ་འདྲེ་སྲིན་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་འོ་བརྒྱལ་བའི་ཚུལ་རེ་བཞེས། སོག་པོའི་ཡུལ་སྤྱིའི་
 དཔོན་དམངས་ཀྱི་བསུ་སྦྲེལ་བར་མི་ཆད་པ་དང་། གནས་ཚུང་ནས་ལུང་བསྟན་ཞིག་ཀྱང་ཕྱལ། 319
 ༡༥༽ ཁྲོད་གིས་དབེན་པའི་འབྲོག་དགོན་པའི་རི་ལུང་དུ་མ་བརྟུང་རྟ་ཁྱ་རལ་དང་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁག་
 གིས་མཆོན་དགོན་པ་དང་ཡུལ་སྤྱིའི་མང་པོའི་ལས་སྤྱོད་དང་དཔོན་ཁག་གི་བསུ་སྦྲེལ་གྱིས་གདམས་
 བཞིན་ཕྱགས་ལེབས་པར་ལམ་བར་གྱི་སེར་སྒྱུ་ཁྲི་སྟོང་འདུས་པས་དད་བཀྱར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་
 བྱས་ཤིང་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རེ་བའི་ཤིང་རྟ་འགོང་བར་མཛད།..... 327
 ༡༦༽ ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ལེབས་བསུ་རྒྱ་གཞོམ་བྱས་པར་བཞུགས་གདན་པའ་བར་རིགས་
 གཞུགས་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱེམས་པའི་དཔོན་ཁག་དང་། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོས་མཁས་རྒྱུགས་རྒྱུད་གང་བའི་
 མཁས་པ། དད་གསུམ་རིན་ཆེན་ཞོར་གྱིས་སྤྱོད་པོད་སོག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སེར་སྒྱུ་མཆོན་མོའི་མགོན་
 པོ་རྒྱ་སྐར་གྱིས་བསྐོར་བ་ལྟར་འདུས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་ཆོམས་པར་མཛད་པས་ཀྱན་ཉོན་
 གྱི་རི་མ་སྦྱངས་ཏེ་རྣམ་བྱང་གི་ས་བོན་མཆོག་ཏུ་བརྟན་པར་མཛད།..... 335
 ༢༠༽ ཤིང་སྒྲུལ་གནམ་ལོའི་དགུས་མཆོད་བོད་ཡུལ་ལྟར་བསྐྱངས། ཞི་དྲག་གི་སེར་སྒྱུ་བགྲང་ལས་
 འདས་པར་ཕྱག་བྱིན་དང་ཆོ་བསོད་ལེགས་ཆོགས་སྤེལ་བའི་དབང་། དན་འགྲོའི་གཡང་ས་ལས་
 བསྐྱོག་པའི་གྲ་འདྲིན་བདག་པོའི་རྗེས་གནང་སོགས་འདོད་ཆོས་གང་ལུས་ཀྱི་རྗེས་འདྲིན་གནང་བས་
 རབ་དགའི་ས་བོན་བཞིན་དགའ་དད་མཆོག་ཏུ་འཕེལ། ཆོགས་སྤྱིའི་བསྐྱེན་རྗེས་ཀྱང་མང་དུ་
 བསྐྱབས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ནས་མི་དགུས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་དག་པར་བྱས།..... 343
 ༢༡༽ ཁྱ་རལ་དགའ་ལྟན་བཤད་སྒྲུབ་སྤིང་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་མཁས་དམ་གྱི་མཐིལ་བྱང་ཚུབ་
 མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གདམས་པ་བྱ་གསོལ་བཞིན་སྤེལ་ཏེ་དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་རྣམས་
 ཀྱི་ཉེ་སྤྲས་སུ་བསྐྱེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱས། མཁས་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱོན་སྤྱོད་ཆོགས་
 དང་ཆོ་དབང་། ལྷགས་ལུང་སྤྱོད་ཆོགས། མཛལ་ཕྱག་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉོན་རེ་བཞིན་འཕེལ་བས་སྟོང་
 བཞུགས་ཆེར་མེད་ནའང་སྒྲིང་ལ་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡང་མི་མངོན་པར་ཅི་འདོད་རྗེས་འདྲིན་གྱི་གྲ་
 ཆར་བར་མེད་དུ་གནང་བས་ཆོ་བསོད་རྒྱས་པའི་སེར་སྒྱུ་ཁྲི་སྟོང་དུ་མའི་ཡིད་ཀྱི་ཞིང་ས་བསྟན་པར་
 མཛད།..... 349

༡༡༥༥ ལྷ་པ་ཅས་སྤྱི་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུ་ཡགོང་ས་ཡུལ་བའི་དབང་
 བོ་བཀའ་བློན་མཆོངས་མེད་སྐྱེ་སྤྱིང་བཙུག་སྤྱུལ་པ་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་
 ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལས་མདོ་ཅམ་བཞེད་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆའི་
 སྤྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱེགས་བཅས་སྟོད་ཆ་བཞུགས་སོ།།

༡༦ ལུལ་དམ་པ་ནམས་ལ་འདུད་པའི་མཆོད་བཞེད་དང་ནམ་ཐར་འདི་ནི་ལྷ་པ་འཆད་ཚུལ་ས་བཅད་
 གྱི་ནམ་གཞག

༡༡༥༥ མད་བྱང་ཤེས་བྱའི་ནམ་པ་མ་ལུས་ཅིག་ཅར་མཁྱེན་པའི་འོད་སྤང་བརྒྱ།
 གང་དང་ལྷན་ཅིག་བཅེ་ཆེན་དཔག་མེད་རབ་བསེལ་བྱང་དུ་འཇུག་པ་ཡིས།།
 གདུལ་བྱའི་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་འབྱེན་པར་སྤྱིང་སྟོབས་ལྷག་ཅེས་ཀུན་ཏུ་གྲགས།།
 སྤྱིང་དང་ཞི་བའི་དཔལ་ཁྱར་སྟོན་པ་ཟླ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་འདུད།།

ཉེན་འབྱུང་ཟབ་མོའི་ངག་ལ་དབང་བསྐྱར་སྟོ་བཟུང་བཀའ་ཡི་མེ་ཉོག་དག་
 གིས་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཅོད་པན་ལ་ཡང་ཅོད་པན་ཉིད། སྤྱིང་མཆོག་བསྟན་པའི་དེ་
 ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཆེན་མཛོས་སྤྱེགས་གང་བའི་མཚོ་ཆེན་ནམ་ཡང་འདྲིགས་བྱུལ་
 སྤྱིང་ཞིའི་གདུང་སེལ་གདུགས་དཀར་པོ། དབང་བཙུའི་རྩེར་སོན་འཕགས་ནོར་གྱིས་
 ལྷག་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛོས་མ་འཇུག་ལས་ལ་འགོད་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱང་
 འབྲེལ་གསེར་མིག་འབྲིལ། རྣམ་སངས་སྤྱེ་ཆོགས་དཔལ་གྱི་སྐལ་བཟང་བྱེད་པ་པོ་ཏུ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

ཀུན་ནས་འགོད་མཛད་མཚུངས་མེད་སྒྲ་མས་སྲིད་ཞི་མ་ལུས་ཤིས་པར་མཛོད། །

(༥ ཉ་ལ། ༥ བ་༡༠) མཐུན་པ་ལྷན་པའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཡི། ཤིས་བྱ་
ཡུངས་འབྱེད་ཆད་ལ་བཀོད་པའི་མཐའ། །རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དབྱིངས་ལ་རོལ་པ་
མོས། །བདེ་ཆེན་ཐབས་ལ་སྦྱར་བའི་གཏམ་གྱི་ཚུལ། །སྐད་ཅིག་བཟོས་དང་བསམ་པས་
ཀྱང་། །བསྐལ་པར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་འབྲས། །མདོན་དུ་འགྲགས་པའི་དགའ་
སྟོན་ལ། །འདུན་པར་མི་བྱེད་སེམས་ལྡན་སྟ། །དེ་ཕྱིར་ཚུགས་ཆེན་པོ་ལས། །ཀྱ་ཤའི་
ཚེ་མོས་སྒྲངས་པ་ལྟའི། །ཆོག་གི་བསང་གཏོར་དད་གྲས་ཀྱི། །སྦྱིམ་པར་ཐོགས་ནས་གར་
བྱེད་དོ། །

(༦ བ་༡། ༥ བ་༥) ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་མེད་ཀྱི་གི་སྤང་བ་ཀུན་ནས་
འཐོར་བས་ངག་གི་ལམ་ཡངས་པར་བྱས་ཏེ་བཟོས་པར་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཚོག་འཛིག་རྟེན་གསུམ་
མགོན་དུར་སྤྱིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེར་
སྦྱགས་དུས་མཐའི་འགོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་
དང་མའི་རྣམ་འབྲེན་དམ་པ་ཀུན་མཐུན་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་
པ་ཆེན་པོ་བཀའ་བྲིན་སྒྲ་མེད་མཚན་བཟོས་པར་དཀའ་བ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སྟོ་
བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ཐུག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྟེ་དཔལ་བཟང་པོས་ཐུན་མོང་གཏུལ་བྱའི་སྣང་ངོ་དང་འཆམས་པར་བསྟན་པའི་སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་སྐུ་ཐམས་འདིར་བཟོས་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
ཅིང་། དེ་ལས་བཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

༡ ཐོག་མར་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ངེ་ལྟར་ཆགས་པའི་ཚུལ་ལས་བཙམས་
ཏེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཚོད་ལྡན་ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་པའི་དུས་སྐབས་འདི་གཏུལ་ཞིང་དུ་

བཟུང་སྟེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་རི་ལྷར་དར་བའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་འཕགས་
མཆོག་སྟོང་རྗེའི་གཏེར་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་ཁ་བའི་ལྗོངས་
འདི་གདུལ་བྱའི་ཕྱག་མཆན་དུ་བཞེས་ཏེ་མའི་འགོ་བ་སྟེལ་ཞིང་། རྒྱལ་བསྟན་དབུ་
བརྟེས་སྟོལ་བཏོད་དར་རྒྱས་རི་ལྷར་མཛད་པ་སོགས་སྐྱེ་འབྱུལ་གྱི་རོལ་གར་བསམ་
གིས་མི་བྱབ་པས་བོད་དང་རྒྱ་གར་སོགས་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རི་ལྷར་མཛད་
པ་ཆེ་ལོང་ཅམ་དུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་སྤང་བསྐྱང་བའི་སྐབས་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ཚུལ།
༡ རྒྱ་ཆེ་འདིར་ཡུལ་དུས་ཡབ་ཡུམ་རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་ཐུན་སྟུམ་ཆོགས་པའི་བརྒྱད་
དུ་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ལྷུ་མས་སུ་བྱུགས་པ་དང་། སྤྱིད་ཞིའི་མིག་གི་
བདུད་ཅིར་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་ཚུལ། ༡ དགེ་བའི་རྟགས་མཆན་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་གྲགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བརྟག་དབྱད་སྟོན་མ་ནས་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དཔལ་
ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་སྤྲ་མཆོ་ནས་འཁྲུངས་གཞིས་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་
པས་སོམ་ཉིའི་དབྱང་ཐག་གི་བྱ་བ་ཆོད་དེ་འབྱུལ་བུལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་།
དབུས་ལྗོངས་སུ་ཆིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་གཙུག་ལྷན་འབྱུལ་བཞེས་རི་ལྷར་བསྐྱངས་
པའི་ཚུལ། ༢ གང་གི་དབྱེས་ཞིང་སྤྱེ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་དུ་གོང་མ་
རིམ་བྱོན་གྱི་འདིགས་མེད་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད་པ་ལས།
ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་འགོ་བ་རྣམས་གྱིས་མཛོན་པར་མཆོད་ཅིང་གཟེངས་བསྟོད་
དེ་ལེགས་ཆོགས་གྱི་སྟོན་བརྒྱ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་མ་གཙུག་ལག་ཡི་
གེར་གསན་སྦྱོང་། དགེ་བསྟན་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་དངོས་
པོ་རིམ་པར་བཞེས་ཚུལ་སོགས་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ། ༣ རྣམ་ཀུན་མཐའ་
དབུས་གྱི་སྐྱེ་བོ་དུ་མའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཆད་པ་མེད་པའི་
ངོས་ནས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་རིགས་གྱི་ཅོད་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཛྲ་དངོས་ཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

པན་དུ་བཞེས་ཏེ་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐོས་
བསམ་དང་། དེའི་སྤྱད་དུ་གངས་ཅན་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ན་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་བྱེ་
བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་འང་བྱོན་ནས་གསན་བསམ་སོགས་ཇི་
ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ། ༤ དུས་སྐབས་དེ་དག་ནས་བརྒྱུད་ཆེན་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་
ལྷན་མཆོན་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གྲུས་ཉག་སྦྱོར་བའི་བཙུན་པ་
རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ངོས། དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་དབང་ལུང་མན་དག་གི་
བདུད་ཅིང་ངོམས་མེད་དུ་གསོལ་བ་དང་། ཆོས་སྤྱིད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་
འབར་བ་ཕྱག་མཆན་དུ་བཞེས་ཏེ་ལྷགས་གཉིས་འཕྲིན་ལས་གདུགས་དཀར་ལུག་
གཅིག་གིས་སྤྱད་པ་གསུམ་པོ་བྲབ་བཞིན་པར། བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་བཞེས་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས་ཏེ་གསན་བསམ་སྟོན་པ་སྐབས་ཅིག་
དུ་མཛད་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱུངས་པའི་ཚུལ། ༥ གཞུང་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་ལེགས་བཤད་མགྱོན་
པའི་རྩ་རྩ་སྟན་འགྲུར་འབྲུམ་དུ་འཁྲོལ་བའི་མཁས་དབང་ངང་མོའི་བྱ་ཆོགས་འཆད་
ཅོད་ཅོམ་པའི་གཤོག་རྒྱབས་ཡངས་པོར་ཅེན་པ། ལུང་རྟོགས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་
གདན་ས་གསུམ་དང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གུལ་ལྟ་ལྟན་
ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཅས་པར་གྲ་སྟོར་རབ་འབྲུམས་པའི་མཆན་བཞེས་ཇི་
ལྟར་བསྐྱུངས་པའི་ཚུལ། ༦ བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་སོགས་ནས་པད་དཀར་འཆང་
བ་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་སར་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་སྐབས་ལུལ་དཀར་མོ་
སྦྱངས་དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་གནས་གསུམ་དཔལ་
པོ་མཁའ་འགྲོ་སྤྱིན་བཞིན་འདུ་བ་ཙཱ་རི་ཏ་སོགས་གནས་ཆེན་བྱང་པར་ཅན་དུ་མར་
ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ནས་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་མི་ཟད་ནམ་མཁའ་མཛོད་དུ་སྟོན་

ཏེ་པན་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་སྤེང་མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་རྗེས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ། ༩ དུས་འགྱུར་དབང་གིས་ནག་ཕྱོགས་ཡིད་སྤྲུབས་དཔུང་སྟོབས་བཅན་
པོའི་ཚུ་འཛིན་གྱིས་གནམ་བསྐྱོས་དགའ་བརྒྱའི་ཆབ་སྲིད་ཏུ་བདུན་བདག་པོའི་འོད་
སྤང་སྤྲོད་ཉེད་སྐབས། རེ་ཞིག་པེ་ཅིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་བྱོན་ཏེ་གནམ་གྱི་
ལྷ་གོང་མ་ཡུམ་སྲས་མཇལ་ཡུད་ཐོག་གོང་ནས་བཀྱར་བཞོས་བདག་ཁྱེན་ཆད་མེད་
པས་མངོན་པར་གཟེངས་བསྟོན་ཅིང་། རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་གྱི་ཕར་བྱོན་ཏེ་མཐོང་ཐོས་
དན་རེག་གི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་བདུད་ཅིད་སྤྲོད་པོ་མཆོག་ཏུ་སྡོམ་བར་མཛད་
ནས། སྐར་ཡང་གེ་ལ་ཤ་རིའི་སྤྲན་སྤྲོངས་སུ་ཞབས་སྐྱེས་ཅིབས་སྤོང་འཁོར་ལོའི་རེ་ཁྲ་
མཛེས་པར་བཀོད་པའི་ཚུལ། ༡༠ དེ་ནས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་གནས་
ཆེན་དུ་ཕར་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཤིང་བསྟན་འགྲོར་སྤྲན་པའི་འཕྲིན་ལས་སྐབས་
ཆེན་མངོན་པར་འདུ་མཛད་དེ་རིང་མིན་གངས་སྤྲོངས་སྐྱེ་དགྲའི་དཔུང་གཉེན་དུ་
ཅིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་དང་། དབུས་འགྱུར་ཁ་བའི་སྤྲོངས་གྱི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་
ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་ནམས་ནས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་རི་ལྷར་བསྐྱལ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོ་མཐའ་
ལས་པའི་ངོ་བོར་གཡོ་མེད་བརྟན་པར་བཞུགས་པར་གསོལ་འདེབས་གྱི་ཞབས་བརྟན་
འབུལ་བཞེས་བཀའ་ངོན་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ། ༡༡ ལྷ་རིན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་
མེད་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དད་འདུས་གྱི་སེར་སྐྱ་ཁྲི་ཕྱག་
བརྒྱལ་བར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་བསྟུས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤུ་
སྤུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་གྱི་ལམ་སྟོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བཀོད་
པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རིམ་
པ་མཐའ་དག་མ་ཆད་བ་མེད་པར་བསྟུས་པ། ཆེ་བ་བཞི་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་བཤད་ལུང་སྟུལ་བ་དང་། སྟིགས་དུས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཅོད་དོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

པོ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འདིགས་མཛད་དེ་རྗེའི་གཞི་བསྟན་ཆེན་པོ་
སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་བཞེས་
དི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྗེ་བཙུན་གསེར་ཁང་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀའ་བ་ལྟར་སྤྱགས་ཉམས་
སུ་བཞེས་པའི་ཚུལ། ༡༦ བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་གཞི་དང་ཙུ་བར་གྱུར་པ་
ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ། དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲེ་རྣམས་ལ་རག་ལས་པར་དགོངས་ནས་འཕྱུ་
སྒྲུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། བྱ་འདྲིན་གཉིས་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཉམས་
གསོས། དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲེ་རྣམས་སུ་བཤད་སྒྱུ་བ་འཆད་ཉན་གྱི་དག་ཐེར། རྒྱལ་བའི་
བཀའ་འཇུག་རིན་པོ་ཆའི་པར་གཞི་གསར་བསྐྱབ་མཛད་པ་སོགས་ལྷགས་གཉིས་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཉན་བྱེད་སྟོང་དུ་འབར་བས་ལྗོངས་འདིར་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་
པའི་སྒྲུང་བ་ཡངས་པོར་བརྒྱལ་བའི་ཚུལ། ༡༧ རེ་ཞིག་ཞིང་འདིར་སྐྱ་ཆེ་འདིའི་དངོས་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན། རྟག་འདྲིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བྱིར་ཐ་མའི་མཛད་
པ་དི་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་རྗེས་སྤྱགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་སུ་རྣམ་པར་དཀར་
བའི་རིམ་པ་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་རགས་བསྐྱས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཅོད་པ་སྟེ་ས་
བཅད་འདོད་པའི་གྲངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ་ཞུགས་སོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་དི་ལྟར་ཆགས་པའི་ཚུལ་ལས་
བཅམས་ཏེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཚོད་ལྡན་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སྐབས་འདི་གདུལ་
ཞིང་དུ་བབྱུང་སྟེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་དི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྱག་
འཕགས་མཆོག་སྟོང་རྗེའི་གཏེར་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སྤྱགས་བསྐྱེད་ནས་ཁ་བའི་
ལྗོངས་འདི་གདུལ་བྱའི་ཕྱག་མཆན་དུ་བཞེས་ཏེ་མའི་འགྲོ་བ་སྤེལ་ཞིང་རྒྱལ་བསྟན་
དབྱ་བརྟེན་སོལ་བཏོད་དར་རྒྱས་དི་ལྟར་མཛད་པ་སོགས་སྒྱུ་འཕྱུལ་གྱི་རོལ་གར་བསམ་
གིས་མི་བྱབ་པས་བོད་དང་རྒྱ་གར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་དི་ལྟར་མཛད་

ཕུར་ལྷོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

པ་ཆེ་ལོང་དུ་བརྗོད་པའི་སློན་ནས་གྲོང་བསྐང་བའི་སྐབས་ནམ་པར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། བསྟན་སྐྱེ་བྱེད་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་མཛད་ནམ་ཁག་ཏུ་རགས་རིམ་གསལ་
བས་འདྲིར་ཞིབ་ཏུ་མ་སྒྲུབ་སོ། །

(༡༤ བ་༦། ༡༥ བ་༩)ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་སྐྱེ་འབྲེང་བཙུག་སྐུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་
བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ཕྱག་
སྟོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆའི་བྲེང་
བ་ལས་ཐོག་མར་གྲོང་བསྐང་བའི་སྐབས་ཏེ་དང་པོའོ། །

༡༥ ཡུལ་དུས་གང་ཞིག་གཟིགས་པ་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་རུས། མི་ལྷས་ཁྱད་པར་བ་དང་བཅས་
ལྷམས་སུ་ཞུགས་ཤིང་སྲིད་ཞིའི་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་མཆོག་མཆོན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་བཞད།

(༡༥ བ་༡། ༡༧ བ་༩) རྒྱ་ས་བཅད་གཉིས་པ། སྐྱེ་ཆེ་འདྲིར་ཡུལ་དུས་ཡབ་ཡུམ་
རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བརྒྱད་དུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་
བཅས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྲིད་ཞིའི་མིག་གི་བདུད་རྩིར་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི།

དེ་ཡང་ནམ་འདྲེན་ཡགོང་མ་སྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་མཁྱེན་རབ་
འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཆོད་གཞོན་རུ་ལས་མ་བཞེངས་ཀྱང་།
སྲིད་ཞིའི་པན་བདའི་ཉི་མ་སྐྱེ་དགའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དགའ་མཁར་མ་འཆུན་ནས་
རེ་ཞིག་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་ནམས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞིང་ཁམས་
གཞན་གྱི་གདུལ་བྱ་བསྐྱང་འོས་ནམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པ་སོགས་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་རབ་ཏུ་མང་པོ་ལ་གཟིགས་ཏེ་གཟུགས་སྐྱེའི་བཞོད་པ་ཤིང་ཕག་ལྷ་བ་

རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ནི། (༡༩ བ་༥ ༤༤ འ་༡༡) རྒྱལ་བ་སྦྱིད་པའི་ཡུམ་དུ་སྟོན་པའི་
མཐུ་གྲུབ་པ། མཆོག་གསུམ་སྒྲ་མར་འཛིན་པའི་དད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། དབུལ་ཕོངས་
དང་མགོན་མེད་ལ་བྱམས་པ། ཉག་པར་ཕྱག་སྐོར་ཡིག་དྲུག་འདྲེན་པ་སོགས་སྟོགས་མ་
ནམ་དགར་གྱི་མཛད་པས་དུས་འདའ་བ། སྐམ་པོའི་སྒྲ་སྒྲུལ་བག་ཟམ་སྒྱ་སྦྱེའི་བརྒྱད་
ལས་འཁྱུངས་པ་མཆོན་སྟོབ་བཟང་སྟོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་རུས་དང་
ཆོ་འབྲང་སྐུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་ཡབ་ཡུམ་ལ་
གཟིགས་སོ། །

དུས་ལ་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་ནི། (༡༠ ཉ་༥ ༤༥ ཐ་༤) ཆོ་ལོ་ཡར་འཕེལ་སོགས་
གྱི་དུས་དང་། སྟིགས་མའི་མཐར་ཐུག་ཆོ་ལོ་བརྒྱུ་པ་སོགས་མི་ཁོམ་པའི་དུས་ཀྱང་མ་
ཡིན་པར་གདུལ་བྱ་ནམས་འཁོར་བ་ལ་སྟོབ་བསྦྱིད་ཅིང་། ཆོས་སྒྲུབ་དུ་རུང་བའི་སྐལ་
བ་དང་ལྷན་པའི་དུས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ནི་མ་མེད་པས་བཅའ་བའི་སྟོན་སྟིགས་
མར་སྟོད་པའི་འགྲོ་བ་ནམས་བཅེ་ཆེན་དོན་ཡོད་ཞགས་པས་ནམ་ཡང་མ་བཏང་བར་
སྐར་ཡང་དག་པའི་ཞིང་ནས་འཕྲོས་ཏེ་ངོ་མཆར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ལྟམས་སུ་
ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་དག་གི་དུས་སུ་རི་ལྟར་ཉ་བདུན་བདག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆར་བའི་
སྤྲ་ལྟས་སུ་ལྟ་ལམ་ངོས་སུ་བྱུང་ཐོན་སྦྱེས་དང་། མཆོམས་སྦྱིན་གྱི་རང་མདངས་འགོག་
མེད་དུ་འཆར་བ་ལྟར། སྤྲ་ལོ་ཤིང་ཕག་རྩེ་བ་བདུན་པའི་ནང་རི་ལྟར་ལྟ་དང་བཅས་
པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཁྱུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཁུར་མ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲ་ལྟས་སུ་སྤྲ་ཞིང་མཁྱེགས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིའང་ཆེས་
ཆེར་འདར་ཞིང་གཡོས་ཏེ་འཁྱུངས་ཁང་གི་ཕྱི་པ་དང་། ཐོག་མཆོམས་བར་མཐོ་གང་
ཅོམ་བྱེ་བ་དང་། དེ་ནས་གཞན་འགར་ས་འགྲུལ་ཆེར་བྱུང་བས་བྱིམ་གཞན་ལ་ཞིག་

༥ གྲུལ་དབང་སྐུ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་དོ་མཆོར་འཛིན་སྲེང་སྟོན་ཆ།

རལ་སོགས་བྱང་ཡང་། འཁྲུངས་ཁང་རྟེན་གསུམ་དངོས་ནོར་གང་ལའང་ཉེས་སྒྲིབ་
 བྲ་མོ་ཙམ་མ་བྱང་བས་ཀུན་ངོ་མཆར་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྟོན་ཆེ་ཆུལ་མཆོག་དགེ་འདུན་
 བྱུང་གིས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ལྷ་རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་ས་འགྲུལ་བ་
 དང་། འདྲའཆོན་སྟོང་ཚུགས་ཀ་བ་ལ་བྱུག་པ་སོགས་ལྷས་མཆན་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་
 མཚུངས་སོ། །

དེ་སྐབས་ཅིས་འབྲས་སུ་ངན་ཚུལ་སྒྲེང་བས་སྒྱུ་བོ་སལ་པ་ནམས་སོམ་ཉིང་
ཡུར་སྐབས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཅ་ཆོས་སྒྱུལ་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ས་གཡོས་ལ་བཟང་
ངན་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྒྱུ་འཁྱུངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འང་འབྱུང་བ་
ཡོད་པས་ཡགོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆོག་སྒྱུལ་ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་
སྔ་ལྷས་ཡིན་འཕྲོད་ཀྱིས་པ་མ་བྱེད་ཅིས་བཀའ་སྒྱུལ་བས་སྒྱུ་བོ་ནམས་ངན་ནོག་ལས་
བརྒྱུག་སྟེ་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལ་བཀོད།

(༡༧ ཉ་༡། ༩༦ བ་༥) དེའི་ཆོ་མཚན་མོ་ཞིག་ཐོ་རེངས་ཁར་ཡུམ་གྱི་མནལ་
ལམ་དུ། ལྷ་ས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་བྱང་མེད་དབྱུང་ཆས་སྐྱས་པ་དར་དཀར་པོ་
ཐོགས་པ་ཞིག་ཡབ་གྱི་བྱང་དུ་འོངས་པ་དང་། སྐྱོ་ཁང་ནང་དུ་ཆུ་འབྱེལ་བ་ལས་དུང་
དཀར་པོ་བྱི་མ་མེད་པ་ཞིག་རྟེན་པ་མིས་འདུག་པའི་མནལ་ལྷས་དང་པོ་བྱང་མེད་
དར་དཀར་ཐོགས་པ་ནི། རྒྱལ་ཡུམ་སྐྱོལ་མའམ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་རེ་མ་ཉི་གང་རུང་
ཞིག་མི་མོའི་ནམ་པར་བལྟན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱོན་མ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཅག་གི་སྐས་སུ་
བལྟམ་པར་འགྱུར་བས་ལེགས་པོ་ཞེས་སྐྱོན་པ་དང་། མནལ་ལྷས་གཉིས་པ་ཆུ་ལས་དུང་
དཀར་རྟེན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་སྟོགས་ཀྱན་དུ་སྟོན་པར་སྟོག་པས་སྐལ་ལྷན་གྱི་
འགོ་བ་ནམས་གཉི་ལྷག་གི་གཉིད་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་ཞི་བམེལ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱལ་
བར་མངོན་པ་མཆོན་པ་དང་། ཡང་མི་ལམ་དུ། འབྲུངས་ཁང་ནས་པོ་ཏྲ་ལའི་བར་

དར་དཀར་གྱི་ལྷ་ལྷེ་བྲེས་པ་དང་། ཅེ་བྱང་གཅིག་དང་། བྱང་མེད་རྒྱན་ལྷན་ཞིག་གིས་ ཡ་རྒྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་དཀར་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལྷན་བཅུད་གྱིས་ ཁེངས་པ་ཞིག་གནང་བ་དང་། ཡང་ཅེ་གསོལ་ཐབ་པའི་ཆ་ལུགས་སྤྲོས་པའི་ཅེ་བྱང་ གཉིས་གྱིས་རྟ་རྟེལ་ཁ་ཤས་ལ་དོ་སྟོམ་བཀལ་ཏེ་འབྱོར་པ་ཡ་རྒྱབས་མགོན་མཆོག་གི་ སྒྱ་ཆས་བེད་མེད་ནམས་གཙང་རྒྱར་བཤམ་དུ་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ། ཡུམ་ བས་སྤྲོས་ཀ་གནང་གྲོགས་ཁྱེས་པར། སྤྲོས་ཀ་གཏོང་ཐབས་མེད། བྱིད་ལ་གསོལ་རས་ དགོས་ན་དངོས་པོ་མཁོ་ཡོད་འདེམས་སྒྲུག་གིས་ཞེས་གསུངས་དོན། ཡུམ་གྱིས་གསེར་ ཆས་དབུལ་ཆས་བྱང་མཚར་འགའ་ཞིག་གསོལ་རས་ཁྱེས་པར་མིས་པ་དང་།

ཡང་ཨ་ཅེ་ཆེ་རིང་ལྟ་འདྲིམ་ཟེར་བ་ལ། ཡགོང་ས་མཆོག་གདན་ས་ཆོས་ འཁོར་རྒྱལ་ནས་དཔོན་འཁོར་མང་པོ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་བ་སྤང་ལྟའི་ཉེ་འདབས་ ཤར་ཕྱོགས་ལ་མོ་ཞེས་པའི་ཁར་ཕེབས་པ་མིས། ཡང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་རྒྱལ་དགའ་ ཆལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་བར་ཁ་བཏགས་ཆེ་རྒྱང་སྤྲོ་ཆོགས་བར་མ་ཆད་པར་འདུག་པ་ ནམས་བྱིར་ཏེ་ལྟ་བཅུགས་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་བསྟོན་པར་མིས་པ་ཡང་། རིང་ མིན་དབུས་སྟོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་གུ་འཛིན་གཉིས་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་འབྱོན་པའི་ཉེན་ འབྲེལ་དང་། སྤྱིང་མེད་གཏོར་ཆེན་འཕགས་མཆོག་སྐུན་རས་གཟིགས་རིགས་ཀྱི་ལྟ་ སྐལ་དུ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུང་སྟོན་པའི་མཆོན་མར་ངེས་སོ། །

མངོན་སུམ་གྱི་ལྟས་སུའང་། ཤིང་ཕག་རྩེ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ཟེར་བ་རུ་བར་མར་དོ་རྒྱག་དུས་ལྟར་གྱི་བྱིད་ཅམ་ནས་ཡར་ལུང་ མཐར་རང་དབང་མེད་པར་གཏུན་ཤིང་གི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་བཅོས་ཏེ་འཛིག་དགོས་བྱུང་ བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟས། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁྱ་ཕྱང་བ་ ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འོ་མའི་རྒྱན་དང་མཚུངས་པའི་ཐུགས་མེད་བྱིན་རྒྱབས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མོས་ངོ་དང་འཚམས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོ་
མ་བཞོ་སྐལ་དུ་བཀྱེ་བ་ལས། མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་དང་འབྲ་བའི་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོ་
རྒྱུད་ལ་སྦྱིད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་མཆོན་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ནང་བྱིམ་གྱི་ཉི་
འདབས་འབྲས་བུའི་ཕྱོན་ཤིང་ཉི་འབྲུ་ཞེས་པ་སྟོང་པོ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་མེ་རྟོག་ཁྲ་གཙལ་
དུ་ཤར་བ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་སྣང་དུ་བྱུང་བ་ནི། སྟིགས་ལྗེའི་གང་རེག་གིས་པན་བདེའི་
མེ་རྟོག་འདྲོམ་པར་མི་རྒྱས་པར་གང་གི་འཕྲིན་ལས་ཆ་ཟེར་ཅན་གྱི་འོད་སྣང་གིས་བདེ་
ལེགས་ཀྱི་གེ་སར་རབ་དུ་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།

ཡང་རྟོར་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་དགོང་མོ་སྟོད་འཁོར་ཡོལ་ཅམ་དུ་
འཁྱུངས་ཁང་སྟོང་དུ་རྒྱ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཐོག་སྟོང་ལ་རྒྱ་གྲུར་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གི་བཟོ་
དབྱིབས་ལྟ་བུར་ཐོག་མར་ཁ་དོག་ལྗང་སེར། དེ་མཐུག་འཇའ་ཆོས་ཆོགས། དེ་ནས་
ཁ་དོག་དཀར་པོ་བཀྱག་མདངས་ཆེ་བའི་ངང་ནས་ནམ་མཁར་ཡལ་སོང་བ་ཞིག་གི་
མཐོང་སྣང་བྱུང་བ་ནི་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་རབ་འབྱམས་ལ་མངའ་བ་རྟེས་པར་
འགྱུར་བའི་བད་དང་། གཞན་ཡང་མེ་བྱི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྗེའི་ཉིན་སྐང་
མདུན་ཁང་སྟོང་དུ་འཇའི་གྲུར་སྐབ་པ་དང་། སྤྱག་རྟོན་ཅམ་གྱི་རྟོག་དཀར་པོའི་རྣམ་
པ་འོད་བཀྱག་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། དེ་ཉིན་དགོང་ཇ་ཅམ་ལ་ཁང་པའི་ཉི་འདབས་སུ་ཨ་
ཞང་སྟར་ཁ་ཟེར་བའི་སྟར་སྟོང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྟོང་དུ་བྱ་དཀར་པོ་འོལ་བ་
ཅམ་ཞིག་བབས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐད་མཐར་ལྟོ་ཕྱགས་སུ་འཕུར་ཞིང་། སྐར་ཡང་ཕྱིར་
ལོག་སྟེང་སྟོར་ཞིག་བརྒྱབས་ཏེ་རྩབ་ཕྱགས་སུ་སོང་བ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བ་དང་། མི་
ཁན་རབས་དང་། རྗེ་བོ་རྣམས་ནས་སྤར་མེད་པའི་སྐར་མ་ཞིག་དྲགས་ལྟ་སྐམ་པོའི་རི་
ཆེ་ནས་ཤར་གྱིན་འདུག་ཟེར་བའི་སྟངས་འཕྲོས་བྱུང་བ་ཡང་ངོ་མཚར་བའི་རྟགས་སུ་
མདོན་ནོ།

དེ་ལྟར་དངོས་ཉམས་ཅི་རིགས་སུ་ཡ་མཚན་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་དུ་མ་དང་བཅས་
པའི་ངང་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་ཚན་འཛིན་བྱེད་ཅེས་པ་མེ་བྱི་(བྱི་ལོ་ ༡༥༥༦)
ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཆེས་ལྔ་ལ་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྟུར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་
ཆར། གནས་ཆེན་དྲགས་ལྷ་སྐམ་པོའི་དབུ་ཅེར་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་ལ་
འངར་སྒྲིབ་འཁྲིགས་པ། ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཟིམ་བྱུར་བབས་པ། ཡབ་རྗེ་མཆོག་ནས་སྤང་མ་
ནམས་ཀྱི་འཕྲིན་སྒྲེམས་བསང་གསོལ་མཛད་པ། སྐམ་པོའི་བདག་མོས་གཙོས་བྱ་སྟོབ་
ནམས་ཀྱིས་ཁང་པའི་མཐར་ཀླང་སྤང་འབྲུད་པ་ནམས་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཡུམ་ལ་
བྱག་རྩ་མེད་ཅིང་། དགོ་བའི་མཚན་ལྟས་བྱུང་པར་ཅན་སྣ་ཆོགས་པས་སྤུན་བསྐྱེད་ཏེ་
ལྷུམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ནས་བདེ་བར་སྐྱབས་ལྷུམས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་བཀྲ་ཤིས་པའི་དུས་དགོ་བ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་སྟོགས་ཀྱི་ས་
འཛིན་ཅེ་མོར་འཛིགས་པ་དང་མཉམ་དུ་འཁྱུངས་པ་ནི། བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་
ལས། ལས་སྐལ་ལྡན་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མི། ཆོས་དགོ་བཅུའི་འོད་ཟེར་སྟོ་
བར་བྱེད། འོད་སྟོང་ལྡན་འཕྲོ་བ་ཉི་མའི་འོད། ཁེམས་དག་པའི་དཔེ་རུ་རབ་ཏུ་བཟང་།
ཁྲིང་དེ་ན་བྱེད་ཉིད་ཉི་མ་ཤར། ཁྲིང་དེ་ན་བག་ཐེབས་བྱེད་ལ་ལྷ། ཁེས་པ་ལྷར། ལྷིགས་
མའི་རང་མདངས་སྤུན་པའི་སྤྲལ་རུམ་དང་མཚུངས་པར་དམ་པ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བས་ཕན་བདེའི་སྤང་བ་དཀར་པོས་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་གསལ་
བར་མཛད་པའི་མཚན་མ་དང་། ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཟིམ་བྱུར་བབས་པ་ནི། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་
ཀྱི་ཆར་བས་ཡིད་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁིང་ལ་དགོ་བའི་ལོ་རྟོག་འཕེལ་བ་དང་།
སྤང་མའི་འཕྲིན་སྒྲེམས་མཛད་པ་སོགས་དང་དུས་མཉམ་པས་ནི། གཞུང་བསྟེན་སྤང་
མའི་གཙོ་བོ་ནམས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་དུས་སུ་བདོ་
བའི་མཚན་མར་སྤང་ངོ། །

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བརྩ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མེད་ལྟོད་ཆ།

(༡༩ ཉ་༥། ༥༠ བ་༥) རྒྱལ་སྐུས་གཞོན་ནུ་དེ་ནི་སྐྱེའི་ཁོ་ལག་རྒྱས་ཤིང་། དཀྱ་
སྐབས་ཐུང་། དབུལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་ཞིང་། དབུ་གདུགས་ལྟར་རྒྱས་ལ་དབུ་སྐྱ་གནག་
སྐུམ་འོད་དང་ལྗན་པ། དབུའི་གཙུག་ཏུ་དབུ་སྐྱ་དཀར་པོ་རྒྱང་གཅིག་གྱེན་དུ་སྦྱིང་
བ། རྩལ་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་རི་མོའི་ཐད་དུ་འབྱར་དོད་འོད་འཆར་བ་རེ་དང་།
ཞབས་མཐིལ་གཉིས་སུ་འཁོར་ལོ་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་བྱམས་བཅེའི་སྐྱུན་
རས་ཀྱི་གཟིགས་པས་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་། འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཀྱན་ལ་འདོམས་ཕྱིར་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྩོགས་པ་གསུམ་པའི་ཀྱན་པ་ཆ་ཆ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ལྟར་རྒྱས་པ་སོགས་འདིག་ཉེན་
ཀྱན་གྱི་མིག་གི་བདུད་རྩི་གཅིག་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེ་དབུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་དང་། མགོན་དང་རྒྱབས་དང་དབྱང་གཉིན་དམ་པར་བསམ་བཞིན་དུ་
ཕྱོན་པར་རྒྱུར་རྟོ།

(༡༩ ཉ་༥། ༥༡ འ་༡) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་མཆོན་
གཟིགས་སྐྱེ་ཐོང་བརྩ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྩོགས་བསྟན་པའི་མངའ་
བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འདིགས་བྲལ་དབང་ཐུག་
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོང་
བ་ལས། སྐྱ་ཆེ་འདིར་ཡུལ་དུས་ཡབ་ཡུམ་རིགས་རྩས་ཆོ་འཕྲང་སྐྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་
བརྒྱད་དུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྲིད་ཞིའི་
མིག་གི་བདུད་རྩིར་སྐྱ་བལྟམས་པའི་ཚུལ་མདོ་ཅམ་བཟོད་པའི་སྐབས་ཉི་གཉིས་པའོ།
॥

༡༢ ཡ་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མའི་སྐྱ་གདུང་ལས་ཀྱང་འཁྲུངས་ཕྱོགས་གསལ་སྟོན་དང་། ཀྱན་གཟིགས་
པཎ་ཆེན་མཆོག་དང་གནས་རྒྱུ་རྟེན་ནས་ཡུང་བསྟན་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་ཡབ་ཡུམ་

ཕུར་ཚོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

གཉིས་ལ་མི་ལྟས་ཡ་མཚར་བ་རེ་བྱུང་། སྐར་གནས་རྒྱུད་གི་ལུང་བཞིན་རྒྱུད་ལྟོད་མཁན་བྱུར་ལྟ་མོའི་
སྐུ་མཆོའི་ནང་གཟིགས་པར་ཐེབས་རྗེས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཁྲུངས་གཞིས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་ཤར་ཏེ་
ཁྱེད་མཇུག་གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་སྐར་ཡང་བཟླ་ཞིབ་དང་གཟིགས་རྟེན་གནང་བར་ཆེད་རྫོང་བྱས།

(༡༩ བ་༣། ༥༡ བ་༡) རྩ་ས་བཅད་གསུམ་པ། དགེ་བའི་རྟགས་མཚན་ཆད་དུ་
བྱུང་བའི་བྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བཟླ་དཔྱད་སྟོན་མ་ནས་མཛད་ཅིང་།
ལྟག་པར་དཔལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་སྐུ་མཆོ་ནས་འཁྲུངས་གཞིས་སོགས་
གསལ་བར་བསྟན་པས་སོམ་ཉིའི་དཔྱད་ཐག་གི་དབང་ཆེད་དེ་འཁྲུལ་བྲལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་དབུས་སྒྲོངས་སུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞིས་
རི་ལྟར་བསྐྱུངས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཡང་ཡུལ་མཆོག་གོང་མ་ཞི་བར་གཤེགས་སྐབས་ཤར་བརྒྱུད་གཟིམས་
རྒྱུད་ཉི་འོད་དགའ་ལྷན་སྒྲུང་གསལ་དུ་ཞལ་ཤར་སྟོར་ཕྱོགས་ཏེ་གཤེགས་པ་དང་། དེ་
ལུབ་ཞལ་སྟོ་གཟིགས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་གཡོ་འབུལ་མེད་པར་ཤར་སྟོར་
རང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཕུར་ཁང་ནང་ཕུར་ཆུའི་དཀྱིལ་དུ་སྟོང་
ཐད་དུ་ཕུར་ཆོས་གཏམས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ནའང་། ཞལ་ཕྱེ་དུས་སྐར་ཡང་
ཤར་སྟོར་ཞལ་བསྐྱར་ནས་བཞུགས་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཡོངས་འཛིན་
ཕུར་ཚོག་པ་སོགས་ཞབས་ཁུ་བ་རྣམས་ཀྱི་མདོན་སུམ་ཆད་མར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་ཀུན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་ཨེར་
ཏེ་ནི་ཆེན་པོར་ཤུགས་དམ་ཁུས་པའི་ཕྱིར་ཐེབས་སུའང་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་ཤར་སྟོའི་
མཚམས་སུ་བསྐྱམས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བསྟན་འགྲོ་ཀུན་ལ་སྐྱབ་ཡོན་ཆེ་ཞེས་ཐེབས། དེ་
རྗེས་བསམ་ཡས་ཆོས་སྐྱོང་རྣམ་གཉིས་གཞུང་གི་སྐུན་འཛིན་སྐབས་ཤར་སྟོའི་ཕྱོགས་
སུ་ཕད་འབུལ་དང་། ཁ་བཏགས་བསྐྱར་འབུལ་མཛད། གཞན་ཡང་སྐུ་ཁག་དང་།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

གཞུང་བསྟེན་དག་ལྟ་རྒྱུ་ནམས་ཀྱི་བརྟག་ལུང་སྤྱི་རིམ་པར་ཡང་ཕྱོགས་མཚམས་ཤར་
དང་། ཤར་སྟེང་ཕྱོགས་ནས་ཐེབས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཅེ་མཐུན་མ་ཟད། ལྟག་པར་དག་ལྟའི་
གཙོ་བོ་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གཟིམས་ཚུང་དབྱར་གསལ་ཐོག་མ་སྐྱ་གདུང་
རིན་པོ་ཆའི་སྐྱ་མདུན་དུ་ཁྱེད་ལས་ནས་བཟུང་ལྟ་ཆོས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་ལ་ཞལ་ཤར་
སྟེང་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས་ཏེ་པད་འབུལ་དང་། ཁ་བཏགས་བསྐྱར་ཐབས་སུ་འབུལ་བར་
མཛད་ལ། དེ་རྗེས་བཀའ་ལུང་དུའང་། དེ་བའི་འབྲས་བཟང་མདོན་དགའི་ཕྱོགས་ནས་
འབྱུང་། ཞེས་དང་། དེ་མཐུག་རྒྱལ་རི་གདུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན། མདུན་དུ་འབབ་ཚུ་
རྒྱན་བཟང་ཅན། ཞེས་ཡུལ་སྤྲོངས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལུང་བསྟན་ཅིང་། དེ་རྗེས་འཛིན་
བྱེད་ཅེས་པ་མེ་བྱི་རྟོར་ཁྲ་བདུན་པའི་ནང་དུང་རིགས་སེར་མོ་བ་སྤྱི་ཞུས་ཀྱི་བཀའ་
ལུང་སྤྲུལ་ཐེབས་སུ། མགོན་པོ་འཕགས་མཆོག་སྟོང་རྗེའི་ཡང་སྤྲུལ་ནི། རྟོན་ནས་སྤྲོས་
པའི་ཡུལ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉིད་ནས། རྟོག་གསུམ་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པ་དོ་མཚན་ཆེ། ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །

མདོན་གསུམ་ཀྱི་ལྟས་སུའང་། མེ་བྱི་ཁྲ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉེར་དུག་གི་ཉི་ཤོས་
མཚམས་མདུན་རི། ཀ་གསུམ། དུགས་ལྟ་བཅས་པར་འཇའ་བྱི་ནང་ལྟ་སྟོན་ཀྱི་དཀྱིལ་
དུ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དཀར་པོ་མེ་འབྲང་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་
དགྱེར་པལ་མོ་ཆེ་ནས་མཐོང་འདུག

(༡༥ བ་༩། ༥༩ བ་༢) ཡང་ཡུམ་ཀྱི་ཆེ་ལམ་དུ། ཁོ་རང་པོ་ཏ་ལའི་ཡ་སྐྱབས་
མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཟིམས་ཚུང་ནང་དུ་གཅིག་ཤར་སྤེལས་པར། བཞུགས་
བྱིད་དང་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ཁྲ་ལེར་ཡོད་པ་ལས། ཡ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་དང་། སྐྱ་
མདུན་པ་སོགས་སུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་བཞུགས་བྱིའི་གཡས་སུ་འབོལ་གདན་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བྱི་དཀར་པོ་གཡུ་རལ་ཡོད་པ་སེལ་འདྲ་བ་ཞིག་སྟོར་འབྱིལ་ལེར་

ཉལ་འདུག་པ་མཐོང་བས་འདིགས་སྒྲག་གི་ངང་ནས་ཕྱིར་བློས་ཐོན་ཅིས་བྱས་པར་རྒྱ་
བྱི་དེ་ཉིད་རྒྱང་མཆོང་གིས་འོངས་ནས་གཡེན་རྒྱབ་མདུན་མེད་པར་འབྲབ་ཅིང་
ཀྱི་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱས་མཆོམས་ཅི་དུང་གཉིས་ནས་གཡེན་སྐྱོར་གཡེན་སྐྱོར་གྱིས་
ཤོད་དུ་སྒྲས་ཀ་གདང་བུ་ལྷ་མོ། རྒྱ་མ། རྒྱལ་སོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་བྲིད་དེ་ཤོད་དུ་ཁང་
པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ནས་འཕོལ་ཉིས་བཅེགས་ཁར་བཞག་པ་ན་བུད་མེད་ཀན་
སང་ལྷམ་གཙང་བོམ་གྱིན་པ་ཞིག་སེམས་སྤྱད་གི་ནམ་པས་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱིན་
བཞིན་དུ་ལྷགས་པར་འཕྲོས་པ་སོགས་ནི་མ་བྱུང་ལ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་སྐབས་
རྒྱབ་ནས་ཞིབ་འདུག་བྱས་པར། ལྷམ་སྟོན་མའི་གཙང་བོམ་དེ་མ་ཡིན་པར་ལྷའི་ཞབས་
ཕྱགས་ལྟ་བུ་སྟེ་ཅིར་ཆུ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་། ཡང་དར་ཅིག་
སོང་མཆོམས་སྐར་ཡང་བུད་མེད་དེ་ཉིད་ཞི་འདུམ་གྱི་ངང་ནས་བུ་དོན་རྗེར་བྲིད་དེ་
འོངས་པའི་ཚུལ་མིས་པ་སོགས་ལྷས་མཆོན་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་ཆོགས་དང་།

དེའི་རྗེས་སུ་ཅི་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་
པའི་ལྷོངས་རྒྱའི་མཇལ་ཁའི་ཐོག་ སྤྱིད་སྐྱོང་ཏེ་ཆོག་རྗེ་དུང་ཐུང་ཞན་ཏོ་ཐོག་བྱ་དང་།
འབྲས་སྤངས་སྒྲ་སྒྲུལ་ལས་སྟེ་གྲ་དམངས། གཞུང་ཞབས་སོགས་ཆང་འདྲོམས་སར་དག་
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ནས་བཀའ་ལྷང་སྤྱི་ཐེབས་སུ། རྗེ་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་པའི་ཆབ་སྤྱིད་ཡར་
རྒྱས་ཀྱི་རིམ་པ་དམ་ལྷན་རིག་པ་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། ལས་བྱེད་སེར་སྒྲ། རོས་ཀྱི་དགོན་
གནས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐས་བན་རྒྱུང་། སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱགས་བཞེད་སྐོང་རྒྱུ།
དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དཔང་དུ་བརྟུགས་ཏེ་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟོབ་
དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྒྲུལ་སྐོར་འདི་ནས་བཅིས་པའི་ཉི་མའི་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་པ་མིང་ཀུན་དགའ་དང་། མ་སྟོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས། བཤེས་གཉེན་དམ་
པ་ཚུལ་ལྷན་ཞིག་རྩད་གཅོད་བྱེད་པར་འབྲལ་རྗེས་བཞིས་ན་རེད་ནས་ཀྱང་འཕྱིན་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ལས་དང་། རྟོགས་དན་བྱེད་པ་གཞིར་བཅས་ཞེས་ཐེབས་གཤིས། ཤར་དང་། ཤར་སྟེའི་
རྟོགས་དར་མདོ་ཡན་ཡུལ་གྱི་ཉི་རིང་ཁག་གི་མིང་བཀོད་ཐོག རྟོག་ཞིབ་ལྷ་བར་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་རི་འདྲ་ཞིག་མངགས་རྫོང་ལྷ་འོས་བཀའ་སློབ་ལྷས་པར། རྒྱུད་སྟོང་
མཁན་བྱུང་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཤར་སྟེའི་རྟོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལྷ་མོའི་
སྤྱི་མཚོའི་འབྲམ་བསྐྱང་བ་འབུམ་ཐེར་འགྲོ་ངེས་གནད་སྤྱིན་སྦྱབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་
མངགས་རྫོང་བཀྲིས་ན་མཚོ་མངལ་ནས་ངེས་གསལ་ཡོང་ཞེས་ཐེབས་དོན་ལྟར།

(༡༧ ཉ་༡། ༥༧ འ་༩) སྤྱི་མཚོ་ཆེན་མོ་མངལ་ཞིང་བཟླ་པ་བྱེད་པར་དཔལ་
ལྷན་རྒྱུད་སྟོང་གྲ་ཆང་གི་མཁན་བྱུང་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་ཆོག་གྲ་དང་བཅས་པ་གཞུང་
ས་ནས་མངགས་རྫོང་མངལ་པ་ལྟར། མེ་བྱི་ཉོར་སྤྱི་དགྲུ་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་
ལྷན་ནས་ཐོན་ཏེ་སྤྱི་མཚོའི་ཁད་ཉེར་བསྐྱང་བ་འབུམ་ཐེར་འགྲོ་ངེས་བསྐྱབས་ཟེན་
ནས་མཚོ་མངལ་ལ་སྟོན་པ་ན། དེ་སྐབས་སྤྱི་དགྲུ་པའི་སྤྱི་མཐུན་མཚོ་ཞལ་འབྲུག་
པས་བཅད་ཆར་བའི་ཆོད་ཡིན་ཀྱང་། འབྲུག་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་མཚོ་ཤིན་ཏུ་
དྲངས་པ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ལན་བརྒྱར་བྱིས་པ་ལྟར་གྱུར་པའི་ནང་དུ། ལྷང་པ་ཤར་རྒྱབ་
གྱི་བར་ཉ་ཅང་རིང་བ་ལ། ཤར་གྱི་སྟོང་ཆར་ས་ཞིང་བཅེགས་མ་མང་པོ་དང་། བྱང་ཤར་
དུ་མཚོད་ཉེན་རྟིང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག ཤར་སྟེའི་རྟོགས་རིས་བསྐྱོར་བའི་རག་སྐྱོར་གྱི་བཞི་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག དེ་དང་ཉི་བར་ཁང་པ་གསུམ་ཐོག་བཞི་ཐོག་འདྲ་བ་རྟིང་པ་ཞིག་མཐོང་
ཞིང་། དེ་རྗེས་མཚོད་ཉེན་དང་ཁང་པ་གཉིས་གྱི་བར་གྲོང་པས་འབྲེལ་བ་ཞིག་མཐོང་།
དེ་ནས་མཚོ་ཁ་འབྲུག་པས་པལ་ཆེར་འགྲིབ་པའི་སྟོ་ངོས་གྱི་བྱུར་ཞིག་ནས་རྟ་པ་མང་
པོ་ཤར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་འོང་བ་འདྲ་བ། གོང་གསལ་མཚོད་ཉེན་དང་། རག་སྐྱོར་
གྱི་བཞི། ཁང་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་འབྲུག་པའི་ཐོག་ཏུ་སྤྱིར་ཡང་བྲ་པལ་བ་ལྟར་གསལ་པོར་
མཐོང་བ་བྱུང་འདུག དེ་རྗེས་འབྲུག་པ་ཤེལ་སྟོང་ལྟར་དྲངས་པ་ལ་རི་པན་ཚུན་གྱི་བར་

དོག་ཅིང་། ཁྱོད་འགའ་ཞིག་དང་། ཚུ་ར་འབྲ་བ་མང་པ་ཡོད་པ། སྤང་དང་རྩ་སྤེལ་མར་
འབྲེལ་བ་དང་། ལུང་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཞིག་བཅས་མཐོང་འདུག་ཅིང་།

ཡང་མཁན་བྱར་ཉིད་ནས་སྟོན་འདུན་ཤུགས་དྲག་པོས་བསྐྱང་བ་གསོག་
བཞིན་པའི་སྒྲ་བ་བརྩ་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཐོ་རིངས་ཁར་མི་ལམ་དུ། ཁྱོད་པ་ཆེན་པོ་
ཞིག་གི་དགྱིལ་དུ་ཁ་ཤར་ལ་བལྟས་ཕྱིན་པས་ཁྱོད་སྟེ་རྫོགས་མཆམས་ཁང་པ་འགའ་
ཞིག་འདུག་པའི་ཀ་ཕེབས་ཁ་སྟོ་ལ་བལྟས་པའི་ནང་དུ་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་པ་
ཞིག་ཉར་ནས་འདི་ལ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རེད་ཟེར་འདུག། པང་དུ་སྤངས་པར་
ཕྱག་མཆོད་དཔལ་བ་དང་། སྒྲ། མཁུར་ཆོས་སོགས་ལ་འཇུགས་པ་གནང་སྟེ་དེད་སྟེས་
ནས་སྒྲ་བ་ལྷ་ཅམ་སོང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་རེ་ཞིག་པ་མ་དང་། སྟེས་པའི་ཡུལ་ནམས་མི་
ལ་མ་ཤོད་ཅིས་གསུང་བྱོན་པ་ཞིག་གི་སྤང་བ་བྱུང་འདུག་པ་དང་།

ལྷ་མོའི་བསྐྱང་བ་འབུམ་ཕྲག་གི་གངས་གསོག་ལེགས་པར་གྲུབ་ཉེར། ཆོས་
འཁོར་རྒྱལ་གྱི་གཉེར་སྟོད་ནས་འདི་སྐད་ཅིས། ལྷ་ལྷན་གྱི་ཤར་སྟོའི་ཕྱགས་རྒྱལ་ཁུལ་
དྲགས་པོ་སྤང་མདུན་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིམ་འཛིན་ས་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། མ་སྟོ་
བཟང་སྟོལ་མ་གཉིས་ལ་མེ་བྱི་སྒྲ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་ཡི་སྟེ་རྩོམ་ཅིར་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་
མཉམ་དུ་བྱེད་གཟེ་བཞིན་ཅན་ཞིག་བཅས་པར་ཁང་པའི་སྟེང་དུ་ཁ་དོག་སྟེ་ཆོགས་
པའི་འཇའ་འོད་ཀྱི་གྱུར་ཕུབ་པ་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་རུ་བར་མར་དོ་རྒྱག་སྐབས་མར་
ལུང་ཚུལ། སྟོ་བྱང་ཤིང་འབྲས་ལའི་སྟོང་པོར་མེ་དོག་ཁ་ཆེལ་ཤར་ཚུལ། གཞན་ཡང་
སྤར་མ་མིས་པའི་མི་ལྟས་བཟང་པོ་དེ་སྟེད་ཅིག་བྱུང་ཚུལ་གོང་དུ་བཞིན་པ་དང་མཐུན་
པའི་གནས་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞིབ་གསལ་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་དོན་ལྟར་རྒྱད་སྟོད་མཁན་བྱར་
ངོ་མ་སྤང་མདུན་ས་གནས་སུ་རྟོག་འཇུག་ཁྱེད་ཀྱི་བར་བསྟོད་པ་ན། ལམ་བར་གྱི་ཡུལ་
སྟོངས་སོགས་མཆོ་མཇལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་དེ་བཞིན་དུ་ངོ་འཕྲོད་པ་དང་། སྤང་མདུན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

རང་གི་ས་དཔྱད་རྒྱལ་རི་གདུགས་སྤུབ་པ་འདྲ་བ། མདུན་དུ་ཚུ་རྒྱན་འབབ་པ། ཡབ་
ཡུམ་གྱི་མཚན་སྐྱ་སོགས་གནས་ཚུང་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་རི་ལྗ་བ་བཞིན་
འདུག་པར་མ་ཟད། མཆོ་མཇལ་དུ་མཐོང་བའི་མཆོད་རྟེན་དང་། ཁང་པ། ཁྱོང་གི་
བཀོད་པ་སོགས་སྤར་ནས་འདྲིས་པ་བཞིན་མཐོང་མ་ཐག་དོ་འཕྲོད་པའི་དོ་མཚར་ཆེ་
ངས་དང་།

དེ་རྗེས་ཁྱེད་ཉིད་ལ་ཞིབ་འདུག་གནང་བར། སྤར་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་བ་
དེ་ལས་སྐྱ་ཤ་རུང་སྤུབ་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། སྐྱའི་སྟོད་སྦྱང་ཀུན་དུ་སྦྱོན་གྱི་རིགས་ཆ་
སྤྱ་མོ་ཅམ་མི་མངའ་བས་མཇལ་སྟོ་ཞིང་དང་བ་འདྲེན་པ་མིག་གི་བདུད་ཅི་སྤངས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། ཕྱག་ཞབས་གྱི་སོར་མོ་དང་། ཞབས་མཐིལ་སོགས་སུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་མཚན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པས་སྤྲས་པ་ལུ་ཐྱི་ནའི་ཆལ་དུ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་བལྟམས་
ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མདོན་པར་མཇལ་བས་མཁན་པོ་འཁོར་བཅས་
དགྲེས་པ་འབྱམ་གྱིས་ཐུགས་ཆིམས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་ཁྱེད་མཆོག་དེས་ཀྱང་མནལ་
ལྟས་སུ་རི་ལྗར་ཤར་བ་བཞིན་མཁན་བྱུར་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་པས་པང་དུ་སྤངས་པ་
ན། འཆོར་སྤང་ཡེ་མེད་པར་ཕྱག་མཇུབ་གྱི་པད་འདབ་གསར་པས་ཁོང་གི་དབྱལ་བ་
དང་། སྤྱ། མཁུར་ཆོས་རྣམས་སུ་རིག་ཅིང་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པར་མཛད་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་
ལ་འཁྱུངས་ནས་རི་ཅམ་སོང་དྲིས་པར་སྐྱ་བ་ལུ་ལོན་ཞེས་ཟེར་བས་ཀྱང་མི་ལྟས་དང་
མཚུངས་པར་གྱུར་ཅིང་། མཁན་བྱུར་པས་སྤྲས་ལ། སྐྱ་ཞབས་ལྟ་སར་འཕྱོན་ནམ་ཞུས་
པར་མཉེས་མཉེས་མཛད་པ་དང་། ཐོན་ཁར་དང་དགོངས་པ་བྱ་གི་ཡིན། མི་འགྱུང་
བར་མཇལ་ཡོང་ཞུས་པར་ཡང་དགྲེས་ཉམས་གྱིས་རྗེས་འཕྲིང་ལྟ་བུ་གནང་འདུག་པ་
དང་།

དེ་རྗེས་སྐྱ་བཙར་མཁན་སྟེ་ཆེ་བ་བྱང་ཚུབ་རྣམ་གྲོལ་དང་། བཀའ་ཤག་བྱང་

ཡིག་ལྟ་དབང་ནོར་བྱ་གཉིས་ཚུང་སྲིད་སར་རྟོག་ཞིབ་དང་། སྡེ་ཕྱིར་ལྟས་མཚན་ངོ་
མཚར་ཆེ་བ་བྱུང་རིགས་ལ་སྟོན་ཕྱི་ཏེ་བག་སྐྱུག་འདྲེན་མེད་པའི་སྟོ་ཡིག་རྟགས་འབྱར་
ལེན་པ། ལེགས་སྐྱེས་འབྱུལ་བ་བཅས་ལ་མངགས་རྫོང་བསྐྱུངས་པ་བཞིན་ལྟ་ས་ནས་
ཐོན་ཉིན་དང་། སྤང་མདུན་དུ་འཕྱོར་ཉིན་བཅས་པར་ཆར་བ་ཡུན་རིང་བབས་པ་
དང་། ལྟ་སའི་སྐྱིད་ཚུས་མཆོན་ལམ་བར་གཞུང་ཚུ་ནམས་སྟོ་བྱར་དུ་རྒྱས་པ་དང་། ཚུ་
སྟོ་རྒྱུགས་པ་ཡང་ལན་མང་ཐུག་པ་དང་། ལྟག་པར་རྒྱལ་སྟོང་ལ་ཁ་བས་འགགས་ཏེ་
འབྱུལ་རིགས་རྟ་དེའུ་དང་བཅས་ཁ་ལམ་དུ་མ་ཐར་ཁར། མིག་གངས་འཕྱིད་ཀྱིས་
མནར་བས་ཆང་མ་ལ་མཚམས་ནས་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་མི་མང་དག་ཐུག་ཤད་ཀྱིས་སྟོང་ལ་
ཁ་བས་འགགས་ཏེ་ཐར་རེ་མི་འདུག་ཟེར་ཡང་། རོན་ཆེན་ཡིད་ལ་བརྟགས་པ་མ་དོར་
བས་བཀའ་དུང་ངོ་གཡོག་ཅུང་ཟད་སྟོན་ཐོན་ཁུས་པར་ཁ་བ་ཆན་ཆེ་བབས་པས་ལམ་
བཟོད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ངེས་དངོས་འབྱེལ་དུ་འདུག་ཀྱང་། གསང་ལམ་གཤག་བྱེད་ཁལ་
གཡག་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་འོལ་ཆོད་ཀྱིས་ཕྱིན་པར་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
དཀོན་མཆོག་ཆོས་སྤང་གིས་ལམ་བསྟན་ལྟ་བུས་རྟ་དེལ་ཁ་རྩེབ་སོགས་ཀྱི་གོད་ཆགས་
མེད་ཅིང་། རོ་གཡོག་ཀུན་གྱི་མིག་འཕྱིད་པ་ཅམ་མེད་པར་བདེ་བཟོད་བྱུང་བ་དང་། དེ་
མཇུག་འབྱུལ་འགྲིམས་གཞན་ནམས་ཀྱང་ལ་ལམ་བདེ་ཐར་བྱུང་འདུག་ཅིང་།

སྤང་མདུན་དུ་བཀའ་དུང་སྟོན་ཅམ་འཕྱོར་པས་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་
མངལ་བྱག་ཁྱེད་སྐྱབས་དབྱེས་པས་ཞལ་འཇུམ་མཛད་ཅིང་། སྐྱེ་མདུན་དུ་སྟོན་ཐུར་ངང་
ཅམ་ནས་སྐྱེ་ཆབ་སྐྱེ་སེར་གྱི་གལ་བསྐྱེགས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱག་མཇུབ་གཏད་དེ་
ཞེ་ཞེས་གསུང་བ་དེ་འཕྲལ་སྐྱེ་བཅར་མཁན་ཆེའི་སྟོན་འགྲོས་པ་སྐྱེ་བས་སོང་ཟེར་བ་
བྱུང་འདུག དེ་ནས་སེར་སྐྱེ་ནམ་གཉིས་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་གཞུང་གི་འབྱུལ་སྐྱེས་
མངལ་དར་ནང་མཛོད་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ལི་མའི་རྒྱལ་བ་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤང་བརྟན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ནལ་ལྷན་དང་། ཤིང་འབྲས་བཟང་བསྐྱགས་ཐུམ་བུ་བདུན། རྟེན་བསྐྱས་དང་། མ་ཁི་
རིལ་བུ་གཉིས་གོས་པད་རེ། གསོལ་ཆས་དང་། བ་བཟང་ཉེར་སྟོད་སོགས་ཀྱི་དོད་
དུལ་སྲང་ལྡ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པའི་ཐུམ་བུ་གསུམ། རྒྱལ་ཆབ་ཐུང་ཞན་ཉོ་ཐོག་ཐུ་སྟེར་
ཀྱི་འབུལ་སྟེས་ལྷ་རྩལ་ནང་མདོད་དང་། བཅོམ་ལྷན་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱ་བརྟན། རིན་
ཆེན་དང་པོ་ཐུམ་བུ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཨ་ཤེ་རེ་དང་། ལྷགས་མདུད་རེའི་གནད་སྟེས་
དང་བཅས་སྐྱབས་གཅིག་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་མཆོག་སྐུལ་འཁྲུལ་བྲལ་ངེས་གསལ་ཆེ་མིན་སྒྲ་ལག་ལ་ལུང་བརྟག་རིམ་ཁྲུས་ཀྱི་
ཕྱིར་ཐེབས་འབྱུང་དོན་དང་། ལྷས་རྟགས་སོགས་གང་ལ་གཞིགས་རུང་། རོ་མཚར་ཆེ་
བ་བཅས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བོད་གསུང་མོལ་ཐོག་ གོང་མ་ཆེན་མོའི་གསེར་སྟན་དུ་སྟོན་
འབུལ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་གཤིས། གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱུན་གཙང་སྤྲ་གང་ཆེའི་ཐོག་ ཕྱི་རྒྱའི་
མི་རིགས་བྱིངས་ཆེར་འཛེམས་མེད་ཐུག་པུད་རིགས་ཀྱང་བྲས་མི་ཆོག་ཅིང་། སྟེད་མ་
སྟེད་བྱེད་གཉིས་དང་། གནས་ཁང་བཅས་པར་རྒྱན་དུ་གཙང་སྤྲ་གང་ཆེ་དགོས་རྒྱུ་ཞེས་
འཁོད་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཅས་ཐུལ་བ་དེའི་ཆོ་རྒྱུད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཙོག་ཕུར་བཞུགས་
ཐོག་ སྐྱ་ཆབ་གཉིས་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་ཞིང་། ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ཐུམ་
པར་ཕྱག་གིས་བཟུང་། དེ་རྩེས་སྐྱ་པར་སྟེང་བཞེས་ཚུལ་གྱིས་ཕྱག་གཉིས་ཀམ་འཐེན་
ཅིང་། ཞལ་སྐྱར། དབུ་ཐུག་མཛད་པ་སོགས་ཡུན་རིང་བར་ཉར་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཅེད་
དང་། དབྱེས་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གནང་།

སྐབས་དེར་རྒྱུང་བསེར་བུ་ཙམ་ཡང་རྒྱ་བ་མེད་པར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པའི་
ངོས་སུ་འཇུག་སྟེན་དང་། ཉི་ཟླར་འཇུག་པོད་བསྐྱོར་བ་སོགས་དེར་འབྱོར་པ་ནས་
བཟུང་ཚུར་མ་ཐོན་བར་ཉིན་བཞི་རིང་གནམ་གཤིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། ཞུ་
སྟོན་གང་ཅི་འབྲས་གྲ་ལེགས་འཁྲིགས་བྱུང་འདུག་པ་བཅས་དེ་ལྟར་སྐྱའི་བྱད་དབྱིབས་

མཛད་སྟོན་སོགས་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་བྱིས་པ་སྐལ་པའི་ཉམས་གཏན་ནས་མེད་པར་
དམ་པའི་རང་རྟགས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་སྦྱིབ་མེད་དུ་གསལ་བས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡང་
དག་པར་རྟེན་ནས་ཞིང་པ་ལོ་ལེགས་པའམ། ཆོང་པ་ཁེ་སྟོགས་ཐོན་པ་བཞིན་དུ་དགའ་
སྟོང་དང་ལྷན་པར་བྱིར་ལོག་ནས་གཞུང་ས་ཆེན་པོར་དེ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པ་བྱང་
པོར་ཁྱས་པ་ན། སྟིང་སྟོང་རྟ་ཆག་ཐུང་ཞན་རྟོ་ཐོག་ཐུ་ཆེན་པོས་དབུས་གཞུང་ཞབས་
སེར་སྒྱུ་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཀྱང་གནས་རྒྱུ་ལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རྟེན་ཁོག་དུ་སྦྱུན་
བྱངས་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས། སྒྲ་ལྷ་སྦྱི་དང་། བྱང་པར་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གང་གི་བཀའ་ལླང་
བཞིན་དུ་ཕྱོགས་མཆམས་དང་། ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཆན་སྒྲ། ཡུལ་ལྗོངས་སོགས་ཅེ་མཐུན་
པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་དང་། འཁྱུངས་ཆོས་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྟོར་སྦྱར་སྦྱུང་སྦྱུང་ཆོགས་
པ་དང་བཅས་དྲགས་པོ་སྤང་མདུན་དུ་བལྟམས་པའི་བྱེད་དེ་བཞིན་པ་རྒྱལ་དབང་ཆེན་
པོའི་མཆོག་སྦྱུལ་དུ་རེ་མོས་ཅེ་གཅིག་ཡིན་ལུགས་ཁྱས་པར། སྤང་མདུན་ཞེས་པའི་
ཡུལ་མིང་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཆན་སྒྲ་བཅས་གསན་མ་ཐག ཤར་སྟོའི་ཕྱོགས་སུ་སྦྱུ་
འཆམས་པད་འབུལ་དང་། དར་ཆོན་སྒྲ་ལྷ་བསྐྱར་འབུལ་དང་སྦྱགས། ཆོས་སྟོང་རང་
ནས་དབུ་བསྐྱལ་གྱིས་ལྷ་རྒྱལ་གསང་མཐོར་འཐེན་པ་གནང་ཞིང་། བཀའ་ལླང་དུ་སྐལ་
ཆེར་མཐུན་པར་དང་པོ་ཉིད་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་། ཁྱོད་སེར་སྒྱུ་མདུན་ན་འདོན་མགིན་
གཅིག་ནས་གདུང་ཤུགས་བྱུག་པོའི་སྟོན་ནས་གསོལ་འདེབས་ལ་ཅེ་གཅིག་འབད་ཐུབ་
ན། འདི་ངེད་ནས་ཀྱང་དུས་ཀྱན་དུ་ཞབས་འདེགས་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱ་ར་བྱེད་པ་
གཞིར་བཅས་ཞེས་ཐེབས་པ་དང་།

འདི་སྟོར་རྩ་འགངས་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བརྟེན། བྱི་དང་སྟོ་བ་ཕྱད་པ་ལྷ་བུའི་སྦྱ་
ཆོས་འཕུག་བདེ་བཞིས་ན་མི་བྱང་བར་དགོངས། ལྷགས་ནན་མཐར་གསུམ་གྱི་ཚུལ་
དུ་སྦྱར་ཡང་ཀུན་གཞིགས་པའི་ཆེན་མེར་ཏེ་ནི་དང་། སྟིང་སྟོང་ཐུང་ཞན་རྟོ་ཐོག་ཐུ་སྦྱུ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

དབུས་སྤྱི་ཁག་དང་། དབྱ་ལྷ་ཁག་བཅས་པར་བརྟག་ལུང་བསྐྱར་ཁྱེད་མཛད་པར་ཡང་།
དྲགས་པོ་སྤངས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ལྷགས་ཁོ་ན་ཕེབས། འཁྱུངས་
གཞིས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་། གཟིམས་ཁང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་
མཚན་མ་བཟང་ངན་ངེ་ཡིན། དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བཅོ་བརྟག་
པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡུལ་དེར་བཞུགས་པ་ལ་བརྟག་ཁྱེད་མཛད་པའི་ལན་དུའང་།
རྣལ་འབྱོར་བདག་གི་གང་ཤར་སྤྱོད་བདེན་ན། ཁང་པར་འཇུག་པ་དེ་བཟང་ངན་
ངས་མི་ཤེས། ཐབས་པོ་ཏུ་ལ་ཡི་སོ་བྱང་བཞེངས། ལོ་ཀེ་ཤར་བཞེངས། ལྷ་ས་རྫོང་གི་
སོ་བྱང་བཞེངས་ན་བཟང་། ཞེས་དང་། བདག་གི་མོ་འདི་བདེན་ན། བསྟན་པའི་ཆོས་
ལྷ་གཞི་མོ་ནི། ཏུང་གི་རྒྱུ་ལྷར་གཏམ་སྟན་ཐོས། གཤམ་ཡི་ལྷོན་ཤིང་འཐེབས་པ་ལ།
ཁྱེད་ལྷ་སྟོན་མོ་གསུང་སྟན་སྟོགས། ཞེས་ཕེབས་འདུག་པ་ཡང་གང་གི་རིགས་སྤྱི་སྤྱི་
འཁྱུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡགོང་ས་བྱག་ན་པ་སྤོའི་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ཡང་མེད་ཡིན་པ་དང་།
ཏུང་དང་ཁྱེད་ལྷ་གི་རྒྱུ་ལྷར་རིང་མིན་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱེད་པར་འཇུག་པའི་ལུང་
གསལ་པོར་བསྟན་པར་སྤྱང་།

༤། བཟོས་ཆོས་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་རྣམ་འཇུག་དང་། གསུང་གི་བཟོས་བབ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འབྱེད་སོགས་
ལ་དཔག་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་བྱིས་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་འགོངས་པས་འགལ་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་དབང་མི་
འགོ་ཆེད་གཞུང་ས་ནས་འཁྱུངས་གཞིས་སྤྱི་སྤྱི་མི་སྤྱི་ཆེད་རྫོང་སྤྱི་ཆེད་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་སྤྱི་ཆོབས་ཞལ་བསྐྱར་ཏེ་ཆལ་གྱང་ཐང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད།

དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་གཞིན་ཏུ་དམ་པ་ཡབ་ཡུམ་བྱང་གིས་མཐུན་པའི་གསོལ་
ཟས་རོ་མཆོག་དང་ལྷན་པས་སྤྱི་བསྐྱེད་པར་ན། བྱིས་པ་གཞན་གྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་ལས་
སྤྱི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞག་བསྐྱེད་ཆེ་བས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་སྤྱི་གཟི་བྱིན་འཕེལ་
ཞིང་། མཆོའི་ནང་གི་འདབ་བརྒྱུ་ལྷར་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་དྲགས་པར་གྱུར་ཅིང་སྤྱི་

ལ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གི་ཐོག་མར་རྗེ་བཙུན་དུ་རེ་མའི་སྟགས།
ཨོ་དུ་རེ་དུ་རེ་སྟ་དུ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་གསུངས་པ་ལྟར། སྤུལ་སྤྱུ་མཚོག་འདིས་
ཀྱང་གཞན་གྱིས་བསྐབས་པའི་ཚོལ་བ་ལ་མ་ལོས་པར་སྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མང་པོ་ཐོལ་བྱང་
དུ་གསུང་བ་དང་། བྱིས་པ་གཞན་དག་ནི་འགོ་འདུག་གི་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་པ་མ་
སོགས་གཞན་གྱིས་གོམས་སུ་མ་བརྟག་པར་མི་ཤེས་པ་ལ། རྒྱེས་བུ་དམ་པ་འདིས་ནི་
རང་ཉིད་གྱིས་ཡར་བཞེངས་ནས་རྟེགས་བུ་སོགས་ལ་ཕྱག་བབྱང་ནས་པར་བྱོན་ཚུར་
བྱོན་མཛད་པ་དང་། བར་བར་དུ་གཞན་གྱིས་སྤྱུ་རྒྱབ་ནས་བབྱང་བ་ན་ཞབས་གཉིས་ས་
ལ་བརྟམས་ནས་ཞབས་བྱའི་ཉམས་མཛད་པ་དང་། རྒྱན་དུའང་ཞལ་འཇུག་ཐུལ་ལེར་
བཞུགས་པ་ལས་བཤུམ་པ་སོགས་ནམ་ཡང་མི་གནང་བ་དང་། མཇལ་བྱ་བའི་རིགས་
སྤྱུ་མདུན་དུ་བྱང་ཆེ་ཕྱག་དབང་གནང་ལུགས་སོགས་ཀྱང་རང་ཤུགས་གྱིས་མཁྱེན་པ་
དང་། མེ་བྱི་ཉོར་ལྷ་བརྟུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིའི་དུས་
མཚོད་ཉིན་སྟ་དོ་ཉི་དོས་སྐབས་སྤང་མདུན་སྟོ་རི་ནས་གཟིམས་ཁང་གི་ཐོག་དུ་འཇུང་
སྟེང་འོག་གཉིས་བྱག་པའི་བར་དུ་བབྱང་གོས་དཀར་པོའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེངས་པ་འདྲ་
བཞིག་རྒྱན་རིང་དུ་གནས་པ་ཀྱན་གྱིས་གསལ་པོར་མཐོང་བ་དང་། མེ་སྤང་ལྷ་བ་དང་
པོའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་ཞལ་སྟོའི་མདུན་ཆེམས་དང་པོ་དཀར་ཞིང་འོད་འཛེར་བ་ཐུ་
ཉིག་འདྲ་བ་གཉིས་གསར་དུ་འཁྱུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱུ་ཕྱིང་སྟོན་མའི་དུས་ཀྱི་
སྤྱུ་ཉིན་ཉེར་སྤྱད་སོགས་འཁྱུལ་མེད་དུ་དོས་འཛིན་མཛད་པའང་རི་སྟེད་ཅིག་བྱང་
བར་ཀྱག་གོ། །

དེ་ལྟར་ན་ན་ཆོད་ཆེས་སྤུ་ཡང་སྤྱིའི་ནམ་འགྱུར། གསུང་གི་བཛོད་པ། ཐུགས་
ཀྱི་འཁྱེར་སོགས་ལ་དཔགས་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་བྱིས་པའི་རང་ཚུལ་ལས་རབ་དུ་འདས་
ཤིང་། དམ་པའི་རང་ཉགས་ཆད་དུ་བྱང་བ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོས་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མོང་ཆ།

བཅུ་པ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། རྩ་སྐྱར་ལས་ནི་རྩར་ཤེས་ལྟར། དབང་ལྷན་
སེམས་དཔལ་འཁྱོལ་ལྟར་གྱི། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རྩར་སྤྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ནི། གངས་ཅན་སྤྱི་འགོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་།
དཔུང་གཉེན་དམ་པ་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཡང་སྤྲིད་མཚན་
གི་སྤྱལ་སྤྱི་འཁྱལ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་རྟགས་མཚན་ལན་གངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡང་དག་པར་རྟེན་པ་ནི་རི་ལྟར་ཉིན་མོའི་དབང་ཕྱག་གི་འོད་
ཟེར་སྐར་མོའི་རྒྱས་མི་ཁེབས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྒོ་སྐྱར་སྐྱར་
བའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་ཤིང་། ལྷ་མི་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ན། འགལ་
རྒྱུན་དང་། གཞན་ཤོར་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དབང་དུ་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དང་། ཐོག་མའི་ངོས་
འཛིན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་བསྐྱིག་པའི་སྤྲིད་དུ། འཁྱུངས་གཞིས་སུ་གོང་གསལ་རྒྱུད་སྟོད་
མཁན་བྱུང་ཤར་ཅེ་ཆོས་རྗེར་གནས་འཕྲོས་པ་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱས་མངའི་བབས་
གྱིས་ཆེད་རྫོང་གནང་མདུན་གཞུང་ས་ནས་སྤྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེར་ལྷ་རྩལ་དེ་མ་མེད་པ་
སྤྲིད་དུ་རིང་བ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྒོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྤྱི་བརྟན་
གསེར་བཟངས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྤྱལ།

དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྩ་ཆག་ཐུང་ཞན་ཏོ་
ཐོག་ཟུ། གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ། གཞུང་ཞབས་
སེར་སྤྱི་སོགས་བོད་འབངས་མགྱིན་པ་དང་། དབྱངས་གཅིག་དུ་གངས་ཅན་པན་
བདེའི་སྒོག་གཅིག་ཡང་སྤྲིད་སྤྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་སྐྱོང་བཅད་བརྟན་
བའི་གསེར་བཞིན་དུ་འཁྱལ་པའི་དེ་མ་དང་བྲལ་བས་ན། ཉི་འོད་ཀྱི་བྱུང་དུ་སྒོར་མེ་
འདེགས་པ་ལྟར་སྐར་ཡང་བརྟན་ཤ་གཅོད་དགོས་པའི་གནས་ནི་གང་ཡང་མ་མཆིས་
པས་སྐར་ལམ་གསེར་བུམ་དཀྲུག་འདོན་གྱི་བརྟན་དཔུང་དེ་དག་གཏན་ནས་མ་དགོས་

པར། ད་ཆ་མེ་ཉོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འོས་གཅིག་མ་ཁོ་ནར་ངོས་འཛིན་ཆོག་པ་
ཞིག་བྱང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་སློ་ཅེ་མཐུན་པ་ལྟར་བོད་བཞུགས་སུང་ཨི་བན་བརྒྱད་
གནམ་བསྐྱོས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོར་མང་ཤུ་དང་། ལུ་ཐོ་རྟགས་འབྱར་གྱི་སློ་
ནས་གསེར་སྟན་ཕུལ་བའི་བཀའ་མཆན་ཕྱིར་ཕེབས་སུ། ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་བྱིའུ་
སློ་བཟང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཆོ་དེ་བཞིན་གསེར་བུམ་བརྟག་དབྱད་ལུ་མ་དགོས་པར་
འཕུལ་འཕུལ་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་རིན་པོ་ཆའི་མཆོག་སྐུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་འཐུས་ཡོང་
འགོ་ཞེས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོའི་གསེར་གྱི་ཅོད་པན་སྤྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་ཐོབ་པས་
དབུལ་པོས་གཏེར་རྟེན་པའམ། སྟོག་བྲལ་སྟོག་གི་དབང་པོ་སྤར་ཐོབ་པ་ལྟར་གངས་
ཅན་པ་མཐའ་དག་ཡིད་ཀུན་དགའི་རོས་ཆིམས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་རེ་མོས་བཞིན་གྱི་བཀའ་བཟང་དོན་སྤྲིན་སྐུལ་ཐོབ་བྱང་བ་ན། དེ་ཚུལ་
སྟན་དུ་སློན་པར་བཀའ་སློན་མདོ་མཁར་བ་དང་། སྐུ་བཅར་ཞབས་ལུར་ལྷ་མོ་གསུང་
བྱོན་མའི་བརྟག་རིལ་ནས་ཐོན་པ་ཅེ་གཟིམས་དཔོན་མཁན་པོ་རྗེ་དྲུང་དག་དབང་
དངོས་གྲུབ་དང་། མཆན་ཞབས་དགེ་བཤེས་སློ་སྤྱིང་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་འབྱོར། ཅེ་
མགོན་ལུང་གོང་པ་སློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། ཅེ་གཟིམས་འགག་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ།
གསོལ་ཐབ་མ་ཆེན་དག་དབང་ཉི་མ། གསོལ་ཐབ་པ་དཀྱུས་མ་གཅིག་བཅས་མངགས་
རྫོང་གནང་གདོང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སུཊ་མི་འཆོལ་བའི་ཆེད་དུ། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་
བཅོ་ལྷ་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྒྱུར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན་སྤང་མདུན་དུ་སྤྲ་ཆར་ངེས་
འབྱོར་ཐུབ་པ་ཤད་བསྟོད་དང་། དེ་ཁོངས་ནས་ཅེ་མགོན་དང་། མ་ཆེན་ཆེ་ཆུང་གསུམ་
སྟོན་ཐོན་གྱིས་བཞུགས་ཁྲི་གདན་འཕར་དང་། དབུ་ཐོག་སྤྱོད་སོགས་སྤྱིག་གཤོམ་ལྷས།
དེ་ཉིན་གསོལ་གོ་དང་། གསོལ་ཇ། ལྷགས་སྤྲིན་བཞེས་སྟོ། བཞེས་འབྲས། གསོལ་བསྐྱང་
ཤིང་འབྲས་སྤེར་དགུ་ཡོད་གྱི་རྒྱ་ལྷོག་བཞི་དང་། བཞེས་བྱར་སྤེར་ལྷ་ཡོད་གྱི་རྒྱ་ལྷོག་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་

གཅིག་བཅས་མངོན་པར་བཤམས་པའི་དགྲ་དུ་ཚུང་སྤྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལེགས་
པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཐོག་གཞུང་གནས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་མངལ་དར་ནང་མངོན་
ཅེར་སོན་དང་། མཐུལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉེན། བྱུང་པར་རྒྱལ་བ་ཆེ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྒྲུང་
བརྟན་རྟིང་མ་ན་བཟའ་ཅན། སྐྱེ་དང་འཆམས་པར་གསར་དུ་བྲས་ཤིང་བྱབས་པའི་ན་
བཟའ་ཉེར་སྤྱད་ཆ་ཆང་། རིན་ཆེན་དང་པོ་སྲང་ལྷ་ཡོད་ཀྱི་ཐུམ་བུ་གཅིག་རྒྱ་དཔུལ་
རྟ་མིག་མ་གཅིག་ རྟ་སྲང་ལྷ་བརྩའི་ཐུམ་གཅིག་ བཟང་གོས་རྒྱན་གཞི་དམར་སེར་
སྟོན་པོ་རྒྱ་སྐྱུག་སོ་སོ་ནས་ཡུག་རེ། བཅད་ལྷན་དཀར་པོ་ཡུག་གཅིག་ འབྲུ་དཀར་ལྷང་
གཅིག་ རྩས་དཀར་ཡུག་ཡོད་ཀྱིས་དགྲ་ཆེན་གཅིག་བཅས་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྐྱར་རྗེས།
བཀའ་ལློན་མདོ་མཁར་བས་གཙོས་སྐྱེ་ཆབ་སེར་སྐྱེ་ཆང་མས་གོ་བབས་ཀྱི་མངལ་དར་
རེ་ཐུལ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཨ་ཤེ་རེ་དང་། ཡབ་ལ་ནང་གོས་སེར་པོ་གྲོན་
འདེང་གཅིག་ ཡུམ་ལ་ནང་གོས་ཆོས་མན་གྱི་གྲོན་འདེང་གཅིག་དང་། ཐོར་སྒྲམ་ཆོས་
མན་གྲོན་འདེང་གཉིས། སོ་སོར་དོལ་སྒྲམ་ཆོས་ཐིག་ལེགས་པ་བྱབས་གསུམ་རེ་དང་།
ང་གོ་ཅེ་འཁོར་དུག་གསུམ་རེ། སྦྱིར་དཔུལ་རྟ་སྲང་ཉིས་བརྒྱ་ཐམ་པ། འཁྲུངས་གཞིས་
སུ་བཞུགས་ཡུན་རིང་སྟོན་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་བབས་པའི་ཐུགས་མཁོ་དགོས་
རིགས་སྟོམ་འབྲུལ་དང་། ཞབས་ཕྱིར་བཅར་བཞུགས་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་སྟོ་བཟང་དར་
རྒྱས་ལའང་གནང་ཆ་ཀྱ་ཐོམ། ཆབ་བྲེལ་གཉིས་དང་། ཞལ་ངོ་གཅིག་གཏན་འཛུགས།

སྤྱི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཕྱིར་ལམ་བར་འོལ་དགའ་རྗེང་ཕྱི། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ།
དྲགས་ལྷ་སྐྱམ་པོ། འཁྲུངས་ཡུལ་བསྟེ་གནས་བཅས་པར་མཆོད་འབྲུལ་དང་། བསྐྱར་
འཕྲིན། ལྷ་བསངས། སྐྱེ་རྒྱུང་དར་འཕན། སྟན་ཤལ་བཅས་ལེགས་པར་སྦྲུལ་ཏེ་གཉེར་
བསྐྱོས་བདག་པོའི་ངང་ཚུལ་གྱི་བསྟེ་སྦྲངས་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་མངོན་དོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་སྐས་གཞོན་ནུ་དམ་པ་དགྲ་ལོ་གཉིས་པའི་ངོ་ལ་ཐེབས་པ་

ན། (༡༩ ཉ་ལ། ༦༩ བ་༩) འཁྲུངས་རབས་དུ་མར་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲངས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སད་པའི་མཐུས་བྱིས་ཀྱི་འདུ་འཛི་
དང་འདུ་ལོང་ལ་མི་སྟོན་ཞིང་། ཡགོང་མ་ན་རིམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕོ་བྲང་
དམ་པར་བྱོན་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱན་ལེན་པ་ལ་སྟོན་པ་ཁོང་ནས་
རྒྱས་པའི་རང་རྟགས་བྱིར་ཤར་བ་ནི་འཁྲུངས་ནས་སྐྱབ་པ་ལྟ་ལས་མ་ལོན་པ། བྱིས་པ་སྐྱ་
མི་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་བཟང་དར་རྒྱས་པའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་ལྟ་སར་འབྱོན་འདོད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བར་བསྟན་པ་
ལྟར། བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ངོ་ཤལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་
པའི་དབྱས་འགྱུར་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་ཞབས་བྲུང་གསར་པའི་ཚུ་སྐྱེས་འགོད་བཞེད་ནར་
མར་ཡོད་པ་དང་། གང་གི་སྤྱགས་རྗེའི་ཞོ་ཤས་འཆོ་བའི་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱས་
མཆོན་ལྗོངས་འདིར་འཁོད་པ་མཐའ་དག་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གདན་འདྲེན་པ་ལ་ནི་ལོ་རྒྱ་
རྩ་བྱིར་ཡང་ལྟོས་པ་ཅམ་དུ་རིངས་པ་བཅས་པན་ཚུན་སྤྱགས་བཞེད་ཀྱི་དོན་གཅིག་དུ་
མཐུན་པ་བཞིན་མེ་སྤང་སྐྱབ་པ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་གཟུང་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་དགེ་བའི་
ཉིན་དབྱས་ལྗོངས་སུ་གདན་འདྲེན་པར་ཅེ་ནས་གསལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ། ནང་
མ། མཁན་ཚུང་། སེར་མོ་བ་སུམ་ཅུ་སྟོར་དང་། ཤོད་ནས་བཀའི་མདུན་ན་འདོན་གཡུ་
ཐོག་པ་དང་། ཐའི་ངེ། མདའ་དཔོན་སོགས་ཉི་ཤུ་སྟོར་དང་། སྤྱི་ཅེས་དངོས་གཞི་བ།
རྣམ་གྲུ་གཟིམས་གཡོག་ཆེབས་འཆང་པ། རྒྱན་ཆབ་ལྟ། གདན་གཉེར། གཟིམས་ངེལ་
ཞལ་ངོ་བཅས་ཀྱི་མདུན་ཕེབས་བྱམས། དབྱ་གདུགས། དབྱ་གྲར། ཆེབས་ཆེན། ཆེབས་
རོལ། ཆེབས་དར་ལེ་ཆན་སོགས་མདོར་ན་གནའ་སྟོལ་སྤུན་འདྲེན་ཆེབས་བསྐྱར་
ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཡོ་བྲད་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འདུ་བཀྱིས་ཉེ་ལམ་བར་ཡང་ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་དགོ་མཆན་དུ་མ་སྐྱིག་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་འཛིན་གྱི་ཆུ་ཆུང་།

སྤྱིར་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལེན་པར་ཆས་པ་བཞིན་མཐར་གྱིས་བཤོད་བཤོད་ནས་
འཁྲུངས་གཞིས་དྲགས་པོ་སྤང་མདུན་གཤམ་བཤེར་རྗེ་འཁོར་ཚང་མ་བདེ་བར་འབྱོར་
མ་ཐག་པན་ཚུན་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་རབ་དགའི་བླ་བུ་འཕྱོ་བ་དང་བཅས་གསེལ་གྱི།
གསེལ་ང། བཞེས་འབྲས། བཞེས་སྟོ། གསེལ་བསྐྱང་ལ་སོགས་པའི་གསེལ་ཞབས་དགྲུས་
སྟོན་སྤྲུག་སུམ་ཚོགས་པ་གསར་དུ་བཤམས་པའི་མདུན་དུ་བཀའི་མདུན་ན་འདོན་
གཡུ་ཐོག་པས་མཚོན་ཐེབས་བསྟ་བ་ཚང་མས་ཡན་ལག་ལྷ་ས་ལ་འདུད་པའི་ཕྱག་དང་
བཅས་ཅེ་ཤོད་བཀའ་ཤག་ལ་སོགས་པ་གཞུང་སྤྱི་སྤྱིར་ནས་བསྐྱར་བའི་ལེགས་འབྲུལ་
མངལ་དར། སྤྱི་གསུང་སྤྲུགས་ཏེན། ན་བཟའ་ཉེར་སྤྱད། གསེར་དབྱལ་ཐུམ་བྲ། གོས་དར་
ཚན་གྲངས་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་སྤྱི་སྤྱིམ་མཐོ་བ་དང་། རང་རང་ནས་ཀྱང་གོ་བབས་
ཀྱི་མངལ་དར་རེ་སྤུལ་ཏེ་ཕྱག་དབང་ཞུས། གང་ཤོད་གཤམ་འཁོད་ཀྱིས་བག་ཐེབས་པའི་
གསུང་སྤྱིར་ངི་མེད་རྒྱས་པར་མངོད།

ལེགས་བྱས་ཀྱི་དཔུང་པ་གཟེངས་སུ་མཐོ་བའི་རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་ནང་
འཁོར་རྣམས་ལ་འང་གསེར་དབྱལ་དར་གོས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱེས་རྒྱས་པར་བསྟར།
འཁྲུངས་གཞིས་ནས་ཀྱང་ཐེབས་བསྟ་བ་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་ཚང་མར་བཞུགས་
མཚོར་གྱ་སྤྱིག་དང་། ཡུལ་ལྷགས་དང་མཐུན་པའི་འཕྲུལ་དང་ནར་མའི་གསེལ་སྟོན་
གཟབ་རྒྱས་སུ་བསྟརས། དེ་ནས་ལྷ་བ་བརྟ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོའི་དགའ་བ་དང་པོའི་
ཆོས་གཅིག་གཟའ་སྐར་མཐུན་སྟོར་མཚོག་དུ་དགེ་བར་ཆེབས་རྟོག་དངོས་གཞི་ཐོན་
རྒྱུའི་ཉེན་སྲ་མ་དང་། འདི་ཉེན་གྱི་སྲ་རྩོ་སོགས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་འཁྲུངས་ལྟ་
དང་གནས་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་སྤྱི་སྤྱིམ་རྣམས་ལ་བསང་དང་། ཕྱི་མར། གསེར་སྦྱེམས་ལ་
སོགས་པས་ལེགས་པར་བརྟན་ཏེ་རུ་ང་སྤྲུག་དོག་འཁྲུ་ཞོག་ཕྱི་འབྲང་གི་གཞོད་འཆོ་ཞི་
ཞིང་ལས་བཞིའི་རྒྱབ་དཔུང་སྤྱིམ་པའི་གཡར་དམ་འཕྲིན་དུ་གསེལ།

སྒྲ་མཁུན་དངོས་གཞི་བས་སྲིད་པ་རྟེན་ལུག་རྒྱུ་མེད་ནས་སྤར་སྒྲེ་ཕྱོགས་ངན་
སོགས་ཀྱི་མི་ཤིས་པ་ཅི་མཆིས་བསྐྱིབས་ཤིང་། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འཕར་
ཕྱུ། དེ་ནས་ཡང་སྲིད་སྒྲུལ་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེར་ན་བཟའ་མངོས་པར་གསོལ། ཡབ་ལུས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡང་གོ་བབས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱན་ཆ་ལུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་
པར་བརྒྱན། བཀའ་ལློན་དང་། བླ་མ་མཁན་སྡེ་སོགས་གོང་གསལ་ཆེབས་ཞབས་བརྒྱ་
ཕྲག་རྩ་ཉེ་བ་རྣམས་ཆེབས་རགས་གོ་རིམ་གྲལ་བསྐྱིགས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཐེབས་བྱམས་
ལ་བཞུགས། གར་རོལ་བ། རྟ་དར་བ། སྲིད་པ་རྟོ་སོགས་པས་ཆེབས་སྣ་དངས་ཏེ་གསེར་
ཞལ་མངོན་པར་བསྒྱུར་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་རིམ་པར་ཐེབས་པ་ན་ལམ་འཁོད་ཀྱི་ལྷ་སྒེ་མི་སྒེ་ནམས་ནས་སེར་
 རྩེངས་དང་། རྩེངས་དང་འཕྱར་ཐེབས་བསང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུ་མཐའ་གྲས་པའི་མཆོད་
 རྩིན་ཁོ་ར་ཁོར་ལྷག་དུ་སྒྲོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མཇལ་བར་རྩིན་
 བྱང་ལྟར་འདུས་ཏེ་ཐེབས་བསུ་བྱས། ཆོས་བརྩུ་ལ་མལ་གྱང་ལྷང་ཐང་རབ་ཁར་བཅའ་
 བཞུགས་ཀྱི་ཐེབས་རྒྱིག་ཕྱོད་རྩིན་སར་ཞབས་བྱུང་བཀོད་པར། སྤྱི་བཅར་སྤྱི་བྱབ་
 མཁན་པོ་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་རིང་བསྐྱའི་མཇལ་དར་འབྱུལ་བཞེས་མཛད། ཆོས་བརྩུ་
 གཉིས་ཉིན་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་བདེ་ཆེན་དུ་ལྷག་ཐེབས་རྒྱུའི་ཕྱོད་ཚུད་གཅིན་པོ་གྱང་
 དང་། སུན་ཁང་གྱང་། བཀའ་སློན་ནམ་པ། སྤྱི་བྱབ་མཁན་བྱུང་དུ་ལྷ་མ། སྤྱི་སྤེར་ང་སག
 ལྷང་ཅན་གྱང་། བསྟན་སྤྱིང་དང་། ཉོར་ཁང་ང་སག ཐའི་ངེ་སོགས་མདའ་བཅས་པ་
 བསྐྱར་ཐེབས་ཏེ་འཆམས་ཞུའི་མཇལ་དར་འབྱུལ་བཞེས་བསྐྱངས། ཆོས་བརྩུ་གསུམ་
 ཉིན་ཆིབས་ཞབས་ཕྱོད་ཡོད་ཀྱི་སྤྱིང་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འཕར་སྤོན་དུ། གྱང་།
 ཞབས་པད། མཁན་བྱུར། ང་སག་ཁག་གཟིམས་བྱུར། ཐའི་ངེ། མཁན་སྤྱི་གཅིག་མཁན་
 བྱང་གཉིས། རིམ་བཞི་གཅིག་གསུམ་གཉིས། ཆེ་ཤོད་ལས་ཆན་བཞི། བྱང་དཔྱུས་བརྒྱད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོད་རིན་པོ་ལའི་སྤྱོད་ཆ།

བཅས་བདེ་ཆེན་དུ་མེད་ཤིང་། སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཆབ་སྲུང་ཞན་ཏེ་ཐོག་སྤྱོད་པོ་ཡང་
མེད་པ་བྱམས་ཆེད་མེད་དང་བཅས་གྲང་ཐང་དུ་བྱོན་བཞུགས་མཛད།

ཆོས་བཅུ་བཞི་གནའ་སྐར་སྦྱར་བྱེད་སོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན་
ཡལ་པ་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་བདེ་ཆེན་ནས་ཆེད་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྦྱར་རྒྱུ་
ལེགས་ཆོགས་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་འཕར་དབྱེ་བྱེད་ཆལ་གྲང་ཐང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་དགེ་
འདུན་བཅུད་གྲས་དཀར་ཕྱོགས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོར་བའི་དགྲ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་འཕང་
སྤྱི་ཆེར་བསྟོད་པའི་ཆོག་དང་། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན། བཟ་ཤིས་ཁྲ་རིང་ལ་
སོགས་པ་མཆོད་ཇུས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྒྱན་དུ་མས་མདོན་པར་བརྒྱན། དབུས་མྱིང་ལ་
སོགས་པ་ཉེ་འཁོར་གྱི་གྲ་ཆང་བཞི་དང་། ཁྲོང་ཁྲོང་གི་སྦྱེ་བོ་མཆོག་དམན་ཆང་མའི་
བྱིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འང་དར་སྤྲོད་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་ལྷེ་བེས་ཤིང་། མེད་པ་ལམ་གཙང་མར་བྱས་
པ་ལ་རྟོ་སྦྱར་དང་། དཀར་ཐེག་གིས་སྦྱས་པའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཆལ་པའི་དགེ་འདུན་
རྣམས་ཀྱིས་མེར་སྦྲེངས་ཀྱི་བཀོད་པ་དཀྲུག་སུ་རིང་བ་བསྒྲིགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྦྱི་
ཁྲབ་དགའ་བཞི་ཐའི་རི། ཞོལ་གཉེར། ཆལ་གཞིས་དང་། གྲང་ཐང་ལས་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོས་སྟེ། མེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྤྱལ་སྦྱེ་ཆེ་ཁ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ། རྒྱུད་གྲ་
སྟོད་སྟེ། མྱིང་ཁག གནས་རྒྱུང་། ཆེ་བཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྟེ་མོ་བ་དུ་མས་མེད་པ་
བསུ་སྦྱར་ལ་བསྒྲིགས།

དེ་ནས་ཡལ་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྦྱེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ཆེད་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྦྱར་རྒྱུ་
བཅས་པ་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་གསང་སྤྱགས་མཁར་ནས་གཞེར་ཞལ་རིམ་གྱིས་བསྦྱར་ནས་
ཆལ་གྱི་འདྲིན་མའི་རྒྱན་དུ་ཉེ་བར་མེད་པ་ན། སྦྱ་འདྲིན་ཆེན་པའི་འབྲུད་དགྲོལ་
རྒྱུང་རྒྱུད་ཀྱི་རོལ་ཆ་དང་། འཆི་མེད་ལམ་ཀུན་འགོངས་པའི་བསང་དུད་འཕུལ་བ་
སོགས་མཆོད་སྦྱིན་དང་། རྒྱ་སྐར་གྱི་ཕྱིང་བ་ས་ལ་འཁྲིགས་པ་ལྷ་ལུང་གི་སྦྱེ་བོའི་ཆོགས་

གྲངས་ལས་འདས་པས་དགའ་བ་དང་གྲུས་པས་མངོན་པར་བསུས་ཏེ་གྲང་ཐང་བདེ་བ་
ཅན་གྱི་གན་རྩོལ་འཁྱུང་སྒྲིའི་འགྲམ་པར་ཆེབས་གྲལ་གྱི་ཕྱིང་བ་ཆར་དུ་དངར་བར་
བྱོན། དེ་ནས་གྲུང་། ཞབས་པད། སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ། སྤྱི་སྤྱིར་ཇ་སག་མཁན་བྱུར་ཏུ་སྤྱི་
མ། ལྷང་ཅན་གྲུང་བཅས་ཀྱིས་སྤོས་སྤྱི་ཞུས། རྩོ་སྤྱིས་གཤམ་དུ་ཕེབས་བྱམས་བཞོལ་
མཆམས་ནས་སྤྱི་ད་སྤྱིར་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐུང་ཞན་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཆེན་པོས་ཕེབས་སུ་མཛད།
ཞབས་རས་དང་། སྤྱི་འདེན་རྒྱ་སྤྱིར་གིས་སྤྱི་བསུས། གཟིམས་དཔོན་མཁན་པོའི་
སྤྱི་པར་གི་ཁྱོགས་ལ་བཞེན་ནས་གཟིམས་རྒྱུང་གྲུན་གསལ་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་མི་
འཛིགས་གདོང་ལྷས་བཏེག་པའི་ཁྱི་འཕང་མཐོན་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་འཕྲལ་
རྒྱལ་ཆ་བ་མཆོག་ནས་སྤྱི་ཕྱག་དང་འབྲེལ་ལྷ་རྩལ་ནང་མཛོད་དེ་བྲལ་སྤྱི་དུ་རིང་བ།
འབྲལ་གནང་གིས་བཞུགས་ཁྱིར་འཁོད། གསོལ་གྱོ། གསོལ་ཇ། དུང་ཇ་བཞིས་ཐུག་
བཅས་རིམ་བཞིན་ཕེབས་སོ། །

༥༽ ཆལ་གྲང་ཐང་དུ་ཆེན་འབྱུང་གི་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱས་བསྟར་དང་། གྲུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་མཆོག་
ནས་དབུ་སྤྱིས་གཙུག་ཕྱུང་བཞིས་ཏེ་མཆོན་གསོལ་ཞུས་པར་བརྟན་གསོལ་དང་ལེགས་འབྲལ་ཞུས།
རི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤྱིར་དུ་ཆེབས་བསྟར་གྱིས་ཞལ་མཛལ་དོན་གཉེར་གྱིས་འདུས་པའི་སེར་རྒྱ་
ཡོངས་ལ་རྣམ་བྱང་གི་ས་བོན་གྲང་པོར་མཛད་སྤྱིར་བཞུགས།

དེའི་ཆོ་དབུས་སྤྱིར་གྱི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མགོན་པོ་མཆོག་འདི་རིང་མོ་ཞིག་
ནས་སྤྱི་བཞུགས་པའི་གཏམ་རྒྱ་བའི་བྱ་གར་སོན་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད་ད་གཟོད་མཆོན་
དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་མ་མེད་པ་མིག་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་མཛལ་བའི་སྤྱི་བཟང་
ཐོབ་པས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིར་དུ་ལུན་རིང་དུ་འཕྱན་པའི་ཆོང་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་ལག་དུ་སོན་པའམ། མ་བུ་གཅིག་པ་བུ་སྟོར་བ་ལས་སྤྱིར་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་
དགའ་སྤྱི་ཆོད་མེད་པ་སྤྱིས་ཏེ་དག་ནས་ཀྱང་། ཨ་ལ་ལ། འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྩེ་ཅན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚར་རིན་མོང་སྟོང་ཆ།

ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་དགའ་བའི་སྤྱི་
དབངས་དར་དེར་སྒྲོག་པར་སྐྱར་དོ། ཇི་ནས་ཡ་རྒྱལ་དབང་དགྲུ་པའི་ལམ་ལྟར་གནས་
བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཟང་དབབ་ཕྱིར་སྐྱེ་ཆབ་བོད་བཞུགས་ཨི་བན་གཉིས་
ཀྱང་གདན་དྲངས། གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོས། ཏཱ་ལའི་སྤྱི་མར་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་
ཡིན་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་ཞུ་བ་གནང་།

(༧༥ ཉ་༦། ༥༩ ཐ་༦) དེ་ནས་ཉི་འོད་དུ་ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་
ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིས་མཆོན་སྟོན་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གོ་བབས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་
གདན་ཐོབ་བཤམས། དཀར་སྟོང་ཤིང་འབྲས་བཞེས་བྱར་ལ་སོགས་པའི་དགྲེས་སྟོན་
ཀྱི་མཆོད་སྲིན་སྤམས་མཐོ་བ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱུག་སྤྱི་ཡགོང་ས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་
ཆེ་སྟུན་དྲངས། བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟུན། སྤིང་སྟོང་རྒྱལ་ཆབ་མཆོག་
ནས་སྐྱེ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་གཞུང་གནས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབུལ་མཇུག་དར་ནང་
མཛོད་མཆོག་དུ་རིང་བས་སྤྱི་དྲངས། ཞིང་ཁམས། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། བཟ་ཤིས་
པའི་རྣམ་ཉགས། རྒྱལ་སྤིང་སྤྱི་བདུན། འཁོར་ལོ། དུང་དཀར། རིན་ཆེན་དང་པོ་ཐུམ་
བྱ་གཅིག་རྒྱ་དཔུལ་རྟ་མིག་གཉིས། རྟེན་སྤང་ལྷ་བཅུད་ཐུམ་གསུམ། བཟང་གོས་ལྷག་
གསུམ། འགོ་སྤམ་གྱོན་འདེང་གསུམ། སྤམ་ཐིག་བྱབས་ལྷ། ར་གོ་འཁོར་གསུམ། མར་
ལྷང་གཅིག་ཤིང་འབྲས་ལྷང་གཉིས། འབྲུ་དཀར་ལྷང་། གོས་ཡོད་ཀྱི་དགྲུ་ཆོན་བཅས་
དང་། སྤྱི་མཐུད་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇུག་དར་ནང་མཛོད་དང་། གསེར་དཔུལ་
ཀྱི་ཐུམ་བྱ། བཟང་གོས། འགོ་སྤམ། སྤམ་ཐིག་ཤིང་འབྲས་ལྷང་སོགས་སྤམས་མཐོ་བ།
བཟས་ལྟོན་མི་སྤྱི་མགོན་གཉེར་ནས་མཇུག་དར་དང་། གསེར་ཞོ། བཀའ་ཤག་ནས་ཆེ་
ཤོད་ལ་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་སོགས་བཏེག་རྒྱུ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཁག་དང་། ཡོངས་འཛིན་
ཐུར་ལྟོག་བཀའ་གྲུང་མི་དྲག་གཟིམས་ཟུར་ཏཱ་ལྷ། གནས་ཚུང་སྐྱེ་རྟེན། ཐའི་རི། བར་

མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་། ཅེ་ཤོད་སྐྱ་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་ཞབས་ཞུ་སེར་སྐྱ། རྣམ་གྲུ་ལས་
སྡེ། རྒྱང་གཏོགས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྐྱ་སྐྱུལ་ཆེ་ལ། སློབ་དཔོན་ལས་སྡེ། ༣་སྒྲིབ་། ཆེ་
སློབ་སྒྲིབ་། སྡེ་དུག་ཆེ་ཆོག་སྒྲིབ་། གནས་ཆུང་། རྒྱུད་སྡོད་སྐྱ་ད། ཆེ་བཞི། ལྷགས་རི་བ་
བཅས་ནས་གོ་བབས་གྱི་མངལ་རྟེན་ཕུལ་བར་ཕྱག་རྒྱའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། སྤྱང་མདུད་
སྐྱུལ། གང་ཤོད་གྲལ་ལ་འཁོད། གསོལ་གྱོ། གསོལ་ང། བཞེས་འབྲས་བཅས་རིམ་བཞིན་
ཐེབས། སྤྱག་མདོ་ཚང་མར་གསོལ་བསྐྱང་བཀྱེ་སྟེ་གོལ། གཟིམས་ཆུང་ཀུན་གསལ་དུ་
མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཐོག གསོལ་ཆོགས་ཆེན་མོའི་མཉེས་མཆོད་ལ་དགུས་དགུར་
རོལ་བར་མཛད་དོ། །

འདི་སྐབས་གནས་ཆེན་བྲག་ཡེར་པ་དང་། ཆལ་གྱི་དཔོན་ཁག་བཀྲས་སྡོངས་
བཅས་པར་ཞབས་བརྟན་བསྟན་བཀྱར་དང་། མང་འགྱུད། གཏོང་སྒྲིབ་མ་ཐེབས་སྦྱོར་
འཇགས་སོགས་རྣམ་དཀར་རྒྱ་ཆེར་སྡེལ། གཟིམས་ཆུང་ཀུན་གསལ་དུ་རྒྱལ་ཆ་བ་
མཆོག་ནས་ཡལོང་ས་ཆེན་པོར་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་སློན་ནས་བཀྱ་བྱབས་སྤྱང་
བའི་རིམ་པ་རྣམས་འབུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

ས་སྐྱག་ཁྲི་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་མཆོག་གི་སྐྱུལ་
སྐྱ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་སྐྱ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བ་དང་། མཆོན་གསོལ་གྱི་སྐྱ་དུ། ལྷང་
མཐའི་རྒློས་གར་པའི་ཆེན་མཆོས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩེ་བཙུན་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་
གྱི་གྲགས་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་པོ་བཀྱ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་དང་བ་
དང་། དོན་གཉེར་ཆེན་པོས་གདན་དྲངས་ཏེ་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་སོ་བྱང་དུ་ཞབས་
སོར་བཀོད་པ་ལ། ཆེན་པོར་འོས་པའི་གསོལ་ཞབས་སྡེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་དང་། གཙུག་
ཕུད་འབུལ་བཞེས་གྱི་སྐྱན་འདེབས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཞུས་མཐར་ཆོས་བདུན་
ཉིན་ཀུན་གཟིགས་ཡརྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ནས་ཐོག་མར་དགེ་བའི་བདེན་ཆོག་དཔག་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

བསམ་དབང་པོའི་འདབ་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་བཞད་པར་མཛད་ནས་ལེགས་ལམ་ཡོངས་
སུ་དབྱེ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྒྲུབས་པོ་ཆེས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་ཏེ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་
རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་སོགས་དང་ཐབས་ཅིག་གྲུང་ཐང་དུ་
ཆེབས་ཞལ་བསྐྱོད་པར། ཡགོང་ས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཤེས་གཉིན་དམ་
པ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་བཀྱར་འོས་ཡིན་པར་དགོངས་ཏེ་ཕེབས་བསུ་ལ་སོགས་པའི་བཀྱར་
སྟོན་སུམ་མཆོག་སུམ་པ་དང་། སྐྱེ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཛུལ་དར་ཅེ་སྟོན་མཛད། བཀྱས་
སྒྲ་ནས་འབྱོར་འབུལ་ཉིན་གསུམ་སོགས་འབུལ་བཞེས་རྗེས་གཙུག་ཕྱུད་མ་གཏོགས་
པའི་མཐོན་མཐིང་དབུ་སྐྱེས་དང་། ལྷའི་བྱ་ལ་འོས་པའི་དར་གོས་ཀྱི་ན་བཟའ་རྣམས་
ནི་དོར། ཐུབ་པས་བསྐྱེད་པའི་རབ་བྱུང་གི་ཉག་ཆ་ལུགས་ནི་མཛོས་པར་མན་བས་
ཏེ་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་ནང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉིན་མཆོག་
ཕྱིན་སྒྲུབས་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བ་མང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་རྒྱལ་བ་འོད་
མཚན་མགོན་པོ་དུར་སྤྱིལ་འཛིན་པའི་གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བདག་ཉིད་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་ཡང་
དག་པར་གཞུག་པར་སྟོན་པའི་འདུན་པ་དེ་ལན་དང་བཅས་གཙུག་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱུད་དམ་པ་
འབུལ་གནང་མཛད་པར་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་སྤྱས་བཅས་ལ་
མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་མཁའ་ལ་འཐོར་བ་དང་། ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་ཀྱི་གྲགས་
པ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སྟོན་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ཕྱག་ཕྱོགས་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉིན་གང་གི་ན་
ལམ་དུ་ལྷུང་བ་ཅམ་གྱིས་ངན་འགོ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་བུང་གི་ས་བོན་འཛིག་
པར་རྟུས་པ་དེ་ཉིད་གསོལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བཞུགས་ཁྲི་ནས་བཞེངས་ཏེ། རབ་
དཀར་སྤྱིད་ན་རིང་བའི་ལྷ་རྒྱས་དང་། ཞབས་བྱུང་མི་ཤིགས་རྟོ་རྟོ་འོ་འོ་བོར་བརྟན་པའི་

རྟེན་འབྲེལ་ཆེད། གསེར་བཟངས་རྟིང་མའི་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་ཆེ་ལེགས་བྱོན་གཙང་ནཔ་ལྟན་སྲིད་བདེའི་སྡེ་འདོགས་ཅན་གཅིག་འབྲལ་བ་གནང་ཞིང་།

ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་ཀུན་གཟེགས་ཆེན་པོར་ལེགས་འབྲལ་མཇལ་དར་དང་། གསེར་བཟངས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་ནཔ་བཅས་འབྲལ་བཞེས་བྱུང་རྗེས་གཞུང་ས་ནས་ཡབ་སྲས་སོ་སོར་རྟེན་འབྲུང་དངོས་འབྲལ་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་དེ་ནས་གཙུག་ཕུད་འབྲལ་བཞེས་བྱུང་པའི་གཏང་རག་དབྱེས་སྟོན་གྱི་མཆོད་སྲིབ་སྡེལ་སྤང་། ཤོད་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་དཀར་སྟོ་སྟོམས་བསྐྱེགས་སར་མཆོད་ཡོན་ལྟན་རྒྱས་ཐེབས་བསྐྱོད་ཐོག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་གསོལ་སྟོན་དང་། འབེལ་གཏམ། གར་རོལ། ལྷང་རིགས་ཀྱི་བགོ་སྤོང་། ཡབ་སྲས་བྱང་གི་སྐྱབ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཆད་དུ་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་སོགས་མདུན་ས་ཆེན་པོའི་གནའ་པོའི་ལུགས་སྟོལ་བཟང་པོ་རྣམས་ཉམས་མེད་གནང་། ཡབ་སྲས་སོ་སོར་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོའི་བཀོད་པ། སྐྱབ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། སྐུའི་ཉེར་སྤྱད་ཆང་མ། གསེར་དདུལ་གྱི་ཐུམ་བུ། བཟང་གོས། ལྷང་ཆེ་སོགས་སྤམས་མཐོ་བ་དང་། སྲིད་སྟོང་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབ་སྤེར་ནས་ཀྱང་རྟེན་གསུམ། གསེར་དདུལ་གོས་དར་གྱིས་མཆོན་དངོས་འབྲལ་རྒྱ་ཆེར་འདེགས་པར་མཛད། གཞན་ཡང་དེ་མོ་རྟོ་ཐོག་ལྷ། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚུག་སོགས་སྐྱ་སྐྱལ་ཁག་བཀའ་ཤག་གྲུང་སྟོན། རྩ་སག་རྩ་སྐྱ་མ། ཐའི་རི། ཐོགས་མདའ། ཆེས་སྲས་སོགས་ཆེ་ཤོད་ཀྱི་དུང་ན་སྟོད་པའི་རིགས་དང་། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཆེན། བྲ་ཆང་། རྒྱུད་སྟོད་སྤང་། རྣམ་གྲ། གནས་རྒྱུང་། སྐྱབ་བྱང་ཁག་ལྷགས་རི། གྲུང་ཐང་སྐྱབ་བྱང་དང་། བྲ་ཆང་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་གྱི་ལེགས་ཆོགས་རིམ་བཞིན་བསྟན། ཉིན་རྗེས་མར་བཀྲས་ལྷན་སྐྱབ་བྱང་ནས་དོད་རིལ་གྱི་དཀར་སྟོ་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་མགྲུལ་བརྗོད་རྗེའི་སྐབས་བརྒྱ་གྲོལ་བའི་ལུགས་བཤད་ཞིབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་ལྷ་རིག་ནང་མཛོད། སྐྱབ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ན་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོབ་སྟོན་ཆ།

བཟའ་ཉེར་སྤྱད། གསེར་དདུལ་སྤང་གངས་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤུམ་བྲ། ཚན་གངས་བཅས་
མདོན་པར་བཏེག་སྟེ་བཀྱར་བཅོས་གཟེངས་བསྟོད་ལྷ་ན་མེད་པ་མཛད་པ་སོགས་ཐོག་
མའི་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་མས་ཤིན་ཏུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཐུང་ཞན་ཏོ་ཐོག་ཕྱ་ཆེན་པོས་ཐུགས་རྗེ་དེ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་
བཞིན་ཀྱན་གཟིགས་མདྲ་པར་ཆེད་མཆོག་ནས་ས་གསུམ་སྟེ་དགའི་ནམ་འདྲེན་སྤུལ་
སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་རྒྱུད་མི་འགྱུར་དོན་ཆེའི་ཁྱིམ་པར་མཐོན་པོར་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་
བརྟན་པར་བཞུགས་ནས་གསན་བསམ་སྟོན་གསུམ་སོགས་ཆོས་དང་སྤྱི་བཞེད་
དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྱུར་པའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་འདོད་
འདྲིའི་དབག་བསམ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་
ལྷགས་ཚུལ་མཛད་དེ་རིས་མེད་སེར་སྟེ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་གི་དག་འདོན་ཆོས་
སྦྱོར་དུ་སྤེལ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་གྲུང་ཐང་དུ་སྐྱབ་བ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་འདུགས་ཀྱི་རིང་ཡང་
ཉེན་ལྟར་སྟེ་སེར་གྱི་སྟེ་པོ་མང་པོར་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པ་དང་། ཕྱག་གི་བྱིན་
རྒྱབས་ཀྱིས་རེག་པ་སོགས་རེ་བ་དོན་ལྡན་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱབ་
ཁོངས་སུ་ཐོབ་པའི་མཛུལ་བར་ཐེབས་ནས་ཐུགས་བག་བསྟོན་བའི་གསུང་གྲིང་དང་།
གང་ཅིའི་ཞལ་སྟོབ་རྒྱུན་སེལ་མཛད། བཀའ་སྟོན་ནམ་པ་ནས་ཉེན་བཅུ་ཕྱག་རེའི་
མཚམས་བརྗེ་ལེན་གྱིས་ཞབས་ཕྱིར་བཅར་བཞུགས་དང་གསོལ་ཞབས་ཐུགས་མཁོའི་
ཆ་རྒྱུན་མཐའ་དག་གཏུགས་པ་མེད་པར་འབུལ་གནང་བསྐྱངས་སོ། །

དེ་ནས་ས་སྟག་སྐྱབ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཙུན་གཟའ་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་
དགེ་བའི་ཉིན། རྒྱལ་ཚབ་ཐུང་ཞན་ཏོ་ཐོག་ཕྱ་ཆེན་པོས་དདུལ་སྤང་སྤུལ་ལག་དང་། དུང་
རིགས་སེར་སྟེ་སོགས་ཆེབས་ཞབས་དུ་མའི་ཆོགས་དང་བཅས་གྲུང་ཐང་གཙུག་ལག་

ཁང་ནས་ཕྱག་བཏེག་སྟེ་བར་གྱི་ཚུ་སྤང་ཆེན་པོ་བཤོད་དཀའ་བ་གོ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་
གྱིས་བཅོན་ཐབས་སུ་བཅད་ནས་སྤྱ་ཁ་བྱང་དུ་གཞུང་གི་ཕེབས་བསུའི་བཞུགས་སྐར་
དུ་བྱོན། གསེལ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆེད་དུ་བཤམས་པར་དགུས་དགུར་རོལ་ཞིང་། སྐར་
ཡང་ཆེབས་རགས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཕེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་ནས་རིམ་གྱིས་དབེན་གནས་
རི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤིང་དུ་བྱགས་ཕེབས་པར་དེའི་གནས་འཛིན་སྤྱལ་སྤྱད་དང་། རི་
ཁོད་དགེ་སྦྱོང་སོགས་གཏུག་མར་གནས་པའི་སྤྱ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་སེར་སྦྱངས་དང་། སྦྱོས་
སྟེ། ར་རོལ་སོགས་སྤྱི་ཁྱེད་བཀོད་པ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པས་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་གཟིམས་རྒྱུང་
དུ་ཞབས་སེར་འཁོད་འཕྲུལ་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཏོ་ཐོག་སྤྱ་ཁག་ ཡོངས་འཛིན་
ཕུར་ལྷོག་པ། བཀའ་བྲུང་ནས། བྱང་གཏོགས་ཡན་གཞུང་ཞབས་སེར་སྤྱ། གནས་འཛིན་
སྤྱ་སྦྱོར་བཅས་ནས་ཡགོང་ས་ཆེན་པོར་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་སྤུལ་འབྲེལ་གཞུང་
སྐར་གྱི་ཕེབས་སྟོན་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་དཀར་སྦྱོའི་དགུས་སྟོན། ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ནམས་
གྱིས་དངོས་འབྱུང་གྱི་མཆོད་སྦྱིས་སྤྱིན་གྱི་ཕྱིང་བ་ལྟར་ལང་ལོང་སྟེལ་བ་ནམས་དགུས་
བཞིན་བཞེས་ཏེ་དེར་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་དབང་དང་། སྤྱང་བྱིན་གྱིས་ཀུན་
དགའི་དཔལ་ལ་སྤྱར་བར་མཛད་དོ། །

དེར་ལོ་འཁོར་གཅིག་ལྷག་ཅམ་སྟན་ཆགས་པར་བཞུགས་རིང་དུས་ཆོས་
བཟང་པོ་ནམས་སུ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཕུར་ལྷོག་ཡོངས་འཛིན་ནམ་
གཉིས་རེ་མོས་གྱིས་བྱོན་ནས་སྤྱའི་འགལ་སྟེན་ཞི་བྱིར་རོ་རྩེ་ནམ་པར་འཛོམས་པ་དང་།
ཁོ་པོ་སྟེ་བཞེགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་བཀྱ་བྱབས་སྤྱང་གསུམ་འབུལ་བཞེས་དང་། ཕྱགས་ཀྱི་
ཉམས་སུ་བབས་པའི་ཞལ་ཏ་གསུང་སྤྱིང་ཞིབ་སྟོད་མཛད། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་སྤྱའི་
ཞབས་རིམ་པ་མཐོ་དམན་འབྲིང་གསུམ་རྒྱན་ཆགས་སུ་མངགས་ནས་བཀྱར་སྟེ་སྤྱི་
ཁྱེད་པ་མེད་པ་བསྐྱབས་ཤིང་། སྐབས་ཤིག་རི་རྒྱར་ཡ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུས་ནམ་གཉིས་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཛྲོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

དང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་གསེར་ཞལ་ལྟན་རྒྱས་པའི་ཐོག གམ་བཅར་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤིང་དགེ་འདུན་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཆོག་གྱར་བསྐྱལ་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྒོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤེན་རྒྱས་དང་། གང་ཅིའི་ལེགས་ཆོགས་སུ་དམིགས་ནས་རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་སྤྱན་ཏེ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ཤུ་རའི་རྒྱན་སྲར་སྣ་ལཱའི་མཆོད་པ་སྟོང་ཕྱག་འབུལ་བཤམས་སོགས་སྲ་ཕྱིར་རྣམ་དཀར་དགེ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱན་པར་ངས་སོ། །

གཞན་ཡང་དབེན་གནས་དེར་བཞུགས་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་དང་གཏུང་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཞལ་མཇལ་དོན་གཉེར་གྱིས་ལྷགས་པའི་སེར་རྒྱ་མཆོག་དམན་མང་པོར་ཕྱག་དབང་དང་། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་བྱུང་གི་ས་པོན་གྱུང་པོ་བསྐྱན་པར་མཛད་པ་སོགས་ཚུར་མཐོང་གི་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་ལ་རང་ཤུགས་གྱིས་གཞོལ་ཞིང་།

ས་ཡོས་འདོར་བྱེད་གསར་པའི་རང་ཞལ་ངོམས་པའི་རྟེན་འབྱུང་སྒོ་སྟོན་དང་། དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་བའི་སྟ་གོན་གྱི་རིམ་པའང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །

(༥༡ བ་༩། ༩༠ བ་༦) ཞེས་སྤིང་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སླ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ཕྱག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོང་བ་ལས། དགེ་བའི་རྟགས་མཆོན་མད་དུ་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བརྟག་དཔྱད་སྒོ་དུ་མ་ནས་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་འདོད་

ཁམས་དབང་མོའི་སླ་མཚོ་ནས་འབྲངས་གཞིས་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་པས་སོམ་
ཉིའི་དབྱང་ཐག་གི་བྲ་བ་ཆོད་དེ་འབྲལ་བུལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་། དབྱས་
ལྡངས་སུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱངས་པའི་
ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཟོད་པའི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པའོ། །

༦༥ མན་རྩ་གོང་མས་གྲས་མཚོད་ཀྱི་བསྟེན་འབུལ་ཞུས། རི་རྒྱ་བསམ་གཏན་གླིང་ནས་རྩས་གསུམ་
རྒྱལ་པའི་ཕྱི་གཞུགས་ལ་གོང་ས་རིམ་བྱོན་ཀྱི་དགེས་ཞིང་གུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་
ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱར་རྒྱས་པའི་ལམ་ནས་ར་ས་འབྲལ་སྒྲིབ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་གནས་
གཞིགས་དང་རྟེན་འབྲལ་གི་སྤྱན་ཚོགས་སྟོ་བརྒྱ་འགྲེད་བཞིན་ཅེ་སོ་བྲང་རྩ་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༥༡ ཉ་ཀ ༡༡ ཐ་ཀ) ལྟ་ས་བཅད་བཞི་པ། གང་གི་དགེས་ཞིང་གུ་འཛིན་
གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྩ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་འཛིགས་མེད་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་
མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད་པ་ལས་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མདོན་
པར་མཚོད་ཅིང་གཞེངས་བསྟོད་དེ་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་སྟོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། ཡོན་
ཏན་གྱི་གཞི་མ་གཙུག་ལག་ཡེ་གཤེ་ཕྱི་མོ་སྟོག་སྦྱོང་གནང་ཚུལ། དགེ་བསྟེན། རབ་
བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་རིམ་པར་བཞེས་ཚུལ་སོགས་རྗེས་
འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ནས་རིང་མིན་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་གྱི་རྩས་ལ་བབས་པ་ན། དབང་
ཕྱོགས་སའི་ཆངས་པ་ཀྱང་ཁྱའི་ཁྲི་བཞུགས་བཞི་པ་ས་སྟག་ལོ་བོད་བཞུགས་སུང་གྱའི་
ཨི་བན་བརྒྱད། རྩ་ལའི་སླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལོ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས་འཐུས་
དང་། རྩར་ལམ་རྟོར་བྱའི་འཇའ་ས་དང་། གསེར་གྱི་འཇའ་ས་བཅས་འཇགས་གནས་
དང་། གསེར་ཐམ་ཡང་རྩར་རྒྱན་བདེ་སྦྱོད་ཞུས་འཐུས། ཕྱོགས་མཚུངས་སེབས་བྱམས་
སེར་པོ། སྐ་འབོལ་སེར་པོ། སྤུང་མདའ་སེར་པོ། སྤུང་ལ་སེར་པོ་སོགས་རྩར་སྟོལ་བཞིན་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དེ་མཆོང་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

སྤུལ་སྤུལ་པ་ཞེས་དུལ་ཅེའི་ཐོག་གོང་མ་ཆེན་པོར་གསེར་སྟན་སྟོན་འབྲུལ་མཛད་པར།
ཁྱི་བཞུགས་ལྷ་པ་ས་ཡོས་ལོ་བཀའ་མཆན་ཕྱིར་ཕེབས་སུ། ཏཱ་ལའི་སྤྱི་མཉམས་རིན་
པོ་ཆེ་དུ་ཆ་ངོས་འཛིན་གཏན་འཁེལ་ཟིན་ཏེ་འདི་ལོ་ལྷ་བ་རྩལ་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་
ཉིན་མངའ་གསོལ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ནས་བཀྲ་ཤིས་པའི་དོན་གནད་བཟང་པོར་
སོང་གཤིས། རོས་ཀྱང་དགའ་སྟོན་ལྷག་པར་ཐོབ་ཅིང་། ཏཱ་ལའི་སྤྱི་མཉམས་མཆོག་སྤུལ་ལ་
གནད་སྟེན་སུ་ཁ་བཏགས་སེར་པོ་གཅིག་སྟེ་བརྟན་གཅིག་བསྐྱེད་ཐེང་གཅིག་རྒྱུ་
དེའི་ཆ་ཆོང་གཅིག་བཅས་སྤུལ་ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་ཏཱ་ལའི་སྤྱི་མཉམས་སྟོན་མར་སྤུལ་
ཐོབ་བྱུང་བའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ག དེ་བཞིན་ཏཱ་ལའི་སྤྱི་མཉམས་ཁྱི་འཁོད་སྐབས་
ཕྱགས་རྩེ་ཆེ་ལྷུ་ལྷུ་ཐོག་པའི་འཕྲུལ་དང་། འཕྲོགས་བྱམས། ཤིང་རྟ། སྤྱི་འབོལ།
སྤུལ་མདའ། ཁུ་རལ་སོགས་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡང་སྤུལ་ལ་བདེ་སྟོན་བཞུགས་འཕྲུལ།
ཡབ་ཀྱན་དགའ་རིན་ཆེན་ལ་གྱུང་གི་ཆོལ་དང་། མོར་བུའི་རྟོག་མ་བུའི་སྟོན་མདོངས་
བཅས་གསོལ་རས་ཡོད་པས་དགའ་བར་གྱིས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས།

(༥༩ ཉ་ཀ ༡༩ འ་༩) དེ་ནས་ཉོར་ལྷ་རྩལ་པ་དེ་ཉིན་གྱི་དཀར་ཕྱོགས་རྩོགས་
པ་གཉིས་པ་ཆོས་བཅུ་མཁའ་འགྲོ་མགོན་དུ་འདུ་བའི་དུས་ཆེན་དང་། གཟའ་སྐར་སྟོར་
བྱེད་སོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དུས་འཛོམ་མཆོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཉིན་སྤིང་ཞི་ཡོངས་གྱི་
པན་བདེའི་ཉིན་བྱེད་ཆེན་པོ། ལྷ་ལྷ་མི་དང་བྱི་ཟར་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་
གི་སྤྱི་དཔལ་དམ་པར་གྱུར་པ་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་
པ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད་རི་སྐད་དུ། སུན་ཆོགས་སྟེ་བཞིའི་སྟོན་འཕར་སྟོང་བྱེ་བའི། ཁྱ་
འཛིན་གཉིས་པའི་འཛིགས་མེད་གསེར་གྱི་ཁྱིར། དབང་རྩལ་བརྟན་ལྷན་གཟི་བྱེན་
ངོམས་བཞིན་པར། བསྐྱེད་བརྟན་ཞབས་བརྟན་མཛད་འཕྲིན་རབ་རྒྱས་ཤོག ཁྱིས་
པའི་དོན་དང་མཐུན་པར་འཛིགས་བྲལ་གདོང་ལུས་བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྱི་འཕང་

མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་བཀྲ་ཤིས་པའི་རེ་ཁྲིམས་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ལོ་མངོན་པར་འགོད་
པའི་སྐད་དུ། རྒྱལ་ཚབ་ཐུང་ཞན་ཏེ་ཐོག་ཕྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཅེ་སོ་བྱང་ནས། རི་རྒྱ་བསམ་
གཏན་སྤིང་དུ་སྤྱོད་འདྲེན་ཕེབས་བསྐྱར་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་།

(༥༩ བ་༥། ༡༩ འ་༣) ཅེ་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་མཇུག་དར་
འབུལ་གནང་གི་གསོལ་ཇ་བྱང་ཇར་རོལ། ཉེ་འོད་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱི་ཡགོང་ས་མཆོད་
ཡོན་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱར་ཕེབས་བསྐྱར་ཆེབས་ཞབས་མཐོ་དམན་
ཆང་མར་ཕྱག་དབང་སྦྱུལ། སྤྱན་ནམ་པ་ཡན་ནས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཅེར་མཇུག་དར་རེ་
དང་། རི་རྒྱར་གཏན་བཞུགས་ནམས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་དར་རེ་སྤུལ་ཏེ་
གང་ཤོད་གྲལ་ལ་འཁོད། གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ། བཀའི་འཆམས་ངི་བཞེས་འབྲས་
བཅས་རིམ་བཞིན་ཕེབས།

(༥༩ ཉ་༥། ༡༩ འ་༩) དེའི་ཉེན་ཕྱི་མ་དཀར་ཆེས་བཟང་པོ་གསུམ་པ་གཟུང་
སྐར་གྱི་སྦྱོར་འཕྲོད་དགེ་བར། ཡསྐྱབས་མགོན་མཆོད་ཡོན་གསེར་ཞལ་ལྷན་རྒྱས་སྐར་
སྟོད་འདོད་དགུ་ཐང་གི་བཞུགས་སྐར་བཀྲ་ཤིས་མངོན་པར་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་
སུ་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་ངེན་ཆེ་རྒྱུ། (༥༩ བ་༣། ༡༥ ཐ་༥) རྩ་ཕྱི་རན་བར་གསོལ་ཇ་
ཕེབས། རྩ་གྲུ་རྒྱལ་ཆ་བ་ནས་ཤོད་འདུ་ཁང་དུ་གསེར་སྦྱེམས་བཏང་། ཉེན་འབྲེལ་
ལེགས་ཆོགས་སྟོ་འབྲེད་ལྷ་ཅིས་དངོས་གཞི་བས་སྤིང་པ་ཏེ་རྒྱལ་ཡིག་བསྐྱགས། ཀ་
དར་ཁྲི་དར་བསྟོགས། དེ་ནས་སྟོས་འཛིན། ཞབས་རས། སྤྱོད་འདྲེན་རྒྱ་སྤིང་བཅས་
ཀྱིས་སྤྱོད་བསྐྱར་ཏེ་ཡགོང་ས་ཡས་ཕྱིན་ནམ་གཉིས་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་བའི་ཞར་ལ་ཉེ་
འོད་དང་། ཤོད་འདུ་ཁང་གི་ཉེན་གཙོ་ཁག་ལ་སྟན་ཞལ་འབུལ་བ་གནང་སྟེ། ཞབས་
སྟེགས་སྟེང་ནས་དགའ་ཐའི་དང་། ཞོལ་གཉེར་གསུམ། རི་རྒྱ་སྤུལ་སྤྱོད་བཅས་ནས་
མཇུག་དར་སྤུལ། རྩ་གྲུ། ཕེབས་བྱམས་འགོ་བྱིངས་ནམས་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྱུལ། དེ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དེ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ནས་ཡ་རྒྱལ་མགོན་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་མ་ཐག
རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཆེ་ལ་རགས་པའི་
ཆེབས་ཞབས་རྣམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཕྱག་བཏེག་པར་ཞོལ་གཉེར་དང་། སླ་ཕྱག་
དགའ་ཐའི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་སྟེ་དང་། བཤེར་ཁང་ནས་དོ་དམ་གྱིས་བསྐྱིགས་པའི་སེར་
སྤྱངས། བཞུགས་སྐར་ཉེ་འགམ་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་།
ཁང་ཡོད་ཁང་རྩུང་། ཁ་བལ། ཏུ་གཞུང་སོགས་ནས་ཕེབས་བསུ་སྐར་བསྐྱིགས། གཡོན་
ཕྱོགས་སུ་ཞོལ་ཁོངས་བྲོ་གཞས། རི་ཤོད་ནས་བཀའ་ཤོད་ཀྱི་ཏུ་གཞུང་བསྐྱགས་པ་ནང་
གསལ་ལྟར་གྱི་ཆེབས་དར། ཕེབས་རོལ་སོགས་གུལ་རིམ་འཕོ་འཕྱག་མེད་ཅིང་། སྤ་
རྟིང་མངོས་ལམ་ཆགས་པ་དང་བཅས་བཞུགས་སྐར་ཏུ་གཡས་སྐྱོར་གྱིས་ཆེབས་བསྐྱར་
བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཐོག ཕེབས་བྱམས་བཤོལ་འཕྲལ་མི་བན་དང་མཇལ་ཕྱད་གྱིས་མཇལ་
གྱར་ཆེན་མོའི་ནང་མཇལ་དར་སྟེ་སྟོན་མཇེད་དེ་བཞུགས་ཁྱིམ་ཞབས་སེར་མདོན་པར་
བཀོད། རྒྱ་དཔོན་བྱིངས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕུལ་བ་རང་སྟོག་སྐྱུལ། དེ་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྟན་དམར་སྤྱང་སྐུ་ཕྱག་དང་། མཇལ་དར་འབུལ་གནང་གིས་བཞུགས་
ཁྱིམ་འཁོད། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐུ་
ཚབ་ཆེད་འབྱོར་གྱིས་མཆོད་ཡོན་སོ་སོར་འཆམས་བྱ་སྟུལ། དེ་ལྷན་སུ་ཡོངས་འཛིན་
ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་མོ་ཏོ་ཐོག་ཕུ་སོགས་སྐུ་ལ་སྐུ་ཆེ་ལ། བྱང་དང་། ཞབས་པད་
ནས། སོགས་མདའ་རྩིས་སྤྲས་ཡན་དང་། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་
སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ལྷོད་སྤྲད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གདན་ཟུར། དཔོན་
ཆོས་མཇེད། རྩེ་ཤོད་ཀྱི་ལས་ཆན་པ། ཏུང་བྱིངས། བཞུགས་སྐར་གྱི་ཁྱབ་ཐའི་རི་དགའ་
བཞི་བ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། ཞོལ་གཉེར་ལས་བྱ་ནས་མཇལ་དར་
སྟུལ། དེ་འཕྱོས་གླིང་ཁག སྐུ་ལ་སྐུ་རྩུང་ལ། མོ་བྱང་གཉེར་པ་སོགས་སེར་འབྲས་དགའ་

གསུམ་གྱི་ལས་སྡེ་བྱིངས་དང་། མེ་བཞི། བྱང་གཏོགས། ཁང་ཡོད་ཁང་ཆུང་། ཁ་བལ།
སྐྱ་དར་བ། ཞོལ་ཁོངས་བྲོ་གཞས་པ་སོགས་ཅེ་དང་། བཀའ་ཤག་བརྒྱ་གསལ་བ་རྣམས་
ནས་ཅེ་ཤོད་ལ་གོ་བབས་ཀྱི་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ། སྐྱ་སྐུལ་དང་། མི་དྲག་ཕེབས་བསུ་བ་
རྣམས་གལ་ལ་འཁོད། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ། བཀའ་འཆོམས། བཞེས་འབྲས་བཅས་
ཕེབས། གསོལ་བསྐྱང་དཀར་སྟོ་བཀྱེ་བསུ་ཞུས།

(༡༥ བ་༣། ༡༦ འ་༡) དེ་ནས་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ། སྟོས་འཛིན་
པ་དང་། སྐུན་འབྲེན་རྒྱ་སྒྲིང་པ་སོགས་ཀྱིས་མདུན་བདར་ནས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་མཆོད་
གཟིམས་ཁང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

(༡༥ བ་༥། ༡༧ ཐ་༩) ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་དུས་དབྱངས་ཀྱི་དཀར་ཕྱོགས་རྒྱལ་
བ་གསུམ་པའི་ཉི་དྲོས་ཕྱི་ཆ་བདུད་ཅི་ཐུན་མཆོམས་དང་བསྐྱེད་དུས་སྟོར་གཟའ་སྐར་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན། དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་གཞུགས་ས་གསུམ་སྟེ་རྒྱའི་རྣམ་
འབྲེན་ཆེན་པོ་གང་ཉིད་རང་གི་པོ་བྲང་དམ་པར་ཆིབས་བསྐྱར་དངོས་གཞི་བསྐྱང་
རྒྱའི་སྟོན་ཚུད་ཞོལ་གཉེར་དང་། མི་དཔོན་སོགས་ནས་བཀོད་ནན་སྒྲོར་གཡེང་གིས་
ཆིབས་ཞབས་གང་དུ་འགོད་རྒྱའི་ལམ་སྲང་དག་ཏུ་གཙང་ཁིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱི་
དོར་དང་འབྲེལ་རྩི་སྐར་དང་། དཀར་ཐིག་གིས་མཛེས་པར་བརྒྱན། ཅེ་པོ་ཏ་ལ་དང་།
ལྷ་ལྷན་སྐུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གིས་མཆོན་ལྷ་ས་རུ་བཞིའི་སྟེ་པོ་མཆོག་དམན་
མཐའ་དག་གི་ཁང་པའི་ཡང་ཐོག་ཏུ་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན། བ་དན། དབང་
པོའི་གཞུང་ལྷར་བཀྱ་བའི་བཀྱ་ཤིས་ཁྲ་རིང་སོགས་དར་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་ལྷེ་བྲེས་ཤིང་།
འབྲུད་དགྲོལ་རྩུང་རྩུད་ཀྱི་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་སྟན་པར་སྟོག་པ་དང་། ལྷན་སྟེས་
དང་། སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དྲི་བཟང་གི་དུད་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁྲབ་པར་འཕུལ་
བ་དང་། བཞུགས་སྐར་གྱི་ཁད་ཉེའི་མཆོམས་ནས་བཟུང་ཞོལ་གཉེར་གྱིས་སྟོས་སྟེ་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཚན་རིན་མོང་སྟོང་ཆ།

དང་། གཡས་ཚུགས་སུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ལྷོད་
སྤྱད། མེ་རུ། བཞི་སྟེ། ལྷགས་པོ་རི་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཅུར་སྒྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་
འཛིན་པ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མས་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་མེ་ཏྲོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་
རྩལ་དང་། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་བཀོད་པ་ཐོགས་པའི་སེར་སྤྱིངས་ཞོལ་
གཞུང་སྟོ་བར་དང་། གཡོན་ཚུགས་སུ་ལྷ་ཞོལ་མངའ་ཁུལ་གྱི་བོ་ཤོན། བོ་གཞས། མོ་
གཞས། ཚུགས་བསྐྱས་ཀྱི་ཆེད་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྲོ་བདུན་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་བ་སྟར་ཆགས་སུ་
བསྒྲིགས། གོང་ཆོས་ཀྱི་ཐོ་རིངས་ཁྱུང་སྟོན་སྒྲིག་ཀྱི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་ངོ་མས་པའི་ཆོ་
དུང་བརྟེན་དང་། རོལ་ཆ་དང་པོ་བཏང་། བཅ་ཟེར་སྐབས་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་མགོན་
གཟིམས་ནས་གདན་ཁུལ་གྱིས་དབུ་གུར་མཚན་གཟིམས་ཁང་དུ་གསོལ་རྩ་ཐེབས།
རྣམ་གྲུ་རྒྱབ་ཆ་བ་ནས་མངའ་གུར་ནང་གསེར་སྒྲིམས་བཏང་། ལྷ་ཆེས་པས་སྤྱི་པ་
ཏྲོའི་རྒྱབ་ཡིག་བཟུགས། བཞུགས་ཁྲི་ཁག་ལ་ཀ་དར་ཁྲི་དར་བསྒྲོགས།

དེ་ནས་རོལ་ཆ་གཉིས་པས་སྐབས་བྱེ་ཞིང་། ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་
ས་འཛིན་ཆེ་མོར་འཁྱུད་འཕྲལ། ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད་སྤྱི་མཐོང་
དངོས་གཞི་བས་སྤྱི་པ་ཏྲོའི་ཕྱག་རྒྱས་སྤྲོ་བརྟེན། སྤྱི་དར་བ་དང་། སྟོས་རྟ། གར་རོལ།
གཟིམས་འཛོ། རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་བ་སོགས་ཆོས་སྤྱི་ལུང་དུ་འབྲེལ་བའི་འཁོར་ལོས་
སྤྱིར་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་མ་མདུན་དུ་བདར། སྤྱི་ལྷོད་རྒྱལ་
ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྟོག་པ། དགའ་ལྷན་ཁྲི་གདན་ལུར། ཏྲོ་ཐོག་
ཐུ་ཁག་སོགས་སྒྲི་སྒྲུལ་ཆེ་ཁ་དང་། གུང་། ཞབས་པད། རྩ་སྟག་ནང་མ་ལས་ཆན། དུང་
སྤྱི་སེར། གོང་མ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཆབ་ཆེན་ཁལ་དཔོན་ཁག་ཁ་བལ། ཨ་རྩུ་དང་། འཛུམ་
ལི་རྒྱལ་སྟོན་སོགས་མདོར་ན་རྒྱན་དང་ཆ་ལུགས་དང་། སྐད་དང་གོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་
འབྲ་བ་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་ཆིབས་ཞབས་བབྲང་གིས་མི་ལང་བ་མི་ལྷུང་ཕྱིར་བ་ས་ལ་

འཕོས་པ་ལྟར་ཚར་དུ་དངར་བའི་དབྱས་སུ། བསིལ་ལྡོངས་ཀྱི་འགོ་བ་མགོན་མེད་ཀྱི་
མགོན། རྒྱབས་མེད་ཀྱི་རྒྱབས། མཆོད་སྦྱིན་ཀྱི་གཏེར། དགོས་འབྱུང་གི་ནོར་བུ། བན་
དང་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས། བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་སྦྱིད་པལ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྦྱལ་
སྦྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་གང་གི་སྦྱ་དང་འཚམས་པའི་དུར་
སྦྱིག་གི་ན་བཟའ་དྲི་བཟང་ཞིང་། འཇམ་ལ་སྦྱམ་བག་འཆར་བ་མངོས་པར་གསོལ་ཏེ་
གསེར་གྱི་ཁང་བུ་ཉི་འོད་ཀྱི་ཆེ་དགའ་དང་འགྲོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཐེབས་བྱམས་སེར་པོ་ཁ་
ལོ་བ་བརྒྱད་འདེགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས། དབྱ་གདུགས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཕུབ།
ཆ་བུའི་སྒོ་གདུགས་ཀྱི་བསིལ་གཡབ་ནི་གཡོབ་བཞིན་པར་གར་རོལ་གསུམ་པ་དང་
བཅས་ཏེ་དི་ལྟར་སྒོན་སྒོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལེགས་བྲིས་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་
ནས་དབྱ་བཅོམ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་དབང་པོ་སོགས་
དག་པའི་འཁོར་ཆོགས་གངས་མེད་པས་བསྐྱོར་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་མ་ག་རྟར་བབས་
པ་དང་། དང་པའི་རྒྱལ་པོ་འདབ་བཟང་གཉིས་སྦྱེས་ཀྱི་བྱ་ལྷིང་བ་དང་བཅས་རང་
གནས་པད་མཆོར་གཞོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུ་སྤྱང་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱའི་འབྱུང་
ངོགས་གཅིག་ཕུ་ག་ལ་བ་དེར་དལ་བྲེལ་རན་པར་རིམ་གྱིས་བྱོན་པ་ན། རྩྱགས་འདིར་
གཞུག་མར་གནས་པ་དང་། རྒྱང་གཤམ་དང་། དཔག་ཆོད་དུ་མའི་ལམ་ནས་གསེར་
ཞལ་མངལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཆེད་དུ་ལྷགས་པ་སོགས་སྦྱེ་བའི་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁབ་པ་དབྱར་གྱི་ཆར་སྦྱིན་སྦྱག་པོ་འཇ། སའི་དྲིག་པ་ལྟར་འདུས་པ་ནམས་གྱིས་ལ་ལ་
དག་ནི་ལག་པར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་མིག་མི་འཇུ་མ་པར་ལྟ་ཞིང་འཁོད། ལ་ལ་ནི་གདུང་
དབྱངས་གྱིས་གསོལ་བ་འདེབས། ཐལ་མོ་ཆེ་ནི་སྤྲག་པ་གཟེངས་བསྟོད་དེ་ད་ནི་འཛིག་
ཉིན་མཐའ་དག་མགོན་དང་བཅས་སོ། སྦྱིད་པའི་ཉི་མ་ཤར་རོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དགའ་བའི་ཅ་ཅོད་དེར་སྒོག་པའི་བསེར་བུས་བསྟོད་པ་ན་གང་གི་སྤྲགས་མེད་རྒྱ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

མཆོ་བ་རྒྱལ་ཆེས་ཆེར་གཡོས་ཏེ་བྱམས་བཅེད་སྤྱན་རས་གྱིས་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་པ་
དང་བཅས་སྟོན་མཉམ་མེད་ཐོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཤ་འཁྱུངས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་
རང་གི་འབངས་འཁོར་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ཐོག་མར་གཟིགས་པའི་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ངི་
བ་དང་བཅས་འདི་དག་བདག་བཞིན་དུ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་དགེ་པའི་ཚ་བ་བསྐྱར་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་གྱིས་འཆོ་བར་ཤོག་ཅིག ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས། མ་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེར།
སྤྱུག་བསྐལ་བའི་ངང་ཚུལ་མ་བཟོད་པར། ཆོག་བཅོས་མ་མེན་པར་ཅི་བྱེད་རྣམས།
ཁྱེད་ལ་ཐུག་པའི་འཁྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་དོན་སྤྱད་ལ་
འཁྱུངས་ནས། འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་
གི་པན་བདེ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དམ་བཅའི་རི་མོ་སྤྱད་ལ་འདི་ཞིང་། ཀྱན་
གི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ས་བོན་གྱང་པོ་བསྐྱར་པའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་
གྲུ་ཆར་ཆད་མེད་དུ་འབེབས་བཞིན་པར་བྱོན་པ་ལས།

སྟོན་གྲོང་ཟམ་པའི་འགོར་ཐེབས་པའི་མཆམས་སུ་སྤྱལ་པའི་གན་རྩོལ་ལའི་
གནས་སྤང་དེགས་པའི་སྟེ་དཔོན་གཞོན་སྤྱིན་བྱ་ཁྱི་སྤྱན་གཅིག་པ་འཁོར་དང་བཅས་
པ་ཐེབས་བསྐྱར་བྱོན་ནས་ལྷ་ཕྱག་གི་ཚུལ་དུ་པད་འབུལ་དང་། མཇལ་དར་སྤལ་བ་
མཁོན་གཉེར་གྱིས་སྤངས་ཏེ་མཐུན་རྫས་བསྐྱར། དེ་ནས་མི་དཔོན་གྱིས་སྟོན་སྟེ་ཁྱེས་ཏེ་
ཕྱག་འཆལ་སྤང་ནས་བཟུང་རིམ་བཞིན་བྱོན། ཤར་རྒྱ་རིང་ནས་བོད་དམག་དང་། རྒྱ་
དམག་སྤྱ་མཐུད་དུ་བསྐྱོགས་གྱིས་སྟོན་སྟེ་ཕུས་འདུགས་ཁྱེས་པར་སོ་སོར་གནང་ཆ་
སྤལ། དུང་མཆོད་ལྷ་ནས་སྤྱུག་དང་། ལྷ་གཉེར་གྱིས་སྟོན་སྟེ་ཁྱེས། ཆོས་བཟང་ལྷའི་
འདུན་ས་གཉིས་པ་གསུང་ཆོས་ར་བར་དག་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཚུང་འོད་ལྷན་དཀར་
པོ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཁོག་དུ་བརྒྱམས་ནས་དུ་འདེན་སྟེ་བཞིན་འཁོར་བཅས་

ཐེབས་བསུར་བྱོན་ནས་ལན་གསུམ་གྱི་པད་འབྲུལ་དང་། མཇལ་དར་ཅེ་སྟོང་སྟུ་མདུན་
དུ་ཕྱལ་ཏེ་བཞུགས་པར་ཞལ་ཇ་འབྲུལ་གནང་ལ་སྤྱད་འཁོར་མཛད། དེ་ནས་ཐེབས་
བྱམས་གདོང་ཞབས་གོམ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཐེབས་སྐྱེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱོན་ནས་རང་གནས་སུ་
ཐེབས། སྟོན་དར་དང་མཐུན་རྟེན་བསྟར།

རྗེ་སླ་མ་མཆོག་ཉིད་སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོར་འབྲུངས་པའི་ཆེ་
ཐབས་མཁས་སྐྱེལ་འབྲུལ་གྱིས་བཞེངས་ཤིང་། སྐམ་པོ་སྟོང་གཞོན་ནུའི་རྟོགས་བརྟུན་
ལས་འབྱུང་བ་བཞིན། དེས་པའི་དོན་དུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་པོ་བྲང་དང་
གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་ར་ས་འབྲུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་གཞུང་སྟོའི་
འགག་དུ་ཐེབས་བྱམས་ལས་བཤོལ་ཏེ་ཐོག་མའི་རྟོན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་དགོངས་
ཏེ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཞལ་སྐྱེན་རྩི་བོ་ཡིད་བཞིན་རོར་
བྱ་དང་། འཕགས་པ་རང་བྱུང་ལྡན་སོགས་རྟོན་མཆོག་དམ་པ་རྣམས་མཇལ་མཆོད་
གནས་གཟིགས་སུ་ཐེབས་པར་བཞེད་དེ་ཆེབས་ཞབས་བྱིངས་བྱམས་འགག་དུ་བཞག་
ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཆན་ཡན་གྱི་ཞབས་བྱ་དང་། སྟུན་འདྲེན་རྒྱ་སྤིང་། སྟོས་འཛིན། ཞབས་
རས། ལྷ་གཉེར། དཀོན་གཉེར་དཔོན་བཙས་གྱིས་སྤྱི་ཞུས་སྟུན་བསུས་ཏེ་ཐེབས།

(༥༥ ཉ་༥། ༩༡ བ་༡༡) འདི་རྟོན་གཞུང་ས་ནས་གང་ཅིའི་ལེགས་ཆོགས་གྱི་
སྟོ་འཕར་དབྱེ་སྤྲད། རྟོང་ཤོད་མཆོད་ཁང་ཁག་སོ་སོ་དང་། རྟོན་མཆོག་སྟུའི་སྟུན་སྤར་
སྤྲེལ་པའི་མཆོད་སྤྲིན་སྟོང་ཆར་དང་། བ་བཟའ་ཉེར་སྤྱད་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱིས་
སྤྲིག་འབྲུལ་ཐོག་སྤྱད་རྒྱུད་རིག་པ་འཛིན་པ་ཆོགས་ཡོངས་མཆོད་འབྲུལ་དུ་གདན་
བྲངས་འདུག་པར་མཆོམས་སྟོར་གྱི་ཐུགས་གཏད་མཛད། རྩི་བོ་ཆེན་པོའི་སྟུན་སྤར་
མཇལ་ཐུག་དང་། བསྟན་འགྲོར་སྟུན་པའི་ཐུགས་སྟོན་སྤབས་པོ་ཆེ་མཛད་གྲུབ་བསྟན་
པར་གཙལ་སྟེང་བཞུགས་ཁྲི་བདེ་སྟུན་སྟོན་གཟིགས་ཐོག་ཞབས་སོར་འཁོད། ཤོད་དང་།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཆོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ། སྤར་ལྷོག་ཡོངས་འདིན། སྤྱི་སྤེར་ཇ་སག་གསོལ་གཟིམས་མཆོད་
གསུམ་བཅས་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན་གྲལ་འཁོད་བསྟན། གྲུང་ཞབས་པད་ནས། ཐའི་ཇི་
ཡན་དང་། སྤྱི་ཕྱག་ནས་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབུལ་དང་། ལྷ་གཉེར་དང་། དཀོན་གཉེར་
དཔོན་གཉེས་ནས་མཇུག་དར་རེ་སྤུལ་བར་ཕྱག་དབང་སྤྱང་མདུད་སྟུལ།

དེ་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་དམ་པ་གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ་རིམ་ཐེབས་རྒྱུ་
སྤྱི་ཕྱག་ནས་ཆེ་ཤོད་སོ་སོར་གསོལ་བསྐྱང་གིང་འབྲས། རྒྱལ་སྤེར་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་
རགས་བསྟུས་བསྐྱིགས་འབུལ་ཞུས། འདི་རྟེན་ཐའི་ཇི་ཡན་སྟགས་ཁྲའི་ནང་དང་། རང་
མ་གཡས་ཕྱོགས། མགོན་གཟིམས་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འཁོད་པར་ཆེ་ནས་གདན་དང་།
གསོལ་གྲོ། མཐུད་ཀ་ རྟོ་ཐོག་སྤྱད་དང་། དེ་བྱིངས་རིམ་བཞི་ནས། ལས་ཆོན་ཡན་དཀྲིལ་
འཁོར་མཐེལ་དུ་གོ་བབས་ཀྱི་གདན་དང་། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ་བཅས་གཏོང་གནང་
མཛད། དེ་ནས་ཀ་དར་ཁྲི་དར་བསྐྱགས་ཏེ་གོང་བཞིན་སྟོས་སྒྲེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བཅས་
གསང་སྟོན་ཐེབས་ཏེ་བར་ཁང་སྟོང་བཅོན་དང་། སྟོབ་དཔོན་གཙོ་འཁོར། དཔལ་
འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་བཅས་ཞིབ་མཇུག་གིས་དཔལ་ལྷ་སྟག་ལྷ་མོ་ཞི་དག་ལ་སྟོན་དར་དང་
འབྲེལ་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པའི་འཕྲིན་བཙོལ་ཤུགས་དག་བསྐྱངས་ཏེ་མར་
ཐེབས། དུམས་པ་མཆོད་བཞི་སོགས་གནས་གཟིགས་འཕྲོས་རྣམས་མཛད་དེ་དུམས་
རའི་འགག་ནས་སྤར་ཡང་ཐེབས་དུམས་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཤ་གསར་དང་། བཞི་སྒྲེའི་
མདུན་འབྲས་སྤྱིང་བརྒྱད་སྤར་བཞིན་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་ཞབས་དུ་མའི་ཆོགས་དང་
བཅས་པ་ལྷ་མ་མེ། ལྷ་ངེ། ལྷ་ན་ཤེར་དལ་འགྲོས་ཀྱིས་ཆེབས་བསྐྱར་མཛད་པར་ཞོལ་
གཞུང་སྟོ་ཆེན་མོའི་ནང་ལྷ་ལྷན་ཁང་ཡོད་ཁང་རྒྱུད་དང་། ཁ་བལ། རྩ་ལངས། གཞུང་
སོག་རྣམས་དང་། རྟོ་རིང་ནང་མ་ནས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་སྤེལ་ལས་སྟེ། སྤྱིང་ཁག་
ཆེ་བཞི། ལྷགས་རི་བ་བཅས་ནས་ཐེབས་བསུའི་མཇུག་དར་སྤུལ་བ་མགོན་གཉེར་

གསུམ་སྟོན་བསྐྱོད་ཀྱིས་རང་སྟོག་སྟུལ། རྫོང་རིང་ནང་མ་ནས་ཉི་འོད་བར་སྐྱབས་བཅར་ནས་
རྒྱལ་གྲུ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་ནམས་ནས་མེར་སྦྲངས་དང་། བཀའ་སྟོན་ནམས་དང་། ཅེ་
ཕྱག་གཉེར་བཅས་ནས་སྟོས་སྟེ་ཞུས། ཆིབས་དར་དང་། ཐེབས་རོལ་ནམས་ཀྱང་བྱང་
ཆེན་ཐར་ལམ་གྱི་རྟ་སོའི་ནང་བར་གཡས་སྐྱོར་སྟར་བསྐྱིགས་ཀྱིས་ཐེབས་རོལ་གཏོང་
རྒྱ་དང་། ཆིབས་གསར་གསུམ། སྟོས་རྟ་གཉིས་བཅས་བདེ་ཤར་བར་བཏང་འབྲེལ་སྟན་
ཆོགས་འདུ་ལམ་གྱི་ཐེབས་བྲིས་ཆོས་སྤྱང་ཁག་ལ་སྟེ་བྱང་ནས་སྟན་དར་ཐུགས་སྟོན་
ཞུས་ཏེ་སྟུལ།

རིན་རྒྱན་པ་ནམས་རྫོང་རིང་ནང་མ་ནས་སྟོན་ཅམ་ཐོན་ཏེ་བདེ་ཤར་བྱང་
བརྒྱད་ནས་སྟོ་བལྟས་ཀྱི་སྟར་བསྐྱིགས། བདེ་ཤར་ནས་ཐེབས་བྱམས་བཤོལ་ཞིང་། རྫོ་
སྐས་སྟེང་ཞབས་སྟེགས་ཁྲིའུ་ཤིང་ཁར་བྱམས་བཞུགས་མཛད་དེ་ཆིབས་དཔོན་དང་།
ཆིབས་འཆང་པ། སྟོ་གདུགས་པ། ཆིབས་ར་བ་སོགས་ལ་ཕྱག་སྤྱང་དང་གནང་ཆ་སྟུལ།

སྟིང་སྟོང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྟོས་སྟེ་དང་། སྟན་འདེན་རྒྱ་སྟིང་། སྟོས་
འཛིན། རིན་རྒྱན་ཁྲི་པ། ཕྱག་འཐེན་གསོལ་དཔོན། བཤོན་ཆེ་བཅས་ནས་བཀྱར་སྟེ་
ཆེན་པོས་ཐེམ་སྐས་རིམ་པར་གདན་བྱངས་ཏེ་ཆོམས་ཆེན་སྟེང་གཟིམས་རྒྱུང་ཉི་འོད་
འགག་བརྒྱད་ཐེབས་ནས་བྱམས་ཁང་དང་། སྟོས་བསྐྱངས་ཁང་། གོང་མ་བདག་པོ་
ཆེན་པོའི་འབྲུ་ཐང་། བདེ་འབྲེལ་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོ་ནམས་དང་། བྱང་པར་གྱུ་འཛིན་
འཕགས་པའི་གཞུང་ཐང་ཁང་གི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་ཤུ་རའི་སྟར་
བརྟན་གྱི་སྟན་སྟར་སྟན་དམར་སྟེང་ཡན་ལག་དམ་པ་ལྷ་ས་ལ་ལེགས་པར་ཕབ་པའི་
ཕྱག་དང་། གང་གི་གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ཆེ་སྤྲ་མཐའ་དབུས་བསྟན་འགྲོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཕན་བདེའི་གསོས་སུ་འཇུག་བའི་ཐུགས་སྟོན་བདེན་ཆོག་གི་རྒྱས་བཏབ་པའི་
སྟན་ཤལ་བཅས་འབྲུལ་གནང་མཛད།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐེང་སྟོད་ཆ།

༥༽ བྱ་འཛིན་ཞིང་མཆོག་པོ་བྱ་ལར་ཕེབས་པ་དང་། དེའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་
ཞུས་པར་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ནས་ལེགས་འབྲལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་སྦྱིན་བར་མེད་དུ་སྦྱོས།

དེ་ནས་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་འབྲེལ་
པའི་འཛིགས་བྲལ་གདོང་ལྡན་བཏེག་པའི་ཆོས་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་གྱི་
པ་སྒོ་མདོན་པར་བཀོད་དེ། ཆེན་ཁྲལ་བོད་བཞུགས་ཨི་བན་གྱིས་མཆོན་ཆུ་དཔོན་ཁག་
ནས་མཇལ་དར་སྤུལ་བ་རང་སྟོག་གིས་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ང། བཞེས་འབྲས། བཞེས་སྟོ།
བཞེས་བྱར། ཤིང་འབྲས། གསོལ་ང། གཅིག་བཅས་ཕེབས་ནས་ཨི་བན་ལ་ལེགས་གནང་
སྐྱ་བརྟན་དང་ཁ་བཏགས་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་སྦྱེལ།

དེ་ནས་གཟིམས་ཚུང་ཕུན་ཆོགས་འདོད་འབྲེལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟན་
རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇལ་དར་འབྲལ་གནང་རྗེས། གསོལ་གྲོ་དང་། རྩང་བཞེས་
ཕེབས། དེ་ནས་ཉི་འོད་དུ་ཕེབས་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་འཕར་དང་པོར་དབྱེ་ཕྱིར་
དཀར་སྟོ་སྟོམ་བསྐྱེགས་ཐོག་སྟོས་འཛིན་ཆུ་སྤིང་སོགས་གྱི་སྤི་བྱ་དང་བཅས་སྦྱན་
བྲངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟན། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱ་
ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་འབྲལ་བཞེས་བསྐྱངས། དེ་རྗེས་བསྟན་སྤིང་། ཀུན་སྤིང་།
ཆེ་ཆོག་སྤིང་གི་སྦྱལ་སྦྱ། སུར་སྟོག་ཡོངས་འཛིན་སོགས་སྒྲ་སྦྱལ་ཁག་དང་། རྒྱལ་ཡབ་
གུང་། ཞབས་པད། སྦྱི་བྱབ་མཁན་པོ། ཇ་རྒྱ། བྱང་མ་མཁན་སྟེ་ཆེ་ཆུང་། སོགས་མདའ་
ཅིས་སྟེ། ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཆན་པ། རྩང་བྲག་འབྲིང་དཔྱུས་གསུམ། རྩང་གཏོགས། སྐྱ་
དར་བ་ཡན་ནས་ཅེ་ཤོད་ལ་གོ་བབས་གྱི་མཇལ་དར་རེ་སྤུལ་ཏེ་གཤམ་ལ་འཁོད། དེ་
བྱིངས་གསེར་སྟོང་འགག་ཏུ་གདན་གནས་ལ་བཞུགས། གསོལ་གྲོ་དང་གསོལ་ང་
ཕེབས།

དེ་ནས་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་ནམ་འབྲེན་མཆོག་

གི་སྒྲུལ་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེར་སྒྱུ་ཕྱག་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྷ་ལྟན་ལས་
བཅམས་པའི་མཆུལ་གསུང་བཤད་ཞིབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བར་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་
དབྱེས་སྟོན་ལེགས་འབུལ་གྱི་ཐོག་མར། བཟ་ཤིས་དང་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རེ་ཁྲུས་མཆོན་
པའི་ལྷ་རྩལ་ཞི་བའི་མདངས་ལྟན་ཐ་གྱ་མ་ཉམས་པ་སྟིད་དུ་རིང་བ་དང་། གསེར་སྦྱངས་
ཀྱི་ཁམས་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ་དར་སྣ་ལྷའི་རྒྱུ་འབྱུང་ཅན་
གིས་སྣ་དངས་སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། ན་བཟའ་ཉེར་སྦྱད་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབུལ་
མཆོད་སྤྱིན་སྤམས་མཐོ་བ་སྦྱན་ལམ་དུ་བཏོག་རྒྱུ། རྒྱལ་ཁོར་རིན་པོ་ཆེ་སྒྱུ་སྟེར་ནས་
ཀྱང་མཇལ་དར་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་བཅས་འབུལ་གནང་མཛད། གཞུང་ས་ནས་རྒྱལ་
ཁོར་རིན་པོ་ཆེར་མཆུལ་ལྷགས་བཤད་ཀྱི་ལེགས་ཆར་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ། དངོས་
འབུལ་བསྟར་ཞིང་། དེ་རྒྱུས་དབུས་གཙང་ཆོ་ཆེན་དང་། ཅེ་ཤོད་དྲུང་སྤྱི། རྣམ་གྲུ་ལས་
སྟེ་བཅས་ནས་ཅེ་ཤོད་སོ་སོར་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་རེ་སྤུལ་ཏེ་གྲུལ་ལ་འཁོད། གསོལ་
ང། བཞེས་འབྲས། གསོལ་བསྐྱང་དཀར་སྟོ་བཀྱེ་བསྟུ་བཅས་ཟིན་རྒྱུ། ཐེབས་བྱམས་
ཞབས་ལྷ། རྒྱ་དཔོན་ཆེ་རྒྱུང་། ཐེབས་བྱམས་འགོ་བྱིངས། བྱམས་འཐེན་དམག་སྟར་
འགོ་བྱིད་བཅས་པར་སྤྱང་མདུད་དང་གནང་ཆ་སྟུལ། ཀ་དར་ཁྱི་དར་བསྟོགས། དེ་ནས་
གཟིམས་རྒྱུང་མགོན་ཁང་དང་། མཆོན་གཟིམས་ཁང་དུ་བྱོན་ཏེ་རྟེན་མཆོག་རྣམས་ལ་
ཐུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་སྟན་ཤལ་འབུལ་གནང་གིས་བཞུགས་སྤོར་ཞབས་སོར་
འཁོད་འབྲུལ། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ང། ཐེབས་སྟོ། གསོལ་ཆོགས་བཅས་ལྟན་རྒྱས་ཀྱིས་
ལས་ཆོན་ཡན་ལ་གསོལ་བསྐྱང་། ཅེ་གཉེར་ནས་སྤྱག་མདོར་བཞེས་སོར་བཀམས།
གསོལ་བ། གསོལ་ང་གསུམ་པ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཐེབས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྟེན་རང་གཟུགས་ཕྱག་ན་པར་གཞོན་ཅུའི་
གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་གང་ཉིད་རྒྱ་སྐར་གྱི་གངས་ལ་འབྲན་པའི་དཔག་མེད་ཆེབས་

༥ གྲུལ་དབང་སྐུ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནུམ་ཐང་མདོར་བརྒྱད་དོ་མཆོར་འཛིན་སྲེང་སྟོན་ཆ།

རེལ་གྱི་འཁོར་ཆོགས་དང་བཅས་ཕྱི་ལྟར་ན་ཚུར་མཐོང་ཐུན་མོང་གི་སྤང་ངོར་སྟོབས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱར་བའི་ཆོས་ལུན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དགའ་བ་བརྒྱ་ལུན་གྱི་མཆན་གྱི་
 ཡེ་གོས་སྤ་བ། བརྟན་ཞིང་བཅན་ལ་ཉམས་དགའ་བ། རྒྱ་ཕེབས་དང་། གཞི་ར་སོགས་
 མངོས་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དུ་མས་སྤྱས་པའི་ཚེ་མོ་ཀུན་གསལ་གྱི་མཐོངས་སུ་བསྟེགས་པ་
 ལུན་སྤྱག་བྱིན་ཆགས་པ་མཐའ་ནེུ་གསེང་དང་། སྟོན་ཤིང་གི་བྲེང་བས་བསྟོར་བ།
 རང་ལྟར་ན་འཕགས་མཆོག་སྟིང་རྩེའི་གཏེར་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་ལས་གྲུབ་པའི་རི་བོ་
 གྱུ་འཛིན་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ། གསང་བ་ལྟར་ན། ལུན་སྤྱེས་བདེ་སྟོང་གི་ཏིང་འཛིན་
 དང་གིས་འཕེལ་བ་བཅོམ་ལུན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དངོས། སྟོན་མཁས་གྲུབ་གསེར་ཁང་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཆོག་
 མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་མཇལ་བར་པོ་ཏ་ལར་ཕེབས་པ་ན། ཁོ་བོ་ནི་འདྲིར་སྟེབས་པ་ཅམ་
 གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་རང་འགགས་སུ་སོང་སྟེ་དག་པའི་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་དུ་
 འཆར་བས་ཕོ་བྲང་འདི་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། གྱུ་འཛིན་
 ཞིང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གྲུབ་པའི་སྤྱེས་མཆོག་དམ་པ་རྣམས་
 གནས་དེར་ཕེབས་པ་ཅམ་ཉིད་དུ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་རང་ཕྱགས་གྱིས་ལྟོག་ (༦༡ ཉ་
 ༥། ༧༥ ཐ་༡༡) པ་ལྟར་གང་སྤང་དག་པ་རབ་འབྱམས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་ཁོ་
 རར་འཆར་བའི་གནས་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་དུ་མཉེན་ལྷག་ཞབས་གྱི་པ་སྟོ་
 རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་། དེའི་ཆོ་ལམ་བར་རྣམས་སུ་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་
 དགའ་བའི་ལྷ་སྤྱ་གནོད་སྦྱིན་མི་མ་ཡིན་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་དག་གིས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་
 བུལ་གྱི་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་བཞི་རྒྱུའི་ཁྱུ་བས་ལན་བརྒྱར་ཕྱགས་པ་ལྷ་བུའི་དབྱིངས་
 སུ་ཆུ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་བཀྲ་ཤེས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་གྱི་དགེ་མཆན་དུ་མ་མིག་གི་
 བདུད་ཅིར་སྤངས་པ་ལྷ་བུ་སྟེལ་བ་དང་། ས་ལ་རྒྱ་བའི་སྒྲལ་བཟང་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་།

ཐོས་དྲན་རིག་གི་བསོད་ནམས་གསུམ་བདེ་ལྷག་ཏུ་འདུ་བྱེད་པའི་མེ་ཏོག་མངོན་པར་
འགྲེམས་ཤིང་། རྗེ་སླ་མའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མཛད་འཕྲིན་ལ་སྡིང་
ནས་གྲུས་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། ཤིས་བརྗོད། རོ་མཆར་བའི་གཏམ་སྟན་དུ་མ་སྒྲིག་
ཅིང་། ཡིད་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་གི་ནོར་བུ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ལག་ཅེར་ལོན་པའི་
དགའ་བ་མི་ཟད་པ་དང་བཅས་ (༦༡ བ་༥། ༧༥ བ་༡) མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ས་
བོན་གྱང་པོར་ཐེབས་པས་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་རྟོ། །

དེ་ནས་ཟླ་བ་དེ་གའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་གཟུང་སྐར་གྱི་མཐུན་སྦྱོར་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཛིག་
རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པ་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་པ་
སླ་ན་མ་མཆིས་པ་ཡ་སྐབས་མགོན་ཕྱག་ན་པརྟོ་དུར་སྒྲིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རྟོལ་པ་རྗེ་
བཅུན་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ཕྱག་ཕྱོགས་ལས་
རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་ས་གསུམ་ན་ཆོས་ཆེར་གཡོ་བ་གང་
དེ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་འཕགས་པའི་གཞལ་
མེད་ཁང་པོ་ཏ་ལའི་ཆོམས་ཆེན་རྟིང་པ་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཆོགས་སུ་མི་འཛིགས་གདོང་
ལྷས་བཏེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་ཀྱི་པརྟོ་འགོད་པར་མཛད་རྒྱུར་
ཆེན་པོར་འོས་པའི་སྲི་བྱ་བཀྱར་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ། ཆེ་འདོན་མངའ་གསོལ་
བྱ་རྒྱུར་ནམ་ལངས་སྤྲ་ཆར་པོ་བྲང་ཡང་སྟེང་དུ་རྟོལ་ཆ་དང་པོ་བཏང་བ་དང་། རྒྱལ་
ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་མགོན་གཟིམས་ནས་གདན་འུགས་ཀྱིས་མཆོན་གཟིམས་ཁང་དུ་གསོལ་
ང་ཐེབས། རྟོལ་ཆ་གཉིས་པ་བཏང་། ལྷ་བན་བྲག་སྟོ་ཐོན་པ་དང་རྟོལ་ཆ་གསུམ་པའི་
སྟན་གསན་ཐོག་སྲིད་སྟོང་རྒྱལ་ཆབ་མཆོག་དང་། བཀའི་གྲང་སྟོན་རྣམས་ནས་སྟོས་
སྟེ་དང་། ཞབས་རས། ཐུན་འདྲེན་རྒྱ་སྲིད་། སྟོས་འཛིན། རིན་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་མདུན་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

བདར། འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱོར་བཞིན་པར་ཆོམས་ཆེན་གྱི་ཞིའི་ཕུན་ཆོགས་
སུ་དལ་གྱིས་འབྱོན་པར་མཛད་པ་དང་། ཆེན་ཁལ་ཨི་བན་གསེར་ཡིག་པ་བཅས་
ཐེབས་འཛོམས་དང་། (༦༡ བ་༡། ༩༩ བ་༥) བོད་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་ཡུལ་བའི་
དབང་པོ་གང་ཉིད་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ལ་མཆོག་ཏུ་དགྲེས་པས་དབུགས་དབྱུང་
གཟེངས་སུ་བསྟོད་པའི་གསེར་གྱི་བཀའ་ཡིག་མན་བྱང་དང་། མཁན་བྱང་བགྲེས་པ་
ནས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྟོན་སྟོན་ཞུས། (༦༡ བ་༣། ༩༩ འ་༡༠) ཡམོད་ས་མཆོག་
གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མདོན་མཐོའི་སྟེང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲུལ། ཨི་བན་ནས་བོད་
མ་ཆེན་པོའི་གནང་རྟེན་རྣམས་སྦྱར་ལམ་དུ་བསྐྱར།

(༦༡ ཉ་༥། ༩༩ བ་༡༡) དེ་ནས་སྐབས་མགོན་ཀླུ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐུ་
ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་སྤྱིད་དུ་རིང་བ་ཕུལ་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད། དེ་རྗེས་དེ་
མོ་རྟོ་ཐོག་ཕྱ་དང་། སྟོང་འཁོར་རྟོ་ཐོག་ཕྱ། ར་སྟེང་རྟོ་ཐོག་ཕྱ། ཞི་བ་ལྷ་རྟོ་ཐོག་ཕྱ། ཡོངས་
འཛིན་ཕུར་སྟོག་ བྲག་གཡལ་བ་རྩུང་ཆང་སྦྱལ་སྦྱ། ལྷགས་ར་སྦྱལ་སྦྱ། སེམས་དཔའ་སྦྱལ་
སྦྱ། སྤིང་སྦྱལ་སྦྱ། འོད་ཟེར་སྦྱལ་སྦྱ། འབྲུག་ལ་སྦྱལ་སྦྱ་བཅས་ཆོགས་ཆེན་སྦྱལ་སྦྱ་
རྣམས་ནས་ཆེ་མོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་འབུལ་བཞེས་དང་། ཕྱག་དབང་བཅས་བཀའ་རིན་
བསྐྱུངས་ཏེ་རིམ་པར་གུལ་འཁོད་ཐོག་ མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་ནས་དབུ་པཎ་མཛེས་
པར་གསོལ། རིན་རྒྱན་པ་རྣམས་མདུན་དུ་སྟར་ལ་བསྒྲིགས། རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཆང་གི་དབུ་
སྟོབ་དང་། གསུང་བཟང་བ་རྣམས་ནས་ཆེ་ཞུ་ལེགས་པར་གྲོན་ཏེ་བཀའ་ཤིས་པའི་རྟགས་
རྩམ་བརྒྱུད་དང་། ཀླུ་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བདུན་གྱི་བཀོད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་
དབྱངས་སྟོན་དང་བཅས་རིན་རྒྱན་གྱི་པ་ནས་འབུལ་ཆོག་དང་བསྐྱར་ཏེ་རྣམ་འབྲེན་
མཆོག་གི་ཕྱག་ཏུ་རིམ་བཞིན་ཕུལ། དེ་ནས་བསྟན་འབར་མ་དང་། རིན་ཆེན་རྣམ་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་བཅས་ཤིས་པ་བཟོད་དེ་མེ་

ཏོག་གི་ཆར་པལ། རིན་རྒྱན་པ་ནམས་ནས་མངལ་དར་དང་། བདེ་ཕྱག་ཕུལ། དེ་མཇུག་གར་པ། གལ་འཕྲོས་པ། འོ་ཙྰ་བ་བཅས་ནས་མཆོད་ཡོན་ལ་མངལ་དར་འབུལ་བཞེས་ཕྱག་སྦྱང་སྦུང་ཆེས་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ང། གར་གྱི་ཅེད་འཛོད་དང་། མཆོད་སྤྱོད་སྦྱ་བརྒྱད་གྱི་འབེབས་སྦྱང་སྦྱ་དབྱངས་སྟོན་ཞིང་འདེབས་པ་བཅས་གྱི་གཟིགས་མོ་དྲི་ཟའི་གར་མཁན་དག་གི་སྟེམས་པའང་འཕྲོག་པར་རུས་པ་ཕུལ།

དེ་མཆོམས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྱུང་དངོས་འབུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་རྒྱུར། སྤིད་སྦྱོང་ཏོ་ཐོག་སྤྱ་ཆེན་པོས་སྦྱ་ཕྱག་སྤོན་བཏང་གི་གུས་འདུད་སྦྱར་བཞེས་ནས་མཆུལ་གྱི་བཤད་པ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་པ་ནམས་གྱི་ལེགས་བཤད་དུ་མའི་རྒྱབ་རྟེན་དང་བཅས་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་མ་འཆོལ་བར་བརྗོད་པའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་སྦྱོན་དང་འབྲེལ་བཟླ་ཤིས་རི་མོས་བརྒྱན་པའི་ལྟའི་གོས་བཟང་ཁ་ཆར་མ་ཉམས་པ་དང་། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྦྱང་བརྟན་སྦྱ་ཟུར་མ་གྲགས་པས་གཙོས་སྦྱ་རྟེན་དང་། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་དང་། རྩེ་ཡབ་སྲས་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱིས་གཙོས་གསུང་རྟེན། རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་གྱིས་གཙོས་སྤྱགས་རྟེན། གོང་མའི་ཉེར་སྦྱང་བྱུང་འཕགས། རོར་བུའི་ཐམ་ག་སོགས་བཟླ་ཤིས་པའི་དངོས་པོ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ནམས་སྲས་གྱི་བང་མཛོད་ནས་ཕྱང་བ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོས་ཏེ་ཕུལ།

དེ་ནས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་རྩེ་དང་། བསམ་པོ་གྲང་སོགས་བཀའི་གྲང་སྤོན་ལག་སྦྱི་བྱབ་མཁན་པོ། སྦྱ་སྟེར་ང་སྐག་སོགས་ང་སྐག་ལག་ཐའི་དི། རང་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་རྒྱུང་། ཐོགས་མདའ་ཅིས་སྲས། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྩེ་རྣམ་གཉིས། སེར་འབྲས་དང་། རྒྱུད་ལྷ་སྟོད་སྦྱང་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁྲི་གདན་ཟུར། ཆོགས་ཆེན་ལྷ་ལག་ཅེ་ཤོད་སྦྱ་སྟེར་བཅས་གྱི་ལས་ཆན་པ། བཟླས་སྦྱོར་མི་སྦྱ་ཕྱག་མཛོད། མགོན་པན་ཁང་རྩེ་བྱང་། རྣམ་བུའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ལས་སྒྲེ། རྩ་དྲག་འབྲིང་དཀྱུས་གསུམ། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྦྱལ་སྦྱ་རྩུང་ཁ་
དང་། ལས་སྒྲེ། རྣམ་གྲུའི་གྲ་དམངས། ཅིས་ཕྱག་པ། རྩ་གཏོགས། ཆོ་ཆོག་གིང་། ཆོ་
སྟོན་གིང་། ཆེ་བཞི། ལྷགས་རི། ཡ་མོན་བོད་རྩུང་། གོར་རྩུང་། རིག་གནས་སྟོབ་གྲ་བ། ཅེ་
ཤོད་གྱི་གཉེར་ཕྱག་ནང་ཟན། ཆེབས་ར་འགོ་ཡན། སྒང་རྩི་འགོ་པ། སྟོ་ཁང་། ཞེ་སྟེ་ཡིག་
མཁན། རོ་མཚར་ལྷ་བྱིས་པ། བཟོ་ཁང་བ། འདོད་དཔལ་བ། འདམ་རྒྱ་ཤོག་འགོ་བྱིངས།
གཞུང་སོག་སྦྱ་དར་བ། རྩ་ལངས་པ། ཁང་ཡོད་ཁང་རྩུང་། ཁ་བལ་བཅས་སོ་སོ་ནས་གོ་
བབས་དང་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབྱུང་མཇུག་དར་བཅས་ཕྱལ་ཅིང་།

ཁྱད་པར་སྦྱོས་སྦྱངས་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་དགེ་བ་ཤོད་རྩུང་ཞབས་གསར་མདོ་
མཁར་སྲས་ཆོ་བརྟན་དབང་ཕྱག་ནས་སྤྱི་མཐུན་གཞུང་བཟང་སྤྱུ་རྩུ་པ་དང་། རྟགས་
འདུག སྟོབ་དཔོན་དཔྱིའི་བཞེད་གཞུང་སྟན་དངགས་མེ་ཡོང་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་
སྦྱངས་པའི་ཚོམ་རྒྱགས་དང་། མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ། དངོས་པོའི་མཆོད་སྤྱིན་བཅས་
སྦྱོས་པར་ཕྱག་གི་པད་འདབ་ལེགས་པར་གྲོལ་བའི་བྱིན་རླབས་སྦྱུལ།

(༦༩ བ་༩ ༡༠༡ འ་༡) རིག་གནས་གྱི་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོར་རྣམ་པར་བྱང་
ཞིང་། ཆེན་པོའི་མདུན་སར་སྟོན་བྱུང་གི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེལ་བ་ལ་འདིགས་པ་མེད་
པའི་གྲལ་འཕྲོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབེལ་བའི་གཏམ་ཆོགས་ལྷག་པར་སྟེང་། གསོལ་
ང་གཉིས་པ་དང་། བཞེས་འབྲས་ཐེབས་མདུག ཆངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་
པའི་མདོར། ཡང་ན་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར། འཇམ་གླིང་མཛེས་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང་། འཇམ་མགོན་སྦྱ་བའི་ཉི་མ་དུར་སྟོག་གར་གྱི་
རྣམ་པར་རོལ་པ་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་སྟོལ་རང་གཞན་གྲུབ་
མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ས་རོལ་དུ་སོན་པའི་སེར་འབྲས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་
རབ་གྱི་དགོངས་དོན་ལས་བཅུམས་པའི་བཀོད་སྟེང་གི་མཆོད་སྤྱིན་སྟེལ་བ་དང་། གར་

རོལ་སྤེལ་མར་གཏོང་བཞིན་དུ་གསོལ་བསྐྱང་སྒྲིག་གཤོམ་ཁྲུས་ཏེ་གསོལ་ཆོགས་ཆེན་
མོ་དང་། འཇམ་རོལ་གཏོང་སྐབས་བཞིས་ཐུག་ཕེབས། གསོལ་བསྐྱང་བཀྱི་ཆོག་སྟན་
ཁྲུས་ཀྱིས་དེར་འཁོད་ཆང་མར་གསོལ་རས་སྟུལ། གར་གསུམ་པ་དང་། གསོལ་ཇའི་
མཐུག་ཐ་སྟུལ་མི་དག་ལ་སྤང་མཐུད་དང་། འབུལ་སྟོག་ཁྱད་པར་རིག་གནས་ཀྱི་
ཚོམ་རྒྱགས་འབུལ་མི་མདོ་མཁར་སྲས་ལ་ལེགས་སྦྱིས་ཁ་བཏགས་དང་། མཛོད་གོས་
གྱོན་ལྗེད་། ཇ་གོ་ཅེ་འཁོར་དུག་བཅས་སྟུལ་ཏེ་གཟེངས་སུ་བསྟོད། ཆོགས་ལངས་པས་
ཆོག་བཀྱ་བཅས་རྗེས་པོད་བཞུགས་སུང་ཨི་བན་ལ་གནང་ཆ་འཆར་ཅན་དང་། ཆིན་
ཁྲལ་དཔོན་ཁག་ཆེད་འབྱོར་སྐབས་བདེ་འབྱིལ་དུ་སུ་ཤུའི་ཐོག་གནང་སྦྱིས་འཕར་མ་
བཅས་ཆབས་ཅིག་སྟུལ་བ་ཕྱིར་འབུལ་ཁྲུས། རྒྱ་དཔོན་བྱིངས་ཀྱི་གནང་ཆ་ཞབས་པད་
བཀྱས་པས་སྤར་བཞིན་སྟུལ་བ་སོགས་སྟོན་ཆེན་མཛོད་སྟོ་ནམས་ཐུབ་བསྟན་སྟན་
འདེན་རྒྱ་མིང་། རིན་རྒྱ། སྟོས་འདིན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟོ་དངས་པའི་སྟེ་ཁྱེད་དང་བཅས་
གཟིམ་རྒྱུད་སུན་ཆོགས་འདོད་འབྱིལ་དུ་ཐུག་ཕེབས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་སྟན་རྒྱས་མཛོད་
ཐོག་བདེ་ཡངས་ཤར་དུ་ལྷ་ཞོལ་གྱི་བོ་གཞས་པ་དང་། ལྷ་མོ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོ་དང་གར་
གྱི་ཅེད་འདོ་སྟོ་ཆོགས་པ་སྟོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་དག་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པར་སྟོན་པ་དང་། ཤུན་གདོང་དཀར་ནས་བཟུང་མཐོགས་འགོ་བདུན་ཅུ་ཙ་ལ་
རིང་རྒྱགས་ཀྱིས་བང་ཚུལ་འགྲན་པ་སོགས་འདེན་བྱེད་དང་། སྟོ་འདིན་གྱི་དབང་པོར་
སེམ་པའི་དཔལ་ཅི་ཡང་སྟེར་བའི་གཟིགས་མའི་ནམ་པ་ཐ་དད་པ་སྟོ་ཆོགས་སྟོས་པས་
ཐུགས་དཀྱིས་པའི་ཉམས་ཀྱི་ཅེར་སོན་ཅིང་། དེ་དག་ལ་གནང་ཆ་ཡང་ལྷག་པར་སྟུལ།
དེ་རྗེས་མ་ཐུད་ཐམ་ཁྱེ་མཛོད་མི་སྟོ་བཅར་སྟོ་ཁྲབ་མཁན་པོ་དང་། སྟོ་དུང་བཞི་བཅས་
ནས་མཇལ་དར་ཏེན་གསུམ་སུལ་ཞིང་། བོང་མའི་ཁྱེ་ཡིག་སྟན་ཁྱེ་དང་། སྟན་ཤལ་
སོགས་ལ་ཐམ་ཐུད་སྟུལ་ཏོ། །

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་པོ་ལྷེ་ཆ།

(༦༥ བ་༩། ༡༠༩ བ་༡༠) གངས་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་གི་འཕྲུལ་
ཡུན་ཕན་བདེ་མ་ལུས་པ་ཕྱག་ན་པར་སྐྱོ་སྐྱེ་བྱེད་སྒྲིལ་ནིའི་བཀའ་དྲིན་ལས་བྱུང་དང་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོར་ཞིང་བྱས་པ་གཞོ། །བྱས་པ་ཚུད་ཟོན་མི་བྱེད་
པ། །དེ་དག་མཁས་པས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་པ་ལྟར། བཀའ་དྲིན་རྗེས་བྲན་གྱི་དྲིན་
གཞོ་དང་། །སྤྱོད་ལེགས་འབྲུལ་ཆབས་ཅིག་པར་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་
སྤེར་གཏོགས་པའི་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་རྣམས་ནས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་སྦྱིན་རིམ་གྱིས་སྤེལ་
བ་ནི། ཐོག་མར་ཆོས་བཙུན་ལྷ་ཉེན་བཀྲས་ལྷུན་སྒྲ་བྲང་ནས་དཀར་སྐོ་སྤེམ་བསྐྱེད་ཀྱི་
གསོལ་སྟོན་དང་འབྲེལ་སྤྱི་ཐེབས་ལེགས་འབྲུལ་ཁྱེ་རྒྱུར་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་སྤེ་
སོགས་ཀྱིས་སྤུན་བསུས་ཏེ་ཆོམས་ཆེན་དུ་སྦྱུན་བྲངས། །ཞབས་ཀྱི་པར་བཞུགས་སྤྱིར་
འཁོད་འཕྲུལ། ཨི་བན་ནས་མངལ་དར་སྤེ་སྦྱོར་དང་། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། ཏེ་ཐོག་སྤེ་
ཁག་སྤེར་སྤྱོད་ཡོངས་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་སྤེ་སྤེལ་ཆེ་ཁག་གཞུང་ཞབས་སོགས་
མདའ་ཡན་ནས་མངལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་བྱུང་མཐུག་ཞིང་ཁམས་ཆོམ་བྱས་སྤེ་བྲངས་
བཀྲས་ལྷུན་སྒྲ་བྲང་གི་ལེགས་སའི་མཆོད་སྦྱིན་རྣམས་སྤེལ་རྗེས་ཕྱག་མཛོད་ལུང་པ་བ་
དང་། མགོན་གཉེར་ཕན་བདེ། མི་འགོ། འབྲུལ་འདེགས་པ་མི་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་
སོགས་ལ་ཕྱག་དབང་སྤེལ་མཐུག་གར་རོལ། ཆོགས་ལངས། གསོལ་ཞབས་སྟོན་ཆེན་
ལ་དགྲེས་རོལ་སོགས་ཉེན་སྦྱོར་མ་ལྟར་བསྐྱུངས་སོ། །

ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉེན། སྐྱེ་སྤེར་ཀུན་སྤེར་སྤེ་བྲང་ནས་སྤྱི་འབྲུལ་སྟོན་ཆེན་
འབྲུལ་རྒྱུར་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཐེབས་བཞུགས་སོགས་སྟོན་ཆེན་མངའ་སྤེ་བྱེད་ཆང་མ་
སྟོན་མ་ལྟར་ནས། འདི་ཉེན་མཐུལ་ལྷགས་བཤད་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་གནང་
རྗེས་དངོས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྲུལ་བཞེས་དང་བཅས་སྟོན་ཆེན་ལ་
དགྲེས་རོལ་མཛོད། གྲོལ་ཁར་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་ལེགས་དར་ནང་མཛོད་ཕྱིར་སོན་

དང་། ཕུབ་དབང་གི་སྐྱབ་བརྟན་ནཔ་ལྟན་ཡགོང་ས་མཆོག་ཉིད་ནས་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་
སྟེལ།

(༦༦ ཉ་༥། ༡༠༩ འ་༡། བརྟན་) དེ་རྗེས་བཀའ་ཤག་དང་། ཅེ་ཤོད་དྲུང་རིགས་
སྤྱི། དབུས་གཙང་ཆོ་ཆེན། བསྟན་རྒྱས་སྤིང་བླ་བྱང་། ཡབ་གཞིས་བསམ་པོ་སོགས་ལྟ་
སྟེ་མི་སྟེ་འི་ཁྲི་འབུལ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་རྒྱས་སུ་འགོད་པར་མི་ཡང་
བ་ (༦༧ བ་༣། ༡༠༩ འ་༡༠) ལ་ལ་ནས་དབྱར་མཇུག་དང་འབྲེལ་བ། ལ་ལ་ནས་དབྱར་
མཇུག་དང་འབྲེལ། འགའ་ཞིག་ནས་ཞབས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བ། ལག་ཅིག་ནས་
དཀར་སྟོགས་ལ་སྟོན་རྒྱས་བཤམས་དང་འབྲེལ་བར་རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་བོའི་
ཆོགས་འདུ་བ་ལྟར་ལེགས་སེའི་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱན་མ་ཆད་པར་རིམ་པར་བསྟར། (༦༨
བ་༥། ༡༠༩ བ་༣) དེར་མ་ཟད་དབུས་གཙང་དྲགས་ཀོང་། མདོ་ཁམས་སྟོད་སྟེང་། མངའ་
རིས་སྟོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེ་ཆང་མས་བསང་དང་། དར་འཕྱར། དྲུང་འབུད།
དབྱ་ལྟ་དཔངས་བསྟོད་སོགས་ཀྱིས་དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་ལྟ་སྟུང་ནམས་ལ་གཏང་
རག་མཆོད་བསྟོད་གསོལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་བར་དབྱ་འཕང་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོར་
འདེགས་པས་མཆོན་བདེ་སྦྱིད་དགའ་སྟོན་གྱི་དཔལ་ཡོན་ཅི་ཡང་བརྟན་ཤིང་ (༦༩ ཉ་
༣། ༡༠༩ འ་༡༠) དགའ་བ་དང་གྲུས་པས་ཡིད་ཡོངས་སུ་བསྟོད་པའི་ངོ་མཚར་བསྟགས་
པའི་སྐྱ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བསྒྲགས་པས་བྱ་བ་དང་གཏམ་གཞན་གྱི་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པ་ལྟ་
ཕུར་ཐུར་ཏོ། །

(༧༠ ཉ་༣། ༡༠༩ བ་༤། བརྟན་) ལྷ་བ་བརྟན་པའི་ཆོས་ལྟ་ཉིན། (༧༡ ཉ་༣། ༡༠༩
བ་༥) ཀའིམས་རྒྱུད་ཕུན་ཆོགས་འདོད་འབྱིལ་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཕྱོག་པ་ནས་སྟེ་
བཅེགས་ཀྱི་སྐྱ་སྤྱུས་དང་། སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྟོན་སྟེ་ཆོད་དབང་འབུལ་
བཞིས་བསྐྱངས།

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

༡༥ དེས་དོན་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་སྒྲིག་ཀྱིས་དང་བྲལ་ནའང་ཚུར་མཐོང་སྤང་ངོར་བསྟན་པ་དེ་
མཚུངས་སྒྲ་ཡོན་གསན་སྟོང་ཡང་དགོས་གཤེད་ཆེ་བས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟན་གྱི་བསྐྱབས་ལྷོ་མ་
འབྲལ་བཞེས་དང་། ཐོག་མའི་གསན་བཞེས་དབྱ་འཇུགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པར་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་
ཉེན་འབྱུང་ལེགས་འབྲལ་དང་ལྷགས་འབྲལ་ལོ་གསར་གྱི་དཀྱིལ་མཚོད་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
སྒོ་ཉམས་མེད་ཡར་ལྷན་བསྐྱངས།

(༦༧ བ་ཤ ༡༡༠ བ་༩) ཡགོང་ས་མཚོག་ཉིད་དེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་བྱ་རིག་
པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིག་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྟུན་མདོན་དུ་གྱུར་བྱེད་ནའང་། དང་དོན་གཤལ་བྱའི་སྤང་ངོར་སོ་སྟེ་ལས་དང་པོ་
བ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་བྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་གསན་སྟོང་མཛད་དགོས་
པ་ནི། སྤྱི་སོར་ཡོངས་འདྲིན་པ་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱུན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་
མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞབས་འབྲིང་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་གདམས་སྤྱལ་བ། སྤྱི་ཞབས་ཀྱི་
གསན་སྟོང་ཞབས་བསྐྱལ་ལ་ཚང་མ་སྟོ་ཅེ་གཅིག་པའི་སྟོན་པར་ཐག་བྱེད་དགོས།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁོང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཐ་མལ་པ་ལྟར་གྱི་དཀའ་བ་མཛད་མི་
དགོས་ཟེར་ནས་བསྐྱར་བཏང་ན་དྲིན་ཚུང་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་ཐ་མལ་པའི་
ཚུལ་བཟུང་བྱིན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མལ་པ་ལྟར་བསྐྱབས་དགོས། མ་བསྐྱབས་པའི་
མཁས་པ་དང་། མ་བསྟོམས་པའི་བྱ་བ་ཐོབ་དེས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལྟར་སྤང་ཅམ་ལས་
མི་ཡོང་བས་སྤྱི་ཞབས་ཀྱི་གསན་སྟོང་ཞབས་བསྐྱལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་དགོས་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསན་སྟོང་དེས་པར་མཛད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་། དགེ་བཤེས་པོ་ཏྲོ་
བ་ཆེན་པོས། མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་འགོ་ནི། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་གཏང་
བ་ཡིན། ཞེས་ཡོངས་འདྲིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་གཤེད་ཆེ་
བར་གསུངས་པ་བཞིན། སྟོན་དུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་གཞུང་ས་ནས་གོང་མ་

བདག་པོ་ཆེན་པོར་ཡགོང་ས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆའི་ཡོངས་འཛིན་སུ་ཞིག་འགབ་
ཅེས་གསེར་སྟན་སྟོན་འབུལ་གནང་དོན་བཞིན། ཀྲང་ཁྱའི་ཁྲི་བཞུགས་ལྷ་པ་ཟླ་བ་དྲུག་
པའི་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་བཀའ་ཡིག་སྤྱི་ཐེབས་སུ། སྤང་ཞན་རྗེ་དྲུང་ཏོ་ཐོག་ཐུང་ག་
དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མའི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་ཆན་ཆེ་
བ་དང་། ཕུར་ལྷོག་ཞབས་དྲུང་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཆོ་ནས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་
མའི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་ཆན་རྒྱུང་བ་བྱས་འབུས་ལ་དེ་ག་ཡ་མོན་ནས་ངེས་པའི་བཀའ་
ལ་བརྩེ་འཛོག་ཡོང་བ་གྱིས་ཞེས་ཐེབས་དོན། (ཡེ་ ༩་པ། ༡༡༡ ག་པ) ད་ལམ་གཟུང་ཆོས་
དགེ་བར་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འདོན་དང་། ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་སྟོན་
འབུལ་རྒྱ། ཐོག་མའི་གསན་བཞེས་ཀྱི་དབུ་འཇུགས་ཉིན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་སྟོ་འཕར་
དབྱེ་བའི་སྤང་དུ།

(ཡེ་ ༩་པ། ༡༡༡ ག་པ) མདོ་སྡེ་ནས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་། འདུལ་བ་
ནས་བསྟན་པའི་ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉེར་གཅིག་ རྣམས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་
དེ་ཉིད་བཅུ་སྤྲུག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ནས་རི་ཁྱར་འབྱུང་བ་
ཁྱར་གྱི་སྦྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་ནོར་གྱིས་གསང་བ་གསུམ་གྱི་བང་མཛོད་མཛོས་
པར་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་མགོན་གཟིམས་དང་། གཟིམས་འགག་
པས་གདན་ཞུས་གྱིས་གཟིམས་རྒྱུང་མཆན་གཟིམས་ཁང་དུ་ལྷན་རྒྱས་པར་གསོལ་
ང་ཐེབས། ཉི་འོད་དུ་གསོལ་བསྐྱང་དཀར་སྟོ་སྟོན་བསྐྱེད་ཐོག (ཡེ་ བ་པ། ༡༡༡ འ་
༡) གདོད་མ་ཉིད་ནས་སྟོབ་མའི་མཆན་ཉིད་མཐའ་དག་ཅན་དན་དང་དེའི་རི་བསྐང་
བཞིན་དུ་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡགོང་ས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་
ཆེ་ཡང་སྤྱི་ཁྱེན་པོས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕལ་རྒྱལ་
ཆབ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཆེན་པོ་ནས་གོ་གནས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བབས་དང་། སྤྲ་སྟོབ་ཀྱི་ཉིན་འབྱུང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དེ་མཆོར་རིན་པོ་ལྷེ་ཆ།

འབྲེལ་བཟང་བསྐྱིག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བྱུག་དང་འབྲེལ་མཇུག་དར་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་
དང་། འབྲེལ་དངོས། ཡོངས་འཛིན་སྤྱད་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཅེ་ཤོད་སོ་སོར་མཇུག་
དར་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་དང་། འབྲེལ་དངོས་བཅས་བསྟར།

(ཡེ་བ་༥། ༡༡༡ བ་༥) དེ་རྗེས་ཡ་རྒྱལ་མགོན་ཅེ་དང་། རྒྱལ་ཆ་བ་རིན་པོ་ཆེ།
ཡོངས་འཛིན་བཅས་པར་གཞུང་ས་ནས་ལེགས་འབྲེལ་མཇུག་དར་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་
དང་། བཀའ་ཤག་ནས་ཀྱང་དེ་མཆོངས་སུ་མཇུག་གྱུང་། འབས་པད་ནས། ཅེ་ཤོད་
ལས་ཆོན་ཡན་གྱིས་མཇུག་དར་སུལ་དེ་གྲུལ་འཁོད། གསོལ་ཇ་ཕེབས། ཡོངས་འཛིན་
རྣམ་གཉིས་ལ་བཞེས་སྟོབ་ཏེ། དེ་རྗེས་གཟུང་ཆོས་དུས་སྟོར་བཟང་འདོམས་དང་
བསྟན་གཟིམས་ཆུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེར་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྤྱགས་དམ་རྟེན་མཉམ་
མེད་ཤུག་རི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ཆ་བ་སྟ་བུར་མ་དང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཞལ་འདྲ་
བཀྲ་ཤིས་རྟོ་ཁ་མ། སྟོལ་མའི་སྤང་བརྟན་གླིང་དགའ་མ་བཅས་རྟེན་གྲུལ་དུ་བཞུགས་
བཞིན་པའི་སྤྱན་རྒྱར་མཆོད་སྤྱོད་རྒྱས་བཤམས་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་རྣམ་གཉིས་བཅས་སྟོས་སྟེ་དང་། གར་གྱི་མཆོད་རོལ་སོགས་
གྱིས་སྤྱན་རྒྱངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་འབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ་
ཕེབས། ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་སྐྱེ་རྟེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བྱུག་དང་སྟན་དར། ཡོངས་
འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་བཅས་འབྲེལ་གནང་མཇུག་ཤར་སྟོང་
དང་། ཆ་བཞིའི་གཏོར་བམ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་ཆ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་དཔལ་
ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྟེན་ནས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཡོངས་རྫོགས་
དགེ་བསྟན་གྱི་བསྐྱབས་པའི་དངོས་པོ་དང་། བསྟན་པའི་འཇུག་སྟོ་སྐྱབས་འགོ་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་གཞུང་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པའི་བདག་
པོར་མངའ་གསོལ་ཕྱིར་རྗེ་སྟོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུར་མ་དང་འབྲེལ་བའི་

དམིགས་བརྟེན་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་སྟོ། མིང་ཆོག་
བརྗོད་པ་ཀླན་གྱི་གཞི་མ་གཙུག་ལག་ཡི་གེའི་བྱི་མོ་དབྱངས་གསལ་གྱི་ལྷགས་སྟོག་
སྟོན་འབྲུལ་གྱི་དབྱ་འཇུགས་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྟོན་རིན་
པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་སྐྱུལ་བྱེད་ཡོན་ཏན་
གཞིར་གྱུར་མའི་ལུང་དང་། བར་སྟོན་ཆ་བའི་མཛུབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྟོན་དབྱེ་བ་ཅན་བཅས་
གསན་བཞེས་གྲུབ་རྗེས་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཞིང་མཆོག་ཏུ་
བཀྱར་བའི་དང་བ་དང་། གུས་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དེགས་
པ་བརྒྱལ་ནས་དེ་དུ་གཞོ་བའི་སྦྲད་དུ་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་ཐུག་
གིས་ཡོངས་སུ་འདུད་པ་དང་བཅས་དེ་མ་མེད་པའི་ལྷ་རྒྱས་དང་། ཞིང་ཁམས་ཆོམ་བུ།
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་འབྲུལ་དངོས་ཆོན་ཆེ་བ་བཅས་
ཐུག་བསྟར་གྱིས་སྐྱུལ་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཆེན་
པོར་མཇུག་དར་དང་། མཆུལ་རྟེན་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་མཆོན་ཕུལ་ཏེ་སོ་
སོའི་ཆོས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། འབྲུལ་བདེ་བས་རྩེ་ཤོད་ཡོངས་འཛིན་བཅས་པར་
གསོལ་བསྐྱར་བསྐྱིགས། གཞུང་ས་ནས་དགེ་བསྟེན་བསྐྱབ་བཞེས་དང་། ཡི་གེའི་བྱི་མོ་
ལྷགས་སྟོག་དབྱ་འཇུགས་གནང་བའི་རྟེན་འབྱུང་མཇུག་དར་གྱིས་དྲངས་པའི་མཆུལ་
རྟེན་གསུམ་དང་དངོས་འབྲུལ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལའང་མཇུག་དར་མཆུལ་
རྟེན་གསུམ་དངོས་སྐྱེས་བཅས་བསྟན་བསྐྱབས།

(ཕ་ ༡ ཉ་ ༡ ༡༡༩ བ་ ༡) དེ་ནས་ཉི་འོད་དུ་དགེ་བསྟེན་བསྐྱབ་བཞེས་བཀའ་དེན་
ཆེ་བའི་གཏང་རག་དབྱེས་སྟོན་གྱི་དཀར་སྟོ། (ཕ་ ༡ ཉ་ ༢ ༡༡༩ འ་ ༡) དབྱེས་དགུར་རོལ་
བ་བཅས་ལེགས་ཆོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ཏོ། ཇི་ནས་ཡོངས་
འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་རེ་མོས་ཀྱིས་སྟོག་གི་ཞབས་བསྐྱུལ་ཡང་ཡང་མཛད་ཅིང་།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

དེ་ཡང་བཟླག་ཐབས་རྒྱང་འདེད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་འབྲུང་
ཁུངས་དང་། སྟོན་འདུག་དང་རྗེས་འདུག་གི་བྱེད་པ། དག་གི་ཚོལ་བས་འདོན་ལྷགས་
སོགས་དག་ཆ་དང་གོ་དོན་གཙོར་འདོན་གྱིས་སྟོན་འབྲུལ་མཛད་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
མཁྱེན་རབ་སྒྲོང་ཟབ་པའི་གཤིས་ཀྱིས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྒྱུར་སྟོག་ སྤལ་སྟོག་
དང་། སྐྱུང་སོགས་སྤལ་དུ་བྱིན་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་གྱུར།

(མ་ཕ་ བ་༤། ༡༡༥ ཐ་༤) ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་དགུ་ཉིན་བཟླ་ཤིས་ལྷན་
པོར་སྤྱི་འབྲེད་སྤེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀྱན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཉེར་ལུང་
དགུང་སྟེག་དུ་ཕེབས་པའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བར་སྐྱེ་བཅར་བྱང་ཚུབ་རྣམ་གྲོལ་རྗེར་
བདའ་མཛད་དོ། །

(མ་ཕ་ བ་༥། ༡༡༥ འ་༡༡) ལྷགས་པོ་འབྲུག་གི་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་
དུ་དོམས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རིངས་སྤྲ་ཆར་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པ་སྒྲོའི་
ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མའི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་སྤུལ་སྐྱེ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་རྒྱན་གྱི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་རྣམས་བྱལ་བ་སྐྱུན། སྤྱིད་སྒྲོང་རྒྱལ་ཆབ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྤར་སྟོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་མགོན་གཟིམས་ཀྱིས་
གདན་དྲངས་ཏེ་མཚན་གཟིམས་ཁང་དུ་གསེར་ཞལ་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་ མཆོད་དཔོན་
ཀྱིས་གསུང་ཆོག་གི་གྲོགས་དན་ཁྱས་ཏེ་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་
འཛིགས་མཛད་དོ་རྗེའི་བདག་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགོ་བས་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་
མའི་མདོན་རྟོགས་སྐྱུན་འདེན་བསྐྱང་བ་བཅས་རིན་པར་དབུ་ཚུགས་མཚམས། ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་མཆོན་བྱེད་དང་པོ་གསོལ་གོ་དང་། གསོལ་ང། བྱེ་མར་
སོགས་རིམ་བཞིན་ཕེབས། སེམས་ཉིད་འཕྲིན་ལས་མའི་མཚམས་སུ་མཆོད་ཡོན་རྣམ་
གཉིས་སྐྱེ་བཞེངས་མཛད་དེ། རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་ཉེན་

དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་མའི་སྐུ་ཐང་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་རང་མདངས་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷ་
རྩལ་ནང་མཛོད་ཆོས་སྒྲིལ་སྟན་ཤལ་སྒྲུབས་ཆེན་སྟོན་ཆོག་འཕྲིན་བསྐུལ་གྱིས་བརྒྱན་
པ་འབྱུལ་གནང་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཡལོང་ས་མཆོག་ལ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཆབ་མཆོག་གིས་
མངལ་དར་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བ་ཕུལ་རྒྱུ་ཡི། དེགས་ཀྱི་ཅོད་པན་ཕུར་སྟོག་པ་དང་།
གསོལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ། ཉང་མ་མཁན་སྟེ་ལག་གསོལ་དཔོན་རྒྱུང་བ་བཅས་
ནས་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་ལ་མངལ་དར་དང་། ལྷ་མོར་སྟན་དར་རེ་ཕུལ་རྒྱུ་ཞེས་ཞལ་
འདོན་གྱི་འསྟོར་སྦྱོང་བདག་བསྐྱེད་ཉེར་བསྟུ་གིས་བཛོད་དང་བཅས་པ་མཛད།

ཕུར་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་མདོག་གསལ་བར་ངོམས་སྐྱབས་དེ་སྟོན་འཛིན་པ་
དང་། རྒྱ་སྤྱིང་པ། རྣམ་གྲུ་དག་སྟོས་ནས་སྟོས་སྟོས་མཛོད་པར་བསུས་ཏེ་རྩེ་བཙུན་མ་
པམ་པའི་དེ་གཙང་ཁང་ལ་གནས་གཟིགས་གྱིས་ཕོ་བྲང་གི་ལྷ་བ་དབང་གི་ཁ་དོག་
ཅན་གྱི་ཡང་སྟེང་དུ་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་དེག་འཛིན་འབྱུང་སྟེ་ཆོགས་
དབུར་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟུན། རྒྱལ་ཆབ་སྤྱིད་སྦྱོང་རྩོམ་རྩེ་
འཆང་ནས་མངལ་དར་བཏེག་རྒྱུ་ཡི། བཀའི་གྲུང་སྟོན་རྣམས་དང་། སྤྱི་བྱུང་མཁན་
པོ། རྩེ་སྤྱོད་ཐའི་རི། མཁན་སྟེ་ཆེ་རྒྱུང་། ཕོགས་མདའ་ཕྱིས་སྤྱོད་ལས་ཆན་ཡན་ནས་
མཆོད་ཡོན་སོ་སོར་གོ་བབས་ཀྱི་མངལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་སྦྱུལ།

དེ་ནས་མ་གཅིག་སྤྱིད་གསུམ་རྒྱལ་མའི་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེས་པ་སྟོང་ཞིང་། དབུ་
འཕང་སྤྱིད་ཆེར་བསྟོད་པའི་སྤྱིད་དུ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་འདེན། མཆོད་
བསྟོད། བསྐྱེད་བཀྲུང་བ། ཉེན་འབྱུལ། གཏོར་སྦྱོང་། ཆོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ་སོགས་
གནད་སྤྱིན་གཟབ་རྒྱས་དང་། རྣམ་གྲུ་སྤྱི་སོ་ནས་གསོལ་ཞབས་དཀར་སྟོན་སོགས་སྤར་
ལམ་རྒྱས་བཤམས་དང་བཅས་འབྱུལ་བཞེས་གྲུབ་མཐུག་སྟོས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཁང་བརྒྱད་
གནས་གཟིགས་དང་། གོང་མ་ཆེན་མོའི་འབྲུ་ཐང་ལ་སྐུ་ཕྱག་བདེ་འབྱུལ་དང་། གོང་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

མ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་གསེར་སྟོང་ཁག འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ཤུ་ར་
བཅས་ལ་མཇལ་མཆོད་ཐུགས་སྟོན་ཞིབ་དུ་བསྐྱེད་ནས་སྤྲོད་ཡང་མཚན་གཟིམས་
ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་གསོལ་བ་གདན་བཞེས་སོགས་མཛད། རྣམ་གྲོལ་གླིང་པ་དང་། སྒྲིབ་
ང་མོད་པ་གཉིས་ནས་ལོ་གསར་རྟེན་འབྱུང་དངོས་འབྱུང་བསྟར་བ་དགུས་བཞེས་གྱིས་
ཕྱག་བྱེད་དང་། སྤྱང་མདུད། གནང་ཆ་བཅས་སྟུང་།

དེ་ནས་ལུགས་བརྒྱའི་དགུས་སྟོན་ཆེན་མོ་ཐུགས་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བའི་སྤྱད་དུ་
ཞབས་རས་འདིང་བ། ཇི་སྟོས་བཟང་པོའི་དུད་པ་འབྱུང་བ། ཇི་ཟའི་ཉམ་བུ་རའི་སྟོབས་
པ་ཐུང་དུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གླིང་འབྱུང་པ་སོགས་སྤྱི་ཁྱའི་ཆོ་ག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་
བཅས་ཆོམས་ཆེན་སྤྱི་ཁྱའི་ཐུན་ཆོགས་སུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གྱིས་ཞབས་སྟེགས་སྟེང་
ནས་ཨོ་བཀ་གཉིས་ལ་མཇལ་དར་སྟེ་སྟོན་དང་། རྒྱ་དཔོན་ཆེ་ཆུང་ནས་དར་རྟེན་ཕུལ་
རང་སྟོག་སྟུང་ཏེ་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་འབྱུང་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་སྐུ་ཕྱག་དང་། མཇལ་དར་འབྱུང་གནང་གིས་ཞབས་སོར་འཁོད། དེ་མ་ཐག་ཡོངས་
འདྲིན། སྤྱི་སྟུང་ཆེ་ཁག གུང་ཁག ཞབས་པད་རྣམ་པ། སྤྱི་ཁྱའི་མཁའ་པོ། སྤྱི་སྟེར་ངོ་
སག གནས་ཆུང་སྤྱི་རྟེན། ངོ་སག་ཁག ཐའི་ངོ། ཕྱོགས་མདའ་ཕྱིས་སྤྱི་སྟེར་
སྤྱི་མ་ལས་སྟེ། གར་པ། གུལ་འཕྲོས་པ་ཡན་ནས་མཇལ་དར་རེ་འབྱུང་བཞེས་གྱིས་ཕྱག་
དབང་སྟུང་། གུལ་ལ་འཁོད་བསྟར་གུལ་འཕྲོས་པ་བྱུང་གིས་འབེལ་གཏམ་དང་། གཞུང་
ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་བའི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བཀྲོ་སྤྱིང་། གར་གྱི་ཕྱི་
འདྲོ། དཀར་དམར་གྱི་སྟོན་སོགས་ལུགས་བརྒྱའི་དགའ་སྟོན་གྱི་དཔལ་ལ་དགུས་
དགུར་རོལ།

མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པར་བཀྲས་སྟུན་སྤྱི་བྱང་གི་དགུང་གསར་རྟེན་འབྱུང་
འབྱུང་མི་མགོན་བསམ་སྤྱིངས་པ་ངོ་གཡོག་དང་། ས་སྤྱིའི་མགོན་གཉེར་ངོ་གཡོག་

བཅས་ཀྱི་ཁྱུ་ཡིག་དང་། ཉེན་ཆས། དབྱུས་གཙང་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་ལེགས་འབྲུལ་
ནམས་སྒྱུན་ལམ་དུ་བསྟར་ཏེ་ཕྱག་སྤྲུང་དང་། རྒྱ་དཔོན་ཁག་ལ་གནང་ཆ་སྟུལ་ནས་
གཟིམས་ཆུང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་བཀའ་ངེན་བསྒྲུངས།

ཆོས་གཉིས་བཟང་པོ་དང་པོའི་སྤྱོད་ལུ་འདོན་དང་། གསོལ་ཞབས་ཕེབས་
སྒྲོའི་རིམ་པ་ནམས་གྲུབ་བསྟན། ཉིན་སྤུ་མ་བཞིན་དུ་སྒྱུན་འདེན་པ་དུ་མས་མདུན་
བདར་ཏེ་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཞབས་བྱང་གསེར་གྱི་འདབ་སྟོང་ནམ་པར་བསྐྱོད་ནས་
བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་པོར་སྒྱུལ་གྲུང་རྩོམ་མདུད་རྒྱ་བཅིངས་འཕྲུལ། སྤྱིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་གྲུས་ཕྱག་གིས་བདུད་དེ་སྟོན་འགྲོའི་མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞིས་མཛད།
རིན་རྒྱན་འཛམ་གླིང་གཡས་བཞག་བཞི་མདུན་དང་། དེ་རྒྱབ་ནམ་གྱི་དབྱུ་སྟོབ་གསུང་
བཟང་བ། དེ་རྒྱབ་རིན་རྒྱན་བྱིངས་བཅས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་དང་
བསྟན་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་རྒྱས། རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྱོད་མཛད་ཡོན་གྱི་ཕྱག་ཏུ་
རིམ་བཞིན་སྤུལ། བསྟན་འབར་མ་དང་། མཆོག་གསུམ་ཤིས་བརྗོད་བཅས་མེ་ཏོག་གི་
ཆར་འབབས་པ་དང་དགེ་མཆན་གྱི་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ།

དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་དང་། བཀའ་གྲུང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ། རྩོམ་པའི་
ངེ། བདར་མ་མཁན་གྱི་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་དྲུང་སེར་སྒྱུ་དྲག་འབྲིང་དཀྲུག་
གསུམ། རྩོམ་གྱི་ལས་སྒྲེ། དྲུང་གཏོགས་ནང་ཟན། སྟོབ་གྲུབ་བཅས་ནས་སྤར་ལམ་ལྟར་
གྱི་ལེགས་དར་དང་། བཀའ་ཆུང་ཡང་རིན་དོན་གཙོད་དུ་འགྲོ་མི་མཁན་ཆུང་འཛིགས་
ཆོས་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤིས་བསྟན་འཛིན། ཆེ་གཉེར་བྱང་ཆུབ་དགེ་ལེགས། ཆེས་པ་ལོ་
ནང་། ཤོད་དྲུང་མཁེ་སྤྱད་བཅས་འགྱོར་ཕྱག་ མགོན་ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་ལྡན་མཁན་ཆུང་
གསར་མཇལ། ལྟན་རྫོང་ཆེ་དྲུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ཆེ་མགོན་གསར་མཇལ། ཆེ་
དྲུང་ཞབས་གསར་ནམ་གྱི་སྟོབ་ཆོས་ལྡན་དང་། སེར་བྱེས་ཡེ་ཤིས་ཆོགས་གཉིས།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

གོད་དྲུང་ཞབས་གསར་བ་འབྲས་ཁྱུང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲོང་དང་། གདོང་སྒྲ་བ་མཁུན་རབ་
དབང་འདུས་བཅས་ནས་གསར་མཇལ་གྱི་རྟེན་གསུམ་འབྲལ་དངོས་བཏེག་པ་དགེས་
བཞེས་ཀྱིས་ཕྱག་དབང་སྒྲུལ་རྗེས་འབེལ་གཏམ། གར་རོལ། བཏོ་སྤྱིང་། གསོལ་ཞབས་
སྟོན་མོ་སོགས་ལ་དགེས་པར་རོལ་ནས་གཟིམས་ཆུང་དུ་ཕེབས་ཞོར་གནམ་གྲོ་ཐག་
ཅེད་ཀྱི་གཟིགས་མོར་ཡུད་ཅམ་སྒྱུན་རས་ཀྱིས་བཅས་ཤིང་། སྤྱི་བོའི་ཆོགས་མང་པོར་
ཞལ་མཇལ་གྱི་སྐལ་བཟང་སྒྲུལ།

ཆོས་གསུམ་སྤྱི་ཆར་མཚན་གཟིམས་ཁང་དུ་ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་དང་།
ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྤྱོད་པ་སོགས་ལྷན་འཛོམ་གྱིས་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་བསྐྱང་
འཕྲིན་ཆོགས་འཁོར་སོགས་སྤྲོན་རྒྱས་ཐོག་གོང་མ་ཆེན་མོ་དང་། ཡ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་མཇོད་འཕྲིན་ལ་འགལ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་དང་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཆབ་
སྤྱིད། བོད་རྫོངས་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་འཕེལ་འགྲེབ་སོགས་ཡོད་མེད་ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་
མའི་སྒྱུན་སྤར་ཟན་རིལ་འབྲལ་གནད་གིས་མཚན་མ་བཟང་ངན་རི་ཕེབས་ལ་ཐུགས་
རྟོག་ཞིབ་འདུག་མཇོད་དེ་ཉི་འོད་བཞུགས་ཁྱིར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཉན་མ་དང་། ལས་
ཆོན། མཚན་ཞབས་རྣམས་ནས་ལོ་གསར་མཇལ་དར་ཕུལ། སེར་སྤགས་སྤྱི་ཆར་ནས་
གནམ་ལོ་གསར་པའི་རྟེན་འབྱུང་སྐྱེ་སྐལ་འབྲལ་མི་སློབ་དཔོན་ལས་སྟེ་སྤྱི་བཞི་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་རྩ་གྲུལ་སྤྱང་མདུད་སྒྲུལ། མཚན་ཞབས་རྣམས་ལ་འཕྲལ་བདེ་བས་
སྤེར་ཐོབ་བཏང་། དེ་མཇུག་སྟོན་ལམ་ལས་བྱེད་འབྲས་སྤྱངས་ཆོགས་ཆེན་དགེ་སྟོན་
གཉིས། ཆབ་བདག་མ། བཀྲས་ཁང་རྒྱུ་པ། རྣམ་ཐུ་དྲུང་པ་གཉིས། དགེ་གཡོག་
སོགས་འབྱོར་ཕྱག་རྩ་གྲུལ་སྤྱང་སྒྲུལ་རྗེས་མཐོན་བརྒྱུད་གཟིམས་འགག་ཏུ་ལྷ་
ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་བྱེད་སྟོན་གང་ཅིར་མཐུད་གོར་མེད་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་བཀའ་
བརྒྱུར་འབྲས་ནན་བརྒྱུངས།

༧༥ སྤྱི་སྒྲེར་ནས་བརྟན་གསལ་སྤྱི་རེ་འབུལ་བཞེས་དང་ཡོངས་འཛིན་ལས་ཆེ་དབང་དང་བསྟ་
བྱབས་ཡང་ཡང་ཁུ་འབུལ། སྤྱི་ཡོན་གསན་བཞེས་ངོས་འཆར་འཕར་གྱི་གནང་སྒོ་ཁག་འཆེམས་མེད།
ཤེས་རབ་གྱི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་བཙུན་སྤྱི་ལོ་གི་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་ཟབ་མོར་འགྲུལ། ལྷགས་སྤུལ་གནམ་
ལོའི་དགེས་མཆོད་སོགས་སྤར་སྒོལ་ལྷགས་ལེགས་དང་འབྱོར་ཐོན་གྱི་མཇལ་བྱག་ནམས་དོན་ལྷན་
གནང་།

(༥༥ བ་༣། ༡༣༩ བ་༥) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ནང་(༥༥ བ་༣། ༡༣༩ བ་༡༠) ཆེ་
གཉིར་བྱང་ཚུབ་དགེ་ལེགས་ནས་ནམ་གྲ་ཆོགས་ཡོངས་བསྐྱལ་ཏེ་ཆེ་སྤྱིན་ནམ་པར་
རྒྱལ་མའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱའི་བར་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་གསལ་བའི་ཆོག་
དང་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་འབུལ་བསྟར་བ་དགེས་བཞེས་བསྐྱུངས། ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་བསྟ་བྱབས་སྤང་བའི་ཆོག་སྤུལ་བའང་དང་དུ་བཞེས། བཀའ་སྒོན་ནམ་
པས་ཆོགས་མཆོད་མང་ཇའི་ཐོ་བསྐྱིགས་གྱི་མཇལ་དར། བསྟན་གླིང་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་
བསམ་ཡས་སུ་བསྟན་གླིང་བདེ་རིམ་སྤྱབ་པར་ཕེབས་རྒྱའི་ཐོན་བྱག་མཇལ་རྟེན།

(༥༦ བ་༡། ༡༣༩ འ་༤) ཆོགས་མཆོད་སེར་སྤྱེངས་ཆེན་མོ་འབྲས་གླིང་ས་
མཆམས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་བྱམས་ཁང་དང་། སྒོས་
བསྐྱུངས་ཁང་དུ་མཆོད་སྒོན་གནས་གཟིགས་དང་བཅས་གཟིམས་རྒྱུང་ས་གསུམ་ནམ་
རྒྱལ་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གྱིས་སེར་སྤྱེངས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་། མཆོད་ཆོགས་ནམས་དག་
པ་ལེ་ཤེས་གྱི་ནམ་རོལ་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་ཕྱོགས་བཙུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་
པ་ཐམས་ཅད་དགེས་པ་བསྐྱོད་ཅིང་། དེའི་མཐུ་ལས་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་གོང་
འཕེལ་དུ་འགྲུབ་བའི་ཐུགས་སྒོན་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་རིམ་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུངས་ཏེ་
བདེ་འབྲིལ། གསེར་སྤྱོད་ནམ་པ། འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་གྱིས་
གཟིམས་རྒྱུང་སུན་ཆོགས་འདོད་འབྲིལ་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་ཆབ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་པོ་ལྷོད་ཆ།

ནས་ཡལ་པ་མཆོག་གི་སྐུའི་འགལ་རྒྱུ་ནི་བའི་བཟུ་བྱ་བས་སྤང་བའི་རིམ་པ་རྣམས་
སྤུལ་བར་ལེགས་སེའི་མཆོད་སྤྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྲུལ་བར་མཛད།

ཏོར་ཁྲ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་གཟིམས་ཆུང་དུ་སེར་འབྲས་སྒྲ་མ་ལས་
སྤྱིར་ཆོགས་མཆོད་གྲོལ་བའི་མཇལ་ཁ་དང་། ཆོགས་རམས་པ་སོགས་ལ་ཕྱག་དབང་།
དེ་ནས་རི་པོ་དགའ་ལྡན་པའི་བྲི་འབྲུལ་དང་འཆར་ཅན་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་
ཀྱི་སྤྱད་དུ་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་དབྱེས་སྟོན་ལ་རྩལ་པ་དང་། རྩེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆ་བཅུ་གཤམ་ལྡན་བྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྒྲ་མ་ལས་སྤྱེ། འབྲས་དམངས་
བཅས་ལ་མཇལ་ཕྱག་སྤྱུལ། ཆོས་ལྡན་ཉིན་སྤྱིར་རྒྱུང་རྒྱལ་ཆ་བཅུ་གཤམ་འཛིན་མཆོག་
ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་སྤྱོད་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྩེས་གནང་འབྲུལ་བཞེས་
བཀའ་ངོ་མཆོད་ཆེ།

(ཤལ་ ༩་ཉ་ ༡༣༥ འ་ ༡༡) ཆོས་བརྒྱུད་ལ་འཆར་ཅན་བརྒྱུད་གཏོར་ཆེན་མོ་ཞེས་
དཔལ་རྟོག་པོ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཞི་པའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་གཏོར་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་
བར་དབྱར་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་ལང་ཆོ་ཐོག་མར་ངོམས་པའི་དགའ་སྟོན་ཀྱི་མཇལ་ཁའི་
ཐོག་སྤྱིར་རྒྱུང་རྒྱལ་ཆ་བཅུ་གཤམ་དང་། ཕུར་སྤྱོད་ལོངས་འཛིན། ཡབ་རྩེ། ཞབས་པད་
བཞི། གྲུང་། སྤྱི་བྱ་བ་མཐུན་པོ། རྩེ་ལྷུ་ཐོགས་མདའ། སྤྱུལ་ལས་ཆེན་པ་སོགས་ལ་སྤྱིར་
སྤྱོད་མཇལ་ཁ་དང་། གསོལ་ཞབས་ཀྱི་ཐེབས་སྟོར་རོལ་བར་མཛད་ཅིང་། སྤྱི་རྩོམ་ཆེན་
གཟིམས་ཁང་དུ་གྱུར་ཞལ་ཀྱི་གསུང་བསྐྱང་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱང་ཐུགས་ཉམས་སུ་བརྟན།

(ཤལ་ བ་ ༣། ༡༣༥ འ་ ༧། བརྟན་) ཁྲ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བཙུམ་ལྡན་ (ཤལ་ བ་ ༤། ༡༣༥
འ་ ༦) སྤྱི་རྩོམ་ཆེན་པོ་ཀྱི་དུས་དགེ་བར་ཡལ་པ་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་
རགས་བསྐྱུས་རྩེ་བཙུན་མི་པམ་པའི་ངོ་གཙང་ཁང་དང་སྤྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེས་
འཁོར་ཆེན་པོ་བཞུགས་ལུལ། གོང་མའི་འབྲུ་ཐང་། བདེ་ལྡན་འབྲུལ། གསེར་སྤྱིར་རིན་

པོ་ཆེ། འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་སོགས་སྤྱི་བཅས་རྒྱལ་བ་དངོས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་
པའི་རྟེན་མཆོག་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་རིམ་བཞིན་བྱོན་ནས་མར་མེ་དྲི་སྟོན་སྟན་
ཤལ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་མཆོད་ནས་བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་པན་བདེའི་དགེ་མཆན་ཟད་
མི་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱུངས། ཡེར་པའི་ཆེ་སྐྱབ་པ་ནས་ཆེ་
རྣམས་སྤལ་བ་དགུས་བཞེས་སྤྱང་གནང་སྟེ། གཟིམས་ཚུང་སྤྱན་ཆོགས་འདོད་འབྱིལ་
དུ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྟོག་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱུ་གྱིབ་ཀྱི་མཆན་མ་སེལ་བྱིར་བཟུ་བྱབས་
སྤྱང་བ་དང་། ས་རོལ་གྱི་བྱད་ཕུར་མནན་བཅིངས་སོགས་ཆེག་མེད་དུ་ཞི་བྱེད་ཁྲོ་བོའི་
དབང་པོ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་སྤྱང་འགྲོལ་གྱི་ཟབ་དབང་བཅས་འབྱུལ་བཞེས་
མཛད།

(༥༠ ཉ་༥། ༡༡༥ འ་༡༡། ༣༥) ཆོས་ལྷ་ཉིན་ལགོང་ས་མཆོག་གི་འཕྱངས་
སྐར་ཁེལ་བར་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་ཅེ་ཤོད་ཀྱི་བྱང་ན་སྟོད་པ་མཐའ་དག་
གིས་མངལ་དར་འདེགས་འབྱུལ་དང་། ཉི་འོད་དུ་དགར་སྟོའི་དགུས་སྟོན་ལ་རོལ།
གཟིམས་ཚུང་དགའ་ཡང་དུ་ཡོངས་འཛིན་གྱིད་སྟོང་རིན་པོ་ཆེས་ཆེ་དབང་དང་། བྱད་
འགྲོལ་གནད་སྟོན་འབྱུལ་བ་གནང་། (༥༠ བ་༡། ༡༡༥ འ་༩) ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་སྐྱུ་ཁྲི་སྟོན་སེལ་བཟུ་བྱབས་སྤྱང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་བྲིད་འབྱུལ་
བཞེས་ནར་མར་བསྐྱུངས།

(༥༠ བ་༩། ༡༡༥ བ་༥) སྐྱུ་ཁྲི་སྟོན་སེལ་དུ་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་
ནམ་འཛོམས་དང་སྟེ་བཅེགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཁྲིས་ཆར་གསུམ་དང་། སྐྱུ་ཆེ་མི་འཇུར་
དོ་རྩེའི་སྟོན་པོ་ལྷན་བཏུན་ཆེད་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་བཅས་འབྱུལ་བཞེས་མཛད།

(༥༡ ཉ་༥། ༡༡༤ བ་༡) དེ་མོ་རྟོ་ཐོག་སྤྱོད་གནས་ནས་བྱིར་འཁོར་གྱིས་དངོས་
འབྱུལ་དང་། ཆེ་རྣམས་སྤལ་བར་འཆོམས་འདྲི་གནང་སྐྱུས་སྟེ། ཉོར་ཟླ་བདུན་པའི་(༥༡

(༡༡ བ་༡། ༡༡༡ བ་༡) ཆོས་ཉེར་ལྡེའི་རྒྱལ་མོས་གསུམ་ནས་འངས་མགོན་
ཀྱལ་བ་གཉིས་པའི་དུས་མཆོད་སྤིང་མེར་སྤྲུགས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་སྤྲང་གསལ་གྱི་
མཆོད་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཆོན་ཀྱལ་བ་
ནམས་མཆོད་ཅིང་། བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་བདེ་བའི་སྤྲུགས་སྟོན་ཡུན་རིང་
དུ་བསྐྱུངས། ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ཀྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ཆོ་
དབང་བརྒྱ་ཆར་གསན་བཞེས་གྱིས་སྐྱེ་ཆོ་རྫོང་འཛིན་རང་ཁམས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས།

(༡༡ བ་༥། ༡༡༡ འ་༢) ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་བྱེད་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་
ཐར་ལྟར་བཀའ་པོད་ལྔ་སོགས་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དུ་མར་རིམ་
གྱིས་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུང་དགོས་ལ་ཐོག་མར་ཆོས་རབ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་
སྤྲུགས་རིག་གི་འདབ་བརྒྱ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མཆོག་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ཞིང་། ཤེས་རབ་སྐྱབ་
ཚུལ་ལ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། (༡༡ ཉ་༡། ༡༡༡ བ་༡) རྗེ་བཙུན་འངས་དཔལ་
དབྱངས་སྐྱེ་བའི་སེལྤེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་བ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས་
དེའི་ལྷགས་བསྟེན་མཛད་རྒྱུར་སྤྲུགས་ཐག་བཅད་དེ་སྐྱབ་བཙུན་གཅིག་པ་ཉིས་བཅེགས་
གྱི་སྤྲུལ་མའི་ཆོས་གཅིག་ཆད་པའི་ཆོས་གཉིས་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་བཟང་པོ་དང་པོ་གཟུང་
སྐར་མཆོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཉིན། སྤིང་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་ཀྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་སྟོན་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་གཟིམས་རྒྱུད་སྤྲུན་ཆོགས་འདོད་འབྲིལ་དུ་ཀྱལ་བ་ཀུན་
གྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་རང་གཟུགས་ལྟག་པའི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་
བཙུན་སྐྱེ་མེད་གི་རྗེས་གནང་ཟབ་མོ་སྟོན་རྒྱས་བཞེས་ཏེ་གཏང་རག་གི་མཆོད་སྟོན་
ཡང་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་བསྟབས། གཟིམས་རྒྱུད་ཉི་འོད་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ལྷ་མཆོག་གང་གི་
སྐྱེ་བརྟན་དང་། མཆོད་གཏོར། བཞུགས་གདན་སོགས་ལེགས་པར་བཤམས། བྱམས་
སུ་གཞོན་རུ་ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་བརྗོད་སྐྱེ་ཐང་འབྲུ་མཚུངས་སུ་མ་ཅུ་དང་། མཐོངས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་པོ་ལྷོད་ཆ།

ཁོར་དུ་རིགས་ལྷན་ཉེར་ལཱ་འདྲ་ཐང་བཅས་བཀའ་མཁན། དེ་ཉིན་གསོལ་ང་ཉིན་
མཆོམས་གྲུབ་རྗེས་ཡལོང་ས་མཆོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ལྷན་རྒྱས་
ནས་མཆོམས་ཐོབ་སྦྱིད་ཆོག་དང་། ལྷགས་ཐུན་གྱི་དབུ་འཕྲུགས་བསྐྱེད་ཤིང་། སྤྱི་
ན་ཆོད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་སྒྲུབ་རེ་ཞིག་བར་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དམ་པ་བྱང་ནས་གྲོགས་དན་
ཞབས་ཁྱེད་དང་བཅས་རྒྱལ་ལྷའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་ཚུན་ལྷ་བ་གཉིས་དང་ཞག་ཉེར་ལཱ་
བར་བྱི་ནང་གི་རྒྱ་འགྲུལ་བཅད་དེ་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོར་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་རིང་ཉིན་
ལྷར་ལྷགས་ཐུན་དངོས་གཞིར་ཡི་དམ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད།

(༡༩ བ་༣། ༡༩༩ བ་༤) ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་ (༡༩ བ་
༥། ༡༩༩ བ་༥) ཉིན་ལྷགས་བསྐྱེད་རྣམ་པར་དག་པ་ཆད་དུ་ཐེམས་ཟིན་པར་བཅད་
རྒྱལ་ས་ལེགས་པར་བཞེངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྱིམ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐོག གཞུང་ཞབས་
དག་འབྲིང་དཀྱུས་གསུམ་དང་། རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་བཅས་ནས་མངལ་དར་སྤུལ་
བ་བཞེས་ཏེ་ཐུག་དབང་སྤྱུལ། ཆོས་ཉེར་དགའའི་ཉིན་གསོལ་ཆོགས་སྤྲ་ཐོན་གྱིས་ཤོད་
གཟིམས་ཚུང་རིག་གནས་ཀྱན་གསལ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་པན་
བདེ་ལེགས་བཤད་སྤིང་པའི་ལོ་མཇུག་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་གར་འཆམ་གྱི་རིམ་པར་
སྤྱན་རས་གྱི་གཟིགས་པ་གཡོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྦྱེ་བོའི་ཆོགས་མང་པོར་ཞལ་མངལ་
གྱི་སྐལ་བཟང་དང་། འདི་ཕྱིར་དགེ་བའི་སྐྱབས་འདུག བསྐྱེད་སྤྱིད་བདེ་རིམ་དུས་གྱི་
གཏོར་ཆེན་སོགས་གནད་དུ་སྦྱིན་པའི་ཐུགས་སྦྱོན་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་སོ།

(༡༩ ཉ་༣། ༡༩༩ འ་༥) ལྷགས་མོ་སྤུལ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་ཆོས་གྱི་དགའ་
བ་དང་པོའི་སྤྲ་ཆར་གཟིམས་ཚུང་མཆོན་གཟིམས་ཁང་དུ་མཆོད་ཡོན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
ཞལ་འཛོམས་གྱིས་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་བསྐྱེད་འཕྱིན་དང་། ཉིན་འབྲེལ་གྱི་ཞབས་

སྒོ་སྟོན་གྱི་ཐུབ་ཐོ་བྱང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་ནམ་གྱི་ཚོགས་དབྱུང་བྱོན་ཏེ་སྤྱི་དགུམ་
བདག་མོར་ཆོས་གཏོར། རྟེན་འབྲུལ། མངའ་གསོལ་སྟོན་རྒྱུ་པར་བསྐྱབས། དེ་ནས་
འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་ཤུ་ར་སྟོན་སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོག་དམ་པ་ནམས་གང་
དུ་བཞུགས་པའི་དྲི་གཙང་ཁང་སོ་སོར་བྱོན་ནས་ཕྱག་མཆོད་ཐུགས་སྟོན་ཡང་དག་
པར་མཛད། གཟིམས་རྒྱུང་གི་ཕེབས་སྟོན་གྱི་ཐུབ་བསྟན་ཚམས་ཆེན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་
ནས་སེར་རྒྱ་མཆོག་དམན་དུ་མར་མཇལ་ཕྱག་དང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་
བཟང་པོར་ལེགས་པར་རོལ།

ཆོས་གཉིས་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་དུ་ཐུགས་པའི་སྟོན་ཆེན་ལ་ཡང་ཚོམས་ཆེན་
བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་བྱུང་བཀོད་ནས་གཞུང་ཞབས་སེར་རྒྱས་མཆོན་མི་རིགས་མང་
པོར་ཕྱག་དབང་དང་། དགྲེས་སྟོན་ལ་སྒར་བཞིན་རོལ་བར་མཛད།

ཆོས་གསུམ་སྤྲེལ་ཆར་མཆོན་གཟིམས་ཁང་དུ་མ་གཅིག་རེ་མ་ཉིར་གསུང་
བསྐྱབ་དང་འབྲེལ་བསྟན་སྤྱི་དགྲེས་སྟོན་བཟླ་དྲིལ་བསྐྱབས།

ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་ལ་གཟིམས་རྒྱུང་དུ་འཆར་ཅན་གནས་རྒྱུང་དང་། ལ་མོ་
གིང་ཆེན་གཉིས་སྟུན་འདྲན་ལུང་ཁྱེད་གནང་། སྤྱི་ཤེང་བཤད་འཕེལ་གླིང་གི་ལས་
སྟོན་ནས་ཁྲི་འབྲུལ་དངོས་སྟེས་དང་། མཆོ་སྟོན་ཨེཾ་པའི་ལི་ངོ་གཡོག་ནས་འབྱོར་
མཇལ་ལེགས་འབྲུལ་བསྟར་བར་མཇལ་ཕྱག་གནང་སྟེས་སྟུལ་ཅིང་། སྤྱི་མཐུད་མཇལ་
དམངས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་གིས་རེ་བ་འབྲས་ལུན་མཛད། དེ་མཇུག་སེར་འབྲས་
དག་འགསུམ་གྱི་སྤྲེལ་ལས་སྟོན་དང་། སྤྲེལ་མ་ཁྱེ་བ། སྤྲེལ་བ་བཅས་ལ་མཇལ་ཕྱག་
སྟུལ། ལ་གོང་ས་མཆོག་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་གནང་སྟོན་སྟོན་ལ་གསེང་གོར་མི་
འབྱུང་ཆེད་སྟོན་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་སྟོན་སལ་ཆེར་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་བསྐྱབས།

༥ གྲུ་ལ་དབང་སྐྱེ་སྤེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནུམ་ཐང་མདོར་བརྒྱད་དོ་མཆོར་འེན་སྤེང་སྟོན་ཆ།

ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དགའ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་གི་
སློབ་དཔོན། ལས་སྒྲེ། འདུས་དམངས་བཅས་པར་ཞབས་བརྟན་མངལ་ཁ་སྦྱལ། ཡོངས་
འཛིན་ནམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ནས་བྱུག་དཔེ་ལྷགས་སྤྱིད་ཡང་ཡང་དང་། སྤྱི་རྒྱུན་སེལ་
བྱབས་ཁྱུས། སློལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྗེས་གནང་བཅས་གསན། ཆོས་
བརྒྱད་ཉིན་འཆར་ཅན་བརྒྱད་གཏོར་མངལ་སྟོན་སྤར་ལམ་ལྟར་བསྐྱངས། ཆོས་
བརྒྱ་གཉིས་གཟའ་ཆོས་དགེ་བར་སྤྱགས་དམ་ལྷུང་བསྐྱལ་དོན་བཞིན་གཞུང་ས་ནས་
འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ཤུ་རའི་རྒྱུན་སྤར་སྤྱི་མཆོད་པ་སྟོང་ཆར་སྒྲིག་འབུལ་དང་།
སྐྱ་སྒྲིར་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆེ་སྦྱིན་
ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་གསུང་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་བརྟན་བཞུགས་
འབུལ་བཞེས་མང་ད།

(༡༥ ཉ་ལ ༡༩༥ འ་༡) གླུ་མ་འདྲི་མ་དབང་ལྷན་རྒྱུ་དང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་
པོ་ནས་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠་ས་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་རབ་བྱུང་བསྐྱབ་
བཞེས་གནང་རྒྱུ་འཁམས་པོ་མཛད་དགོས་ཀྱི་སྟེན་གསན་མཇུག་དར་ཉེན་དོད་བཅས་
ཐུལ།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་མཛད་སྒོ་བྱིངས་འཆར་ཅན་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་
ཆེར་ས་དབང་ལྷན་རྒྱས་ནས་སྤར་ཡང་། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་མཛད་
དགོས་ལྷན་སྒྲོན་བསྐྱར་མ་མཛད།

ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཆེ་ལྔ་ལ་འབྲུངས་སྐར་སོགས་མང་ད་མོ་བྱིངས་འཆར་ཅན་དང་།
(༡༥ བ་༡ ༡༩༦ བ་༡) རྒྱལ་ཆབ་མཆོག་ནས་གཟིམས་ཚུང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཕེར་ཆེ་
རྟ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བྱམ་ཆོག་མང་ད་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་སྐུ་ཁྱུས་དང་། ཆེ་དབང་
གནད་སློན་འབུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

(༡༥ བ་༡། ༡༡༥ བ་༡) ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་གཟའ་ཆོས་འཕྲོད་
འདྲིམ་ཉིན་སྟོན་དུ་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྐུ་ཕྱ་
དང་། བོད་ཁམས་སྐྱེ་འགོ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ཆེད་སྲིད་སྦྱོང་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་མོའི་བསྟོན་གནས་སུ་བསྐྱང་བ་འབྱམ་ཐེར་དང་། བླ་འབྲུག་
བསམ་ཡས་གཉིས་སུ་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་མཛད་པར་ཐེབས་དགོས་
ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་རིང་མིན་ཐེབས་བསྦྱོད་གནང་རྒྱུའི་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་ཞབས་དང་
བཅས་པ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་གམ་དུ་ཐོན་ཕྱག་མཛལ་ཁྱེད་ཕྱོག། (༡༥ ཉ་༡། ༡༡༥ འ་
༥) བན་ཚུན་དགེ་བའི་གསུང་སྒྲིང་ཞིབ་ལྟོད་བསྐྱངས་ནས་འབྲལ་མི་ཐོད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤྱིར་ཐེབས་མཛད།

(༡༥ ཉ་༡། ༡༡༥ བ་༥) འོར་ལྷ་དགུ་པའི་ཆོས་ལྷ་ཉིན་རྒྱལ་ཆབ་ཐུང་ཞན་ཏོ་
ཐོག་ཐུ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཡུལ་དཀར་མོ་སྦྱངས་དང་། བསམ་ཡས། བླ་འབྲུག་གུ་རུའི་དབེན་
གནས་བཅས་པར་མཆོད་སྲིན། རབ་གནས། ཆོགས་འཁོར། གསེར་ཆབ། སྟན་ཤལ་
སོགས་གནད་སྟོན་འབད་སྐྱབ་མཛད་དགོས་ལུང་གིས་རི་ལྟར་སྐབས་ཕྱེ་བ་བཞིན་
ལེགས་པར་བྱུང་ནས་ (༡༥ ཉ་༥། ༡༡༥ འ་༡༣) ལྷ་ལྷན་དུ་ཐེབས་འབྲལ་ཆེའི་གཟིམས་
ཚུང་ཐུན་ཆོགས་འདོད་འབྲིལ་དུ་ཡགོང་ས་ལྷ་མའི་ནམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་དང་གསེར་
ཞལ་ལྷན་འདྲིམ་སར་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་འཆམས་ཁྱེ་ཉིན་གསུམ་མཛལ་དར་འབྲལ་
བཞེས་གྱིས་ངང་ཅམ་ལྷན་བཞུགས།

༡༠༽ རབ་ཐུང་བསྐྱབ་སྟོན་འབྲལ་བཞེས་གྱི་མཛད་ཆེན་ཐོག་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བ་འཕར་མ་
གཏན་འཁལ་དང་ལྷགས་བསྟེན་ལ་བཙོན། ཚུ་ཉ་གནམ་ལོའི་དགྱེས་མཆོད་སྐར་སྟོལ་ལྟར་དང་ལྷ་
ལྷན་སྐུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབྲལ་དང་མཛལ་ཕྱག་
དོན་གཉེར་ཡོངས་གྱི་རེ་བ་བསྐྱངས། ཆོགས་སྐར་མའི་བསྐྱབ་སྟོན་ནམ་པར་དག་པས་ཐུགས་གྱི་བུམ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

བཟང་གཏམས་པར་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་ལེགས་འབྲལ་ཞུ་བསྟར་དང་སྟོན་ལམ་ཆོགས་མགོན་དུ་ཐེབས།

(༡༥ བ་༦། ༡༩༡ ཐ་༡༡) ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བསྐབ་བཞེས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཐོག་
ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བ་འཕར་མ་གཅིག་དགོས་པ་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁག་གི་ཡི་གེའི་དོན་
བཞིན་ཁལ་ཁ་དག་བཤེས་ཡེ་ཤེས་བཟོད་པར་བསྐོ་བཞག་གིས་བྱེད་སྟོལ་འཐུས་ཚང་
དགོས་པའི་བཀའ་བྲལ་ཐེབས།

ཁྲ་བ་བརྩ་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་བཤེས་
གཉེན་ཆེན་པོ་ཁྲ་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་སྟོ་བྱུང་ཞིང་གཤེགས་ལ་བརྟེན་སྲིད་སྟོང་ཆེན་པོ་
ཐུགས་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གཤིས། ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་སྤྱི་བཅར་སྤྱི་བྲལ་མཁན་པོ་ཆེད་
སྤྱལ་གདོང་ཐུགས་གསོའི་མཆུལ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། མཛལ་དར་བཅས་གནང་
སྟེ་ད་ཆ་ཐུགས་ངལ་རྒྱུད་དུ་བསྐངས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་སྤྱི་ཆེ་རིང་པོར་འཆོ་
གཞིས་ཡོད་པ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་བཀའ་མངགས་མཛད། ཆོས་ཉེར་བཞི་དང་ཉེར་ལྷ་གཉིས་ལ་
རྒྱུད་གྲ་སྟོན་སྤྱད་ནས་འཆར་ཅན་ཞབས་བརྟན་མཛལ་ཞུར་བཅར་བར་གྲ་མང་ལ་ཐུག་
སྤྱང་ལེགས་པར་སྤྱལ། ལྷ་མཆོད་རུབ་མོ་གནས་གཟིགས་དང་། སྤྱིང་མེར་ཐུགས་ཞིབ་
ནན་ཏན་མཛད།

ཆོས་ཉེར་དུག་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྟུང་བཟང་འདོམ་གྱི་བྱེད་ཡོལ་ནས་བཟུང་
ཁྲ་བ་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་གཅིག་བར་སྐར་ཡང་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཐུགས་
དམ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ནས་ཐུན་དངོས་གཞིར་ལྷག་པའི་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་
སྤང་བརྟན་པོའི་ངང་ནས་ལྷགས་བསྐྱོས་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་པ་དང་། ཐུན་མཆོམས་
སུ་བཅད་འོག་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་དབང་དང་། བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་གལ་ཆེའི་བཀའ་
བཀོད། བསག་སྤྱང་། ཐུག་དཔེ་འཛིན་བྲིད་སོགས་དོན་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་ཁོ་ནས་འདའ་བར་མཛད་ནས་མཇུག་དུ་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་སྟོང་པའི་དཔའ་

བོད་སྟོན་མོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ནང་མཆམས་དང་བྱི་མཆམས་རིམ་པར་གྲོལ་བར་
མཛད། རྟེན་དུང་ལྟན་རྒྱས་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བྱི་ལོ་ཡགོང་ས་མཆོག་རབ་
བཞེས་གནང་རྒྱུ་ཆོས་ཆ་གཏན་ཁེལ་གྱི་ཁྱུ་ཡིག་དམ་ཁྱུར་འབྱོར་པར་ཐམ་སྟོན་དང་།
རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རབ་བཞེས་ཉིན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་མགོན་དུ་སྟུན་
འདེན་ཁྱས་ཆོག་པའི་སྟན་གསན་མཇུག་དར་འབུལ་བཞེས་བསྐྱེད།

(༡༥ བ་༣། ༡༩༧ འ་༡། བསྟན་) རྒྱ་རྟག་མ་ལོའི་ (༡༥ བ་༣། ༡༩༧ འ་༡)
འཇུག་ཞལ་གསར་དུ་དོམས་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཐོ་རེངས་སྤྲ་ཆ་ནས་སྟགས་དམ་གྲོལ་
ཏེ་སྲིད་གསུམ་བདག་མོའི་སྤང་བརྟན་བཀའི་གནང་བ་སྦྱལ་བར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
འབྱུང་གི་མཆོད་སྟོན། སྲིད་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པའི་སྟགས་སྟོན་གྱི་མཆམས་སྦྱར་
བའི་སྤྲ་ལྷའི་སྟན་ཤལ་ཕུལ། བྱ་འཛིན་ཅེར་ནམ་གྱ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆོགས་དབུར་
ཞབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་མའི་གཏོར་སྦྱོང་། རྟེན་འབུལ། ཆོགས་
འཁོར། མངའ་གསོལ། གཏང་རག་བཅས་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་ཉིན་སྤྲ་བྱིར་དཀྲུག་
སྟོན་དང་། ལྟ་སྟེ། མི་སྟེ། རྟོགས་མཐའི་རྒྱལ་ཁག་གི་དངོས་འབྱོར་འབུལ་བཞེས། གར་
རོལ། འབེལ་གཏམ་དང་། བཀོ་སྟེང་། མཆོད་སྟོན་སྤྲ་བརྒྱུད་སྟགས་རྫོགས་ལྟན་གྱི་
དགའ་སྟོན་གནའ་བོའི་སྟོལ་བཟང་ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀའ་རིན་མཛད།

ཆོས་གསུམ་ལ་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་སྟགས་དམ་བརྟག་རིལ། གནས་
རྒྱུང་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོའི་གཟབ་གསོལ། འབྲས་སྦྱངས་ཆོགས་ཆེན་དག་སྟོས་སྟགས་
སྟོན་ལམ་ལས་བྱེད་ལ་འབྱོར་ཕྱག་མཇུག་མང་སྟགས་ལ་ཕྱག་བྱིན་བཅས་ལེགས་པར་
བསྐྱེད།

ཆོས་བཞི་ཉིན། འཆར་འཕར་མཇུག་ཁྱུ་བ་དུ་མར་མཇུག་ཁ་སྦྱལ་རྟེས་
གཟིམས་རྒྱུ་སྟན་ཆོགས་འདོད་འབྱིལ་དུ་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས། ཡོངས་འཛིན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དེའི་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ཕུར་ལྷོག་པ་བཅས་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་གསོལ་ཆིགས་གསོལ་ང་དང་། བཀའི་ཐེབས་སྒྲིའི་
མཐུག་རབ་བྱུང་མཆན་བཞེས་ཀྱི་སྟན་གསན་རྟེན་འབྱུང་གསོལ་གོ་དང་། གསོལ་ང།
བཞེས་སྒྲོ་ལྷ་བཅེགས་རེ་སྒྲིག་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་སྤྱི་ཕྱག་གི་དང་
བ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཡོངས་འདྲིན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་དར་དང་། དབྱལ་གྱི་
མཚུལ་ཆོམ་བྱས་བརྒྱན་པ། གསེར་སྲང་གང་རེ་ཡོད་པའི་ཐུམ་གསུམ། ཉོར་རྩས་སེར་
པོ་ཡུག་ཆང་གཅིག་ཡོངས་འདྲིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་མཇུག་དར་དང་། མཚུལ།
གསེར་ཐུམ་གཅིག་གོས་མཛོད་རྩས་སེར་པོ་ཡུག་གཅིག་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་།

ཆོས་དྲུག་གཟུང་སྐར་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཉིན། འཕགས་མཆོག་འདིག་རྟེན་
གསུམ་མགོན་མི་ཡི་གར་དུ་ཆེན་པ་ཡ་སྐབས་མགོན་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་མཆོག་ཉིད།
མགོན་པོ་གང་གི་ཐུབས་པོ་ཆེའི་འཕྲིན་ལས་འབྲུམ་ཕྱག་གི་ཁུར་ལྷག་བསམ་ཕྱག་པར་
བཞེས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་རྒྱུར་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུའང་བཞེངས་པའི་ཡོངས་
འདྲིན་མཁན་ཆེན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྟ་ཆོག་ཐུང་ཞན་ཉོ་ཐོག་ཐུང་ག་དབང་
དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་དབང་ནས་རབ་བྱུང་གི་དངོས་པོ་
ལྷུར་བཞེས་དང་།

སྐུ་སྒྲེར་ལྷ་བྲང་ནས་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་
སྦྱིན་གྱི་སྟོ་འཕར་ལྷ་ན་མེད་པ་དབྱེ་རྒྱུའི་གངས་མེད་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་
ཀྱི་མགོན་དུ་རི་ལྷར་གསོལ་བའི་དོན་བཞིན་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་དམ་པ་སྟོལ་སྟེ།
མཆོད་ཡོན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ར་ས་འབྲུལ་སྤང་གི་གན་རྟོ་ལར་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་རིན་
ཆེ་རྒྱུའི་སྤྱི་ཐོག་རོལ་ཆ་དང་གཉིས་དང་། གསུམ་པས་སྐབས་ཕྱེ་སྟེ་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱིས་
མཐོ་བའི་སྐུ་དར་དང་། སྲིད་པ་རྟོ་སོགས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆིབས་ཞབས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་
ཆར་དུ་དངར་བས་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་བར་མཆམས་མེད་པར་བདར། ལྷ་སྟེ། མི་སྟེ་ཆེ་དགུས་

མདུན་བསུས། གཡས་སེར་སྒྲེངས། གཡོན་བོ་གཞས། སྐལ་བཟང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་
ས་ཡི་རྟེག་པ་ལྟ་བུའི་དབྱས་གཤགས། མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་མ་འབྱམ་གྱི་གཟི་
བརྒྱུན་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་ངོམས་བཞིན་པར་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་
ལ་གཡས་བསྐྱོར་གྱིས་ཤིང་ར་ནས་གཟིམས་རྒྱུང་མཚན་གཟིམས་ཁང་དུ་བྱག་ཕེབས་
གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ་ཕེབས།

དེ་ནས་དགའ་ལྟན་ཡང་ཆེར་དཀར་སྟོང་སར་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སེར་
བཀོད། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཞུང་དང་། སྐྱ་སྒྲེར་གྱི་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་
བཏེག་རྒྱུ་ཏོ་ཐོག་བྱ་ཁག་དང་། བྱང་ཞབས་པད་ནས། ཕོགས་མདའ་ཆེས་སྲས་ཡན་
གྱིས་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ། བྱག་དབང་སྦྲུལ། གསོལ་ཞབས་རིམ་བཞིན་ཕེབས། གསོལ་
བསྐྱང་བཀུས། དེ་ནས་ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྟོན་སར་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སེན་མཛོན་
པར་བཀོད། ཨེ་བན་དང་མཇལ་དར་སྟེ་སྟོང་མཛོད། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཞུང་
དང་སྐྱ་སྒྲེར་གྱི་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་འདེགས་གནང་རྒྱུ་གོང་བཞིན་སྐྱ་སྦྲུལ་ཆེ་
ལ། རྩང་ན་སྟོང་པ་མཐོང་མན་དག་འབྲིང་དཀྱུས་གསུམ། རྣམ་གྲུ་ལས་སྟེ། ཤར་བྱང་།
སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྟོང་སྦྲུང་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ། ཆེ་བཞི། ལྷགས་
རི་བ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རེ། མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ལྟ་ས་བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་སྟེ་
བདུན་དང་། བོ་གཞས་པ། ཇ་ཡ་པ་རྩྱེའི་མི་སྟེ། ལ་བལ། ལྷ་ཙཱ། འབྲུག་ལོ་བྱག་པ། ལ་
དྲགས་ལོ་བྱག་པ། རུ་གཞུང་། ལང་ཡོད། སྐྱ་དར་བ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་ཕུལ་ཞིང་
ཕྱིན་ཐུབས་སྦྲུལ། གསོལ་སྟོན་སྟོན་ཆེན་ལྟེ་འདོད་ཡོན་གྱི་དཔལ་ལ་རྟོག་པ། འབེལ་
གཏམ། བཀལ་བཏག་གི་བཀོ་སྟེང་། གར་རོལ་ལ་སོགས་པ་སྤར་སྟོལ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
ཆེར་བཀལ་བ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས།

ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན། གནས་རྒྱུང་འོད་ལྟན་དཀར་པོ་གཟིམས་རྒྱུང་སྟུན་འདྲེན་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ཐོག་ ལུང་ཁྱུ་མཐུན་རྫས་བསྟུན་ཆལ་འདམ་ནས་འོངས་པའི་འགྲུལ་རིགས་ལ་
མཇལ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་ནས་འགལ་རྒྱུ་ཞི་ཕྱིར་བཟུ་བྱུ་བས་འདུལ་བཞེས་བཅས་
མཛད། ཆོས་དགྲར་ལ་མོ་ཆོར་གསེབ་ཆོས་སྦྱོར་སྦྱུན་འདྲེན་ལུང་ཁྱུ་གནང་། ཆོས་
བཅུ་གཅིག་ཉིན། ཡལོང་ས་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་བརྒྱད་དཀྱིལ་
འཁོར་མཐེལ་དུ་རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་ཀྱི་རབ་གནས་མཐུག་ཆོག་ཆོགས་མགོན་དུ་
བྱོན་ནས་བཞུགས་སྤྱིར་ཞབས་བྱུང་བཀོད་དེ་གཞུང་སྒྲེར་དུ་མའི་མཇལ་དར་འདུལ་
བཞེས་དང་། ཆོགས་འཁོར། གསོལ་བསྐྱང་དཀར་སྟོ་སོགས་ལ་དཀྱུས་རོལ་དང་། ཞལ་
འདོན་གྱི་རིམ་པར་ལྟན་ཅིག་དུ་ལྟར་བཞེས་བསྐྱུངས་ནས་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན།
འཕགས་པ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྟན་དང་། མཉམ་མེད་ཤུག་འི་རྒྱལ་པོའི་སྤང་བརྟན་དམ་པའི་
བྱུང་དུ་སྦྱ་བྱུག་དང་འབྲེལ་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་དུ་
དགེ་བའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱབས་ཆེན་མཛད། རྣམ་གྲུ་གསུང་ཞབས་པ་དང་བཅས་མགྱིན་
དབྱངས་གཅིག་གིས་སྦྱུན་འདྲེན་ཁྱུས་གསོལ་སྦྱིན་རྒྱས་བསྐྱུངས།

དེ་ནས་སྟོལ་མ་དར་ལེན་མ་དང་བྱམས་པ་མཆོད་བཞི་སོགས་དང་། བར་
ཁང་ལྷ་ཆོགས། དཔལ་ལྷ་སྟོག་བཅས་པར་རིམ་བཞིན་བྱོན་ནས་ཐུགས་སྟོན་སྟན་དར་
འཕྱིན་བཅོལ་སོགས་འཆོམས་མེད་མཛད།

(༧༠ ཉ་ཉ། ༡༩༩ འ་པ) ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་གྱི་ཡར་ངོའི་རྒྱལ་བ་གསུམ་པ་
ཆོས་བཅུ་གསུམ་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྤྱ་རྩོ་རོལ་ཆ་ཐོག་
མཐས་སྐབས་ཕྱེ་ཞིང་། རྣམ་འདྲེན་ཟས་གཙང་སྲས་པོ་དངོས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
བཟོ་སྦྱུལ་གྱི་རྟེན་མཆོག་དམ་པ་རྩོ་བོ་ཤུག་ལྷ་ཞེའི་སྦྱུན་སྤར་ཐུབ་དབང་སྟ་བུར་མ་
དང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་སྟེགས་བམ་གདན་དྲངས། མཆོད་པའི་སྦྱིན་ཕུང་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བ་བཤམས་པའི་མདུན་ས་དེར་མེབས་རས། སྟོས་འདྲིན། རྒྱ་སྤིང་། རིན་

ཆེན་རྒྱན་ཆ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་བསྟན་ཏེ་བྱོན་ནས་པང་གཅུལ་སྟེང་རྡོ་བོ་ཆེན་པོར་
ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་ནང་མཛོད་སྣ་ལཱི་སྟན་ཤལ་དང་། བཟང་
གོས་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པའི་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་བཅས་སྤུལ་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཕགས་
པའི་ནོར་མཆོག་ལེན་པར་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཉག་ཏུ་སྟོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་
བགྱིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱབས།

སྟོན་པའི་གདུང་འཛབ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་གུས་
པའི་རྣམ་འགྱུར་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཕྱག་ཐོག་གསོལ་འདེབས་སྟོན་གསན་གྱི་ཉེན་དུ་ནང་
མཛོད་མངགས་བཏགས་འབྲུག་རིས་མ་ཅེར་སོན་དང་། རིན་ཆེན་དང་པོ་ལས་གྲུབ་
པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོའི་བཀོད་པ་ས་ཁྲ་ཞོ་འཁོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོམ་བྱས་བརྒྱན་
པ། ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ། འཁོར་ལོ་སོགས་དང་། ལས་གྲུལ་བ་གཞན་ལའང་གོ་བབས་
དང་མཐུན་པའི་ལྷ་རྩས་ཀྱི་མཆོད་སྟེས་བསྟར་རྩེས་ཡགོང་ས་མཆོག་ཆེ་དཔག་ལྷ་ཁང་
དུ་སྐུ་ལྟོད་ཅམ་བཞུགས། སྤྱི་བཤགས་སོགས་གྲུབ་བསྟན་པང་གཅུལ་སྟེང་བྱོན་ནས་
སྟོན་དམའ་བ་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་བཞུགས་ཏེ། དངོས་གཞི་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་
བཞེས་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་དག་གནས་བཏན་
འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཡོངས་འཛིན་ཏེ་
ཆོག་ཐུང་ཞན་ཏེ་ཐོག་ཐུང་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་
མཁན་སྟོབ་སྐྱགས་མ་དང་། དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་མི་པམ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་འཕྲུལ་
ཕུར་ཚུག་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཆོ་ནས་དུས་གོ་བ་མཛད།
ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་དབྱས་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་དང་། ཉེ་
བར་འཁོར་ལྷ་བུའི་དད་པའི་དགོ་འདུན་གངས་ཆང་བའི་དབྱས་སུ་བར་མ་རབ་བྱུང་
དང་། ཆོགས་སྣ་མ་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་སྟོམ་རྣམ་པར་དག་པའི་འཆི་མེད་ལྟའི་བདུང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཆར་རིན་ཐེང་སྟོད་ཆ།

ཅིས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཀུན་བཟང་བྱམ་པ་ཡོངས་སུ་གཏམས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྟོན་པ་སྤྲུབ་
པའི་དབང་པོའི་བསྟོད་པ་སྐྱབས་གསུམ་པའི་ལྷགས་ལུང་གསེར་གྱི་སྐྱ་འདྲིན་དམ་
པའི་བརུད་ལེན་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར། དེའི་ཆེ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲེ་རིས་ནམས་དྲེགས་
པའི་ཐོར་ཚུགས་ཐུར་དུ་བསྐྱེལ་ཞིང་། རྒྱལ་ཆེན་སྤེ་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མེན་གྱི་བར་
དཀར་ཕྱོགས་ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་ལྷ་ནམས་དགའ་བའི་ཅ་རུ་ཅི་ཡང་བསྐྲུགས་
པར་གྱུར་དོ། །

སྐར་ཡང་རྗེས་ཀྱི་གཏང་རག་ལེགས་པར་མཆོན་ཕྱིར་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་
ངོ་བོ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་ནང་མཛོད་སྣ་ལཱའི་སྟན་ཤལ་སོགས་མཆོད་སྲིན་
གིས་མཆོད་ཅིང་། ཞབས་སུས་ཀྱི་ལྷ་ངར་དབུ་གཏུགས་གིས་མཆམས་སྦྱོར་མཛད། རྒྱལ་
ཆབ་ཡོངས་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་ཕྱག་གིས་འདུད་པ་དང་བཅས་མཇུག་དར་ནང་
མཛོད། མཆུལ་རྟེན་དོད། དངོས་འབྱོར་གྱི་འབུལ་བ་སྐྱམས་མཐོ་བ་ཕྱག་བསྟར་གིས་
སྦྱལ། གཞན་ཡང་ཁྲི་གདན་བུར། ཡོངས་འདྲིན་ཐུར་སྦྱོག་པ། ལས་གུལ་བ་སོ་སོར་
དབུལ་དངོས་ཀྱི་ཡོན་བཟང་པོ་འདེབས་པར་མཛད། ཡོངས་འདྲིན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་
ཆེ་སོགས་དེར་འདུས་པའི་ལས་གུལ་བ་མཐོ་དམན་ནམས་ནས་ཀྱང་ཡགོང་ས་མཆོག་
ལ་བསྐྲུབ་བཞེས་ཀྱི་ལེགས་མཇུག་རེ་སྤུལ། ནུང་རིགས་སྤྱི་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་
སྦྱོས་མཆོན་པར་མཇུག་དར་ནང་མཛོད། མཆུལ་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་རྟེན། དབུལ་ཏི་སྲང་
ལ་བརུའི་ཐུམ་བུ་གཉིས། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་རྟེན་གསུམ་འབུལ་ཆན་བཅས་
བསྟར་རྗེས། གྲང་། ཞབས་པད། སོགས་མདའ་ཅིས་སྐྱས་ཡན་གང་གི་དབུ་ན་སྦྱོད་པ་
མཐའ་དག་དང་། བཀྲས་ལྷན་སྐྱེ་ཆབ། རྣམ་གྲུ་ལས་སྤྲེ། ཆོས་སྤེ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན།
ལས་སྤེ་བཅས་ནས་གོ་བབས་གིས་མཇུག་རྟེན་འབུལ་བཞེས་སྤྲུབ་བསྟར་རྟེན་ཁག་ལ་
སྤྲུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་འབྲེམས་བཞིན་དུ་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕྱགས་པེབས།

དེ་ནས་ཀྱན་སྒྲིང་སྒྲ་བྲང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་
པར་མཛད་ཕྱིར་དགྲའ་ཆོགས་འགྲིགས་པ་དང་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་པོ་
ཆོས་ཁྲིམས་པ་གཉིས་ནས་བཞུགས་གདིང་གདན་ཁྱེད་དང་། གར་རོལ་གྱི་སྟན་གསན།
འབྲས་སྤངས་སྟོབ་དཔོན། སྤྱི་སོ། ལྟ་གཉེར། སྒྲ་བྱག་སྒྲ་སྒྲིང་ང་སག་སྒྲ་མ་སོགས་ཀྱིས་
སྟོས་སྟེ་དང་། སྟོས་འཛིན། རྒྱ་སྒྲིང་བཅས་ཀྱིས་སྟུན་བསུས་ཡལོང་ས་མཆོད་ཡོན་ཉི་
ཟླ་བྱུང་གཅིག་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་དབུས་སུ་སྟུན་བྲངས། མི་
འདིགས་གདོང་ལྷས་བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་གྱི་པར་
མངོན་པར་བཀོད་བྱེད་པ་དང་། གཞུང་ས་མཆོག་དང་། སྒྲ་སྒྲིང་གྱི་ཐོག་མའི་ཆོགས་
ཐེབས་ལེགས་འབུལ། དྲུང་རིགས་ཀྱི་མཛལ་ཁ་ཕྱག་བྱིན་བཅས་ཀྱི་མཛུག་ཡལོང་ས་
མཆོག་གིས་གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲུབས་འགྲེའི་དབུ་བསྐྱལ་ལེགས་པར་
མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་ལྟག་བསམ་གྱི་འོ་མཆོ་གྲེན་དུ་འཕྱར་བ་དང་
བཅས་འབྱུག་སྒྲ་དལ་བྱར་ཁོད་པ་ལྟ་བུའི་གསུང་གི་བཛྲོད་པ་ཟབ་མོས་ལུང་རིགས་ཀྱི་
ལམ་ནས་བྲངས་པའི་མཛུལ་ལྷགས་བཤད་རྒྱས་པར་གནང་ནས། (༩༡ ཉ་༡ ༡༤༦ འ་༥)
དངོས་འབྱོར་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་འབུལ་བ་སྤྲུམས་མཐོ་ཞིང་། དཀྱུས་རིང་བ་བསྟན།

(༩༡ ཉ་༡ ༡༤༦ འ་༡) འདི་སྒྲུབས་ཡལོང་ས་མཆོག་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ན་
འཁྲི་ཤིང་གསར་པ་ལྟར་སྤྲ་བ་དགེ་ཙུ་ཆོགས་བྱང་དུ་བསྟོར་བའི་མཆོམས་སྒྱུར་བདེན་
བཛྲོད་རྒྱལ་ཆབ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གིས་མཛད། ཆོགས་དབུས་ཀྱི་མཛད་སྟོ་གྲུབ་བསྟུན་གར་
རོལ། སྟོས་སྟེ། ཐེབས་རས་དང་བཅས་སྒྲ་སྟེང་གཟིམས་རྒྱུང་མཆོན་གཟིམས་ཁང་དུ་
ཐེབས། དེ་ནས་ཨེ་ཤི་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཡལོང་ས་མཆོད་ཡོན་གྱི་ཐུགས་དགེས་པའི་ངོ་
མཆར་བརྟན་པའི་སྤྲད་དུ་གཞུང་གནས་ནས་གསོལ་སྟོན་རྒྱས་པའི་བཀོད་པ་འདུ་
བགྱིས་པའི་སར་ (༩༡ བ་༤ ༡༤༩ ཐ་༡) གསོལ་ཞབས་དཀར་སྟོའི་དགེས་སྟོན་ལ་ཆོམ་

༥ གྲུལ་དབང་སྐུ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྫོད་དོ་མཆོར་འཛིན་སྲེང་སྟོན་ཆ།

པར་རོལ།

(༧༩ བ་ཡ། ༡༤༩ བ་༤) སྒྲུང་ཡང་སྒྲུབ་འདྲིན་གྱི་རིམ་པས་སྒྲུབ་བསུས་ཏེ་
མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་ཀྱན་གསལ་དུ་བྱོན་ནས་སྒྲུབ་གཟིགས་སྒྲུང་ཆེན་གསར་འབྱོར་
དང་། ལྷ་ཞོལ་གྱི་བློ་གཞས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཕྱིར་ཉམས་དགའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་
དུལ་གྱི་གཟིགས་པ་གཡོ་ཅམ་མཛད་ནས་དཔལ་ལྷ་ལྷོག་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྤྱིད་གསུམ་
དབང་ཕྱག་ཁི་དག་གི་རྣམ་འཁྱར་ཅན་སོ་སོར་ལྷ་རྗེས་གྱི་ན་བཟའ། སྒྲན་ཤལ། སྒྲུབ་
གཟིགས། ཆོགས་གཏོར་སོགས་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་འབྱུང་གནང་དང་འབྲེལ་སྦྱི་སྒྲོས་
བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་འབྲལ་ཡུན་ཉེར་འཆེ་ཞི་ཞིང་། སྤྱིད་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་མཐའ་
དག་དབང་དུ་འདུ་བ་སོགས་མཐུན་སྦྱེན་གང་བསམས་འབད་མེད་དུ་འབྲུབ་པའི་
བཀའ་བསྒྲོས་གཉེར་གཏད་གྱི་འཕྲིན་བཅོལ་ཤུགས་དག་བསྒྲུངས།

༡༡། ཆོ་འཕྱུལ་དུས་ཆེན་ཉིན་གྲངས་མེད་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོར་ལེགས་བཤད་གསུང་གི་བདུད་ཅིང་
བགོ་བཤའ་དང་སློན་ལམ་ཆོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་དགེ་ཙུ་ནམས་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་
འཁྱར་བའི་བསྐྱོན་མཆོམས་སྦྱོར་བསྐྱུངས། སྐར་འཕྱུལ་སྐར་དང་ར་ཆེད་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་
ལ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འདུལ། སྐར་སྟེལ་བཟང་པོའི་ཆེད་སྒྲ་ཁག་ལ་སྒྱུན་གཟིགས་རྗེས་ཆེ་པོ་བྱང་
དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་གཞུང་ས་སོགས་ནས་རབ་བཞེས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་གཏང་རག་ཉིན་འབྲེལ་
བྱས།

(༧༩ ཉ་༩། ༡༥༤ འ་༦) ཆོས་བཅོ་ལྔ་སྟོན་པ་བྱུང་པའི་དབང་པོར་ས་བདག་གསུམ་ཅན་སྟེང་པོས་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུན་པའི་དྲུས་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་
(༧༩ ཉ་༥། ༡༥༤ འ་༧) ས་གསུམ་སྟེ་རྒྱའི་རྣམ་འདྲན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འདྲིན་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འདུན་ས་དམ་པ་གསུང་ཆོས་ར་བ་ཞེས་མཆོན་སྒྲ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་བྱིན་ལྡན་ཞབས་ཀྱི་པར་

མངོས་པར་བཀོད་འཕྲལ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱག་གི་བཀུར་སྟེ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་
གཞུང་དང་སྐྱ་སྒེར་གྱི་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབྲལ་མཛུལ་དར་མཛུལ་རྟེན་གསུམ་བཏེག་
རྩིས་བཀའ་སློན་ལྟན་རྒྱས་དང་། དུང་སྤྱི། ཆོ་ཆེན། ཏྲོ་ཐོག་ཐུ་ལག་ ཡོངས་འཛིན། གྲུང་
ང་། མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་སོགས་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་མཛུལ་
དར་ཐུལ་བར་ཕྱག་དབང་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱུལ་མཛུགས་ འོར་འཛིན་གྱི་མཛུལ་གྲུར་གྲུམ་གྱི་
ཆོམ་བུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་ཆེན་པོར་མཆན་དཔེའི་ཞལ་
བཟང་འཛུམ་འོད་མཛོད་པར་འཕྲོ་བ་དང་བཅས་ཟབ་གསང་གསུང་གི་མངོན་སྟོན་དང་
པོར་བྱེ་སྟེ་རབ་བཟིན་སྟུན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་པས་ཤེར་སྟོང་དང་། ཐུན་ཆོགས་དགོ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་པའི་
སྤྱོད་ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བརྒྱུད་ཕྱག་འཆལ་གྱི་དབུ་བསྐྱུལ་མཛད་ནས། དལ་འབྱོར་དོན་
ཆེ་ཞིང་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དང་། དེ་ཡང་ལྷུར་དུ་འཛིག་ཅིང་འཆི་བས་མི་རྟག་པ་དང་།
ངན་འགྲོའི་དུཤུལ་འཛིགས་ནས་དཀོན་ཅོག་ལ་སྟོ་ལིང་འགལ་གྱིས་སྐྱབས་དམ་
བཅའ་བ་དང་། དཀར་ནག་གི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྟུག་འབྱུང་ཚུལ། འཁོར་བ་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས། དོན་གཉེར་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པའི་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་ཡིད་འཁྲལ་ངེས་དང་།
དགའ་ལྟན་ལྟ་བུ་མ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྷགས་ལུང་
བཅས་ལེགས་པར་སྤྱུལ་ཏེ་གྲངས་མེད་གདུལ་བུའི་ཆོགས་རྣམས་ལེགས་བཤད་གསུང་
གི་བདུད་རྩིའི་བགོ་བཤའ་ཐོག་མར་སྟོང་བའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་
འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་གནས་རྒྱུད་དབྱ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཁོག་བརྒྱམས་རུ་འདྲེན་
དང་བཅས་པ་ཡང་དགའ་བའི་གར་སྟུབས་ཀྱིས་མཛུལ་ཁར་ལྷགས་པར་སྟོན་དར་
མཐུན་རྩིས་སྤྱུལ་ཏེ་སྟོན་འཁོར་སྤར་བཞིན་བྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་གཟིམས་རྒྱུད་དགའ་ལྟན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ཡང་ཅེད་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། མཚུར་སྤྱ་ཀམ་པའི་སྤྱལ་སྤྱ་ནས་མངལ་
དར་མཚལ་ཉེན་གསུམ། དངོས་འབྱལ་བཅས་བསྟར་ཏེ་གཙུག་སྤྱད་སྤལ་བར་མཚན་
ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་མཁའ་ཁྱབ་ཏིང་འཛིན་རྩོམ་ཆེ་ཞེས་སྟེ།

(༧༩ ཉ་ཀ ༡༥༠ བ་མ) སྐབས་འདིར་ཕུར་ལྷོག་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྱི་
གྲིབ་འགལ་ཉེན་ཞི་ཕྱིར་སྤྱི་ཁྱུ་ཁྱུ་འབྱལ་བཞེས་བསྐྱེད་པ། དེ་ནས་གར་རོལ་སྤྱན་འཛིན་
ཐེབས་བསྐྱེད་དང་བཅས་བྱམས་པའི་ནང་སྐམ་ཆོགས་སྟོན་ལམ་གྱི་མགོན་དུ་བྱོན་ནས་
ཆོས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད། དེར་ཡང་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡུང་ན་སྟོན་པ་ཆེ་
པའི་མངལ་དར་འབྱལ་བཞེས་མཐུག་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་བསྟོན་པ་
ལེགས་བྲིས་མ་དང་། སྐབས་གསུམ་པ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྟོན་ལམ། སྤྱན་འཛིན་
ཁྱུ་གསོལ། ལྷུང་བ་བཤགས་པ། གཞི་བདག་གཏོར་མའི་དབྱ་བསྐྱེད་པ། གསང་བའི་རྣམ་
ཐར། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་བཅས་ལེགས་པར་གསུངས་ཆེས། ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་
སྟོན་མཐར་དར་ཞིང་། འགྲོ་ཀུན་བདེ་སྦྱིད་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་སྟོན་ཕྱིར་སྤྱིན་པའི་
བདག་པོའི་དགོ་ཆོགས་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་མཚམས་སྟོར་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྟོན་
བཅུད་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་ལྷགས་བསྟོ། བསྟན་འབར་མ་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་
ལམ་མཐུན་འགྱུར་དང་བཅས་པ་སོགས་མཉམ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོའི་བཞེད་སྟོལ་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀའ་ངོན་མང་དེ་སེང་ལྷེང་སྟོ་
མའི་ནང་གདེངས་ཅན་བདག་པོ་དང་། གཞོད་སྤྱིན་རྒྱལ་པོའི་བསྟོ་གནས་ནས་བཟུང་
འབྱལ་སྤང་སྟེང་ཤོད་དང་། ཅེ་མའི་དཔལ་ལྷ་ཞི་བྱུག་སོགས་ཉེན་གསུམ་བཀའ་སྟོན་
རྣམས་ལ་ཐུགས་སྟོན་ཅན་གྱི་སྟན་དར་འགྲེམས་བཞིན་དུ་གནས་གྱི་བྱུང་པར་ཞིབ་
སྟོན་གྱིས་གཟིགས་ནས་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་བྱུག་ཐེབས།

ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་སྤྱོད་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱུང་གནས་དཀར་

པོ་ཆ་བརྒྱད་གཏོང་མི་རི་ཁོད་པ། མོན་ལམ་འབྱེད་གཏོང་གནས་ཚུངས་ཏེན་ཏུ་མ་མ།
གནས་ཚུངས་སྒྲིབ་ཀྱི་དམངས་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་ལྷོ་ལ་མངལ་ཁ་ཕྱག་བྱིན་སྒྲུལ། དེ་
རྗེས་བཀྲས་སྒྲུབ་ཐོབ་ཐང་དང་། (༧༥ ཉ་ཤ ༡༥༡ འ་ལ། བརྟམ་) ཀྱན་བདེ་སྤིང་ཐོབ་ཐང་།
བཀའ་ཤག་མོགས་ནས་རབ་བཞེས་ལེགས་འབྱུང་གི་དཀར་རྩོད་དོས་འབྱུང་རིམ་
བསྟར་ནམས་ (༧༥ ཉ་ཤ ༡༥༡ ཐ་ཤ) ཀྱན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་གི་དེ་པོར་དབྱེས་བཞེས་
བརྒྱུངས།

ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་གནས་ཆུང་གྲ་ཚང་གི་ལེགས་སྐྱེས་འབྲུལ་འདེགས་
 པ་སུམ་ཅུ་སྟོར་ལ་མངལ་ཁ་དང་། གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོར་རབ་བཞེས་ཟིན་
 ལུགས་ཀྱི་ཁྱུ་ཡིག་ལ་ཐམ་སྒྲིབ་དང་། འབྲུལ་རྟེན་ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛད། ཆོས་ཉི་ཤུ་
 ཉིན་ཆུང་གྲ་སྟོང་སྟངས་ཀྱི་གཏོར་རྟགས་འབྲུལ་མི་དང་། གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་ཆེ་སྐྱབ་པ།
 མཆུར་སུ་ཀམ་པ་རབ་བཞེས་འབྲུལ་འདེགས་པ་རྡོ་གཡོག་ ལྷ་ས་བ་སྦྱེའི་ཞབས་བརྟན་
 མངལ་ཁྱུ་བ་མི་གངས་དུ་མ་བཅས་ལ་མངལ་བྱིན་གྱིས་རེ་བ་དོན་ལྷན་མཛད། ཆོས་
 ཉིར་གཅིག་ཉིན། ཞབས་པད་རྣམ་པ་སོགས་ཟེ་དམ་མངལ་ཁྱུ་བ་མི་དྲག་ངོ་འཁོར་དང་།
 ལེགས་འབྲུལ་བ་ས་སྦྱེའི་མི་སྒྲ། སོག་འགྲུལ། གནམ་ཅུ་འགོ་བྱིངས་བརྒྱ་སྟོར་བཅས་ལ་
 མངལ་ཁ་བྱག་དབང་སྦྱུལ།

(༧༥ བ་ཤ ༡༥༧ བ་ཤ༧) རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་བརྒྱད་པར་སྒོར་བྱི་མའི་གནས་
 གྱི་བྱད་པར་ཞིབ་གཟེགས་དང་འབྲེལ་རྩོམ་ཆེན་མོའི་ནང་ཐུག་ཐེབས་ཏེ་ཡུལ་
 བའི་དབང་པོ་རང་ཉིད་དང་གདོད་མའི་རོ་ཐོར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འཕགས་མཆོག་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་ཕྱོད་ལྷ་ལྷན་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ནི་
 ང་དང་འདྲའོ་ཞེས་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྗེ་ལྷན་པ་ལྷན་དང་ལྷན་ལ། མཉམ་མེད་
 ཟས་གཙང་སྐུ་པོ་དངོས་ཀྱིས་ལྷག་གནས་མཛད་ཅིང་གང་གིས་མཛུལ་བ་ཅམ་གྱིས་

༥ གྲུལ་དབང་སྐུ་མེད་བརྩ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་ཅེ་མཆར་རིན་མེད་ལྷོད་ཅ།

རྟེན་སྒྲུབ་གི་སྒྲིབ་པ་སྟག་མེད་དུ་དག་ནས་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་ནམས་སྒྲུབ་དུ་
 འཁོབ་པར་འཇུག་བའི་ས་བོན་བྲད་པར་ཅན་སྒྲུབ་བྱེད་རྩོམ་ཆེན་པོ་ཤུག་མུ་ནེ་ཞེས་
 ས་འོག་རྒྱ་གར་འི་ཡུལ་དུ་འང་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པ་བཅས་ཉེན་གྱི་མཆོག་རབ་དམ་
 པ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཕྱོག་པ་ན། (༧༥ བ་༥། ༡༥༩ བ་༩) གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་
 བསྐྱལ་བའི་རོ་དང་། ལལ་མོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དད་པས་དངས་པའི་རབ་
 གུས་དང་བའི་སྤྲུགས་གྱིས་སྒྲུབ་མཆི་མས་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་སྐྱེ་བྱུག་གསུམ་སྤྲུགས་
 རེ་མཛད་དེ་ཉེན་སོ་སོར་སྟོན་ཤལ་སྟོན་འབུལ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་། འཛིག་
 ཉེན་བདེ་བའི་སྤྲུགས་སྟོན་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱངས། བྲད་པར་རྩོམ་པོའི་པར་གཙལ་སྟེང་
 ཅམ་གྱ་དབུ་དམངས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷས་གསོལ།
 ཞིང་ཁམས་འབུལ་བཤམས། བསྟན་འབར་མ་བཅས་གནད་སྒྲིབ་བསྐྱངས་ཏེ་གནས་
 གཟིགས་འཕྲོ་སྐྱོང་དང་། དཔལ་ལྷན་གཟབ་གསོལ། ཆོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ་
 སོགས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་སྟེང་།

ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉེན་ (༧༦ ཉ་ལ། ༡༥༩ འ་༦) གཟིམས་ཆུང་ཀུན་གསལ་
 དུ་ཁྱོན་ནས་གཏོར་རྒྱལ་ཆེན་མའི་གཏོར་ཟོར་གནད་དུ་སློབ་སྤྱིར་སྤྱོད་དམིགས་དང་
 སྤྱགས་སློབ་རྒྱ་ཆའི་ཐོག་ གཏོར་རྒྱལ་ལྟ་མའི་དམག་ཆོགས་ཀྱི་དུ་འདྲེན་ཆོ་འདུལ་མེ་
 རྒྱུགས་དང་བཅས་པར་སྤྱགས་ཞིབ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༧ ཉ་༥ ༡༥ བ་༡) གཞུང་གི་བཞེས་ཆམས་ཀྱི་ཨང་རིམ་གཞུང་ཁ་ནང་གསལ་བཞིན་མངལ་ཁ་དང་། ར་གལ་སྤང་གནང་སྟེ། ཆོས་ཉེས་བཞི་ཉིན་ཀྱང་མཁྱེན་ཟས་གཙང་སྤྲེལ་པའི་བསྟན་པའི་རྩིས་ཐོག་ཉིད་ཏུ་བསྐྱལ་ངན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ནམ་འདྲེན་ལྟ་པ་ཆེན་པའི་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཆར་བའི་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་འཕར་དཔེ་ཕྱིར་རྒྱ་དཔུལ་གར་སྤྲེལ་གྱི་སྐབས་ལྟན་མཆོད་བཞིའི་གཙོ་

པོ་རྗེ་བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོའི་འདྲ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་གིང་རྟའི་འཕུལ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེར་སྤངས་ཀྱིས་མདུན་བདར་ཏེ་བར་སྒྲོར་དུ་གདན་འདྲེན་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་
པར་སྤྱན་བྱུང་བཅའ་ཕྱིར་བྱུར་འཕྲོང་དུ་ཞབས་ཀྱི་པར་བསྐྱོད། (༧༥ བ་༩། ༡༥༩ བ་
༡༡) བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་དགེ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་།
མཆམས་སྦྱོར་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱུངས། གནའ་སྒོལ་སྒྲེར་ཀ་རྡོ་འགྲོགས། བང་རྟ་དང་། མི་
རྒྱགས་ཀྱི་རྩལ་འགྲན་པ་སོགས་དགོས་པ་དང་ལུན་པའི་རྩེད་མོའི་རྣམ་གྲངས་ལའང་
སྤྱན་གྱི་གཟིགས་པ་གཡོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གྲངས་མེད་སྤྱེ་བོའི་ཆོགས་ལ་ཞལ་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའི་སྐལ་བཟང་སྟུལ་ཏོ། །

ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ལྟ་ལྟན་གྱི་མཛད་སྟོར་ཞིག་ལེགས་པར་བྲུབ་པ་ན་
རོལ་ཆ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཕྱེ་བ་དང་བཅས་ཆེབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་
གྱི་བཀོད་པ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་ཕེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེའི་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་ལ་བྱོན། རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རོ་རྗེའི་སྤྱན་སྲར་སྤྱུ་ཐུག་
དང་འབྲེལ་བས་ཐུགས་སྟོན་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྤིང་དུ་རིང་བའི་
ལྟ་གོས་ཀྱི་སྟན་ཤལ་སྟོན་འབུལ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རྣམ་
གྲུ་གསུང་ཞབས་པ་དང་བཅས་སྤྱན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ་བསྟན་འབར་མ་སོགས་སྐབས་
བབས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་སྤྱན་དམིགས་སྟོན་རྒྱས་སུ་བསྐྱུངས། འདུ་ཁང་ནང་ཞིབ་མཛལ་
གྱིས་མགོན་པོ་སེ་སྤོང་ལ་འཕྲིན་སྤྱེམས་སྟན་དར་སྟུལ། དེ་ནས་ལམ་བར་གྱི་སྤྱེ་བོའི་
ཆོགས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྱ་ཆར་འབེབས་བཞིན་དུ་བྱ་འདྲིན་གཉིས་པའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་
པོར་ཞབས་བྱུང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩེབས་སྟོང་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་རེ་ཁྲ་མ་ཉམས་
པར་བཀོད་ཐོག་གཟིམས་རྒྱང་ཉི་འོད་དུ་དཀར་སྟོང་དང་། ཐུན་ཆོགས་འདོད་འབྱིལ་
དུ་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་དགུས་སྟོན་ལ་རོལ་ཞིང་། བདེ་ཤར་དུ་སྒྲོས་གར་གྱི་གཟིགས་མོ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

ལའང་སྤྱན་རླང་ཅེན་པར་མཛད་དོ། །

ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན། རྒྱལ་ཚབ་ཡོངས་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐུ་ཁྲུལ་འཕར་
མ་འབུལ་བཞེས། (༧༥ ཉ་༥ ༡༥༥ འ་༡) ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་གཟའ་སྐར་
དགེ་བའི་ཉིན་ཀུན་སྤྱིར་སྤང་ནས་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་ཤ་རས་དབུས་ཉིན་མཆོག་
རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ། ལྷ་ལྷའི་མཆོད་སྤྱིན་ཆར་དུ་དངར་བ་འབུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་
པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པའི་རིག་པ་འདྲིན་པ་ཆོགས་ཡོངས་བདེན་བཟོད་ཀྱི་
གསུང་ཆོག་ལ་སྤྱན་ཏེ་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ (༧༥ བ་༡ ༡༥༥ འ་༡) བརྟན་བཞུགས་
ཀྱི་ཆོག་རྒྱས་པར་སྤུལ། (༧༥ བ་༤ ༡༥༥ ཐ་༥) ཆོས་ལྷ་ཉིན། ཁམས་ཉག་རོང་སྤྱི་རྒྱུང་
དབུས་མདའ་རྩུར་ཁང་པ་ནས་འབྱོར་ཕྱག་དང་སྤྲགས་དངོས་འབུལ་བསྟར་བ་བདག་
གིར་བཞེས།

(༧༥ བ་༥ ༡༥༥ ཐ་༡༠) ཆོས་དྲུག་ཉིན་ཡོངས་འདྲིན་བྱམས་མགོན་རིན་པོ་
ཆའི་བྱང་ནས་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་སྤིང་ཞིབ་པར་གསན་ཅིང་། དེའི་གནད་ས་ཉིན་སྐུ་ཁྲུལ་
ཀྱི་རྒྱན་སེལ་ཡང་བཞེས། ཆོས་བཅུ་ཉིན་གམ་བཅར་མཁན་རྩུར་བཀའ་སློན་རྒྱ་སྤྱོད་
སློ་བཟང་ཡོན་ཏན་ནས་སློན་ལམ་མང་འགྲེང་བསྟེན་བཀའ་བའི་སྐུ་སྐལ་མཇལ་ཁུ་
དང་ཆབས་ཅིག་རྣམ་ལྷ་འདུས་སྤེའི་ཆ་རྒྱུང་ཆོགས་དབུས་སུ་སྟོན་སྟེ་མཆོད་རོལ་གྱིས་
སྤྱན་རླངས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་བཤད་པ་ཞིབ་རྒྱས་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་དངོས་
འབུལ་ཆན་ཆེ་བ་བསྟར་ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤྱིན་རྒྱས་འབུལ་བཞེས་མཛད།

(༧༥ ཉ་༥ ༡༥༥ ཐ་༡) འདི་གའི་ཆོས་(༡༡)ཉིན་བཅུ་གཅིག་ཉིན་གཞུང་ས་
མཆོག་ནས་རྣམ་འདྲེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རབ་བཞེས་ཕྱགས་བཞེད་ལྷན་གྱིས་ཐུབ་
པའི་གཏང་རག་ལྟ་བུར་སྤྱི་འདྲིན་གཞུང་མེད་ཁང་གི་ཉིན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྟར་
མཆོད་སྤྱིན་སྤྱི་ལྷ་སྟོང་ཆར་སྤྱིག་འབུལ་དང་རྣམ་ལྷ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ཉིན་འཁྱོངས་

གྱི་མང་འབྱེད་བསྟེན་བཀྱུར་གཟུབ་རྒྱས་བསྟུབས་ཤིང་། ལགོང་ས་མཆོད་ཡོན་
 ཚེ་མས་ཆེན་གསར་པ་ནས། སྤེལ་ལྟ་ཁང་བར་གྱི་ལྟ་ཁང་ཁག་དང་། དེ་ནས་ཕེབས་
 གྲུལ་འདྲེགས་ཏེ་གསེར་སྡོང་ཁམས་གསུམ་རྒྱན་མཆོག་དང་། བཀྱ་ཤིས་འོད་འབར་
 འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྲར་སྐྱེ་བྱུག་དང་འབྲེལ་བྱུགས་སྟོན་སྐབས་ཆེན་གྱིས་
 བརྒྱན་པའི་ནང་མཛོད་སྣ་ལྔའི་སྟན་ཤལ་དང་། རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་པའི་
 བརྒྱལ་ཆེ་ལེགས། ན་བཟའ་སྟགས་སྟོན་འབྲལ་མཛད་ཐོག་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སེར་
 བཀོད་ནས་གསུང་ཆོག་པ་རྣམས་དང་གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་ཁྲུས་གསོལ། བརྒྱལ་
 འཕགས་བསྟོད། ཞབས་བརྟན་ལེ་ཆོན། གྲྲུབས་གསུམ་པ། བརྟན་འབར་མ། ཤིས་བརྗོད་
 བཅས་བྱུགས་འདུན་དག་པོས་གསུང་འདོན་གནད་སྟོན་གནད་ནས་རིམ་གྱིས་གསེར་
 སྡོང་དགེ་ལེགས་གཟི་འབར་སྟགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷག་མ་རྣམས་
 ལའང་བྱུགས་སྟོན་གྱི་སྟོན་དབྱངས་དལ་བྱར་སྟོན་པ་དང་བཅས་མཆོད་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་
 ཆར་ཆལ་ཆེལ་དུ་འབེབས་པར་མཛད།

(༧༩ བ་༦ ༡༥༩ བ་༩) སེང་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཆོག་ས་ཆེན་དང་། སྤ་
ཆང་ལག་ཁམས་ཆོན་ཆེ་ལ། རྒྱུད་བྱ་སྟོང་སྟོང་། སྤྱིང་ལག་ཆེ་བཞི། ལྷགས་རི། གཞིས་
དཔོན་ལག་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཆེ་ཁའི་བྲ་བྲང་། མི་དྲག་ལག་སོགས་ནས་ཀྱང་རབ་བཞིས་གྱི་
ལེགས་འབྲུལ་མཆོད་སྦྱོན་རིམ་བར་བྱལ།

(༩༩ ཉ་༥ ༡༥༥ འ་༦) དེ་ལྟར་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་ཐོབ་ནས་
གྲང་ (༩༩ ཉ་༥ ༡༥༥ འ་༧) འཕྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་ཕན་ཡོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་དགོངས་ཏེ་
སྒྲང་བ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སོ་དྲུག་སོགས་རི་ལྟར་ཁས་བཞེས་པའི་སྡོམ་པའི་བཅས་
མཆམས་ནམས་ནོར་གྲུང་ལ་འཕངས་པའི་གོར་མ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གིས་མི་བསྐྱང་བར་
དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱི་ཚུ་ལོན་བརྟན་པོས་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་ཚུ་བོ་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཤུ་མོ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་སྤྱན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལྟར་སྤང་བར་མཛད་པས་རབ་
བྱུང་ཆན་པོའི་ཆོགས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་ནུས་པའི་ཞི་དུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་
གི་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པ་མཐའ་དག་གི་གཙུག་གི་རྒྱན་དམ་པར་ཁྱུར་དོ། །

(༡༠༠ ཉ་༥། ༡༦༠ བ་༡༡) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སླ་མ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་གཟིགས་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་
མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་
ལྷག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དོ་མཚར་
རིན་པོ་ཆའི་ཐོང་བ་ལས། གང་གི་དབྱེས་ཞིང་གུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞུལ་མེད་ཁང་
དུ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཛིགས་མེད་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་
བཀོད་པ་ལས་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་མཆོད་ཅིང་
གཟེངས་བསྟོད་དེ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་མ་
གཙུག་ལག་ཡི་གེར་གསན་སྦྱོང་དང་། དགེ་བསྟན་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་
བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་རིམ་པར་བཞེས་ཚུལ་སོགས་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་
བཟོད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ། །

༡༡༥ ཡོངས་འཛིན་ལས་བྱབས་ཁྲུས་ལྷ་གྱི་འབྲལ་བཞེས་དང་ཡུལ་ཁྲུས་རྒྱས་གནང་། གསན་བསམ་
ཐུགས་འཛིན་དང་ལྷགས་བསྟན་སོགས་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་ཟུང་འབྲེལ་
ངོས་འཆར་འཕར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་འཆོམས་མེད་བསྐྱངས།

(༡༠༡ ཉ་༡། ༡༦༡ འ་༢) ལྷ་ས་བཅད་ལྷ་པ། རྣམ་ཀྱན་མཐའ་དབྲས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་དུ་
མའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་འཛོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཆད་པ་མེད་པའི་ངོས་ནས་རིག་གནས་
སྤྱི་དང་། མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དེའི་སྤྱི་དུ་གངས་
ཅན་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ན་ཆེ་བའི་མཁས་བྱུ་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་

ནམས་སྤྱའང་བྱོན་ནས་གསན་བསམ་སོགས་ཅི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི།

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ (༡༠༡ ཉ་༡། ༡༥༩ བ་༡༡) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཡོངས་
འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་བྱབས་ཁྲུས་བཞེས། དེ་ནས་མགོན་ཁང་དུ་
ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་དང་། ཡོངས་འཛིན་མཆོད་དཔོན་བཅས་ནས་མ་གཅིག་སྤིང་
གསུམ་བདག་མོ་དང་། རྫོ་རྩེ་གྲགས་ལྡན་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཀའ་དང་སྤྱི་བསྐྱེད་སྤྱུངས།
ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གཙང་མདའ་པ་ལྟ་བུ་གཟིགས་པ་ཁ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་
ཆན་གྱི་འཕྲོད་བཞེས་སུ་འབྱོན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཤིང་ལ་བསྐྱོད་རྒྱུར་སྤྱུང་དར་ཐོན་གནད་སྟུལ།
ཆོས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་གནས་རྒྱུ་དགྲ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་ཐེབས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་དགོངས་དོན་
དུ། རྩེ་པོ་བྱང་ཡང་སྟེང་ནས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་ཟུར། ཡོངས་
འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་ཆོས་སྡེ་གསུམ་གྱི་སྐྱ་སྐུལ་ཆེ་རྒྱུ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་གནད་ཟུར་བཅས་ནས་བདེ་གཤེགས་སྐུ་འདེན་ཐོག དག་བྱེད་ཁྲུས་ཆེན་
ཡང་དག་རྒྱས་པ་དགོས་གཤེས་ཆེ་ཞེས་ཐེབས་དོན་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་ཆེད་
རིག་པ་འཛིན་པ་དུ་མའི་ཆོགས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་རྩེ་པོ་བྱང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་ཞབས་
སོར་བཀོད། དཔལ་འཛིགས་མཛད་རྫོ་རྩེ་བདག་བསྐྱོད་གསུང་ཆོག་མཛད། ཆོགས་
ཐུན་གཉིས་པའི་དྲུང་བརྟུང་བསྟན་བྱམས་ཁང་ལ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་པོ་
བྱང་ཡང་སྟེང་ཆོགས་དབུས་སུ་བྱོན། ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཐེབས་ཀྱིས་བཀའ་ལྟར་
སྐུལ་རྩིས་ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་དང་། ཆོས་སྐྱོང་། གནས་རྒྱུ་སྟོབ་དཔོན་བཅས་པས་
གནས་ལྷགས་རྫོ་རྩེ་རེ་བྱུག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བཀའ་ནན་རབ་བརྩིད་བསྐྱེད་སྤྱུངས།

དེ་ནས་ཞལ་འདོན་འཕྲོས་ནམས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གསུངས། གཟིམས་རྒྱུ་དུ་
ཐེབས་ཞོར་སྟོས་བསྐྱེད་སྤྱུངས་ཁང་དང་། ས་གསུམ། གསེར་སྟོང་རྣམ་པ། འཕགས་མཆོག་
ལོ་གེ་ཤུ་ར་སོགས་ཉེན་གཙོ་ཁག་ལ་ཐུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་འབྲེམས་འབུལ་བསྐྱེད་སྤྱུངས།

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མོལ་ལྟོད་ཆ།

(༡༠༩ ཉ་༩། ༡༤༧ བ་༡། བསྟུས་) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ནང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་
ནས་སྤྱི་ཐུག་ཡང་ཡང་དང་ཆོ་རྟ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཅའ་གསན་བཞིས་དང་
ཉིན་ལྟར་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་བྲིད་གསན་བཞིས། མཛད་སྟོན་བྱིངས་སྤར་བཞིན་མཛད།

(༡༡༠ ཉ་༩། ༡༤༨ འ་༡༡) འདི་སྐབས་ཀྱི་བྱབ་ཆང་མར་རྩོམ་ཆོར་མའི་ནད་
ཡམས་བག་མཆེད་ཀྱིས་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་བྱུག་རྩལ་མནར་བ་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
ཡོངས་འཛིན་རྟོག་ཐུང་ཞན་ཏོ་ཐོག་བྱ་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཐུགས་ཀྱིས་
སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་སྤྱན་གཞི་བསམ་བཞིན་བཞིས་པའི་མཐུས་སྤྱི་འགྲོའི་ཡམས་ནད་སྟོན་
སྤྱི་ལྟར་དེངས་ཤིང་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཁམས་ཀྱང་རིང་པོར་མ་ཐོགས་
པར་གདངས་ཚུལ་བཞིས་པར་ཡགོང་ས་སྤྱི་བས་མགོན་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་
དབྱེས་པའི་ཉམས་དང་བཅས་ལྟ་རིག་རྟོག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་ཕྱག་བདར་
གྱིས་འབྲུལ་བར་མཛད།

(བསྟུས་)དབྱར་ཐོག་རིང་ (༡༡༡ བ་༡། ༡༥༠ འ་༤) ལྷན་གཏན་སྤྱད་གོང་ཐུགས་
དམ་ཉམས་བཞིས་བྲིགས་ཆགས་རྣམས་ཆག་མེད་ངོས། ཉིན་རེ་ནང་མ་ལས་ཆན་
ལ་ཕྱག་དབང་གྲུབ་མཁུག་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་དང་། ཉིན་མཆོམས་གསོལ་ཇའི་
རྗེས་སུ་སྟོར་སྤྱང་མཛད་རྒྱ་སོགས་ལ་འཆོར་སྤང་དང་ངལ་དུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡེ་ནས་
མི་བཞིས་པར་ངང་པ་བད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟར་ཐུགས་དགའ་སྟོན་དང་། ཏུར་ཉམས་
དང་བཅས་བཙོན་པ་རེ་ཆེ་རེ་ཆེར་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཆོས་སྟོན་རབ་
གསལ་ནང་གི་ལེ་ཆན་པལ་ཆེར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། དཔལ་རྩོམ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱི་ཐུག་ཐབས་ནས་བཟུང་གསང་ཆེན་རྒྱུ་སྤྱི་ཆུ་མཆོའི་བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་སྤྱིན་
སྟོག་རབ་གནས་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྤྱི་རགས་ལྷགས་འཛིན་གྱི་དབྱུང་འཇུགས་བསྐྱེད་ས་
པར། ཕྱག་དཔེ་ཐོག་ལྷུ་བ་རེ་ལ་སྤྱན་བཤར་ཆར་གསུམ་རེ་ཅན་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་བྱང་

ཕུར་ལྷོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

བ་དགོངས་པར་ཚུབ་པ་བཅས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁུན་རབ་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་རང་ཆས་
སུ་མངའ་བའི་གཤིས་ལྷགས་གསལ་བར་བསྟན་དོ། །

(༡༠༧ ཉ་༡། ༡༧༡ འ་༡༡། ཟླ་༦) ཆོས་བཙུ་དགྲ་ནས་བཟུང་དགྲང་ཞག་བདུན་
ཕྲག་གཅིག་རིང་ལྷག་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ཟབ་མའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ནམ་ཡང་མི་གཡོ་བའི་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས།

(༡༠༧ ཉ་༦། ༡༧༡ ཐ་༦། ཟླ་༧) ཆོས་ཉི་ཤུ་གཟུང་སྐར་འབྲོད་སྦྱོར་སྤྱན་སྲུང་
ཆོགས་པའི་ཉིན་མཆམས་རྒྱབ་ནས་བཟུང་དགྲང་ཞག་བདུན་གཅིག་རིང་སྐར་ཡང་
རྩེ་བཙུན་སྤྱི་བའི་སེངྒའི་ལྷགས་བསྟན་སྤྱན་བཞིའི་ནལ་འབྱོར་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་
བར་མཛད། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་བཀྲས་ལྷན་ནས་མི་སྣ་ཆེད་འབྱོར་གདོང་འདི་ཟླའི་
ཆོས་བཙུ་དྲག་ལ་ཀུན་གཟིགས་པའུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་མནལ་
ཚུལ་དང་། ཡང་གིད་ལྟར་འབྱོན་གསོལ་འདེབས་བཀའ་ཚུམ་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཞུ་ཡིག་
འདུག་པ་མགོན་བརྒྱུད་བྱུག་དུ་སོན་འཕལ་ཐུགས་ངལ་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་ཐུགས་
དམ་གསོལ་འདེབས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཆབ་མཆོག་དང་བཀའ་བསྟར་གྱི་སྒོ་
ནས་ལྟར་འབྱོན་གསོལ་འདེབས་ལྷགས་ཚུམ་གྱིས་དབྱུས་གཙང་སེར་སྒྱུ་ཀུན་གྱིས་ངག་
འདོན་བྱ་རྒྱུར་འགྲེམས་སྤེལ་དང་། དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཆེད་ནམ་དགའ་མཆོད་
སྤྲིན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

(༡༠༧ བ་༥། ༡༧༡ འ་༡) འདི་ལོ་བོད་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་སལ་མོ་ཆེ་འབྲུམ་བུའི་
ནད་ལས་བདེ་ཐར་བྱུང་བའི་གཏང་རག་དང་། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ནང་ཡར་འབྲོག་སྟོང་
རའི་མཆོ་ནག་ཁྲག་མདོག་ལྷ་བྱུར་འཁྱུར་བ་དང་། ཉིན་མོ་སྐར་མ་དུ་བ་མཐུག་རིང་
ཤར་སྒྲོར་ལུང་འདྲི་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགྲ་ལྷ་འོད་ལྷན་དགའ་པོ་གཟིམས་རུང་སྤྱན་
འདྲེན་འཕར་མ་བསྟུངས། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ལ་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

དང་། གསེར་འབྲུམ་ཆེན་མོ་ཉམས་གོག་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལེགས་བཟོའི་དོ་དམ་ཅེ་མགོན་
བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་ལ་འབྱོར་ཕྱག་ ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་སྤྱི་
འགལ་རྒྱུན་སེལ་བྱེད་དོ་རྗེ་རྣམ་འཛོམས་དང་། ཁྲོ་བོ་སྤྱོད་བཅེགས་གང་རུང་གི་བྱབས་
ཁྱུས་དང་། ཆེ་རྟའི་དབང་། ཉེན་མཚམས་ཕྱག་དཔེ་ལྡགས་ཁྲིད་བཅས་རེ་མོས་ཚུལ་
གྱིས་ཡང་ཡང་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ (༡༠༥ ཉ་༥། ༡༢༩ འ་༡༡) ཆོས་
བཙེ་ལྷ་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྤྱོད་ལེགས་པར་གཟིམས་རྒྱུད་གཟབ་གསོལ་ཚུགས་པའི་
ཆོགས་དབྱུས་སུ་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཞབས་སོར་བཀོད། ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱང་གི་སྤྱོད་
བརྟན་བཀའ་གཉན་བྱིན་ཅན་ཆང་མར་ཐུགས་སྟོན་བདེན་ཆིག་གི་རྒྱས་བཏབ་པའི་
སྟན་དར་འགྲེམས་འབྲུལ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱང་བཤགས་སོགས་གསུང་
ཆོག་ལྷན་དུ་མཛད་པར་རྒྱ་བྲིལ་དགོལ་གསེལ་དང་། ནང་མཆོད་འཕྲོར་འབྲུལ་སོགས་
ཆོག་མཚམས་སོ་སོར་འབྲུག་མེད་མཛད་པས་ཆོག་གྲུ་མཐའ་དག་དོ་མཚར་ཐོབ། ཆོས་
བཅུ་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཐོག་དགའ་གདོང་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲེན་དང་། ཉེན་མཚམས་རྒྱབ་ནས་
སྐར་ཡང་བདུན་ཕྱག་གཅིག་རིང་ལྷག་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་བསྟེན་སྤྱོད་ཐབ་མོའི་བཅད་
རྒྱར་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཞབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས།

(༡༠༥ བ་༩། ༡༢༤ ཐ་༦) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཉག་སྟེད་སྤྱི་བྱུང་
མདའ་དཔོན་ཟུར་ཁང་པ་ནས་ལོ་ལྔའི་བསྟན་རྒྱུན་ཡོང་འབབ་ཅིས་ཁྱུས་ཀྱི་མཛལ་
རྟེན་ལེགས་འབྲུལ་དུ་མཛལ་རྟེན་གསུམ་དང་། གསེར་སྤང་ལྷ་རེ་ཡོད་པའི་ཐུམ་བརྒྱ་
དང་ཉེར་གཅིག་དང་། རྒྱ་དབྱལ་སྤང་ལྷ་བཅུ་རེ་ཡོད་པའི་ཐུམ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་
ལྷ་བཅས་སྤྱལ་ཏེ་མཛལ་ཁ་ཁྱུས།

(༡༠༥ ཉ་༥། ༡༢༥ ཐ་༧) ཆོས་ཉེར་དྲུག་ཉེན་སྐར་ཡང་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་
ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས། (༡༠༥ བ་༩། ༡༢༥ འ་༥) འདིའི་རིང་ཉེན་

རེ་ཐུན་བཞིར་འཇམ་དཔལ་སྤྲ་བའི་སེངྒེའི་ལྷགས་བསྐྱེས་ལ་གཙུག་པོར་གཞིལ་ཞིང་།
ཐུན་གཤམ་དུ་ཆོས་སྤྱང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་བཅོལ་དང་། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་གཏོར་འབུལ་རྒྱས་པ། ཐུན་གསེང་ནམས་སུ་ཕྱག་དཔེ་འཛིན་སྦྱོར་དང་།
བསྐྱོམ་བསྐྱེས་ཀྱི་གནས་ལ་དོགས་པ་གཙུག་པོར་སོགས་མ་ཆག་པའི་ངོས་ནས་ཉིན་ལྟར་
འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཞལ་འདོན་ནར་མར་སྦྱོང་
བ་སོགས་སྒྲིག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྦྱང་བ་བསམ་གཏན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་མཛད་པ་
ལྷབས་པོ་ཆེ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བའི་ངང་དུ་ཏོར་ལྷ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱ་
བར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་གི་ནལ་འཕྱོར་ལ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་རིང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
བྱ་བའི་སྒྲེ་མོར་གཏོགས་པ་དག་དང་། རྒྱུགས་འབྲུལ་མཆོག་དམན་ནམས་ཀྱི་འཕྱོར་
ཐོན་མཇལ་དར་དང་། གནང་ཆ་ཕེབས་སྒྲེའི་རིམ་པ་མགོན་གཉིར་བརྒྱུད་བཞེས་སྤུལ་
བསྐྱུངས།

ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བཅད་རྒྱའི་ཁོངས་ནས་ཡོངས་འཛིན་
རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་པོར་ཆེ་རྟ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་དབང་དང་།
བྱབས་ཁུས་འབུལ་བཞེས་མཛད།

ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་སྐུ་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞེངས་ཏེ་བཅད་
འོག་དུ་མ་ཚུད་པ་ནམས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་། (༡༡༠ ཉ་༡། ༡༡༦ འ་༡༠) ལོ་གསར་
ཞབས་གསར་བ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་གཅིན་པོ་སློ་བཟང་བཟ་ཤིས་དང་། ས་ལྟའི་རྩེ་
དུང་བྱམས་པ་ཆོས་རྒྱན་གཉིས་ནས་བཀའ་བསྐྱུར་མཇལ་དར་འབུལ་བཞེས་དང་། ལོ་
མཇུག་དགྲ་གཏོར་ཆེན་མོའི་འཆམས་གཟིགས་སོགས་སྤར་རྒྱན་ལྟར་བསྐྱུངས་སོ།

(༡༡༠ བ་༣། ༡༡༧ འ་༡༣) རྒྱ་ལྷག་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་ངོམས་པའི་
དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རིངས་སྤྲ་ཆར་ཡགོང་ས་མཆོག་ན་བཟའ་གོས་ཆགས་ལེགས་

༥ རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་ཅིང་མཆོར་འཛིན་སྐྱེད་ཆ།

པར་བཅོས། དྲངས་ཤིང་གཙང་བའི་དག་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱུ་ཁྱུས་མཛད་དེ་སྤྱགས་དམ་རྟེན་
མཆོག་དམ་པའི་བྱང་ཏུ་སྐྱུ་ཕྱག་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་བདེ་བའི་སྟན་ལ་སྐྱུ་རྣམ་སྣང་གི་
ཆོས་བདུན་ལྟན་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཚད་མེད་བཞི། དགའ་
ལྟན་ལྟ་བུ་མ་སོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཟབ་མོ་གྲུབ་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་
ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཞུ་ཞུ་ཏེ་ཐོག་སྤྱུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་མཆོད་ཡོན་ལྟན་རྒྱས་ཆོག་རོགས་
པ་བཅས་ནས་འཇིགས་མཛད་དོ་རྗེའི་བདག་བསྐྱེད་སྟོན་ཏུ་འགོ་བས་མ་གཅིག་སྤིང་
གསུམ་རྒྱལ་མོའི་མདོན་རྟོགས་སྤྱན་འབྲེན་སོགས་ཞལ་འདོན་དང་། གསོལ་གྱོ་སོགས་
རྟེན་འབྱུང་གི་ཕེབས་སྐྱོ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཕེབས། མཆོན་གཟིམས་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་
དམ་པ་རྣམས་ལ་སྟན་ཤལ་འབྲེམས་འབྱུང་དང་འབྲེལ་བས་བསྟན་འགོ་བདེ་བའི་
སྤྱགས་སྟོན། མོ་བྱང་ཡང་སྤྱོད་ཆོས་གཏོར། ཉིན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དཔྱེས་སྟོན་
ཆེན་མོའི་དབུ་བཞུགས་སུ་ཕེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞུང་སའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྟེ་མོར་
གཏོགས་པའི་མི་དྲག་རྣམས་དང་། མགོན་ཏུ་པོས་པའི་མི་སྣ་ཁག་བཅས་ལ་མཇལ་སྤྱག་
སོགས་ཀྱི་མཛད་སྐྱོ་པལ་ཆེར་སྤར་ལམ་ལྟར་བསྐྱུངས།

ཆེས་གསུམ་ལྟ་ཐོག་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་བཞེས་གྱི་རིམ་པ་ནམས་བྱུང་རྗེས་མ་
གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་མེད་གསུང་བསྐྱར་ཆོག་མ་འཁོར་གསེར་སྐྱེམས་ཐོགས་
མེན་རྒྱས་དང་བཅས་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་དང་། ཡ་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་གྱི་སྐུ་སྤྱར་
ཉེན་དོགས་ཡོད་མེད་གྱི་བརྟག་རིམ་འབྱུང་གནང་མཛད། ཆེས་དགུ་ཉེན་ཡོངས་
འཛིན་རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱབས་ཁྱས་དང་། རྫོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོད་
མོ་ནས་སྐུ་ཆེ་རིང་དུ་བསྐྱིད་བའི་ཉེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས།

(༡༡༡ བ་ན། ༡༡༧ བ་༡) ཆོ་འཕྲུལ་ལྷ་བ་འདིའི་རིང་སྤྱགས་འདུས་དང་ཅན་དུ་
མར་མངལ་སྤྱག་ངལ་མེད་དུ་སྒྲེལ་བ་དང་། སྤྱག་དཔེ་འཛིན་སྒྲེལ་། ལྷན་གྱི་སྤྱགས་དམ་

ཕུར་སྡོག་སྤུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ཉམས་བཞེས་སོགས་ལས་མི་འདའ་བའི་སྒོ་ནས་དུས་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་འཇུར་བྱང་ལ་
དགོངས་ཏེ་སྤྱན་བསལ་འཕར་མའི་བསག་སྤྱང་དུ་མའང་དགུས་བཞིན་ཕྱག་ལེན་ལ་
ཐེབས་པར་མཛད་དོ། །

༡༩༽ བརྟན་བཞུགས་སྤྱི་ཕྱི་རེ་འབྲལ་བཞེས་དང་སྤྱགས་གཉེར་འཕྲོ་མ་ཆད་པའི་ངང་འགོ་ནམས་
རྗེས་འཛིན་དང་བལ་བོད་ཆོང་འབྲལ་འབྲལ་བྱེད་ཞི་འཇགས། ཆོས་སྤྱང་ལག་གི་བསྐྱང་བསྐྱལ་
སོགས་རྒྱས་གཏོང་། བསྟེན་མཆམས་རེ་ལ་འབྲལ་རྗེས་ཕྱག་བྲིས་གསན་སྤྱོད་ལ་བཅོན།

(༡༡༡ བ་པ། ༡༥༧ བ་༡༠༧ ཟླ་༣) ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་
ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་ཆའི་རྒྱལ་མཆན་ལྷན་ཆགས་སུ་བརྟན་ཕྱིར་ཆེ་སྤྱོད་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་དབང་གནད་སྤྱིན་སྤུལ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གཟའ་སྐར་མཆོག་ཏུ་
དགེ་བར་སྟོགས་འགོ་ཡོངས་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛད་བཞེས་དམ་པ་ཡགོང་ས་སྐབས་
མགོན་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དུ་ཞབས་བྱུང་གཞོམ་མེད་རྩི་
རྗེའི་ངོ་བོར་བརྟན་ཆེད་ཅེ་ཤོད་དུང་རིགས་སྤྱི་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ར་ས་འབྲལ་སྤྱང་དང་། རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་གཉིས་སུ་སྤྱི་ལྷའི་
མཆོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆར་རེ། སྤྱི་འཛིན་གཞལ་མེད་ཁང་གི་རྟེན་གཙོའི་སྤྱན་སྤར་ཡང་
སྤྱོད་མཆོད་དང་། ཆོགས་འཁོར་བཅས་གཟབ་རྒྱས་བསྐྱེགས་བཤམས་ཐོག་གམ་བཅར་
རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཆང་གི་རིག་པ་འཛིན་པའི་འདུས་ཆོགས་ལའང་སྤྱི་ཁྱའི་བསྟེན་བསྐྱར་གྱི་
འོ་མ་པས་བསྐྱལ་ཏེ་ཆེ་སྤྱོད་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་སྒོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་མཚུལ་ལྷགས་
བཤད་དང་བཅས་པ་སྤྱིན་རྒྱས་འབྲལ་བཞེས་གྱི་མཛད་སྒོ་བཀའ་རིན་བསྐྱངས།

(༡༡༢ བ་པ། ༡༥༠ འ་༡༧ ཟླ་༣) ཆོས་བཅོ་ལྔ་རྟེན་མདོ་སྤྱང་བསྟན་པའི་གསལ་
བྱེད་ཆ་ཀན་ཏི་ཐོག་སྤྱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་རྟེན་དང་། ཞབས་ཞུ་བ་ལིང་མའི་མི་
བན་ཡུའི་སི་མས། གྱའི་ཁྲིམས་དཔོན། སྤྱང་སི་ཕྱག་མཛོད། མགོན་གཉེར། དབུ་མཛད།

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

དེམ་ཆེ། ཀོ་ཤུ་ཁ་པ། བྱིངས་ཁ་ཤས་བཅས་ས་གསུམ་དུ་འབྱོར་ཕྱག་ལ་བྱོན་པར། ཏོ་ཐོག་
ཐུ་ནས་ཆེན་པོའི་ཁེངས་དེགས་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་ནས་དགའ་གུས་སྟོན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་
ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་སྤྱན་རླབས་ཀྱི་ཕྱག་དགུ་ཕྱགས་སུ་སྦྱལ་ཞིང་། འབས་ཕུས་ཀྱི་ལྷ་ང་
ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་མགོན་གཉེར་གྱི་ཕྱག་བརྒྱུད་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་རེ་རེ་བཞིན་ཕུལ། དེ་
ནས་སྐྱ་གཟན་གསོལ་ཏེ་སྐར་ཡང་ཕྱག་གསུམ་གྱི་འདུད་པ་དང་བཅས་ལྷ་རྩལ་དཀར་
མེར་སྲིད་དུ་རིང་བ་དང་། མཆུལ་རྟེན་གསུམ། གསེར་སྐྱངས་ལས་བྱུང་པའི་འཁོར་
ལོ། སྐག་ཐུང་སྤྲ་ལ། བྱ་རུའི་མེད་བ་སྟེ་འདོགས་ཅན་བཅས་ཡསྐབས་མགོན་མཆོག་
གི་ཕྱག་དུ་ཕུལ་ནས་གསོལ་བ་ནན་ཆེར་བཏབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་
གདན་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱི་ཆེན་པོ་ལའང་མ་བཞུགས་པར་ (༡༡༩ ཉ་ལ། ༡༡༡ འ་༩) གོས་ཁ་ཤིན་
དུ་དམན་པའི་སྟེང་དུ་གུས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་འཁོད་ཅིང་བཞུགས་པ་ལ། ཡལོང་ས་
མཆོག་ནས་ཀྱང་ཐུགས་དགེས་བཅེ་ཆེན་པོས། ཆོས་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས།
ཁ་དོ་སོགས་ངེ་བཞིན་ཡང་དག་སྟོན། ཁེས་པ་ལྟར་ཀུན་སྟོང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོ་
ནས་སྟོན་འགྲོའི་གསུང་བཤད་ངེ་ལྟར་འཆམས་པ་དང་འབྲེལ་ཤིས་རབ་སྟིང་པོ་དང་།
འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
ལེགས་པར་འཇུགས། ཁེས་པའི་བར་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ་བ། ཏོ་ཐོག་ཐུ་ནས་གཏང་རག་
ལེགས་འབུལ་གྱི་ཡོན་དུ་ལྷ་གོས་ནང་མཛོད་ངེ་མ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དུང་དཀར་པོ་
གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་དངུལ་གཤོག་མ་ཆ་གཅིག་ཕུལ་བས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་
ཕྱོགས་ཀུན་དུ་སྟོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐུ་ཐོག་མའི་སྟོ་ལེགས་པར་འབྲིགས་པར་
གྱུར་ཏོ།

དེ་ནས་གསོལ་འབྲས་དང་ལྷགས་སྤྱོད་བཞེས་སྟོ། ཤིང་འབྲས། བཞེས་བྱར་
སོགས་ཀྱི་ཕེབས་སྟོན་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཕེབས། ཕྱག་མཛོད་དང་། མགོན་གཉེར། ཨི་

བན། ཁྲིམས་དཔོན་ནམས་ནས་ཀྱང་མངལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྱུལ་བསྟན།
མི་གྲངས་ལ་བརྟེན་ལ་ཕྱག་སྲུང་སྦྱུལ་ཏེ་རྟོ་ཐོག་སྤྱོད་མཐུན་དང་། དེ་བྱིངས་བྱི་
འབྲང་སེར་སྦྱ་ཆང་མ་མཐོན་ཁང་དུ་བཞག་སྟེ་ཇི་ལྟར་འོས་པའི་སྟོན་མོས་ཆེམས་པར་
མང་ད། འདི་ཉིན་དགའ་ལྡན་ཡང་ཆེར་མཆོད་ཡོན་བྱུང་གཅིག་དང་། ཆ་ཁན་རྟོ་ཐོག་
སྤྱོད་གསལ་ཆོགས་ལྟན་རྒྱས་བསྟུངས།

ཆེས་བརྟུང་གྲུ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཆ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྡེ་ནས་ཡལོང་
ས་མཆོག་ལ་དབེན་གནས་ཆེ་ཆོག་གྲིང་གི་འདོན་བསྐྱིགས་ཆོས་སྦྱོང་པོ་དག་གཅིག་དང་།
གྲུ་སའི་ཆོས་སྦྱོང་རབ་གསལ་དུ་གྲགས་པ་པོ་དག་གཅིག་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷང་འབྱུལ་
བཞེས།

(༡༡༩ བ་ལ། ༡༥༡ འ་མ) ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་བརྟུང་ཉིན་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
མཁུན་པ་དང་། དད་སྟོབས་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་མངའ་བ་ཆ་ཁན་རྟོ་ཐོག་སྤྱོད་ཀྱན་དགའ་
རྒྱལ་མཆོན་ནས་ཡར་རྒྱལ་དབང་ཕྱག་ན་པ་རྫོའི་ཞབས་བྱུང་རྩོམ་ཇིའི་ཁྲི་ལ་གཡོ་མེད་
བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཆེད་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་གཙོ་
འཁོར་གྱི་སྤྱན་སྦྱར་བརྒྱ་ཕྱག་བརྟུའི་མཆོད་སྦྱིན་ཆར་དུ་དངར་བ་བཤམས་ཤིང་། ཕན་
བདེ་ལེགས་བཤད་གྲིང་པ་ཆོགས་ཡོངས་སྤྱི་ཁྲིའི་ཡོན་གྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་ཆེ་སྦྱིན་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྟོན་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཁིང་ཁམས་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་སྦྱིན་
རྒྱས་དང་། མདུ་ཅི་ནའི་ལུལ་སྤོངས་ནས་ཐོན་པའི་སྤྱད་པ་རོ་མཆར་བ་དུ་མའི་ལེགས་
སྦྱོས་སྤམས་མཐོ་བ་བཅས་འབྱུལ་བཞེས་ཀྱིས་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཀྱན་གསལ་གྱི་
མཐའ་དང་མཉམ་པ་བསྟུན་རྟོ།

(༡༢༠ བ་༣། ༡༥༡ འ་ལ) མོ་རྫོལ་ཨོ་རོད་ཆོ་བཞིའི་ཤོག་དགེ་སྦོང་དོན་འབྲུབ་
དང་། བཟང་པོ་གཉིས་ནས་དད་པས་བསྟེན་བསྟར་བའང་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་ཇི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

ལྷར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷར་སླ་མའི་ནལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་། གསོལ་
འདེབས་དམིགས་བརྟེ་མའི་ལྷགས་ལུང་དང་། གསོལ་བསྐྱང་ང་བྱར་སྤྱང་བྱིན་སོགས་
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་གནང་ཆས་རེ་བའི་ཡོལ་གོ་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཛད།

(༡༡༥ ཉ་༣། ༡༥༩ འ་༦) ཆ་ཀན་ཞབས་གས་དགེ་ཚུལ་བྱམས་པ་གྲགས་པ་
དང་། བྱམས་པ་བསྟན་དར་བྱང་ནས་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་སྤེལ་ཏེ་ཞུས་རོར་
དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་། དམིགས་བརྟེ་མའི་ཆོས་འབྲེལ་སྦྱལ། ཆོས་ཉེར་བདུན་
ལ་དབྱ་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོའི་ལུང་དོན་ལྷར་མོན་ཁུལ་མཆོད་ཉེན་བྱིན་ཅན་ཞིག་
འདིག་ཏུ་ཉེ་བ་ཉམས་གསོར་འགོ་མི་ཅེ་བྱང་བསྟན་འདིན་དར་རྒྱས་ཐོན་གནང་དང་།
ཆ་ཀན་ཞབས་གས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོད་དང་། བྱམས་པ་སྐྱབ་བ་གཉིས་ནས་མཆོད་ཡོན་ལྷན་
རྒྱས་ལ་གསོལ་སྟོན་ཕུལ་བར་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ལྷགས་ལུང་ལེགས་པར་སྦྱལ།

(༡༡༥ ཉ་༥། ༡༥༥ ཐ་༩) སྐྱབ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ (༡༡༦ ཉ་༥། ༡༥༦ འ་༧) ནམ་མཁའ་
གཡའ་དག་ཅིང་། ཆར་གྱི་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ཞིང་པ་ནམས་སྟོན་འབྲས་བསྟུ་མེད་
དུ་སོང་དྲོགས་ཉམ་ཐག་ཅིང་། བག་མི་མེབས་པར་ཡོད་པ་ལ་འདི་ཉེན་གཟིམས་རྒྱུང་
དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེའི་ཞལ་དཀར་གྱི་མཐོངས་སུ་ཆབ་ཟངས་རྒྱས་བཀའ་སྟེ་སྦྱ་ལུས་
རིལ་པོ་ཞུས་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བྱམས་ཁང་བརྒྱད་འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ཤུ་རའི་
སྤྱན་རྒྱར་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྦྱ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བས་སྤྱན་འདེན་ཞུས་གསོལ་
དང་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས། འཕགས་བསྟོད། ཤིས་བཟོད་བཅས་གནད་
སྟོན་བསྐྱངས་པས་དེ་འཕལ་རྒྱ་འདིན་གྱི་ཆོགས་རྒྱལ་པོ་འཁྲིགས་ཏེ། དབྱར་ང་དལ་
གིས་དགོད་པ་དང་བཅས་ཆར་གྱི་རྒྱན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པར་བབས་པས་རི་རྒྱང་
ཐམས་ཅད་མཆད་གྱི་གོས་གྲོན་པ་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་། སྦྱེ་བོ་ནམས་ཀྱང་བདེ་བར་དབྱགས་
ཕྱིན་ཏོ།

ཚུ་སྟོན་ཟླ་བའི་ (༡༡༤ བ་༡། ༡༥༥ བ་༥) ཆོས་དྲུག་ལ། (༡༡༤ བ་༡། ༡༥༥ བ་
༦) ཀུན་སྒྲིང་ང་སྐུ་སྟོབ་ཟུང་ཆེ་དབང་ལ་ངོ་མ་སྒྱིའགའི་གདན་ཐོབ་དང་། དར་ཉན་
གྱི་གོ་གནས་གསོལ་རས་སྟུལ།

(༡༡༥ ཉ་༤། ༡༥༥ བ་༥) ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རུ་སྒྲིང་ཉོ་ཐོག་ཐུ་
སྟུལ་སྒྱུ་ནས་རིགས་རྒྱུང་ཆོགས་ལངས་བྱུ་བ་པའི་སྒྱུ་སྟུལ་མངལ་ཉེན་འབུལ་བཞེས་
དང་། ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་གཟིམས་རྒྱུང་དགའ་ཡང་དུ་ཡོངས་འདྲིན་བྱམས་པའི་མཆན་
ཅན་ནས་ཆེ་རྟ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་དབང་འབུལ་བཞེས་མཛད། དེ་རྗེས་མཆོ་སྟོན་
འབུལ་རིགས་སུམ་ཚུ་སྟོར་དང་། རྟུ་ལངས་འགོ་པ་དཀོན་མཆོག་ཆེ་རིང་ཅན་མི་གྲངས་
ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ནས་ཉེན་གསུམ་གསོལ་འབྲས་སོགས་སྟུལ་བར་བྱུག་སྟུང་དང་། རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་སྟུགས་ཀྱི་ལྟགས་ལུང་སྟུལ། ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་གཟུངས་སྟོར་
འཕྲོད་སྟུར་དགེ་བར་དེགས་པའི་རྗེ་པོ་འོད་ལྡན་དཀར་པོས་རྩོ་རྗེའི་ལུང་གིས་བསྟུལ་
བ་བཞེན་རྒྱལ་ཆབ་ཐུང་ཞན་ཉོ་ཐོག་ཐུ་ཆེན་པོ་བསྟན་འགྲུའི་དགེ་ལེགས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་
ཕྱིར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་རིང་མིན་ཆེབས་བསྟོད་གནང་རྒྱུའི་ཐོན་
བྱུག་དུ་ཕེབས་པར་ཆེབས་ཞབས་སྟོན་འཁོར་ཆང་མར་ཇ་བྲལ་བྱུག་སྟུང་དང་ཐོན་
གནང་། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་ཡལོངས་ཆེན་པོས་མངལ་དར་ནང་མཛོད་དེ་མ་
མེད་པ་ཞིག་བྱུག་བསྟར་གྱིས་སྟུལ་ཏེ་གསོལ་ཆོགས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་དུ་མཛད།

(༡༡༥ ཉ་༤། ༡༥༥ བ་༡) ཉིན་ལྟར་ཕུད་མཆོད་ཀྱི་གསོལ་ཟན་ལ་སྒྱུ་བརྟན་གང་
མང་བཏབ་སྟེ་རབ་གནས་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལྷ་མར་ལྟར་དང་པོའི་ལས་
ཅན་ཐབས་ཀྱིས་བསྟུལ་ཕྱིར་གཟིམས་རྒྱུང་དགའ་ལྡན་ཡང་རྩེའི་ནང་ལྟར་བཤགས་
དང་འབྲེལ་བའི་སྒྱུ་བྱུག་གྲངས་གསོག་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་དོ།

༥ རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་པའི་མཆོད་པའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་ཆ།

(१११ བ་༣། ११० བ་༩) སྟོན་དུ་ཆོགས་མཆོད་མེར་སྐྱེངས་ཀྱི་ནུབ་མོ་བལ་
 བོ་ར་ཏ་མ་ན་ཞེས་པ་དང་། རྩོགས་འབྲལ་བུད་མེད་གཉིས་བྱུ་རུའི་ཉོ་ཆོང་མ་འཁྲིགས་
 པའི་ཁར། བལ་བོ་ནས་བྱུ་རུའི་ཕྱིང་བའི་རྒྱས་ཁག་བཅུགས་པས་པན་ཚུན་ལལ་ཚོད་
 ཟིང་གིག་ངེ་ཆེར་སོང་སྟེ་ས་སྤྱིབ་མཆམས་བོད་ཁོངས་སྐྱུ་མེར་འབྲེས་མ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་
 མས་བལ་བོའི་ཆོང་ཁང་ནམས་རིམ་གྱིས་བཅོམ་འཕྲོགས་ཀྱིས་འུར་བྱིང་ཅི་ཆེ་བུང་།
 དེ་མ་ཐག་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་འཁོར་ལོས་བྱབ་པར་མཛད་དེ། བྲ་ས་སོ་
 སོའི་བྲ་རིགས་བལ་ཐོག་འཁྱེར་མི་ངོས་ཟིན་པ་ནམས་སྤྱིག་ནས་བུང་། དེ་མིན་ནམས་
 ལའང་འབྲེས་ལྷན་མེད་པའི་མནའ་གན་དམ་པོར་བཞེས་པ་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷངས་འཛིན་བཞིན་འོན་ཆེ་བ་མཛད། བལ་བོའི་ཆོང་ཁང་པལ་མོ་ཆེར་གོ་རྒྱ་རྒྱལ་
 ཁང་ནས་ཆོང་རྩ་བསྐྱར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འབྲལ་དུ་གཞི་འཁྱུན་ཆོད་པ་མ་བུང་།
 ཡང་། བལ་བོད་ས་མཆམས་སུ་གཞུང་དང་། གདན་སའི་སྐྱེ་ཆབ་མངགས་ཏེ་ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་འཕྲོས་མོལ་མཛད་པས་པན་ཚུད་འཁྱུག་བྱིང་གི་ཡོ་འཁྱོམ་མ་དགོས་པའི་ནི་
 ཆིངས་ལེགས་པར་འདུམས།

[illegible]

ཕུར་སྟོན་སྤྱོད་སྤྱོད་བསྟན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

བསྟན་སྤྱོད་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་དུ་དགེས་ཤིང་། ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཐུ་
ཚུལ་མངོན་པར་ངོམས་པའི་དགེ་མཚན་དུ་མཁའ་བཞད་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༣༠ བ་༡། ༡༩༩ བ་༡༣) ལྷ་བ་བརྩ་པའི་ (༡༣༠ བ་༣། ༡༩༩ འ་༡༠) ཆོས་
བཞི་ཉིན། རྒྱལ་ཚབ་ཡོངས་འཛིན་ཏེ་ཐོག་སྤྱོད་ལུགས་ཆེན་ཆུང་སྤྱོད་སྤྱོད་
རིམ་མངོན་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་ལེགས་པར་གྱུ་བ་ནས་ (༡༣༠ བ་༤། ༡༩༩ འ་༥) གཟིམས་ཚུང་སྤྱོད་
ཆོགས་འདོད་འབྱེད་དུ་ཡགོང་ས་མཚོག་མངལ་འཕྲད་དུ་བྱོན་པར། ཡབ་སྲས་གཉིས་
ཀྱི་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉེ་ཞོའི་སྤྱོད་གཞིལ་མེད་པར་གསེར་ཞལ་ལྷ་
མེར་འཛོམས་པས་དགེས་སྟོན་ཆོད་མེད་པ་དང་བཅས་མངལ་དར་ཉེན་གསུམ་འབྱུང་
བཞེས་དང་། གཞིས་བྱེས་དགེ་བའི་གསུང་སྤྱོད་མཐར་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་རང་གི་བསྟོ་
གནས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བྱུག་ཐེབས།

(༡༣༡ བ་༥། ༡༩༩ འ་༦) ལྷ་བ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་གཟའ་སྐར་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ཉིན་ཡགོང་ས་བྱུག་ན་པས་དུར་སྤྱོད་གར་གྱི་ནམ་པར་རོལ་པ་གང་
ཉིད་སྐར་ཡང་དགོས་པའི་བྱུང་པར་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་ནས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
ཞིག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅད་རྒྱ་མངོན། (༡༣༡ ཉ་༣། ༡༩༩ འ་༡) དེ་ཉིན་སྤྱོད་སྤྱོད་
བཞིའི་དངོས་གཞིར་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱལ་འཕྱོར་ཅེ་གཅིག་གི་ངང་
ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་བསྟན་ཅི་འབྱུང་དང་། སྤྱོད་གསེར་ཆུང་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔེ་འཛིན་སྤྱོད་དང་།
སྤྱོད་སྤྱོད་གངས་གསོག་ མཚོད་གཏོར་འབྱུང་གཤོམ་སོགས་དོན་ལྡན་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་
ནས་རྒྱལ་ལྷ་བའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་བར་བྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་ནམ་པར་བཅད་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་རོལ་པས་འདའ་བར་མངོན་ཅིང་། དེའི་མཐུས་ཟབ་གསལ་སྤྱོད་
བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་ཆོག་མཁའི་ལམ་བཞིན་བྱེ་བར་གྱུར།

(༡༣༢ བ་༥། ༡༩༩ བ་༦) དགའ་ལོ་དགུ་བཞེས་པ་ཤིང་སྤྱོད་གནས་ལོའི་རང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

ཞལ་ཐོག་མར་ངོམས་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྣ་ཆར་རྒྱལ་གྱི་སྤྱགས་དམ་གྲུབ་རྗེས།
མཚན་གཟིམས་ཁང་དུ་མཆོད་ཡོན་གསེར་ཞལ་ལྷན་འདྲེས་ཐོག་སྤྱི་གསུམ་དབང་
རྒྱུ་དཔལ་ལྷན་རེ་མ་ཏིར་གསུང་བསྐྱང་དང་། སྤྱགས་སྟོན་སྟན་ཤལ། ཉེན་འབྲེལ་
གསོལ་ཞབས་ཀྱི་ཕེབས་སྟོ་སོགས་མཛད།

(༡༩༧༩ ཉ་༡། ༡༩༩༩ མ་ལ། ཟླ་༡) ཆོས་དགུ་ཉེན་བསྟན་འགྲོའི་དགེ་ལེགས་
འཕེལ་ཞིང་། སྤྱི་སྤྱིར་ཉེས་འཆུབ་ཞི་བྱིར་བདུན་གཅིག་རིང་ཆོས་སྤྱང་གྲགས་ལྷན་
རྣམས་ཀྱི་གསུང་བསྐྱང་གནད་སྟོན་མཛད།

(༡༩༧༩ བ་༢། ༢༠༠༠ འ་༡༠) སྟོན་རྒྱལ་བུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པས་ཀྱང་སེམས་
ཅན་སྟོན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བྱིས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱང་དུ་
ཡི་གེའི་གྲུ་ཞུགས་ནས། (༡༩༧༩ ཉ་༡། ༢༠༠༠ འ་༢) ཡི་གེ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་མཛད་པ་
དང་མཐུན་པར་བྱས་དཔེ་སྤྱགས་འདྲིན་དང་། གསན་བསམ་གྱི་ཞར་དུ་བྱས་སྤྱོད་
གནད་རྒྱུ་སྤྱགས་གཏན་ཞེས་བ་ལྟར་ཆོས་ལྡན་གཟུང་སྐྱར་འཕྲོད་ཤིས་དགེ་བའི་སྣ་རྩ་
གཟིམས་ཚུང་དགའ་ལྷན་ཡང་རྩེར་མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་དང་། བྱས་བྱིས་སྟོན་འབུལ་
ཞབས་ཞུ་བ་ཡི་གེའི་འདུ་བྱེད་ལ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན་པ་སྤྱི་བཅར་གཟིམས་དཔོན་
མཁན་པོ་བར་ཞི་བ་བཅས་སྤྱི་མདུན་དུ་འཁོད་ནས་ཉེན་འབྱུང་གི་གསོལ་གྲོ་གསོལ་
ང་བཞེས་སྟོ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཕེབས་པ་དང་། གཟིམས་དཔོན་མཁན་པོ་ནས་སྤྱང་
ཤིང་གི་ངོས་སུ་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དབྱིབས་གཟུགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱིས་ཏེ་
ཕུལ་བར། དེའི་སྟེང་དུ་བཟོ་བྱས་མ་ཉམས་པར་བྱས་སོར་གྱི་འདུ་བྱེད་རྒྱུར་བའི་དབུ་
འཕྲོགས་བསྐྱུངས།

༡༩༡ བོར་སྤྱང་དང་རྩེ་རུ་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱིས་གསན་བསམ་རྒྱུ་སྤྱོད་ངོས་འགོ་རྣམས་བརྩེ་བས་
རྗེས་འདྲིན་དང་བཟན་བཞུགས་རེ་འབུལ་བཞེས། མཚན་ཉིད་ལ་སྤྱགས་གཉེར་དབུ་འཕྲོགས་ཀྱི་ཉེན་

འབྲེལ་བསྒྲིགས།

(༡༡༥ ཉ་༡། ༡༠༡ འ་༡༡) ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ (༡༡༥ ཉ་༡། ༡༠༡ འ་༡༡) ཆོས་བཞི་
གཟའ་སྐར་འབྲུང་འཕྲོད་མཆོག་ཏུ་དགོ་བར་ཡགོང་ས་ནམ་འབྲེན་མཚུངས་མེད་གང་
ཉིད་ཀྱི་མངོས་སྒྲུ་ལུ་ཐུམ་མ་རའི་ལང་ཆོ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་ལ་ཙོ་འདྲི་བའི་
དག་བྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་བཞེས་པའི་སྤང་དུ་ནོར་གླིང་བསྐལ་
བཟང་པོ་བྲང་ག་ལ་བར་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱར་རྒྱུར། ཐོ་རེངས་སྤྲ་ཆར་གན་རྩོ་ལའི་
ཡང་སྟེང་ནས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རོལ་ཆ་དང་པོས་སྤྲན་བསྐྱས་རྩེས་ (༡༡༥ ཉ་༥། ༡༠༡ འ་
༥) སྤྲན་འབྲེན་རྒྱ་གླིང་དང་། སྟོས་འཛིན་པ་སོགས་སྤྱི་བྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་མདུན་བདར་
བཞིན་ (༡༡༥ བ་༡། ༡༠༡ བ་༥) ཕྱོན་ཏེ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དགའ་བའི་
ཆལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཀུན་ནས་འབྲུན་པར་བཟོད་པའི་པོ་བྲང་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་
དགའ་ཞིང་། ལྷ་ན་སྤྲུག་པ་དེར་སོན་ཏེ་ཐེག་པ་ལས་བཤོལ་མ་ཐག་མཚན་གཟིམས་
ཁང་དུ་མེབས་ནས་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པའི་སྤང་བརྟན་གྱིས་གཙོས་པའི་རྟེན་
ནམས་ལ་ཐུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་འབུལ་གནང་དང་། (༡༡༥ བ་༥། ༡༠༡ བ་༡༡) རྟེན་
འབྲུང་འབུལ་བཞེས་དཀར་དམར་གྱི་སྟོན་ཆེན་བཅས་ལ་དགྲས་བཞིན་རོལ་བར་
མཛད།

(༡༡༥ ཉ་༡། ༡༠༥ བ་༡) ཆོས་དགྲ་ཉིན་གནས་རྒྱུང་ལུང་བཞིན་མཚན་
གཟིམས་ཁང་དུ་ཐུར་མཛད་མགོན་པོ་གཙོ་བྱུར་གྱི་བསྟན་སྤྱང་ནམས་ལ་གཟབ་
གསོལ་འཕར་མ་སྟོན་རྒྱས་བསྐྱངས། (བསྐྱས་)ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད་གསན་བཞེས་
རྒྱན་མར་མཛད།

(༡༡༥ བ་༥། ༡༠༥ བ་༡༡) ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་དུག་ལ་(བདུས་)ཐོར་ཤོད་
འབུལ་རིགས་ཁག་གཅིག་ལ་ཕྱག་དབང་བྱིན་སྤྱང་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟངས་། ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ཉིན་སོག་འབྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་དགའ་ལྟ་
བརྒྱ་དང་དམིགས་བརྟེ་མའི་ལྷགས་ལྟངས་། (༡༣༤ ཉ་༥ ༣༠༥ འ་༡) ཆོས་ཉེར་གཉིས་
ཉིན་ལྷན་སྦྲེས་བཟོ་བ་མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ནས་ཉིན་གསུམ་གསོལ་འབྲས་སོགས་
སྤུལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་། དགའ་ལྷན་ལྟ་བརྒྱ་མ་དང་། དམིགས་བརྟེ་མ། མ་ཆིའི་
ལྷགས་ལྟངས་བཅས་སྟུལ།

(༡༣༤ ཉ་༥ ༣༠༥ ཐ་༦) ཆོས་ཉེར་དྲུག་ལ་ལྟ་ལྷན་དོ་བོ་ཆེན་པོར་ཡོན་ཆབ་
ཀྱི་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱུན་འབྲུལ་མཆོད་གོགས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་དང་། རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟངས་གནང་།

(༡༣༤ ཉ་༡ ༣༠༦ ཐ་༧) ཉིན་ལྷན་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་རེ་མོས་ཀྱིས་
གདན་དྲངས་ཏེ་ཐུགས་འཛིན་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད་དང་། གཟིམས་དཔོན་བར་ཞི་བས་
ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་གས་དང་། ཞབས་བསྟུལ་ཡང་ཡང་ཁྱུས།

(༡༣༤ ཉ་༥ ༣༠༦ འ་༡༠) གཉེར་སྟོན་རང་རིག་དོ་ཇེ་དཔོན་སྟོབ་ནས་རང་
ལྷགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆོ་ཆོ་སྐབ་ཁྱུས་པའི་ཆོ་རྒྱས་དང་། མཇུག་དར་སྤུལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་།
ལེགས་སྦྱོར་སྟུལ།

(༡༣༤ བ་༡ ༣༠༧ ཐ་༡) ཆོས་ཉེར་གསུམ་གཟུངས་སྐར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ཉིན་ཡགོང་ས་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་གྲུ་འཛིན་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས་བསྟོད་གནང་།

(༡༣༠ བ་༣ ༣༠༧ འ་༣) ལྷ་བ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་ལྷ་ལ་མེར་བྲེས་པར་བྱིན་སྟོན་
མོ་བ་གྲུ་གངས་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་མཇུག་ཁ་ཕྱག་དབང་སྟུལ། གནས་རྒྱུད་དག་ལྟའི་རྩེ་
བོའི་བཀའ་ལྟར་དགོངས་དོན་སྐྱ་ཆོའི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་བྱིར་རྒྱལ་ཆབ་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་པོའི་རྩེས་གནང་དང་། ཆོག་འདི་
ལྟར་རྒྱན་བཅས་ཁྱེ་བར་མཇུག་ནས་སྐྱ་ཡོན་ཡང་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་སྟུལ་ཞིང་། དེ་ཉིན་

ནས་ཆེ་སྤྱོད་ཏུ་རེ་དཀར་མོའི་ལས་རུང་གི་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱའི་དབུ་འཇུགས་
བསྐྱུང་རྒྱར་བཅད་འོག་ཡོད་མེད་མཐའ་དག་གི་མཇལ་དར་འབྱུལ་བཞེས་དང་། ཉིན་
མཆམས་རྒྱབ་མཆམས་ཐོ་བསྐྱེད་ཆོག་དང་བཅས་ནམ་གཡེང་འདྲུ་འཛིན་འཁྲུལ་
འཁོར་རྒྱན་བཅད་དེ་སྐྱེ་མཆམས་དམ་པོར་བཞུགས། ཆོས་དྲུག་གི་སྤྱོད་ནས་བཟུང་
ཉིན་ལྟར་རྒྱན་གྱི་ཞལ་འདོན་ཉམས་མེད་ཐོག་ ལྷག་པའི་སྤྱིའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་
དུ་རེ་བའི་ངང་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ལྷགས་བསྐྱུངས་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཞིང་། དགོང་
མོ་ཆོས་སྐྱོང་སྤྱིའི་གཏོར་འབྱུལ་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་ཆག་མེད་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་
བསྐྱུངས།

(༡༩༡ ཉ་༩། ༡༡༠ འ་༡༠) ཏོར་ཁྲ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཁྲ་མཐུག་བར་རྒྱལ་བ་
དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་བཙོན་པས་འབྱུ་འབྱམ་བསྟེན་
གངས་ཀྱང་ཆད་དུ་ཕྱིན་པ་ལོངས་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༩༡ བ་༥། ༡༡༡ འ་༡) བར་འདིར་གིང་བྱ་ལོའི་མཇུག་དེ་བ་སོགས་ཡིག་ལམ་
མ་རྟེན་པས་མཇུག་སྒོ་གང་བསྐྱུངས་འདིར་འགོད་མ་རུས་ཀྱང་། འཆར་ཅན་གང་ཡིན་
སྤྱོད་ལོའི་ལམ་དང་མཚུངས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རིགས་པས་རྟོགས་གིང་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་བཞེས་པ་མེ་བྱི་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་འཇུག་
པའི་ཐོ་རེངས་སྤྱོད་འོའི་ཆར་མཆན་གཟིམས་ཁང་དུ་མཆོད་ཡོན་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཞལ་
འཛོམ་གྱིས་སྤྱོད་མོའི་གསུང་བསྐྱུང་དང་། དེ་ནས་སོ་བྱང་ཡང་ཆེར་གཏོར་སྐྱོང་། ཆོམས་
ཆེན་སྤྱི་ཞེའི་སྤྱན་ཆོགས་སུ་ལོ་གསར་གྱི་དགྲེས་སྟོན། ཉིན་གཉིས་པར་རྒྱལ་པོ་ལོ་
གསར་གྱི་སྟོན་ཆེན། ཆོས་གསུམ་ལ་མཆན་གཟིམས་ཁང་དུ་གསུང་བསྐྱུང་བརྟག་བྲིལ་
སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྟར་རྒྱས་པར་མཇུག་ཅིང་། འདི་ཉིན་སྤྱོད་ཐུག་བྱུར་པ་འཇུག་དབྱངས་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ཀུན་དགའ་ནས་འཕྱོར་སྟོབས་ཀྱི་སྟོ་འཕར་བྱེ་སྟེ་རྟེན་མཆོག་དམ་པའི་སྤྱན་ལྷན་སྤྱ་
ལྷའི་མཆོད་ཆོག་ས་བསྐྱེགས་བཤམས་ཐོག་སྐྱབས་འགོ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་འདུས་
ཆོག་ས་ལའང་མང་འབྱེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་བསྟེན་པའི་གྲུལ་དབྱུར་ཡགོང་ས་ཆེན་
པོ་སྤྱན་དངས་ཏེ་བརྟན་བཅུགས་མཐུལ་བཤད་འབུལ་གྱི་སྟོ་ནས་ལེགས་ཆོག་ཀྱི་ས་
བོན་སྤྱན་མེད་པ་བསྐྱེན། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་ཡོངས་འདྲིན་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་ནས་
ཆོ་རྟ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་དབང་འབུལ་བཞེས་དང་། མི་གངས་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་མཇུག་
ཁ། དེའི་བྱེ་ཉིན་ཤེལ་དགར་གྱུ་རིགས་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་མཇུག་ཕྱག་དང་། རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ།

(༡༩༡ བ་༡ ༡༩༡ འ་༤) མངའ་རིས་པ་ཉི་མ་རྒྱལ་པོ་སོགས་མི་གངས་བཞི་
བཅུ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་དང་། སོག་འབུལ་འགའ་ཞིག་ནས་གསོལ་ཆོགས་སྤུའ་ཏེ་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དགའ་ལྷན་སྤྱན་བཅུ་མའི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ།

(༡༩༡ བ་༣ ༡༩༡ འ་༧) ཆོ་འབུལ་རྒྱ་བ་འདིའི་རིང་རྒྱན་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་
རིམ་པ་གང་ཡོད་ཉིང་སྐྱུ་ཕྱག་སོགས་བསག་སྐྱུང་གི་ཉམས་བཞེས་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྩོན་པ་
རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྟེན་པ་དང་། ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་དད་མཇུག་བ་དུ་མར་མཇུག་ཁ་
ཕྱག་བྱིན། བར་གསེང་རྣམས་སུ་ཕྱག་དཔེ་འདྲིན་སྟོར། ཕྱག་བྲིས་འདྲི་སྟོང་སོགས་དོན་
ལྷན་འབའ་ཞིག་གིས་འདའ་བར་མཇུག་ཅིང་། ཆོས་ཉེར་ལྷ་ལ་གཟིམས་རྒྱུང་ཆོས་སྤྱི་
ཀུན་གསལ་ནས་མི་རྟེན་བང་རྩལ་འགྲན་པ་ལ་ཐུགས་ཞིབ་བསྐྱུངས།

(༡༩༡ ཉ་༣། ༡༩༡ འ་༡༡། རྒྱ་༡) ཆོས་བཅུ་ལ་བསམ་ཡས་མི་འགྲུར་རྒྱན་གྱིས་
ཐུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་ཤོག་ཆེ་བ་ལེགས་བཟོའི་དོ་དམ་སེར་སྐྱ་གཉིས་ལ་
ཐོན་ཕྱག

(༡༩༡ ཉ་༣། ༡༩༡ འ་༦) ཆོས་སུམ་རྒྱ་ཉིན་བྱམས་ཁང་སོགས་ལ་གནས་

ཕུར་སྡོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

གཟིགས་དང་འབྲེལ་ས་གསུམ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་སེར་སྤྲངས་ཆེན་
མོར་ཐུགས་ཞིབ་དང་། གཟིམས་ཚུང་བདེ་འབྲིལ་དུ་རྒྱ་བྱབ་ས་གནད་ཁག་ལ་སྤྲ་རྒྱུའི་
ས་བཅུད་བུམ་གཏེར་ཡོད་པར་ཕྱག་ནས་གནང་།

(༡༩༩ ཉ་༢། ༡༩༧ བ་༩)མདོ་སྤྲེད་ཉག་རོང་ས་སྤྱང་གཙང་དམག་གི་འགོ་བྱེད་
ལུང་ཤར་དང་། སྤིང་དཔོན་གསུམ་ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་སྤྲེགས་བྱེད་སྒོའི་བཀའ་བསྟར་
སྤུལ།

(༡༩༩ བ་༩། ༡༩༧ འ་༢) ཆོས་བཅོམ་ལྷ་གཟའ་ཆོས་དགེ་བར་ཅེ་ཤོད་དྲུང་
རིགས་སྤྱི་ནས་རང་རང་གི་དངོས་འབྱོར་ལ་སེར་སྤྲེད་ཀྱན་དཀྱིས་བཤེགས་ཏེ་རྒྱལ་
སྤྲེག་ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་རྣམ་དཀར་གྱི་སྤྱིན་སྤྱང་ལ་འབྲུན་པར་བཟོད་པའི་མཆོད་
ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པ་མངོན་པར་འདུ་བཀྱིས་ཏེ་ར་ས་འཕུལ་སྤྲང་དང་རྒྱས་བཏབ་ར་
མོ་ཆེ། བྱ་འཛིན་པོ་བྲང་བཅས་གྱི་རྟེན་མཆོག་དམ་པ་རྣམས་གྱི་སྤྱན་སྤར་སྤྱིག་འབུལ་
ཞུས། སྤྱི་བཅར་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་དགེ་འདུན་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་
ལའང་ཉིན་འཁྱོངས་གྱི་སྤྱི་ཞུས་བསྟེན་བཀྱར་བའི་ལེགས་ཆོགས་གྱི་མགོན་དུ་སྤིང་
ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཆེ་སྤྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་གསུང་ཆོག་གི་སྒོ་
ནས་བརྟན་བཞུགས་མཆོལ་བཤད་པ་དང་བཅས་སྤྱིན་རྒྱས་སུ་སྤུལ་ཏེ་སྤྱི་ཆེའི་རྒྱལ་
མཆོན་སྤིང་མཐའི་བར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་དག་པར་བསྤྲིགས་ཤིང་། དེ་
མཐུན་གྱི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོའང་སྤུལ་བར་ངས་སོ། །

(༡༩༧ ཉ་༢། ༡༩༧ འ་༣) སྤོན་གྱི་དམ་པ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་རྩེ་རང་ཉིད་གྱི་
འཁྱུངས་རབས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པར་རང་ཉིད་གང་
ལས་གཤེགས་པའི་ལམ་དེར་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་བཀྱི་བར་བཞེད་ནས་དང་
པོའི་ལས་ཅན་གྱི་རྩ་བག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མཉམས་སྟོན་ཆ།

དགོས་པར་དགོངས་ཤིང་། (༡༩༧ བ་༥། ༡༡༥ ག་༢) དང་པོར་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་
ལྷ་བའི་མིག་ལྟ་བུ་བསྟུས་ཆད་ཀྱི་རིགས་ལམ་རྣམས་ལ་སྦྱོང་དགོས་པ་ནི།

(༡༩༥ ཉ་༡། ༡༡༥ འ་༢) ཡུལ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་འདི་
ལྷར་འབྱུང་སྟེ། དེས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་རྣམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཐོབ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་
དང་རིགས་པས་དབྱེད་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས། དེ་ལྷར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྦྱོ་
འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
ཞུགས་ནས་ཐོས་པ་དེ་ལྷར་མང་བས་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟོབས་ཆེ། དེ་དེ་ལྷར་མང་
བ་ལྷར་བསམ་པ་དང་བསམ་བྱུང་མང་། དེ་ཅི་ཙམ་མང་བ་ཙམ་གྱིས་སྦྱོམ་པའི་ཉམས་
ལེན་མང་། དེ་ཅི་ཙམ་མང་བས་སྦྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་བ་མང་ལ་སྟོབས་ཆེ་བས་
ལམ་གྱི་བགྱོད་པ་ལྷུར་ཁིང་ས་ཕྱོད་ཆེ་བ་ཡིན།

(༡༩༥ ཉ་༢། ༡༡༥ ག་༤) དེ་ལྷར་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྟས་བསྟུས་པའི་
རྒྱལ་བའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དེ་སྟེད་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་རྣམས་
རང་གིས་ས་ལམ་བགྱོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གཞན་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་
དགོས་པས་ན། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་འདོར་རྒྱ་མེད་པར་
གཅིག་གོགས་སུ་གཅིག་སོང་ནས་རང་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་བྱ་བཞི་ལམ་གྱིས་
འཁྱེར་ཤེས་པ་མཉམ་མེད་རྩོམ་ཡབ་སྲས་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
བཀའ་སྲོལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་གཞོལ་ཁིང་འབབ་པས་དེ་ལ་
སྦྱོན་པ་རྒྱུན་ཆད་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་ལ་འབད་དགོས། ཞེས་དེ་ལྷར་གསུངས་
པ་ལྷར་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྤིང་དུ་ཆས་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཉར་བཞུགས་སུ་རྒྱན་འདུག་ལ་
སོགས་པའི་གཞུང་ཆོག་གསར་དུ་འདྲིན་པ་དང་། བཟུང་བྱེད་སྦྱོར་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་

གུས་ཉག་གི་སྒྱུར་བའི་བཙུན་པ་སྤྱོད་ཏུ་མཛད་ཅིང་། གོང་ཆོས་(ཆོ་འཕྲུལ་)དཀར་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་གསུམ་པ་གཟུང་སྐར་སྤྱོད་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན་མཆན་ཉིད་
ལ་ཐུགས་གཉེར་དབུ་འཛུགས་ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་སྤྱིག་པའི་སྤྱད་དུ་ནང་
འཁོར་ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་བསུས་ཏེ་གཟིམས་རྒྱུད་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་
བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཆོ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་རྒྱལ་
ཆབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྤྱོད་པ། རྒྱལ་ཡབ་གྲུང་། བཀའི་མདུན་ན་
འདོན་ནམ་པ། སྐྱབ་ཅར་སྤྱི་བྱ་བ་མཁན་པོ་སོགས་དང་། མཆན་ཞབས་སེར་སྤྱད་སྒོ་
བཟང་བསོད་ནམས་དང་། དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་བ་བཟང་པོ་སྤྱོད་ཆོགས་བཅས་ནས་
མཛལ་དར་ཉིན་གསུམ་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱིས་གྲལ་འཁོད་ཐོག་གསོལ་གྲོ། གསོལ་
ང་བཅས་རིམ་ཐེབས་རྗེས། ཞལ་འདོན་མཁའ་མཉམ་མ། འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད་
བཅས་གསུངས་པའི་མཐར། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཉག་གཅིག་ཡིན་པར་དགོངས་ཏེ། ཡགོང་ས་མཆོག་ཉིད་བཞུགས་ཁྲི་ལས་ཉེ་བར་
བཞོལ་ཏེ་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་གཉིས་ལ་གྲུས་འདུད་
ཆེན་པོ་དང་བཅས་མཐུལ་ཉིན་གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་དངས་ལེགས་སྤྱིས་ནམས་ཕྱག་བསྟར་
གྱིས་འབྲུལ་བ་གནང་། ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཛད་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྲུངས་དང་
འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་རྒྱས་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་
ཕྱག་སྒོལ་ལྟར་རིག་པའི་སྤྱོད་འབྲེད་བསྟན་གྱའི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་གྱི་རིགས་ལུང་
འཕེན་རྒྱལ་དང་། གསུང་ལན་འདེབས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་རགས་རིམ་ཞིག་
སྤྱོད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བཅི་བཞག་ཆར་གསུམ་ཕུལ་རྗེས། ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་ལན་
གཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། མཆན་ཞབས་གཉིས་ནས་བཅི་བཞག་ཉིད་ལས་བཙུམས་ཏེ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

རིགས་ལྷུང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམས་པ་རེ་ཕུལ་བ་ལ། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཞལ་ལན་གྱི་
དབུགས་དབྱུང་སྒྲུབ་རྗེས་ཆོག་བཟྱ་བཅད། མཆན་ཞབས་གཉིས་ལའང་སྤྱང་དར་དང་
གནང་ཆ་གྱ་ལྟོས་པ་སྒྲུལ།

༡༡༥) མཐུ་སྟོབས་རྒྱས་པའི་དབང་ཕྱག་དཔལ་དོན་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་དབང་ཆེན་གསན་བཞེས། ར་
སྟོན་བསྐྱེད་ལྷུང་དབུ་ནས་གསན་སྤྱང་དང་ཡོངས་འཇིན་རྟ་ཆག་མཆོག་དགོངས་པ་རྟོགས་པས་
མཆོད་སྤྱོད་བསྟར། སྤྱི་སྤྱོད་གསར་བསྟོན་དང་ལོ་རྒྱུ་ཆབས་ཞུགས་སྤྱད་ཕྱགས་ལེབས། ལྟོ་
འབྲུག་ལུལ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཆོན་ཐག་ཉེ་རིང་གི་སྤྱི་འགོ་རྣམས་རྗེས་འཇིན་འདོར་མེད། མཐའ་
མཆམས་ལ་དམིགས་ཉེན་མདོས་སོགས་གསར་བཞེངས། ཕྱག་དཔེ་འཇིན་སྤྱོད་ཆད་མེད་དོས་བསྟེན་
མཆམས་ལ་འགྲུས།

(༡༡༥ ཉ་༣། ༡༣༠ ཐ་༡) སྟོགས་མའི་དྲུས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གཞན་ལས་མཐུ་
སྟོབས་རྒྱས་པའི་རྩལ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དཔའ་
བོ་གཅིག་པ་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབང་ཆེན་ཞིག་གསན་བཞེད་ཉེ་བར་འཁྱུངས་
ཉེ་གསང་ཆེན་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྱོད་གྲོལ་གྱི་གདམས་པ་ཕྱ་རགས་རྩལ་བཞིན་སྟོན་པར་
འོས་པའི་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་མངའ་བ་ཕྱར་སྟོག་
ཡོངས་འཇིན་དམ་པ་སྟོ་བཟང་རྩལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱུ་མཆོར་གསོལ་འདེབས་ཀྱིས་
སྟོན་སྟོང་བར་མཛད་པ་བཞིན། ཟླ་བ་དེའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་གཟིམས་རྒྱུད་དགའ་
ལུན་ཡང་རྩེར་ (༡༡༥ ཉ་༤། ༡༣༠ འ་༡༡) ཡོངས་འཇིན་དོན་རྗེ་འཆང་ནས་སྟོན་འགྲོའི་
གསུང་བཤད་ཕྱགས་རྒྱུད་འབྲུལ་ངེས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ལོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཕྱི་ཉིན་
དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་འདུ་བའི་དྲུས་ཆེན་ཉིན་སྤྱོད་ལམ་དངོས་གཞིའི་རིམ་པ་
དང་བཅས་བརྒྱུད་ལུན་དམ་པའི་ཕྱག་བཞེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དབང་བན་འཕྲོད་ངེས་
སུ་སྒྲུལ་བ་ལ། རྣམ་འདེན་དམ་པ་འདིས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་སྟོན་གསུམ་རིང་དུ་དོར་ཉེ་དབང་

དོན་རེ་རེ་བཞིན་སྒྱུན་དམིགས་མ་གཡེངས་པར་ནན་ཆགས་སུ་གསན་པས་སྐྱབ་པའི་
ས་བོན་བྱང་པར་ཅན་ཐེབས་ཏེ་རིག་པ་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དམ་པར་གྱུར་ཅིང་།
དེ་ནས་བཟུང་ལྷག་པའི་ལྷ་དེ་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་མཆོག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་སྐབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་
ཆག་མེད་ཞལ་འདོན་དང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་ནམ་གཞག་མཁྱེན་པར་མཛད་
ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱང་བ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་གྱུར་རྟོ། །

(༡༩༡ ཉ་༡ ༡༣༡ བ་༡༠) ཆོས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་རྒྱལ་ཆབ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཆེན་པོ་
ལྷ་ལྷན་སྐྱེད་ནས་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་ཐེབས་སྐབས་སྐྱེ་ཁམས་རུང་བྱད་ཏོག་ཚུལ་བཞེས་
པར་བརྟེན། སྐྱེ་སྤེན་ཇ་སག་ནས་ཡལོང་ས་ཆེན་པོར་སྐབས་རྟེན་འབྱུང་མཛལ་དུ་
བཅར་བར་དེ་འབྲལ་ཐུགས་ཁུལ་བཟོད་མེད་དང་བཅས་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་རྒྱལ་ཆབ་
སྐྱེ་མདུན་དུ་ཆེད་གཏོང་གནང་སྟེ་མཛལ་དར་ཕྱག་མདུད་དང་། སྐྱེ་ཁམས་རྒྱར་དུ་
གདངས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དགོངས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་མངགས་ནན་ཅན་སྟུལ། འོད་ལྷན་
དཀར་པོའི་ལུང་དོན་ལྷར་ཡལོང་ས་མཆོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་
ལྷན་ཅིག་གིས་གཟིམས་རྒྱུང་མགོན་ཁང་དུ་བདུན་གཅིག་རིང་གསུང་བསྐྱང་གནང་
སྟེན་བསྐྱེད་སྤྲུལ།

ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་པག་རི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་སྤྱིང་མི་རིགས་བཀག་འགོག་གོ་
གསེད་བྱེད་པར་ཐོན་མི་ཕོགས་བྱུར་མཁན་རྒྱུང་འཛིགས་མེད་ཆོས་འབྱོར་སོགས་ལ་
ཐོན་ཕྱག་སྟུལ།

(༡༩༡ ཉ་༥ ༡༣༡ འ་༡) འདི་སྐབས་ནས་བཟུང་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་འཛམ་
དབྱངས་སྐྱེ་མ་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་སྤྲུལ་བསྐྱེད་བཙུན་གྱི་སྟེང་
ནས་སྐྱེ་དགོང་ཐུགས་གསེང་དང་བསྐྱེད་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁ་དོག་དཀར་
དམར་དང་། གཞི་ཐུབ། རྩས་ལྷོག་ངོས་འཛིན། ཡོད་རྟོག་མེད་རྟོག་ ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་

^༧ རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བའི་བརྩ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་ཅིང་མཆོར་ཡིན་པའི་སྟེང་ཆ།

སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྒྱུར་འཕེན་ཚུལ་དང་། གསུང་ལན་གནང་ཚུལ་ནངས་སྟོན་ཚོན་
གནང་བ་བཞིན་བཀལ་ཞིང་བརྟགས་པའི་སྟོན་སྟགས་སུ་ཅི་ཚུད་མང་དཔས་ཚུ་
རྒྱུས་ལ་ཉི་ཐེར་གྱིས་རེག་པ་བཞིན་དུ་སྟགས་རབ་ནང་པར་ཁྲོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

[illegible]

པོ་བྱང་པའི་ཆབ་སྲིད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་འཕྱར་བའི་སྤྱད་སྤྱོད་སྤྱུག་པའི་འཕྲུག་
སྤྱད་སྤྱོད་ཆེ་ཆེ་དགོས་ཞེས་ཞུས་ཏེ་ས་གསུམ་བརྒྱད་གསེར་སྡོང་ཆེན་མོ་དང་། འཕགས་པ་
ལྷ་ཁང་ལ་གནས་གཟིགས་གྱིས་བརྟན་སྲིད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།

(༡༤༩ ཉ་༡། ༡༣༩ བ་༡) ཆོས་བཅོ་ལྔ་གནང་སྐར་འཕྲོད་ཤིས་མཆོག་ཏུ་དགེ་བར་ཡགོང་ས་ལྟ་མིའི་ནམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་ཞོར་སྒྲིང་བསྐླལ་བཟང་པོ་བྱང་ཏུ་བུད་ཅི་སྟེན་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱི་མང་ད་སྟེའི་རིམ་པ་ཕེབས་སྟོན་ཆབ་ལྷགས་ཉིན་གསུམ་དང་བཅས་པ་ལྟ་ལོའི་ལམ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྐྱངས་སོ། །

122

གཟུངས་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ་ཏེ་རེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་པར་མཛད་དོ། །

(༡༩༡ ཉ་༡། ༡༡༧ འ་༦) རྩ་ལོ་ལྟོ་འབྲུག་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་དཔོན་ལག་ནང་ཁྲུལ་
མངའ་རིས་ལ་མ་འཆམས་པར་འཁྲུག་ཚོད་རྒྱ་ཆེ་མུ་འཕེལ་གྱིས་སྦྱིེ་འགོ་དུ་མ་བྱི་མའི་
མགོན་དུ་བཏང་བ་སོགས་སྡེ་གཟར་རྒྱན་མི་ཆད་པས་བདེ་བ་མཁོས་སུ་མི་ཕེབས་པར་
བཏེན་རྒྱ་ཕྱོགས་དཔོན་རིགས་སྡེ་བྱི་དང་། བོད་ཕྱོགས་ནས་བཀའ་སློན་རམ་པ་ལས་
རོགས་དང་བཅས་པ་མངགས་རྫོང་གནང་སྟེ་ཕུང་དཀྲུག་བྱེད་གཏེ་ཐེར་བཏོན་ཐོག་
ཁྲིམས་འདོམས་མཚུག་འཁྲུན་གཙང་མར་བཅད་དེ་བདེ་འཇགས་ངལ་བསོད་དཔུགས་
དབྱུང་མི་འཛིགས་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ཆོམས་པར་མཛད་པས་འབྲུག་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་
མཆོན་དཔོན་རིགས་ནམས་གཞུང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་ངིན་ལ་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་
ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷའི་ལྷ་རྒྱ་དང་། དངོས་འབུལ་སྐྱམས་མཐོ་བ་བཅས་བཀའ་སློན་རམ་པ་
བརྒྱད་འབུལ་འཁྱོར་བྱུང་བ་སྦྱན་ལམ་དུ་བསྟར།

(༡༩༢ བ་༡། ༡༡༡ འ་༡) འདི་སྐོར་ཡ་རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
ཡོངས་འཛིན་གོང་མའི་ནམ་ཐར་ལས་སྡེ་ཆེན་ལྷ་བྱ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བདག་
ཉིད་ལའང་ཉིན་ཞག་ཕུགས་རེ་བཞིན་སློག་གསུམ་དོན་ལྷན་གྱི་གནས་ལ་ངང་གིས་སྦྱོར་
བའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བཞག་ལེགས་སློབ་ངོས། དབྱངས་གསལ་གྱི་བྱི་མོའི་བར་
སློད་ནས་བབྱང་ཆོས་སྦྱོད་ལག་དང་། གཞུང་ཆེན་ཅ་བ་ལཱའི་འཛིན་སྦྱོར། བསྟུས་ཆོན་
རིགས་ལམ་གྱི་ནམ་བཞག ནམ་འགྲེལ་ཅ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དོན་སློབ་ཁྲིད་བསྐྱངས་
པ་ནམས་མེ་ཁྱི་ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ནས་ལོར་སྤིང་དབུ་གཡལ་དུ་ཆོས་
ར་རྒྱགས་གནང་གིས་མཆོན་ཞབས་སྤར་ཡོད་ཅེར་སྤྲད་སློབ་བཟང་བསོད་ནམས་དང་།
དགའ་ཤར་བཟང་པོ་སྦྱན་ཆོགས་བཅས་དང་མཉམ་པོར་བཀལ་བཏག་གི་ཚོད་གྲུ་ཆག་
མེད་འཇུགས་པ་གནང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

(༡༥༥ ཉ་༣། ༡༩༡ འ་༥) ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན། མཚོ་ཁྲི་ཤོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སོག་
འབྲུལ་ལྷ་བཙུ་སྟོར་ལ་མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ར་གྲལ། སོག་པོ་ལོ་རྩ་བ་བརྒྱད་
བཀའི་འཆམས་འདྲི། དགའ་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ། རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བཅས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀམ་ཆེ་མ་པར་
མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༥། ༡༩༡ ཐ་༢) ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་སྤྲོ་ལོ་བསམ་ཡས་
ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་བཞི་དང་། མཚོད་རྟེན་བཞི་གསར་དུ་བཞེངས་ཤིང་། འདི་ལོ་
གཙུག་ལག་ཁང་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཕིབས་ལ་ཉམས་གསོ་བསྐྱངས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་
པའི་ལྷག་གནས་ཀྱི་མེ་རྟོག་འཕོར་བར་སྲིད་སྦྱོང་དེ་མོ་རྟོ་ཤོག་ཕྱ་རིང་མིན་ཆིབས་
བསྦྱོད་གནང་རྒྱུར་བརྟེན། འདི་ཉིན་ཐོན་ཕྱག་མཇལ་ཁྱེད་ཕེབས་ཏེ་ཡགོང་ས་མཚོག་
ལ་སྤྱུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་འབུལ་གནང་གིས་བཞུགས་
ཁྲིར་འཁོད་པ་དང་། ས་དབང་ལྷ་སྤྱུ་སྤྱི་མཉམས་པའི་སོགས་ཆིབས་ཞབས་སུ་ཕེབས་མི་
ཆེ་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་བབས་ཀྱི་མཇལ་དར་རེ་སྤུལ་བར་ (༡༥༥ བ་༣། ༡༩༡ འ་༡)
སྤང་མདུད་དང་། ཐོན་གནང་སྤུལ།

(༡༥༦ ཉ་༧། ༡༩༤ ཐ་༢) ཆོས་བཙུ་གཉིས་ལ་ལི་ཐང་དང་། མོན་རྟ་དབང་
གྲ་རིགས་སོགས་མི་གངས་ལྷ་བཙུ་སྟོར་ལ་མཇལ་ཁ་ཤོག་ དགའ་ལྷ་དང་། མ་ཁིའི་
ལྷགས་ལུང་སྤུལ།

(༡༥༦ བ་༣། ༡༩༥ ཐ་༧) ཉིན་ལྟར་དབུ་གཡབ་རྒྱ་གསོལ་ར་དང་། གསོལ་
ཆོགས་ཀྱི་ཕེབས་སྒོ་གྲུབ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ནས་ཕྱག་དཔེ་
ལྷགས་ཁྲིད་གསན་བཞེས་དང་། མཚན་ཞབས་བྱུང་དང་ལྷན་ཅིག་རིགས་ལུང་རྩོད་
སྤང་ཆག་མེད་མཛད།

(༡༥༩ ཉ་༡། ༡༩༥ འ་༡༦) ཆོས་བཅུ་གསུམ་གཟུང་སྐར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ཉིན། འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་གསེར་གྱི་བཀའ་ཤོག་རིན་པོ་ཆེ་སྟེལ་མེབས་
དགོངས་དོན་བཞིན། དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ཐུ་མཆོག་ནས་གངས་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་འཆོ་འཛིན་ཐུགས་འགན་གཙང་བཞེས་ཀྱི་ཁྲི་མེབས་དང་། ལས་ཐམ་ཚེས་བཞེས་
ཀྱི་མངོན་སྟོན་ཆབས་ཅིག་བསྐྱུངས།

(༡༥༩ བ་༣། ༡༩༩ ཐ་༡༡) ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་གནས་ཚུང་འོད་ལྡན་དཀར་
པོས་སྟོན་ནས་ལུང་བསྟན་གྱིས་གོ་སྐབས་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་བྱི་སྤིང་མི་རིགས་
བོད་ལྗོངས་སུ་ས་བཀལ་དཔུང་ཚོལ་གྱི་ཉེས་པ་འགོག་ཐབས་སུ་ཕག་རི་དབྱིན་བོད་
གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་དག་རྫོང་གསར་རྒྱག་དང་འབྲེལ་ཉེན་མདོས་དང་། རྩོ་རྩེ་
གཤམ་ལྡན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་གསོའི་བཅས་ཆེད་འཇུགས་བསྐྱུང་རྒྱུའི་དག་མདོས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་
ཆེ་ཕྱ་བཟོ་བསྟན་ཉེར་བསྟོགས་བྱུང་སྟེ་འདི་ཉིན་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་ཀྱི་འཁོར་སར་
བསྐྱེགས་ཏེ་དགོས་དོན་གྱི་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་སྟུན་བསྟར་དང་། རབ་གནས་ཞུས་
པ་ན། རུང་ཟད་མི་དགེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུང་གི་མེབས་སྟོར། འདིས་དག་བོ་ཕར་
མི་གཞོམ་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱུར་ཚོལ་ན་རི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་འཛིགས་དངངས་ཀྱི་རྣམ་པས་
བྱིར་འགོས་སུ་འབྲོས་ཚུལ་སྟོན་པར་མངོན་དོ་ཞེས་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་པའི་དག་
སྟོས་ཆད་ལྡན་ལས་ཐོས་པས་དེ་ནི་བྱ་འབབ་པའི་ཉེན་དུ་ཐོ་འཇུགས་པ་ལྟར་དོགས་
པས་སྟུན་བསུས་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་དེས་དག་བོའི་དབལ་མི་གཞོམ་པའི་ཁར། དེ་
ལ་བཞེན་ནས་སྐར་འཐབ་འཇུག་གི་ཟེ་སྟོང་ཆར་སྟེ་རྒྱང་འཁྲིད་བྱེད་པ་འབྱུང་འཇུར་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཆོད་འདུག

(༡༥༠ བ་༡། ༡༥༡ ཐ་༡༡) ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་
འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཉེན་གསུམ་མགོན་གྱི་སྐུ་ཐབས་ཞུགས་ལུང་གསན་ཏེ་རྒྱན་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

གི་སྤྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སུ་བསྟར།

(༡༥༡ ཉ་༩། ༡༤༡ ཐ་༡༡) གནས་ཚུང་སྤྱུལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་གི་བཀའ་ལུང་
དགོངས་དོན་བཞིན་གཏོར་སྟོན་རང་རིག་རྩི་རྩེ་ནས་གཟིམས་ཚུང་བདེ་བ་ཅན་དུ་
འཆི་མེད་རྩི་རྩེའི་སྟོན་སྤྱུབ་ཀྱི་ཆེ་ཆོག་ཉིན་བདུན་རིང་སྟོན་བསྟུབས་ཀྱི་ཆེ་རྩལ་
རྣམས་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་དང་འབྲེལ་བར་འབུལ་
བཞེས་གནང་།

(༡༥༡ བ་༡། ༡༤༩ ཐ་༤) འདི་ཉིན་ཕྱི་རོ་ནས་བཟུང་བྱུལ་ཁྲའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་
བར་ཕྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་བཅོན་ཆོད་དུ་བཅད་དེ་ཉིན་ལྟར་སྤྱན་བཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ཀྱི་སྟོན་སྤྱུལ་པའི་དམ་ཉམས་ལྟུགས་བསྟེན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ཞིང་། སྤྱན་མཆོམས་
རྣམས་སུ་ཡང་དོན་མེད་དུ་མི་འདའ་བར་བྱག་དཔེ་འཛིན་སྦྱོར་དང་། བཅད་ལོག་དུ་
བཞུགས་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཆོན་ཞབས་རྣམས་དང་སྟན་ཅིག་རིགས་ལུང་འཕེན་
གཏོང་། དཀའ་གནད་དོགས་གཅོད། འགལ་ཁྱེན་སྤྱི་ལྟངས་སྦྱོང་བ་དང་། མཐུན་ཁྱེན་
དགེ་ཆོགས་སྟེལ་བའི་བསག་སྦྱང་སོགས་ལ་བཙོན་པ་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྟེན་
པར་མཛད་པས་ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་། སྤྱགས་དམ་
གནད་དུ་ཕྱིན་པའི་ལྟས་བཟང་དུ་མའང་མདོན་དུ་གྱུར་པར་ངེས་སོ། །ད་ལམ་གྱི་འདིས་
མཆོན་བཅད་རྒྱ་མཛད་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟག་པའི་ལྟ་གང་གི་བསྟེན་སྤྱུལ་པའི་པ་
མཛད་དེ་བ་དུ་གསལ་ཁ་མ་འཁོད་ཅིང་། བསྟེལ་བྱང་ཡིག་ལམ་གཞན་ཡང་མ་མཐོང་
བས་རྒྱ་མཆོན་ཞིབ་པར་འགོད་མ་སྟོབས་སོ། །

༡༥༢ ལོ་གསར་ལྷ་ཕྱིའི་དབྱེས་མཆོད་སྤར་ལམ་ལྟར་བསྟུངས། སྤྱ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་ལ་རྒྱན་བཙོན་
སོག་བརྟན་གསོལ་རེ་འབུལ་བཞེས། པཎ་ཆེན་མཆོག་སྤྱུལ་སྟོར་དང་གཟིམ་དཔོན་བར་ཞི་བར་
དམིགས་བསལ་རྩིས་འཛིན་ལུང་བསྟན་སྟུལ། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཡང་སྤྱུལ་ངོས་

ཕུར་ལྷོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

འཛིན་གྱིས་དབུ་སྒྲིམ་གཙུག་ཕུང་བཞེས་ཏེ་མཚན་གསལ་གནང་བར་དགུས་སྟོན་བསྟར།

(༡༥༡ བ་༣། ༡༥༤ འ་༥) དགྲུང་ལོ་བརྩ་གཉིས་བཞེས་པ་མེ་པག་གནམ་ལོ་
གསར་པའི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་དཀར་ཆེས་དགའ་བ་དང་པོའི་ (༡༥༡ བ་༤།
༡༥༤ འ་༡) དགྲུང་གསར་གྱི་མཛད་སྒོ་ཆེ་ཕྱ་གནའ་པོའི་ལྷགས་བཟང་ལྟར་བསྒྱུངས།

(༡༥༡ ཉ་༥། ༡༥༥ འ་༡) གཞན་ཡང་རྟ་ལྷ་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་བྱང་འཕགས་
ལ་དགོངས་ཏེ་རྒྱུན་གཏན་ལས་ལྷག་པའི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ལ་
འབད་པ་དང་། གསེང་དབར་ཀུན་ཏུ་ཕྱག་བྲིས་འདི་ལྷོག་སྒོ་བསྐྱོང་། རིགས་ལྷང་
གསན་བཞེས་སོགས་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡོན་དང་། རྣམ་དཀར་དགེ་ཆོགས་ཀྱི་བྱང་པར་
གོང་ནས་གོང་མཐོར་བྱང་ཞུགས་སུ་འགོ་བ་ལ་ཐུགས་བརྩོན་སྟོང་པ་མེད་པ་མཛད་དོ། །

(༡༥༡ བ་༤། ༡༥༦ འ་༧ ལྷ་༡) ཆེས་བརྩ་ཡར་ངོའི་རྒྱ་གི་འདུ་བའི་དུས་ཆེན་
བྱང་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་བསམ་ཡས་གནོད་སྦྱིན་གཙོ་འཁོར་གྱིས་རི་ལྟར་ལྷང་བསྟན་པ་
ལྟར་གཟིམས་རྒྱུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེའི་ནང་ལགོང་ས་མཆོག་ཉིད་ནང་འཁོར་འགའ་
ཞིག་དང་བཅས་པས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རྟ་མགིན་ཡང་
གསང་གི་དབང་ཆེན་དང་། རྫོང་རྒྱུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་བཅས་སྒྲིབ་རྒྱས་ཞུ་གནང་
དང་འབྲེལ་དགྲུང་ཞག་བདུན་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལྟ་མཆོག་གང་གི་ལྷགས་བསྟེན་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཏེ་ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་ཀུན་ཏུ་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལས་མ་འདའ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་གངས་ཆད་དུ་ཐེམས་པར་མཛད་དོ། ། ཆོས་
ཉར་བཞི་ཉིན་ཆོགས་འཁོར་མཇུག་ཆོག་དང་བཅས་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞེངས།

(༡༥༤ ཉ་༣། ༡༥༥ བ་༡) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ (༡༥༤ ཉ་༤། ༡༥༥
བ་༧) དགའ་གདོང་ཆོས་སྒྱོང་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྷང་དགོངས་དོན་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་
བྱམས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ལྟ་མོ་རིག་བྱེད་མ་དང་། འད་ཟེར་ཅན་ལ། ལོ་ཤྲོན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་པོ་ལུ་ཆོད་ཆ།

མ། སེང་གཏོང་མ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་པར་མཛད། བསྟུས་ཆུ་བ་གསུམ་པ་དང་
བཞི་པའི་རིང་འཆར་འཕར་མཇལ་ཁ་རིམ་སྟུལ་ཐོག་ (༡༥༥ བ་༩ ༡༩༩ འ་༢) ཉིན་
ལྟར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད་དང་རིགས་ལུང་ཚོད་སྤྱང་། སྤྲ་དགོང་གཞུང་
ཆོག་འཛིན་སྐྱོར་སོགས་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཛད་དོ། །

(༡༥༦ ཉ་༡ ༡༥༡ འ་༥ ཟླ་༩) ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་གནས་ཚུང་དག་ལྟ་ཆེན་
པོ་གཟིམས་ཚུང་སྤྱན་འབྲེན་བསྐྱེད་པར་སྤང་དོར་ལུང་བསྟན་མཐུག ཆོས་སྐྱོང་
ནས་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་ལྟན་གྱུ་བ་དགའ་ཆལ་དུ་གདན་ཞུས་ཐོག་དེར་སྤྱོད་གསོལ་དང་།
བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ཉམས་དབྱངས་དང་བཅས་མཇལ་དར་དང་། མཆུལ་
ཉིན་གསུམ་སྟུལ་ཏེ་སྐྱུ་ལལ།

(༡༥༧ ཉ་༥ ༡༥༩ འ་༩ ཟླ་༦) ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན། ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་གསེར་བུམ་དགྲུག་འདོན་ཞུ་རྒྱུའི་སྐོར་བཀྲས་ལྟན་མི་སྣ་གཉེར་
ཆེན་བྱུར་ཁང་པ་དང་། མགོན་ལྱུང་ཁང་པ་གཉིས་འབྱོར་ཕྱག་བསྟུས་ནོར་སྤྱིང་དུ་
བཞུགས་རིང་ཕྱོགས་འགྲུལ་ཁག་ལ་མཇལ་ཁ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་མོས་ལྟར་རིམ་སྟུལ་ཐོག་

(༡༥༨ བ་༤ ༡༥༩ འ་༡༠) ཉིན་ལྟར་སྤྲ་དགོང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གྱུ་བ་
མཆོམས་བསྟུས་ཆོན་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་སྐྱོར་སྤྱང་དང་། གོ་དོན་ལྷགས་ཁྲིད་
མཆོན་ཞབས་བྱུང་དང་ལྟན་ཅིག་དབུ་གཡབ་ཏུ་རིགས་ལུང་གི་ཚོད་གྲ་བཅས་སྐྱོད་བ་
ངལ་གསུམ་སྤངས་ཏེ་ཆག་མེད་ཐུགས་བརྩོན་ཉམས་བཞེས་མཛད་དོ། །

(༡༦༠ བ་༡ ༡༥༦ ཐ་༢༡ བུས་) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་གྱུ་འཛིན་གཉིས་པའི་
པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༦༠ བ་༩ ༡༥༦ འ་༡༡) ཟླ་བ་དགུ་པའི་ (༡༦༠ བ་༩ ༡༥༦ འ་༡༠) ཆོས་དྲུག་
ཉིན་ཕྱི་ལོ་ཡགོང་ས་མཆོག་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དུ་ཆེབས་བསྐྱེད་

བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཇུས་སོགས་ཐུགས་མཁའི་ཆ་རྒྱུ་ཆེ་ཕྱ་བཟོ་བྱ་འཕར་ཚུགས་ཁང་
ནས་བཟོ་འཛོམ་ཞུས་པ་ནམས་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་དང་། འགག་ཁམས་གསུམ་སྟེང་
གསེང་གཡལ་རྒྱབ་བཅས་སུ་སྟར་བསྐྱིགས་ཀྱིས་གཟིགས་འབེབས་ཞུས་པར་ཐུགས་
ཞིབ་བསྐྱེད་སྟེ་མཁའ་ཚུང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་སྲིད་སྦྱོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུག་
དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད་དང་། ཉིན་ལྟར་མཆོན་ཞབས་བྱུང་དང་བཅས་རིགས་ལུང་གི་ཆོད་བྱ་
ཆག་མེད་མཛད། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་ཆ་བ་རོང་པ་ཨ་མགོན་ཅན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་ལྟར་མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་མཛུལ་ཁའི་ཐོག་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་
གཟུངས་ལྷགས་ལུང་བསྐྱེད་སྟེ། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚུག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྟོལ་
དཀར་གྱི་སྟོན་ནས་བརྟན་བཞུགས་དང་། སྐྱེ་ཞུས་ཐུལ།

(༡༫༡ ཉ་༡ ༡༥༤ བ་༥) ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན། ཡུལ་དབང་མཆོག་གི་
ཡབ་རྗེ་གྲུང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་མཐོ་རིས་སུ་གཤེགས་པའི་མཆོགས་བསྟོ་འབྱོར་
བས་ཡགོང་ས་མཆོག་ཐུགས་ཁལ་གྱི་ནམ་པ་རུང་བད་མངོན་པ་དང་བཅས་ཉིན་གཙོ་
ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་ཐུགས་སྟོན་ཐུགས་དྲག་གིས་ཡབ་རྗེའི་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་
མཛད།

(༡༫༡ བ་༥། ༡༥༩ འ་༡༡) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ས་གསུམ་སྐྱེ་ཀྱི་
འབྲེན་མཆོག་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཞབས་བྱུང་གཞིམ་མེད་རྟོ་
རྗེའི་རོ་བོར་བརྟན་ཆེད་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཕུར་ཚུག་སྟོན་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་
པ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་རང་བྱོན་མཆོད་བཞིའི་ཡ་གུལ་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་
ཤུ་རས་དབུས་ཉིན་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་ནམས་གྱི་སྐུན་སྟར་བརྒྱ་ཐུག་བཅུའི་མཆོད་
སྐྱོན་ཆར་དུ་དངར་བ་འབུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་གམ་བཅར་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་
སྟིང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་བསྟེན་བཀུར་གདན་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཆེ་སྐྱོན་ནམ་པར་རྒྱལ་མའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོང་རིན་ཐང་སྟོན་ཆ།

སྟོན་ས་གསུང་ཆོག་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ་ཆོག་པ་ཞེས་གསེལ་འདེབས་མཛད་པ་ལྟར་
སྲ་ཐོག་སེ་རའི་ལྷ་མངལ་སོགས་བྱལ་བ་སྐྱུན་སྟོན་དུང་མཆོད་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱུ་སྐྱུན་སྐྱུམ་
ཆོགས་པས་མདུན་བདར་བཞིན་པར་བྱམས་ཁང་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་གནས་གཟེགས་
ཀྱིས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་ཕྱོན་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
བསྐྱུན་བརྟན་བཞུགས་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་རྒྱས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
ཉིད་ནས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མའི་ལུང་ཁྲུངས་དང་འབྲེལ་བའི་མཛུལ་བཤད་པ་ཐུགས་རྒྱུན་
འཁྲུལ་ངེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་དངོས་སྐྱམས་མཐོ་བ་སྐྱུན་ལམ་དུ་
བསྐྱར་ཏེ། གསེལ་འདེབས་མཆོམས་སྟོར་ཤུགས་དྲག་མཛད་པར་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་
ཀྱང་མི་འཇུག་དོ་རྗེའི་ཆོག་གིས་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་དགྲེས་བཞིན་བསྐྱུངས། མདུག་
ཏུ་དགོ་ཆོགས་བྱང་ཆེན་གྱི་ཉར་ལེན་བྱང་པོར་སྟོན་ཕྱིར་སྟོན་ཞིང་བཟོད་པའི་གསུང་
དབྱངས་མཐོན་པོས་ལྷགས་བསྟོ་ལེགས་པར་མཛད་པས་དེར་འཁོད་སྐལ་བཟང་སྟེ་པོ་
མཐའ་དག་བ་སྐྱེ་དབང་མེད་དུ་གཡོ་བའི་དད་གུས་སྦྱུག་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༤༤ ཉ་༡ ༡༤༩ ཐ་༡) དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པ་ས་བྱི་གནམ་ལོའི་
རང་ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཡར་ཆོས་དགའ་བ་དང་པོའི་ (༡༤༤ ཉ་༤ ༡༤༩ ཐ་༢)
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱར་སྟོལ་ལྟར་རོལ།

(༡༤༥ བ་༤ ༡༤༥ འ་༦) ཆོས་བརྒྱ་བཞི་གཟའ་སྐར་འབྱུང་འཁོད་མཆོག་ཏུ་
དགོ་བའི་ཉིན་ཀྱན་གཟེགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་སྟེ་སྐུལ་དུ་དོགས་གནས་དྲགས་
སྟེ། ལ་མོ། ཐོབ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱི་ཁྱེུ་གསུམ་སྐར་ལམ་གསེར་བུམ་དགྲུག་འདོན་གྱི་
བརྟན་དབྱུང་གནད་རྒྱུའི་ཆེད་ས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་དུ་ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་དང་། བོད་
བཞུགས་སྐྱུན་མི་བན། བཀྲས་སྐྱུན་མི་སྟེ། བུམ་སྐྱུབ་ཆོག་གྲུ་བ་སོགས་སེར་སྐྱེ་མཆོག་
དམན་བགྲང་ལས་འདས་པ་གདན་འདྲོམ་པའི་སར་སྟེ་དུང་ནས་རྒྱུང་སྤྱིད་གསུམ་པོ་

སོ་སོའི་སྦྱིད་བྱེད་དང་བཅས་པའི་མིང་བྱང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཤན་སྦྱར་བ་སོའི་བྱང་
བྱར་བཀོད་དེ་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་། སྤྱིད་སྦྱོང་། ཡོངས་འཛིན། ཨི་བན། བཀྲའ་ལྷན་
ཇ་སྤྱི་བཅས་ལ་སྦྱན་བསྟན་ཐོག་མན་བྱང་ནས་ཤོག་བྱར་བསྒྲིལ་ཏེ་བྱམ་པའི་མདུན་
དུ་བསྒྲིགས། ཡགོང་ས་མཆོད་ཡོན་བུམ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོག་གྲུའི་མགོན་དུ་བཞུགས་པའི་
ཞལ་འདོན་གྱི་ཆོག་མཆོམས་སུ་ཨི་བན་ནས་ཕྱག་འཆའ་དང་བཅས་མཆོན་བྱང་བྱམ་
ནང་དུ་བཅུག་སྐར་ཡང་ཞལ་འདོན་ཆོག་མཆོམས་དང་བསྦྱན་ཨི་བན་ནས་བྱས་མོའི་
ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་གསེར་སྦྱངས་ཀྱི་བྱམ་པ་ལན་གསུམ་དཀྲུགས་པར་དྲགས་སྦྱི་
ཀྱི་ཁྱེའུའི་མཆོན་བྱང་འཕར་ཏེ་ཐོན་པས་དེ་ཉིད་རྣམ་འབྲེན་འོད་སྣང་མགོན་པོའི་སྦྱ་
འཕྱལ་འཕྱལ་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡང་དག་པར་རྟེན་དོ། །

འདི་སྐོར་གཟིམས་དཔོན་མཁན་པོ་བར་ཞི་བ་ངག་དབང་དངོས་གྲུབ་ནས་
ནང་མའི་བསྟེལ་བྱང་བྱིན་བྱིས་མཛད་པ་ལས། མེ་ཕག་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་
གསུམ་ཉིན། བཅད་རྒྱའི་སྐབས་ཉི་འོད་དབུ་གྱར་རྒྱ་ཁང་དུ་ལྷགས་སྦྱན་གྲུབ་ནས་སྦྱ་
ཕྱག་ཕྱག་གདན་སྟེང་བཞུགས་ཤིང་། སྤན་གཟིམས་དཔོན་ཡང་དེ་གཤམ་ཕྱག་འཆའ་
ཀྱིན་ཡོད། སྤྱི་ཉིན་སྦྱན་ཨི་བན་ནས་ཁྲིམས་དཔོན་གདོང་འབྱལ་གནང་གི་ལྷོན་འབྲས་
ཆ་ལུ་མ་རྣམས་གསོལ་ཐབ་ནས་བཀྲའ་ཏེ་དདུལ་གཞོང་ནང་བཞག་ཡོད་པར། བཀའ་
མོལ་གྱི་སྦྱ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྦྱང་མེད་ཅིག་ལ་ཆ་ལུ་མ་དེ་རྣམས་གསོལ་ཅོག་སྟེང་
དུ་འདོན་པ་གནང་ནས་རྟོག་གསུམ་དདུལ་གཞོང་ནང་དུ་སྦྱགས་ཏེ་སྤན་ལ་མིག་
སྟོས་དང་འདི་གསུམ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཡང་སྤྱིད་སྐོར་ཡིན། རུང་མི་འབྲ་ཅམ་ཡོད་པ་འདི་
དྲགས་སྦྱི། འདི་ཐོབ་རྒྱལ། འདི་ལ་མོ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས་གསུངས་ཏེ་སྦྱ་ཕྱག་
ཕྱག་གདན་སྟེང་ནས་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་གྱར་དང་། མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་
མོར་ཞལ་ཕྱོགས་ནས་སྦྱོ་བདུན་མའི་སྦྱགས་ཞལ་འདོན་དུ་གསུང་བཞིན་པར་དདུལ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

གཞིང་ཕྱག་གིས་སྒོར་གནང་མཛད་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་ཕྱན་གྱིས་ཀྱང་གཡེངས་མེད་
བལྟས་ཏེ་བསྟན་པར་གསུམ་གཤེབས་ཀྱི་ཡུན་ཙམ་འཁོར་མཐར་དྲགས་སྒྱི་ཡིན་ཞེས་
པ་དེ་འཕར་ཏེ་སྐྱེ་མདུན་དུ་ཐོན་སོང་བར་དྲགས་པོ་རེད་ཅེས་ཐེབས།

སྐར་ཡང་དེ་ག་གཏན་འཁེལ་ཞི་ཡིན་ཞེས་ཆ་ལུ་མ་གསུམ་དངུལ་གཞིང་དུ་
སྤྱགས་ཏེ་སྒྲོ་བདུན་མ་གསུང་གིན་སྒོར་གནང་མཛད་སོང་བར། དྲགས་སྒྱི་ཡིན་ཞེས་པ་
དེ་སྟོན་ཙམ་ལ་འཕར་ནས་སྐྱེ་མདུན་དུ་བབས། དེའི་རྗེས་ཐོབ་རྒྱལ་དང་། ལ་མོ་ཡིན་
ཞེས་པའི་ཆ་ལུ་མ་གཉིས་མཉམ་གཤེབས་ཀྱིས་ཐོན་ཏེ་སྐྱེ་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཕྱིར་སོང་བས་
པཌ་ཆེན་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་དྲགས་སྒྱི་རང་རེད་ཅེས་ཐེབས། དེ་རྗེས་གསེར་བྱམ་
ནས་ཀྱང་དྲགས་སྒྱི་ཐོན་པས་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་རྟེན།

ཡང་ཆེས་བཞི་ཉིན། གསེལ་ཆོགས་གྲུབ་རྗེས་གཟིམས་ཚུང་ཕུན་ཆོགས་
འདོད་འབྱེལ་དུ་ཕྱག་བྲིས་གནང་མུས་གསུང་འཕྲོས་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་པ་ཞིག་ལ། མདང་
ངའི་མི་ལམ་དུ་གནས་ཚུང་ཆོས་སྒྱུར་ཐེབས་ཏེ་གཟིམས་དཔོན་ལགས་རང་གི་སྒོར་ཁ་
གས་ཤིག་གསུང་བྱུང་བ་གཞན་མ་ངེས་པོ་མི་འདུག བྱིད་རང་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་ངོ་ཞིག་
འདུག་པས་སླ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་མ་རྒྱན་འདོན་གྱིས་ཞེས་ལབ་དགོས་གསུངས་
བྱུང་། དེས་ན། སླ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་ལ། བདག་ནི་གྲུས་པས་སྐྱབས་སུ་མཆི།
བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། བར་ཆད་མ་ལུས་སེལ་བར་ཤོག མགོན་པོ་
སླ་མ་དབྱེར་མེད་ལ། བདག་ནི་གྲུས་པས་སྐྱབས་སུ་མཆི། བདག་སོགས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་སེལ་བར་ཤོག དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཆེ་རབས་ཀྱང་ཏུ་
བདག་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འདྲིན་པ་དང་། དེ་ཡི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་ཞིང་མཐུན་
རྒྱུན་ཀྱང་། སླ་མ་མགོན་པོས་གཡེལ་མེད་སྐྱབ་གྱུར་ཅིག ཅིས་འདོན་དགོས་ཐེབས་པ་
དང་།

དེ་ལྟུང་སྐྱེ་གཟིམས་གྲུབ་ནས་ཀྱང་བདག་ལ་འཕོད་པ་གནང་སྟེ་སྤྲོ་མ་མགོན་
པོ་དབྱེར་མེད་མ་མང་ཉུང་ངེ་ལྟར་རུང་བ་ཉིན་རེ་མ་ཆག་པ་མ་གྱི་བར་འདོན་དགོས་
ནན་ཏན་ཐེབས། ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །

སྐྱེ་བ་དང་པོ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན། བཀྲས་ལྷན་ངོ་སྤྲོ་ཅན་ནས་སྟན་གསན་
རིམ་ཐུལ་ལྟར། བདེ་ལྷན་ཞིང་མགོན་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྐུལ་འཁྲུལ་
བྲལ་དྲགས་སྒྱི་རྒྱུང་སྤྱིད་མཆོག་གི་མཐོན་མཐིང་དབུ་སྟེས་ཀྱི་ཐུད་འབུལ་བ་དང་།
མཆོན་བཞེས་ཀྱི་སྤྱད་དུ་བཞུགས་ཡུལ་བདེ་སྦྱིད་སྤིང་ཁ་ནས་ཆེར་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་
གཟིམས་རྒྱུང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་པར་གཞུང་ནས་ཉེན་འབྲུང་གསོལ་
གྲོ། གསོལ་ང་སོགས་རིམ་བཞིན་བཏེག་ ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་རྒྱུན་གྱི་ཐུགས་དམ་ཉམས་
བཞེས་གྲུབ་སྟན་གཟིམས་རྒྱུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཆེར་ཞབས་བྱུང་གཡུང་དུང་གི་མདུད་
རྒྱ་བཅིངས་པའི་དུང་དུ་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་ནས་སྐྱེ་བྱུག་སྟོན་
དུ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་མངལ་དར་སྤྱིད་དུ་རིང་བས་སྤྱངས་མཐུལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
ཉེན་དང་། འབུལ་དངོས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོས་ཤིང་། མཆོད་ཡུལ་དུ་སྟུན་བྲངས་
པའི་ཐུབ་དབང་སྟ་བུར་མ་སོགས་ལ་ཡང་སྟན་དར་སྟོན་འབུལ་མངོད། ཉེན་འབྲུང་
གི་ཐེབས་སྟོ་ནམས་ཐེབས་རྗེས་སྤར་ཡང་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
ཡགོང་ས་རྣམ་འདེན་ཆེན་པོར་ཞེ་ས་དང་གྲུས་འདུད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
པས་མཐུལ་ཉེན་གསུམ་ཞིག་འདེགས་འབུལ་གནང་སྟེ། སྐྱེ་མདུན་དུ་བདེ་སྟན་སྟེང་
བཞུགས་པར་ཀུན་མཁྱེན་བྱུག་ན་པར་སྦྱོང་རྒྱུ་གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཉིད་ནས་
མཐོན་མཐིང་དབུ་སྟེས་སྤྱི་གཙུག་ཐུད་བཞེས་ཏེ་ནམ་མཁར་འཕོར་བ་དང་བཅས་ཤིས་
པ་བརྗོད་པ་དང་། མཆོན་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་
འཛིན་ཉེན་གསུམ་ན་གསེར་བྱིལ་གྱི་སྐྱ་ལྟར་སྟན་པ་དེ་བཞིན་གསོལ་བ་དང་ཆབས་

༥ གྲུ་ལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནུམ་ཐང་མདོར་བརྫོད་དོ་མཆོཏ་མེན་སྟེང་ཆ།

ཅིག་རྩི་མ་མེད་པའི་ལྷ་རྩེས་དང་། སྤུང་པའི་དབང་པོའི་སྤང་བརྟན། བཀའ་ཚུམ་
མཆོན་བསྟོད་ཞབས་བརྟན། ལྷག་མཐུད་བཅས་དབྱེས་བཞིན་འབྲུལ་བར་མཛད། ཀྲན་
གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ནས་ཀྱང་གཏང་རག་གི་རྟེན་གསུམ་ལེགས་འབྲུལ་
དང་། དེ་རྩེས་ཉི་འོད་ཏུ་དཀར་སྟོང་གསོལ་སྟོན་བཅས་སྤུལ་གཞུང་གནས་ནས་ཆོམས་
ཆེན་ཏུ་དཀར་སྟོང་སྟོམ་བསྐྱིགས་ཐོག་ ཡལོང་ས་མཆོད་ཡོན་དང་། བཅ་ཆེན་མཆོག་གི་
སྤུལ་སྤུ་སྟོན་འཁོར་ནམས་སྤི་བྱ་ཆེན་པོས་སྤུན་བྲངས་ཏེ་དཀར་དམར་གྱི་དབྱེས་སྟོན་
བྱ་ཆེན་སྟོས་ཏེ་མཉེས་པར་བསྐྱིས་སོ། །

དེའི་ཕྱི་ནིན་ནམས་སུ་ཆོ་འཕྲུལ་སྒོམ་ལམ་ཆེན་མོར་མཆོད་སྦྱིན་ཕྱག་སྐོར་
སོགས་ནམ་དགར་ལེགས་ཆོགས་སྒྲེལ་བ་དང་། བྱངས་མེད་ནིན་གསུམ་མཇལ་བ།
རྒྱལ་ས་ཀྱན་འདུས་པའི་བདག་ནིད་ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་མཆན་དཔེའི་ཞལ་བཟང་
བལྟ་ཕྱིར་ལྷགས་པ་སོགས་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་དད་ཅན་སྦྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མར་ནིན་ལྟར་
མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ཆོས་འབྲེལ་གྱིས་མཆོན་རང་རང་གི་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་
རེ་འབྲས་ནམས་དཔག་བསམ་ཤིང་དང་། འདོད་དགུའི་གཏེར་བུམ་བཞིན་འཕྲུལ་
འཕྲུལ་སྒྲོལ་བའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་
དང་། མཐར་ཐུག་བྱང་གྲོལ་གྱི་ས་ལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རེག་པའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་
མ་བརྒྱན་པ་དང་། ཐུགས་གཏེར་གསན་བསམ་གྱི་རིམ་པ་ལའང་སྦྱོམ་ལས་དང་། སྦྱིད་
ལུག་རིང་དུ་དོར་ཏེ་ཐུགས་བརྩོན་ལྟོད་མེད་མཛད་དོ།

ལྟེ། མཆན་ཞབས་གསར་བསྐོང་བཟན་གསོལ་རེ་འབུལ་བཞེས་རྗེས་ཕྱི་སྤྱིང་བཅན་འཇུལ་
བརྒྱུག་པའི་རྗེས་འཛིན། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་ཆོས་ལྷེ་ཆེན་པོར་ཐེབས་ཏེ་རྣམ་འབྲེལ་དང་
ཕར་ཕྱིན་ལ་ཐུགས་གཉེར་ཀྱི་དབུ་འཇུགས། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་པར་
རིགས་ པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་། ལྷ་སྤྱི་དང་ལྷ་ཆང་ཁག དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་བཅས་

ཕུར་སྟོན་གྱི་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

པར་ཆིབས་བསྐྱར་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་སྲིད་ཅེད་བར་དུ་བསྐྱེདས་པར་རྟེན་འབྲེལ་
ཚར་དངར་བསྟན།

(༡༥༥ ཉ་༥ ༡༥༧ འ་༡) རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་འབྲས་སྟོ་མང་
དང་། སྟོ་སྲིད་། བདེ་ཡངས་། སེར་བྱེས་། དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་བཅས་ནས་སྟོ་བ་གཉིས་
བཟང་རིགས་འདེམས་སྒྲུག་མཛད་པའི་མཆོན་ཞབས་གསར་པ་དགེ་བཤེས་ལྷ་ནས་
བཀའ་བསྐྱར་མཛུལ་དར་སྤུལ་བར་བྱག་དབང་སྤུལ། ཆོས་བཞི་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲས་ལྷན་དུ་རིང་མིན་ཆིབས་བསྐྱར་གྱི་ཕེབས་སྒྲེལ་དུ་འགོ་
མི་སྒྲུབ་ཅན་དག་དབང་ཉི་མ་དང་། སྒྲུ་སྒྲེར་མགོན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ། དགྲུང་
གསར་རྟེན་འབྱུང་འབྲེལ་མི་ཅེ་དྲུང་བཅས་ལ་ཐོན་བྱག་ཆོས་ལྷ་ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་སྟོན་འཁོར་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་ཅེར་ཐོན་
བྱག་དུ་ཕེབས།

(༡༥༦ བ་༡ ༡༥༠ བ་༤) ཡལོང་ས་མཆོག་ཉི་འོད་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
འཁོད་བསྟན་པཎ་ཆེན་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྒྲུབ་དང་བཅས་མཛུལ་དར་
མཐུལ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབྲེལ་གནད། ཡལོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་པཎ་ཆེན་ལ་
མཛུལ་དར་ཅེ་སྟོན་མཛད་དེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་བཞུགས་ཞབས་འཁོད་རྗེས་ང་སྟོ་སོགས་
བཀྲས་ཞབས་མཆོག་དམན་ནས་མཛུལ་དར་རིམ་བཞིན་སྤུལ། གསོལ་འབྲས་དང་།
བཤེས་སྟོ་བྱེ་ཆོག་གྲུབ་མཆམས། ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ལ་ཕེབས་
རྫོངས་དང་། ཐོན་གནད་གྱ་ལོ་པ། མཛད་སྟོད་བཀའ་སྟོབ་བཅས་ལེ་ཏུ་པར་སྤུལ་རྟོ། །

ཆོས་དྲུག་ཉིན་སྲིད་སྟོང་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ཐུ་ནས་ནམ་གྱ་ཆོགས་ཡོངས་གདན་
བསྐྱུལ་དང་འབྲེལ་ཡལོང་ས་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་འབྲེལ་གནད་མཛད།

(༡༥༧ ཉ་༥ ༡༥༡ བ་༡༡) ཆོས་བརྟུ་དྲུག་ཉིན་བྱི་སྒྲིང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐོད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ལ་ཆོར་མ་ལྟར་བྱུག་པའི་ཕྱག་དོག་མི་བཟང་
པས་རྒྱ་བསྐྱལ་ཏེ་ཕུ་ཕྱིར་ཚུར་ཚོལ་གྱི་བསམ་སྒྲུར་ལན་མང་དུ་བཅུམས་དང་ཚོམ་
བཞིན་པར་བརྟེན། བས་ཚོལ་མ་རུངས་པ་དེ་དག་གི་སྒྲོབས་པ་གཞོམ་ཕྱིར་འབྲས་
ལྗོངས་ས་མཆོམས་སུ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་དབུང་གི་གཡལ་འདུག་གནང་རྒྱར་
ཀོང་པོ་ཁུལ་དམག་བསྐྱལ་དུ་ཐོན་མི་ལྷ་སྤྱིངས་སྤྲས་དང་། ཆེ་མགོན་བསོད་ནམས་
རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ལ་ཐོན་ཕྱག དེ་རྗེས་བསྟན་དག་ཕུ་རྒྱར་མཐར་སྒྲོད་དུ་བསྐྱོད་མི་
དབུས་མདའ་ང་ཐོད་པ་དང་། ཅུ་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན། ལྷིང་དཔོན། དམག་མི་གྲངས་དགུ་
བརྒྱ་བཅས་ལ་མངལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ཕྱག་ཆ་ན་བཟའ་སྲགས་མདུད་སོགས་ཀྱི་
མཆོན་སྤྱང་། ཐོན་གནང་ཡང་སྟེལ།

(༡༩༧༧ ལ་༢༡ ༡༩༧༩ བ་༩) ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་ས་གནས་སུ་
ཐོན་མི་དམག་སྤར་སྤྱི་བྱེད་པ་བཀའ་སློན་ལྷ་ཁྱེ་བ། ལས་བྱ་ལེར་སྐྱེ་ལྷ་བཅས་པར་ཐོན་
ཕྱག་སྟེལ།

(༡༩༨༠ ཉ་༥༡ ༡༩༨༡ བ་༡༡ ༣༡) ཆོས་ལྷ་གཟའ་སྤར་འཕྲོད་སྒྱུར་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་ཉིན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེན་མཚུངས་ལྷ་
མ་མཆིས་པ་འཕགས་མཆོག་གྱུ་འཛིན་བདག་པོ་གསུམ་ལྟན་ཅུར་སྤྱི་གི་སྒྲོས་གར་
སྒྱུར་བ་གང་ཉིད་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པར་བཤད་སྐབ་ཀྱི་ཚུ་བཞི་
མ་ལུས་པ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་བདག་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སེར་
འབྲས་ཀྱི་གདན་ས་གཉིས་སུ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ལུང་དང་
རིགས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་སྒྲོ་ཞིང་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་སྤང་དུ་
ཆིབས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་རིམ་བཞིན་བསྐྱར་རྒྱུ་ལྟེ་ཐོག་མར་ (༡༩༨༠ ལ་༡༡ ༡༩༨༡ འ་༡༡) དཔལ་
ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་གྲུ་ས་ཆེན་པོ་གཡ་བ་དེར་གསེར་ཞལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ཉེའི་

སྒྲ་དོ་ཐོ་རེངས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྟན་པའི་རོལ་ཆ་དུ་མས་སྐབས་བྱེ་ཞིང་། སྒྲ་སྟོལ་ཆིབས་
རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་མདུན་བདར་ཏེ་གཞུང་སྒོ་ཕུན་ཆོགས་འདུ་ལམ་
ནས་རིམ་བཞིན་གཉིས་སྒྲིས་རྒྱལ་པོ་སྐར་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལྟར་སྒྲི་འགྲོའི་ཁྲོམ་
ཆོགས་དུ་མར་བྱིན་ལྟམས་ཀྱི་བསིལ་བེར་འགྱུར་བཞིན་པར་ལྟམ་མེ། ལྟང་ངེ། ལྟན་
ནེར་བྱོན་པ་ན་དགྲ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ལྟན་དཀར་པོ་ཡང་མའི་རྟེན་གཞིར་ཞུགས་ནས་
དགྲེས་ཉམས་ཀྱིས་པད་འབུལ་དང་བཅས་སྟུན་བསུས་ཏེ་སྒྲིད་ཆལ་ལྷ་སྤིངས་ཀྱི་པོ་
བྲང་དུ་ཞབས་སེར་ཡུད་ཅམ་བཀོད་ནས་བོད་བཞུགས་ཨི་བན་སོགས་ཐེབས་སྒྲིལ་བ་
མང་པོར་བྱག་དབང་དང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་འཁྲུངས་ལྟའི་རྟེན་
མཁར་དུ་སྟན་དར་སྟེ།

དེ་ནས་ཆིབས་ཐོན་བསྐྱངས་པར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ནས་རིག་གྲོལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྟན་ཞིང་། དུར་སྤྱོད་གི་ཆས་ཀྱིས་མངོས་པར་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྱག་དུ་
མས་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་རོལ་མོ་སོགས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དཔག་མེད་ཐོགས་
པའི་སེར་སྤྲེངས་ཀྱི་ཐེབས་བསུ་མངོན་པར་བཀྲ་བས་སྟུན་བྲངས། ཐོག་མར་གོང་མ་
རིམ་བྱོན་ཀྱི་བཞུགས་གནས་གཟིམས་རྒྱུང་དགའ་ལྟན་སྒྲུང་གསལ་དུ་བྱག་ཐེབས། པོ་
བྲང་གཉེར་པ་ནས་དཀར་སྒོ་སྤྱོད་འབུལ་དང་། རྟེན་གསུམ་འབུལ་དངོས་བཅས་སྟུན་
ལམ་དུ་བསྟར། དེ་རྗེས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གདན་བྲངས་ནས་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་
མཐོན་པོར་ཞབས་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲིས་རྣམ་པར་བཀོད་དེ་ཆིབས་ཞབས་རྣམས་དང་། གཞུག་
མར་གནས་པའི་སེར་སྒྲི་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ལ་དཀར་དམར་གྱི་གསོལ་སྟོན་
རྒྱས་པའི་ཐོག་སྒྲ་སྒྲུལ་རྣམ་པ་དང་། སྒྲ་ཆང་བདུན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་
སྒྲི་སོ་དང་། སྒྲ་ཆང་ལག་ཁམས་ཆོན་མི་ཆོན་སོགས་སོ་སོ་ནས་འཕྱོར་པ་དང་བསྟུན་
པའི་དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ། དེ་དག་ལ་དགྲེས་འཇུམ་རབ་དུ་གསལ་བས་བྱག་

ཡ་རྒྱལ་དབང་ལྷན་ཁྲིམས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཞེད་དོ་མཆར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

དབང་ཡང་ལེགས་པར་སྦྱུལ། དེ་ནས་རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་ཐུགས་སྒྲིན་སྟན་ཤལ་དང་།
ཆོགས་ཆེན་ལ་ཞབས་བསྐྱོར་གྱིས་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དོ། །

(༡༥༡ ཉ་ལ། ༡༥༧ འ་༩) ཆོས་བདུན་རྟེན་མཆན་ཞབས་གསར་པ་ལྷ་ནས་
གསར་མཇལ་གྱི་ལེགས་དར་སྤུལ་རྒྱས་ཀྱང་དགའ་རྒྱ་བའི་ཆོམས་ཆེན་དུ་དཔལ་ལྷན་
ཕྱོགས་སྒྲང་དང་ཆོས་གྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་བཞེས་དབུ་འཇུགས་
བསྐྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོའི་མདུན་བདེ་བའི་སྟན་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད།
རྟེན་འབྱུང་ཐེབས་སྒྲིའི་རྒྱུ་སྤྱོད་རྟོ་ཐོག་ཐུ་ནས་ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་དབུ་བསྐྱུལ་
གྱི་བདུད་བསྐྱོག་དང་། རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་གྱི་བསྟོན་པ་མཁའ་མཉམ་མ། འཇམ་
དཔལ་མཆན་བཞེད་གྱི་ཆོག་མཆམས། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་ལེགས་པར་འཇུགས།
ཞེས་པའི་བར་གསུང་རྒྱུ་ཡལ་ས་ཆེན་པོ་ནས་སྐྱུ་ཕྱག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡོངས་
འཛིན་མཆོག་ལ་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྱུལ་རྣམས་ཕྱག་བདར་གྱིས་
འབྱུལ་བ་གནང་། མཆན་ཞབས་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་ཆེ་ཕྱག་ནས་སྟོན་འགག་སོགས་གོས་
སྤྲ་ཆ་ཆང་དང་། ཇ་དབུལ་ལེགས་དར་བཅས་སྦྱུལ་བེན་བསྐྱེད་རིགས་གྱི་བདག་པོ་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དོན་རྣམས་
གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་དབུ་ནས་བཙེ་བཞག་ཆར་གསུམ་སྤུལ་
རྒྱུ་ཡལ་ས་མཆོག་དང་། སྐྱུ་རྒྱལ་དུ་མཆན་ཞབས་དགེ་བཤེས་རྣམས་འཁོད་པས་
སྤེབ་སྟོར་ལན་གཅིག་མཛད། དེ་ནས་ཡལ་ས་མཆོག་བཞུགས་གདན་བདེ་སྟན་ཐོག་
འཁོད་པ་ལ་མཆན་ཞབས་དགེ་བཤེས་བཞེས་རིམ་གྱིས་རིགས་ལུང་སྤུལ་བར་གསུང་
ལན་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱུལ། མཆན་ཞབས་བཞེས་པས་ཆོགས་བཀྲ་བཅད་རྒྱུ་ཡལ་ས་
ཆེན་པོ་སེང་ཁྲི་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་དང་། སྤྱི་སྟོང་རྟོ་ཐོག་ཐུ་ནས་གཞུང་
དང་། སྐྱུ་སྐེར་གྱི་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབྱུལ་བཞེས་རྒྱུ་བཀའ་སྟོན་སོགས་གྱིས་གཙོས་

དུང་རིགས་སེར་སྒྱ་མཐའ་དག་གིས་མངལ་དར་སྤུལ་བར་ཕྱག་དབང་སྤུལ། གསོལ་
བསྐྱང་དཀར་སྟོང་སྒྲིག་གཤོམ་དང་། ལུང་རིགས་སྒྲ་བའི་དགོ་བཤེས་བྱུང་གིས་ཆོས་ཀྱི་
བཤོ་སྤོང་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྟོས་པར་མཉེས་བཞིན་རོལ།

(༡༢༡ ཉ་༡ ༡༢༥ འ་༤) ཆོས་བརྒྱད་ཉེན་འཆར་ཅན་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོའི་
མངལ་ཕྱག་གི་མངོན་སྟོང་བསྐྱངས། དེའི་ཕྱི་ཉེན་ལྷ་མོ་ཁང་དུ་གསུང་བསྐྱང་གི་ཆོགས་
དབྱར་བྱོན་ནས་ཞལ་འདོན་གསུང་ཆོག་དང་། ཕྱགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་སྤུལ། ཉེན་ལྷ་
མཆན་ཞབས་རྒྱམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཆད་མའི་གཞུང་ལ་རིགས་ལུང་གི་ཚོད་གྲྭ་ཆག་
མེད་དང་། (༡༢༡ ཉ་༡ ༡༢༥ འ་༥) ཆོས་བརྒྱད་གཉིས་ཉེན་གཟའ་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་
སྦྱར་མཆོག་དུ་དགོ་བར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཀྱི་སྤྲུལ་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
ལ་གསལ་སྦྱོང་གི་དབྱ་འཛུགས་བསྐྱང་རྒྱར་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཞབས་
སོར་བཀོད་ནས་ཞལ་འདོན་དང་། ཉེན་འབྱུང་ཕེབས་སྟོའི་རིམ་པ། པཎ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྦྱི་དོན་ཀྱི་དབྱ་ནས་བཅི་བཞག་འབུལ་གཏོར་། མཆན་
ཞབས་རྒྱམས་དང་བཀལ་བཟྱག་བཤོ་སྤོང་། ཆེ་དབྱ་མཐའ་དག་ནས་ཕྱགས་གཉེར་དབྱ་
འཛུགས་ཀྱི་ཉེན་འབྱེལ་འབུལ་འདེགས། དཀར་སྟོང་གསོལ་སྟོན་སོགས་སྤར་ལམ་
དང་མཚུངས་པ་རྒྱས་པར་མངོན། དེ་ཉེན་འབྲས་སྤངས་ཆོགས་ཆེན་ཀྱི་དགོ་འདུན་
འདུས་པའི་ཆོགས་ལ་མང་འབྱེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་། བཟང་གོས་ཀྱི་མཆོད་རྗེས་
སོགས་སྦྱི་འབུལ་སྤྲུལ་མཐོ་བ་སྤུལ། ཆོས་བརྒྱད་སྤུལ་ཉེན་འབྲས་སྤངས་སྤྲི་སྦྱི་ནས་
ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་བཞུགས་ཁྱིར་སྦྱོན་དངས་ཏེ་བཟྱན་བཞུགས་མཚུལ་རྒྱས་བཤད་
དང་བཅས་ལེགས་པར་སྤུལ།

(༡༢༡ བ་༣ ༡༢༦ འ་༡༡) དེ་ཉེན་གཞུང་ནས་ཉེན་གཙོ་ཁག་གི་སྦྱོན་སྤར་
སྟོང་མཆོད་སྒྲིག་འབུལ་ཞུས་ཐོག་ བྱམས་པ་མཐོང་གོལ་གྱིས་གཙོས་ཉེན་གསུམ་རབ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

འབྲམས་བཞུགས་པའི་མཆོད་ཁང་ཁག་ལ་ཐུགས་སྦྱོན་སྟན་ཤལ་དང་འབྲེལ་བའི་
གནས་གཟིགས་ཞིབ་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༧༩ བ་༦། ༡༧༧ བ་༩) གསོལ་ང་གཉིས་པའི་རྩིས་ཡལོང་ས་མཚོག་དམ་
བཅར་བཞུགས་པ་ལ། སྒོ་སྒྲིང་སྒོ་བ་དཔོན་ནས་ཆོས་འཁོར་གཞུང་གི་དཀའ་བའི་
གནད་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་བཏོ་སྒྲིང་ཐུལ་བར། སྒྱུ་ཆེ་དུ་མའི་སྟོན་རོལ་ནས་རྒྱལ་བསྟན་
ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྱེན་རབ་
ཀྱི་སྒྲོང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ། རྩོད་པའི་རིག་པ་རྩོམ་ཞིང་གཞུགས་པ་མེད་པས་གསུང་ལན་
ཐོགས་གཞུགས་མེད་པར་འཕུལ་འཕུལ་སྦྱུལ་བས་རྩུང་ན་འཁོད་པ་མཐའ་དག་ཤིས་
ནས་དད་པས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་སྟོགས་ཏེ་བསྟུགས་བཟོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལན་ཅིག་
མིན་པ་འཐོར་བར་གྱུར། དེ་རྩིས་དགེ་བཤེས་དགྲུས་མ་གཉིས་དམ་བཅར་བསྟན་པ་ལ་
རིགས་ལུང་པ་བདུན་རེ་བདུན་རེས་བཀལ་ཞིང་བཟླ་པའི་བཏོ་སྒྲིང་གི་མཆོད་སྦྱིན་
ལེགས་པར་སྟེལ། དེ་ནས་གྲུ་ཁང་སྟོང་གཟིམས་རྒྱུ་དུ་ཐེབས། འདི་ལོ་དགྲུང་ཀེག་ལ་
བཟེན་པས་ཞབས་བཟན་སྒྱུ་ཐར་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་གནག་ལུག་སོགས་ལ་འཆེ་
བ་སྤངས་པའི་གསོལ་ཆོགས་དཀར་སྒྲོང་རིགས་གཟབ་རྒྱས་སྟོས། སྐར་ཡང་ཆོས་གྲུར་
ཁྱོན་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་པ་དང་དགེ་བཤེས་ལྡན་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་དང་། དབུ་པར་
འདུལ་མཛོད་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ཆན་རེའི་དམ་བཅར་བསྟན་ཐོག་རིགས་ལུང་པ་བདུན་
རེ་བདུན་རེ་སྟེ་རི་ལྷ་ལེ་ཁྲིའི་རྩལ་གྱིས་གཤེར་བའི་སྒྲ་གོས་ཀྱི་འདབ་མ་སྟོབ་
དགྱིས་ཤིང་། སྟེ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཟབ་དོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་ལ་བཟེན་ནས་བཀལ་བཟླ་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་
དབྱངས་སྟན་ཐོགས་སུ་གུར་བའི་མཁས་མང་རྩུར་པའི་བླ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་
པར་བཤད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་མཉེས་པར་མཛད་པ་ན། ཐུགས་སྟུག་པར་དགེས་པའི་

ལེགས་སྐྱེས་སུ་ཕྱག་མདུད་དང་། རབ་དཀར་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན་རེ། དབུ་ཆོས་གཉིས་
དང་། ཆོག་བཀྲ་གཅོད་མི་གཞུང་ལེན་པ་གཅིག་ལ་ཡང་ཕྱག་མདུད་དང་། ཨ་ཤེ་རེ་རེ་
བཅས་སྟུང་རྒྱུ། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་དང་། དེར་ནི་རིང་འབད་མ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་
ལམ་ཤིས་བརྗོད་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱག་ལེབས།

(༡༧༩ བ་༣། ༡༧༧ བ་༦) ཆོས་བརྒྱ་དགྲ་ཉིན་སྟོ་མང་གྲ་ཆང་དུ་དཀར་སྟོང་
གསོལ་སྟོན་ལ་ལེབས་སྐབས་ཆོས་གྲུང་གསུང་ཆོས་བསྟོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཆོས་
ཉེར་གསུམ་ཉིན་བདེ་ཡངས་གྲ་ཆང་ལ་བྱོན་སྐབས་ཆོས་འབྲེལ་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་
ལྷགས་ལུང་སྟུང་བའི་བྲུང་པར་ལས། གྲ་ཆང་གཉིས་ནས་དགྲེས་སྟོན་ཀྱི་སྤྱི་བྱ་སྐབ་
ལྷགས་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཆོད་སྤྱིན་
སྟོས་པར་ལེགས་སྐྱེས་གནང་ཚུལ་སོགས་མཛད་སྟོ་བྱིངས་སྟོ་སྤྱིང་དང་མཆུངས་སོ། །

ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཏར་གདོང་དང་། ཆོས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་བསམ་སྟོ་ཁམས་
ཆན། ཆོས་ཉེར་དུག་ཉིན་འབྲས་སྟགས་གྲ་ཆང་གསུམ་ཀྱི་དཀར་སྟོང་ལེགས་ཆོགས་
ཀྱི་མགོན་དུ་ལེབས་པའི་མཛད་སྟོ་ཡང་པལ་ཆེར་འབྲ་བ་ལས། འདི་ལོ་འབྲས་སྟགས་
གྲ་ཆང་གི་མགོན་ཁང་མེ་ཤོར་ལ་བརྟེན་པས་ཡི་དམ་ཆོས་སྤང་གི་སྐྱེ་བརྟན་གསར་དུ་
བཞེངས་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་གནས་ཀྱི་སྟན་སྟོན་བྱས་པ་བཞིན། ཡལོང་ས་མཆོད་ཡོན་
དང་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་གསུང་ཞབས་རྣམ་གྲ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཅས་ནས་ཁྱུས་གསོལ་
རབ་གནས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས།

སྐབས་འདིར་གནས་ཚུང་སྐྱེ་ཉིན་པ་ཡང་ཞབས་ཁུར་ཡོད་པར་ཆོས་སྤྱིང་ཆེན་
པོ་ཐོག་བབས་སུ་ཁོག་བརྒྱམས་ཐོག་ རྗེ་དེང་འདིར་གནས་བསྐྱོས་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་
པའི་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་མཆོག་འཆོ་སྟུང་བའི་ངེད་ཀྱི་སྟོན་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྷན།
སྤྱིད་འཛིན་དམ་ལྷན་པ་བཅས་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། སྟོན་ཆེ་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་སྤྱི་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་མཆོད་སྟོང་ཆེན་པོ་དང་ཀྱི་དགོན་གནས་བཟླ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་པའི་འཇམ་དཔལ་སེམས་དཔལ་སྤྲུལ་བཅེགས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པར་སྤྲུལ་ཡང་ཁྱོད་དམ་ལྷན་ཡ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བཞི་དང་། སྤྱི་ཁྱའི་གཙོ་བོར་མཆོག་སྤྲུལ་བྱུང་། དམ་ལྷན་བྱེད་པ་པོ་ཆུན་གཞོན་བར་གསུམ་ནས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་འབྱུང་འབྱུར་བསྟན་པའི་མཆོད་སྟོང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་བཅས་ལ་སྤྱི་ཁྱའི་རིམ་པ་བསྟར་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི། དེད་གཞུགས་མེད་ལྟ་སྤྱི་ཀྱན་ཀྱང་དགའ་བདེའི་རྗེས་འགྲོར་ཡིད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དད་པ་དཀར་པོའི་མཆོག་ཏུ་བསྟེགས་པས་ལེགས་སོ། ལེགས་སོ། ལེགས་སོ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རིམ་གྲོར་དེ་དེ་བཞིན་རྣམས་གསོས་སྤྱི་སྤྱི་ཕྱིར་དེད་ནས་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་ལ་ལས་བཞིའི་གདོང་གོགས་བྱེད་པ་གཞིར་བཅས། ཞེས་པའི་བཀའ་ལུང་བསྒྲགས་པ་དང་། ཞལ་འདོན་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་སྤྱན་འཕྲེན་འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན། རབ་གནས། འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ལམ། བསྟན་འབར་མ་བཅས་དབུ་བསྐྱུལ་གྱིས་སྤྱན་དར་སྤྲུལ་སྤྱུལ་བར་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུང་བརྟན་གསར་པའི་དབུ་རྩ་གཡས་པའི་སྟོང་ལ་ལེགས་པར་བཞེས་པ་སོགས་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དངོས་སྤྱི་བཞུགས་པའི་རྟགས་རྟེན་དོ་མཚན་བ་དང་། དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་སྤྲུང་དང་མི་འབྲེ་བའི་དགྲེས་ཉམས་ཆེན་པོས་སྤྱི་སྤྱི་དབྱངས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱལ་གསང་མཐོར་སྟོག་པར་མཛད་དེ་སྤྱི་ཡལ་བའི་ཚུལ་བསྟན།

དེ་རྟེན་སྟོ་བྱར་དུ་འཐོར་རྒྱུད་གི་འཚུབ་མ་རམ་ཆེན་ལྷང་བ་སོགས་གནམ་དབྱུང་ཀྱང་དག་པོའི་རང་གཤིས་སྤྱི་ཤར་བ་ནི་ནག་པོའི་རྩ་ལག་ཆེག་མེད་དུ་འཛོམས་ཤིང་། དཀར་ཕྱོགས་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་མཆོན་དུ་མཛོད། དེ་ནས་ཆོས་གྲུང་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། ལྷགས་

བསྟོ་རྒྱས་པར་མངོད། ཆོས་བཞི་ནས་བཅད་རྒྱ་དངོས་གཞིར་བཞུགས་ནས་ལྷ་སྒྲགས་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོས་དུས་འདའ་བར་མངོད།

(༡༧༤ བ་༥། ༡༤༠ བ་༦) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་དབེན་གནས་རི་པོ་
དགེ་འཕེལ་དུ་ཞབས་ཀྱི་པསྟོ་རྣམ་པར་བསྟོད།

(༡༧༥ བ་༡། ༡༤༡ བ་༧) ཆོས་བཞི་ནས་བཅད་རྒྱ་དངོས་གཞིར་བཞུགས་ནས་
ལྷ་སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོས་དུས་འདའ་བར་མངོད། ཆོས་བདུན་ཉིན་སྐྱེ་བཅར་
སྤྱི་བྱབ་མཁན་པོ་དང་། ཆོག་གྲུ་འགའ་ཞིག་དགེ་འཕེལ་དབུ་ཅེར་ཆེད་མངགས་སྦྱུལ་
ཏེ། བཟང་གོས་རྒྱས་པའི་མདངས་ལྡན་བཟ་ཤིས་དགུ་བཅེགས་ཀྱིས་མཆན་པའི་ཅེ་
མོར་གསེར་འོད་འཕྲོ་བའི་ཏོག་ལྡན་རྒྱལ་མཆན་ཞིག་གསར་འཛུགས་དང་། དབང་
པོའི་གཞུང་རིས་ལྟར་བཟ་བའི་སྐྱེ་སྤྱང་དར་ཕྱེད་རྒྱ་ཆེར་འབྲེམས་པ། ལྷ་ལམ་ཡོངས་སུ་
བྱབ་པའི་བསངས་ཀྱི་དུད་སྤྱིན་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུལ་བ་དང་བཅས་ཟུར་ཆོགས་
རྣམས་ཀྱིས་དབུ་ལྷ་དབངས་བསྟོད་དང་། ལྟར་གཤེགས་པའི་མདོ་སྡེ་གསུང་སྟོག་
མངོད། ཆོས་བཅུ་ཉིན་བཅད་རྒྱ་ནང་མཆམས་ལས་བཞེངས་ཏེ་སྐྱེ་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་སེལ་
བཞེས། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་མགོན་ཁང་དུ་བཅད་གྲོལ་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་འབྱུལ་བ་
གནང་། དེ་ཉིན་ཡང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་སྤྱང་ཡར་ལྡན་དུ་འཕེལ་བ་དང་། གངས་
ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་སྤུན་ཆོགས་སྟོང་ལ་བརྟགས་པའི་བསྟན་དབུ་འོ་ཁྱོལ་བ་རང་ཞིར་
འཇུར་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་གྲུ་བཅུ་གསུམ་ནས་མཆན་གཟིམས་ཁང་དུ་ལྷ་བསངས་དང་།
འགོ་བའི་ལྷ་ལྡེའི་གསེལ་མཆོད། ཆོགས་འཁོར་བཅས་གནད་སྤྱིན་བསྐྱབས། ཉེ་འོད་
དུ་དགེ་འཕེལ་རང་གི་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་པ་སོགས་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པ་བཞི་བཅུ་
སྟོར་ལ་མངལ་ཁ་བྱུག་དབང་དང་། འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་ཕན་
བདེའི་ཆར་འབབས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བཅས་སྦྱུལ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚད་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

(༡༥༦ ཉ་༡། ༡༡༡ བ་༦) དགེ་འཕེལ་པོ་བྲང་ལ་ཞབས་བསྐྱོར་དང་འབྲེལ་
ནམ་གྱི་དྲུག་གིས་གསུང་ཞབས་ཁུས་ཏེ་སྟོགས་བཞིར་ཡུལ་ཁྱུས་དང་ཕྱག་ནས་ཀྱི་མེ་
ཏྲོག་འཐོར། འདྲུ་ཁང་དུ་འཕྲིན་སྒྲིམས་དང་། སྤྱགས་སྟོན་གནས་གཟིགས། རྟེན་ཁྱུས་
རབ་གནས་བཅས་དང་། སྤྱིང་ལ་ཞབས་སྐྱོར་ཆར་གསུམ་བསྐྱུངས། (༡༥༦ ཉ་༢། ༡༡༡
འ་༥) ཞི་བ་དང་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་
སྤྱགས་སྟོགས་པས་ཕྱི་ནང་ཀྱན་དུ་སྤྱགས་ཉམས་སྟོན་བའི་རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་།
བཅད་རྒྱུ་བསམ་གཏན་ཀྱི་བདེ་བས་ཀྱང་སྤྱགས་རབ་དུ་ཆོམས་ནས་ཆོས་བཅུ་གསུམ་
གཟའ་ཆོས་དགེ་བའི་ཉིན་བཅོམ་ལྷན་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་ལེགས་བྲིས་ཀྱི་འཁོར་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་སུམ་ཅེན་ཀྱི་གནས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་དང་ཚུལ་མཐུན་
པར་ཕྱི་འབྲང་གི་སེར་རྒྱ་དུ་མས་མདུན་བདར་ཏེ་དགེ་འཕེལ་ཀྱི་ས་འཛིན་མཐོན་
པོ་ནས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོའི་པོ་བྲང་གཟིམས་རྒྱུ་དུ་སྤྱགས་
ཐེབས་སོ། །

དེ་ལྟར་འབྲས་སྤྱངས་སུ་བཞུགས་རིང་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡོངས་འཛིན་
མཆོག་དང་། མཆོན་ཉིད་ཞབས་ཕྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་
རིག་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་སྟོང་ཤིན་དུ་འབྲས་པར་མཛད་
པས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་མཐུན་རབ་ཀྱི་སྟོང་དབྱར་ཀྱི་ཆུ་གཏོར་ལྟར་འཕེལ་བར་གྱུར་
ཏེ་སྤྱབ་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལ་མཁས་པ་ངང་པའི་དེད་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱགས་ཉིན་མཆོན་ཐམས་ཅད་དུ་གཞོལ་བར་གྱུར།

༡༥༧ སེ་རར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་གནས་རྒྱུ་ལྟ་མི་ཡོངས་རྗེས་འཛིན་སྟུང་། སྒྱ་རྟེན་པ་ནས་
དགྲ་བཅེགས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་སྤྲིན་བསྟར། སེ་ར་སྤྱི་དང་གྲུ་ཆང་ཁག་ དབེན་གནས་པ་པོང་ཁ་
བཅས་པར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་དམ་བཅའ་བཤོ་སྟོང་དང་ལྷགས་ལུང་། ལེགས་བྲས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བྲང་

ཕུར་སྟོན་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ཆེན་དུ་བསྟོ་བའི་མཚམས་སྟུར་རྗེས། འོར་སྒྲིང་དང་ཅེ་ཏུ་ཐུགས་གཉེར་སྟུ་ཡོན་དང་སྒྲིབ་སྟུང་ལ་
བཅོན། ཕྱི་དག་བསྟོན་པར་དམག་སྟུལ། ཡོངས་འཛིན་ལས་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་རེ་
གསན་བཞིས། བཅད་རྒྱ་ལ་གཞོལ་བར་ལྟ་དང་སྤྲ་མའི་གཟིགས་སྤང་ངོ་མཚར་བ་རེ་བུང་།

(༡༧༦ བ་ལ། ༡༡༡ འ་༡༡) དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་
པོར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་སྟོ་རྒྱ་ཆེའི་རིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ན། (༡༧༧
ཉ་༡། ༡༡༡ འ་༥) སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་དུ་ཞབས་བྱུང་གི་འདབ་བརྒྱ་རྣམ་པར་བཀོད་
ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤང་ཅིའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེད་ཕྱིར་མཚན་མོའི་
མགོན་པོ་རྒྱ་སྐར་ས་ག་དང་འགྲོགས་པའི་ཡར་ཆེས་བཅོ་ལྡེའི་སྤྲོ་འབྲས་སྤངས་སྤྲ་
མ་ལས་སྡེའི་ཐེབས་སྟེལ་དང་། གནས་རྒྱུང་གྲ་ཆང་གི་ཐེབས་བསྟུ་དང་བཅས་ལྟ་མའི་
རྣམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་རགས་ཀྱི་འདུ་ལོང་རྒྱ་ཆེའི་དཔལ་གྱིས་ཆེབས་
ཀྱི་ཞལ་ལོ་བསྟུར་ཏེ་མར་ལམ་དབང་དྲག་རོལ་པའི་དགའ་ཆལ་སྤྲ་དབྱངས་སྒྲིང་དུ་
གསེར་ཞལ་ཕྱོགས་པར་དག་ལྟ་འོད་ལྷན་དཀར་པོ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་ཞུགས་
ནས་དགྲེས་ཞལ་བཅོ་ལྡེའི་སྤྲ་བ་ལྟར་ངོམ་བཞིན་པས་སྟུན་ནས་བསྟུ་བར་སྟོན་དར་སྡེ་
སྟོན་གྱིས་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྟོའི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་དུ་ཞབས་སེར་བཀོད་པ་
དང་། ཆེབས་ཞབས་དྲག་འབྲིང་། གནས་རྒྱུང་ཆོས་རྗེ། འབྲས་སྤངས་སྟོབ་དཔོན་ལས་
སྡེ་བཅས་ཀྱིས་མཛལ་དར་ཐུལ་ཏེ་གུལ་འཁོད་དང་བསྟུན་དཀར་སྟོའི་སྟོན་ཆེན་ལ་
དགྲེས་རོལ་དང་། གནས་རྒྱུང་གྲ་ཆང་གི་རྟེན་གསུམ་འབུལ་ཆན་རྣམས་སྟུན་ལམ་དུ་
བསྟར་བར། སྤྲ་གྲ་ཆང་མར་ཕྱག་དབང་དང་། ཕྱག་མདུད། འབུལ་སྟོན་སོགས་སྟུལ་ཏེ་
གསོལ་བསྐང་བཀྲེ་བསྟུ་དང་། ཆོས་སྟོང་སྟུན་འབྲེན་གྱིས་དམ་ཇས་དཔའ་པོའི་སྟོན་མོ་
དང་། སྟུན་ཤལ་མཐུན་ཇས་རྣམས་རིམ་འབུལ་བསྐྱངས། ཆོས་སྟོང་ནས་ཀྱང་ཡལོང་ས་
ཆེན་པོར་རྟེན་གསུམ་དང་། རིགས་ལྡེའི་མཚན་མ། རྒྱལ་མཚན་སེར་པོ་དགྲ་བཅེགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

མཚོད་འབུལ་གྱི་སྒྲགས་ཆིག་དོ་མཚར་བ་སོགས་ཕུལ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐུ་
དང་གིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ནས་འཕྲིན་ལས་ནམ་བཞིའི་གདོང་གྲོགས་གཡེལ་མེད་
སྐུབ་རྒྱའི་ཐ་ཆིག་གསང་མཐོར་བསྒྲགས།

དེ་ནས་སྟེང་ཤོད་མཚོད་ཁང་ནམས་སུ་གནས་གཟིགས་དང་། སྟེང་གཟིམས་
ཚུང་དུ་གསོལ་ཆིགས། གནས་ཚུང་ཆོས་རྗེ་དང་། གཉེར་པ་ལས་སྟེར་སྐུན་བསལ་
ལེགས་གནང་སོགས་སྐུབ་བསྐྱེན་སྟོག་ལ་ཞབས་བསྐྱོར་གྱིས་ཆིབས་ཐོག་ཐོན་ནས་རིམ་
གྱིས་གཤེགས་པར་བྲག་རིའི་གོང་གཤམ་ནས་བབྱང་སེ་རའི་བར་དུར་སྒྲིག་འདྲིན་པ་
སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བས་སེར་སྒྲིངས། ར་རུང་། དར་འཕྱར། རོལ་ཆ་འབྱུང་དགོལ་སོགས་
ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེའུ་ཆེན་པོ་དང་། གནོད་སྐྱིན་བྱ་ཁྲི་བ་ཡང་ཉེན་གཞིར་བརྒྱུམས་ནས་དུ་འདྲེན་
བཅས་པས་སྐུན་བསུས་ཏེ། ཆོགས་ཆེན་རབ་གསལ་གཟིམས་ཚུང་དུ་གཟིམས་ཁང་
གཉེར་པ་ནས་དཀར་སྟོང་སྟོང་སྒྲིག་ཁྲི་ལའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་
འཁོད་ནས་སྐུ་སྟེར་གྱི་ཉེན་གསུམ་དངོས་འབུལ་ནམས་དགྲེས་བཞེས་བསྐྱངས་ཏེ་ཡང་
སྟེང་གཟིམས་ཚུང་མི་ལམ་ཁང་བབྱང་དུ་སྟོན་བཞུགས་མཛད།

(༡༧༥ ཉ་༡ ༡༥༥ ཐ་༧ བཏུས་) ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སེར་སྐུ་སྐུ་ནས་ཆོགས་
ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས་སྟོན་དཀར་སྟོང་ཆེན་མོར་སྐུན་བྲངས།

(༡༧༥ ཉ་༡ ༡༥༥ འ་༧) དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡང་སྐུ་སྐུ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་སྤྱི་ཁྱེའུ་
པོས་སྐུན་བྲངས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་མཆུལ་བཤད་པ་འབུལ་དངོས་བཅས་གཟབ་རྒྱས་
ཕུལ།

(༡༧༥ ཉ་༢ ༡༥༥ འ་༨) ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་སེར་སྐུ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་
སྤྱིང་ནས་འདུ་ཁང་དུ་སྐུན་བྲངས་ཏེ་དཀར་སྟོང་གསོལ་སྟོན་སྐུ་རྒྱས་བཤམས་པར་
དགྲེས་དགུར་རོལ་རྗེས་ཆོས་གྲུའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་བབྱང་བཀོད་ནས་དགེ་འདུན་

ནམས་ལ་ལམ་རིམ་བསྟན་དོན་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། ལྷགས་བསྟོག་ནང་རྗེས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གཞུང་ལས་བཅུ་མས་པའི་བཀོ་སྐྱེད་དམ་བཅའ་སོགས་སྟུལ་མཐུག་
དབུ་པར་གཉིས་གྱི་དམ་བཅའ་འཕར་དང་བཅས་ཆད་མ་འདུལ་མཛོད་གྱི་དམ་བཅའ་
དགེ་བཤེས་བདུན་སོ་སོར་རིགས་ལུང་པའང་བདུན་རེ་བདུན་རེ་སྟེ་རྩ་དར་རིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟེམས་པའི་སྟོགས་ལ་བ་ནམས་གྱིས་བཀྲལ་བརྟག་གི་མཆོད་སྤྱོད་
བར་མ་ཆད་དུ་སྟོས་མཐར། ཐུགས་དཔྱེས་པའི་ལེགས་སྤྱོད་སྟུག་དབང་ཕྱག་མདུད་
དང་། ལྷ་རྩལ་གྱི་སྤྲོ་དར་ཆེར་སོན་རེ་སྟུལ།

(༡༧༥ བ་༣། ༡༥༥ བ་༧) དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོའི་ཕྱི་མིང་སྟོར་དུ་
ཆེབས་བསྟར་གྱིས་ཕྱོགས་བཞི་སོ་སོར་ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས་གྱི་ཕྱིན་ཆེན་འབེབས་
པར་མཛད།

(༡༧༥ བ་༣། ༡༥༥ འ་༡༡) ཕྱག་དཔེ་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་
ནས་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད་དང་། མཆོན་ཞབས་བདུན་དང་ཐབས་ཅིག་བཀོ་སྐྱེད་ཁོར་
མོར་མཛད། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཆང་ནས་འདུ་ཁང་དུ་
དཀར་སྟོ་སྟོམ་བསྐྱོགས་དང་འབྲེལ་སྟུན་འདྲེན་རྒྱ་སྤྱོད་པ་སོགས་གྱིས་སྟུན་བསྟུས་
ཏེ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་བཟུང་རྒྱ་མཆོར་གཟིགས་སྤྲང་བྱང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱེ་
གཤོངས་ནས་གཞི་བདག་དགེ་བསྟན་གྱི་ཆ་ལྷགས་ཅན་གྱིས་བསྟུ་བར་སྟན་ཤལ་སྟུལ་
ཏེ་བྱེས་གྲུ་ཁང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་དཔྱེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་རོལ་ཞིང་། ཆོས་
གྲུར་ཡང་ཞབས་བྱང་གསེར་གྱི་པ་སྟོའི་དགེ་མཆོན་རོམས་ནས་དགེ་འདུན་ནམས་ལ་
བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མའི་ལྷགས་ལུང་དང་། དགེ་རྩ་བྱང་ཆེན་དུ་བསྟོ་བའི་བདེན་
ཆེག་བསྐྱེད་རྗེས་དམ་བཅའ་བཀོ་སྐྱེད་སོགས་ལྷགས་གཉིས་གྱི་མཛད་སྟོ་གང་ཅི་
འབྲས་སྤྱངས་སྟུ་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལྟར་ཉམས་སྟུ་བསྟར་རོ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཛྲ་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོང་ཆ།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་གསང་སྤྱད་བྱུང་ཆོས་གཏོང་མི་སླ་ལྷན་མངལ་ཁྱུར་བཅར་
བར་ལྷན་གྲངས་དྲུག་ཅུ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་ཇ་གལ་ཐོག་གསང་འདུས་སྟོན་ལམ་གྱི་
ལྷགས་ལུང་སྟུལ། ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་སེར་སྤགས་ལྷན་ཆང་ནས་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྟོ་
རྒྱས་གཤོམ་དང་འབྲེལ་ལེགས་བྱས་ཀྱི་མགོན་དུ་གྲུས་པས་སྤྱན་དངས་པར་ཞབས་
སོར་བཀོད་ནས་གསོལ་སྟོན་གྱི་མཆོད་ཆོགས་བདག་གིར་བཞེས་ཐོག གསོལ་ཆོགས་
རྒྱབ་ཆོས་ལྷན་གསང་འདུས་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་། ལྷགས་བསྟོ། བྱས་སྤང་
གཉིས་ནས་ཆོ་བསྟུས་ཀྱི་སྟོབ་གཉེར་པ་རྣམས་ནས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འབེལ་མཆིད་
རྒྱས་པར་སྟོས་པར་ལེགས་སྦྱོས་བཅས་སྟུལ།

(༡༧༧ ཉ་༥ ༡༩༧ བ་༩) དེའི་ཕྱི་ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་ས་མཚམས་སུ་འགོ་མི་
ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔུང་དམག་སེར་རྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་མངལ་ཁ་དང་། ཕྱག་ཚུ།
ན་བཟའ་ཐོག་ཤག་རེ་སྟུལ།

(༡༧༧ ཉ་༥ ༡༩༧ འ་༧) ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་འཁྲུག་ཀྱི་མགོན་ཆོགས་སྤྱན་རྟེན་
འདུ་བའི་གནས་ཆེན་པ་བོང་ཁ་བྱང་ཚུབ་ཤིང་གི་ནགས་ཁོད་དམ། དུལ་ཆེན་ཉེར་
བཞིའི་ཡ་གུལ་དེ་མི་ཀོ་ཏེ་འམ་ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེའི་ཕོ་བྱང་ཞེས་རྗེ་སླ་མ་གང་ཉིད་ས་
སྟོང་སྟོང་བཅའ་སྒྲམ་པོའི་རྣམ་པར་རོལ་པའི་ཆོ་ཕྱག་བཏབ་ནས་གསང་བ་གསུམ་
ཀྱི་ཡུན་རིང་པོར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དབེན་གནས་དམ་པ་དེར་སྟོན་དགའི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་ཕེབས་བཞེད་འཁྱུངས་པ་ལྟར་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱས་
མདུན་བདར་ཏེ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་ནས་ཐོག་མར་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་གནས་
འདྲིན་སྟོབ་དཔོན་ནས་དཀར་སྟོ་དང་། ཉིན་གསུམ་མངལ་དར་སོགས་སྟུལ། དེའི་ཕྱི་
ཉིན། པ་བོང་ཁར་གཉུག་མར་གནས་པའི་སྟོང་བ་པ་རྣམས་ནས་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་དུ་
སྤྱན་དངས་ཏེ་ཞབས་བཏན་སྤྱིན་རྒྱས་སུ་སྟུལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་འཕགས་

མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་དགེ་ལེགས་ཆར་འབབས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་།
ལེགས་བྱས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བྱང་ཆེན་དུ་བསྟོན་བའི་དང་སྟོང་བདེན་པའི་ཆོག་གི་མཆོམས་
སྟོར་བཅས་མཛད་དེ་གནས་དེར་འཁོད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱི་རེ་བའི་
འབྲས་བུ་གྲང་པོར་སྦྲིན་པར་མཛད།

(༡༧༧ བ་༦། ༡༡༡ བ་༡༡། ༣༣༥) ཆོས་གཉིས་ཉིན་པ་བོང་ཁའི་ཞི་བའི་གྲོང་
ཁྱེར་དེ་ནས་སེར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་དུ་ཆིབས་ཞལ་མངོན་པར་བསྐྱར་རྟོ། །འདི་དག་གི་
སྐལ་བཟང་སྤུངས་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་ལྟར་རྟེན་བཀྱར་དང་། འདུ་འཛིན་རྣམ་གཤེད་
གིས་ཐུགས་མི་འཕྲོག་པར་ཞར་གསེང་ཀྱན་རུ་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད། ཐུགས་འཛིན་
སྟོར་སྐྱུང་། གཞུང་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱད། མཆོན་ཞབས་པ་རྣམས་དང་
ལྟན་ཅིག་རིགས་ལུང་ཚོད་གྲ་བཅས་ཤིན་རུ་འབྱས་པ་དམ་པ་དང་དམ་མིན་མཐའ་
དག་གི་སྦྱོར་སྟོན་ལ་པན་ངེས་མཛད།

(༡༧༠ ཉ་༥། ༡༧༧ བ་༡) དེ་ལྟར་སེར་འཛིན་སྟོན་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་
ན། ཆོས་ལྷ་གཟའ་ཆོས་ཀྱི་སྟོར་བ་མཆོག་རུ་དགེ་བར་བྱས་སྦྲིག་འཛིན་པ་བརྒྱ་ཕྲག་
དུ་མས་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོ་ཆོགས་པ་ཐོགས་པའི་སེར་སྤྲངས་དཀྱུས་རིང་
དུ་བསྟར་བ་སོགས་ཐེབས་སྐྱེལ་གྱི་བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བ་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་
ཡང་དོག་པོར་བྱེད་པའི་དབུས་སུ་ལྟ་མའི་རྣམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་སྟོན་འཁོར་
ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་ཤིང་བརྗེད་ཆགས་པ། གཟི་བྱན་པས་ཀྱི་རྟོག་བས་
བཟོད་པར་དཀའ་བའི་དཔལ་འབར་བཞིན་པར་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏུ་ལའི་གཞལ་མེད་
ཁང་དུ་ཞབས་མཐིལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རེ་ཁྲ་ཉམས་པ་མེད་པར་བཀོད་དེ། ཐེབས་སྟོན་དང་
འཁྱུངས་སྐར་གྱི་མཛད་སྟོན་ཆབས་ཅིག་རུ་བསྐྱུངས་ཐོག་ཐུགས་གཉེར་གསན་སྟོང་གི་
རྒྱན་བཟང་ལེགས་པར་མཐུད་དེ་ཐུགས་བག་ཐེབས་པར་བཞུགས་སོ། །

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་པོ་ལུ་མཆོད་ཆ།

ཆོས་བཅུ་གཟའ་སྐར་གྱི་མཐུན་འཕྲོད་མཆོག་ཏུ་དགེ་བར་བདུད་ཅི་སྟེན་
ཆབ་གྱི་འཕྲོད་བཞེས་སྤྲད་ཏུ་སྤར་ལམ་ཆེབས་རགས་གྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་གཤོམ་དང་
བཅས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་ཏུ་ཆེབས་ཞལ་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཐོག་ཐེབས་
སྟེན་གྱི་དཀར་སྟོང་དང་ཆབ་ལྷགས་ཉིན་གསུམ་སོགས་ལྷགས་གཉིས་གྱི་མཛད་སྟོང་
མཐའ་དག་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་གི་རྒྱན་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ཉམས་བཞེས་སུ་
བསྟར་རོ།

(༡༩༡ བ་༦། ༡༩༡ འ་༡༠) དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྟར་རྣམ་འབྲེལ་དང་། སར་ཕྱིན་
གཉིས་ལ་དམིགས་ཕྱག་གི་བཀལ་བཟླག་ལྷན་མི་བྲང་བ་རེ་ཆག་མེད་བསྐྱངས།

ཉིན་རེའི་(༡༩༡ ཉ་༡། ༡༩༡ ཐ་༡)རིགས་ལྷང་ཚོད་སྤྱང་གྲུབ་རྗེས་གཟིམས་
ཚུང་ཏུ་ལྷང་བཤགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱུ་ཕྱག་གྲངས་གསོག་གི་དབུ་འཛུགས་མཛད།

(༡༩༡ ཉ་༥། ༡༩༡ ཐ་༤) འབྲས་སྟགས་སྟོབ་དཔོན་ནས་སྟེ་ལོ་མགོན་ཁང་
མེ་སྟོན་བྱང་ཆབ་གཙུག་ལག་ཁང་ཉིན་དང་བཟློན་པར་བཅས་པ་གཞུང་གནས་ནས་
འགན་བཞེས་གསར་བསྐྱར་མཛད་པ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷའི་མཛལ་ཉིན་འབུལ་དངོས་
བཅས་བསྟར།

(༡༩༡ བ་༡། ༡༩༡ འ་༤) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་
མི་སྣ་རྣམས་ནས་རྣམ་གྲུག་ཚུ་ཐམ་པར་བསྟེན་བཀྱར་གདན་བསྐྱལ་དང་འབྲེལ་ཉི་
འོད་ཏུ་མདོ་ལྷགས་གྱི་ཞབས་བཟློན་མཆུ་རྒྱས་བཤད་བཅས་སྟེན་རྒྱས་སུ་ཕུལ།

(༡༩༡ བ་༦། ༡༩༡ ཐ་༤) རྒྱ་བ་རྒྱག་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་འབྲས་སྤྱངས་
ཆོགས་ཆེན་ཆོས་མཛད་སྤུལ་སྐྱུ་སོག་བཙུན་ངག་དབང་སྟོང་བཟང་དགེ་ལེགས་ནས་
མཛལ་དར། ཉིན་གསུམ། གསོལ་འབྲས། དངོས་འབུལ་བཅས་ཕུལ་ཏེ་ལྷུང་ལོར་སྐྱབས་
འགོ་དང་། ལམ་སྟོན་གྱི་ལྷགས་ལྷང་བསྐྱངས།

(༡༥༩ ཉ་༡། ༡༧༥ བ་༡། ཟླ་༡) ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གངས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྟན་
ཆབ་སྲིད་ལ་ལོག་པར་འཁྱུ་བའི་བསྟན་དག་ཕྱི་སྲིད་དཔུང་དམག་མཐར་སྐྱོད་ཅི་
རྒྱས་མཛད་རྒྱུར་བོད་འབངས་ལྷ་མི་མཐའ་དག་དོན་ཅ་གཅིག་དེལ་ཡིན་ཡང་། ལྷོང་
འཁྱུན་ས་ཡི་བདག་པོས་ལེགས་ཆའི་བཀའ་ཡིག་ཐེབས་སྒྲོར་གཡུལ་འདུག་ཕྱིར་
འཐེན་བྱེད་དགོས་སྟུལ་བ་འདི་སྒྲོར་གནས་རྒྱུ་ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོར་བཀའ་སྒོན་ཐུན་
མོང་ནས་ལུང་ཁྱུ་ཐུལ་བར་བཀའ་ལུང་མ་སྟུལ་འདུག་པ་ནི། དང་པོ་བཙུམ་པར་མི་བྱ་
སྟེ། །བཙུམས་ནས་བསྐྱོག་པ་ག་ལ་རིགས། །ཞེས་སྟོན་སྟུལ་བའི་ལུང་དོན་དང་འགལ་
བས་དགོངས་འཁྱུགས་བྱུང་བར་ངེས་པ་རྟེན་དེ་དགོངས་སེལ་མཛད་པ་དང་། བཀའ་
སྒོལ་ཁྱུ་རྒྱ་རྒྱ་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གཟིམས་རྒྱུན་འདྲེན་འཕར་མ་བསྐྱུངས་ཏེ་སྒྲོན་དར་
དང་། མཐུན་རྩིས་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་ཏེ་ཁྱུ་བཤགས་མཛད་པར། ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐུའི་
གཟི་བྱིན་མ་བཟོད་པ་ལྷ་བྱས་ཁོ་འཁྱུགས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་རིང་དུ་དོར་ཏེ་བསྟན་སྲིད་ལ་
རྒྱུར་སྟུན་པའི་ལས་དོན་འདི་དང་འདི་གིས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་མང་པོ་ལྷུག་རྟེན་དུ་སྟུལ་
བ་དང་། རྩི་སྒྲ་མའི་གསང་བ་གསུམ་ལ་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་གི་དཔེ་གྲིབ་ངན་པས་
འབགས་པ་ནམས་བསལ་ཕྱིར་དག་བྱེད་ཁྱུས་ཀྱི་ཆོག་ཡང་བསྟུལ་བ་མེད་པར་ཐུལ་ཏེ་
སྐྱུ་ཡལ་བས་དེར་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒོ་བདེ་ཞིང་། དགའ་མགྲུ་ཡི་རངས་པར་གྱུར།

(༡༥༩ བ་༢། ༡༧༥ བ་༡) ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ (༡༥༩ བ་༢། ༡༧༥ བ་༡༡) ཆོས་
བདུན་ལ་རྩི་རྒྱག་རིག་འཛིན་སྟུལ་སྐུའི་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ། མཆན་ཐུབ་བསྟན་
ཆོས་དབང་མཉམ་ཉིད་རྩི་རྩི་ཞེས་གསོལ་གནང་ཐོག རོ་འཁོར་སུམ་རུ་སྒྲོར་ལ་ཐུག་
དབང་ང་གལ་སོགས་སྟུལ།

(༡༥༩ བ་༡། ༡༧༥ འ་༤) ཟླ་བ་དགུ་པའི་ (༡༥༩ བ་༤། ༡༧༥ འ་) ཆོས་དགུ་
ཉིན་ (༡༥༩ བ་༤། ༡༧༥ བ་༡) ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་གྲུབ་ཆེན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ལོ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དབང་ཆེན་གྱི་སྟོན་འགྲོ་སྟོབ་མ་རྗེས་
འཛིན་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡར་ངོའི་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་
པར་ཅན་ལ་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་མཐའ་བརྟེན་དང་བཅས་པ། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་
བདེ་གཤེགས་སྐུ་དབང་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་གནང་དང་། ཉ་མཆོག་རོལ་པ་གསང་བ་སྦྱབ་
པའི་དབང་ཆེན་བཅས་དབང་བདུན་པོ་ཅིང་། སྐུ་བཞིའི་ས་པོན་ཐེབས་ངེས་སུ་གསན།

(༡༥ ཉ་མ ༡༩༡ འ་༡༠) ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ལག་རི་དམག་སྐར་སྤྱི་ཁྱབ་
འཕར་མ་བཀའ་སྟོན་རམ་པ་དང་། ལས་རོགས་སེར་སྐུ་ལྷ། གདན་ས་གསུམ་གྱི་གྲ་ཆང་
སོ་སོའི་འཕྱས་མི་བཅས་པར་ཐོན་ཕྱག

(༡༥ ཉ་མ ༡༠༠ ཐ་༥ ལྷ་༡༠) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ (༡༥ ཉ་མ ༡༠༠ ཐ་
༩) རིགས་ལྷང་གི་ཚོད་གྲ་ཡུན་མི་ཐུང་ཅམ་བསྐྱངས་ཤིང་། རིང་མིན་བཅད་རྒྱ་ཚུགས་
རྒྱར་བརྟེན་མཐུག་དུ་བསྟན་འབར་མའི་ཤིས་བཟོད་དང་བཅས་གྲོལ་ནས་རེ་ཞིག་ཆོས་
མཆོམས་འཛོག་པར་མཛད།

(༡༥ ཐ་༡ ༡༠༠ འ་༥) ཆོས་ཉེར་དུག་ཉིན་ (༡༥ ཐ་༥ ༡༠༠ འ་༣) ལྷག་
པའི་ལྷའི་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་ཐུན་བཞིའི་རིམ་པར་ལྷགས་
བསྐྱས་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ཞིང་། ཐུན་གསང་རྣམས་སུའང་སྐུ་ཕྱག་གྲངས་གསོག་
དང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་རྟོག་ མཆོད་པ་འབུལ་གཤོམ་སོགས་དོན་ལྷན་འབའ་ཞིག་
གིས་འདའ་བར་མཛད།

(༡༥ ཉ་མ ༡༠༡ འ་༣) འདི་སྐབས་སྤྱི་ལོ་པ་མེད་པར་གཟིགས་སྤང་
ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱང་འདུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐབས་ཤིག་སྐུ་བཅར་གཟིམས་
དཔོན་བར་ཞི་བར་བཀའ་ཐེབས་སུ། མདང་ངའི་མདུན་སར་མི་ནག་པོ་ཞིག་འོངས་
ནས་དེ་ན་རེ། བྱིང་རང་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་ལན་མང་ཅམ་འོང་ཡང་། སྐུ་ཆེ་རིང་པོ་ཡོང་

ཟེར་ཞིང་། ཤིང་རྟོག་གཅིག་སྟེར་བྱང་གསུངས། དེ་ནི་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་མཆོ་ཀ་
ལ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་ཡགོང་ས་མཆོག་ཉིད་རྒྱ་ནག་དང་། མོ་སྒོའི་ཡུལ། རྒྱ་
གར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་མར་འབྱོན་དགོས་པ་དང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བལ་
ཆེན་པོ་འོང་བ། བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཡསྐྱབས་མགོན་སྐྱེ་ཤིང་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ཞིང་
མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུང་གསལ་བར་བསྟན་རྟོ། །

ཡང་རྒྱབ་ཅིག་ངའི་སར་མི་ནག་པོ་རྒྱང་ལག་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ་བས་བྱང་
གསུངས། དེ་ནི་ཡི་དམ་རྩོམ་མེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གཟིགས་སྤང་བྱང་ཆོད་དུ་འདུག

ཡང་དེ་སྟོན་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཕྱོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་དུ་གཟིམས་རྒྱང་
དགའ་ལྟན་ཡང་ཆེར་ལྷགས་བསྟན་མཛད་སྐྱབས་མཆོམས་ཤིག་བཀའ་མེབས་སུ།
དཔལ་ལྟན་ལྟ་མོའི་བསྐྱང་གསོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་འདུག གཟིམས་དཔོན་ལགས་ཁྱེད་
རང་དཔེ་ཆར་བསྟན་ཏེ་མཉམ་དུ་འདོན་དགོས་གསུངས་ཏེ་གསུང་བསྐྱང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
མཛད་པ་ན། མཆོམས་ཤིག་ཏུ་ཞལ་ཁྲ་སྟེ་ཞིག་གང་མཐོང་བྱང་གསུངས་པར། གཟིམས་
དཔོན་ནས་གང་ཡང་མ་མཐོང་ཞུས་པས། དཔལ་ལྟན་ལྟ་མོ་མེབས་བྱང་། ད་བཞུགས་མི་
གདུག་ཞལ་ཁྲ་རྒྱུ་བས་ཤིག་གསུངས། གཟུབ་གསོལ་སྐྱབས་ཞལ་ཐང་ལ་གཟིགས་ནས་
དེ་སྔ་རི་སྐྱེ་རི་ཁྲོད་དུ་སྟོན་སྐྱབས་དགོང་མོ་རྟག་པར་འོང་བའི་མི་གཉིས་པོ་དེ་འདི་
དང་འདི་རེད་ཅེས་རྩོམ་མེ་ཡི་ཤ་དང་། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་གཉིས་
ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བྱག་མཚུབ་གཏོད་པ་གནང་བ་སོགས་དངོས་ཉམས་ཅི་རིགས་པར་ལྟ་དང་བླ་
མའི་གཟིགས་སྤང་ཡ་མཆོན་པ་སྟོ་ཆོགས་བྱང་སྤང་ཞིང་། ལྟག་པར་རྩོམ་མེ་གཉིས་
ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་གསུང་གི་སྤང་བ་རྒྱན་མར་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་ཡང་། གཞོན་ནུ་
ནས་བྱགས་སྐྱམ་ཞིང་། བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་གཙོ་
བོར་མཛད་པས་བྱགས་འབྱུང་རེ་འགའ་ལས། གཞན་དུ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གསལ་བར་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

གསུངས་པ་མེད་དོ། །

(༡༩༠ ཉ་ལ། ༣༠༧ འ་ལ) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སླ་མ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་
མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་
ཕྱག་སྦྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚན་རིན་པོ་ཆའི་
མེད་བ་ལས། རྣམ་ཀུན་མཐའ་དབུས་སྤྱི་བོ་དུ་མའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་འདྲི་བའི་
འཕྲིན་ལས་ཆད་པ་མེད་པའི་ངོས་ནས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དེའི་སྲིད་དུ་གངས་ཅན་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ན་ཆེ་
བའི་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤྱི་བོ་ནས་གསན་
བསམ་སོགས་རི་ལྟར་མཛད་པའི་སྐྱབས་ཏེ་ལྟ་པའོ། །

༡༩༡ ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྤྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་རྗེས་
འཛིན། ཡོངས་འཛིན་ལས་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་དང་དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་
དང་རྗེས་གནང་མཐའ་ཡས་ཞུས། གཞུང་ཆེན་པོར་ཐོས་བརྟེན་གྱི་འདུག་པ་གོང་འཕེལ་ངོས་ཡོངས་
འཛིན་ཏེ་ཆོག་སྤྱི་ཆོག་འཛིན་དང་བཅད་རྒྱ་འགའ་ལ་བཞུགས།

(༡༩༠ བ་ལ། ༣༠༥ འ་ལ) ལྟ་ས་བཅད་དུག་པ་དུས་སྐབས་དེ་དག་ནས་བཟུང་
སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟུང་མཚོན་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གྲུས་
ཏྲག་བརྟེན་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ངོས། དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་དབང་ལྷང་
མན་ངག་གི་བདུད་ཅིང་ངོས་མེད་དུ་གསོལ་བ་དང་། ཆོས་སྲིད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཅིབས་སྟོང་འབར་བ་ཕྱག་མཆན་དུ་བཞེས་ཏེ། ལྷགས་གཉིས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གདུགས་
དཀར་ལྷག་གཅིག་གིས་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་བྱབ་བཞིན་པར་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་སྤྱི་
རྫོགས་པའི་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་བཞེས་བཀའ་ངོན་བསྐྱུངས་ཏེ་གསན་བསམ་སྟོན་པ་

སྐབས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པའི་སྟོན་ས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྐབས་ཆེན་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་
ནི།

དེ་ཡང་དགྲུང་གྲངས་བརྒྱ་བཞི་བཞེས་པ་ས་སྐང་ལོའི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་
བཞད་པའི་གསར་ཆེས་ཀྱི་རིམ་པར་མ་གཅིག་སྲིད་གསུམ་རྒྱལ་མོའི་ཐུགས་དམ་
གཉན་པོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་ཕྱིར་པོ་བྱང་ཆེན་པོའི་གཟིམས་རྒྱུད་དང་། ཡང་སྟེང་མཐོན་
པོར་གཏོར་སྐྱོད་ཆོགས་འཁོར། ཆོམས་ཆེན་དུ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་ཆེན་མོའི་
ཐོག་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་སྣ་མཆོག་དམན་དུ་མའི་མཛལ་དར་འབྱལ་བཞེས་ཀྱིས་མཛལ་ཁ་
ཕྱག་ཕྱིན། ལྷ་མོའི་སྐུན་སྲར་བཏག་རིལ་དྲིལ་འབྱལ་སོགས་སྲར་ལམ་ལྟར་བསྐྱངས།

ཆེས་ལྷ་གཟའ་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་ཀྱི་དགེ་མཆོན་མཆོག་ཏུ་ཤིས་པའི་ཉིན།
འཕགས་མཆོག་འདིག་ཉེན་དབང་ཕྱག་སྡོམ་བཙོན་ཏུར་སྟེག་གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རིལ་
པ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡགོང་ས་སྐབས་
མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད། དད་བཙོན་
རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་ཤིང་། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཀྱི་བརྒྱལ་ཁྲགས་ལྟར་ལེན་པར་སྟོབ་
སྟེ་དགེ་ས་སྦྱོད་འཆི་མེད་ཏག་པའི་དོ་རྩེ་དང་། སྐྱབ་པའི་ལྷ་ལྟར་དར་ཏན་སྟོབ་བཟང་
ཆེ་དབང་གི་རྩེས་འཇུག་བྱང་ནས། དུས་སྐུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཉམ་མེད་སྟོབས་བརྒྱ་
མངའ་བ་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེས་སྐྱེགས་
ཀྱི་སྟོན་པ་དུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཆོ་འཕྱལ་གྱིས་བརྒྱལ་བའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་འབྲེལ་བར་གངས་ཅན་འཛིན་མའི་ཁྱོན་འདིར་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྷན་པའི་
རིང་ལྷགས་བཟང་པོས་ཡོངས་སུ་གཏམས་ཏེ་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་དུས་
མཆོད་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱགས་བསྐྱེད་སྐབས་པོ་ཆེས་འཇུགས་པར་མཛད་པའི་གནས་

༥ རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་པ་ཐུགས་ལ་ལྷན་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་པའི་མཆོད་པའི་ཉེ་མེད་ལྟོད་ཆ།

སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་ཀྲན་དགའ་ར་བར་མི་འདིགས་གདོང་ལྡས་
 བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་འཁོར་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་མཁས་མང་རྒྱ་
 སྐར་གྱི་ཐེང་བ་འབྲིགས་པའི་མགོན་དུ་སྤྱན་འདེན་གྱི་གསོལ་བ་དེ་ལྟར་བཏབ་པའི་
 དོན་བཞིན་ཁམས་གསུམ་གྱི་པན་བདེའི་རྩ་ལག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་
 རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱ་མཐའ་དག་བདེ་སྤྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་
 སྦྱོར་བྱིར་ཆེབས་རགས་རྒྱས་པའི་བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བ་དང་བཅས་དགེ་འཕེལ་
 ས་འདིན་གྱི་ཆེ་མོར་སྤྱིད་པའི་སྟོན་མེའི་འོད་ཟགས་ཐོག་མར་བརྒྱངས་པ་དང་མཉམ་
 དུ་སྤྱི་འགྲོའི་ཚོགས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་དཔལ་ཡོན་སྟེར་བཞིན་པར་ཆེབས་གྱི་ཞལ་ལོ་
 བསྐྱར་ཏེ་སྤར་ཁྲོལ་མང་ད་སྟོ་རྒྱས་པར་བསྐྱངས།

[illegible]

སྐྱེ་ཆེ་རིང་པོ་ཡོང་ཞེས་ནན་གྱིས་ཟེར་བུང་བས་ད་ནང་དེ་ག་འདྲ་བ་ཞིག་བྲིས་པ་ཡིན་གསུངས། འདི་ཡང་ལུང་བསྟན་གྱི་མནལ་ལྟས་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

ཆོས་བཅོ་ལྔའི་སྤྱི་ཆར་སྤྱན་འདེན་གྱི་སྤྱི་བྱ་སྤྱན་སྤྱི་ཆོགས་པས་སྤྱན་བདར་ཏེ་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་གཉིས་པ་གསུང་ཆོས་ར་བའི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་ལྟ་མའི་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་སྐར་གྱི་གུངས་ལ་འགྲན་པས་ལྟ་རྩས་གྱི་སྤེང་བ་རིམ་པར་བསྟར་བ་དགོངས་པས་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཕྱག་གཉེན་པར་འབྲི་གིང་ལྟར་བརྒྱངས་ཏེ་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ་རྩེས། ཕུར་ཆོགས་དགེ་ལེགས་སོགས་གྱི་སྤྱི་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་མཇུག་དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལས་ལྟག་འདི་འདྲ་རྟེན་པ་ད་རེས་ཅམ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་འགྲུའི་གསུང་བཤད་རགས་རིམ་བསྐྱངས་རྩེས་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྟོན་གྱི་འཁྱུངས་རབས་ལས་བརྒྱམས་པའི་ལེགས་བཤད་པར་དཀར་པོའི་སྤེང་བ་སྟེལ་བར་མཛད་པས་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་ཡིད་གྱི་བརྟན་པ་ཅིག་ཅར་སྟོགས་ཏེ་རྩེ་སྤྱི་མ་འདི་ནི་སྤྱི་བའི་དབང་པོ་དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལྟུགས་སྤྱི་རགས་པའི་བཀོད་པ་མ་བསྟུས་པར་གཞོན་ནུ་ལང་ཆོ་གསར་པའི་ཐོལ་དུ་བསྐྱར་ནས་བདག་ཅག་སྟོགས་མའི་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་གྱི་དགའ་སྟོན་སྟེལ་བར་མཛད་པའོ་ཞེས་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་མཁྱིན་གཅིག་དུ་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ནས་ཡོན་གྱི་བདག་པོ་རྣམས་གྱི་དགེ་ཆོགས་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱར་སྟོན་པའི་ལྟགས་བསྟོད་དང་། གཏང་རག་མཐུལ་འབྲུལ་བཞེས་གྱུ་རྩེས་གཟིམས་རྒྱུ་ལེབས་བསྟོད་མཛད། ཕྱི་ངོ་བྱམས་གྲུར་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་ལེབས་བསྟོད་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཆོད་སྤོང་ཆེན་པོ་ངོ་བོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུར་གྱུགས་དང་བ་དང་། གྱུས་པ་རྩི་མ་མེད་པས་སྤྱི་ཕྱག་ལན་གསུམ་མཛད་དེ་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་ནས་ཞལ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

འདོན་གྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། མཐུག་ཏུ་ལྷགས་བསྟོ། བསྟན་འབར་མ། བདེ་
ཅན་སྟོན་ལམ་མཐུན་འཇུག་དང་བཅས་པ་སོགས་མཛེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཕྱག་སྟོལ་
ངི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཛད་དེ་སྐྱེ་བོ་ཁྱི་ཕྱག་དུ་མའི་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༩༧ བ་༥། ༡༡༦ ཐ་༥) ཆོ་འབྲུལ་དུས་མཆོད་ཆེན་མོ་གོགས་མེད་གྲུབ་པའི་
དགའ་སྟོན་གྱི་ཆ་ལག་གྱི་ལིང་དང་། ཡིད་སྦྱེས་གྱི་བང་སྟུལ་དཀྲུག་སུ་འགྲན་པ་སོགས་
ཅེད་མོའི་རྣམ་གངས་སྟོ་ཆོགས་ལ་སྦྱན་རས་གྱིས་བཅའ་བར་མཛད་ཅིང་། སྦྱ་སེར་གྱི་
སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཁྱི་ཕྱག་དུ་མར་མཆོན་དཔེའི་ཞལ་དཀྱིལ་དངོས་སྟོན་གྱི་སྐལ་བཟང་
དམ་པ་ཡང་ཅི་བདེར་སྟུལ། དེ་ནས་ཆེབས་རགས་གྱི་བཀོད་པ་སྤར་ལྟར་རྒྱས་གཤོམ་
གྱི་དབུས་སུ་མཛེ་ཉིད་ཐེབས་བྱམས་ལ་བཞེན་ནས་ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕྱོད་ཏེ་ངོ་
བོ་མི་བསྟོད་ངོ་མེར་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་གྱི་སྦྱ་ཕྱག་དང་། ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་
བསྐྱེད་ཏེ་དགའ་བྱེད་གྱི་བསྟོ་གནས་དང་མཚུངས་པའི་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་གྱི་ཕོ་བྲང་
ཆེན་པོར་ཆེབས་ཞལ་མདོན་པར་བསྟར།

(༡༩༨ ཉ་༡། ༡༡༦ འ་༦) ཆོས་ཉེར་དབྱ་ནས་དབྱ་འཇུགས་གནང་སྟེ་ཉིན་
ལྟར་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་བྲིད་གསན་བཞེས་དང་། མཆོན་ཞབས་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་
གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་ལུང་བཟོ་སྦྱང་ལའང་ཐུགས་བརྩོན་གསེང་
སྟོན་མེད་པ་བསྐྱེད།

(༡༩༩ ཉ་༢། ༡༡༧ འ་༧། ༣) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཕག་རི་ས་མཆོམས་སུ་
བསྟན་དབྱ་མི་བསྟན་བྱི་སྤིང་དཔུང་དམག་རྣམས་དག་པོ་མདོན་སྟོན་གྱི་ལས་རིམ་
དང་། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཆོགས་གྱི་གཡུལ་ངོ་བོ་སྦྱ་གཞོན་བཞེན་བཤམས་
ནས་མཐར་སྟོན་བྱེད་སྤར་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཡི་ཆངས་པའི་བཀའ་ཡིག་དགོངས་དོན་

བཞིན་བོད་བཞུགས་ཤིན་ཨི་བན་ནས་བར་ཆིངས་མཛད་པའི་འདུམ་དོན་ལེགས་
འགྲིགས་ཞོད་འཇགས་བྱུང་བར་བརྟེན། ཁམས་བོད་ཀྱི་དམག་མི་འགོ་བྱེད་དང་བཅས་
པ་རང་གནས་སུ་བྱིར་ལོག་འགོ་བ་རྣམས་ལ་མངལ་ཕྱག་རིམ་བཞིན་སྦྱལ་ཏེ་བྱངས་སོ་
སོར་སྦྱེལ་སྦྱོལ་རྒྱབ་འདེད་དང་བཅས་རྫོང་བདའ་མཛད།

(༡༩༥ བ་༥། ༡༡༥ བ་༥) ཆོས་བདུན་ཉིན་དོར་བྱག་རྒྱལ་སྐུ་སྦྱུ་ཆོག་
ཟླ་དང་བཅས་ནས་པར་ཁྲིམ་རྒྱལ་ཆབ་དོ་རྩེ་བྱག་རིག་འཛིན་དོ་རྩེ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
དགོངས་གཏེར་བཀའ་འདུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་ཆ་ལག་ལས་ཆོགས་བཅུ་གསུམ་པ་
མཁའ་འགྲོའི་བསུན་བསྐྱོག་དང་འབྲེལ་བར་སྦྱོར་དངོས་རྩེས་གསུམ་ཕྱག་ལེན་རྣམ་
གངས་ཤིན་རྒྱ་མང་བའི་སྒོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་སྒྲིན་རྒྱས་འབྱུལ་བཞེས་
བསྐྱུངས།

(༡༩༥ ཉ་༡། ༡༡༥ འ་༡) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ (༡༩༥ བ་༣། ༡༡༥ འ་༡༠) ཆོས་
བཅོ་བརྒྱད་ཉིན། བདུད་ཅི་སྦྱན་ཆབ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་སྤྲད་སྤར་
ལམ་ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་གཤོམ་དང་བཅས་ནོར་སྤིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྲང་
དུ་ཆིབས་ཞལ་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཐོག་ ཐེབས་སྟོན་ཆབ་ཞུགས་ཉིན་གསུམ་ལ་དཀྲུག་
བཞིན་ནས་དབུ་གཡབ་རྒྱ་རིགས་བདག་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གི་དབུ་ནས་གསན་
བྱའི་གཞུང་ལམ་དམ་པའི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་ལ་དི་བ་དི་ལན་ཀྱི་
སྒོ་ནས་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་སྤྲ་རགས་གང་ལའང་གོ་བ་དཔྱིས་བྱིན་པ་སྟེར་བའི་
གསུང་བཤད་ལྷགས་ཁྲིད་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་གསན་པ་དང་། མཆོན་ཞབས་རྣམས་དང་
ལྟན་ཅིག་རྫོང་པའི་ཟུར་ཞུགས་ནས་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པའི་སྦྱོར་བས་ཆོད་མ་གསུམ་
ཀྱི་གཞལ་བྱའི་གནས་རྣམས་འོལ་སྦྱི་ཅམ་མིན་པར་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་དི་བཞིན་གཏན་
ལ་འཁེབས་པའི་རིགས་ལུང་འཁེན་རྫོང་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྦྱ་ལུས་ལ་བབས་བསྐྱར་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཛྲ་དོ་མཚར་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

བའི་བསག་སྤྱང་གི་སྟོང་ལ། ཤིང་བྱང་དང་། ཤོག་བྱ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངོས་ལ་ཕྱག་བྲིས་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་སྒྱུར་འགོད་སོགས་སྒྱ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོར་ངང་པ་ཆུ་
མཚོར་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་བརྒྱལ་བ་དྲག་པོ་དཔྱེས་བཞིན་ལྷུར་བཞེས་
ལ་ཞུགས་སོ། །

ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ (༡༩༩ ཉ་༡། ༡༡༥ བ་༦) ཆོས་བཞི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་རྗེ་སྤྲ་མ་རིགས་གསུམ་སྦྱི་འདུས་ཀྱི་བུམ་ཆོག་ལྷགས་ལུང་དང་། ཕྱག་
ལེན་ཀྱི་ལྷགས་ཁྲིད་ཞིབ་པ་གསན།

(༡༩༩ ཉ་༦། ༡༡༥ འ་༤) ཆོས་ཉི་ཤུར་འབྲས་སྒྲགས་མགོན་ཁང་གསར་པར་
བཞུགས་སྐྱེའི་སློབ་བསྐངས་ཀྱི་སྒྱ་བརྒན་གསར་བཞེངས་ཁག་སྦྱོར་ཁྱུར་བྱུང་བར་ལྷག་
གནས་ཀྱི་ཤིས་བཛྲ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྒྲུངས།

(༡༩༩ བ་༡། ༡༡༩ བ་༡) ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་
ཆོས་ལྷ་བར་མདོ་སྒྲགས་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་ཡོངས་འཛིན་སྤྱི་ལྷག་རིན་པོ་
ཆའི་བྱང་ནས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་
བསྟོད་པ་ལྟ་སོགས་ཉིས། འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་དེའི་བྱ་ཞབས་ལྷགས་ལྟ་ལྟ། གདུགས་དཀར་
ལྟ་མང་། དཔལ་ཕོ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། མགོན་པོ་
བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་དང་། སྤྲ་མགོན་དབྱེར་མེད། ལྟ་ཕོ་དམག་ཐོར་མ། རྣམ་སྲས་བཅས་
ཀྱི་རྗེས་གནང་སོགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ཟབ་ཕོ་དུ་མ་ཞིག་དམ་པ་བར་མ་ཆད་ཀྱི་
ངད་མ་ཡལ་ཞིང་། ཕྱག་ལེན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཅམ་མ་འཆོལ་བར་བུམ་པ་གང་བྱེད་
ཆུལ་དུ་གསན་བཞེས་མཛད་དོ། ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་སྟོན་དཀར་ཀྱི་སྟོན་སྒྱུ་ཆེ་རིང་དུ་
བསྐྱེད་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས་འབུལ་བསྐྱེད་སྒྲུངས།

(༡༩༩ བ་༥། ༡༡༩ འ་༡༡) ཐོར་ཚོད་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྟོན་བརྒྱན་ཕོ་ཏོ་འཁོར་

ཕུར་ཚུག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འདིན།

ལྷོས་བཅས་དབུས་ཕྱོགས་ནམ་དགར་ལེགས་བྱས་ཀྱི་བགྱིད་སྒོ་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་ནས་ཐོན་
ཕྱག་དུ་བཅར་བར་ཕྱག་གི་པད་འདབ་ལྷག་གོལ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། མགོན་ལྷོན་གྱི་
སྒྲེ་ལེན་བཟང་པོ། རྒྱལ་གསུང་འཕྱར་རོ་ཅོག་གི་སྒྲེགས་བམ་ཆ་ཆང་དང་། དུང་རྒྱ་
སྤིང་གིས་མཆོན་རོལ་ཆ། གོས་སྒྲམ་ཁ་བཏགས་སོགས་མཁོ་དགུའི་ཡོ་བྱད་སྤྲམས་མཐོ་
བའི་ཐོན་རྫོངས་དང་། ཐོར་ཆོད་རྒྱལ་པོའི་སའི་ཆར་དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲེ་གསར་བཙུགས་
ནམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བསྟར་རྒྱུའི་བཅའ་ཡིག་ ཐོན་ཉིན་ཐབ་སྐྱེལ་བཅས་གཟབ་རྒྱས་
སྤུལ།

(༡༩༩ བ་༣། ༡༡༩ འ་༥། ལྷ་༤) ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཆིབས་རགས་ཀྱི་ཕྱིང་
བ་མངོས་པར་བསྟར་ཏེ་ནོར་སྤིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་རི་བོ་བྱ་འདིན་གྱི་གཞལ་
མེད་ཁང་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༩༩ བ་༦། ༡༢༠ ཐ་༩) ཉིན་ལྟར་རིགས་ལམ་གྱི་འདིན་ཚོད་གསལ་སྤྱོད་
ཆག་མེད་མངོད།

(༢༠༡ ཉ་༡། ༡༢༡ འ་༡༠) དགུང་གུངས་བཅོ་ལྔ་བཞེས་པ་ལྷགས་སྟག་གནམ་
ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཐོག་མར་གཟིམས་རྒྱང་དང་། ཐོ་བྱང་ཅེ་མོར་མ་
གཅིག་འདོད་པའི་རྒྱལ་མོ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་གཏོར་སྦྱོང་མངའ་གསོལ་དང་། (༢༠༡
ཉ་༣། ༡༢༡ འ་༦) དག་ལྟའི་གཟབ་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་སྤར་སོལ་ཉམས་མེད་ཡར་
རྒྱས་སུ་བསྐྱུངས།

(༢༠༡ ཉ་༤། ༡༢༡ འ་༣) ཆོས་བདུན་ཉིན་ནམ་འདེན་ཉིན་བྱེད་དབང་
པོ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་དགུང་མཁར་འདེན་པའི་དད་བཙོན་གྱི་ཤིང་རྟ་དམ་པ་ཡོངས་
འདིན་ཕུར་ཚུག་པ་དང་། ར་སྤིང་རོ་ཐོག་ཐུ་ནམ་གཉིས་ནས་ཆོ་འཕུལ་སྒོན་ལམ་ཆེན་
མོའི་མགོན་དུ་སྐུར་བྱངས་པ་ལྟར་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོའི་མིག་འཕུལ་གྱིས་མངོན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་པེ་མེད་ལྟོད་ཆ།

པར་ཅེན་བཞིན་པར་ར་ས་འཕྲུལ་སྤང་གི་གན་རྟོ་ལར་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་ཨེ་མི་དུ་
ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་དང་། མཚོད་ཅིང་རྗེད་པའི་སྐྱེ་པོའི་
ཆོགས་ཁྲི་ཕྱག་བརྒྱལ་བར་ཕྱག་སོར་གྲོལ་བའི་གདུང་སེལ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱུལ། དེའི་
བྱི་ཉིན་རིགས་ཀྱི་བདག་པོའི་དྲུང་ནས་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་སེལ་དང་། ཆོ་རྟའི་རྗེས་སུ་
གནང་བ་བཞེས།

(༡༠༩ བ་༩། ༩༡༥ ག་༥) མཚན་ཞབས་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གདན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་ལྷུང་གི་རྣམ་གཞག་བཤོ་སྤྱིང་
སོགས་ཕྱགས་གཉེར་གསན་བསམ་གྱི་ཅེ་དགར་ཉིན་མཚན་ཁོར་ལྷག་དུ་གཞོལ་བར་
མཛད།

(༡༠༩ བ་༩། ༩༡༥ ག་༩) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ (༡༠༥ ཉ་༡། ༩༡༥ ག་༥) ཆོས་ལྷ་
ཉིན་ཆོས་ཆེན་གསར་པ་སྤྱིད་ཞིའི་སྤྱན་ཆོགས་སུ། ཡོངས་འཛིན་སྤུངས་ཕྱི་ཕྱི་
པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་གམ་བཅར་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་འཆར་ཅན་སྤྱབ་མཚོད་དང་
སྤྱབས་མཚུངས་སུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་གསུང་ཕྱགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་གི་སྟོན་འགྲོ་སྟོན་གོན་གྱི་
རིམ་པ་དང་། ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་མཚོད་གར། ཆོས་བཅོ་ལྷ་ཉིན་དབང་གི་དངོས་གཞི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་། བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། ཆོས་བཅུ་དྲུག་
ཉིན་དབང་གོང་མ་དང་། གོང་ཆེན། བདག་པོ་ཆོན་པོའི་དབང་། རོ་རྗེ་ཕྱགས་ཀྱི་རྗེས་
གནང་གཏོར་དབང་དང་བཅས་པ་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱག་ལེན་འཁྲུལ་མེད་ཞིབ་རྒྱས་ཀྱི་
སྟོན་ནས་དབང་བརྒྱུད་འཕྲོད་ངེས་སུ་གསན་བཞེས་ཐོག།

(༡༠༥ ཉ་༥། ༩༡༥ ག་༥) དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བརྒྱལ་ཁྲི་ཕྱི་རྩ་ལྷ་སོགས་
དུས་འཁོར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་ཆོག་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟུང་བ་ལ་

བཙུན་པ་མཛད་དོ། །

(༡༠༥ བ་༥། ༡༡༩ བ་༡༠) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ (༡༠༥ ཉ་༡། ༡༡༠ བ་༥) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན། དཔལ་སྣར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་ཆམ་གཉིས་ཀྱི་པར་གཞི་ཆམས་ལོ་མང་སོང་བས་བགྲེས་ཟད་ལྷ་གྲར་སོགས་ཀྱིས་པར་གདབ་མི་བཟོད་པར་བརྟེན། གཞུང་ས་དང་། བཟུངས་སྒྲགས་སྟེན་མོང་ནས་པར་ཁྲུས་དང་། ཡིག་འབྲུ་འདྲུགས་རྒྱགས་གནང་རྒྱུ་དོ་དམ་མཁན་རྒྱུ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་དང་། བསམ་ཡས་ཉམས་གསའི་ལས་གྲར་བསྐྱོད་མི་འདོད་དཔལ་ཆགས་པ་དབྱ་ཆེན། (༡༠༥ བ་༡། ༡༡༠ འ་༡) ཀོང་པོ་ཞོ་ཁར་དབྱལ་པར་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གྲར་འགྲོ་མི་གཉེར་ནང་དང་། འདོད་དཔལ་བཟོ་རིགས་འགོ་བྱེད་པའི་བརྩ་ཞེ་ལྷ་བཅས་པར་ཐོན་ཕྱག་སྟལ།

ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ (༡༠༥ བ་༥། ༡༡༡ བ་༡) ཆོས་བརྩ་བཞི་ཉིན་དབྱ་ཆེད་གཟིམས་རྒྱུ་བདེ་སྦྱིད་ཉག་བཟན་དགེ་འཕེལ་ཁང་བཟང་དུ་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་མགོན་ཅིན་པོ་ཆེད་དུང་ནས་རིག་འཛིན་ཟེལ་གཞོན་བཞད་པ་སྟལ་གྱི་སྟེན་བཟུང་བྱང་གཉེར་ཕུར་པ་ཙ་གསུམ་དེལ་སྦྱབ་ཀྱི་དབང་སྟོགས་དང་། ཆོས་བཙུན་དངོས་གཞི། ཆོས་བརྩ་དུག་ཉིན་མགོན་པོ་གྲར་ལྷ་བརྒྱུད་དང་། ཞལ་བཞི་པ་སྦྱབ་དུས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་གནང་། སྟག་སྤུའི་དག་སྣང་སྟོལ་མ་ཅི་རྩ་མ་ཁྲིའི་རྗེས་གནང་སྟེན་མོང་དང་། སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པ། སྟབ་དབང་རྩེ་རྩེ་འཛིན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་དགའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཕྱག་ལེན་རྣམ་དག་གི་སྟོན་སྟེན་གསན་བཞེས་དང་།

(༡༠༥ ཉ་༡། ༡༡༡ འ་༩) ལྷ་བ་དབྱུག་པའི་ (༡༠༥ ཉ་༡། ༡༡༡ འ་༩) ཆོས་གཉིས་ཉིན་ཅིན་ཨི་བན་པག་རིར་བོད་བྱིའི་ཆིངས་འདུམ་དོན་གཅོད་ལེགས་པར་སྟབ་སྟེ་བོད་ཕེབས་ཐོག་འདི་ཉིན་དབྱུག་ལ་བ་རྩེ་མཇལ་འཕྲད་དུ་བྱོན།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

(༡༠༧ ཉ་༥། ༡༡༡ འ་༥) འདི་ལོ་ལྷན་གྲུབ་དགའ་ཚལ་ནང་རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་ལྷ་ཁང་གསར་བསྐྱོན་མཛད། ཆོས་བརྒྱན་ནས་བཟུང་དགྲུང་ཞག་བདུན་ཕྱག་
གཉིས་རིང་དཔལ་ཆེན་ཏྲ་མཆོག་རོལ་པ་དང་། ཡང་གསང་ཕུར་བ་རྒྱ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་
ལྷགས་བསྐྱོན་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས།

(༡༠༧ བ་༡། ༡༡༡ ཐ་༡། ༣༧) ཆོས་གསུམ་ཉིན་འབྲུག་གཞུང་ནས་མེ་པག་
དང་། ས་བྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་འབུལ་མཛལ་རྟེན་འབུལ་བཞེས།

(༡༠༧ བ་༡། ༡༡༡ ཐ་༡། ༣༧) ཆོས་བརྒྱན་གསུམ་ཉིན་ཏྲ་མཆོག་ཏོ་ཐོག་སྤྱི་ཡང་
སྲིད་གསེར་བུམ་དགྲུག་འདོན་གྲུབ་པ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་མཛལ་ཁར་རྒྱུང་སྲིད་དང་།
རྩ་སྐུ་ལྷེ་འཆང་། ཀུན་སྲིད་ལས་སྒྲེ། ཞབས་གས་སོགས་མི་གངས་སུམ་ཏུ་སྒྲོར་བཅར་
བར་ཕྱག་དབང་རྩ་གས་ཐོག་སྤྱི་ལྷེ་སྤྱི་བརྒྱུག་སྤྱད་བཞེས་ཏེ་མཆོན་དག་དབང་ཕྱབ་
བསྐྱོན་བསྐྱུལ་བཟང་བསྐྱོན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་སྟུལ།

(༡༠༧ ཉ་༡། ༡༡༡ ཐ་༢) གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། བྱང་རིགས་
སེར་སྒྱ། ས་མཆོམས་སུ་འགྲོ་མི་གདན་སའི་འབྲས་མི་བཅས་ཆང་འདྲིམས་སར་བོད་བྱི་
ས་མཆོམས་ཆིངས་མོལ་མཁུག་འཁྲུན་གྱི་ཁྱེ་ཐོ་སྒྲོན་འཁྱོར་དོན་གནད་རྣམས་འཕྲལ་
ཡུན་བསྐྱོན་སྲིད་ལར་རྒྱར་མི་གཞོན་པར་ཕན་སྤེལ་ཆེ་ཞིང་། ཕན་ཚུན་ཉེ་འབྲུང་
འཐེན་འཁྱེར་མེད་པར་རྟོག་རྩ་གཅིག་ལ་སོར་གནས་ཡུན་འཁྱོར་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་
བསྐྱུར་མགོན་བརྒྱུད་སྟུལ།

(༡༠༧ ཉ་༥། ༡༡༥ ཐ་༡། ༣༧) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཡོངས་འདྲིམ་རིན་པོ་
ཆའི་བྱང་ནས་འདིགས་བྱེད་གྱི་སྤྱི་ཐབས་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བྲིད་ལུང་སྒྲགས་
མ་དང་། སྤྱི་མའི་རྣལ་འཁྱོར་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆར་འབེབས་པའི་སྒྲིན་སྒྲ། ལུང་སྒྱུ་དག་
དབང་ཆོས་ལྷན་གྱི་གསུང་བཟུང་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲིན་སྒྲིག་གི་ལུང་བཅས་གསན། ཆོས་

ཉེར་ལྷ་ནས་ (༡༠༧ བ་༡། ༡༡༥ འ་༡༡) རེ་ཞིག་ཕྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་བཅད་དེ་ལྷག་
པའི་ལྷ་ཞིག་གི་ལྷགས་བསྟེན་སྒྲུ་མཆམས་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་ཉིན་ལྟར་སྤྱོད་དང་
སྤྱོད་མཆམས་ཀྱན་དུ་ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ཟབ་མོས་འདའ་བ་དང་། (༡༠༧ བ་༡།
༡༡༥ འ་༢) བཅད་ཁོངས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་ཆེ་རྟ་དང་། སྒྲོལ་
དཀར་གྱི་རྩིས་སུ་གནང་བ་གསན་བཞེས་དང་། རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞི་
ཉིན་ལྷགས་བསྟེན་གྱི་ཁ་སྐོང་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་འབྲུ་འབྲུམ་གྱི་བཅུ་ཆ་ཡོངས་རེས་
དམ་པའི་བྱག་བཞེས་ངི་ལྷ་བ་བཞིན་འབྲུལ་བ་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོགས་འཁོར་
ཟབ་མོས་བསྒྲུབ་བྱ་མཉེས་པར་མཛད་དོ། །

༡༠༩ ལོ་གསར་དགེས་མཆོད་དང་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྤྱི་ལོ་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ཆེབས་
བསྐྱར་གྱིས་རྩིས་འཛིན་གོང་འཕེལ། བར་ཕྱིན་གསན་སྦྱོང་ལེགས་གྲུབ་དང་དབྱ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་ཞུགས་པར་ཉེན་འབྱུང་སྟོས། ཡགོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲུགས་དམ་ཡང་གསང་བྱ་ཅན་
ལས་དབང་དང་བྱིན་རྒྱལ་བཤད་ལུང་བྱ་ཆེ་གསན་ཞུས་རྩིས་དེ་འབྲེལ་གྱི་བཅད་བྱ་ལའང་གཞོལ།
ཆོས་སྦྱིན་སྤྲད་པར་གཞི་རེ་ཡང་གསར་བསྐྱོད་དབྱ་འཛུགས་བསྐྱངས། རྩ་བ་ཆེན་གཞུང་ལ་སྤྲུགས་
བཅོན་སྟོང་མེད་གནང་བས་དབྱ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྟོན་དང་བསྟན་པ་
དངོས་སྟེ་སྟོང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཞི་རྩར་གྱུར་པའི་འདུལ་བའི་སྟེ་ སྟོན་རིན་པོ་ཆེར་སྤྲུགས་
གཉེར་གནང་།

(༡༡༠ ཉ་༡། ༡༡༥ འ་༡༡) དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་པ་ལྷགས་ཡོས་གནམ་
ལོའི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་ངོམས་པའི་གསར་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པར་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་
དབང་སྤྲུག་མའི་གཏོར་སྦྱོང་མངའ་གསོལ་ (༡༡༠ ཉ་༤། ༡༡༥ འ་༡) སོགས་གནང་
སྟོལ་ལྷགས་བཟང་མཐའ་དག་མི་ཉམས་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་། སྤྱི་དུང་དེ་མོ་ཏོ་
ཐོག་སྤྱོད་དང་། ཞབས་ཟུར་སྟོ་བཟང་སྤྱོད་ཆོགས་གཉིས་ནས་ལྷ་སྤྱོད་ལམ་ཆེན་པོར་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

མང་འབྲེད་གི་སྲི་བྱ་བསྐྱབ་རྒྱའི་ཚོགས་མགོན་དུ་སྤྱན་འདྲེན་གསོལ་འདེབས་བྱས་པ་
དོན་ལྡན་དུ་མཛད།

(༡༧༡ ཉ་༡། ༡༡༧ བ་༩) འབྲུག་གསང་སྤྲུལ་ཚོས་སྤྱིང་སྤྱུལ་སྤྱོད་གཡོག་
ནས་ཉེན་གསོལ་དངོས་འབུལ་དང་བཅས་བྱས་དོར་གཙུག་ཡུན་བཞེས་ཏེ། མཚན་ཐུབ་
བསྟན་དབང་ལྷག་ཀྱན་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་སྤྱུལ།

(༡༧༡ ཉ་༥། ༡༤༡ བ་༩) ཚོས་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེར་བརྒྱད་བར་ཉེན་ལྟར་
གསན་བསམ་གི་གསང་བར་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྟོག་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་སྟོན་
འགྲོ་སྤྱི་བཤད་ཆིག་ནོལ་དོན་འདིལ་བ་མདོ་རྒྱུད་གི་ལུང་ཁྲུངས་དང་འབྲེལ་བ་ཐུགས་
རྒྱུད་འཁུལ་ངེས་གིས་སྐབས་ཕྱེ་སྟེ་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་།
ཆོ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གི་གཟུངས། ཐུན་དུག་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཀྱན་གཟིགས་དཔལ་ལྷན་
ཡེ་ཤེས་གི་གསུང་ཤམ་རྣམ་ལའི་སྟོན་ལམ་བཅས་གི་ལྷགས་ལུང་གསན་བཞེས་བསྐྱུངས།

(༡༧༤ ཉ་༡། ༡༤༡ འ་༤) རྩ་བ་ལྟ་པའི་ (༡༧༤ ཉ་༥། ༡༤༡ འ་༡) ཚོས་བཙོ་
ལྷ་ཉེས་བཅེགས་གི་ཕྱི་མ་གཟའ་སྐར་སྦྱོར་ཤིས་མཆོག་དུ་དགེ་བར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དགུས་སྟོན་དང་། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་
ཆེན་པོ་འཕགས་མཆོག་སྤྱི་སྤྱོད་ཡབ་སྲས་གི་བཞེད་གཞུང་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་
དབུ་མའི་ལམ་བཟང་ལ་གསན་བསམ་གི་དབུ་འཛུགས་བསྐྱུང་རྒྱའི་སྤྱད་དུ་ཚོས་གྲུར་
སྤྱི་ཉེན་ནས་བཞུགས་ཁྲི་གཟབ་འཕར་དང་། གནས་བརྒྱན་པ་སོགས་མཛད་ཟིན་པར་
སྲི་བྱ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པས་མདུན་བདར་ཏེ་ཞབས་སོར་བཀོད་ཐོག ཉེན་འབྱུང་གི་
ཐེབས་སྟོང་སྒྲ་སྟོབ་པར་རྒྱུར་བཀྲ་ཤིས་གི་ལྷ་རྣམས་བཟང་པོ་འབུལ་རེས་དང་། ཞེས་
བཀྲར་སྟེ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་གི་བསྟོད་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་
མཚན་བཟོད་གི་ཞལ་འདོན་མགིན་དབྱངས་གཅིག་དུ་གསུངས་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་

རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནས་བཅི་བཞག་ཚར་གསུམ་སྟུལ་བར་ལྷགས་སྒྱོར་ལན་གཅིག་
དང་། བཅི་བཞག་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ་མཆན་ཞབས་པ་རེ་རེ་ནས་རིགས་ལྷང་གི་བགོ་
སྒྲིང་སྟུལ་བར་དེ་མཐུན་གྱི་ཞལ་ལན་དབྱགས་དབྱུང་དང་། གསན་བསམ་གྱི་ཞབས་
ཞུ་བ་སོ་སོར་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་སྒྲིལ་གྱི་བདོག་པ་བྱ་ཞོམ་པ། དེ་རྗེས་ཉི་འོད་དུ་
དཀར་སྟེའི་དགེས་སྟོན་ཐོག་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། བཀའི་མདུན་ན་འདོན་སོགས་
མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ནས་ཉེན་འབྱུང་གི་དངོས་སྒྲིལ་ཟམ་མི་ཆད་དུ་བསྟར་ཏེ་
ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ལེགས་བྲིས་ཀྱི་ལམ་ཡངས་ལྟར་བསྟན་ཏོ། །

(༡༡༥ ཉ་༡ ༡༥༥ བ་༥) ཉིན་ལྟར་ཆོས་རྒྱ་ཆག་མེད་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་
མཆོག་ནས་ཐུགས་གཉེར་གང་ལ་གནང་བའི་སྐབས་གཞུང་དོན་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་
འདྲིན་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་ཚེད་པ་འབབ་ཚུལ། རང་ལྷགས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོའི་
ཁས་ལེན་འཛིན་ལྷགས་ནམས་ཆད་ཐུབ་ཡིག་ཆ་དུ་མ་དང་སྒྱུར་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་
དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་དག་གི་དགོངས་གཞིའི་མཐའ་ཆོད་པ་
དང་། ཐོས་བསམ་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་ཀྱང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གྱི་བཤད་ཡམས་སུ་མི་གོལ་བར་
འགའ་ཞིག་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི། འགའ་ཞིག་ཡན་ལག་ལ་ལ་ཆ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་སུ་
གོ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་བྲིལ་ལྷགས་ནམས་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་
ཅིང་། ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་ (༡༡༥ བ་༡ ༡༥༥ འ་༥) ཆེ་ཆུས་བཀྲར་
བའི་ཁེངས་བྲེགས་དང་། མཐོན་པོའི་མངོན་སྟོན་གྱིས་བསྒྲིགས་པའི་འབྲིང་ཚུལ་རིང་
དུ་དོར་ནས་བྲུ་རྒྱང་དམན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སྟོན་པ་ཁོང་ནས་བརྟན་པ་དང་བཅས་
བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀས་གདམས་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བཙོན་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཚུལ་
བཞིན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པས། རྒྱ་འབྲས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འདི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན། །ཞིས་པ་ལྟར་འབྲས་བྲུ་རྒྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་རིགས་པའི་གནད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

གྱིས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཟབ་མོ་རྟོགས་དཀའ་གོང་ན་མེད་པ་དབྱ་མའི་གཞུང་
དོན་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པའི་ཁོང་གཟེར་བརྟན་པོ་ཐེབས་ཤིང་། དེའི་སྟོབས་ལ་
བརྟེན་ནས་འདུལ་མཛོད་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལྷག་མ་ནམས་ལ་དབྱད་
པ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་རྒྱུ་ལ་མི་འཇོག་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་གཏིང་ཚུགས་
པའི་སྟགས་ངེས་བཟང་པོ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པ་འཁུངས།

(༡༧ ཉ་༥ ༡༥ བ་༡) ལྷ་བ་བདུན་པའི་ནང་རིགས་ལུང་གི་ཚོད་གྲ་སྟར་
ཆགས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོའི་དོ་དམ་ལ་ཤར་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་།
ཤིང་བཟོ་རྟོག་སྦྱོར་གཉིས་ནས་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། བྱམས་ཁང་བཙས་ཀྱི་
ཨར་ལས་ཁུར་བསམ་རུ་ང་ཞེ་བསྦྱེད་བྱུང་བའི་བཟོས་སྟོར་བྱམས་ཆོས་ལ་སྤྲུག་ལས་
འཕར་དང་། ཤིང་བཟོ་བར་རིམ་པ་ལྷ་པའི་རྟོག་གནས་གསོལ་རས་དང་གསར་མཇུག་
ཞེས་སྟེ།

(༡༧ བ་༡ ༡༥ བ་༥) ལྷ་བ་དགུ་པ་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ནང་ (༡༧ བ་
༡ ༡༥ བ་༧) རྟོགས་ཆེན་པོ་རིག་འཛིན་གྱི་སྦྱེ་སྦྱོང་འབྱོར་བྱུག་དང་འབྲེལ་གཙུག་
བྱུང་བུལ་བར། མཚན་བྱུང་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྟེན་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་
ཞེས་སྟེ།

(༡༧ བ་༥ ༡༥ འ་༡) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་ནང་ཡང་གསང་རྒྱ་ཅན་གྱི་
ཕུར་པའི་དབང་རྒྱན་མན་ངག་ནམས་གསན་ཞེས་ཡོད་པ་དང་སྟབས་མཚུངས་སུ་མཆོ་
སྦྱོར་དཔའ་པོ་ཆེན་པོའི་བཀའ་པོ་ཉ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོས་ཟབ་
གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་པོ་སམ་གླ་མའི་སྦྱ་བརྟན་ཕྱིན་ལྷབས་ཀྱི་གཟི་
འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་བོད་དུ་སྦྱུན་བྱངས་ཏེ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོར་བུལ་བ་ལྷ་ལྷན་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལས། ཆོས་གཅིག་ཉིན་སྤྱི་ཁྱེད་བཀོད་པ་གང་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
སྟགས་དམ་གྱི་རྟེན་གས་སུ་ཆེར་གདན་བྱངས་ནས་གཟིམས་ཚུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཆེའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

བགེགས་དབྱང་ཀུན་འདོམས། སྐྱ་གསུམ་སྐྱ་འཕུལ་རོལ་པ། འཆི་མེད་གཏུ་ཁ་སྦྱོར། སྒ་
མ་ཡིད་བཞིན་ཆར་འབབས་དང་བཅས་པའི་བྱིན་རྒྱབས། ཕྱག་རྟོན་བདུད་ལྷེ་བྱེར་
འཐག་མའི་དབང་། བཏགས་གྲོལ་མ་བསྐྱེམས་ལྟུང་ལམ། ལྷ་ལྷམ་མན་རྟ་ར་བའི་བྱིན་
རྒྱབས། གདོན་འགྲོལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཉེན་པོ་ལྷ་བཞི་དང་། ཅ་ག་རྒྱ་ལོག་གདོན་
མཐར་བྱེད་ཀྱི་དབང་། སྒ་མ་རྟོ་རྟོ་འཆང་དང་། ཆོ་དཔག་མེད་དྲངས་མ་བཅུད་འདེན།
སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། སྒྲན་སྒྲ། འཕྱིན་ལས་སྦྱུལ་པ་ཡལ་མེད་བལ། ལྷགས་
སྤྲིག་མེ་རྒྱང་རབ་འཁྲུགས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས། གྲོ་ལོད་དང་། གསང་བདག་གཏུ་མ་
པོའི་དབང་། མཆོ་རྒྱལ་གྱི་བདུད་རྩི་བྱིན་རྒྱབས། ཡང་གསང་པ་རྒྱ་དག་པོའི་དབང་།
དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་མ་དང་། ལས་བཞི་ལྷ་མོ་སོ་སོའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དབང་།
གཏོར་མའི་བཀའ་བསྐྱོད་དང་བཅས་པ། ཆེག་བརྒྱད་མ་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་ཡང་གསང་
དག་མོའི་སྟོན་དབང་། ལྷེ་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་གཏད། མཐའ་རྟེན་དག་པོའི་བསྐྱལ་དབང་།
མཐུག་སྐྱད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཞི་བའི་ལྷ་མོའི་ཆོ་དབང་སྟེ་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་
རྟོགས། རྒྱལ་རྟེན་ཆོས་ཆུང་མ་བྱའི་ལུང་། ལམ་བྱིད་གསེར་གྱི་ཡང་ཁུན་མའི་བཤད་
ལུང་བཅས་དགུང་ཞག་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཕྱག་ལེན་རྣམ་དག་སྤྲོ་ཞིབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་
གསན་པར་མཛད། དེ་དག་གི་བར་དུ་འང་རིགས་ལུང་གི་ཆོད་གྲ་དང་། སྤྲ་དགོང་ཐུགས་
འདིན་སྦྱོར་སྤྱང་སོགས་གསན་བསམ་གྱི་རིམ་པ་སྟར་ཆགས་སུ་གནང་།

(༡༡༩ ཉ་༥། ༡༡༡ བ་༡) ཆོས་རྟེན་བརྒྱད་རྟེན་གནས་རྒྱུད་དག་ལྷའི་རྩེ་བོར་
རྒྱ་ཅན་བཀའ་དབང་གསན་བཞེས་ལེགས་སྤྱབ་ཀྱི་གཏང་རག་ལེགས་གསོལ་ཆེད་
ཉི་ལོད་དུ་མཐུན་རྩིས་ཆོགས་འཁོར་གཟབ་གཤོམ་དང་འབྲེལ་སྦྱོར་འདེན་བསྐྱངས་
པར། ཆོས་སྦྱོང་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་རྟེན་གསུམ་དང་། མཇལ་དར། སྤང་རྟོར་ལུང་
བསྟན་བཅས་ལེགས་པར་སྤུལ་རྩིས་གཟིམས་རྒྱུད་དགའ་ཡང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་

གྱི་འདྲ་སྒྲིག་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་པ་དང་བསྟོན། ཕུར་གིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་སྒྲིག་སྟེན་
ཅིག་ཏུ་ཉེན་ཁུས་རབ་གནས་མཛད་མཁུག་ཡུལ་གྱི་མཆོག་རྒྱ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་
དུ་དབང་བསྐྱར་ཕྱིར་བཞུགས་སྤྱོད་མངའ་གསོལ། གསོལ་ཇ་གཅིག་ཐེབས་རྒྱུ་སྒྲིག་
སྟེན་ཡབ་སྐུ་གཉིས་ལ་མཛད་པ་ཉེན་གསུམ་རེ་ཡུལ། དེ་ཉེན་སྒྲིག་ལ་མཛད་པ་ཤི་
ལྷ་ཆས་ཆ་ཆར་སྤྱད་པ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་ཏེ་སྒྲིག་སངས།

སྤྱི་སྤྱོད་དེ་མོ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་སྟོན་འཁོར་ཀྱན་གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བ་དང་། རབ་བྱུང་སྟོན་འཁུལ་གྱི་སྤྱད་དུ་རིང་མིན་བཀྲས་
ལྟན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནད་རྒྱུ་ཐོན་ཕྱག་ལ་ཐེབས་པར། གསོལ་འབྲས་དཀར་སྟོ་
སོགས་ཀྱི་ཐེབས་སྟོན་རྒྱུ་བསལ་ཐེབས་རྫོངས་གཟབ་རྒྱས་བསྐྱར་འཁུལ་མཛད།
ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་བར་
རྒྱ་ཅན་ཕུར་པའི་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཏེ་ཐུན་བཞིའི་རིམ་པར་ལྷ་སྤྱགས་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཞིང་། ཐུན་མཆོམས་སུའང་བསག་སྤྱད་གི་སྟོན་དུ་
མར་བཅོན་བ་དང་། མཁུག་ཏུ་དཔའ་བོའི་སྟོན་མོ། ལ་སྟོང་གི་སྤྱོད་སྟེན་སོགས་གསར་
ཉིང་གི་སྤྱགས་ཆོག་ཆད་ལྟན་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་མཛད།

(༡༡༠ ཉ་༡། ༡༥༡ བ་༤) སྒྲིག་མཆོམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆའི་བྱུང་ནས་སྟོན་དཀར་དང་། ཆེ་ཉིང་དབང་། ཟླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་
དང་། དེའི་ཆོགས་མཆོད། ཉེན་ཞག་ཕྱགས་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་ནོར་བུ་རྣམ་
པར་བཀྲ་བའི་མཛེས་རྒྱ། ས་བཅུད་བུམ་པ་སྒྱུབ་པ་དང་། སྤྱོད་ཆོག་མཐོང་གྲོལ་སྟེ་
ཏིག་རྒྱན་པོ། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་བཞེན་པའི་ཆར་འབེབས་ཀྱི་ཆོག་དུས་འཁོར་
དང་། བདེ་མཆོག་གི་སྟོན་ལམ། ཕྱག་འཆལ་པོ་བསྟོན། རྫོང་རྒྱུ་ཆེ་དབང་གི་ཆོག་
འཆི་བདག་གཡུལ་རྒྱལ། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིང་ནས་མཛད་པའི་ས་བཅུད་བུམ་

༥ རྒྱལ་དབང་སྐྱེའི་བཅུ་གསུམ་པའི་ནུམ་ཐར་མདོར་བརྗོད་པའི་མཆར་རིན་ཐང་སྟོད་ཆ།

སྐྱུང་གི་ཆོ་ག་བཅས་ཀྱི་ལྷང་དང་། ལྷུང་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བཅས་གསན། ཆོས་
ཉེར་དྲུག་ཉིན་མིད་སྐྱོང་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲས་ལྷུན་མཁའ་སྐྱོ་ལྷུང་ཉིམ་བཞིན་ལྷ་
ཕེབས་ཀྱིས་ཆེར་མཁའ་འཕྲད་དུ་བྱོན།

(༡༩༠ བ་༩། ༡༥༡ བ་༩) དགྲའ་ལོ་བཅུ་བདུན་ཞེས་པ་རྒྱ་འབྲུག་གནས་ལོ་འི་རང་ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཡར་ཆོས་དགའ་བཟང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་རིམ་པར་གཟིམས་རྒྱུ་དང་དབུ་ཅིར་འདོད་ཁམས་བདག་མོར་གཏོར་སྐྱོར་མངའ་གསོལ་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་རྒྱ་སྐར་ས་ལ་འཕོས་འདྲའི་རྒྱ་བོད་གྱི་མགོན་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་འབུལ་བཞེས། ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་མའི་ཞལ་སྤར་བསྟན་མེད་བདེ་དོག་སྐོར་བརྟག་རིལ་དྲིལ་འབུལ་སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྟར་ཉམས་མེད་དུ་བསྐྱུངས།

(༡༣༡ ཉ་༡། ༡༥༥ བ་༢) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ (༡༣༡ ཉ་༡། ༡༥༥ བ་༩) ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་སྤར་སྟོག་རིན་པོ་ཆེའི་རྩང་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། དབུ་མ་འབྲུག་པ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་པ། འདུལ་བ་མདོ་ཙ་པ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷང་ལེགས་པར་གསན།

(༡༡༡ ཉ་པ། ༣༥༥ འ་༡༡) ཆོས་ལྷ་ཉིན་རྫོགས་ཆེན་སྐུལ་སྐུ་བྱུང་བ་བསྟན་ཆོས་
 གྱི་རྫོང་ཆེ་བ་སྟན་འཛིན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་ནས་འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ལྷ་རའི་སྐུན་
 རྒྱུ་རྟེན་མཆོད་རྒྱིག་འབྲུལ་ཐོག རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་གདན་བསྐུལ་གྱིས་རྣམ་རྒྱུལ་
 བའི་གསུང་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་ཞབས་བརྟན་ལེགས་འབྲུལ་རྒྱས་པར་སྒྲོས། རྟོབས་འཕྲོག་
 དབང་པོའི་དྲུས་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་སྒོ་འཆར་ཅན་དང་། རྟོག་ས་ཆེན་པོ་
 མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་གཉེར་གསན་སྦྱོང་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཐོ་ཞིང་། རྒྱོགས་ལ་དོན་
 གཉེར་བ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེ་འབྱུང་ཆེད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་པ་

ཆེན་པོའི་གསུང་པར་ཕྱིན་སྟོབ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་དང་། དབུ་མ་ཐེག་ཆེན་གྱུ་ཇིངས།
མཛོད་འགྲེལ་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ། མཆིམས་མཛོད། འདུལ་བ་
མཆོ་རྟེན། དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་པར་གཞིར་མ་འཁོད་པའི་ཁ་སྐོང་ལེ་ཆ་ན་
དུ་མ་བཅས་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་སྟོལ་པར་ཡངས་པོར་དབྱེ་སྤྲད་པར་གཞི་གསར་བསྐྱུན་གྱི་
དབུ་འཛུགས་དང་། ལྷས་དག་པ་མཆན་ཞབས་དགེ་བཤེས་བཞི། དེའི་དབུ་འདོམས་
ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛོད་དགོས་བཀའ་བྱུང་ཐོག་ ཐོག་མའི་རབ་
སྟོན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབུལ་ཡང་སྟོབ་པར་མཛོད།

(༡༡༤ བ་༡། ༡༥༧ བ་༡༡ ཟླ་༦) ཆོས་བཅོམ་ལྷ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་
བྱུང་ནས་ལྷ་མགོན་ཆོས་གསུམ་དང་། རྣམ་སྲས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱང་ཆོག་ལེ་ཆ་ན་དུ་མའི་
ལྷགས་ལུང་གསན།

(༡༡༥ བ་༡། ༡༥༨ འ་༡། ཟླ་༡) ཆོས་བཅུ་བཞི་གཟའ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཆོག་
ཏུ་དགེ་བའི་ཉིན་ཡགོང་ས་རྣམ་འདྲན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱ་སྦྱུ་བ་
ཡབ་སྲས་དང་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྲ་ན་མེད་པའི་སྟོལ་ལེགས་པར་བྱེ་བ་བཟུང་མོད་དབུ་མའི་གཞུང་
ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལུང་རིགས་ངི་མ་མེད་
པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛོད་ནས། ཇི་སྐད་དུ། སྟོབ་དཔོན་དུལ་
བ་ལྷས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་དམ་ཆོས་ནི། མཛོད་དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་
བ་ནི། སྟོན་དང་བསྟན་པ་དངོས་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཉིས་འཇུར་ཕྱག་བྱར་སངས་རྒྱས་
ཆོས་གཅིག་བཞིན། ཁྲིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ཆ་བ་སྟོན་པ་
དང་། བསྟན་པ་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད་ཅིང་སྟེ་སྟོན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འང་གཞིའམ་རྩ་བར་
ཤུར་པ་འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཛོད་བྱ་སོ་ཐར་སྟོང་བདུན་འཁོར་བཅས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ཐོབ་པ་མི་
ཉམས་པར་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་གཞི་བཅུ་
བདུན་དུ་བསྒྲམས་ནས་པ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གཉིས་དང་། ལུང་སྟེ་བཞི་སོགས་ཙ་
བཤད་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ། གངས་རིའི་ཁྲོད་ན་འདུལ་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་
བསྐྱགས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་གསུང་འདུལ་བའི་མདོ། དེའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
པ་ཆོས་བཤེས་དང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་
འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་རྣམས་ལ་གསན་བསམ་བསྐྱུང་རྒྱུའི་དབུ་འཇུགས་སྟེད་(༡༡༤
ཉ་༥། ༡༤༡ ཐ་༤)ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོ་ནས་འདུལ་བའི་སྟེགས་བཅ་གྱི་དབུ་ནས་
བཅི་བཞག་ཆར་གསུམ་སྟུལ་བར་ལྷགས་སྐྱོར་ལན་གཅིག་གནང་རྗེས་བདེ་ལྷན་དུ་
བཞུགས་པར་མཆོན་ཞབས་བཞེས་རིམ་གྱིས་རིགས་ལུང་རི་ལྟར་སྟུལ་བ་དང་མཐུན་
པར་གསུང་ལན་གྱི་དབུགས་དབུང་སྟུལ།

༡༡༽ འགྲོ་རྣམས་རྗེས་འཛིན་དང་ཐུགས་གཉེར་ཉམས་མེད་ངོས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷགས་
བསྟེན་བསྐྱུངས། གཞུང་པོད་ལྷ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ། མཆོ་སྟེའི་འདུལ་རྟེན་མཐོང་བ་དོན་
གྲུབ་སོགས་གཞུང་ཆེན་འགའི་པར་གསར་བཞོ། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་
ཞུ་འབུལ། ཡོངས་འཛིན་གསར་བསྟོའི་མདུན་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་
སྟོག་ལས་རྗེར་སྤོང་དང་མི་ཉ་བརྒྱ་ཙ་སོགས་དབང་དང་ལུང་རྒྱན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཞུས། ལྷགས་
གཉིས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འཆོམས་མེད་བསྐྱུངས།

(༡༡༤ བ་༤། ༡༤༡ འ་༡༠) བྱང་ཕྱོགས་མོ་སྟོལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཐོར་ཤོད་དུར་བེད་
གསང་སྟགས་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་མཁན་པོ་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་བཤད་སྐྱབ་ནས་གསོལ་
བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་(༡༡༤ བ་༥། ༡༤༡ ཐ་༡) རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ངོ་བོ་མགོན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པའི་བསྐྱུས་ཆེའི་དབང་བསྐྱུར་ལེགས་པར་སྟུལ་ཞིང་།

(༡༡༥ བ་༣། ༡༥༡ འ་༡) བཀའ་སྡོད་དྲེགས་པའི་གཙུག་པོ་འོད་ལྷན་དཀར་པོ་ཡང་
རང་གི་ཉེན་གཞིའི་ལོག་ཏུ་སློབ་ཕྲུག་མས་ཉེ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོར་མངལ་དར་ཉེན་
གསུམ་འདེགས་འབུལ་ཐོག་སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་ཉིད་ནས་སྐལ་བཟང་སྦྱི་
འགྲོའི་ཞིང་སར་སློབ་བྱེད་གདམས་པའི་ཆོས་ཆར་འདི་ལྟ་བུ་འབེབས་གནང་མཛད་པ་
ལ་གཟུགས་མེད་དེད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་བཅས་དབང་གུལ་ལ་བཅར་བ་ལགས་
ན། ཆེ་རིལ་དང་། ཆེ་ཆང་གི་བགོ་སྐལ་ཡང་དམ་ཆོག་གི་རྩིས་སུ་གསོལ་རས་ཡོད་པ་
མཁྱེན། མཁྱེན། ཞེས་སོགས་བསྟོན་དབྱངས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་དང་། འབྱུང་འཁྱུར་
སྒང་དོར་ལུང་བསྟན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྟན་ཏུ་སློབ་པར་བྱས་སོ། །

(༡༡༦ ཉ་༦། ༡༥༥ ཐ་༩) ཐོར་མོད་ལྷ་ལུ་ཁྱི་སྦྱུལ་གྱིས་ཁྱུས་ངོར་ཁོང་པ་ལྟོས་
བཅས་དང་། འབྲི་གུང་སྦྱལ་སྦྱ་ཆེ་ཆུང་སོགས་དད་འདུས་མཆོག་དམན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་
ཆེ་དབང་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་བཀའ་དིན་བསྐྱུངས།

(༡༡༧ ཉ་༡། ༡༥༥ ཐ་༥། ལྟ་༡༠) ཆོས་ཉེར་དགྲ་ཉིན་ཆེ་དཔག་མེད་དྲངས་མ་
བཅུད་འདྲེན་གྱི་ཆོ་གའི་ལྷགས་ལུང་གསན་བཞེས། ལྟ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་
ནས། ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་བར་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་
ནས་བསྟེན་གངས་ཆད་དུ་ཐེངས་པ་དང་། སྦྱ་མཆོམས་ཁོངས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེའི་དྲང་ནས་ཆེ་དབང་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཆ་ལག་ཡོངས་རྫོགས། གསོལ་
འདེབས་བར་ཆད་ལམ་སེལ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྦྱབ་ཐབས། དཔལ་
ལྷན་ལྟ་མོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་གདུང་སེལ་ལྟ་འོད། བྱང་གཉེར་ཕུར་པའི་གཉེར་
གཞུང་། རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྦྱབ་ཐབས་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར། སྦྱང་གནས་གྱི་ཆོ་ག་ནོར་
བུའི་ཐོང་བ་དང་། དེའི་དབང་ཆོག་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། བར་བར་དུ་གླི་ཀ་ལ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚད་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ཅ་གའི་གར་དབྱངས་དང་། ཕྱག་རྒྱའི་ཁྲིད་སོགས་གསན་ནས་སྦྱོང་བདར་གྱིས་ཉམས་
འོག་ཏུ་ཚུད་པར་མཛད། ལྷགས་བསྟེན་གྱི་ཁ་སྐོང་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྲིག་དང་། དཔའ་
བོའི་ཆོགས་སྟོན་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་ནས་ཕྱི་ནང་དྲུང་རིགས་ལ་བཅད་གྲོལ་གྱི་ཕྱག་
དབང་ཡང་སྟུལ། དེའི་ཕྱི་རྩིས་སུ་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་དད་མཇལ་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་བྱིན་
རྒྱབས་དང་། ཡོངས་འདྲིན་དམ་པའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་དུས་འཁོར་སྟོན་ལམ་དང་། གཞི་
གསུམ་གྱི་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཁག འཕགས་མ་འོད་ཟེར་ཅན་ལ་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་
བ་འདེབས་ཚུལ་དངོས་སྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་། ཆོ་ཆོག་འདོད་འདྲོད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། མི་
འཕུགས་པའི་སྐུབ་དཀྱིལ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ཆོག་མདོན་དགའི་སྟོ་འབྲེད་བཅས་གྱི་
ལྷགས་ལུང་གསན།

(༡༩༧༧ ལོ་བ་༢༡ ༡༩༧༨ ལོ་༡) དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་བཞེས་པ་ཚུ་སྐུལ་གནམ་ལོ་
གསར་ཆོས་གྱི་ཐོག་མར་སྤྱི་དགས་རྒྱལ་མོར་གཏོར་སྦྱོང་མངའ་གསོལ་དང་། ཆོ་མས་
ཆེན་དུ་གང་གི་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་མིང་ཅན་སྟེ་བོ་དྲ་མའི་ཆོགས་ལ་མཇལ་ཕྱག་
དང་འབྲེལ་ལུགས་གཉིས་གྱི་དགྲེས་སྟོན་འབུལ་བཞེས།

(༡༩༨༠ ལོ་བ་༣༡ ༡༩༨༡ ལོ་༢) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་ཐོར་ཆོད་ལྷ་ལུ་
ཁྲི་སྐུལ་ནས་དོད་སྐྱུར་གསོལ་ཆོགས་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་བཅས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞིན་གཞིམས་རྒྱུང་དགའ་ཡང་དུ་ཁོང་པ་དང་། སེར་བྱེས་བྲག་རི་སྐུལ་སྐྱུ། སྐུབ་ཁང་
སྐུལ་སྐྱུ། སྐུའི་གཙུང་པོ་སེར་སྤྲུང་ཤར་ཆོས་སྐུལ་སྐྱུ། ཆོ་བ་སྐུལ་སྐྱུ། གསེར་གོང་སྐུལ་
སྐྱུ་སོགས་ངོ་འཁོར་བཅུ་བདུན་ལ་དབུ་པར་འདུལ་མཛོད་རྣམ་འབྲེལ་བཅས་གཞུང་
བཟང་པོ་ཉི་ལྔའི་རྩ་བའི་ལྷགས་ལུང་ལེགས་པར་སྟུལ།

(༡༩༨༠ ལོ་བ་༢༡ ༡༩༨༡ ལོ་༣) དགའ་ལྷན་གསེར་གོང་སྐུལ་སྐྱུར་དགའ་ལྷ་དང་།
དམིགས་བརྩེ་མའི་ལྷགས་ཁྲིད། ལྷ་ལུ་ཁྲི་སྐུལ་ལ་སྤྲུལ་མཛོད་པའི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ།

(༡༩༡ ཉ་༣། ༩༥༧ འ་༡༠) ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་བའི་རྒྱལ་ཆེན་འདུལ་གཞུང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཡིན་ཅུང་། པར་བཤེས་སྟོན་ཆེ་བས་མི་གསལ་བར་བརྟེན་
བསྟན་ལ་སྟོན་པའི་དགོངས་བཞེད་ལྷན་མེད་པས་པར་གཞི་གསར་བསྟོན་གནང་
བཞིན་པའི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་པར་བསྐོའི་དབུ་འདོམས་ལ་
བརྟེན། འབྲས་སྤྲངས་ཏེ་རྟོར་ཁམས་ཆན་དུ་མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་རྒྱལ་
ནས་ཁྱེས་དག་སོང་བའི་མཆོ་རྒྱལ་གི་དཔེ་ཆ་བྱི་སྒྲིའི་ཐེམ་སྤངས་མ་ཞིག་ཡོད་ལུགས་
གསན་ཐོས་བྱུང་འཕྲལ་གཡར་བཞེས་གཟིགས་རྟོག་གནང་བར། མ་ཟིར་འོས་ངེས་
ཀྱི་ཁྱད་ས་བཅུན་ནམ་དག་རང་འདུག་ཅེས་སྟོན་བསྐོས་པར་ཤིང་ནམས་ལ་བསྐྱར་
ཁྱེས་དང་། སྟོན་སོང་བརྗེ་འོས་ནམས་གསར་བརྗེས་ཀྱི་ཞིབ་ཁྱེས་གནང་ཞིང་། ཁུ་བ་
སྤྱིར་བསྟན་ཀྱི་ཐད་ནས་ཤོག་གྲངས་ཉི་ཤུ་སྟོར་ཞིག་མ་དཔེ་མཐོར་གྱུར་ཆབ་བཅུག་
ཁྱེས་དག་མ་སོང་བའི་གཞི་མ་འདྲེས་ཤིག་ཐོན་པར། ཏེ་རྟོར་ཁམས་ཆན་བརྒྱུད་ཅད་
གཅོད་ངེ་ལྟར་གནང་ཅུང་། ཁྱད་ས་ཆོད་མ་བྱུང་བས་མ་དཔེ་དེ་རང་ལ་ཞིབ་གཟིགས་
མཛད་པ་ན། དབུའི་ཁ་བྱང་གི་ཐད་དུ་འདི་མཆོ་སྣ་བའི་གདན་སའི་གཟིགས་དཔེ་
ངོ་མའི་ཐོག་ནས་ཁྱེས་དག་སོང་བ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལུགས་དམར་
མཆན་འཁོད་པ་གཟིགས་ཀྱིན་གདན་ས་གཉལ་གྱུ་འོར་དགོན་ཅེ་ཤོད་གང་དུ་ཡོད་
མེད་ཅད་གཅོད་བྱེད་པར་གཞིས་དགོན་དེ་གའི་གྲུ་རྒྱུན་རྗེས་སུ་རྒྱུད་སྤང་མཁན་པོ་
བྱེད་མི་སེར་བྱེས་གཉལ་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་དང་། ཨེ་པ་ཁང་ནས་
ཡིག་མཁན་སྟན་གྲགས་ངོ་གཡོག་བཅས་ལམ་སོན་དང་སྤྲགས་མངགས་གཏོང་གནང་
བ་ལྟར། ཁོ་པ་བྱུང་ནས་ཞིབ་ཅད་བཅད་པར་གྱུ་འོར་དགོན་ཅེ་ནས་ལག་སོན་མ་བྱུང་
ཞིང་། དགོན་ཤོད་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་མ་དཔེ་མ་རྟོན་ཀྱང་། མགོན་ཁང་ནང་ནས་
མདོ་རྩའི་མཆན་འགྲེལ་མཐོང་བ་དོན་གྲུབ་བྱིས་རྟོང་དབུ་ལྷ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཐོན་

ཏེ་དེ་གའི་སྤང་མར་བརྟག་ངེལ་ཁུས་པར། འཕྲལ་དུ་གདན་ཁུས་འགབ་ཅེས་བབས་
པ་བཞིན་གདན་བྲངས་ཏེ་ཤད་བསྟོད་ཀྱིས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་འབྱོར་
འཕྲལ་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་ཏེ་སྒྲིགས་བམ་དབུ་ཐོག་ཏུ་བཞེས། ཞལ་བྱེ་
གཟིགས་རྟོག་གི་སྒོ་ནས། མཆོ་རྒྱུ་ནང་མཆན་དུ་གསལ་ཞེས་པའི་ཡིག་ཚུང་འགའ་
རེ་འདུག་པ་ཡང་མཆན་འགྲེལ་འདི་རང་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་སང་ཉིན་འདུལ་
བའི་གསན་བཞེས་དབུ་འཇུགས་བསྐྱང་རྒྱ་དང་། འདུལ་བ་འབུམ་སྒྲེའི་མངའ་བདག་
མཆོ་སྣ་བ་ཆེན་པོའི་བྱུག་དཔེ་དོ་མ་ཕུལ་འབྱོར་དུས་འགྲིག་བྱུང་བ་ནི། ཡགོང་ས་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་སྤྲོད་པ་དང་མི་
གཉིས་པའི་བརྟེན་གསལ་བསྒྲིགས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཤར་བ་ཤིན་ཏུ་དོ་མཆོར་ཆེ་བས་སང་
ཉིན་རང་ཆོས་རྒྱུ་ཕུལ་ཆོག་པ་དོས་ནས་འཕྲལ་དུ་སྟན་མེད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར།

སྤྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྒྱད་པའི་ཡར་དོའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་གཞུང་ཞབས་མེར་སྐྱེ་
ཡོངས་འདུས་ཀྱི་དབུས་སུ་འདུལ་བ་གསན་བཞེས་དབུ་འཇུགས་མཛད་སྟོན་ཆེན་མོའི་
ཐོག་དགེ་བཤེས་གོང་གསལ་ནས་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་བ་བཞིན་མདོ་ཆའི་གཞུང་ཆོག་རེ་
རེར་ཡང་གཞི་དང་། རྣམ་འབྲེད་རྒྱུ་འགྲེལ་ཆུང་སོགས་བཤད་ཚུལ་རྣམ་གཞག་མང་
བའི་སྟེང་འོག་དཀྱུས་གསུམ་ཀྱི་མཆན་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མ་འདྲེས་པར་འགོད་
རྒྱུའི་དག་ཐེར་གཙང་མར་མཛད་དེ་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་པར་བཞོའི་ཞབས་བསྐྱལ་
གནང་བ་བཞིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་བྲུབ་དང་འབྲེལ་སྤྱི་ལོ་ལས་གྲ་
བཅུགས་ནས་འདི་ལོའི་ནང་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སྟོན་པ་དང་།
ས་གསུམ་ཀྱི་ཁྱོན་ན་ནམ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་གཞུང་ལམ་བཟང་པོ་བྱུབ་ལ་ཁད་
ནས་སྤྲོད་གསོ་བར་མཛད་པ་ནི་ཡབ་སྐུས་རྣམ་གཉིས་ཁོ་ནའི་བྱུགས་རྒྱུ་དེས་སོ། །

(༡༩༡ ཉ་༥། ༡༧༡ འ་༢) མ་དཔེ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་སྤང་གི་གཉེར་ལྟོང་ཆེ་གཤིས་
པར་བརྟེན་གྱི་འཕྲུལ་མཆོ་སྣ་བའི་གདན་སར་མང་འགྱེད་དཔུང་བྱ་དང་། མགོན་
ཁང་དུ་གཏང་རག་གཏོང་རྒྱ་བཅས་སུ་ཨི་པ་ཡོན་བདག་སྟན་གྲགས་ཆེད་མངགས་
གདོང་ཕྱིར་སྒྲིལ་མཛད། དེ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལག་ན་མས་པར་གསར་
ལེགས་བསྟན་ཟིན་ཏེ་པར་སྤྱད་སྤུལ་བར། དབུ་འདྲེམས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚུགས་པ་
དང་། ལྷན་དག་པ་མཆོན་ཞབས་སྒྲ་མ་བཞི། རྟོད་མ་མཁན་དྲུང་སྟོ་ཚུལ་དང་། མཁན་
ཚུང་གྲགས་པ་སྟོ་ལྟན། ཅེ་གཉེར་དག་དབང་སྟོ་གསལ། ལས་བྱ་བའི་རིགས་དབུ་ཆེ་
ཚུང་། བྱིངས་བཅས་མི་གངས་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་མཛལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ར་གྲལ།
དྲག་རིམ་ལ་བཀའ་མཆིད། བཞེས་སྟོ། གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆ་ལེགས་སྒྲིམ་བཅས་
དགྲེས་བཅེ་ཆེན་པོས་སྤུལ་ཏོ། །

(༡༩༢ ཉ་༥། ༡༧༢ ཐ་༡ ཟླ་༤) ཆོས་བདུན་ནས་དབུ་བཅུགས་ཏེ་གསེང་
དབར་དག་ཏུ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚུགས་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ས་
གསུམ་ཀྱི་སྟོན་མེ་གཅིག་སུ་བྱང་ཚུབ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་སྒྲགས་མ་
ལེགས་པར་གསན།

(༡༩༣ བ་༥། ༡༧༥ འ་༢) ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚུགས་རིན་
པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་། ཤེས་བྱའི་མཁའ་
དབྱིངས། གང་སྟོ་མ། ལམ་སྟོན། ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད་བདེ་ལམ། སྟོན་པ་ཉི་ཤུ་པ། ཟླ་མ་
ལྷ་བཅུ་པ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གསན། (༡༩༤ བ་༥། ༡༧༦ ཐ་༤) ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤུ་ནས་སྟོན་དཀར་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་
བཤད་ལུང་། ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མགོན་དཀར་གཡང་སྒྱབ་ཀྱི་
ཆོ་ག་འཇམ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་། འཆི་མེད་སྟོན་ཤིང་གི་ཆེ་དབང་བཅས་གསན།

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མཉམས་སྤྱི་མཉམས་ཆ།

(༡༩༦ ཉ་༡། ༡༧༧ འ་༧༡ ཟླ་༡༠) ཆོས་བདུན་ཉིན་བརྟན་མཁས་ཞི་དུལ་ལ་
སོགས་པ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མདོན་པར་མཐོ་བ་རྒྱད་སྟོད་མཁན་བྱུང་
སྤྱིང་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོར་
གསན་བསམ་ཞབས་ཞུ་ཡོངས་འཛིན་ཡ་གཅིག་བསྟོ་བཞག་སྤྱུལ་བའི་བཀའ་བསྟར་
མཇལ་དར་དང་། གསར་མཇལ་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོར་མཇལ་
དར་དང་། མཇལ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་འབུལ་གནང་མཛད་པར་བྱག་དབང་དང་།
གདན་ཐོབ་ཏུ་གཟེངས་བསྟོད་དེ། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ང། བཞེས་སྟོ་བཅས་རྟེན་འབྱུང་གི་
ཕེབས་སྟོ་དང་། གསོལ་ཆོགས་ཆེན་མོར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དབྱེས་རོལ་ཐོག་འབུལ་གཞུང་
གི་སྟོང་ནས་ལྷགས་སྤྱིང་རགས་རིམ་ཞིག་གསན་བཞེས་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དང་
འདུས་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་བྱག་དབང་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་སྤྱུལ་གྱི་བྱང་ནས་སྤྱི་
རྟེན་སེལ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱུས་དང་། ཆོ་དབང་ཞུ་འབུལ་བསྟུངས། ཆོ་བ་ཞི་སྤྱུལ་སོགས་
སེར་སྤྱད་པར་བྱིན་པར་ཞབས་བརྟན་མཇལ་ལ། སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་སྤྱག་
ཐུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་དང་། ལམ་རིམ་དམར་སྤྱིང་ལྷུར་
ལམ། ལམ་རིམ་ཟིན་བྱིས་བྱང་སྟོང་སྤྱི་མཉམས་ལུང་སོགས་ཐུགས་མཁོ་འགའ་ཞིག་
གི་ལྷགས་ལུང་དང་། ཉིན་ལྷུར་རིགས་ལམ་གྱི་རྟོགས་སྟོར་འཕེན་ཚུལ་གྱི་སྤྱིང་དང་།
རིགས་ལུང་ཆག་མེད་བསྟུངས།

(༡༩༦ བ་༣། ༡༧༧ འ་༡༠) ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་མཆོམས་རྒྱབ་ནས་བཟུང་སྤྱི་བ་
བརྟན་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་བར་བྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་བཅན་ཐབས་སུ་བཅད་དེ་སྤྱག་
པའི་སྤྱི་ཐབས་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ངང་ནས་ལྷགས་བསྟོན་བཅད་རྒྱ་དམ་
པོར་བཞུགས།

(༡༩༧ ཉ་༥། ༡༧༧ འ་༡༡) དགུང་ལོ་བརྟན་དགུང་ཕེབས་པ་གིང་ཕོ་རྟ་ལོའི་

རང་ཞལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་གསར་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པར་ཐོས་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་
མོ་སྤྱོད་ཆགས་བཟུང་པའི་ཉམས་ལྡན་དུང་སྦྱོང་དབང་མོར་གཏོར་སྦྱོང་མངའ་གསོལ་
དང་། ཆོས་ཆེན་དུ་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དགྲེས་སྟོན་དང་། (༡༩༥ བ་༩༡ ༩༡༠ བ་
༡) ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་གསན་བསམ་མཐར་མོན་
གྱི་འབྲས་ཉགས་མཁས་མང་ཆུ་མཆོའི་དབྱུས་སུ་གྲུ་སྒྲོར་དམ་བཅའི་ཁུར་འཛིན་པར་
སྦྱོབ་ཞེ་དུག་ཏོ་ཐོག་ཐུ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་མགོན་དུ་(སྟོན་ལམ་)ཆོགས་དབྱར་
ཞབས་བྱུང་བཀོད་ (༡༩༡ ༩༡༡ ༩༡༠ འ་༩) ནས་ཆོས་སྦྱོང་གྱི་རིམ་པ་ཞལ་འདོན་དང་།
བསྟོ་སྟོན་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་སོགས་བཀའ་ངིན་བསྐྱུངས།

(༡༩༡ བ་༩༡ ༩༡༡ འ་༥) ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་ཆིབས་རགས་དང་བཅས་ར་མོ་
ཆེར་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར།

(༡༩༡ བ་༩༡ ༩༡༡ འ་༥) ཆོས་གནམ་གང་ནས། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེ་
ཤུ་བར་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཆུ་མཆོ་
ནས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་དབང་སྐུར་བ་པོ་
དང་། དཔག་རི་སྐུལ་སྐུ་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ནམ་ཆུལ་དང་། སྐུབ་ཁང་སྐུལ་སྐུ་སྟོ་བཟང་
ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ཆུ་མཆོ་གཉིས་ནས་ཆོག་གྲུ་མཛད་དེ་སྟོན་ལྡན་གྱི་འཁོར་
སྟོབ་འགའ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྦྱི་བཀའི་གྲས། སྟོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱ་ཀ་རའི་བཞེད་
སྟོལ་རྡོ་རྗེ་ཕྱིར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེ་ལྷ། དེའི་ལྷག་མ་མི་ཏ་ལུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་རེ་
ལྷ་དང་བཅས་པའི་དབང་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཁྱུ་བར་མཛད།

(༡༩༠ བ་༡༡ ༩༡༤ འ་༡༡) དེ་ནས་གཟིམས་རྒྱུད་དགའ་ཡང་དུ་མཆོད་པ་ཁང་
ནས་སྐུའི་ཉེར་སྦྱུད་དང་། མཆོད་གཏོར་སྒྲིག་འབུལ་ཞུས་ཐོག་ ཡལོང་ས་མཆོག་དང་།
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། ཆོག་ཞབས་སྐུལ་སྐུ་གཉིས། རྣམ་གྲུ་གསུང་བཟང་བ་སོགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

སྟོན་ཅིག་ཏུ་ཉིན་ལཱ་འི་རིང་གོང་གསལ་དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་ཆོགས་སོ་སོའི་བདག་མདུན་
གྱི་ཆོག་གར་དབྱངས་དང་བཅས་པ་དང་། མདུག་ཏུ་འདྲེན་བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་གྱི་
ཆོག་ཆོགས་འཁོར་ཤིས་བཟོས་དང་འབྲེལ་བ་གནད་སྟོན་བསྐྱེད་པ།

སྤྱི་སོར་འཇམ་དབྱངས་བདག་པོ་ཆེན་པོས་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་པ་བཟང་ཆུ་
མཆོར་ཡ་གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྲོལ་ལྟར་ཆོས་སྤྱི་དུས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་
འགན་བསྐྱེད་དགོས་པེབས་པར་བཏེན་ཆབ་སྤྱི་དུས་ལས་དོན་མཐུད་ཤོར་མི་འབྱུང་
ཆེད་བཀའ་སྟོན་དོ་གེར་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐོག་སེར་མོ་བའི་ཁོངས་ནས་གཅིག་དང་། སྤྱིང་
ཤོད་རྩེད་ཡིག་བཅས་གོང་མ་ཆེན་པོར་གསེར་སྟོན་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱོ་བཞག་སྟེ་
ཐོག་དམ་ག་སྤྱི་ཞེའི་བདེ་སྤྱི་དང་། ཏྲགས་དམ། སེལ་དམ་བཅས་ལག་གསུམ་ཐུགས་
སྟོན་མཆོས་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བར་སྟེ་བཀའ་ཕྱིར་སང་ཞེས་སྤྱི་ལས་ལྷག་པའི་
གཟེངས་བསྟོད་མཛད་འདུག་པའི་ལམ་བཞིན་དུ་ནས་བཟུང་སེར་མོ་བའི་ཁོངས་ནས་
བཀའ་སྟོན་གཅིག་དང་། སྤྱིང་ཤོད་རྩེད་ཡིག་བཅས་སྤྱི་གནས་ཡོད་པ་ཞེས་རྩེད་རྒྱ་
འབྲིང་དུས་གསུམ་མཁུན་གཅིག་ནས་སྟོན་ཁྱེད་པ་བཞིན་གཏན་པེབས་ཀྱི་དོན་
སྟོན་འགོ་མཆོན་སྟེ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དུ་ལམ་ས་དབང་མདོ་མཁར་བ་ལས་ཞབས་
དགོངས་སྟོལ་ཆབ་སྤྱི་ཐུག་གཡུ་ཐོག་མཁན་ཚུང་འཇམ་དབྱངས་བསྟོན་འཛིན་ལ་རེ་
ཞིག་གོང་མའི་གསེར་སྟོན་མ་འཁོར་བར་མཁན་ཆེ་དང་། འཁོར་མཆོས་ནས་བསྐྱོ་
བཞག་སྟེ་ཆུ་ཞལ་བཞེས་གཅིགས་སུ་པབ་སྟེ་བཀའ་བསྐྱེད་དང་། གསར་མཛལ་ཡང་
རིམ་བཞིན་སྟེ་ལ།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་གནས་ཚུང་ཆོས་སྤྱིང་ཆེན་པོར་བཀའ་ཆོས་གསན་
བཞེས་ལེགས་ཐུབ་ཀྱི་གཏང་རག་གཟབ་གསོལ་སྟོན་འབྲེན། ཉིན་ལྟར་འདུལ་གཞུང་
གི་ཐུག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་ལྷགས་བྲིད་དང་། རིགས་ལུང་ཚོད་ཤུ་ཆག་མེད་མཛད།

ཕུར་ཚྭ་གྲུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤུལ་གྱི་བྱང་ནས་སྒྲོལ་དཀར་དང་། ཆེ་རྟའི་བཀའ་དབང་། ཕུར་
ཚྭ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤུལ་ནས་བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་ལྷགས་ལྷང་སོགས་
གསན།

༡༡༽ རྟོན་གླིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚྭ་གྲུབ་ལས་དབང་བཀའ། རྟེན་གནང་མང་
དུ་གསན་པས་སྤྱགས་ཡིད་འཕྲོག་པས་བཀའ་རིན་ཆེ་གཟིགས། འཆར་ལོ་བསྟེན་རྟོགས་བསྐྱབ་རྒྱར་
བརྟེན་གནས་རྒྱང་ནས་ལྷང་པ། ཆོས་བྱེད་བྱར་གླིག་གོས་བཟང་སྤྱབ་པ་དག་གིས་བྱེད་འཛུལ་ལ་
གདན་ས་ཁག་གི་ལས་ཀྱི་སྒྲུ་མོ་བ་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་བཀའ་ནན་པེབས། འདུལ་གཞུང་ ལ སྤྱ ག ས ག
གཉེར་སྤྱབ་སྟེ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་བཙུན་བྱེད་ཀྱི་མཛུགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྲི་ལྷན་བསྐྱུས་ནས་གསལ་བར་མཛད་
པའི་མཛུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་གཟིགས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་དང་ཡགོང་ས་ལྷ་པའི་གསུང་
འབྲུམ་ལ་དཀར་ཆག་གསར་བསྐྱེགས་གནང་།

(༡༡༡ བ་༡༡ ༡༡༤ ག་༤ ལྟ་༤) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྤྲོད་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་
བཞེས་ཆེད་རྟོན་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༡༡ བ་༡༡ ༡༡༤ ག་༥) ལྟ་བུ་ལྷ་པའི་ནང་ (༡༡༡ བ་༤ ༡༡༤ འ་༡༡) ཆོས་
བརྒྱ་གཅིག་ནས། ཆོས་ཉེ་ཤུ་བར་ཉིན་བརྒྱའི་རིང་རྟོན་གླིང་དབུ་ཆེའི་གཟིམས་རྒྱང་
དུ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚྭ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་སྤུལ་མེད་ལྷགས་ཀྱི་བྱར་བཀའ་གཤེན་
རྟེན་གཤེད་དག་ནས་སྤྱུ་བརྒྱ་གསུམ་མའི་དབང་གི་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བས་དེའི་དབང་
དངོས་གཤིད་དང་། གཤེད་དམར་སྤྱུ་བརྒྱ་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་ཞི་དགུ་མ་དང་། རོ་
ལངས་བརྒྱད་སྟོར། ཕྱག་རྟོན་འཁོར་ཆེན། སྤྱོད་རྒྱུད་རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱང་། བྱ་རྒྱུད་
སྤྱབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད། རྣམ་འཛོམས་ལྷ་མང་བཅས་ཀྱི་དབང་དང་། འཇམ་
དབྱངས་ཆོས་སྟོར་གྱི་རྟེན་གནང་ཆ་ཆང་སོགས་ལེགས་པར་གསན།

འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་མཆོག་ཉིད་སྤྱགས་རངས་པའི་འབེལ་

༥ གྲུ་ལ་དབང་སྐྱེ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནུམ་ཐང་མདོར་བརྒྱུད་དོ་མཆོཏ་མེན་སྲེང་སྟོན་ཆ།

གཏམ་འདི་ལྟར་གསུངས་སྤངས་སྟེ། དེ་ལྟའི་བཀའ་འདི་ལྟར་གསུངས་འོན་ཀྱང་གིས་
བཀའ་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་སྤུལ་ཡང་གཞལ་དཀའ་བ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་
བཟང་། ཨེ་མ་ངོ་མཆར་ཆེ་བས། འདི་ལྟར་ལྟག་བསམ་གྱི་སྟོན་པ་ལྟར་འབྲུབ་ཅིང་།
འགྲོ་ཀྱན་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྟོལ་བའི་ཁྱར་འཁྱེར་ནུས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་
གསོལ། ཞེས་དང་། བར་སྐབས་རིམ་པར་མདོ་རྒྱད་གཞུང་ལུགས་ཏུ་མའི་རྫོང་བྱེད་ཆོག་
གི་སྤྱུར་མ་ཉམས་པར་དག་གསལ་ན་བའི་ལམ་ཏུ་འབབ་པའི་བསྐྱག་ལུང་། དངོས་
ལུགས་ཀྱི་བསྟན་དོན་མི་འདྲོལ་ཞིང་། སྤུལ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དང་། དཀའ་གནད་
ནམས་ངེ་བཞིན་འབྱེད་པའི་བཤད་པ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྟོ་
སྦྱངས་ཏེ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐེམ་སྐས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བཞིའི་ཁང་བཟང་མཆོག་དེར་
བདེ་ལྷག་ཏུ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་ཁྲིད་རྒྱུ། བརྒྱད་པའི་ཁྱངས་བཅུན་ཞིང་། བསྐྱེད་རྫོགས་
སྟོད་ཅུང་ཟུང་འདུག་གི་ས་ཐོན་ཐེབས་ངེས་པའི་དབང་བཀའ་རྗེས་གནད་། དུག་ལེན་
ཞལ་ཤེས་གྱིས་བརྒྱན་པའི་མན་ངག་གི་རིམ་པ་རྗེ་ཉིད་ལ་ངེ་ལྟར་མངའ་བ་མཐའ་དག་
མ་ལུས་པར་ཡིད་བཞིན་གྱི་བུམ་བཟང་གང་བྱོའི་ཚུལ་ཏུ་དགེས་པ་ཆེན་པོས་སྦྱལ་བ་
ནམས་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་ཉིལ་གྱིས་སྤངས་ནས་ཆོགས་བསག་སྐྱིབ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བས་
དབྱུང་འདོག་གི་ཉམས་ལེན་དང་། བསྟན་སྐབ་ནལ་འཁྱོར་གྱི་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་
བཅོན་པས་དགེས་པའི་མཆོད་སྲིན་ཏུ་སྐྱིན་འཁྱུར་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་བཀའ་སྦྱོང་སླ་ན་
མེད་པས་ཏུས་ཏྲག་ཏུ་རྗེས་འདྲིན་སྦྱོང་བར་མཛད། ཅས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

(༡༩༡ བ་༣། ༡༥༧ འ་༩) ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ནང་ (༡༩༡ བ་༣། ༡༥༧ འ་༡) ཡོངས་
འཛིན་ཕུར་ཕྱོག་གི་དྲུང་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་དུག་རི་ནག་པོ་དང་། མགོན་པོ་
སློང་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན། ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ནས། གནམ་གང་བར་གཟིམས་
ཆུང་ཆབ་ས་དབུ་གཡབ་དུ་ཞི་ཁྲོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ནས་ལྷགས་

བསྟེན་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད།

(༡༩༩ ཉ་ལ། ༩༡༡ འ་ལ། ཟླ་༥) ཆོས་བརྩ་གཅིག་ཉིན་མཐུན་ཇས་དང་། ཆོགས་
འགོར་གཟབ་གཤོམ་དང་བཅས་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྦྲད་
བསྟུབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས་སྐྱེའི་སྐོར་དག་ལྟ་འོད་ལྟན་དཀར་པོ་རྟེན་གཞིར་ཕབ་
སྟེ་ལུང་ཁྱབ་སྐྱུངས་པར་དགྲེས་པའི་ཉམས་དང་ལྟན་པས་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་བཀའ་ལུང་འདི་ལྟར་སྤུལ་དོ།

རྗེ་ དབྱིངས་མི་འགྱུར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། མདངས་མ་འགགས་གསལ་
འཆར་ལོངས་སྟོད་རྫོགས། བྱགས་མཁྱེན་བཅེའི་གར་མཁན་སྤུལ་པའི་སྐྱེ། །ངའི་སྟོབ་
དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་རྒྱལ། ཆོས་དབྱིངས་བྱབ་གདལ་བདེ་ཆེན་དག་པའི་ཁིང་།
ཁགས་ལུལ་ཉར་བརྒྱད་ནང་ཆོན་ཁ་བའི་ལྗོངས། རྒྱལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་འགོ་མགོན་
སྟོབ་དཔོན་རྗེ། །དང་འདིར་ཕུན་ཆོགས་ལྟ་ལྟོས་གར་ལ། མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་
སྐབས་དང་ཕུན་ཆོགས་སྦྱར། །རིམ་བཞིན་ལེགས་པར་མངགས་ན་བྱེད་ནམས་ནས།
ཁའི་བོར་བཟུང་སྟེ་སྐྱེ་བོར་འདོམས་དགོས་ན། ཁགས་གསུམ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་
རིམ་གྲོ་སོགས། །དེད་ནས་སྟོན་བསྐྱལ་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་ལ། །ད་སྟེ་རང་ཅག་
ཁ་བ་རི་བ་ཡི། མགོན་སྐྱབས་སྐྱེ་ནོར་ལྟ་མའི་སྟོན་པ་དེ། སྐྱེ་ཡི་ལོ་དང་གསན་བསམ་
བསྟན་དགོས་ན། །འཆར་ལོ་གཡང་དཀར་ལོ་ཡི་ཆོ་འཕུལ་ནང་། །རབ་འབྱམས་འཕྲིན་
ལས་འབར་བའི་ཆོགས་ཕྱི་མས། སྐྱེ་གསུམ་མཛད་པ་མཆོན་དཔེས་སྤྲོས་རན་པས། །དེ་
ལ་གཙུག་ནོར་བརྩ་ཆོགས་དང་བཅས་པ། མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་བྱང་དུ་རབ་ཏུ་བཞེས།
།དགོས་པའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་བྱེད་ནམས་ནས། །སྟོན་དུ་ཅི་ནའི་ཆངས་པར་རྒྱ་
མཆོན་དེ། །བྱེད་སྟེའི་རྟེན་འབྲེལ་དྲང་བསྟོད་མ་འཕྱག་པས། །སྟོབ་དཔོན་བྱགས་དང་
བསྟན་ནས་སྦྱོར་བ་ཤོམས། །དེད་དང་རེ་ཉི་གཉིས་ནས་ལས་བཞི་ཡིས། །ལོག་པར་འཁྱུ་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཆོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

བའི་བར་ཆད་སེལ་བར་ངེས། །ལུང་བསྐྱལ་སྟོན་སོང་དེ་ཡིས་འབྲས་འབྲ་ཡང་། །དེ་དག་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཡིད་དུ་བྱུངས། །ཞེས་པའོ། །

དེ་རྗེས་སྐྱེ་འབྱུང་འབྱུལ་བ་སོགས་སྒྲེར་མཇུག་ཁག་གཉིས་ཀྱི་འབྱུལ་འདེགས་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་ལ་བཟང་སྟོད་སྟོན་ལམ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་ནང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་འབྱུལ་རིགས་མཐའ་ཡས་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དང་། །གསོལ་འདེབས། སྟོན་ལམ་སོགས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཆོས་འབྲེལ་ལྷག་པར་སྦྱུལ་རྟོ། །

སྐྱེ་བ་བདུན་པ་ཉིས་བརྟེན་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ནང་ལུ་ཅུ་སྟེ་ཆེན་མང་ཤོག་འཇུག་དབྱངས་རིག་པའི་རལ་གྱིའི་སྐྱེ་སྤྱིད་སྐྱལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། །སྐྱལ་ལྡན་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བར་ཆོ་དཔག་མེད་ལྟ་གཅིག་བྱམ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་དབང་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཟབ་མོ་སྟོན་རྒྱས་སྦྱུལ།

བར་ལམ་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱེད་པོ་རྣམས་ནས་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཞོན་སྟོན་ཀྱི་དོ་ཁུར་ཅུང་ཟད་སྟོད་པའི་སྐྱེ་གྱིས་སེར་མོ་བའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ནས་ཉེ་འགྲངས་གང་སར་བྱིས་པ་སྟན་འཕྱིན་ཀྱི་ཚུལ་མིན་བརྒྱུད་སྟོན་སྟོན་ཆོགས་ཤིག་ཤར་བར་བརྟེན། །དེ་དག་གི་ཉེས་པ་འགོག་བྱེད་གདན་ས་གསུམ་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དང་། །ཆོགས་ཆེན་དགེ་སྟོས། །ཕོ་བྲང་དང་། །གཟིམས་ཁང་གཉེར་པ། །ཁྲི་ཐོག་ཁང་མཛོད་པ་བཅས་བཀའ་འབྲུགས་ཀྱི་ཡིག་ཚུང་སྟོན་སྦྱུལ་བཞིན་ཆང་འཛོམ་ཐོག་ །ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་མགོན་གཉེར་ནས་བསྐྱར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་ན་ཕན་བདེ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་རྟེན་མཉམ་མེད་བྱ་རམ་ཤིང་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། །བྱེ་བྲག་དུ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དག་ཐེར་མཛད་པའི་མདོ་སྟགས་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱན་དུ་དར་རྒྱས་ལུན་རིང་།

དུ་གནས་ཤིང་། འགྲོ་ཀུན་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་ཅི་དགར་སྦྱོད་པ་སོགས་
 ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་སྦྱི་དང་། བྱང་པར་གདན་ས་རྣམ་གསུམ་གྱི་དགེ་
 འདུན་འདུས་པའི་བསྐབ་གསུམ་འདུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཆོས་
 ཁྲིམས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོལ་གང་ཅི་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་གོང་མ་ན་རིམ་ནས་སྦྱལ་བའི་བཀའ་ཡིག་
 གི་འབྲུ་དོན་ལྟར་འགལ་མེད་ཉམས་ལེན་རྒྱན་འཁྱོངས་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། བར་
 སྐབས་འདིར་ཁྱོད་རང་ལས་བྱེད་སྡེ་མོ་བ་རྣམས་ནས་བཀོད་འདོམས་དོ་ཁྱར་རྒྱུད་སྦྱོན་
 བཅ། གང་ལྟར་ཡང་མ་དྲངས་གྲོལ་བ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ནས་བསྟན་འགྲོའི་
 ཕན་བདེ་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོའི་མཆན་ལར། རང་རང་གི་འདི་ཕྱིའི་བདེ་འབྲས་
 གང་ལའང་བསམ་གཞིགས་མེད་པར་རྩ་བ་བཞི་དང་། ཁྱོས་འཇུག། ཐ་མ་ཁར་སྦྱོད་
 པ་མིག་མང་ཆེ་བ། དབྱར་སྤིང་ལ། དགུན་གྲོག་པོ། ཁྱོན་ཆས་ཡ་མ་རྩུང་སྤྲས་ཏེ་གོང་
 གསེབ་ཕན་ཚུན་སོགས་ལ་འབྱམས་སྦྱལ་དང་འབྲེལ་བས་དམན་པ་ཉམ་ཐག་དག་ལ་
 དབང་ཤེད་བརྟུང་གསེགས་གཏོང་བ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་མེད་པའི་ངེས་པ་མ་མཆིས་
 པ་འདི་དབང་གཞིགས་ན་བྱེད་གཏེ་སྒྲོས་ཅི། ཁྱོད་རང་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། དགེ་སྒྲོས་
 སོགས་འགོ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉེས་བཀོད་སྤྲད་འདོམས་ཤིག་རང་དགོས་གསུ་འདུག་
 རུང་། སྟོན་བྱས་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་ཁྱུ་ཡོད་ཤག་ལ་བསམས་
 ད་ལམ་རིང་བཀའ་ཉེས་ཡངས་པ་བྱས་ཤིང་། ད་ནས་བརྩུང་གོང་དུ་ཇི་ལྟར་སྒོས་པ་
 བཞིན་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་གཞི་མ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་མཛད་སྦྱོད་
 ལ་རག་ལས་པར་ངེས་ན། བཀའ་རབ་འབྱམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་སྦྱི་དམངས་བཞུགས་བཅོས་བདེ་ཞིང་། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་
 པ་དང་། ཐུགས་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་དུ་འཇུག་བའི་སྤྱི་ཞུ། གོང་དུ་རྒྱ་མཆན་བརྗོད་པ་
 བཞིན་བཅའ་ཡིག་ཟུ་ཕྱི་རིམ་སྦྱལ་གྱི་འབྲུ་དོན་ལས་འགལ་བའི་མི་ངན་བྱེད་སྦྱོད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

ངན་རིགས་འདི་རྣམས་ངན་པ་ཆར་མ་བཅད་ན། བཟང་པོ་སྟོབ་མི་སྟེ་བའི་དཔེ་བཞིན་
ཁྱོད་རང་གྲུ་ཆང་སོ་སོའི་མཁན་པོ་དང་། དགེ་སྟོན། ལམས་ཆན། མི་ཆན་གྱི་དགེ་ཆན་
སོགས་བྱ་སྤྱོད་གནོན་གྱིས་ཆ་བ་ཞིབ་བཅད་ཐོག ངན་པ་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་ལུས་པར་ཆོས་
ཁྲིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་འཇམ་ལ་འདོམས་པའི་དཔེ་ལྟར། ད་ནས་བཟུང་མགོ་འོག་
ལུས་ཆུད་གྱི་བཀོད་འདོམས་མཐར་ཕྱིན་དགོས་རྒྱུ་ལས། སྤར་ལུགས་རྒྱ་ཡན་རིགས་
ཤར་ཆེ་བྱེད་གཏེ་དང་། ལག་ཐེག་བཅས་པ་སྟོན་ཅི། ལས་བྱེད་སྟེ་མོ་བ་སོ་སོ་ཡང་
འགྲུགས་འབོད་གྱིས་ཉེས་པ་གཅོད་ངེས་ལས། ཡན་པོར་མི་འཛོག་ངེས་ཅན་ཡིན་ན།
དེ་རིགས་མི་དགོས་པའི་ཁེ་ཉེན་རང་ལག་དུ་ཡོད་དུས་སྤང་དོར་འདམ་ག་མ་ལོག་པར་
མི་ལ་མིང་དང་། མཆོན་ལ་ཡུ་བའི་དཔེ་བཞིན་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་བྱེད་སྟོན་འཕྲས་
ཆང་དགོས་རྒྱུ་ལས། སྤར་སོང་ད་འགྲོའི་མིང་བཏགས་གྱིས་སྟོད་ཡངས་ཕྲ་མོ་ཅམ་ཤར་
ཆེ་གཏམ་དོན་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱ་བྱས་ཡོང་བས་དེ་དོན་ཚུལ་གནས་དགོས་རྒྱུ་ཞེས་ཆ་
ཞིང་འདོམས་ལ་བཟིན་ཅིང་ནོན་ཆེ་བ་གནས་ལྷགས་དང་འབྲ་བ་སྦྱལ་བས།

(༡༩༥ ཉ་ལ། ༡༩༡ བ་༦) གང་གི་བཀའ་རྒྱས་མཐུ་བཅན་པོས་ཁྲིམས་གཉིས་
གྱི་འཇིགས་ཟིལ་ལ་བག་མི་ཆ་བའི་མི་སྤྱན་མ་རུངས་པ་རྣམས་གྱི་སྟོབས་པ་བདེ་སྒྲག་
དུ་ཁྱམ་ནས་ཚུལ་མིན་གྱི་སྟོད་པ་ནི་རིང་དུ་དོར། ཞི་ཞིང་དུལ་བ་བག་ཡོད་གྱི་བརྟུལ་
ཁྱགས་ནི་རང་གིས་སྤྱར་སྤངས་པས་མཐའ་དབུས་ཀྱན་དུ་མི་བདེ་བའི་ཆེར་མ་མེད་
པར་དཀར་འཇམ་ཡུག་ཅིག་དུ་གནས་པར་གྱུར་དོ། །

(༡༩༥ བ་༥ ༡༩༡ འ་༩) རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན། ཡགོང་ས་
ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲན་མཆོག་ཉིད་བྱི་ལོ་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་ཆེན་ཐོག་
གསང་གསུམ་གཡོ་མེད་རྟོ་རྟེན་ཐུགས་རྟོགས་བཞེས་རྒྱུའི་མཁན་སྟོབ་གཅིག་འཕྲས་
རིགས་གྱི་བདག་པོ་ཡོངས་འཇིན་ཕུར་སྟོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་མའི་སྟན་

གསན་འབུལ་སྤྲད་ཐོབ་གདན་འདྲོམ་དང་འབྲེལ་གསོལ་གོ་དང་། གསོལ་ཇ། བཞེས་
སློང་ཕྱག་བཅེགས་བཅས་སུལ། བདེ་སྟན་སྟེང་ནས་ཡོངས་འདིན་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱེ་ཕྱག་
གནང་བར་ཕྱག་ལན་མཛད། མཇལ་དར་ནང་མཛོད་ཆེར་སོན་དང་། མཇལ་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ཉེན་བཅས་བཏེག་སྟེ་སྟན་གསན་འབུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

(༡༩༦ ཉ་༡། ༡༩༩ བ་༡༠) ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གཟུང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཆོག་ཏུ་
དགེ་བར་ཡགོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཕྱག་ན་པར་དུར་སྒྲིག་གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་མཆོག་
ཉིད་རྣམ་འདྲེན་ཚུལ་ཁྲིམས་གཏེར་གྱིས་གསུངས་པའི་འབུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་རིན་པོ་
ཆེའི་ནང་ནས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་བཞེད་གཞུང་ལུང་སྟེ་བཞིའི་བཛོད་
བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མདོ་ཙུ་བ་དང་།
དེའི་དགོངས་འབྲེལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་
དེ་མ་མེད་པའི་རིགས་ལམ་ནས་དངས་ཏེ་སློ་འདོགས་མ་ལུས་པར་བཅད་ནས་འབུལ་
བའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་སུལ་དུ་བྱིན་ཟེན་པ་ན། འདིག་ཉེན་འདི་
ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གི་གཉེན་པོས་མདོན་པ་
སྟེ་བདུན་ཀྱི་བཛོད་བྱའི་གནད་རྣམས་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟར་བསྐྱུས་ཏེ་གསལ་བར་མཛད་
པ། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཙུ་བ་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་གསན་
བཞེས་དབུ་འཇུགས་བསྐྱུང་རྒྱུའི་སྤྲད་དུ་ཆོས་རར་མཆོད་རྣམས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་འབྲེམས་
དང་། བཞུགས་གདན་གཟུབ་འཕར་བཅས་ག་སྒྲིག་སྟོན་ཞུས་སར་སྟེ་ཞུའི་རིམ་པས་
སྐྱུན་དངས་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་གསོལ་ཞབས་ཀྱི་ཕེབས་སྟོ། ཞལ་འདོན། ཉེན་འབྱུང་
མཆོད་སྒྲིན་འབུལ་བཞེས། བཅི་བཞག་འབུལ་སྦྱོར། རིགས་ལུང་བཀོ་སྤྲེད་། མཇུག་ཏུ་
དཀར་སྟོང་དཀྱིས་སྟོན་བཅས་དབུ་ཕར་འབུལ་བ་སོགས་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་མཛད་སྟོའི་
སྐབས་དང་མཚུངས་པར་བསྐྱུངས་སོ། །

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཆོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོང་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

(༡༩༦ བ་༤། ༡༩༩ འ་༡༡) ཉིན་ལྟར་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འདིན་ལྷགས་ཁྱིད་དང་།
རིགས་ལུང་གི་ཚོད་གྲུ་ཆག་མེད་ཚུགས། ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་
པོ་བྱང་ནས་ཆེ་པོ་ཏ་ལར་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག།

(༡༩༦ བ་༤། ༡༩༩ འ་༢) རྒྱུད་སྟོད་མཁན་བྱུར་གླིང་སྤུལ་སྟོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་
བསྟན་འདིན་འཕྲིན་ལས་ལ་ནང་དོན་ཡོངས་འདིན་བསྐྱོ་བཞག་དང་འབྲེལ་ཆེ་འདོན་
སྟོང་མིན་སྟོན་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་། ད་ལམ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་ཡོངས་འདིན་རྒྱུང་བར་
གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་བཀའ་བཟང་ཕེབས་པར་བརྟེན་ཆེ་འདོན་རྒྱས་པ་མཛད།

(༡༩༧ ཉ་༤། ༡༩༥ ཐ་༦) རིགས་ཀྱི་ཚོད་པན་གླིང་སྤུལ་ནས་ཡོན་ཏན་གཞིར་
གྱུར་མའི་ལྷགས་ལུང་ཐུལ་བ་ལེགས་པར་གསན།

(༡༩༧ བ་༡། ༡༩༥ འ་༢) ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས། ལྷ་བ་བཅུ་
གཉིས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་བར་ལྷག་པའི་ལྷའི་ལྷགས་བསྟན་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་
བཞུགས་ནས་ཐུགས་དམ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འདོག་པར་མཛད། དེ་ལྷ་ལྷགས་
ཡོས་ལོ་ཡུལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ཕྱི་ནང་ཆོང་མ་བསྟན་རྒྱན་ལ་
སྤྲན་ཕྱིར་པར་གཞི་གསར་བསྐྱར་མཛད་པར་པོད་སུམ་ཅུ་ལོ་བཞི་བྱུང་སོང་ཡང་། ལེ་
ཆན་དུ་ཡོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཁམས་དྲངས་མེད་པས་སྤགས་མཆན་ཉིད་སོགས་ཆོང་
མ་མཉམ་འདྲེས་ཀྱི་ནང་གསེས་དབྱེ་འབྱེད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་པའི་སྟོན་ཆ་བས་ཆེ་བར་
བརྟེན། ཡོངས་འདིན་ཕུར་སྟོག་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་བཞིན་གོ་རིམ་འཁྲུགས་བསྐྱེབས་
གཏན་འཁེབས་ཀྱི་དཀར་ཆག་སྟོ་ལྷན་ཡིད་རབ་མཁྱེ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱད་དབྱངས་ཞེས་
བྱ་བ་ལྷགས་ཚོམ་དང་། ད་ལམ་བཅད་རྒྱའི་ཁོངས་གསུང་ཕྱི་ནང་ཆོང་གི་པར་ཐུད་
འགག་བརྒྱུད་ཐུལ་བར་དབྱེ་འདོམས་དོ་དམ་བཟོ་རིགས་དང་བཅས་པར་གནང་ཆ་
ལེགས་སྐྱེས་གུ་ཤོམ་པ་སྤུལ། ཉིན་བཞིའི་རིང་ལྷགས་བསྟན་གྱི་ཁ་སྐོང་ཕྱིན་སྟེག་ཁྱི་

ཕུར་ལྷོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ཕྱག་འགྲོ་ངེས་དང་། ཉིན་མཐའ་མར་དམ་ཇུས་ཚོགས་འཁོར་གཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་
སྐྱབ་ཅད་རྒྱ་ལས་བཞིངས།

༡༩༽ ཤིང་ལྷག་ལོ་གསར་དཀྲུག་མཆོད་རྗེས་ལྷ་ལྷན་སྤྱུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་
ཕུར་ལྷོག་སོགས་ཀྱིས་དཀར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་སྤོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་བསྐབ་གཞི་ཡང་
དག་པར་སྤུལ་ཏེ་སྤུབ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བར་བོད་ལྗོངས་སྟོད་སྨད་
ཡོངས་ནས་དགའ་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟར། གསོ་སྦྱང་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཚོས་བསྐྱགས་དང་
སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟོན་རྣམས་ལ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ། ཐག་ཉེ་
རིང་ནས་སྤྱགས་རྗེགས་ལེགས་འབུལ་བར་མེད་དུ་སྦྱོས།

(༡༩༩ ཉ་ལ། ༡༩༩ ཐ་༡) དགྲུང་ལོ་བཅུ་ཕྱག་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་ཤིང་ལྷག་
གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་བཞད་པའི་དགའ་བཟང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་རིམ་པར་ལྷ་
མོའི་གཏོར་སྦྱོང་མངའ་གསོལ་དང་། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དཀྲུག་སྟོན། བརྟག་རིལ་རིལ་
འབུལ་སོགས་སྤར་བཞིན་དང་།

(༡༩༩ བ་༥ ༡༩༩ འ་༥) ཆོས་ལྷ་ཉིན། ཡལོང་ས་ལྷ་མོའི་རྣམ་འཛིན་དམ་པ་
མཆོག་ཉིད་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་གྱི་ཞལ་ཆ་བ། བན་བདེ་མ་ལུས་པ་སྦྱོལ་
བའི་མགོན་པོ། རྣམ་མང་སྲིད་པའི་ཡོན་གནས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཇོ་བོ་ཤུག་ལུ་ནེའི་
དྲུང་དུ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཁན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་བདག་པོའི་ཞལ་
སྤར་ནས་བསྐབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞིས་པ་དང་། བཀའི་གྲུང་སྟོན་གྱིས་
གཙོས་དྲུང་རིགས་སེར་སྐྱ་མགྱིན་གཅིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་བགྲང་ཡས་
འདུས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་མགོན་དུ་ཞབས་སེར་འགོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷ་ལྷན་སྤྱུལ་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་ ཨེ་ཨྱི་དུ་ཕེབས་སྟོན་གྱི་དཀར་ཚོ་རྒྱས་
པའི་སར་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་སྟོང་ཕྱག་བཀལ་བར་མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་གིས་སྦྱིན་

བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོག་སྦྱར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཕྱག་ལེན་ནམ་པར་
དག་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡེམ་པ་ནམས་ཀྱི་མཆོག་སྦྱོང་
བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པར་རྫོང་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་སྡེམ་པ་ནམ་པར་
དག་པ་ཚུལ་བཞིན་བཞེས་པས་དུར་སྡོག་གི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་
འོར་བུ་ཐུབ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་དགེས་སྟོན་ལ་མཁན་སྦྱོབ་ཡབ་སྲས་ཞལ་འདྲིམ་
ཐོག་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། སྤྱིང་སྦྱོང་དང་། བཀའི་བྱིང་སང་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་
དུང་འཁོར་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ནས་རྟེན་འབྱུང་དངོས་འབྱུལ་གྱི་བྲེང་བ་རྫོགས་
ལྷན་གྱི་སྤྱིན་ལྷར་ཁང་བཟང་གི་འཁོར་ས་དོག་པོར་བྱེད་པ་སྦྱོས། དེ་རྗེས་ཡོངས་རྫོགས་
བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཁན་སྦྱོབ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱི་གར་བྱོན་པ་མཐའ་
དག་ལ་གོ་བབས་དང་བསྟན་པའི་གསེར་དབུལ་གོས་དར་སོགས་ཀྱི་ཡོན་འབྱུལ་རྒྱ་
ཆེ་བ་གནང་། གནས་རྒྱུད་འོད་ལྷན་དཀར་པོ་རྟེན་གཞིར་རང་བཞིན་ཐོག་བབས་སུ་
ཐེབས་ཏེ་དགེས་ཞལ་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་རྒྱས་ལྷར་དོམས་བཞིན་པར་དགུ་འཆམས་པད་
འབྱུལ་དང་བཅས་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་སུལ། བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་དང་། ལྷས་
གསོལ་རབ་གནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་བརྒྱུད་གཟིམས་
རྒྱུད་ཀྱན་གསལ་དུ་ཐེབས་ནས་ཐུགས་རྫོགས་དགེས་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་ཅེད་སྒྲ་ཁག་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་། བསྐྱང་རྣམ་མཐུན་རྣམ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
སྤྱིག་འབྱུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་མོ་ཞི་དག་ལ་གཟབ་གསོལ་གྱི་
ཆོག་ཆད་དུ་བྱུང་བས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཐུགས་མཆོག་དགེས་པ་སྦྱོང་བར་མཛད།

ཕྱགས་ནས་ཕྱགས་སུ་སྦྱག་དམ་བཀའ་རྒྱའི་བྲེང་བས་དྲིལ་བསྐྱགས་པ་ལྷར་
ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མངའ་འབངས་མཆིས་སོ་ཅོག་མཐའ་དག་ནས་ཀྱང་རང་རང་གི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་ལོ་མཆར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ཁང་བཟང་གི་ཚེ་མོ་ནས་བསངས་ཀྱི་དུད་སྤྱོད་འཕུལ་བ་དང་། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་
འཁྲོལ་བ། ཁ་དོག་བཟ་བའི་དར་སྒྲ་འཕྱར་བ་སོགས་བཟ་གིས་པའི་མཆོད་པའི་ལས་ཅི་
ཡང་འདུ་བགྱིས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ད་ཆོག་ཉེས་མེད་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསྐབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ཀྱི་ཆོམ་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཀུན་
གསལ་ཀུན་ནས་ཁེབས་གིང་བཟ་བར་གྱུར་པ་ན། རི་སྐད་དུ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཉེ་
བར་འཁོར། རི་སྤྱིད་དུ་ལས་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། ཉན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཁང་ན་ལས་བྱེད་པ་ཡང་མེད། ཉན་ཏན་
བྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཆེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་ཉེན་ལ་གནས་མི་གནས་ནི་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡོད་
མེད་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་དང་། བཞེས་སྤྱིངས་ལས། བྱིས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་
ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱི་གཞི་ཉེན་ལགས་པར་གསུངས། ཞེས་སོགས་བཀའ་
དང་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མ་ནས་རྒྱ་ཆེར་བསྟགས་པ་ལྟར་དཀར་ཆོས་ཀུན་ཀྱི་ཚ་བ་
འདུལ་བའི་བསྐབ་གཞི་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱང་བ་ཉག་ཅིག་ལ་
རག་ལས་པར་དགོངས་ཏེ་དུས་ཀུན་ཏུ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་ཀྱི་ཆ་སྟོན་མོ་རྣམས་ཀྱང་
མ་ཉམས་པར་ཕྱག་བཞེས་སུ་བཏབ་ཅིང་། བརྒྱལ་གཞན་དོན་ཀྱི་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
གི་ཕྱིར་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པར་ཕྱིར་བཅོས་པ་སོགས་བསྟན་
པའི་ནང་མཛོད་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཏེ་ཐུལ་ལམ་ཉེ་བར་
འཁོར་སྐར་ཡང་བྱོན་པ་ལྟར་མཛད་དོ། །

(༡༥༡ ཉ་༥། ༩༠༡ འ་༥) འདི་སྐབས་ལྷ་མའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་སྟོང་དམ་
པ་ལོ་ཤྲི་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཉེན་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་། བཟང་

གོས་ཀྱི་ན་བཟང་། ཅི་བཅུད་སྒྲོན་མེད་ཡོལ་གོ། གོས་བཟང་བསྐྱེགས་ཀྱི་མཆོད་རྫས་སྣ་
ཆོགས་སོགས་འཕགས་མཆོག་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་འགྲན་
པའི་མཆོད་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཤམས་ཏེ་འབྲུལ་བར་མཛད་པས་སྟོགས་བརྩའི་
རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་སྤྲིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཏིབས་པ་ལྟར་ཁྱོན་ནས་ཉེན་ནམས་དང་
གཉིས་སུ་མེད་པར་བཞུགས་ཤིང་། མཆོད་ཆོགས་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ལྷས་ཅན་
མཐའ་དག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་སྤྱ་ཆར་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཕབ་པར་
གྱུར་རྟོ།

བཀྲས་ལྟན་ལྷ་བྱང་དང་། སྤིང་སྤྱོད་སྤྱ་སྤེར། བཀའ་སྟོན་ལྟན་རྒྱས་བཅས་
ནས་ཨེ་ཨི་ཏུ་དཀར་སྒོ་སྒོམ་བསྐྱེགས་དང་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་ཏུ་སྤྱན་
བྱངས་ཏེ་གསོལ་སྟོན་དང་། དངོས་འབྱོར་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཏེག་ གནས་
རྒྱུད་དག་ལྟའི་རྩེ་པོར་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་བཟང་གོས་ཀྱི་ལྷ་ཆས་ཆ་ཆར་འབྲུལ་སྟོན་
དང་བཅས་གཏང་རག་གི་གཟབ་གསོལ་སྤྱན་འདེན་མཛད། ཆོས་བརྩ་གཉིས་ཉེན་ཆེ་
ཤོད་རྩེད་རིགས་སྤྱི་ནས་ཐེག་གསུམ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཞིང་ལ་མང་འགྱུར་གྱི་ས་
བོན་གྱུང་པོ་བསྐྱུན་པའི་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་ཏུ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་བཤད་པ་དང་
འབྲེལ་བར་ཞབས་བྱུང་བསྐྱལ་པ་རྒྱ་མཆོད་ཆུ་རྒྱལ་དང་མཉམ་པར་བཞུགས་པའི་
གསོལ་འདེབས་དང་། སྤིང་ན་དཀོན་པའི་དངོས་འབྱོར་གྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་
འདས་པ་མཆོད་སྤྲིན་ཏུ་སྒྲོས།

ཆོས་བཙེ་ལྟའི་སྤྱ་ཆོགས་གྲོལ་མཆམས་གསོ་སྦྱོར་གི་ཆོགས་དབྱུར་ཁྱོན་ནས་
རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བས་ཆོས་བསྐྱེགས་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གཉིས་སྤྱ་
དག་གསལ་གསུམ་གྱིས་འཆད་པར་མཛད། དེ་ནས་གསུང་རྩའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་བཀོད་ནས་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་ལས་བརྒྱམས་པའི་ལེགས་བཤད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་པོ་ལུ་སྟོན་ཆ།

ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྟེ། བྱམས་རར་སྟོན་ལམ་གྱི་མགོན་དྲུང་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྟོན་གྱི་
རིམ་པ་དང་། ལྷགས་བསྟོན་། བདེ་སྟོན་དང་། བསྟན་འབར་མ་མཐུན་འགྱུར་དང་བཅས་
པ་བསྐྱབས།

དེ་ནས་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན་ནས་ཐུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་དང་། དཔལ་ལྷོག་
ཏུ་གཟབ་གསོལ་གནད་སྟོན་མཛད། མཆོན་མོའི་ཐུན་དང་པོའི་ཆར་བར་སྐྱོར་བྱང་
ཚུབ་རྒྱན་ལམ་དུ་མཆོད་གཟིགས་སུ་བྱག་ཕེབས་ནས་མཆོད་པ་རྣམས་བདེ་སྟོན་གྱི་
ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བཤམས་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་གཉིས་མེད་གསུང་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་བསྟོ་
བར་མཛད། ཆོས་བཅུ་དག་ཉིན་གྱི་སྟོན་དེ་མོ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ནས་ཆོགས་དབུས་སུ་སྟུན་
བྱངས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དང་། དངོས་འབྱོར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མཆོད།

(༡༥༡ ཉ་༡། ༤༠༡ བ་༤) ཆེ་རྒྱུང་དཔེ་ཏར་ལྷོག་ལ་གཟབ་གསོལ་དང་། གཏོར་
རྒྱལ་ཆེན་མོའི་ལས་མཐུ། བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་སོགས་སྟུན་ལམ་དུ་ཚུབ་པར་
མཛད་ནས་ར་ཆེར་གནས་གཟིགས་གྱིས་ཆེ་པོ་བྱང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱབས།

(༡༥༡ ཉ་༥། ༤༠༡ བ་༡༡) ཀུན་སྤྱི་ཐོབ་བྱང་དང་། ར་སྤྱི་ཐོབ་བྱང་། དབུས་
གཙང་ཆོ་ཆེན། (༡༥༡ བ་༡། ༤༠༡ འ་༦) སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྟོན། (༡༥༡ བ་
༡། ༤༠༡ འ་༣) ས་སྐྱུ་གཟུ་བུ་འབྲི་བྱང་པ། འབྲུག་པ། རོར་བྲག་སྟོན་སྤྱི་ཐོབ་སོགས་རིས་
མེད་གྲུབ་མཐའ་འདྲིན་པའི་སྟེན་སྟེན་རྣམས་དང་། གདུང་བརྒྱུད་འདྲིན་པའི་ཆོས་གྱི་
རྗེ། བཀའ་སྟོན་མདའ་དཔོན་སོགས་དྲུང་འཁོར་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་ནས་སོ་སོའི་འབྱོར་
པ་དང་བསྟུན་པའི་དངོས་འབྱུང་དང་། འགའ་ཞིག་ནས་ཞབས་བརྟན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོགས་པར་སོ་སོར་བྱིན་ཤམས་གྱི་བདུད་ཆེ་ཅི་འདོད་སྟེ།

(༡༥༡ ཉ་༤། ༤༠༤ འ་༣) ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་གནམ་གྱི་ལྷ་འཇམ་
དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་བྲལ་ཆེའི་ཐོག་གསེར་གྱི་བཀའ་ཡིག་ཕེབས་པར། ཏུ་

ཕུར་ཚྭ་གྲུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ལའི་ལྷ་མ་ནས་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་སྤགས་རྫོགས་ཟིན་པ་འདི་དག་
བཟླ་ཤིས་དགེ་མཚན་ལྷག་པར་ཆེ་བས་ངོས་ཀྱང་ཡིད་སྟོང་དཔག་མེད་བསྐྱེད་ཅིང་། ད་
ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་ལྷ་མས་ཆོས་སྟོན་སྟོབ་གཉེར་ལ་འཁུར་བཅོན་གང་ཆེས་ཞུ་མིར་
གྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་བྱབ་འཕེལ་རྒྱས་དགོས་ངེས་ལ། ད་ལམ་ཏཱ་ལའི་ལྷ་མ་ལ་བཀའ་དྲིན་
འཕར་མའི་གསོལ་རས་སུ་བྱུ་རུའི་བཟླས་ཕྱིར་གཅིག་གསེར་སྐྱད་ལས་གྲུབ་པའི་
ཤུབས་བཅས་ཡོལ་གོ་གཅིག་གཡང་ཉི་དཀར་པོའི་ཡོལ་གོ་གཅིག་རྒྱ་བྱག་ཆེ་བ་གཅིག་
རྒྱ་བྱག་ཚུང་བ་ཆ་གཉིས། སྤྱགས་མཚུངས་ཡོངས་འདྲིན་ཆེ་བ་ཕུར་ཚྭ་ཞབས་བྱུང་སྟོ་
བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོར་ཁ་བཏགས་ཆེ་བ་གཅིག་བཅས་སྟུལ་ཡོད་ཅེས་
ཕེབས།

(༡༥༡ བ་༣། ༩༠༥ འ་༩) ཆོས་བཅོལ་ཉིན་རྣམ་གྲུའི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོགས་
མགོན་དུ་བྱོན་ནས་མདོ་འཆད་པ་དང་། དབྱར་བདག་བསྐོ་ལས། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐོ་
རིངས་དབྱར་ཞལ་བཞེས་མཛད།

(༡༥༡ བ་༥། ༩༠༥ འ་༩) དགྲུང་ཞག་བདུན་སྤག་གཅིག་རིང་གསང་བ་རྒྱ་
ཅན་ནང་ཚན་གྱ་རུ་བྲག་པོའི་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༡༥༩ ཉ་༡། ༩༠༦ ག་༥) ར་ཆེ་ཆེ་དཔག་ལྷ་ཁང་ཉིན་དང་བཞིན་པར་བཅས་པ་
སྟེ་རྒྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྤྲ་བཏན་སྤགས་འཕེར་གྱི་ཉམས་གསོ་དངོས་གཙང་
མཛད་ཐོག་སྐྱུ་གཉེར་བཞི་ཕྱེ་བའི་གྲ་རེ་དང་། སྐྱ་ཆེ་ཆེ་སྐབ་པ་ཕུར་ཚྭ་རི་ཁོད་ཀྱི་
དགེ་སྟོང་ཇ་བཅས་ལྷ་གསར་འཛུགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱབས།

༡༥༡ གངས་རྫོངས་ལྷ་མི་ཡོངས་ནས་སྐྱུ་ཕྱིར་གོང་མ་ན་རིམ་བཞིན་སྤགས་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་
བཞེངས་པའི་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པ་དང་། མན་རྒྱ་གོང་མས་ཀྱང་སྟན་གསོལ་རིམ་པར་
སྤུལ། མགོན་པོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེར་དགོངས་ཆོས་སྤིད་ཀྱི་ཕུར་ཆེན་བདག་གིར་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོད་པའི་མཆོད་པའི་སྤྱི་མཐུན་ཆ།

བཞེས་པར་གཞུང་སྒྲིལ་ནས་ལེགས་འབུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱི་རྣམས་པར་སྦྱོས་ཤིང་མི་ཤིས་པའི་མཆོད་མ་
ཅི་ཡང་མེད་པར་རྫོགས་ལྷན་གྱི་དཔལ་ལ་འགྲན།

(༡༥༩ ཉ་༥། ༩༠༦ འ་༧། བཏུས་) ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ལུ་ཉིན་ (༡༥༩ བ་
༡། ༩༠༧ ཐ་༡) བོད་ལྗོངས་ཆོས་སྤྱི་འཕེལ་ལས་གྱི་བྱེད་པོ་དེ་མོ་དེ་མོ་ནས་ཤུག་སི་ཏོ་
ཐོག་ཕུ་ནས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཁུངས་དགོངས་ཁུངས་ལྟ་བུ་བསྟན་མཛད་སྒྲོར་ཡུལ་སྤྱི་མཐུན་
པོ་ནས་ཆབ་སྤྱི་ཁྱི་བའི་སྤྱི་མོ་འདྲིན་པ་དྲུང་རིགས་སེར་སྦྱ་སྦྱི་ཆོགས་ལ་དེ་
འགའ་གོ་བསྟན་དགོས་སྦྱ་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་ཆང་འདྲིན་ཞིབ་མོལ་ཞུས་མཐར་ཆུ་
འབུག་དང་། ཤིང་རྩ་ལོ་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཞེས་རྗེ་སྤྱི་མཐུན་ཞིའི་གཙུག་
རྒྱན་ཕྱག་ན་པ་སྦྱོ་གང་ཉིད་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་མགོན་སྦྱབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་
སྤྱི་དང་བཅས་པས་བསྟེན་པའི་མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་དོན་གྱི་བདག་
པོ་ཡིན་པར་མ་ཟད། མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོར་གསན་བསམ་དང་། བསྟེན་
གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལྟར་བཞེས་ལེགས་པར་བྱུང་ཅིང་། སྤྱི་ཁྱི་བཞེད་སྤྱི་དགྲུང་
གངས་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་དུས་ལས་ཀྱང་སྤྱི་པའི་
སྤྱི་པ་མཆོད་བཅུ་ཕྱག་བྱུང་དུ་ཕེབས་པ་དང་། སྤྱི་དང་ཞི་བའི་ཆོས་ལྟུང་མཐའ་དག་
ལ་གཞན་དྲིང་མི་འདྲིན་པའི་མཁུན་སྤྱི་མཐུན་རྣམ་དཔྱད་ཟབ་དཔྱད་ལ་འགྲན་ཟླ་དང་བལ་
བ་སོགས་གང་ཅིའི་སྤྱི་ནས་བདག་ཅག་བཀའ་འབངས་ལྟ་མི་སེར་སྦྱ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་
ཐམས་ཅད་སྤྱི་མོས་རེ་སེམས་རྗེ་གཅིག་ལགས་ན། ད་ཆ་བོད་ལྗོངས་ཆོས་སྤྱི་འཕེལ་
གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཡུལ་སྤྱི་མཐུན་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཆོག་
ཉིད་ནས་གཙང་བཞེས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཐུབ་པ་ཞེས་མགྱིན་གཅིག་གིས་གསོལ་བ་
བཏབ་པའི་བཀའ་ཕྱི་ཕེབས་སུ། བོད་ཕྱི་ཆིངས་དོན་གཞི་འགངས་ཆེ་བ་ད་ཆ་མཇུག་
འབྲུན་མ་ཆོད་ཁར། ལར་ནས་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་བའི་བ་འགན་སྤྱི་ཞིང་། རང་ཉིད་ལ་རྣམ་

འབྲེད་ཀྱི་སློབ་གྲོས་སྤྲོ་བ་བཅས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཀྱི་ཁུར་ངོས་ནས་སྤངས་པས་བསྟན་འགྲོར་
སྟན་ཅོ་ཐོགས་པ་ཡོང་མིན་རྟོགས་དཀའ་བས་ལྟ་རབ་ངོས་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་ཁུར་ལེན་མ་
དགོས་པ་དང་། ཅི་སྟེ་ཁྱ་ནས་བྱེད་ཆེ་སྐབས་སུ་བབས་མིན་གནས་ཚུང་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་
པོར་ལུང་ཁྱེད་འབུལ་དགོས་སྟེ་ཕེབས་བཞིན་ལུང་ཁྱེད་ལུལ་བའི་བྱིར་ཕེབས་སུ།

རྗེ་མཆོག་ཟུང་གསལ་ཡེ་ཤེས་བདེ་ཆེན་དཔྱིད། རབ་འབྱམས་ཀྱིས་ཀྱུན་མཁྱེན་
བཅེད་ཀྱི་རིག་འཛིན་པ་སྤྲོ་བོད་སྤངས་ཆུལ། དབྱེར་མེད་སློབ་དཔོན་རྟོག་པར་ཀྱིས་
འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སློབ་དཔོན་གྱི། བཀའ་ཡི་ཚད་པན་གཙུག་ཏུ་འཆང་། ཁེར་སྐྱ་
མདུན་ན་འདོན་སོགས་དང་། དེད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་རྣམ་གསུམ་འབྲེལ། སྤྱི་ཆོགས་ཡོངས་
ནས་རང་ཅག་གི། ཁ་བ་རི་པའི་བདེ་སྦྱིད་དཔལ། དགའ་སྟོན་བཞད་ཕྱིར་དྲི་བ་ངེས།
འཇུག་མེད་ས་འཛིན་ལྟན་པོའི་ཡུ་བའི་སྟེང་། སྡེ་བཞིའི་རྒྱན་ལྟན་ཆབ་སྤྲོད་གདུགས་
དཀར་པོར། ལུང་རྟོགས་རིན་ཆེན་རྟོག་གིས་རབ་མཛེས་པས། བསྟན་འགྲོའི་དགེ་
ལགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། རྣམ་པར་སྐྱོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་བདག་པོ་ཆེ། དེད་ཀྱི་
སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྟན་གྱི། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅེ་བའི་སྦྱིང་རྗེའི་གཏེར།
མཛེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཆོས་དང་སྤྲོད་ཀྱི་དཔལ། དགའ་སྟོན་རྣམ་པར་འཇུག་སྤངས་
བཞད་པའི་ཆེད། མང་པོས་བསྐྱར་ཁིང་དེད་འདིར་མངའ་གསོལ་ཆོ། རང་ཅག་ལྟ་མི་
སྦྱེ་འགྲོའི་དགའ་སྟོན་ལ། རྣམ་དག་དགེ་མཚན་བཞད་པའི་སྐབས་སུ་བབས། འགྲོ་
བའི་མགོན་པོས་བཅེ་ཆེན་བདག་གིར་བཞེས། ཀའ་ལ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་སྤྱགས་
བསྐྱེད་ལ། ཀྱིས་བ་སྤྲོས་བཅས་མཁྱེན་བཅེད་མཐུ་བྱིན་དང་། འཛིག་རྟོན་འཛིག་རྟོན་
འདས་པའི་སྤངས་སྦྱིང་ཆོགས། བྱེ་བྲག་གཏེར་བསྐྱོས་བདག་ཚུལ་རེ་ཉི་དང་། དཔེ་ཏར་
ངེད་ནས་ལས་བཞིའི་བྱ་ར་འབྲེལ། དམ་ཅན་རྣམས་ནས་གོགས་བསྟན་འཕྲིན་ལས་
ནི། བཅེད་པའི་པོས་འདོར་མེད་སྤངས་འཛིན་ཁྱེ། དེད་ནས་རྟོན་འབྲེལ་རྒྱ་དར་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

འདི་བཅས་པས། སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་ཐོབ། ཉིང་འདིར་ལྷ་
རྒྱལ་དང་འདིར་ལྷ་རྒྱལ་ལོ། ཞེས་ཚོས་སྤྱི་འཕྱིན་ལས་སྦྱོང་བའི་དུས་སུ་བབས་ཚུལ་
ཀྱི་བཀའ་ལུང་བཟང་པོ་ཐེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱོགས་ས་ཡི་ཆངས་པར་སྡོན་དུ་གསེར་
སྟན་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་ལན་བཀའ་ཡིག་ཐེབས་སྟོར་ཡང་། རྩོམ་འཆང་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་
བྱེད། ད་ཆ་སྤྱི་ན་ཡར་སོན། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་ལུབ་པ་
ནི་ཕན་བདེའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། བྱད་པར་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་སྤྱི་འཕྱིན་པོ་ཞེས་
ཀྱི་རིང་ལུགས་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་གྱུར། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སློ་ཉི་རིང་མེད་པ་བྱ་ལྟ་བུར་བསྐྱངས། མི་ངན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་
ཕབ་པ་ཡང་སྤྱི་བདེ་སྤྱི་དབྱིས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་ཡིན་པ་མཁྱེན། རྩོམ་འཆང་རྒྱ་ལའི་
སླ་མ་གོང་མ་རྣམས་དང་བྱད་མེད་པ། དེད་གནམ་འོག་ས་སྤྱི་བུ་པོ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་མའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་གྱུར། ཉི་མ་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་བདེ་ལ་བཀོད། ཚོས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་རྩོམ་འཆང་རྒྱ་
ལའི་སླ་མ་བྱེད་དབང་བསྐྱར་གཟེངས་བསྟོད་པར་མི་སྣ་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་གདོང་
གསོལ་རས་གནང་བྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེལ་བ་གྲས་པས་དང་དུ་ལོངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་སྤྱི་ལ་འགོད་པར་བརྩོན་པ་མི་སྟོད་པ་གིས།
ནན་ཏན་གིས། ཞེས་ཐེབས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་སྤྱི་གསལ་བམ་ལས། བོད་ནི་རྒྱལ་པོ་དག་ལ་ཆད་
མར་བྱེད། མི་དབང་མཛོད་ལ་བོད་ཁམས་བདེ་བར་སྦྱོངས། ཞེས་བོད་ཁམས་སྦྱོང་
བའི་རྩོམ་པོར་ལྷ་དང་རྒྱ་གིས་གདོད་ནས་དབང་བསྐྱར་ཟིན་པ་ལྟར་རྩོམ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
ཐོབ་གོང་མ་པལ་ཆེ་བ་ནས་ལུགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གི་ཚུལ་གིས་ཕུར་རྒྱལ་བོད་
སྤྱི་འཕྱིན་ཀྱི་འགོ་བ་རྣམས་འདུལ་བར་མཛོད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པར་ཚོས་སྤྱི་

བཅི་བའི་ཁྱར་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་གང་གི་ལྷག་བསམ་ཕྲག་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་
ཞལ་བཞེས་ཀྱི་དབྱགས་དབྱུང་སྟལ་བ་ན། ཇི་ལྟར་དབྱར་ཇའི་སྐད་གསང་དང་པོར་
བསྒྲགས་པས་མདོངས་མཐའ་གཞིན་རྒྱུ་ཆོགས་ལ་ཀུན་དགའི་དཔལ་ཡོན་ཇི་ལྟར་
ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་བཀའ་འབངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་མཐའ་དག་དགའ་དད་
གྲས་གསུམ་གྱི་སིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བརྟན་ཏེ་ལེགས་སའི་ཅོ་སྒྲ་དང་བཅས་སྟན་ཆད་རང་
རང་བཤོ་སྐལ་ཁུལ་དུ་བབས་པའི་ལྷ་ཆོས་དང་། མི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱེ་སྟོན་གང་ཅི་དགོན་པོ་
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་གི་བཀའ་དགོངས་མེས་པོའི་ཐེག་ལེས་གཞན་དུ་
མི་འཁྱོག་པར་གནང་སྟོལ་དང་པོའི་གཞུང་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་ལེན་ཁྱེ་རྒྱུའི་དཔང་
རྒྱུའི་ཡི་གེ་རྟགས་ཀྱི་ཆོམ་བྱ་དམར་ནག་དུ་མས་སྟེས་པ་འབྱལ་བཞེས་ཐོག་ (༡༥༦ བ་
༡། ༥༡༠ བ་༩) དམ་པ་ནམས་གཞན་དོན་གྱི་སྐད་དུ་བཞེད་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་
དུ་དབང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་མངའ་གསོལ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་སྟོན་ཆོགས་ལ་ལྟོས་མ་
དགོས་རུང་། ཚུལ་འདི་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོན་གྲོལ་གྱི་
སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་མཁྱེན་ནས་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཁྲི་འཕང་གི་དགྲུང་སྟོན་
མཐོན་པོར་ཞབས་སེན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཉི་མ་འགོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྟེན་འབྱུང་
ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ཆེད་ལེགས་སྦྱར་སྟོན་ཏའི་སྐད་དུ་མ་
དྲ། ཉོད་འགྲེལ་གྱི་བརྡ་ལས་ཁྱོས་བྱེད། མརྒྱ་ཅི་ནའི་ཡུལ་གྱར་ཡི་ལྷའི། ལྷོངས་འདིར་
དབང་ཁམས་དང་བསྟན་པ་ཤིང་མོ་གཡང་དཀར་ལོའི་རྩ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་
གཟའ་སྐར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྤྱོད་ཐོ་ཐོ་རེངས་ཀྱི་ཆར་སོ་བྲང་ཡང་སྟེང་ནས་རོལ་
ཆ་དང་པོ་སྐབས་སྟེ་འཕྲལ།

ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་སན་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་པའི་
ལ་རྒྱལ་དབང་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གསུམ་ལུན་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རོལ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐེང་སྟོད་ཆ།

པ་མཆོག་ཉིད་གཟིམས་ཚུང་མཆོག་གཟིམས་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལ། ཡོངས་འཛིན་
ནམ་གཉིས་དང་། སྤྱི་བྱབ་མཁན་པོ། གསོལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ། གསོལ་དཔོན་
གཞོན་པ་བཅས་ནས་མངལ་དར་རེ་ཕུལ། གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ་ཕེབས། ལྷེ་བཞིའི་
ཕུན་ཚོགས་འདུ་བའི་ཆོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་བཞུགས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་
གཡས་རོལ་དུ་གོས་སེར་གྱི་ཁེབས་ཀྱིས་སྤྲོ་བའི་སྟེགས་བུ་བཟང་པོའི་སྟེང་དུ་ནོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེའི་འཇམ་ལ་དང་། ཐམ་ག་གསེར་གྱི་འཇམ་ལ། ཐམ་ག་བཅས་བསྐྱེགས་པའི་
མདུན་དུ་མཆོད་པ་ལྷ་ཚར་ཡང་བཤམས། བདུད་ཅི་ཕུན་མཆོམས་དང་བསྐྱེན་རོལ་ཆ་
གཉིས་པ་བཏང་བ་དང་ཕོ་བྲང་ཡང་སྟེང་དང་། འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་། ལྷ་ཞོལ་
གྱི་གྲོང་དང་གྲོང་རྒྱལ་སོ་སོ་ནས་རྒྱ་རྒྱུད་དང་། དར་འཕུར། བསངས་གྱི་དུད་སྤྱོད་འཕུལ་པ།
བདེ་ཤར་དུ་ལྷ་ཞོལ་གྱི་བོ་གཞས་པ་སོགས་སྒྲོས་གར་གྱི་རིག་བྱེད་སྤྲོ་ཆོགས་པས་དགའ་
བའི་གར་སྒྲུར། ཉེན་མོར་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་གྱི་ས་འཛིན་གྱི་ཅེ་མོར་འཛེགས་
པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ན་བཟང་གདན་དྲངས་ཏེ་རོལ་ཆ་གསུམ་པ་བཏང་། དེ་ནས་
སྒྲོས་འཛིན། ཞབས་རས། སྤྱོད་འཛེན་རྒྱ་སྤྱོད་སོགས་སྤྱི་ཞུའི་རིམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པས་སྤྱོད་བསུས་ཏེ་འཕྲོག་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་གཞོམ་བུལ་རྩི་རྩེའི་ཁྲི་ལ་
བཀྲ་ཤིས་རེ་ཁྲུས་མཆོག་པའི་ཞབས་བྲུང་མདོན་པར་བཀོད།

གནམ་གྱི་ལྷའི་འཕྲིན་ལས་པ་ཆེན་པོ་ཨི་བན་ཕེབས་པ་དང་སྤྱི་བཞེངས་ཀྱིས་
མངལ་དར་སྟེ་སྟོད་མཛད། རྒྱ་དཔོན་བྱིངས་ནས་མངལ་དར་ཕུལ་བ་རང་བསྐྱོགས་
ཀྱིས་གུལ་ལ་འཁོད། རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་བ་ནམས་སྤྱི་མདུན་རྒྱུ་ལྷ་ལ་བསྐྱེགས།
གམ་བཅར་རིག་པ་འཛིན་པ་དབྱངས་བཟང་བ་ནམས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ཆོག་མཆོམས་
དང་བསྐྱེན་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་རྒྱས་བརྒྱད་བྲུང་རིན་རྒྱན་ཁྲི་པ་ནས་འཇམ་རོལ་དང་
བསྐྱེན་རིམ་བཞིན་ཕུལ།

ཤིས་བརྗོད་གྲུབ་རྗེས། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱེའི་
གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བཅུམས་ཏེ་མརྒྱལ་ལྷགས་བཤད་གསོལ་འདེབས་
དང་འབྲེལ་གཞུང་གནས་ནས་སྐྱོ་གསུང་བྱགས་ཏེན་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་སྣ་བདུན། ཆོས་
དྲུང་དཀར་པོ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ། བ་བཟའ་ཉེར་སྦྱད་ཆ་ཆང་། རིན་ཆེན་དང་གཉིས་
ཀྱི་ཆོམ་བྱ། གོས་དར་ཡུག་སྟགས་དངོས་འཕྱོར་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་སྤམས་མཐོ་བ་གཟིགས་
ངོར་བསྟན།

གནས་ཚུང་སྦྱལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ཡང་ཏེན་གཞིའི་ཁོག་ཏུ་ཐོག་བབས་སུ་
ཞུགས་ཏེ་པད་འབྲུལ་དང་། དགྲ་འཆམས་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་མརྒྱལ་ཏེན་གསུམ་དང་།
བཟ་ཤིས་རྩས་ཉགས་སྟགས་ཞལ་འདོན་གྱི་ཆིག་རིས་དང་བསྟན་ཏེ་རིམ་བཞིན་སྦྱལ།
འབྲུང་འཁྱར་གྱི་གསང་ལུང་དུ་མ་ཞིག་སྟན་དུ་བསྒྲོན། བོད་བཞུགས་ཨི་བན་ལའང་
ཡགོང་ས་མཆོག་དང་དམ་ཆིག་གང་གཙང་དགོས་རྒྱུའི་ལུང་བསྒྲགས།

སྤར་ཡང་མཇལ་དར་དང་ཏེན་གསུམ་བཏེག་ནས་སྐྱོ་སངས། དེ་ནས་སྤྱིང་
ཟུར་ཏོ་ཐོག་བྱ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས། བཀའ་ཤག དྲུང་གྱི། ཆོ་ཆེན། ཏོ་
ཐོག་ཐུ་ཁག བྱང་། རྩ་ཏུ། མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་། ཐོགས་མདའ་ཚེས་སྤྱུལ། རྩམ་གྲུ་ལས་སྡེ།
དབུས་ཅུ་དཔོན། དྲུང་བྲག་འབྲིང་དཀྱུས་གསུམ། རྒྱ་བོད་གོར་གསུམ་གྱི་ཡིག་མཁན།
བཀའ་བྱང་། ས་བཟས་ཀྱི་མི་སྣ། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་ཞབས་གསར་བ་གསུམ་བཅས་སོ་སོ་ནས་
རང་རང་གི་འཕྱོར་པ་དང་མཐུན་པའི་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་སྤོས། འབེལ་
གཏམ་ཚུགས། གསོལ་ཇ་ཕེབས། རྒྱ་དཔོན་དང་། ཏོ་ཐོག་ཐུ་བཅས་ལ་མགོན་གཉེར་
རྒྱུད་བཀའ་མཆོམས་སྦྱལ།

མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་དང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་
ཀྱི་ཁྲ་གྱི། སྦྱལ་སྐྱེ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། སྟོབ་དཔོན་ལས་ཟུར། ལས་སྡེ་ཆེ་ཁ། བྲ་ཆང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ལག་རྒྱུད་ལྷོད་སྤང་གི་ལས་སྒེ། མེ་བཞི། སྤྱད་བྱངས་སྤིང་པ། ཆོ་ཆོག་སྤིང་མཛོད་
གཉིས། རྣམ་ལྷན་དམངས། འུང་གཏོགས་ནས། ཁང་ཡོད་ཡན་སོ་སོ་ནས་མངལ་དར་
རེ་སྤུལ། ཆང་མར་ཕྱག་སྲུང་སྦྱུལ་ཏེ་གུལ་ལ་འཁོད། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་ལ་
དམྱེས་དགུར་རོལ། གཟིམས་ཚུང་རྟག་བརྟན་དཔལ་བཞེགས་སུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་
བོ་གཞས་ཀྱི་རོལ་ཅེད་སྣ་ཆོགས་པར་ཐུགས་ཞིབ་ཀྱིས་བྱ་དགའ་བྱ་ཞོམ་པ་སྦྱུལ།

དེ་ནས་སྤིང་བྱར་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ཐུ་རང་གནས་སུ་དགོངས་ཞུས་ཐེབས་ཁར་སྐྱེ་
འཁོར་གང་ཡོད་ལ་ཇ་གུལ་ཐོག་གོ་བབས་ཀྱི་བཞེས་སྟོན་དང་། མགོན་སྟོན། ཐེབས་སྐྱེལ་
བཅས་རྩ་སྤྱིང་སྤིང་བྱར་གི་ལམ་བཞིན་གནང་ངོ་། །

(བསྐྱུས་) འདི་སྐབས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ (༡༥༩ ཉ་ལ། ༢༡༩ བ་༩) སའི་ཆར་
འཁོད་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་ནས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཡུལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཆས་
གོས་བཟང་པོས་སྤྲས་ཏེ་བྱིམ་དང་། ས་འཛིན་གྱི་ཅེ་མོ་ནས་བཀྲ་ཤིས་པའི་དར་འཕྱར་
བ་དང་། ཇི་ཞིམ་པོའི་བསངས་རྩལ་བྱེ་མ་བཟང་པོ་དང་སྐྱར་བ་མེར་བསྟེགས་པའི་དུང་
སྤྱིན་མཁའ་ལམ་བྱུང་པར་འབྱུལ་བ། བོ་ཤོན་དང་སྐྱ་གར་ལ་སོགས་པ་དགའ་བའི་ཅེད་
འཛོ་སྣ་ཆོགས་བྱེད་པས་མཆོན་རྟེན་འབྱུང་དང་། དགའ་སྟོན་བསྟེས་པའི་དགེ་ལེགས་
ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཅི་ཡང་བརྩམས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཆོས་དགུ་ཉིན་མཐུན་རྩལ་དང་། ཆོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་བསྐྱིགས་ཏེ་དགུ་ལྷ་
འོད་ལྷན་དཀར་པོར་གཏང་རག་གཟབ་གསོལ་གྱི་སྐྱུན་འབྲེན་མཛད། བྱ་འཛིན་པོ་
བྱང་གི་མཆོད་ཁང་ལག་དང་ར་ས་འཕྱུལ་སྤང་དང་། ར་མོ་ཆེ་བཅས་པར་སྣ་ལཱའི་
མཆོད་སྤྱིན་ཆར་དུ་དངར་བ་བསྐྱིགས་འབྱུལ་དང་འབྲེལ་གནས་གཟིགས་སུ་རིམ་
བཞིན་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རྟེན་སོ་སོར་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་ཕྱག་དང་། སྤྲས་
གསོལ་རབ་གནས། ལྷ་རྩལ་གྱི་སྐྱུན་ཤལ་འབྲེམས་འབྱུལ། རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་། འགྲོ་

ཀུན་བདེ་བའི་ཐུགས་སྒྲོན་བཅས་གནད་སློན་བསྐྱེད་པ།

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ནས་བཟུང་ལྷ་མིའི་ནམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་གང་ཉིད་སྟོམ་
བཙོན་ཀྱལ་པོའི་ནམ་པར་བཞེངས་པ་ལ་གཞུང་ས་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ། བཀའི་
མདུན་ན་འདོན། ར་སག་མདའ་རྩིས་སོགས་གཞུང་སའི་འཕྲིན་ལས་པ་དང་། སྤྱ་ས་
གསུམ། སྤྲ་བྱང་ཁག་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་དགོན་ཁག་ས་སྐྱ། འབྲུག་པ་སོགས་བོད་
སྡེ་རྒྱུ་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་མཐའ་དག་ནས་གསོལ་སྟོན་ཞབས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བའི་ལེགས་
འབྲུལ་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟར་བ་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་གསང་བ་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་
དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱང་ཆར་འདོད་དཔྱར་བསྐྱེད་བས་པན་བདེའི་ལོ་རྟོག་ཅི་
ཡང་བཞད་པར་མཛད། ཁལ་ཁ་སོགས་ཀྱི་སོག་གི་ཡུལ་གྱར་བསྟན་སྲིད་དོན་གཙོད་
དུ་ཐོན་མི་སྐྱེ་བཅར་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་དང་། མཁྱོན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་
གྲགས། ཤོད་དྲུང་སྣང་དཀར་བ་སོགས་ལ་ཐོན་ཕྱག་སྦྱུལ།

ཆ་ཁག་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཀུན་དགའ་ཀྱལ་མཆོན་ནས་ཆེད་དུ་མངགས་པ་མཛོད་
པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྷན་ནས་སྦྱིན་བདག་ཁྱེས་ཏེ་གམ་བཅར་ལེགས་བཤད་སྤྲིང་པ་
ཆོགས་ཡོངས་ནས་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྟོན་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱས་པ་
སྤུལ།

ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ནོར་སྤྲིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་རིགས་ལྷན་གྱི་ལིང་
དུལ་བའི་ཆེབས་གྱི་ཞལ་ལོ་མཛོན་པར་བསྐྱུར།

(༡༥༧ ཉ་ཀ ༡༧༧ འ་༡༦) ཆབ་ཞུགས་སྟོ་ཆེན་ཉིན་བདུན་སྤར་བཞིན་ཚུགས་
གྲོལ་རྗེས་སྤྲ་དགོང་ཕྱག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་དང་། ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས་རེ་མོས་
ཀྱིས་ཉུགས་སྦྱོར་འཕེན་འགོད་དང་གོ་དོན་ལྡགས་བྲིད། མཆོན་ཞབས་ནམས་དང་
རིགས་ལུང་བཟོ་སྤྲིང་སོགས་ལ་ཤིན་དུ་འགྲུས་པར་མཛད་པས་ཐུགས་གཉེར་ལ་བོགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མཉམས་སྤྱོད་ཆ།

བསྐྱེད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཐོན་པ་བྱུང་།

(༡༥༧ ཉ་༥། ༢༡༩ འ་༩) ཤངས་དགའ་ཆོས་ཀྱི་ལས་སྒྲེ་གྲ་དམངས་ལ་སྒྲོལ་མ་
དང་། དགའ་ལྷ། དམིགས་བཅེ་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། ཡབ་གཞིས་སྤང་མདུན་པ་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྒྲོལ་མ་ཆེག་ཁྲི་སྐོར་ལ་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས་
བཤད་ཤེས་རྒྱུད་འཁུལ་ངེས་དང་འབྲེལ་བས་ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་གཅིག་བུམ་གཅིག་གི་
ཆེ་དབང་སྒྲིན་རྒྱས་སུ་སྒྲུལ་ཏེ་ཉི་ཤུའི་འཆོ་བ་ལས་གྲོལ་བར་མང་དང་།

(༡༥༨ བ་༡། ༢༡༩ འ་༡༡) དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱིས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དུ་བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་རིས་མེད་བསྐྱན་འགྲོ་མཐའ་དག་གི་
བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ་བཞིན་སྤྱད་པོན་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་སྤྱི་བའི་
ཁུར་བདག་གིར་བཞེས་པ་ནས་བཟུང་བསྐལ་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་ནས་བསྐྱན་པའི་
ཆོགས་གཉིས་སྤྱབས་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་སྦྲིས་ཀྱི་གཟི་བྱན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་མཐུས་
མངའ་རིས་ཐམས་ཅད་དུ་འཁུག་པ་དང་། སྤྱི་བོ་དང་། ཡམས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་
ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་སོང་། ལྷན་དུས་དུས་སུ་ཆར་འབབས་པ་དང་། ལོ་རྟོག་
སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ནི་རྫོགས་
ལྷན་གྱི་དུས་བཞིན་དུ་ལྷུང་། བཤད་པ་དང་སྐྱབ་པས་བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེས་ཆེར་
སྒྲེལ་བའི་ཤུག་ཤེས་རྣམས་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡར་ངོའི་སྒྲོ་བ་
བཞིན་དུ་འཕེལ་ཏེ་ཆོས་དང་སྤྱི་དང་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གང་ཅི་ཡང་བྱུང་བ་འདིག་རྟོན་གྱི་
ཉི་བར་འཆོ་བའི་རྒྱ་དམ་པ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ལང་ཆོ་མདོན་པར་དར་བའི་དུས་ཀྱི་ལྷན་
པ་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་གཉེར་བཞིན་དུ་རི་ནས་རི་མཐོར་རྒྱས་པར་ལྷུང་རྟོ། །

(༡༥༩ ཉ་༥། ༢༢༡ ཐ་༢) ཞེས་སྤྱི་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་སྤྱི་མཉམས་པའི་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱན་པའི་

མངའ་བདག་ཇི་བཅུན་ངག་དབང་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འདིགས་བྲལ་དབང་
ཐུག་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆའི་
ཕྱང་བ་ལས། ཏུས་སྐབས་དེ་དག་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷན་མཆོན་
མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གྲས་ཉག་སྦྱོར་བའི་མན་ངག་གི་བདུད་རྩི་
ངོམས་མེད་ཏུ་གསོལ་བ་དང་། ཆོས་སྲིད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེབས་སྟོང་འབར་བ་ཐུག་
མཆོན་ཏུ་བཞེས་ཏེ། ལུགས་གཉིས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་པོ་གཅིག་གིས་སྲིད་
པ་གསུམ་པོ་བྲབ་བཞིན་པར་བསྐབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་
བཞེས་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་ཏེ་གསན་བསམ་སྟོམ་པ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཏེ་དུག་པའོ། །

༡༥༽ མེ་སྒྲེལ་ལོ་སྟོན་གྱི་དགྲེས་མཆོད་སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་
བ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གཟིམ་རྒྱུད་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷན་གཏོར་ཕུར་དང་
རྩལ་རེ་ཕུལ། གཏོར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་གྱིས་རང་དང་གཏོར་རྩལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མགུར་དབྱངས་སུ་གྱེར་
ནས་ཕུལ། གཏོར་ཡིག་ནམས་ཤོག་ཤོག་ཏུ་འབེབས་པ་དང་འཆར་ལོར་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་མགོན་
ཏུ་ཕེབས་མིན་གནས་རྒྱུད་ལ་ཆོགས་བཅད་ཅིག་གནང་བར་ལན་ཡང་དེ་མཚུངས་ཕུལ་དོན་བཞིན་
བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༩༡ བ་ཡ། ༤༡༡ འ་༩) ལྟ་ས་བཅད་བདུན་པ། གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་ལ་
གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་ལེགས་བཤད་མགྲིན་པའི་རྩ་རྩ་སྟན་
འགྱུར་འབྲུམ་ཏུ་འཁྲོལ་བའི་མཁས་དབང་ངང་མོའི་བྱ་ཆོགས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་
གཤོག་རྒྱབས་ཡངས་པོར་ཆེན་པ། ལུང་རྫོགས་བཤད་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་གདན་ས་གསུམ་
དང་། ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ལྟ་ལྟ་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོ་བཅས་པར་གྲ་སྟོར་རབ་འབྱམས་པའི་མཆོན་བཞེས་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོད་རིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

ཚུལ་ནི།

དགའ་གངས་ཉིང་གཅིག་ཏུ་སོན་པ་མེ་ཁམས་སྤུ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་
འཛུམ་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རིངས་སྡེ་ཆར་མནལ་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་
ཏེ་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཉེན་འབྱུང་གི་ཕེབས་སྒོ་(༡༥༩ ཉ་༥། ༤༡༩ བ་༥)སོགས་གནང་
པོའི་ལུགས་བཟང་སྡར་སྟོལ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་གང་རྒྱས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་ཆ།

(༡༥༩ བ་༣། ༤༡༩ འ་༦) ཆོས་དབྱེ་གཟུང་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོར་དགེ་བའི་སྡེ་
ཆར་རབ་སྟོན་རོལ་མོའི་སྤྱི་ཡིས་ལན་གསུམ་སྐབས་ཕྱི་ཐོག་སྤྱི་ན་མདོན་པར་བརྒྱུད་
པའི་རྒྱས་རོལ་ནམས་སྟོན་དུ་བསྟར། ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་ཤིང་བརྒྱུད་
ཆགས་པའི་དབྱས་སུ་ཕེབས་བྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་པོའི་སྟོན་ཆོགས་ལག་གཉིས་ཀྱི་
ཐལ་མོ་སྤྱིང་གར་བཀོད་ནས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་གདུལ་དབྱངས་ལྷབ་ལྷར་སྟོན་བ་ནམས་
ལ་བྱིན་ལྐབས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འགྲེང་བཞིན་པར་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་གྱི་མགོན་དུ་ཆིབས་
བསྐྱེད་གནང་།

(༡༥༩ ཉ་༥། ༤༡༩ འ་༣) ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིང་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དམ་པ་
སྤྱིང་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆོགས་དབྱས་སུ་སྤྱི་ཁྱེ་ཆེན་པོས་སྤྱན་དངས་ཏེ་དངོས་འབྱོར་
ཀྱི་མཆོད་སྤྱིན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མཆོད། ཞབས་པད་རྩི་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་རང་ཁམས་སུ་
བརྟན་པའི་གསོལ་བ་ལུར་ཚུགས་སུ་བཏབ། དགེ་འདུན་ཁྲི་ར་ཅན་བཀལ་བར་མང་
འགྲེང་གྱི་བསྟོན་བཀའ་བསྐྱུན་པ་ནམས་ལྷགས་བསྟོལ་མཆོམས་སྦྱོར་ཟབ་མོས་སྤེལ་
ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད། ཆོས་བཅོ་ལྔའི་སྡེ་དོ་གསོ་སྦྱོང་དང་། གསུང་ར།
བྱི་དོ་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་འཆད་པ་དང་། ལྷབ་པའི་འཁྱུངས་
རབས་ལས་བརྒྱམས་པའི་བཀའ་ཆོས། ལྷགས་སྟོན་ལྐབས་པོ་ཆེ་མཐུན་འཁྱུར་དང་
བཅས་པ་སོགས་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་ནམ་ཐར་ནམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྩེས་

སུ་སྒྲོང་བར་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༥ ༡༡༦ བ་༡༡) ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐུགས་སྒྲོན་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་གྱ་འཛིན་པོ་བྲང་དུ་དབྱེས་བཞིན་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༥༥ བ་༡༡ ༡༡༧ བ་༤) དགའ་ལྡན་ཁྲི་གསར་ཤར་ཆོས་ཁྲི་བྲང་སྤྱུལ་སྤྱུ་དང་། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་གསར་པ་ཡོངས་འཛིན་གྲིང་སྤྱུལ་སྤྱུ་གསར་མཛུ།

(༡༥༧ བ་༤ ༡༡༩ འ་) ར་སྒྲོང་རྟོ་ཐོག་ཐུ་ཀུག་གཟིགས་པ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་ཐོག་མཛད་སྒྲུའི་ཞལ་ཏ་དང་། གསར་མཛུ། ཐོན་ཕྱག་ལེགས་སྒྲིམ་བཅས་རིམ་བཞིན་སྤྱུལ།

(༡༥༩ ཉ་༥ ༡༢༠ བ་༡) རྒྱ་འབྲུག་ལོར་དབྱ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྡོ་རྗེ་ཡུགས་ལྡན་ནས། བྱ་རུའི་སྤྱ་ཆ་བ་གཏེར་བྱོན་མཐོང་གོལ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་དེའི་སྤེལ་ཟླ་དང་། སྤང་ནས་ཀྱང་སྤེལ་ཟླ་ནས་ཤར་ལ་གནས་རྒྱུ་དབྱངས་གྲིང་དུ་གདན་ཞུ་དང་འབྲེལ་ཆོས་བརྩའི་དུས་སྟོན་རྒྱས་བཤམས་དགོས་རྒྱ་ཞེས་རྡོ་རྗེའི་ལྷང་གསལ་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་བཞིན། ད་ལམ་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ལྷ་ལྡན་བཞུགས་ཁང་ནས་སེར་སྤྲོངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་གང་རྒྱས་དང་བཅས་གནས་རྒྱུ་ཆང་གིས་སྤུལ་བའི་ཕེབས་བྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་ནོར་གྲིང་བསྐྱུལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་དབུ་ཆེའི་གཟིམས་རྒྱུ་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

མཆོམས་འདིར་བར་ཁམས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱུ་འཁོར་མཛུ་ཞུར་ཕེབས་ཏེ་མཛུ་དར་དང་། མཛུ་ཉིན་གསུམ། དངོས་འབྱུལ། བྲང་པར་གཏེར་ཕུར་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་དང་། དེ་སྤྱ་རྒྱུལ་ལོར་མ་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་རྒྱལ་གོ་བོ་བྲང་ཕྱག་གི་གནས་གསར་མཁའ་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པའི་མཆོང་རིན་མོང་ཆོད་ཆ།

འགྲོགས་དང་སྤྱད་གི་ནང་ཞལ་སྤྱད་སྤྱད་ནས་རིག་འཛིན་པ་སྤྱད་སྤྱད་པས་ཡང་བྱང་
མཛོད་ཀྱི་ལྷུ་མིག་གི་ཤོག་མེར་གཏེར་ནས་བཞེས་ཏེ་སྤྱད་མ་ཆོས་སྤྱད་སྤྱད་མོང་ནས་
ཕབ་པའི་ནང་གསལ་སྤྱོད་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་དབེན་གནས་མཆིམས་སྤྱི་
བེ་རུའི་སྤྱད་སྤྱད་ནས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་འཛམ་གླིང་ཐ་གྱུར་བྱུང་པའི་མཛོད་སྤྱད་དང་།
མདུན་ངོས་བྱག་ཆོགས་གཏོར་འདྲ་བའི་ནང་ནས་སྤྱད་གསུང་སྤྱད་སྤྱད་ཏེན་གཏེར་ནས་
བཞེས་དགོས་གསལ་བ་ལྟར་ཤིང་རྟ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཙུང་ལ་ཆབ་མདོའི་
སྤྱད་མ་ཞང་པ་ཆ་ཁོག་བཞུམས་ཀྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་ཏེ་ཆབ་མདོར་གདན་ཞུས་
ཐོག་རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆོས་འགོ་ལ་གོ་བོ་བྱུང་སྤྱད་དུ་རིག་འཛིན་སྤྱད་སྤྱད་ཀྱི་ཆོགས་
མཆོད་གཟབ་རྒྱས་བཏང་སྟེ་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་པ་སྤྱད་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསུང་ངི་མ་
མེད་པ་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་ནས་བྱག་བྲིས་གནང་བའི་མཁའ་འགྲོ་
གསང་བའི་ཡི་གེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གོང་གི་གསུང་ཏེན་དུ་བཞུགས་པ་འཛམ་གླིང་
ལུང་བསྟན་ཐུག་སེལ་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤོག་མེར་རིག་འཛིན་པ་སྤྱད་སྤྱད་པ་དང་།
སྤྱད་མ་ཞང་པ་ཆ་གཉིས་ཐུན་མོང་ནས་ཕབ་པའི་ངོ་བཤུས་ཤོག་ངེལ་བཟུང་བཅས་
སྤྱད་བར་བྱག་དབང་སྤྱུལ། གཏེར་རྩིས་རྣམས་དགྲེས་བཞིན་བྱག་དུ་བཞེས་ཏེ་སྤྱད་སྤྱད་
སྟོན་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་བཞེས། འཕགས་ལྟ་གདན་ཐོབ་དུ་བཀོད་དེ་གསོལ་རྩ་བཞེས་
འབྲས་དང་། དཀར་སྟོ། གཏེར་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལོ་རྒྱུས་འདི་མེད་ལས་འཕྲོས་
པའི་བཀའ་འཆོམས་ཞིབ་ལྟ་གྱི་འབྲོན་ཁར་ལེགས་དར་ཨ་ཤེ་དང་། གནང་སྤྱིས་གཟབ་
རྒྱས། ཞབས་གསར་རྣམས་ལ་མགྲོན་སྟོན་བཅས་སྤྱུལ།

(༡༩༩ ཉ་ལ། ༡༩༡ མ་༡༠) འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་། ཡོངས་
འཛིན་གླིང་སྤྱུལ་སྤྱུ། སྤྱད་བཅར་སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ། གཟིམས་བྱུར་དར་ཏན་དག་དབང་ཉི་
མ། གསོལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ། མཆོད་བྱུར་དགོན་ཅོག་བཟ་ཤིས། མཆོན་ཞབས་

ཆོས་ཅེ་སྟུལ་སྐྱབ་བཅས་ནས་གཏེར་བྱོན་གྱ་རུ་མཐོང་གྲོལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟུན་སྲར་ཉིན་གསུམ་རིང་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་འདྲུ་བྱས་པའི་ཆོགས་གྱི་མཆོད་པ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩ་དང་། དབུ་ཅེ་ནས་ཡུལ་ཁྲུག་སྟེ་བརྒྱད་ཆ་སྟོམས་བཅས་གྱི་གསུང་ཆོག་གནད་སྟོན་བསྐྱེད་པ།

(༡༧༠ ཉ་ཀ ༩༩༡ འ་༥) ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་རིག་འཛིན་པ་རྒྱའི་སྟོན་པ་གཏེར་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོའམ། གནས་རྒྱུད་འོད་ལྡན་དཀར་པོས་སྟགས་འཆང་ནུས་ལྡན་ཞེས་བསྟགས་ཤིང་། ཟབ་གཏེར་དུ་མ་འདོན་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་དང་། བསྟན་སྲིད་བདེ་ཐབས་སུ་ཞི་བླག་གི་ལས་རིམ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཁྱར་དུ་སྤངས་ཏེ་བསྟན་འགྲུའི་དགེ་མཚན་སྟེལ་ཞིང་། གདོན་བགེགས་ལོག་འདྲེན་གྱི་ཆོགས་རྣམས་བག་ཡོད་ལ་འགོད་ནུས་པ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཆོས་སྦྱོང་གྲིང་པར་ཡང་འབོད་པའི་སྟེ་འཁྱུར་བ་ཆད་ལྡན་དེས་སྟོན་དུ་གནས་རྒྱུ་སྐྱར་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་བསྐྱར་བའི་གཏེར་སྐྱེ་ཟ་མ་ཏོག་རང་འགྲིགས་དམ་དབྱར་གཉིས་དང་། གཏེར་སྟོན་རང་ཉིད་གདོང་བསྟོམས་པའི་གཏེར་སྐྱེ་བཅས་འབྲལ་མཇལ་དུ་བཅར་ཏེ་མཇལ་དར་དང་། མཐུལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དངོས་འབྲལ་མཚན་པ་བཅས་སྟུལ་ཏེ་གདན་སྟོན་ལ་འཁོད་སྟོན་གཏེར་སྐྱེ་རྣམས་གྱི་བྱུང་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་མགྱར་དབྱངས་སུ་གསོལ་བ་ནི།

གཞི་ངོ་བོ་ག་དག་སྤང་མཐའ་ཡས། །ལམ་རང་བཞིན་བཅེ་ཆེན་པད་དཀར་འཆང་། །འབྲས་ཐུགས་རྩེ་ཆད་མེད་སྟོང་སྟོང་ཆུལ། །མཆོག་སྐྱ་གསུམ་རོལ་པའི་སྐྱབས་ཞབས་སུ། །མི་ཁོ་བོའི་ཡིན་ལུགས་སོལ་བྱུང་ལས། །དུས་དེ་རིང་སྟན་སུམ་ཆོགས་སུ་འབྲལ། །བདག་སྤྲོ་མའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཁྱོད། །པ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་གདུང་གསོབ་ངེད། །མི་གཅིག་ལ་མིང་འགའ་ཡོད་ལེ་དེ། །མིང་རང་འདོད་རང་གིས་བཏགས་པ་མིན།

མིང་དངོས་གཞི་དོན་མཁོག་གཉེར་བ་ཡི། རྩམས་
 ཀུན་བཟང་ཆོ་དབང་གྲགས་པ་ལ། མིང་ཁུས་པས་དོན་མཁོག་གཉེར་བ་གསུངས། འདི་
 རྒྱུ་ལོ་ཁོང་ཁམས་མདོ་ཁམས་སུ། རྩམས་བདག་པོ་དོན་མཁོག་གཉེར་བ་འབྱུང་། ཞེས་ལུང་
 བསྟན་ཐང་ཡིག་སྒྲུབ་ལས་ལ། མིང་ཆོས་རྒྱུང་གི་དང་ཀླ་མིང་པ། འདི་ལྟ་དང་སྒྲ་
 མའི་ལུང་བསྟན་དང་། བདག་རང་གི་ཟབ་གཏེར་ནང་ནས་གསལ། གཞན་ཕྱོགས་
 རྒྱལ་བ་དང་ནོར་བུ་གླིང་། མིང་འདི་གཉིས་སྒྲ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལ། དབང་ཆེན་མོ་
 ཁུས་པའི་གསང་མཆན་ཡིན། མིང་འདི་རྣམས་མདོ་རྒྱུད་གསར་ཉིང་འགར། ཞིབ་
 དཔྱད་ན་ལུང་ནས་ཟིན་ངས་འདྲ། །

212

ཉིད་ཆོ་ལྷར་གྲུབ་ནས་ཀྱང་། བོད་གངས་ཅན་ཕྱོངས་ལ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བ་དང་། ཁུས་
འདི་ནས་བྱང་ཆེན་སྙིང་པོའི་བར། །སྤུང་གཏེར་མིང་ལ་བྱམས་བཅེས་གཟིགས་ནས་
ཀྱང་། ཁྲིམ་འཛིག་རྟེན་ལྷགས་བྱུང་གང་ཐད་ནས། ཁཛམ་གྲུབ་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟོལ་
གྱུར་ཅིག་ཁྲིམ་པ་དང་།

གཞན་ཡང་ཁོ་རང་མདོ་རྒྱད་ནས་ལུང་བསྟན་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཤོག་ལྟེ་
འགའ་ཞིག་བཅས་སྤུལ་བར་མཇུག་དར་དང་། གོས་ལྷག་སོགས་གྱི་གནང་ཆ་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་འཁྲོལ་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་དགྲེས་ཚུལ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། གམ་བཅར་ལེགས་བཤད་གླིང་པའི་དདུལ་གཉེར་བྱུང་བ་སྟོབ་
དཔོན་སྟོ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བཙུན་འགྲུས་ཅན་ནས་ཁྱས་དོར་ནས་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་
འདོན་ཆོག་ཆ་ཆང་དང་། ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱད་སྟོང་པ། ལམ་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
བཅས་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཉིན་ཤས་རིང་ཆོས་སྤྱོད་ཆར་རེ་སྟེ་མཐུད་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྦྱུལ།

གཏེར་སྟོན་གོང་གསལ་གྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ལུང་བྱང་རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤོག་མེར་ལ་འབེབས་རྒྱ་དང་། གཏེར་སྟེ་ནམས་གནས་སོ་སོར་གདན་
ཁྱའི་སྟོར་གནས་ཚུང་སྟུལ་པའི་ཆོས་སྟོང་ལ་ལུང་འདྲི་མཛད་པ་ནི། དག་ལྟ་འོད་ལྷན་
དཀར་པོའི་སྟུན་སྟུར། ཆེད་དུ་གསལ་བ། ལུང་དོན་བཞིན་གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་
ཆོས་བཞི་སྟེ་ཐོག་དོས་མཇུག་སྟེ་ཕྱིར་གཏེར་བཞེས་ནམས་ཞལ་འབྱེད་ཐོག་ ལུང་བྱང་
ལྷར་ངེས་འཕྲོད་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་འགྲིགས་བྱུང་བ་དང་། ལུང་བྱང་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་
དང་ཆབས་ཅིག་ཤ་བཟེལ་མོ་ཆེའི་ལུང་དུ། སྟེ་རྟེན་ནམས་འདིར་འབྱོར་ནས་ཞག་བཅོ་
ལྷའི་ནང་དུ་གཏེར་ཤོག་འབེབས་རྒྱ་གསལ་བ་གཏེར་སྟོན་རང་གི་དགོངས་པར་ད་ལྟ་
བཞུགས་ལུལ་ལྟ་ལྟན་ཉེ་བརྒྱད་ཅ་རུའི་སྟེ་ཡིས་ཉིང་འཛིན་ལ་གནོད་ཆབས་ཆེ་བས།
ཆོག་གྲུ་སྟུལ་སྟེ་གཅིག་ཐེ་བའི་གྲུ་བཅུ་སྟོར་ཡོད་པ་ནས་ཕུར་པའི་ཆོགས་ཁྲི་འབུམ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

གང་འགྲོ་ཞིག་གསོག་བཅུག་སྟེ་གཏེར་སྟོན་རང་གནས་དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་འགོལ་བཅད་
ཀྱིས་ཕབ་ན་འབེབས་བདེ་ལམ་འགྲོ་བྱང་ཕྱིན་ཟླ་གཅིག་ཚུན་ལ་ཆ་ཆང་འབེབས་སྟབ་
པ་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་ཞེས་གསུངས་པས་བཀའ་བབས་གནས་གང་བཟང་བཀའ་གསལ་
དང་།

བཀའ་ལུང་ལྟར་ཆུ་སྟོན་ཟླ་བ་འདི་ནང་གཏེར་སྟེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་གནས་
སོ་སོར་མེབས་དགོས་ཐད་ཤོག་མེར་མ་ཕབ་གོང་གནས་སོ་སོར་གདན་ཁྱེ་བྱས་པས་
འཕྱས་སམ། དེ་མིན་ཤོག་མེར་ཕབ་ཟིན་རྗེས་གདན་བྱངས་པས་འཕྱས། ཡང་ལས་རབ་
སྤྱིང་པ་ཤོག་མེར་ཕབ་སྟེ་དེ་མིན་གྱི་གནས་སོ་སོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་གང་འགབ་
དང་། ཤོག་མེར་འབེབས་ཡུལ་ནོར་སྤྱིང་འདྲིར་འགབ་བམ། དེ་མིན་ཅེ། ལྷ་ལྷན་གང་
འགབ་ཏུ་བཞུགས་པ་ལེགས་བཅས་བྱངས་སོ་སོར་བཀའ་གསལ་དང་། སྦྱོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་ལམ་སྟོང་ཡོང་བའི་འཕྲིན་ལས་སྤར་བཞིན་གཡེལ་བ་མེད་པ་མཁྱེན། ཞེས་
གསོལ་བའི་ལན་ཏུ་གཏེར་སྟེ་རྣམས་ཤོག་མེར་ཕབ་ཟིན་གྱི་རྗེས་སུ་གདན་འདེན་རྒྱ་
དང་། གཏེར་ཤོག་འབེབས་ཡུལ་ནོར་སྤྱིང་ཏུ་བཟང་ཞེས་ཕྱག་རྟགས་མེབས་འདུག་
གོ། ཁྲིམ་བཅུ་དགུ་ནས་ཉེར་བཞི་པར་དག་སྤང་རྒྱ་ཅན་གྱི་ནང་ཆོན་ལྷག་ལྷ་བྱང་པར་
ཅན་ཞིག་གི་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༡༧༩ ཉ་༩། ༤༩༧ འ་༧) ཡོངས་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ནས་
ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་ཁྲིད་གསན་བཞེས་དང་། རིགས་ལུང་གི་ཚིང་གྲ་སྤར་ཆགས་བཅས་
ཕྱགས་གཉེར་ལའང་མཆོག་ཏུ་འགྱུས་པར་མཛད།

(༡༧༩ ཉ་༥། ༤༩༩ ཐ་༧) ཟླ་བ་དགུ་པའི་ནང་ (༡༧༩ བ་༣། ༤༩༩ ཐ་༩) ཡོངས་
འདྲིན་སྤྱིང་སྦྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞག་བདུན་རིང་སྦྱབ་ཆོག་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་ཡགོང་
ས་མཆོག་ལ་སྤར་པའི་དབང་འགའ་ཞིག་དང་གསོལ་ཆོགས་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་

མཛད།

(༡༧༩ བ་༥ ༤༩༥ འ་༩) གཞིམས་ཚུང་ཆབ་ས་དབུ་གཡལ་ཏུ་དགྲུང་ཞག་
བདུན་གཅིག་རིང་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༡༧༥ ༩་༩ ༤༩༡ ཐ་༡) སྐབས་འདིར་གནས་ཚུང་འོད་ལྡན་དཀར་པོར་སྒང་
དོར་ལུང་ཁྲིའི་ས་བོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལྟར་འབྱུལ་བ་གནང་སྟེ། རྣམ་འཛེན་
བཞི་པའི་མདོ་ཐུགས་བསྟན། སྤྱང་སྒྲོབ་མཛད་པོ་འོད་འབར་གས། །དམ་ལྡན་ཤུག་ཏུ་
རིག་འཛིན་ནས། ཆེད་གསོལ་མགོ་ཁྲི་གསར་ཆོས་འདིར། སྤར་རྒྱན་ཐུན་མཆོམས་
བསྟེན་པའི་ཐབས། །ལས་རབ་སྤྱིང་པའི་གཏེར་ཕུར་རམ། བེལ་གཞོན་བཞད་པའི་དག་
པའི་སྤང་། རྒྱ་ཅན་ནང་ཆོན་གོ་བོ་ལོད། །ཁང་རུང་བཀྱི་འམ་དེ་ལས་གཞན། སྐབས་
བབས་མཆོས་ཀྱང་རྫོ་རྗེའི་ལུང་། །གསལ་རྗེན་དང་འབྲེལ་སྒྲུར་དངོས་མཐུག །ཀྱན་ཏུ་
གེགས་རྒྱུན་སེལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱབ་རིམ་ཆོགས་ཀྱང་རི་ལྟར་བསྐྱབ། ཁེ་བྱ་གསར་ཆོས་
ཆོ་འབྱུལ་དུས། །དད་དང་འབྱོར་ལྡན་ཏེ་ཉོར་སྤུལ། །ཁང་གསར་མཆོག་ནས་ཆོགས་
མགོན་དུ། །བསྒྲོད་དགོས་རེ་དོན་གསོལ་འདུག་པར། །འགལ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ཡིད་དོགས་
ན། །བསྒྲོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་དང་། །མ་བབས་བཀའ་རྟགས་སྒྲོལ་བ་ནས། །བསྒྲོད་
ཆོ་མི་མང་ཕྱོགས་འདུས་སོགས། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཁམས་བདེ་མིན་ཡང་། །འབྱུང་བ་
སྤིད་པས་དེ་རིགས་ཞི། །འཁོས་བསྐྱུན་འཆད་སྟེལ་བཀྱིད་སྟོའི་ཆོགས། །ཡིད་བཞིན་
འབྱུབ་པའི་རྒྱབ་སྒྲོར་དང་། །དུས་དྲུག་འཕྲིན་ལས་གཡོ་མེད་པ། །སྤར་བཞིན་གཡེལ་
མེད་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ལྷགས་བསྟེན་གཏེར་ཕུར་དང་། །སྟོན་ལམ་
ཆོགས་མགོན་དུ་ཐེབས་རྒྱ་སྐབས་བབས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་རྟགས་རྒྱ་པབ་ནས་ལུང་བསྟན་
ཡང་འདི་བཞིན་སྟུལ་ཏེ།

རྫོ་ སྤ་མེད་མགོན་དཔུང་རྫོ་རྗེའི་དཔལ། །གསུམ་ལྡན་འགོ་བའི་མཆོད་སྒོང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་ཐོབ་སྟོན་ཆ།

ཆེ། །སྐྱུ་གསུམ་ཡོངས་འདུའི་དཔག་བསམ་སྟོན། །མཁའ་གཡུ་ཡི་འདབ་མ་ལ། །པད་རག་
ཟེའུ་འབྱུའི་བདུད་ཅིའི་བཅུད། །རིན་ཆེན་དུ་མའི་འབྲས་བུའི་ཆུག། །མཁའ་ཁྱབ་ང་
བའི་འོད་ཟེར་དེ། །དང་པོའི་རྟགས་དང་མཐུན་འགྱུར་མཐུག། །བཞད་ཚལ་གྲུམ་བུའི་བ་
གམ་ནང་། །དབང་ལྡན་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གཞོན་གྱི། །ལས་རུང་ངམ་ནི་བཟླས་བསྟེན་
དེ། །འབྲུམ་ཙམ་མཛད་དེ་ཁ་སྐོང་སྟགས། །ཞི་དང་རྒྱས་པའི་སྟེག་སྦྱིན་དང་། །ཆོགས་གྱི་
འཁོར་ལོ་འབྲུམ་ངས་ནས། །དམ་ཆིག་ཆུན་པོ་གཏོང་སྟོང་འབད། །གཉིས་པའི་རྟགས་
ལྡན་རིམ་གྲོ་ལ། །སྟོན་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་དང་། །ཆོ་འཕྱལ་སྐབས་སུ་ཉིན་ལྟར་
ལ། །ཡུམ་དང་ཐང་ཡིག་སྟེ་ལྟ་དང་། །ལྟ་ལྟ་ཡང་ཅེར་རྒྱགས་བཟན་འབྲེལ། །ལྟ་ལྟའི་
མཆོད་འཕྲིན་དེའི་རིང་དགོས། །གཞན་གྱི་ལོག་པའི་གདུག་འཚུབ་ནི། །ཆེད་གྱི་དོགས་
པ་མ་ཤར་བས། །སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ནས་རྣམ་སྟེའི་གཟུངས། །ཉིན་རེ་བརྒྱ་ཅེ་རེ་མཛད།
།དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་སྐབས་གྱི། །རིམ་གྲོ་དམིགས་བསལ་མ་དགོས་པས། །དེ་དང་
མཐུན་པའི་གསུང་འཕྲིན་གྱི། །མདོ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ལུང་། །ཡར་དང་མར་གྱི་
དུས་བབ་པོ། །རྟོག་མེད་གདན་གསུམ་ཆོས་སྦྱུའི་དབྱིངས། །འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་
ཆེན་སྟེ། །སྐྱུ་གསུམ་མཆོན་དཔེས་སྟེས་པའི་ངང་། །སྟར་བཞིན་མཛད་ན་རྒྱལ་བསྟན་
སྦྱུའི། །ཐུན་མོང་དམ་བཅའ་སྟེ་ཞུའི་ཆོགས། །ངེད་ནས་མི་གཡེལ་འཕྲིན་ལས་ཁྱུ། །ལྟ་
དར་དང་བཅས་དེང་འདིར་སྟུལ། །

ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཆོས་བཅུ་ཡར་ངོའི་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་དུས་
ཆེན་ནས་དབུ་བཅུམས་ཏེ་རྒྱལ་ལྗེའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་བར་གཏེར་ཆེན་ལས་རབ་སྦྱིང་
པས་སྟུལ་བའི་གཏེར་སྟར་གྱི་ལྷགས་བསྟེན་དང་། །དེ་རྗེས་ཀྱང་གཟིགས་ཟིལ་གཞོན་
བཞད་པ་ཚལ་གྱི་དག་སྦྱང་ནང་ཆོན་དཔའ་པོ་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་བཟླས་
བསྟེན་འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་ །ཁ་སྐོང་ཞི་རྒྱས་གྱི་སྦྱིན་སྟེག་འབྲུམ་ཐེར། །ཆོགས་འཁོར་

འབྲུམ་ཕྱག་སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་ཆོགས་བརྒྱ་བཅས་སྒྲ་མཆོམས་བཅད་རྒྱ་དམ་པོའི་སྟོན་ནས་
གནད་དུ་ཐེངས་ངེས་བསྐྱེད།

༡༥༽ དྲ་ཁྱིལ་སྟོན་གྱི་དགེས་མཆོད་སྒྲ་ཕྱིའི་རྗེས་གསན་བསམ་ལ་འགྲུལ། ཉག་རོང་ཁྱིན་འདུའི་ས་
ཁོངས་བསྐྱེས་པ་ཕྱིར་བྲངས། གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་སྒྲ་
ཕྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་དང་སྟོ་མཐུན་པ་གྲ་སྟོར་དམ་བཅའི་མཆོན་བཏགས་བཞེས་སྒྲ་དཔལ་
ལྷན་འབྲས་སྐྱེད་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་གནད་ཚུང་ནས་ལུང་གསོལ་ཆོགས་བཅད་ཅིག་སྟུལ།
འབྲས་སྐྱེད་སྒྲ་སྒྱུ་དང་། གྲ་ཆང་ཁག་དགེ་འཕེལ་རི་སྟོན་བཅས་སུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་
དང་མཁས་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་དམ་བཅའ་དང་རིགས་ལུང་པར་བཞེངས་བཞུགས་ཀྱིས་བྲན་
དབང་མགྱུ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲིམ་གནད་བར་སྒྱི་སྒྲིམ་ནས་ཉེན་འབྱུང་ལེ་ཏ་འབུལ་བར་མེད་དུ་
བསྟར་ཏེ་གནས་ཚུང་གྲ་ཆང་དུ་ལྷ་མི་གཉིས་རྗེས་འཛིན་བསྐྱེད།

(༡༥༦ བ་༤། ༤༤༩ འ་༡༠) དགྲུང་གྲངས་ཉེར་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་མེ་བྱ་གནམ་
ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་གཟིམས་ཚུང་དང་། ཐོ་བྲང་ཆེར་ཆོས་གཏོར་གྱི་རིམ་པ་
(༡༥༦ བ་༥། ༤༤༩ འ་༦) བཅས་སྒྲར་ལམ་ལྟར་བསྐྱེད།

(༡༥༧ ཉ་༡། ༤༤༩ འ་༡) ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་རྒྱུད་སྒྲ་དམའན་ཟུར་ཉེ་ཏོར་ཁང་
གསར་སྟུལ་སྒྲ་ནས་སྟོན་ལམ་ཆོགས་མགོན་དུ་སྟུན་འདེན་གསོལ་བཏབ་ལྟར་ཆིབས་
རགས་ཀྱི་ལོ་ལང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་བཅས་ར་ས་འབྲུལ་སྒྲ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་
ཐོག་བསྐྱེས་སྒྲར་སྟོལ་ལྟར་ཆོས་འབེལ་གྱི་འདོད་དོན་སྟོན་པར་མཛད།

(༡༥༧ བ་༥། ༤༤༩ ཐ་༤) ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་ར་ཆེར་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་
རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞལ་ཡས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་གསན་སྟོང་
ལ་བཙོན་པར་མཛད། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ཁ་རུ་ཁ་དག་ཆོང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་དང་
མཛལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ལ་མཛལ་ཁའི་ཐོག་རིགས་ཅན་གསུམ་མགོན་གྱི་གཟུངས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚད་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

དང་། ལྷང་བཤགས། སྒོལ་བསྟོད་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་སྒྲུལ།

(༡༩༠ བ་ལ། ༤༥༠ བ་༦) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་(༡༩༡ ཉ་༩། ༤༥༠ འ་༩) ཆོས་ཉེར་
དགུ་ནས་བཟུང་དགུན་མཚམས་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་སྤུན་
བཞིའི་སྤྱགས་དམ་ཟབ་མོར་གཅིག་དུ་བཙོན་པར་མཛད།

(༡༩༡ བ་༥ ༤༥༡ འ་༦) དགུང་གུངས་ཉེར་གསུམ་དུ་ཕེབས་པ་ས་བྱི་གནམ་
ལོའི་རང་ལལ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོས་གཏོར་དང་། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་
སྟོན་ཆེན་མོ་ཉིན་གཉིས། ཆོས་གསུམ་ཟན་རིལ། གཞུང་བསྟེན་དགུ་ལྷ་ལག་ལ་གཟབ་
གསོལ་སྒར་ལམ་ཀྱི་གྲ་རྒྱར་ཉམས་མེད་བསྐྱངས།

(༡༩༡ ཉ་༩། ༤༥༡ བ་༡༡) འདི་ལོ་སྟོན་ལམ་ཆོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་
གནང་དགོས་མ་བྱུང་སྟབས། སྤྱི་དགོང་སྤྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་འཆར་ཅན་གང་ཡོད་
ཐོག་ དུས་ཆེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱག་མཆོད་དང་། སྤུན་དབང་གི་བསྟོད་པ་རྒྱས་བསྐྱུས་
ལལ་འདོན་སོགས་བསག་སྐྱུང་གི་སྟོན་པ་ཞིག་དང་། སྤྱགས་གཉེར་གསན་སྦྱོང་གི་
ཚུལ་ལའང་བཙོན་པའི་གོ་ཆ་ལྷུར་བཞེས་མཛད། འདི་ན་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་ཀྱི་
དབང་ཕྱག་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོས་གངས་ལྗོངས་ཕན་བདེའི་ཞིང་
ས་སྐྱ་ན་མེད་པར་སྤྱགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཙན་པོས་གཟིགས་བསྐྱངས་བཀའ་དྲིན་
རིན་ཆེན་ལྷན་པོར་གཡོ་བ་མི་མངའ་ཡང་། རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རིང་
ནས་ལོག་པར་འཁྲུ་བའི་བདུད་རིགས་སྟོན་ཆེན་དུ་བརྟུན་པ་སོགས་ནག་པོའི་རྩ་ལག་
འགའ་ཞིག་ངན་བསྐྱེབས་ཀྱི་གཡོ་ཁྲམ་མི་བཟད་པས་ཉག་རོང་ས་སྤེ་དགོས་དབང་
གིས་ཁྲིན་འདུའི་ས་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བའི་སྦྱོར་བ་མང་དུ་བཤམས་ཀྱང་། ལྷ་དང་བཅས་
པའི་སྲིད་ཞིའི་མགོན་སྐྱབས་གོང་མ་མཆོད་ཡོན་སྤྱགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་ས་བོན་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་འབྲས་དང་། བོད་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་དགེ་མཚན་གཉེར་དུ་གཏང་

པའི་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མཐུ་སྟོབས་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་གྱིས་ལོག་
སྟོན་སྟན་པའི་གོ་སྐབས་རང་མལ་དུ་འཛིག་པ་ཆོས་ཉིད་བཞིན། གནམ་བསྐོས་བདག་
པོ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་སུ་བདོ་བས་བོད་བཞུགས་སྐྱེ་ཆབ་ཨི་བན་བརྒྱད་
གསེར་གྱི་བཀའ་བཟང་སྤྱི་སྡེ་ལ་དགོངས་དོན་ད་ཆ་ཉག་རོང་ས་སྤེ་གཞུང་གནས་སུ་
སྤར་འཇགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བརྟེན། གཞུང་བསྟེན་དགྲ་སྤྱིའི་གཙོ་བོ་གནས་ཚུང་
ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོར་གཏང་རག་གཟབ་གསོལ་བསྐྱུངས།

(༡༩༩༩ ཉ་མ། ༢༥༩ འ་༡༡) ཏྲོ་ཁྲོ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་གཟའ་སྐར་
འབྱུང་འཕྲོད་སྟན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན། འཕགས་མཆོག་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་
སྟོན་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་མཆོག་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟ་
སྟེད་གྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་ངོར་ཚུབ་ཟིན་ཀྱང་། ངང་
དོན་གདུལ་བྱའི་མོས་ངོར་མཆན་ཉིད་ལྟན་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རིགས་ཀྱི་ཅོད་
པན་དུ་བཞེས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་གནད་བསྟུས་གཞུང་བཟང་པོ་ཏི་ལྷ་ཟུར་བཀོད་
དང་བཅས་པའི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོག་དོན་རྣམས་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གི་སོམ་
ཉིའི་དྲ་བ་ཅི་མཆིས་ཟབ་གསལ་སྤུར་བའི་མཁྱེན་རབ་གྱི་རལ་གྱི་རྩོད་པོས་མངོན་པར་
བཅད་ཅིང་། ཕྱི་ནང་གྲུབ་མཐའི་དྲང་ངེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་ཐུགས་
གཉེར་གསན་བསམ་གྱི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ། མཁས་པའི་ཡང་
ཆེར་སོན་པའི་རིགས་པ་སྤྱོད་བ་བཟངས་ལས་བཀལ་བའི་དབུས་སུ་ལོག་སྤྱིའི་སྤེ་ཆོགས་
སྤྱོད་བཀོད་བ་དང་། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་པའི་སྤྱོད་ལང་ལན་བརྒྱུད་གཡོ་
བས་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་པའི་རང་གཟུགས་སུ་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཚར་གྱི་དཔལ་
ལ་འགོད་ཅིང་། བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོབས་
པོ་ཆེས་སྤྱོད་ཕྱིང་གོང་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པར་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གྱུ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

སྟོར་མཚན་བཏགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་མཛད་བཞེད་མད་ཏུ་བྱུང་བའི་བཀའ་
དེན་ལ་ལོངས་སུ་སྟོང་ཕྱིར་དམ་ལྷན་གྱི་ལྷ་དང་སྤྲུལ་མ་དང་། སྤྱགས་རྗེའི་ཞོ་ཤས་འཆོ་
བའི་བཀའ་འཁོར་སེར་སྐྱ་ཏུ་མས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཆོས་ཆེགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་
དབུས་འཁྱར་འདྲིན་མའི་རྒྱན་གཅིག་རིམ་གྱི་འདྲིན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ནས། ཐོག་
མར་བཤད་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྱེལ་བ་མཁས་མང་ངང་པ་འདུ་བའི་
མ་དྲོས་ཀྱི་མཆོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་སུ་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་སྤང་གི་ཞལ་
ལོ་མཛེས་པར་བསྐྱར་བར་སྦྱིད་ཆལ་སྒྱུ་སྤྲིངས་སུ་ཆོས་སྤེའི་ཐབ་བསུའི་སར་དག་ལྷ་
འོད་ལྷན་དཀར་པོ་ཏུ་འདྲེན་གྱི་དབྱང་ཆེགས་དང་བཅས་པ་ཐེབས་བསུར་འབྱོར་པར་
སྤྱགས་སྟོན་གྱི་སྟོན་དར། གསེར་སྤྲད་སོགས་མཐུན་རྫས་བསྟར།

བོད་བཞུགས་ཨི་བན་གྱིས་མཆོན་རྒྱ་དཔོན་ལག ལྷ་ཞོལ་ཏུ་བཞུ། སེ་རའི་སྤྲ་
མ་ལས་སྟེ་སོགས་ཐེབས་སྦྱེལ་བ། མངལ་དམངས་ཀྱིས་སྦྱེ་བོ་སའི་དྲེག་པ་ལྟར་འདུས་
པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་གི་པད་འདབ་ཀྱིས་རེག་པའི་བྱིན་སྐབས་སྦྱལ། དེ་ནས་ཅང་ཤེས་ཏུལ་
བའི་གོམ་འདེགས་བསྐྱལ་བ་ན། གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཏུར་སྦྱིག་འདྲིན་པ་སྟོང་ཕྱག་
གིས་སེར་སྦྱངས་དང་། ཁང་ཆེན་དང་། ཁང་བྱ་བཅེགས་པ་ཆེ་ཆུང་མཐོ་དམན་ཏུ་མའི་
སྟོང་ནས་རྩ་རྩུང་དར་འཕྱར་གྱི་མཆོད་སྦྱིན་དང་བཅས་པས་མདུན་བསུས་ཏེ་གཞུང་
སྟོ་བརྒྱད་དགའ་ལྷན་ཕོ་བྲང་གི་གཟིམས་ཆུང་ཏུ་ཞབས་ཀྱི་པ་སྟོང་བཀོད། ཕོ་བྲང་གཉེར་
པ་ནས་དཀར་སྟེའི་གསོལ་སྟོན་དང་། དངོས་འབུལ་བཏེག་དེ་ཐོག་ཀྱན་གཟིགས་པཎ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་འཆམས་ཁུ་དང་། ཡོངས་འདྲིན་རྣམ་གཉིས། བཀའ་གྲང་། གཅིན་པོ་
སྦྱི་སྟས། བཀྲས་ལྷན་མི་སྟུ། སྤྲུག་སེར་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་མངལ་དར་འབུལ་བཞེས་མཛད།

དེ་ནས་ཆེགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་སྤྱིའི་ཐེབས་སྟོན་སར་སྦྱན་འདྲེན་
ཞབས་སེར་བཀོད་དེ་ཆེབས་ཞབས་ཆེ་ཕྱ་དང་། གར་པ། ཆོས་སྤེའི་སྦྱལ་སྦྱུ་ཆེ་ཆུང་དང་།

སྟོབ་དཔོན་ལས་བྱུང། ལས་སྟེ་བྱིངས་བཅས་པའི་མངལ་དར་བཞིས། ཕྱག་དབང་སྟུལ།
ཕྱག་རིས་ལ་བསྐྱེགས་འཁོད་ཀྱིས་དགྲེས་སྟོན་ཉམས་སུ་བཞིས།

ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཉིན་གཟིམས་ཆུང་དུ་ཆོགས་འཁོར་དང་། མཐུན་རྩིས་
བཤམས་ཏེ་དག་ལྟ་འོད་ལྡན་དཀར་པོ་སྐྱོན་འདྲིན་བསྐྱངས་པར། གར་དགྲའི་ཉམས་ཀྱི་
གཟི་བྱིན་གསལ་བར་རོམས་ཏེ་པད་འབྲལ་ལན་གསུམ་དང་བཅས་རྩི་རྩི་གསང་ཆོག་
གི་སྟོང་པོ་འདི་སྐད་བསྒྲགས་སོ། །

རྩི་ དབྱིངས་མི་འགྱུར་སྟོན་བྲལ་དག་པའི་སྟོང་། །མདངས་མ་འགག་མཁྱེན་
བཅེད་སྐྱེ་འབྲལ་གར། །མགོན་རྒྱལ་སྲས་ཀུན་འདུས་འགོ་བའི་མགོན། །རྩི་མཐོང་བ་
དོན་ལྡན་སྐྱེ་བོར་མངོས། །དབྱིངས་མཁའ་བྲལ་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཀྱི། །དོན་
ཐིག་ལའི་འབྲས་བུ་ཁ་བའི་སྟོངས། །ལྟ་སྐབ་པའི་དབང་པོས་བདེན་པ་བཞི། །ཡིད་དོན་
གཉིས་ལྟན་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དཔལ། །རྩི་སྐྱོན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་ལག་ན་པད། །མདོན་སྐྱེ་ཀྱི་
རྒྱལ་སྲས་སྟོན་གར་ངས། །བཀའ་སྐྱོན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་འཕགས་བོད་ཀྱི། །གཞི་ཀུན་རྩི་བ་
དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས། །འཁོར་སྐྱོན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་ཆོས་སྟེ་གསུམ། །མཁས་མང་
གི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱབ་གསུམ་སྟེ། །དུས་སྐྱོན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་ས་ལྷ་ཡི། །ཁོང་མཉམ་
མེད་དབང་པོའི་དུས་ཆེན་འཛོམ། །དུས་དང་འདིར་སྐྱེ་འགོ་མཆོག་དམན་ཀྱི། །གནས་
སྐྱོན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་ཆོས་སྟེ་གསུམ། །དེའི་ཡ་གྲལ་མ་རི་རབ་འབྱམས་འདབས། །སྟོན་
འཕགས་པའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི། །དོན་ཕྱོགས་མཆུངས་ངེད་ཀྱི་ཆོས་སྟེ་
འདིར། །མགོན་སྟོན་འཁོར་ཞབས་སོར་དང་འཁོད་པ། །ལྟ་མི་དང་སྐྱང་སྟེ་འགོ་ཡི།
དོན་དཔལ་ལ་སྟོན་ཆོ་དུ་མ་ནས། །དུས་དང་འདིར་ཉིན་འབྲེལ་ཆོགས་པ་ལ། །མཆོག་
དམན་ཀྱི་འགོ་བ་མཐའ་དག་དང་། །འདྲི་དཔེ་ཉར་ང་ཡང་གཟུགས་ཡིད་ཀྱི། །འབྲས་
ཅི་ཉེད་དུས་ནས་བ་སྐྱེ་གཡོ། །དེས་མངགས་པའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ལ། །དོན་གཙང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

པའི་གང་ཟག་ཚུང་དུ་ཡན། །ཁ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐར་པའི་ལམ། །དོན་དག་ཅ་
འཇོག་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །དེའི་བསོད་ནམས་འབྲས་བུའི་རིམ་གྱོ་ལ། །པལ་ཆེར་ངི་
བཞིན་མ་དགོས་ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་དཔལ། །དོན་དེ་ལ་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་གྱོ་ནི། །ཁོང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་འགྲུར་དང་། །འཕགས་བོད་ཀྱི་
པཎ་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཆོག །དེ་འབྲེལ་བའི་ཐང་ཡིག་སྟེ་མ་དང་། །མདོ་དཔལ་སྐྱོང་ཕྱག་
རྒྱ་བརྒྱ་ཆར་བཅས། །གསལ་དག་པ་ཆོས་སྟེ་གསུམ་སོ་སོར། །སྐབས་སྦྱར་གྱིས་ཡང་དག་
འབད་པ་ཞུ། །སྤྱི་ཕྱི་བྲག་ཀུན་ལ་དམ་ཅན་ཆོགས། །ཆེད་མངགས་པའི་དམར་ནག་ངེད་
གཉིས་ནས། །ལས་བཞི་ཡི་སྤྱི་ཞུའི་ཞབས་འདེགས་རྣམས། །ངེས་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་
འཕྲིན་ལས་ཞུ། །ཞིས་གསོལ།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་བྱུང་དང་། །མཆན་ཞབས་པ། །རྣམ་གྲུ་སྤྱོད་བྱིངས་
ཉེར་ལྷ་བཅས་ནས་གསུང་ཆོག་ཞབས་ལྷ་ཞུས་ཏེ་སྟོ་ཁ་ལྷ་མོ་ལང་དུ་སྤྱིད་གསུམ་བདག་
མོས་གཙོས་རྒྱལ་བསྟན་སྦྱོང་བའི་སྤྱང་མ་སྦྱིར་གཟབ་གསོལ་གནད་སྤྱིན་མཛད། །ཆོས་
བཙེ་ལྷ་ཉིན་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོའི་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་
བཀོད།

(༡༩༥ ཉ་ཨ། ༡༩༥༧ འ་༩) ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྤྱི་ན་མེད་པའི་སྐལ་བཟང་
བདུད་ཅེའི་དགའ་སྟོན་ལ་ཆེད་དུ་ལྷགས་པའི་མི་དང་མི་མིན་གྱི་སྐྱེ་དགུ་མཐའ་དག་
ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་སྐྱེ་འཇིགས་མེད་སེལེའི་སྐྱ་དབྱངས་སྟོག་པའི་སྤྱང་དུ་ལྷ་ངོའི་
ཆ་ནས་རོལ་བན་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་སྟེ་ཞིང་། །སྤྱི་ཞུའི་མཆོད་སྤྱིན་གྱིས་སྦྱར་
བསུས་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་སྟོ་འཕྱོར་གྱི་རྩོ་གཙལ་བསྐྱེད་སྤྱངས་པའི་སྟེང་བཞུགས་ཁྱིར་
ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་གཞུང་སའི་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་རྩས་དང་། །ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་
སྤྱིལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཉིན་གསུམ་དང་། །འཁོར་ལོ། དུང་དཀར། བཀའ་གྲུང་ནས། །དར་

ཏཱ་ཡན་གྱིས་མངལ་དར་འབྱུང་བཞིས་ཐོག་ ཞལ་འདོན་དཔལ་ལྷན་ཡོན་ཏན་མ་གྲུབ་
མཐུག་ ཡལོང་ས་མཆོག་ནས་སྤྱི་བཤད་གྲུས་འདུད་དང་། སློ་སྤྱིང་སློབ་དཔོན་བྱུར་པ་
མཁུན་རབ་བསྟན་འཛིན་ལྷན་གྲུབ་ནས་བཟོ་སྤྱིང་གཞུང་དགོད་དང་། དེ་འབྲེལ་སློབ་
དཔོན་སྤྱུལ་དགེ་བཤེས་རིགས་ལུང་པ་རྣམས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བཀའ་པོད་ལྷ་
ལ་ཆ་འབྲེལ་གཞུང་ཆོག་དང་མཐུན་པའི་བཀལ་བཟླག་གི་རིགས་ལམ་ཆ་ཕྱ་མོ་ནས་
ཐུལ་བར། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་སྟོལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་
མི་འགལ་ཞིང་། སློས་བྱར་སྤྱི་བའི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་རང་ལྷགས་ཀྱི་འཛིན་མཆོམས་
མ་འཆོལ་བ་སོགས་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་གསུང་ལན་འཛིགས་མེད་སེལྤེའི་ང་རོས་
ཆོལ་ངན་མ་སྤྱིས་ཀྱི་སློབས་པ་འཕྲོག་ཅིང་། མཁས་རྣམས་མགྱུ་བ་སྤྱིད་པའི་དགའ་
སྟོན་མད་དུ་བྱུང་བ་བསྟན་པས་ཀྱན་ཀྱང་དགའ་དད་གྲུས་གསུམ་པན་ཚུན་འབྲན་པ་
བཞིན་དུ་གྱུར་དོ། །

དེ་རྗེས་གདན་སའི་རིགས་ལམ་པ་རྣམས་དམ་བཅར་འཁོད་དེ། ཡལོང་ས་
མཆོག་ནས་ལུང་དང་རིགས་པ་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་། གནད་དོན་ཕིགས་པ། ཡ་རོལ་
གྱིས་དམ་བཅའ་གང་བཟུང་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟོན་ཏུ་མེད་པ། རིགས་པའི་གནོད་
པ་ཆར་བཞིན་འབེབས་པར་མཛད་པས་ཕྱོགས་སྤང་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མངོན་
སུམ་མོ་ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་བསྟགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་
འཕྲོར་བར་བྱེད་དོ། །

འདི་སྐབས་ཆོས་སྤྱིང་ཆེན་པོ་ཡང་ཉེན་གཞིར་སློ་བྱར་དུ་བབས་ཏེ་དགྱེས་
སྤངས་ཆེན་པོས་འཇའ་རིས་ལ་འཁྱུང་བའི་མངལ་དར་སྤྲུལ་དང་། ཞིང་ཁམས། ཉེན་
གསུམ་བཅས་འབྱུལ་བ་གནང་། གཞུང་ལེན་པས་ཆོག་བཟླ་བཅད་མཐུག་སྟོན་ལམ་
ཤིས་བརྗོད་དང་བཅས་གྲོལ་ཏེ་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་བྱུགས་ཐེབས།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཛྲོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

དེ་ནས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་ཆོམས་ཆེན་དུ་གཞུང་གནས་ནས་དཀར་སྟོ་
རྒྱས་པ་སྟོམ་བསྐྱེགས་ཐོག་སྤྱི་ལོའ་པས་སྤྱན་དྲངས། འབས་སོར་འཁོད་འཕྲུལ་
གཞུང་གྱི་སྒྲེང་མཐའ་དག་ནས་ཉེན་འབྱུང་གི་མཛུལ་དར་འབྱུལ་བཞེས་དང་། མཇུག་
ལྷགས་བཤད་དང་འབྲེལ་ཆོ་ཆེན་ནས་འབྱུལ་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྟོན། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
དགྲེས་སྟོན་ལ་རོལ། དེ་ཉིན་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་ལ་མང་འགྱེད་དང་།
བཞེས་ཐུག་འབྲས་མྱའི་བསྟེན་བཀྲར། ཉེན་གཙོ་ལག་ལ་ན་བཟའ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་
རྒྱན། གདུགས། རྒྱལ་མཚན། འཕན་སོགས་ཀྱི་མཚོད་རྩིས་བཅས་སྦྱོར་འབྱུལ་མཛད།

ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ཡོངས་འདྲིན་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་གླིང་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
མཁས་མང་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་གདན་དྲངས། དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྱུལ་བ་
རྣམ་གྲངས་མང་བ་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར། འབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་མཛད། དེ་རྗེས་
གནས་ཚུང་སྤྱི་ཉེན་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཡང་འཕེལ་དང་། སྟོ་མང་ལྟ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་རྟོ་རྗེ་
གཉིས་ནས་ཆོགས་དབུས་རིམ་བཞིན་གདན་དྲངས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་ལེགས་འབྱུལ་
བཞེག་པ་དགྲེས་བཞེས་ཐོག་ཐུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

འབྲས་སྤངས་སྤྱི་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་སྤྱན་དྲངས། དངོས་འབྱུལ་
དང་བཅས་འབས་བྱུང་བསྐྱེད་བརྒྱུ་བརྟན་པའི་ཉེན་འབྲེལ་བསྐྱེགས། ཆོས་སྦྱོང་ནས་
ཀྲང་པད་འབྱུལ་དང་། དམ་ཆོག་རྟོ་རྗེ་ལྷུ་ཆོགས་པར་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཛྲོད་
ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ། དུམས་པ་མཐོང་གོལ་གྱིས་གཙོས་ཉེན་མཚོག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་
སྤར་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྱུལ་གྱི་མཚོད་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་འགྱེམས་འབྱུལ་དང་འབྲེལ་
ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་དང་། འདུ་ཁང་ལ་འབས་སྟོར། འཇམ་དབྱངས་
ལྟ་ཁང་དང་། རྒྱབ་ཐུག་སྟོ་འབྱོར་ཤར་བུ་གྱི་ལྷེབས་བྲིས་བཅས་པར་སྟོན་ཤལ་སྟུལ་
ཏེ་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས། ཡོངས་འདྲིན་བཞེས་པ་སྤྱར་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གདན་

སར་བསྟེན་བཀའ་འབུལ་གནང་གི་སྐྱ་སྐལ་མཇལ་དར། འབུལ་དངོས་བཅས་མཚན་གཟིམས་ཁང་དུ་བཞེས། སྐྱ་བསལ་མགུལ་དར་སྟལ།

སྟོ་མང་གྲ་ཚང་ནས་ཕོ་བྲང་ཆོམས་ཆེན་དུ་དཀར་སྟོའི་གསོལ་སྟོན་ཞུས། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གདན་སའི་སྤྱིང་སྟོར་དུ་ཞབས་བཅགས་དང་འབྲེལ་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས་དང་། རྒྱགས་པ་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་ཉེན་གཙོ་དང་། མགོན་ཁང་གི་འཛིགས་བྱེད་འཁོར་བཅས་ལའང་སྟན་དར་དང་། ཕྱག་ནས་གནང་། བདེ་ཡངས་དང་། རྒྱགས་གྲ། སྟོ་སྤྱིང་། ཏར་བསམ་གཉིས་བཅས་ནས་ཀྱང་དཀར་སྟོའི་དབྱེས་སྟོན་དང་། དངོས་འབུལ་བཏེག

(༡༩ལ ༩་༡། ༤༦༠ བ་༡༠) མ་རི་རབ་འབྱམས་རྡོ་རྗེ་དྲག་མོ་རྒུལ་གྱི་བསྟོ་གནས་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་སྤྱིང་དུ་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་རགས་དྲག་བསྐྱུས་གྱིས་ཕྱག་བཏེག

(༡༩ལ ༩་༥། ༤༦༠ འ་༡) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ས་འཛིན་གྱི་ཚེ་མོར་བྱོན་ནས་གསུང་ཞབས་རྣམ་གྲུ་དང་ལྟན་ཅིག་ལྟ་བསངས་དབྲ་ལྟ་དཔངས་བསྟོད་གྱི་གསུང་ཆོག་སྟོན་རྒྱས་བསྐྱངས།

(༡༩ལ བ་༡། ༤༦༡ བ་༤) ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིས་བཅེགས་གྱི་སྟོན་མའི་ཉིན་དགེ་འཕེལ་ནས་འབྲས་སྤྱངས་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན། ཆོས་སུམ་རྩ་ཉིན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྤྱངས་པ་ནས་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་ཕྱིང་ཕུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་རིམ་གྱིས་གྲོལ་བ་བཞེན་ཕེབས་རྟོག་ཐོན་ནས་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དུ་ཕེབས་ཞོར་གནས་རྒྱང་སྐྱ་དབྱངས་སྤྱིང་དུ་ལྟ་མའི་བསུ་བ་དང་བཅས་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྟོའི་སར་ཞབས་སོར་འཁོད། (༡༩ལ བ་༤། ༤༦༡ འ་༡༡) ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བཤམས་ཏེ་སྐུལ་པའི་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོ་སྐྱ་འབྲེན་བསྐྱངས། སྟོན་དར་དང་། མཐུན་རྒྱས། ལྟ་ཆས་རྒྱས་

བཀའ་གུང་དར་དྲ། གཅེན་པོ་མྱོ་སྤྱོད་བཅས་ནས་མཛུལ་དར་རེ་སྤྲུལ། ཞལ་འདོན་
མཁའ་མཉམ་མ་གྲུབ་བསྟན། ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་གཞུང་པོད་ལྗེའི་དམ་བཅའི་སྦྱོར་
བ་འགོད་གནང་རྗེས་བྱེས་སློབ་དཔོན་མཁྱེན་རབ་ཐར་འདོད་སོགས་མཁན་པོ་དང་།
སླ་སྤྲུལ། དགེ་བཤེས་རིགས་ལུང་པ་དག་རིམ་ནས་གཞུང་ཆོན་རེ་རེ་གཞིར་བཞག་པའི་
བཟོ་སྦྱང་རིམ་བཞིན་སྤུལ་བར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བཀྲུགས་པའི་གསུང་ལན་
གྱི་སློ་ལྡན་སོགས་མེད་དུ་འབེན་པ་གནང་སྟེ་ལྷར་སྤྲང་གི་རིགས་པའི་འབེན་སྦྱང་དུས་
གཅིག་དུ་འབྲིགས་པར་མཛད།

ཡང་གདན་སའི་རིགས་ལམ་པ་རྣམས་དམ་བཅའ་འཁོད་པ་ལ། ཡགོང་ས་
མཆོག་ནས་དཀའ་བའི་གནད་སྤྱོད་མོ་ནས་དོགས་སློང་གི་ཚུལ་གྱི་བཟོ་སྦྱང་སྤུལ་བར་
རིགས་ལམ་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པར་གྲགས་པ་དག་གྲུང་དོན་དང་མཐུན་པའི་ལན་སྟོན་
གྱི་སློབས་པ་ཞུས་སྟེ་ཡུལ་ཡུལ་པོའི་གནས་སུ་འགོད་པར་མཛད་པས་སྦྱགས་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་སྟན་གྲགས་གྱི་རྒྱལ་རྩ་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་བསྐྱགས་པར་གྱུར།

(༡༩༩༩ ལ་༢༩ ལོ་༡༠) དེ་ནས་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དམ་པ་ཕུར་ཚོག་ཡོངས་
འཛིན་བྱམས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་དབུས་སུ་སྦྱོན་བྲངས་
ཏེ་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབུལ་སྤྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱོན་ལམ་དུ་བསྟན། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་
ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུལ་ལྡགས་བཤད་ཀྱི་སློན་ནས་ཞབས་པད་རྩི་རྩིའི་ལྷན་པོ་
ལྷར་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དག་མཛད།

(སྟེ་༥) ཆོས་བཞི་ཉིད་སླ་སྤྱོད་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་བཞུགས་ཁྲིར་གདན་
བྲངས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབུལ་གྱི་ལེགས་ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་འབུལ་སློག་
དང་། སླ་སྤྲུལ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་སྤང་དོར་ཞིབ་སྤྱོད་གི་ཞལ་སློབ་ཞིབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་
བར་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ལྡགས་ལུང་སྤྲུལ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

(༡༩ ཉ་ལ། ༡༩༩ འ་༩) བྲུ་ཆོང་བྱེས་སྤྲུག་སྤྲུགས་གསུམ་དང་། ཏར་བསམ་ཁམས་ཆོན་གཉིས་བཅས་སོ་སོ་ནས་འདྲུ་ཁང་དུ་དཀར་སྟོང་སྟོང་བསྐྱེགས་དང་འབྲེལ་སྤྱན་བྲངས་ཏེ་གསོལ་སྟོན་རྒྱས་པ་དང་། ལེགས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་སྟོང་། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་མཁས་མང་འདུས་པའི་ཆོགས་ལ་མང་འབྱེད་བཞེས་ཐུག་གི་བསྟེན་བཀྱར་གྱོམ་པ་དང་། མཆོད་རྟེན། རྟེན་གསུམ་རབ་འབྱམས་ལ་ན་བཟའ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་དངོས་སྤྱིས་མཐའ་ཁྲས་པ་སྦྱུལ།

(༡༩༩ ཉ་ལ། ༡༩༩ ཐ་༩) ཆོས་བདུན་ཉིན་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་ཞབས་ཀྱག་བསྐྱུས་གྱི་སྟོན་སྟེན་དབེན་གནས་པ་བོང་ཁ་ཀུན་བཟང་རྟོ་རྟེན་པོ་བྲང་དུ་ཆེབས་ཞབས་བསྐྱུར། (༡༩༩ བ་༩། ༡༩༩ འ་༡༠) མཆོད་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཆོང་མར་མཆོད་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་སྤྲུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་། དབེན་གནས་ཁོར་ལུག་དུ་ཞབས་སྟོར་བསྐྱུངས། ཆོས་བདུན་སྤྱི་ཡོང་སེ་རར་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་།

(༡༩༩ བ་ལ། ༡༩༩ འ་༩) ཆོས་བདུན་གཅིག་ཉིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་གི་ཁོར་ལུག་དུ་ཞབས་བཅགས་གྱིས་ཕྱོགས་བཞིར་བྱས་གསོལ་རབ་གནས། རྟོ་བཞོས་སྤྱི་བརྟན་ཁག་དང་། ཐ་འོག་སྤྱི་མཁར་ལ་སྟན་ཤལ་སྦྱུལ། ཆོས་བདུན་གཉིས་སྤྲུག་ཆོང་རོལ་ཆ་དང་གཉིས་གྱི་སྐབས་བྱེ་བ་དང་བཅས་ཆེབས་བྲལ་རྒྱས་པར་བསྐྱེགས་ཏེ་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་ཆེ་པོ་བྲང་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་བསྐྱུངས།

(༡༩༠ ཉ་༡། ༡༩༠ ཐ་༡) སྐབས་འདིར་དབང་ཕྱོགས་པེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཉག་རོང་ས་མཆོམས་སྟོར་དོན་གཅོད་པ་ཆེ་མགོན་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་འཐུས་རོ་གཡོག་བཅས་འབྱོར་ཕྱག་ཐོག་རྟེན་གསོལ།

(༡༩༠ ཉ་ལ། ༡༩༠ འ་༩) ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཆོད་པའི་བཅུ་དྲུག་གཟའ་སྐར་སྟོར་འཕྲོད་དགེ་བའི་ཉིན། རི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་ཚུ་རྒྱུད་ལས། ཁྱོད་ཉིད་བྱིས་པའི་

གཟུགས་ཅན་གྱིས། ཁངས་རྒྱས་མཛད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། ཉེ་ཆོ་དགོན་ཆེན་རབ་
དགའ་བ། ཁ་བ་ཅན་ནང་ཡོད་པ་ཡིན། ཁྲིམ་སོགས་བཀའ་གཏིང་ཁྲུངས་སྤྱབ་དུ་མ་
ནས་ལུང་གིས་གསལ་བར་ཟེན་པའི་གནས་ཆེན་ཁྲུང་པར་འཕགས་ཤིང་། ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་
བ་གཉིས་པའི་རྒྱ་གདུང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་སྟོང་པོར་བཞུགས་པའི་གསེར་གདུང་བ་
མ་ཉོག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཉེན་གསུམ་དགེ་འདུན་བཟང་ཡས་ཀྱིས་བྱུར་བྱུར་གང་བའི་
གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲོག་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྡེ་མན་ཆེབས་
བསྐྱེད་གནང་རྒྱུ་མ་བྱུང་གཤིས། ད་ལམ་མཇུག་བཞེད་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཏིང་ནས་
འཁྲུངས་ཏེ་ཐོག་མའི་ཆོས་སྟོན་རིངས་སྟབས་སུ་སྤེལ་བ་དང་། མཁས་མང་རྒྱ་སྐར་གྱི་
སྤང་བ་འབྲིགས་པའི་དབུས་སུ་བྱ་སྐོར་དམ་བཅའ་ཆེན་པོའི་མཛད་སྟོའི་འོད་དཀར་
སྟོ་བའི་སྤྱད་དུ་སྡོ་བཟ་གིས་པའི་དབུས་ཀྱི་ཆར་རོལ་ཆ་ཐོག་མཐས་སྟབས་བྱེ་བ་དང་
མཉམ་དུ་སེར་སྤྱངས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བ་དང་། གང་གི་གསེར་ཞལ་ལྟ་འདོད་
ཀྱིས་འདུས་པའི་ཁྲིམ་དམར་ནག་གི་དབུས་སུ་ཆེབས་སྤང་རགས་བསྟུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞི་
ཞིང་དུལ་བའི་དཔལ་གྱིས་ཆེབས་ཞལ་རིམ་བཞིན་བསྟུར།

(༡༩༡ ཉ་༡། ༤༤ འ་༩) ཆལ་གྲུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་
མཆོད་ཁང་ཆང་མར་སྟགས་སྟོན་གནས་གཟིགས། (༡༩༡ ཉ་༦། ༤༥ ཐ་༡༠། བདུས་)
གསང་སྟགས་བདེ་ཆེན་མཁར་དུ་ཕེབས། ཉེན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་
དང་། (༡༩༡ བ་༩། ༤༥ འ་༡) ཆོས་བརྩ་བདུན་ཉེན་བདེ་ཆེན་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྟུར་ཏེ།
(༡༩༡ བ་༦། ༤༥ ཐ་༡) བརྩན་མོ་སྤྱིངས་སུ་དགའ་ལྡན་པའི་ཐབ་བསུའི་སར་ཞབས་
སོར་བཀོད། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྲུལ་ལས་སྟེ་
རྣམས་ཀྱི་མཇུག་དར་འབུལ་བཞེས།

(༡༩༡ ཉ་༡། ༤༥ ཐ་༡༠) དེ་ནས་ཆེབས་ཞལ་བསྟུར་བར་བྱ་ཆང་གོང་འོག་གི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མོང་ཆོད་ཆ།

དུར་སྤྱི་ག་འདི་ན་པ་སྟོང་ཕྱག་ལྷག་པས་སེར་སྤྱིངས་དང་། ལས་སྟེ་ནམས་ནས་སྟོས་སྟེ་
སོགས་སྟེ་ཞུའི་བཀོད་པ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟར་ལ་བསྤྱིགས་པའི་དབྱུང་ནས་དགོན་
པའི་འགམ་ངོགས་ཆེབས་སྟེགས་འཁྲིས་ཐེབས་པ་ན་ཡབ་ཇེ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཀའ་འདི་ན་རྩིས་སུ་དགོངས་པས་ཐུགས་དང་བ་དང་། ལྷས་པ་
མད་དུ་བྱུང་བས་མཆོད་ཅིང་རྗེད་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱོའི་ཕྱིར། ཐེབས་བྱམས་
ལས་བཤོལ་ཏེ་སྟན་དམར་སྟེང་ནས་བརྒྱངས་ཕྱག་ལན་གསུམ་འབུལ་བར་མཛད་དེ་
ཞབས་སོར་ས་ལ་འགོད་བཞིན་པར་གཟིམས་ཁང་གི་ཐོག་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་བཀོད་འཕྲལ། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྲ་མ་ལས་སྟེ་ནམས་ནས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
རྟེན་དང་། མཛལ་དར་སྤུལ་བ་བཞེས་ཏེ་སོ་སོར་ཕྱག་དབང་སྤུལ་ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་
བྱ་མཛདས་པ་པ་བྱིམ་དུ་ལོག་པ་བཞིན་དུ་ཐུགས་བག་ཐེབས་པར་བཞུགས་འཇགས་
བཀའ་འདི་ན་བརྒྱངས།

ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་རྟེན་དགའ་ལྷན་སྤྱི་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཐེབས་
སྟོན་དཀར་སྟོ་ (༡༩༡ བ་༡ ༤༤༩ བ་༤) དབྱེས་ཉམས་ཀྱིས་རོལ་ཏེ། (༡༩༡ བ་༡ ༤༤༩
བ་༤) འདུ་ཁང་གི་རྟེན་ནམས་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། དེ་ནས་གསེར་གྱི་ཁང་གི་ལྷག་
སྟོ་བརྒྱད་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱོན་ནས་ཇེ་སྤྲ་མའི་ཐུགས་དམ་ཀྱི་རྟེན་གཙོ་ཐུབ་དབང་
ཚུལ་ཁྲིམས་མར་བྲགས་པ་བྱིན་ལྷབས་ཀྱི་གཟི་འོད་འཕྲོ་བ་དང་། དཔལ་འོ་རྩེ་འཇིགས་
བྱེད། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་བཅས་ལ་སྟན་དར་འབུལ་བ་གནང་།

གསེར་གཤུང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་ཐེབས་པ་ན་དད་གཤུང་སྟོ་གསུམ་དང་
ལྷན་པས་སྐྱེ་ལུས་ཡོངས་སུ་པབ་པའི་ཕྱག་གསུམ་སྟོན་དུ་མཛད་དེ་བཞུགས་ཁྲིར་
ཞབས་སོར་བཀོད། གསུང་ཞབས་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཞལ་འདོན་སྐྱབས་འགོ་སེམས་
བརྐྱེད་དང་། དགའ་ལྷན་ལྟ་བརྒྱུ་མ། སྤྲ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ། ཡོན་ཏན་

གཞིར་གྱུར། ཤེས་བརྗོད་བཅས་སྤྱགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་གི་སྟོན་ནས་བརྗོད་པར་མཛད།
མཆོད་ཁང་གཞན་ཅམས་ལའང་རིམ་བཞིན་ཞབས་བཅགས་ཀྱིས་སྤྱགས་སྟོན་སྟན་
ཤལ་འགྲེམས་འབུལ་བསྐྱངས། འདི་ཉིན་མཆོད་ཁང་ཆེ་སྤྱོད་མར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་
ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་མཆོད་སྟོན་མཐའ་ལྡན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་འཁོར་ས་དོག་པོར་བྱེད་པ་སྟོན་བར་མཛད་པས་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཅས་དང་། གནས་
ཀྱི་སྤྱོད་མ་མཐུ་བོ་ཆེ་ཅམས་ཤིན་ཏུ་དཀྱིས་པའི་རྟགས་སུ་དགྲུང་སྟོན་ཀྱི་དཀྱིངས་སུ་
མཆོད་རྟེན་ཀྱི་ཅམ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འཛིན་ལང་ལོང་འཁྲིགས་པ་ལས་ཆར་བེམ་བུའི་རྒྱ་
མི་དྲག་པར་དལ་ཀྱིས་བབས་ནས་ས་གཞིར་ཆག་ཆག་འདེབས་པ་དང་། སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་
སྟོན་ཆོགས་ཅམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དངས་ནས་རྒྱ་མཐིང་གི་རང་མདངས་དོམས་པའི་
ཀྱན་གསལ་སྤྱོད་མོ་འཇའ་ཆོན་ཀྱི་ཤོས་བཟང་བསྐྱབས་ཤིང་། ཉེ་ལྷའི་མིག་བཟང་
བཟང་ནས་ལྟ་བར་ཚོམས་པ་སོགས་གནམ་གཤིས་ཀྱི་དགེ་མཚན་དུ་མ་མཛོན་དུ་གྱུར་
ཏོ། །

(༡༩༩ ཉ་༡། ༤༡༠ བ་༦) ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་བྱང་ཅེ་སྤྱོད་ཆར་དུ་ཆོས་ཁྱགས་ཀྱི་
སྤྱོད་མཆོན་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རོལ་པ་ཆེན་པོས་ཞབས་བྱང་མཛོན་པར་བཀོད།

(༡༩༩ ཉ་༤། ༤༡༠ བ་༩) སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ནས་མཐུལ་བཤད་འབུལ་
དང་འབྲེལ་མཛལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབུལ་སྤྱོད་མཐོ་བ་སྤྱོད་ལམ་དུ་
བསྟར་རྟེན་ (༡༩༩ ཉ་༥། ༤༠ འ་༡༡) ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིས་སྟོན་ལ་སྟོན་བཞིན་རོལ་
དེ་ནས་ཆོས་རའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྱོད་ཆར་གི་རྟེན་
འབྱུང་དང་། ལས་སྟོན་ཅམས་ནས་རང་རང་གི་མཛལ་རྟེན་བཞུགས་ཞལ་འདོན་དཔལ་
ལྷན་ས་གསུམ་མའི་མཐུག་པོར་ས་མཆོག་ནས་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་དབུ་
སྤྱོད་དང་། སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་རྟེན་སྟོན་པ་སྤྱོད་པའི་དབང་པོར་བཟུང་མོ་རྟེན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྫོད་དོ་མཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

འབྲུང་གི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱང་བའི་ལྷགས་ལྷང་དང་། དགེ་
ཆོགས་བྱང་ཆེན་དུ་བསྟོད་པའི་བདེན་ཆེག་གསུངས། སྤར་ཡང་གྲ་ཆང་ནས་གཏང་
རག་གི་ལེགས་འབྲུལ་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར། བྱང་ཅེ་སྟོབ་དཔོན་སོགས་གཞུང་ལྷགས་
རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་གྲགས་ཀྱི་སྟེམས་པ་འཆང་བ་རྣམས་དང་པར་ཚུར་གཞུང་
ཆེན་ལྗེ་དཀའ་གནད་ལས་བཅུམས་པའི་རིགས་ལྷང་གི་འབེལ་མཆེད་ཡུན་རིང་དུ་
བསྐྱུངས་ཏེ་ཆད་མ་གསུམ་གྱི་ལྷག་ཆན་དང་ལྡན་པའི་རྣེ་རར་རིགས་པའི་རལ་གྱིས་
དེ་དག་གི་སྟོབས་པའི་དྲུ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་གཅོད་པར་མཛད་པས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་བ་དན་སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་བསྐྱུངས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ལྷ་མོ་ཁང་དུ་གནས་
གཟིགས་དང་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སྟེ་ཡང་སྟེང་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས།

(༡༩༩ བ་༥། ༤༡༡ བ་༩) ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཤར་ཅེ་གྲ་ཆང་དུ་འང་ཆོས་
ཞུགས་མཆོན་བྱེད་དུ་ཞབས་བྲུང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་འོད་ཆགས་མདོན་པར་བཀོད་ནས་
གནས་གཟིགས་དང་། སྤྱི་སྤེར་གྱི་དངོས་སྤྱིན་འབྲུལ་བཞེས། དཀའ་སྟོའི་དགྲེས་སྟོན།
ཆོས་རར་བྱོན་ནས་ཉེན་འབྲུང་གི་མཆོད་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་དགའ་སྟོན་དང་། ལྷགས་བསྟོ། སྟོགས་ལ་རིགས་པ་སྤྱོད་རྣམས་དང་དམ་བཅའ་
བཟོ་སྟེང་ལྷ་ཕྱི། གཟིམས་ཚུང་དུ་གསོལ་ཆེགས་ཉམས་བསྟར་སོགས་བྱང་ཅེ་དང་
མཚུངས་པ་མཛད་དོ།

ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་དགའ་ལྡན་ལྷ་སྤྱི་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གདན་
ཞུས་ཐོག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤུལ་སྤྱོད་ལག་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ། གྲ་དམངས་བཅས་ནས་
མངལ་ཁ་ཞུས་ཏེ་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཞབས་བརྟན་གསོལ་
འདེབས་དངོས་འབྲུལ་དང་བཅས་པའི་ལེགས་ཆོགས་མད་དུ་བྱང་བ་བསྐྱུན།

ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྟོགས་ལ་རིགས་ལམ་སྤྱོད་བ་གངས་ལས་བཟལ་བའི་

[illegible]

ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཡིན་པོ་ཆེ་ནས་གནས་ཚུང་ཆོས་ཀྱི་ཆེན་པོའི་
མངལ་དར་ལུལ། ཤར་ཆེ་སློབ་དཔོན་ནས་ཆོག་བཟང་བཅད་རྗེས་སློབ་ཤིས་མེ་ཏྲག་གི་
ཆར་པས་རྟེ་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས།

(༡༩༧ བ་༩། ༩༡༡ འ་༦) དེའི་ཉིན་རྟེན་གཙོ་ལག་ལ་ན་བཟང་དང་། རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱན། མཚོད་ཁང་ཆང་མར་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཆན། ལྷ་ཤེ་སོགས་བཟང་གོས་
འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱབས་པའི་མཚོད་རྩིས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། བྱད་པར་གསེར་གདུང་
རིན་པོ་ཆེར་ས་ལེ་རྒྱུ་མ་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟོ་སྐྱར་ནང་རིན་གཉིས་འཚོ་འདྲིན་ལ་བཀའ་
ཚོམ་སྟོན་ཆོག་ནི།

ན་མོ་གྲུ་རུ། སྐྱབས་མ་ལུས་འདུས་ཞལ་གསུམ་ལྟན་མགོན། །མགོན་བཀའ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

དིན་མཚུངས་མེད་འདེན་པ་ཐེ། །རྩེ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་གསང་གསུམ་ལ། །བདག་
ཡིད་ཀྱི་དང་བའི་སྤྱུ་ལོང་གཡོ། །སྤྱིར་རྒྱལ་བསྟན་ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་མཛོད། །སྒོས་ཞུ་
སེར་རིང་ལྷགས་དྲི་མེད་རྣམས། །དར་ཁིང་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་དགེ་འདུན་སྤེ། །དགའ་
བརྒྱ་ལྷན་སྤྱུ་ལའི་སྤྲན་སྤྲོངས་བཅས། །འགལ་རྒྱུན་ཁི་མཐུན་རྒྱུན་འབད་མེད་འབྲུག་
སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་བདེ་དགའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར། །རྒྱལ་མིང་བདག་མི་འདོད་ཉེར་འཆོ་ཁི།
།མགོན་བྱེད་ཀྱི་རྩེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡི། །བཀའ་ཆོས་དང་བྲལ་ནས་བསྟན་འགྲོ་ལ།
།སྤྲན་པ་ཡི་གཞན་དོན་སྤྱུར་བྱེད་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་སྤྲབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས། །ལྷག་
བསམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །ཞེས་ཆགས་བཀོད་དེ་འབྲུལ་བ་གནང་།
འདུས་ཆོགས་སུ་འང་མང་འབྱེད་དང་། །བཞེས་སྤྱག་འབྲས་ཚུ་སོགས་ཆོས་སྟོན་བསྟོན་
བཀྲར་གྱ་ལོ་པ་སྦྱེལ།

ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་དད་གཏོང་ཡངས་པ་སྤེ་དཔོན་བཤད་སྤྱི་བ་ནས་ཆོགས་
ཆེན་དུ་དཀར་སྤྱོད་གསོལ་སྟོན་དང་། །ཡབ་གཞིས་སྤྲན་ཆོགས་ཁང་གསར་ནས་ཆོགས་
དབུས་སུ་སྤྲན་བྲངས་ཏེ་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དང་། །ལེགས་འབྲུལ་རྒྱས་པར་
སྦྱོས།

(༡༩༥ ཉ་ལ། ༢༧༩ འ་༢) གསོལ་ཆོགས་རྒྱབ་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཕྱག་
སྤྱིང་སྒོར་དུ་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་བཞུགས་ཁྲི་ནས་ཐང་ལྷའི་གསེར་
སྤྱིམས་དང་། །ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས། ཤར་ཕྱོགས་བཞུགས་ཁྲི་ནས་རྩེ་དགེ་འདུན་སྤྲབ་
ཀྱི་གསུང་མགུར་ཤར་གངས་རི་མ་ཉམས་དབྱངས་དང་འབྲེལ་བ། །རྩེའི་སྤྱབ་ཕྱག་དུ་
ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས་དང་། །སྤྲ་མ་མཚོད་པ། ཆོས་རྒྱལ་དང་། །གཞི་བདག་དགེ་བསྟོན་
ཀྱི་གཏོར་འབྲུལ་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་མཛད། །དེ་ནས་རྒྱ་འགོའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་བཀོད་ནས་དག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་། །དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མ། །ཁྱད་པར་ཡ་རྒྱལ་

མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་མགུར། རྒྱན་བཟང་ཚུ་པོ་ནམ་བཞི་གཡས་སྒོར་
དུ་འབབ་ཅིང་། །དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་འབྱེད་བའི་མ་དྲོས་ཀྱི་མཚོ་ཆེན། །དེ་ན་
བཞུགས་པའི་གདེངས་ཀ་བདུན་ལྟན་གྱི་སྤྱད་བང་། །ས་འདིར་བཟ་ཤིས་སྤེལ་བའི་བྱེད་
པོ་རང་ལོས་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ (༡༩༥ བ་༦ ༥༧༩ འ་༡) ཉམས་དབྱངས་དང་བཅས་
ཐུགས་སྡོམ་བ་ཆེན་པོས་གསུངས་པར་མཛད་ཅིང་། གནམ་གཤིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པས་གཟིགས་སྤང་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ། ཐེབས་ལམ་དུ་
སྡོན་མེད་པའི་ཕྱག་འཁར་གྱི་རྗེས་མང་པོ་འདྲ་བུ་ཞེས་རྒྱན་རབས་ཀྱིས་སྤྱིང་།

(༡༩༦ ཉ་༡ ༥༧༩ འ་༡) དེ་ནས་གསེར་སྡོང་རིན་པོ་ཆེས་དབྱས་རྟེན་གཙོ་
ལག་ལ་ཐུགས་སྡོན་སྟན་ཤལ་འབྱེམས་འབྲལ་བསྐྱེད་ཏེ་མགོན་ལང་བཞུགས་ཁྲིར་
ཞབས་སེར་བཀོད། རྣམ་གྲུ་གསུང་བཟང་བ་དང་ལྟན་ཅིག་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་
གཟུབ་གསོལ་གསུང་བསྐྱང་གནད་སྤྲིན་དང་། དགའ་ལྡན་རིང་ལུགས་སྤྱིད་མཐར་
སྡོང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གཉེར་གཏད་ཀྱི་འཕྲིན་བཅོལ་ཐུགས་དྲག་མཛད།

(༡༩༦ བ་༥ ༥༧༩ ཐ་༡) ལྷ་མཆོག་འོད་ལྡན་དཀར་པོས་རྩོད་རྩེའི་ལུང་གིས་
བསྐལ་བ་བཞིན་དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་གི་རྟེན་མཆོག་ཡབ་རྗེ་འཇམ་
དཔལ་སྤྱིང་པོའི་སྐྱེ་གདུང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གསེར་སྡོང་རིན་
པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྤར་མཆོད་སྤྲིན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་བསྐྱིགས་འབྲལ་དང་འབྲེལ་བྲི་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས། ལྷ་སྤུལ་ལག་སློབ་དཔོན་ལས་ཟུར། རྣམ་གྲུ་
རྩོར་དབྱ་དང་། གསུང་བཟང་བ་བཅས་ནས་གསུང་ཞབས་ཞུས་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་
ཆོག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབབས་ཕྱག་ལེན་སློབ་པ་ཞིབ་རྒྱས་གནད་སྤྲིན་
མཛད་པས་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་རྟགས་རྟེན་
དུ་མའང་མདོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

(༡༩༥ ཉ་ལ། ༡༥༦ འ་༡) འདི་སྐབས་ (༡༩༥ ཉ་ལ། ༡༥༥ ཐ་༡) འགོག་པ་རིའི་
ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གསང་སྐབས་སུ་བྱོན་ཏེ་བྲག་ལོགས་ཤིག་ནས་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་མན་བས་པའི་དབུ་པའ་ཞིག་དང་། (༡༩༥ བ་༡ ༡༥༥
ཐ་༡) སྐུ་ཆབ་ཅིག་ཟབ་གཏོར་ནས་སོལ་བུང་དུ་བཞེས་པར་མཛད་འདུག།

༡༥༥ འགོག་རི་བོ་ཆེའི་མཛད་ཆེན་ལག་ཁྱུ་བ་ནས་ཆལ་གྱུང་ཐང་དང་། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་
སོགས་ཉེན་མཚོག་རྣམས་ལ་མཚོད་བཀྲུ། གདན་ས་ལག་ཏུ་སྤྱོད་གྲུབ་པས་གཞུང་ས་ནས་བརྟན་
གསོལ་བྱས། ཡ་རྒྱལ་དབང་ཉིད་ལ་གཟིགས་སྤང་དང་ལུང་བསྟན་བྱུང་པར་བགང་བུང་རྣམས་གནས་
ཚུངས་པའི་ཞིབ་དང་ཐུགས་རྩིས་དབྱེད་ཀྱིས་བྱུག་ལེན་དུ་བཏབ།

དེ་ལྟར་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་མཛད་སྟེའི་ཐུགས་བཞེད་གྲུབ་
པ་ན། སྐུ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སྟོན་འཁོར་ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྤར་
ལྟར་བསྐྱིགས། སྐུ་སྤྱུལ་ལས་སྟེའི་ཕེབས་སྐྱེལ་དང་བཅས་ཆིབས་སྟོན་འཁྱོལ། (༡༩༥
བ་༦ ༡༥༥ འ་༤) གྱུང་ཐང་སྐུ་བུང་ནས་སྟོན་འཁོར་ཆང་མར་དཀར་སྟེའི་གསོལ་སྟོན་
དང་། ལེགས་འབྲུལ་བཏེག།

(༡༩༥ ཉ་༡། ༡༥༥ ཐ་༡) ཆོས་གཉིས་སྤྱི་ཆར་གྱུང་ཐང་པའི་ཕེབས་སྐྱེལ་དང་
བཅས་ཆིབས་ཁ་བསྐྱུར། (༡༩༥ ཉ་ལ། ༡༥༥ འ་༡༠) སེར་སྤྱིངས་དང་། བྲོ་གཞས་སོགས་
ཕེབས་བསུ་བ་དང་། དད་མཛལ་གྱི་སྐུ་བོ་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཆོམ་བུ་ས་ལ་བསྐྱིགས་འདའི་
དབུས་སུ་བགྱང་བར་དཀར་བའི་ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བ་དལ་གྱིས་
བྱོན། (༡༩༥ བ་༡། ༡༥༥ འ་༤) ང་རའི་ནང་བརྒྱད་སྟོང་གི་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕེབས། ངང་
ཅམ་ནས་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ངོ་བོའི་པང་གཅལ་སྟོང་ནས་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་
གྱི་སྐུ་བྱུག་དང་། སྤྱན་འདེན་ཁྱུས་གསོལ། མཐུལ། བསྟོད་པ་སྐབས་གསུམ་པ། བསྟན་
འབར་མ་བཅས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་དང་། ཉེན་སོ་སོར་ལྷ་རྩེས་ངི་མ་མེད་པའི་སྟོན་ཤལ།

བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་པའི་སྤྲུགས་སྟོན་བཅས་ཡང་དག་པ་མཛད།

(༡༩༥ བ་༦། ༡༧༩ བ་༡༠) ཆོས་གསུམ་སྤྱི་ཆར་རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེར་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་རི་བོ་བྱ་འཛིན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱར་མཛད།

(༡༩༥ ཉ་༡། ༡༧༩ འ་༡༠) དེའི་ཕྱི་ཉིན་མཉམ་མེད་སྤྱབ་པ་མཆོག་གིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་ཕྱིར་ཉིན་གཙོ་འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤུ་རའི་སྐུན་སྤར་མཆོད་སྤྱིན་སྤྱི་ལྟོང་ཆར་འབྲུལ་བཤམས་ཐོག་མཆོད་འབྲུལ་ (༡༩༩ ཉ་༡། ༡༧༩ འ་༥) དང་། བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཐོར་འབྲུལ་མཛད། ཆོས་དྲུག་གཟུང་སྐར་གྱི་སྦྱིར་འཕྲོད་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན་ཡགོང་ས་ཕྱག་ན་པརྫོ་སྟོམ་བཙུན་དམ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཆང་བ་མཆོག་ཉིད་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་རབ་འབྱམས་ལ་གསན་བསམ་མཐར་སོན་ཏེ་བཤད་སྤྱབ་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཞབས་བཅགས་དང་འབྲེལ་སྟོ་གསལ་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་གུངས་ལས་འདས་པའི་དབུས་སུ་བྱ་སྐོར་གྱི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་ལེགས་པར་མཛད་པས་སྤྱབ་བསྟན་སྦྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རིང་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱན་ཡོན་མཆོག་ཏུ་ཡུར་པའི་བཀའ་ངོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཅམ་བསབ་ཕྱིར་ཆོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་སྤྱན་ཆོགས་སུ་གཞུང་གནས་ནས་དཀར་སྟོའི་སྟོན་ཆེན་སྤམས་མཐོ་བ་བཤམས་པའི་སར་རོལ་ཆ་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་བྱེ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱག་འདེན། སྟོས་འཛིན། སྐུན་འདེན་རྒྱ་སྤྱིར། ཞབས་རས། སྟོས་སྟེ་སོགས་སྤྱི་ཞུ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པས་གདན་དྲངས། འཕྲོག་བྱེད་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་གཞོམ་བྲལ་རྩོམ་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་བྲུང་གཡུང་རྒྱུད་གི་མདུད་རྒྱ་བཅིངས་འབྲུལ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་བ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་གི་གསུང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོབ་སྟོན་ཆ།

བཟང་བ་བཅས་ནས་སྟོན་ཞིང་བཟོས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཆོག་མཆོམས་དང་བསྟུན་བཟ་
ཤིས་པའི་རྟགས་རྣམས་བརྒྱད་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་དུས་བདུན་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྤྱུལ།

རྟོན་འབྱུང་གི་ཕེབས་སྟོན་དང་གཉིས་རྩིས་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་
ཏན་མདུ་བྱུང་བ་ལས་བཅུམས་པའི་མཁུལ་རྒྱས་བཤད་དང་འབྲེལ་གཞུང་གནས་ཀྱི་
འབྲེལ་སྤྱི་རྣམས་གྲངས་སྟོན་ཆོགས་པ་དཔྱུས་སུ་རིང་བ། དེ་སྤྱིར་བྱུང་སྟོན་དང་། ཆོ་ཆེན་
གྱི་ལེགས་འབྲེལ། དེ་རྩིས་ཡོངས་འདྲིན་རྣམས་གཉིས་དང་། རྟོན་ཐོག་ལྷ་ལག་གྱུང་ཞབས་
པད་སོགས་བྱུང་ན་སྟོན་པ་མཆོག་དཔལ་མཐའ་དག་དང་། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་
གྱི་མ་སྟོན། བྱ་ཆང་ལག་རྣམས་བྱ་ལས་སྟོན་དང་། བྱ་དཔངས། གནས་ཚུང་། སྤྱིར་ལག་ཆེ་
བཞི། ལྷགས་རི་བ། ཆེ་རིག་གནས་སྟོན་བྱ་བ། ཆེ་ཤོད་ཀྱི་ཕྱག་ནང་། བོར་བྱུང་། གཉེར་
ནང་། ཞོལ་ནང་། སྟོ་ཁང་། ཆེབས་དར་བ། རྩ་གཞུང་། ཆེབས་ར་འགོ་ཡན། ཁ་ཆེ། བལ་
པོ། འབྲུག་ལོ་ཕྱག་པ། ཁང་ཡོད། ཁང་ཚུང་། བཟོ་རིགས་ལག་བཅས་ནས་རང་རང་གི་
གོ་བབས་དང་མཐུན་པའི་རྟོན་འབྱུང་གི་མཆོད་རྩིས་བར་མ་ཆད་དུ་སྤྱིངས་ནས་གྲལ་
ལ་འཁོད།

གྲལ་འཁོས་པས་སྟོན་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་བཟོས། རིགས་པ་སྤྱི་བའི་
བཤེས་གཉེན་དག་གིས་གཞུང་ལྷགས་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱུང་དཀའ་གནད་ལས་འཁོས་པའི་
བཟོ་སྟོང་གི་ལེགས་བཤད་སྟེལ། དེ་ནས་དཀའ་དཔལ་གྱི་དཔྱེས་སྟོན་ཆེན་མོ་ལ་ཆོས་
དང་མཐུན་པར་རོལ་ཏེ་སྟོས་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཞུའི་ལམ་ནས་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕྱག་ཕེབས།

ཆོས་བདུན་ཉིན་བདུད་ཅི་སྟོན་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་སྤྱད་དུ་ལོར་སྤྱིང་
བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱུང་དུ་ཆེབས་ཞལ་མདོན་པར་བསྐྱར་ནས་ཕེབས་སྟོན་དཀའ་སྟོན་
དང་། ཆབ་ཞུགས་ཉིན་གསུམ་བཅས་སྤྱིར་ལྷན་ཚུགས། ཡིད་ཅིན་ཐོར་ཆོད་དཔོན་བྱ་ས་
ལ་སྤྱིར་འཕྲོར་ཕྱག་ཐོག་དཀའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཆོས་འབྲེལ་སྤྱུལ། མདུ་ཅི་ནའི་དགོན་

ཁག་གི་མཁན་གསར་འབྲས་སྤངས་དགེ་བཤེས་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་དང་། སློ་བཟང་
བརྩོན་འགྲུས། སེར་བྱས་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ། དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེ་དག་དབང་སྐལ་
བཟང་བཅས་ལ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་བསྐོ་བཞག་ཐོག བྱེད་སྒྲིའི་བཀའ་བསྐུར་
མགོན་བརྒྱུད་འཐུས་ནན་སྟེལ།

(༡༠༡ ཉ་ལ། ༤༩༡ བ་༥། ༣༥) ཆོས་དྲུག་ཉིན་འབྲུག་པ་ཀ་ཅི་ཨོ་རྒྱན་ནས་
གསེལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མ་གཅིག་
གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོན་བྱེད་ཆེ་དབང་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ་མོ་ལེགས་པར་སྟེལ་ཏེ་ཉི་
ཤུའི་འཆོ་བ་ལས་གོལ་བར་མཛད།

(༡༠༡ བ་༤། ༤༩༡ འ་༡) དབྱ་གཡལ་བྱ་མཚན་ཞབས་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་
རིགས་ལུང་གི་ཚོད་གྲུ་ཡང་བསྐྱེད་སྤྲུལ། ༡༠༡ བ་༤། ༤༩༤ བ་༤༩༤ ལོ་སེ་ཁོན་ཅོང་ཐུས་ཉག་
རོང་ས་སྤེ་གཡོ་བསྟོར་ཏམ་ཕོགས་སྟོར་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་ལགོང་ས་མཚོག་གི་
བྱ་ཡིག་དང་། བོད་སྤྲོངས་མི་མང་གི་བྱ་ཐོ་སོགས་དང་བཅས་ཆུ་ཐོག་ནས་གསང་སྟབས་
ཀྱི་པེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་དོན་གཅོད་དུ་ཆེད་མངགས་ཆེ་མགོན་སློ་བཟང་འཕྲིན་
ལས་དང་། གདན་འཐུས་ (༡༠༡ ཉ་༡། ༤༩༤ བ་༡༡) བཅས་ནས་བཀའ་འབྲེལ་བྱ་སྟོ་
འཐུས་ཆང་བྱང་བར་སོ་སོར་ཏོག་གནས་སོགས་ཀྱི་བཟོས་སྟོ་མི་དམན་པ་སྟེལ།

(༡༠༡ ཉ་༡། ༤༩༤ འ་༢) ཆོས་དྲུག་གཟའ་སྐར་གྱི་སྦྱོར་བ་མཚོག་དུ་ཤིས་པར་
ལགོང་ས་བྱག་ན་པ་སྟོ་དུར་སྤྲིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་མཚོག་ཉིད་ནས་འཕགས་
བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་གསན་བསམ་མཐར་སོན་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་ཆོས་
སྤེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་མཁས་མང་བྱེ་བའི་དབུས་སུ་གྲྭ་སྟོར་དམ་བཅའ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ཚོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་རྩ་སྤྲིད་ཞིའི་དབྱིངས་སུ་བརྒྱུད་པ་སོགས་རང་གི་སྦྱོ་ཕྱིང་གོང་མ་
རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཆད་བྱང་མཛད་པ་བཟང་པོས་བསྟན་འགྲོ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཛོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོང་ཆ།

མཐའ་དག་བདེ་ལེགས་རྫོགས་ལྷན་གྱི་མཁོས་སུ་ཕེབས་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཆ་ཕྱ་མོ་
ཅམ་བསལ་ཕྱིར་གཞུང་གནས་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྐུར་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་བསྐྱན་པའི་རིང་ལུགས་
མ་སྤྲད་པར་འཛིན་པ་རྩོར་བྲག་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྷ་ལྷོ་འཛིགས་མེད་བསོད་ནམས་རྣམ་
རྒྱལ་དང་། མཆིམས་ཕུ་རུང་སྤྱུལ། ཐུབ་བསྐྱན་རྩ་བ་གསུམ་ཆོག་གྲ་དང་བཅས་ནས་
མཁའ་འགྲོའི་བསུན་བརྒྱུག་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་རྒྱས་པ་
འབུལ་བཞེས་གནང་།

(༡༠༦ ཉ་༥ ༡༩༡ ཐ་༦) རྩ་བ་བཅུ་པའི་ (༡༠༦ ཉ་༥ ༡༩༡ ཐ་༡༠) ཆོས་ལྷ་
ཉིན་ནོར་གླིང་གི་མཛད་སྟོར་ཞིག་ཕྱབ་སྟེ་སྟོན་འཁོར་ཆེབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་གྱི་སྟོ་
ནས་ཅེ་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་རུང་མདོན་པར་བཀོད།

(༡༠༦ བ་༡ ༡༩༡ འ་༥) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཉི་འོད་དུ་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་
རྣམས་སྤྱན་དྲངས། མཆིམས་མཐོ་བསྐྱེད་ཆོག་དང་བཅས་རེ་ཞིག་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་
རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས།

(༡༠༦ བ་༥ ༡༩༡ ཐ་༥) རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་དྲུག་ཉིན་བཅད་རྒྱ་ལས་
བཞེངས་ཏེ་ཕྱི་ནང་དྲུང་རིགས་ལ་མངལ་ཕྱག་གི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྤྱུལ།

(༡༠༧ ཉ་༡ ༡༩༡ འ་༡༡) ལོ་འདྲིའི་ནང་གཟིགས་སྤང་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་
ཞིག་བྱང་ཚུལ་ཡ་རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་སོར་དངོས་ལས་འཕོས་པའི་བསྟེལ་བྱང་
ཤོག་རིལ་དུ་རི་ལྟར་འཁོད་པ་ལྟར་བཛོད་ན།

སྟོན་དུ་གནས་རུང་སྤྱུལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ནས་རྩོ་རྩེའི་ལུང་གིས་བསྐྱུལ་བ་
བཞིན། རྩ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཙོ་ལྷ་དང་བཅུ་དྲུག་གཉིས་ལ་ལས་རབ་གླིང་པའི་
དྲུང་ནས་བྲག་པོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་། ཐུར་པ་ཡང་སྟོང་སྤྱི་ཉིད་དབང་བྱིད་ལུང་
གསུམ་གསན་བཞེས་ལེགས་པར་བེན་ནས་ཆོས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐོ་རེངས་མནལ་ལམ་

དུ། ཡགོང་ས་མཆོག་ཉིད་བྲག་མཆོང་དམར་ལྷ་བུའི་ཁྲག་པར་འབྱོན་པ་ལ། ལྷ་ཡི་
ལུས་ལ་བྱི་བ་དང་། བུ་བྱད་ཀྱི་མགོ་པོ་ཅན་གཉིས་དང་སྤང་ནས་ད་ལྷ་གར་འགྲོ་ཞེས་
བྲི་བ་མཛད་པར། བྱ་བུ་པ་རྒྱའི་བྱང་དུ་འགྲོ་བེད། གང་དུ་བཞུགས་བྲིས་པར། ཡར་ལྷོས་
མཆོང་གི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ག་ལ་བར་ཞེས་མཛུབ་བརྒྱབ་ཏེ་མི་སྤང་བར་གྱུར། དེའི་
ཆོ་དགོངས་པར། རོས་ཀྱང་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་དེར་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་འགྲོ་བའི་
ཐབས་རིམ་ལྟར་བྱ་ཞེས་མ་བྲིས་པ་ང་རེ་ཞན་སྟམ་དུ་བྱགས་འགྱུར་བྲག་པོ་གཡོས་ཏེ་ཕྱིར་
ཐེབས་པར། རྒྱལ་དབང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ཐད་དུ། སྤར་གྱི་ལྷ་ལུས་བྱ་དང་། བྱི་བའི་མགོ་
ཅན་གཉིས་ནས་བར་སྤང་དུ་འཕྱར་ལྷིང་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
འདི་སྐད་ཅིས་བཙོང་དོ། །

ཨོམ་ གྱེ་མ། ཟབ་ཞི་སྤྱོད་བྲལ་སེམས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཚལུམ་ འགྱུར་མེད་རྗེས་
ཆགས་ལྷན་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་དབྱིངསུ དུག་གསུམ་དག་བཞེགས་བྲག་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་
ཡིསུ ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་གི་རྩ་ན་ར་ཀནུ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་ཁྲོ་ཆགས་སྐྱབ་མའི་
སྐྱསུ འཁྲལ་རྒྱུའི་རྣམ་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་སྐྱེ་བོ་བཞེནུ དམ་ཉམས་དག་སྤེའི་ཆོགས་
རྣམས་སྤྲིང་འགས་པའིུ འདོམས་པར་གྱུར་ཅིག་ཤུལྱི་ན་ར་ཀནུ ཁྲོ་བོ་རོལ་པ་ཆེན་
པོའི་དུར་ཁྲོད་དབྱསུ དཔལ་ཆེན་གིའ་ལ་ཡ་ཡི་གསང་བ་ཆེའིུ དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་
པོར་འབྱུག་ཅིང་དམ་སྤྲོམ་ཆོགསུ རབ་སྤྱང་དངོས་གྲུབ་ལྷུར་ཐོབ་ན་ར་ཀནུ འདིར་
བཞེན་དུས་གསུམ་རིམ་པའི་རྣམ་པ་ཀུནུ གསལ་སྟོན་ལྷ་གི་མ་ཡི་བརྒྱ་རིས་འདིུ
རྣམ་བཅད་གངས་བཟུང་ཕུར་འདིར་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོང་ུ སྐྱོང་ཆར་ཆོས་བདག་ཉིད་ནས་
ངེས་པར་སྐྱབསུ རིང་དུ་སོང་ན་ལུང་གི་དོན་ཡང་འདསུ གཏེར་སྤང་ཆོགས་ཀྱང་རྩོ་
རྩེའི་ཐ་ཆོག་འདསུ མི་འགྱུར་ལུང་བསྟན་དོན་ཡང་རྩུན་དུ་འདསུ སྤང་སྤང་གོ་རིམ་
དོན་ལྟར་བཙོན་ལ་རེམུ ཞེས་པའི་ངང་བྱགས་རིགས་བརྟན་པོས་ཆོག་དོན་གསལ་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མཉམས་ཆོད་ཆ།

བར་དྲན་བཞིན་དུ་མནལ་སང།

འདིའི་དོན་རྣམས་ཡུལ་བས་མགོན་མཆོག་དང་། ལས་རབ་སྤྱིང་པ་གཉིས་
ལྟན་སྤེལ་གྱིས་ཤོག་སེར་ལ་ཕབ། ལུང་གསལ་ཕུར་པའི་ཆོགས་སྟོང་ཆར་ཡང་འཕུལ་
སྤྱབ་མཛད། ཡང་ཟླ་བ་དེ་གའི་ཆོས་སུམ་རུའི་ཐོ་རེངས་ཁར་མནལ་ལྟས་སུ། ཡུལ་
བ་ཉིད་ཉི་འོད་ནང་བཞུགས་འདུག་པར་སྐྱེ་བཅར་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་གཟིམས་
འགག་དུ་སོང་ནས་ཡར་སྤེབས་ཏེ་གྲུ་པ་ཞིག་ནས་བསྡོལ་ཏེ་ཅིག་འབུལ་རྒྱ་བྱེར་
འདུག་ཅེས་ཤོག་སྟེ་གཅིག་དང་། སྟོ་མ་ཟས་གྱིས་གང་བ་ཞིག་ཕུལ་བུང་བའི་ཤོག་སྟེར་
གཟིགས་པར། ཆོ་འདས་པ་ཨ་ཏའི་བསྡོལ་ཏེ་ཁ་བཏགས་ཕྱི་མཛོད་དང་། འྲི་གཅིག་རྒྱ་
གར་གྱི་ཀུ་ཕུ་རྟོག་གི་དྲུག་ཆ་གཅིག་ལི་བྱེད་གཤགས་གཅིག་ཤེལ་ཀར་དང་། བྱེ་ཀར་
ཉག་གི་བཞི་ཆ་རེ། བུ་རམ་དང་། ཤིང་འབྲས་སྟེ་འཛོམས་ཕུལ་བ་ལགས་ན། བསྡོལ་ཏེ་
སྤྱབས་འདུག་བཅེ་བས་གཟིགས་པ་མཁྱེན། ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས། ཞེས་
གསལ་འདུག

སྟོ་མ་ཁ་བྱེ་སྟེ་གཟིགས་པར་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་འདུག་པ་ལ་དགོངས་པར།
ཟས་འདི་རྣམས་དང་བས་ཀུན་ནས་བསྐྲངས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཞིག་དཀའ་བས་ངེས་པར་དུག་
ཟས་ཡིན་པ་རེད་སྟུམ་དུ་སྤྲུགས་ཐག་ཐད་གྱིས་བཅད་དེ་རང་གཞན་གང་གིས་ལོངས་
སྤྱད་ཀྱང་ཕུང་བྱེད་གྱི་རྩིས་འདིའི་སྟོད་ཕྱིར་སྟོད་བྱེད་དགོས་ན། ད་འདི་རྣམས་གང་
དུ་འཛོག་ ཇི་ལྟར་དུག་ཅེས་སྤྲུགས་འཆབ་ལིང་ལིང་བྱེད་པའི་ཆོ། བར་སྤྲང་གསང་
གཡའས་མཆོམས་ནས་རྒྱ་གི་མ་དཀར་མོ་ཞིག་ལོངས་ཏེ་རྒྱན་དང་། ཆ་ལུགས་གསལ་
ཞིང་རྫོགས་པས་དར་དཀར་པོ་བཀྲ་ཤིས་རི་མོས་བཀྲ་བ་ཞིག་བརྒྱངས་ཏེ། ཟས་རྣམས་
ལ་རྣམ་རྟོག་སྟོས་པའི་བྲ་བ་ཆོད། དར་དཀར་གྱི་གཡའ་འདིའི་ནང་དུ་སྤྲུགས། ཞེས་
ཟེར་བ་བཞིན་སྤྲུགས་པར་མཁའ་འགྲོ་མ་ནས་འཇུག་འཇུག་གིས་དར་དེ་བར་སྤྲང་ལ་

གཡལས་མ་ཐག ཟས་ནམས་འདྲ་ཆོན་སྒྲ་ལཱེ་ནམ་པར་གྱུར་སོང་བ་ན་ཐུགས་བདེ་
བའི་ངང་དུ་མནལ་སང།

འདི་ནི་དུག་སྤང་ཞིག་སྒྲ་ལུས་ལ་བཅང་དགོས་པའི་བསྒྲལ་མར་དགོངས་ཏེ་
འོད་ལྗན་དཀར་པོར་ལུང་འདྲི་བསྒྲུངས་པར།

དོན་རང་བཞིན་རབ་གསལ་ཆོས་སྒྲུའི་མདངས། །ལྟ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞི་
བྲག་གི། །དངོས་མཚན་མའི་མཆོག་གི་རེ་དོགས་ཀྱིས། །དོན་མཐུན་པའི་ནམ་རྟོག་བཟ་
མོད་ཀྱང་། །ཁ་གུ་རུ་བསྒྲུའི་ལུང་ཆོག་ལ། །མ་གྲོགས་མོ་རྒྱ་གི་ཡིད་མཚན་མ། །སྟོན་
དབྱིངས་ནས་ཏམ་བུའི་སྒྲ་བཞིན་དུ། །དེ་དང་པོའི་བཟ་ཆོག་སྤང་དོར་བཅས། །ཁྱིད་
དཔོན་སྟོབ་ཆོགས་ནས་དམ་ཆོག་ནམས། །དེ་ངེས་པར་བསྒྲུབས་ན་ཤིན་ཏུ་དགོ། །ཡང་
ནམ་མང་བཟ་བའི་དངོས་མེད་ཀྱང་། །ནམ་འགྱུར་གྱི་གདུག་རྩལ་ཕྲ་མོ་ལ། །བཅོས་
བསྒྱུར་གྱི་ངོས་འཛིན་དེ་ལྟར་ལ། །དེ་ཉགས་རྒྱ་དང་པོའི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། །དོན་འདོར་མེད་
ཐུགས་སུ་བཅངས་གྱུར་ན། །ཐེ་ཆོམ་གྱི་དུག་མདའ་གཞོམ་པར་ངེས། །ཞེས་སོགས་
ཐེབས།

ཡང་སྒྲ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉེར་དགའི་ཐོ་རེངས་གཟིམས་ལྟས་སུ། །བར་སྤང་
སྒྲ་སེང་ངེ་བར་རྩ་རི་བུམ་གཟུགས་འདྲ་བའི་སྟེང་འདྲ་ཆོན་གཞུའི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་
ནང་འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་གཟི་བྱིན་འབར་བཞིན་པ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ་ཡ་རྒྱལ་དབང་
ཉིད་ལ་དབྱེས་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལུང་བསྟན་འདི་ལྟར་མཛད།

ཀྱེ་མཆོ། །སྐལ་ལྷན་བུ་ཁྱོད་ཚུར་ཉོན་དང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་འཕྲང་བར་ཆད་མང་།
འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་འགྲོ་བའི་དོན་། །ཕན་བཅོམ་ཆེ་བས་མཆོག་གསུམ་དང་། །ཁྱད་པར་
རེ་ཉི་དཔེ་ཏྲར་བཅས་། །འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་བྱ་ར་དང་། །བསྐྱོག་ཐབས་པལ་ཆེར་དུས་
ཐོགས་འཁེལ་། །བདེ་བས་དགའ་བདེ་ཨི་མ་ཨང་། །ད་དུང་འདི་ནས་ས་པག་གི་། །སྒྲེས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

ཟླ་ཚུན་ལ་རུང་ཞིག་དོག་ཤིང་། དེ་སེལ་བྱེད་དུ་བསམ་ལྟོན་དང་། བསམ་ལྟོན་བར་ཆད་
ལམ་སེལ་བཅས་ཤིང་། དེ་བར་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཐོན་ཤིང་། གོགས་ཀྱི་སེལ་བར་གདོན་མི་ཟུང་
དེ་ཕན་གོགས་ལྡིང་ཆེ་བ་མེད་ཤིང་། སྤྱིང་ལ་བྱུང་ཞིག་ས་མ་ཡུང་། ཨིཤུཤེས་གསུངས་ནས་མི་
སྤྱང་བར་གྱུར།

ཡང་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞིའི་དགོང་ཇ་ཁར་འཇམ་དཔལ་
གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཉེ་སྤྱིང་ཐུན་བཟླས་སྐབས་མནལ་དུ་རུང་ཟད་ཡུར་བའི་གཟིམས་
ལམ་དུ། སོ་ཉ་ལས་རབ་སྤྱིང་པ་སྐྱུ་གམ་དུ་སློབ་བྱུང་གསུམ་ཉེ་འདི་སྐད་ཅིས་བཟོས་དོ། །

ཀྱེ་ཀྱེ་། དུས་གསུམ་ཀྱན་མཁུན་བདུད་འདུལ་བྲག་པོ་རྩལ་ཤིང་། མ་འོངས་འགོ་
དོན་སོ་ཉ་ལས་སྤྱིང་བདག་ཤིང་། ལྟག་པར་རྗེ་སྤྱུལ་མཆོག་གི་གསང་གསུམ་གྱི་དགེ་མཚན་
སྤེལ་བའི་སྤྱི་བྱ་བདག་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྤྱི་དུ་འདི་གཉེན་གསུམ་མགོན་འཕགས་མཆོག་
གི་ལུང་གསལ་ལོ་མཇུག་ནས་བཟུང་སྤྱིས་ཟླའི་བར་ཤིང་། བྱད་དུག་དོ་ཆེའི་བསྐྱོག་ཐབས་
སོ་ཉ་ནས་ཤིང་། ཉན་ཉན་བསྐྱབས་པ་བྱད་དང་ལྟག་པར་དུ་། དུག་རིགས་འདོམས་ལ་ཆེས་
ཆེར་བསྐྱགས་པ་ཡི་ཤིང་། དམ་ཇས་རིལ་བྱ་རང་བསྐྱུང་བྱིར་ལུས་བཅང་ཤིང་། ཟླ་རེ་བཞིན་དུ་
བཅོ་ལྔའི་དུས་དུས་སུ་ཆག་མེད་བསྐྱེན་ན་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་ཅིང་། བྱད་པར་རིང་
མིན་རིན་ཆེན་གྲང་བའི་སྤྱིར་ཤིང་། གསང་བའི་རྒྱ་དང་བཅས་ཉེ་ལེགས་བཏང་ན་ཤིང་། བསྐྱོག་
པའི་ཐབས་བཅོས་གནས་སྐབས་དེ་བས་ལྟག་ཤིང་། ཟླེས་བྱ་སྐལ་ལྷན་བྱ་བྱོད་སྤྱིང་ལ་
བྱུངས་ཤིང་། ཞེས་གསལ་བར་ཐོས་ནས་མི་སྤྱང་བར་གྱུར།

ཡང་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་དུག་གི་རུབ་མོ་མཆོན་བྱེད་ཁར་མནལ་
ལམ་དུ། ཡ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཉིད་དགའ་ལྷན་གྱི་དགོན་འདབས་སུ་འབྱོན་པ་ལ། མི་
སྤྱི་སོ་ལྔ་རྒྱན་གྱིས་སྐྱོས་པ་ཞིག་མཇུག་དུ་བྱོན་ནས་དེ་ན་རེ། བྱོད་དགོན་དུ་འགོ་ན་ལམ་
བསྐྱོར་ཉེ་བྲག་གསེབ་ནས་བྱོན་ན་ཕན་བྱའི་སྤྱི་དལ་ཡོང་བ་ལས། བགོགས་དོགས་མེད་

ཟེར། རྗེ་རང་གི་དགོངས་པར། གཞུང་ལམ་ནས་ཕེབས་འདོད་ཤར་བ་བཞིན་ཕེབས་
པས། དེར་ཕྱིན་ན་བྲག་མོང་དེ་ཐུར་ལ་འདྲིལ་ཉེན་ཡོད་པས་འདོམས་ཟེར། བྲག་མོང་
དེ་གང་རེད་དྲིས་པར། འདི་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་རི་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་འདི་མི་ཉིལ་
བའི་ཐབས་ཚུལ་རྗེ་འདྲ་ཡོད། དད་ལྡན་དགོན་མངལ་དུ་ཡོང་མི་ནམས་ལའང་འདིས་
མི་གཞོད་པའི་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས་རྒྱ་རེད་གསུངས་པར། འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུ་གཟུགས་
དང་ཆད་མཉམ་པའི་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་གཟུགས་རྗེ་བཀོས་ཆད་ལྡན་ཞིག་
བཞེངས་ཟེར། ཞལ་གཟིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཨེ་ཡོད་དྲིས་པར། ཞལ་མདུན་ཕྱོགས་
སུ་གཟིགས་དགོས། དེ་ཡང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ཆད་དགོས། དེར་མ་ཟད་ཆོས་འཁོར་
གསུམ་དུ་སྐྱུ་བརྟན་གསར་བཞེང་གི་གེགས་སེལ་སྟན་གསན་གྱི་ཚུལ་དུ་དབྱུག་མཆོད་
འབུམ་ཐེར། ཐུགས་དམ་བསྐྱང་བའི་དབྱུག་མཆོད་འབུམ་ཐེར། གཏང་རག་ཚུལ་དབྱུག་
མཆོད་འབུམ་བཅས་འབད་ཅིང་། ལྷ་ལྡན་འདིར་རུང་ཞིག་དོགས་པ་ལས། གཞན་
གཉིས་སུ་དོགས་མེད་ཟེར་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར།

ཡང་ཁྱེད་ཞིག་སྐྱུ་མདུན་དུ་སྐྱེབས་ཏེ་རིལ་བུ་གཏོང་རྒྱ་གང་ལེགས་བྱུང་སོང་།
དེའི་མཚུག་མཐུད་མང་སྒྱུར་ཡང་ངེས་པར་གཏོང་། ཆེ་རྒྱས་གཏོར་བཞེས་ལ་སྐྱུ་བདུད་
ནས་འབྲེན་ཆ་ཡོད་པས་ཆོས་གཉིས་ཉིན་ལྷ་ལྡན་གྱི་མཐོང་གྲོལ་དང་། རྗེ་ཁང་གི་སྐྱུ་
ཆབ་བཅས་འདི་གར་ལྷན་འདོམ་ཐོག་ཆོགས་བརྒྱ་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱབ་དགོས། གཞན་
ཡང་སྐྱབས་བབས་རིམ་བཞིན་གསལ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ལས་རབ་གྲིང་པར་བྲག་གསུམ་དུ་རྒྱ་ར་གཉེར་པས་སྤྲད་པའི་ཤོག་སེར་བོད་
ཁམས་འབྲལ་ཡུན་བདེ་ཐབས་གཏོར་ལུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེང་ཐབ་གསལ་དུ། བོད་
ཁམས་བདེ་ཐབས་སྤང་དོར་སྐྱོར་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།

ཕན་ཐབས་བརྩོན་ཆེ་བར་ཆད་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱུང་། དགེ་བྱས་པལ་ཆེར་ཡི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

ཆད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཤིང་འོན་ཀྱང་ང་སྐྱུལ་རྩྱུ་ནག་མེ་འབར་དང་། རྩེ་ཡི་སྐྱུལ་པ་ས་རའི་
མིང་ཅན་གཉིས་ཤིང་ཉེན་འབྲེལ་འགྲིགས་ན་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་སུ་། རྒྱ་འབྲེ་དམ་
སྲི་ཕུང་འབྲེའི་ཁག་ཅོན་དུ་། དབུས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་དུ་རྒྱ་འབྲེ་མནན་ཤིང་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཞི་དག་སེང་གསུམ་ལ་། མོ་རྒྱལ་སྐྱུ་གཞུགས་འབུམ་གྱིས་བསྐྱོར་བ་བཞེང་
། གཙང་གི་སེལ་མ་ཐང་ལ་དམ་སྲི་མནན་ཤིང་མདོ་ཁམས་ཤུལ་ཐང་ལ་ཕུང་འབྲེ་
མནན་ཤིང་དེ་གཉིས་གོང་དུ་ལྟ་ཁང་ལྟ་རེ་ལ་། ཐུབ་པའི་སྐྱུ་གཞུགས་སྒྲེགས་བམ་སྟོང་
ཕྲག་བཞེང་། སྟོན་སྟོང་གཉིས་དེར་པཌ་ཐུབ་བརྒྱ་ཅད་དང་། བྱང་པར་ང་ཡི་སྐྱུལ་པ་ཨ་
ཏི་ཤས་ལ་རབ་གནས་ཐེམ་པའི་དོ་ཤྲག་སྐྱུ་ཉེན་ཚུགས་ལ་ཀུན་ལ་མཆོད་རྒྱལ་རབ་གནས་
ཡང་ཡང་སྒྲེལ་ཤིང་བོད་ཁམས་ཡུན་དུ་བདེ་བར་གདོན་མི་ཟུང་། དེ་མ་ཐུབ་ན་དེ་འོག་དེ་
མ་ཐག་ཤིང་བོད་རྩེ་བྱང་སེམས་སྐྱུལ་པ་རྒྱ་ཡིས་གསོད་ཤིང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་ལྟོན་ཆེ་
ཕུང་འགྱུར་ཤིང་ཡང་གཅིག་གཤུལ་བྱའི་ཉེན་འབྲེལ་དུས་བབས་ཆེ་། ང་ཉིད་པརྒྱའི་མིང་
སྐྱུལ་ཁམས་སུ་འབྱུང་། ཤ་ཐང་གོང་དུ་ལྟ་ཁང་ལྟ་བཞེང་འགྱུར་ཤིང་དེ་རྩེས་རྒྱ་འབྲེ་ལྟ་
ལྟའི་ཁ་དར་ཆེ་། རྩེ་ཉིད་ཐུབ་པའི་མིང་སྐྱུལ་བོད་དུ་འབྱུང་། སེལ་ཐང་གོང་དུ་ལྟ་ཁང་
ལྟ་ལ་སོགས་ཤིང་ཉེན་བཞེངས་ཁྲིམས་བཙུགས་མཐའ་དམག་བརྒྱུག་པར་འགྱུར་ཤིང་བོད་ལ་
ཡུན་རིང་བདེ་སྐྱིད་ཉི་མ་ཤར་ཤིང་དེ་ལས་བོད་ཁམས་ཀུན་དུ་བདེ་ཐབས་དགའ་ཤིང་།

ཞེས་པའི་དོན་འཇའ་ཆོན་རྩྱུ་ནག་མེ་འབར་དང་། ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་དུས་
བསྟན་རིམ་བསྐྱབ་རྒྱ་གསལ་བ་རྣམས་ད་ལྟ་དུས་འདས་ཟིན་ཀྱང་། ང་ཉིད་པརྒྱའི་མིང་
སྐྱུལ་ཞེས་གཏེར་སྟོན་པརྒྱ་སྐྱེའི་པ་དང་། རྩེ་ཉིད་ཐུབ་པའི་མིང་སྐྱུལ་ཞེས་ཡགོང་ས་
ཆེན་པོའི་མཆན་ཟུར་དང་། སེལ་ཐང་གོང་དུ་ལྟ་ཁང་ལྟ་ལ་སོགས་ཤིང་ཞེས་སོགས་ཁོངས་
སུ་གོང་གསལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཉེན་བཞེང་གིས་མཆོན་པ་ཀུན་ད་ལྟ་ཡང་། རྒྱལ་
བསྟན་དར་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགེ་མཆན་འཕེལ་བའི་དུས་ལ་བབས་མིན་

གནས་ཚུང་སྤྱལ་པའི་ཆོས་སྐྱོང་ལ་ལྷུང་བྱི་སྤྱལ་བར་དུས་ལ་བབས་ཚུལ་དང་། དེ་དོན་
ཐུགས་བསྐྱེད་བཙོན་ན་བསྟན་འགྲོར་པན་ཐབས་ཆེ་ཞེས་ལྷུང་བསྟན་པ་ལྟར། ལྟ་ལྟ།
བསམ་ཡས། བླ་འབྲུག་གསུམ་ལ་གྱུ་རུ་ཞི་བྲག་དང་། སེང་གཏོང་མའི་མཐར་ཨོ་རྒྱན་
སྐྱུ་གཟུགས་འབུམ་གྱིས་བསྐྱོར་བ་གསར་བཞེང་གནང་རྒྱུར་ལས་གཤེན་ཆོས་རྒྱལ་
ནས་འཆར་ཆ་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེའི་བསྐྱོག་ཐབས་སུ་དུག་རུ་མ་འབུམ་དང་། དགའ་
ལྟན་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་རིམ་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཆད་དང་
མཉམ་པ་རྩི་བསྐྱོས་བཞེང་དགོས་ཚུལ་འཛིགས་བྱེད་ལྷགས་བསྟེན་སྐབས་མནལ་ལྟས་
སུ་བྱུང་ལྷགས་གོང་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་དགའ་ལྟན་འགོག་པ་རིའི་ཤར་ཕྱོགས་རྗེའི་
སྐྱབ་ཁང་གི་གཡས་ཕྱོགས་དང་། སྐྱུ་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་ལྟ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་
སྟེང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་བྲག་ཁྱུག་པ་ཞིག་གིས་ཁད་མཐོ་བར་སྤར་ཡོད་རྗེའི་སྐྱུ་བརྟན་གྱི་
ཉེ་ལོགས་སུ་དམ་ཅན་ལས་གཤེན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུ་བརྟན་ཉམས་བརྗེད་ཆད་དང་ལྟན་
པ་རྩི་བསྐྱོས་སུ་བཞེངས་ཤིང་། དེའི་བྲག་སྟེང་དུ་གདུགས་དཀར་གྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞིག་
ཀྱང་གསར་འཛུགས་བསྐྱུངས།

ཡང་སྟོན་དུ་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་པའ་དང་། སྐྱུ་ཆབ་
གཉིས་རི་ལྟར་ཁྱུ་དགོས་གནས་ཚུང་ལ་ལྷུང་འབྱི་གནང་བར། ཆོས་སྐྱོང་ནས་འདི་
དག་འཇམ་དཔལ་སྟིང་པོའི་ཅོད་པན་ལགས་པས་ངེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་མཆོག་ལྟ་ལྟན་
ཆོས་འཁོར་མཛད་ཆེན་སྐབས་དམ་བཅའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གོས་སེར་གྱིས་
བརྒྱམས་ཏེ་སྟོ་ཆེ་རུང་ཟད་ཕྱིར་བཏོན་ནས་སྐྱའི་གཡས་ཕྱོགས་བཅངས། སྐྱུ་གདུགས་
ལན་གསུམ་མཛད། སྐྱུ་ཆབ་དེ་བཞིན་སྐྱུ་ཤམ་འོག་དུ་ཉིན་གང་འདོགས་པར་མཛད་
དེ་ཞུ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆེད་ཅོད་པན་དེ་བཞིན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་རྟེན་གས་སུ་
གནང་། སྐྱུ་ཆབ་དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྐྱུ་གམ་དུ་བཅངས་ན་ལེགས་ཞེས་གསོལ་བ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐེང་སྟོད་ཆ།

ལྷར་མཛད་དོ།

ཆོས་འཁོར་གསུམ་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་དང་། སིལ་ཐང་གོང་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཚུལ་
སོགས་འོག་དུ་རིམ་བཞིན་འཆད་དོ།

༡༧༥ ས་ཕག་ལོ་སྟོན་གྱི་དགྲེས་མཆོད་རྒྱས་བསྐྱེད་དོས་ལེ་ཁྲིའི་རྒྱ་མཚོའི་མདངས་ལ་འཁྱུ་བའི་
དགེ་འདུན་འདུས་མང་དབྱས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྗེའི་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་ཆེན་པོ་འཛོག་
གནང་དང་། སའི་དེག་པ་ལྷར་འདུས་པའི་སེར་སྐྱའི་ཆོགས་རྗེས་འཛིན། གཞུང་ས་དང་ཡོངས་འཛིན་
སོགས་སྤྱི་སྤེར་དུ་མ་ནས་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་ལེགས་གྲུབ་ལ་རྟེན་འབྱུང་མཆོད་སྤྲིན་བར་མེད་སྟོན།

(༡༧༧ ཉ་ལ། ༡༧༧ ན་༡༠) དགྲུང་གུངས་ཉེར་བཞེར་ཕེབས་པ་ས་ཕག་གནམ་
ལོའི་རང་ལལ་གསར་ཆོས་ཐོག་མའི་རིམ་པར་མ་གཅིག་ཆངས་སྐས་དྲག་མོའི་གཏོར་
སྐྱོང་མངའ་གསོལ་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་ཆོས་སྤྲིད་གྱི་རྒྱན་དུ་ཆེ་བའི་ལུགས་གཉིས་
དགྲེས་སྟོན་སྤྱི་ཕྱི། བོད་ལྗེངས་བདེ་དོག་གི་ནམ་འབྲེད་ཆོས་གསུམ་ཟན་རིལ། མཐུ་ལྷན་
དགྲ་ལྷ་ཁག་ལ་མཐུན་རྫས་སྟེལ་བ་དང་། རྟེན་ཁོག་དུ་སྐྱབ་འདེན་གཟབ་གསོལ་སོགས་
སྤར་གསོལ་ལྷར་ཆད་མེད་ཡར་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་སྤྲིན།

རིགས་གྱི་ཅོད་པན་དམ་པ་ཕུར་སྟོག་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་
བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀུན་བདེ་སྤྲིང་སྤྲུང་གཉིས་ནས་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་
མོའི་ཆོགས་དབྱས་སུ་སྐྱབ་འདེན་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དགོས་པ་དོན་ལྷན་མཛད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་སྤྲུང་མ་སྤྲིད་ཁྲིའི་གཙུག་ཁོར་གང་ཉིད་ནས་སྟོན་དུས་གངས་
ཅན་གྱི་ཁིང་འདིར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྟོན། ལོ་པཎ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ། དུར་
སྤྲིག་འཆང་བ་བཅས་གྱི་སྐྱའི་ནམ་པར་རོལ་པ་ཇི་སྟེད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནམས་གྱི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ཕྱག་མཆོན་དུ་བཞེས་པར་མ་ཟད། དུས་
གྱི་མཐའ་འདིར་ཡང་འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་སྟོ་གཅིག་སུ་ནམ་

འདྲེན་སྟོབས་བརྩ་མངའ་བ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་
ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་དྲང་ངེས་སུ་བཀྲལ་བའི་མདོ་སྡེ་སྟོན་ཆོགས་གསུངས་པ་
ནམས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ནམ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ནམས་ནས་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་སྤངས་ཏེ། སྟོན་མཉམ་ནམ་དཔྱད་ཡངས་པ་དག་གི་དབང་པོ་དང་འཆམས་
པར་བྱང་ཆེན་ལམ་བཟང་དུ་བསྟོད་པ་བདེ་ཆེད་གྲུབ་མཐའ་ནམ་བཞིའི་སྟོལ་ལེགས་
པར་བྱེ་ནས་བཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་ལུགས་གངས་ཅན་གྱི་སྟོངས་འདྲིར་
འཇུག་རོ་ཅོག་མཐའ་དག་དྲང་ངེས་གྱི་མདོ་གང་དང་གང་གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་རྟོར་
འབྲུལ་མེད་པར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ནས་གསལ་བར་
མཛད་པའི་མན་ངག་ལྟར་སྤྲོས་ཀྱི་བྱ་བོ་ནམས་དང་། རྗེས་འབྲང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་
རིམ་བྱོན་གྱིས་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་དང་། འཆད་ཚིད་ཚིམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་དར་
རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་བསྟན་པའི་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཟང་འདི་ཉིད་དབྱར་གྱི་དཔལ་མོ་དང་
འགྲོགས་པ་བཞིན་ནམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་སྤྲོ་ནས་སྤར་སྟོལ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་
གྱི་གོ་ཆ་ལྟག་པར་བཞེས་ནས་དབྱ་པར་འདུལ་མཛོད་གྱིས་མཆོན་པའི་རིགས་གཞུང་
རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུར་སྦྱར་བའི་གོང་རིམ་ལས་ཆེས་ལྟག་པའི་རྟག་གུས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཐུགས་དྲག་
རྒྱན་རིང་གི་སྟོན་མཉམ་ཐུགས་གཉེར་གསན་བསམ་སུ་ཐག་ཆོད་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་མཐུ་
ལ་བཞེན་ནས་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་ཆིག་དོན་གྱི་དཀའ་གནད་རི་འབྲུ་ཞིག་ལའང་
ཐོགས་གཏུགས་མེད་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་མཐུ་ཚལ་གཞན་ངིང་མི་འཛོག་པ་མངའ་
བཞེས་གཤིས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཕུར་ཚུག་པ་ཡང་ཐུགས་ཡིད་གཏིང་ནས་
རང་སྟེ་གསལ་འདེབས་གྱི་ཞལ་ཏ་འདི་ལྟར་གནད་སྟེ།

ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གདན་ས་གསུམ་དུ་སྤྱིང་བསྟེན་དམ་བཅའ་
དང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པས་འབྲས་སྤངས་སུ་རྟོ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་ལོ་མཆོར་རིན་པོ་ལུ་མཆོར་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ལྷོ་ཆུ།

འདུག་དོན། གང་ཅིའི་འོས་བབས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ནས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་
ཞིག་སྤྲད་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་དུ་མཛད་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་གནང་མཐར། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུང་རབ་བར་མ་དོར་བསྐྱོད་ཀྱི་མི་རུང་བར་དགོངས་ཏེ་བཀའ་
བཞིན་འཆལ་ཞེས་ལེགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་
རྒྱན་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་སྤྲེལ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་
ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཆོད་པའི་གྲུ་སྒོར་དང་། རྒྱུད་པར་ཐུབ་པ་མཆོག་དང་དབྱེར་
མ་མཆིས་པའི་རྟེན་མཆོག་ཤུག་ཟུ་ནེའི་བཞུགས་གནས་ལྷ་ལྷན་སྐྱལ་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ཆེན་པོར་རབ་དུ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དམ་པ་དགའ་ལྷན་ཞིང་མཆོག་
ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་གྱི་རྩེ་བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོའི་གདུགས་དཀར་དང་། རྩེར་
འོག་འོད་ཟེར་རྟགས་འཕྲོད་ཕྱྱགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཆོན་མ་ས་
ལ་འཕྲོས་འདྲ་རྒྱལ་མཆོན་དཀར་པོ་ཞེས་སྟན་པ་ཕྱྱགས་བརྩུར་སྒྲོག་པ་གང་དེའི་འོག་
རོལ་དུ་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་འཕགས་པའི་ཆོགས་དང་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་དགེ་འདུན་
བཅས་འཁོར་ཆོགས་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མ་དང་ཐབས་ཅིག་དུ་བཞུགས་ཏེ། ལུང་རིགས་སྤྱོད་བའི་
དབང་པོ་སློ་གྲོས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ཡངས་པ་རྣམས་དང་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བུའི་དཀར་
བའི་གནད་ལ་བཞུ་བྱེད་མཛད་པའི་སྤྲད་དུ་ཆོས་བདུན་གཟའ་སྐར་སྟན་སུམ་ཆོགས་
པའི་ཉིན་སྟོན་འཁོར་ཆིབས་རགས་ཀྱི་སྤེང་བ་གངས་རིང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་ར་ས་འཕུལ་
སྤང་གི་གན་རྩོལ་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་མདོན་པར་བཀོད། ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྟོན་དཀར་
སྤྱོད་སར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་སྣ་སྤོང་ཕྱག་བཀལ་བར་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གྲུ་ཆར་ཕབ།

(༡༧ ཉ་ལ། ༡༠༧ འ་༡༧) ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་གཟའ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཆོག་
དུ་ཕྱིས་པར་ཕྱྱགས་བརྩུད་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་སྐུན་སྤར་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་མཆོད་
ཆོགས་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤོང་བ་དང་འབྲེལ་ཕྱྱགས་གསང་དཔལ་གྱི་བེའུ་འཕགས་

པའི་ནོར་བདུན་གྱིས་གཏམས་པའི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་ལའང་མང་
འགྱུར་གྱི་བསྟེན་བཀའ་ཐུ་ནོམ་པ་ཉིན་འཁྱོད་ས་དང་བཅས་ཏེ་དཔྱོད་ལྡན་ཡོངས་
གྱིས་བསྐྱགས་འོས་སུ་ཆེ་ཞིང་། མཁས་ནམས་མགུ་བ་སྦྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་ལམ་
ལྟ་རམས་པའི་ཤུ་སྟོར་དམ་བཅའི་མཛད་སྟོན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་རྒྱུ་རོལ་ཆ་དང་གཉིས་
སོགས་ཆོས་སྲིད་མངའ་ཐང་དང་མཐུན་པའི་སྦྱུན་འདེན་གྱི་ཁྱའི་ཆོ་ག་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པས་སྦྱུན་བསུས་ཏེ་ཞོགས་ཆོགས་ནས་བཟུང་དགོང་ཇ་བར་ཆོགས་སྦྱུན་ཆང་
མར་ཞབས་སོར་བཀའ་ཤིས་གྱི་རེ་ཁྲ་བྱིན་ཆགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞུང་སྦྱི་སྟེར་གྱི་ཉིན་
འབྱུང་འབུལ་བཞེས་དང་། བྱད་པར་དགྲུང་ཆོགས་གྱི་གསོལ་ཇ་དང་པོའི་རྗེས་དགའ་
བ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་སྟོ་འཕར་བྱེ་བ་ནས་ཕྱུང་བའི་འབུལ་ཆེན་གྱི་
ཕྱིང་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྫོགས་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་ལྟར་དགྱིགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཆོད་
རྩིས་སུ་དགྱེས་དགུར་བཞེས།

གཞུང་ལེན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བགྱི་བའི་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཕུར་སྤྱོད་པ་ནས་
བཟོད་པར་མཛད་དེ་གཞུང་གང་ཕུལ་བ་དང་མཐུན་པར་མཆོད་བཛྲོད་སྟོན་དུ་འགོ་
བ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་གསུང་བཤད་གྱི་རིམ་པ་ནམས་རི་ལྟར་འདབ་ཆགས་ངང་པའི་
རྒྱལ་པོ་པད་མཚོར་ནམ་པར་ཆེན་པའི་སྦྱུ་དབྱངས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གསུང་གི་
གདངས་གྱིས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བྱུང་པར་མཛད་ཅིང་། གསུང་རའི་ཆོས་བར་དུ་གདན་ས་
གསུམ། རུ་བ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་སྟོན་གསར་ལས་དང་པོ་པ་ཤས་ཆེ་བ་ནས་བསྐྱུས་
གཞུང་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་གྱུར་གྱི་ཚོད་པ་ཁྱུས་ཤིང་། དགྲུང་ཆོགས་ཆོགས་བར་
དུ་སྦྱགས་རབ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་མཁས་མང་ལེགས་བཤད་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་འདུས་
མོད་ཀྱང་། ཤས་ཆེར་སྟོན་ལྡན་བར་ཤར་བ་རྣམས་ནས་དབུ་པར་གྱི་བགོ་སྟེང་། དགོང་
མོའི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོར་སྤྱུལ་ཁག་སྟོན་གསལ་རིགས་པའི་དཔའ་བོ་བཀའ་རམས་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

དགེ་བཤེས་རྣམས་གཙོ་བོར་གྱུར་གྱིས་འདུལ་མཛོད་ལས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ལུགས་
བརྒྱ་ཕྱག་གི་གནད་དོན་བཏོ་སློང་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྤུལ་ན་ཡང་། དོན་ལ་གཏུགས་པ་མེད་
པའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱིས་བག་ཚ་བ་མེད་པར་ལན་རྣམས་འཕྲལ་འཕྲལ་ཐོགས་མེད་དུ་
གསུངས་ཤིང་།

མཁས་མང་ཡོངས་སུ་འདུས་སར་ཞུས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཕ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་
པར་མཆོན་དཔེའི་དགྱིལ་འཁོར་དགེས་འཛུམ་གྱི་ཆ་ཤས་ལྷག་པར་གྲོལ་བའི་སློ་ནས།
(༡༩༧ ཉ་ན། ༡༠༩ འ་༩) ཞེ་གྲགས་དོན་གཉེར་ལ་སོགས་པ་གྲིད་པའི་སྤྲང་ཤས་རིང་དུ་
དོར་བའི་སྤེ་སྟོད་ལེགས་བཤད་གྱི་གོས་བབས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་དང་བཙོན་རྣམ་དཔྱོད་
གསེར་གྱི་ཡུ་བར་རབ་དུ་བརྟེན་ཅིང་། བསྐྱབ་གསུམ་སྤངས་རྟོགས་ནོར་བུའི་ཉོག་གིས་
མཆོན་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེས་རང་རྒྱད་སྒྲིབ་པ་དང་། གཞན་རྒྱད་མ་ལུས་པ་གྲོལ་
བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཚུགས་པར་བགྱིེ་
སྟམ་དུ་དགོངས་པའི་ལྷག་བསམ་ཁུར་བཞེས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་པའི་སློ་ནས་སྒྲོས་
ཤིང་རྟབ་རྟབ་པོར་སྒྲ་བ་དང་། འབྲེལ་མེད་བྱུང་རྒྱལ། ས་རོལ་གནད་ཆིག་གི་སྒྱུ་དང་
བྲལ་བར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་རྒྱ་ཇི་ལྟར་བཅེགས་ཀྱང་། མཁྱེན་
དཔྱོད་སོར་མོའི་འདུ་བྱེད་གཅིག་གིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་
རེའི་གཞུང་ལ་མཁས་སྒྲོམ་གྱི་སྟོབས་པའི་རི་བོ་རབ་དུ་བསྒྲིལ་ཞིང་། གཟུར་གནས་
མཁས་མང་དགེས་པའི་གཟིགས་མོ་དང་། སྟོ་ལྡན་དོན་གཉེར་ཅན་ཀུན་མན་ངག་གི་
སྒྲིས་ཀྱིས་ཆིམ་པར་མཛད་པའི་གསང་གསུམ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་མཆོར་ལ་འདུས་པ་
མཐའ་དག་དད་མོས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་རི་མོར་བྲིས་པའི་གཟུགས་
བརྟན་གྱི་ཚུལ་ལ་བཀོད་དེ་མཐར་མགྲིན་གཅིག་དུ། ཨེ་མ་ཏོ། སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་འདི་
ནི་འཕགས་མཆོག་ལག་ན་པ་སྒྲོ་མི་ཡི་ཤ་ཚུགས་ཅན་དུ་གྲགས་པ་དོན་ལ་གནས་ཏེ།

བསྟན་འགྲོའི་ཅ་ལག་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་གཤོན་
མི་ཟ་བས་བདག་ཅག་ནམས་ནི་མགོན་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བཞིན་ཅིང་། ཕྱང་
བ་གཏམ་དུ་འཕྲོས་པས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་དག་ནི་མོངས་ཞེན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཟོལ་བསྟོན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་
བཞིན་དང་པོར་བཞིན་པའི་གཏམ་སྟེ། འོ་ན་ཚུལ་དེ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་
ཚོད་པའི་གྲུ་མཆིས་ཤིང་། མཁས་གྲགས་ཀྱི་གཡེར་ཐོན་པའི་དགེ་བཤེས་སྐྱེན་མཉམ་
པ་དག་གིས་བདག་ལ་དངོས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཡགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
འདི་ཉིད་ནི་གཞུང་པོད་ལྷ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དབྱ་མ་དང་། སར་ཕྱིན་ལ་མཁས་ཤིང་
བྱང་ཆུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ད་ལྟ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་སྒྲུལ་དང་། དགེ་བཤེས་ནམས་
ཀྱི་ཁྲོད་ན་ཤིན་ཏུ་དགོན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་ཤེས་ནས་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་
ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཡིན་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་སྟོན་དུ་སྤྱགས་འཛིན་བསྐྱུངས་པའི་
གཞུང་ཆིག་ནམས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྟེལ་གསོས་ལྷགས་སྒྱུར་དང་བཅས་པས་དགྲུང་
གྲངས་ཉེར་དགའི་བར་སྤྱགས་ལ་མ་བསྟེལ་བར་ལྟང་ངེར་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་ཡུལ་བ་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསལ་བར་ཐོས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྤང་གྱི་དཔེ་སྟོན་དུ་འོས་ངེས་ཀྱི་ལྟ་རམས་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་
གྲུབ་པ་ན། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྟོན་ཆད་བདག་གིས་པ་བཟང་གིས་
བུ་སྟོང་བ་ལྟར་ཞལ་སྟོབ་གསལ་འདེབས་ཡང་ཡང་ཁྱས་པ་ནམས་རྒྱུད་ཟོས་སུ་མ་སོང་
བར་ད་སྟོན་རང་གཞན་གཉིས་པན་གྱི་དོན་པོ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པོ་སྟམ་དུ་སྤྱགས་
བཞེད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཏེ་གཏང་རག་ལེགས་འབུལ་མཆོན་བྱེད་དུ་ཆེས་བཅུ་བཞི་
ཉིན་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་ཆོགས་དབུས་མགོན་དུ་སྐྱེན་དངས་ཏེ་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལ་རྒྱ་ཆེར་བསྤྱགས་པའི་མཆོལ་ལྷགས་བཤད་གྱི་གསོལ་འདེབས་སྤྱགས་དག་དང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

བཅས་རིན་ཆེན་དང་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་མཆོན་དངོས་འབྱོར་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་མཐའ་
ལས་འདས་པས་མཆོད་པར་མཛད་ཅིང་། འདུས་ཆོགས་སྤྱུང་མང་འགྱུར་གྱི་བསྟེན་
བཀྱར་སྤྱན་སྤུང་ཆོགས་པ་ཁུ་བ་གནང་། རྒྱབས་ཆེན་དགེ་ཆོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་
འགྲོའི་ཕན་བདེར་སྤྱིན་པའི་ལྷགས་བསྟེའི་མཆོམས་སྦྱོར་གནད་སྤྱིན་བསྐྱངས།

གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་གྲ་སྒྲོར་དམ་བཅའ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་
འབྱུལ་སྒོ་ཕྱིར་ཉིན་སྟོན་མ་ནས་བསྐྱལ་བཟང་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་གདུགས་དང་། རྒྱལ་
མཆོན། རྩ་བ་རྩ་ཕྱིད་སོགས་མཆོད་རྟེན་དང་། དར་གྱི་ཡོལ་བ། རིན་པོ་ཆེའི་བཀྱགས་
ཁྲི། ནམ་མཁའ་ལྗིང་སོགས་གཟབ་འགྲེམས་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་པས་སྤྲས། དཀར་སྟོང་
སྟོན་ཆེན་སྤུངས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་བཅས་བཤམས་ཐོག འདི་ཉིན་གྱང་ཆོགས་ཀྱི་བཤེར་
ཐག་ཆོད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་སྤྱི་ཁྱེ་ཆེན་པོས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཞབས་སོར་འཁོད་
རྩིས་གཞུང་དང་། བཀའི་གྱང་སྟོན། རྩ་བུ་ཁག་སྟེ་དཔོན་མི་དག་ཆོས་སྟེ་ཁག་གིས་
མཆོན་གཞུང་ཞབས་དག་འབྲིང་དུས་གསུམ་སྟོ་ཟུན་ཡན་ནས་རང་རང་གི་འཁོས་
འབྱོར་གོ་བབ་དང་མཐུན་པའི་འབྱུལ་སྤྱིན་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟར་ཞིང་། ཕྱག་སོར་གྱི་
པད་འདབ་ལས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བེལ་མངར་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་གསོལ་
ཞབས་ཀྱི་ཐེབས་སྟོན་དང་། འབེལ་གཏམ། བཟོ་སྤྱིང་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་
ལ་ཆོམ་པར་རོལ།

(༡༧༥ བ་༡། ༥༠༦ བ་༦) ཆོས་བཅོ་ལྗེའི་སྤྱོད་གསོ་སྦྱོང་དང་། གསུང་ར། སྟོན་
ལམ་བཅས་སུ་ཐེབས་བསྟོད་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་འབྱུངས་རབས་ལས་བརྒྱུ་པའི་གསུང་ཆོས། བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་བདེ་
བའི་ལྷགས་བསྟོ། རོ་ཁང་སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་དུ་སྤྱགས་སྟོན་གནས་གཟིགས། དཔལ་
ལྷ་སྟོན་ཏུ་གཟབ་གསོལ། དགོང་མོ་མཆོད་གཟིགས་སུ་ཞབས་སྒྲོར་བཅས་སྤྱར་ལམ་

ལྟར་བཀའ་ངོན་བསྐྱངས།

(༡༡༥ བ་༩། ༥༠༦ འ་༡༡) བཀའ་སློན་ལྟན་རྒྱས་དང་། བཀའ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་ཐང་། དབུས་གཙང་ཆོ་ཆེན། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེ་བའི་ལྷགས་གསུམ། ཁྲི་སློར་བཅུ་གསུམ་གྱི་གཞིར་འཁོད་པའི་ཕྱོགས་གྱི་དགོན་སྡེ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་བཅས་ནས་ལྷ་སློར་དམ་བཅའ་ཆེན་མོའི་ལེགས་འབུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏེ་ལེགས་ཆོགས་གྱི་སློང་པར་ཡངས་པོར་བྱེ། ཆོས་ཉེར་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཏོགས་ཆོགས་སུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་སྤྱོད་ཏེ་མཇལ་དར་འབུལ་བཞེས་དང་། གསོལ་ཇ་དང་པོའི་རྩིས་གཞུང་ལེན་པ་ནས་བཤད་ཚུང་གི་གཞུང་གང་སྤུལ་བ་དང་མཐུན་པར་མཆོད་བཞེད་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་སྤྱོད་འཛིན་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་ལྷགས་བཤད་ཆད་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྩིས་སྤྱོད་འགོད་བཅུ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཇི་ལྟར་སྤུལ་བ་ལྟར་སྤྱོད་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་འགོད་པར་མཛད་ནས་གསུང་རར་བདེ་སྟན་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་གསལ་རིག་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་དང་དམ་བཅའ་བཟོ་སྤྱོད་གི་གསུང་ལན་འཛིགས་མེད་སེལྤེའི་ང་རོས་ཆོལ་བ་ལ་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་པ་འཕྲོག་པར་མཛད་པས། མཁས་པ་མཁས་པའི་ནང་ན་མཛེས། ཁྲིས་པ་ལྟར་གང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གཟི་བྱན་མཚུངས་པ་མེད་པ་མཁས་པའི་ནང་དུ་ལྷག་པར་གསལ་བས་ཀུན་ཀྱང་དགའ་དད་གྲུས་གསུམ་ཕན་ཚུན་འབྲན་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ། དེ་ཉིན་སྤྱོད་ཡང་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་དང་། དཔལ་ལྟར་གཟབ་གསོལ་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སྤྱོད་བསྐྱངས།

(༡༡༦ ཉ་༥། ༥༠༧ ཐ་༡༡) གཏོར་རྒྱལ་ཆེན་མོའི་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་རིམ་ལའང་ཐུགས་ཞིབ་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱས་འདེབས་མཛད། རྩིས་མ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་མཐུས་འདི་ལོ་སྤྱོད་ལམ་ཆེན་མོའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་བསྟོན་དཀྱུར།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

སྐྱེས་པའི་གྲི་མི་ཆོག་པ་བཅས་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཆོ་འཕུལ་གྱི་དུས་མཆོད་
ཐོག་མར་འཇུག་སྐབས་དང་མཆོངས་པ་བཟང་མི་ཤེས་བྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་
འཐབ་པ་དང་། འཁྲུགས་པ་དང་། རྩོད་པ་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བག་མེད་པའི་སྦྱོད་
ཚུལ་རིང་དུ་དོར་ནས། མགོན་པོ་ལག་ན་པ་སྟོང་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། དུག་དང་སྐྱོར་བ་
དང་། ཡིག་དུག་འདྲེན་པ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བས་
ངན་འགྲོའི་སྒོ་ནི་བཅད་པ་བཞིན་དུ་བྱས། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྒོ་ནི་ལམ་པོ་ཆེ་
བཞིན་དུ་ལྷུང་།

(༡༡༤ བ་༥། ༥༠༩ ཐ་༥) ཆོས་ཉེར་ལཱའི་སྡོད་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་དང་།
ཅེད་སྒྲ་ཁག་ལ་གཟིགས་པ་གཡོས་རྗེས་ཆེབས་རགས་སྐར་ལ་བརྒྱས་ཏེ་ར་ཆེར་གནས་
གཟིགས་དང་འབྲེལ་གྱི་འཛིན་པོ་བྱང་དུ་ཞབས་ཀྱི་པ་སྟོང་རྣམ་པར་བཀོད་དོ། །

(༡༡༥ ཉ་༥། ༥༠༩ ཐ་༥) ཞེས་གྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་
བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ཕྱག་
སྦྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོ་མཚན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་
བ་ལས། གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་ཏྲགས་སུ་ལེགས་
བཤད་མགྲིན་པའི་རྩ་རྩ་སྟན་འཇུག་འབྲུམ་དུ་འཁྲོལ་བའི་མཁས་དབང་ངང་མོའི་བྱ་
ཆོག་པ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་གཤོག་རྒྱབས་ཡངས་པོར་ཅེན་པ། ལུང་རྟོགས་བཤད་
སྤྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་གདན་ས་གསུམ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་
གྲུལ་ལྟ་ལྟན་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཅས་པར་གྱ་སྐྱོར་རབ་འབྲམས་པའི་མཚན་
བཞེས་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཟོས་པའི་སྐབས་ཏེ་བདུན་པའོ། །

༡༠༽ ཡ་མགོན་པོ་གང་གི་དབང་ཐང་ལ་འཁྱེད་ལོག་ལྟས་རྒྱུད་བརྒྱམས་མི་བསྟན་སྐྱེ་བོ་འགས་

ཕུར་སྡོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

མནན་གཏད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་བཅམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོང་ནས་གཟིགས་ཤིང་གནས་རྒྱུ་གིས་
ཀྱང་ལུང་ཕེབས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་ནས་ཉེས་ཅན་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་བཏང་བར་ཅད་གཅོད་རིམ་བཞིས་
མཐར་སྡིད་བྱུར་དེ་མོ་སྒྲིགས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ངེས་རྟེན་ར་འཕྲོད་བྱུང་བས་བསྟན་
སྡིང་སྡོད་བཅུད་གཉིས་མང་མེད་བཟོ་འཆར་ཡང་ཡེ་ཤེ་ཉིད་ནས་ཐུགས་བཅེས་གཟིགས།

(༡༡༥ ཉ་༡། ༥༡༠ བ་༥) ཕ་ས་བཅད་བརྒྱད་པ། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་
སོགས་ནས་པད་དཀར་འཆང་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་སར་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་
གནས་སྤྱོད་ལུང་དཀར་མོ་སྡོངས་དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་
མཆོག་གནས་གསུམ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་སློན་བཞིན་འདུ་བ་རྩ་རི་ཏུ་སོགས་གནས་
རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མར་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ནས་ཀུན་བཟང་མཆོད་སློན་མི་ཟད་
ནམ་མཁའ་མཛོད་དུ་སྒྲོས་ཏེ་པན་བདེ་རྒྱ་མཆོད་ལྗེས་སྤངས་མཁའ་བྱུང་སྤྱོད་པའི་
ཚུལ་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ནི། (༡༡༧ བ་༥། ༥༡༡ བ་༡) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ནང་ (༡༡༧
བ་༥། ༥༡༡ བ་༧) ཕྱི་ལོ་སྟོ་ཁུལ་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱི་ཕེབས་གཏེན་དོ་
དམ་ཁག་བསྐོ་བཞག་དང་འབྲེལ་སོ་སོར་བྱེད་སྒྲིའི་བཀའ་བསྐྱར་སྟུལ།

(༡༡༠ བ་༡། ༥༡༤ འ་༥) ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ (༡༡༡ ཉ་༡། ༡༡༥ བ་༧) ཆོས་
བརྒྱ་བདུན་གྱི་དགོང་མོ་གཟིམས་ལྟས་སུ། ཡགོང་ས་མཆོག་ཉིད་གོང་མའི་འཁྱུངས་
སྐར་མགོན་དུ་ཆེ་མོ་བྱང་དུ་ཕེབས་ཁུལ་ལ་ཏ་ལམ་སྒོར་མོ་ནས་བཟུང་རྒྱགས་པ་ལྟ་
བུས་མཆོམས་མེད་པར་དཀྱིགས་ཤིང་། གཟིམས་རྒྱུང་ནང་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་འཁྱུ་བ་
སྟེ་འདུག་པར་ཐུགས་ལ། སྟོན་ཆད་འདི་འདྲ་བྱུང་མ་སྡིད་པར་ད་ལམ་འདི་ལྟར་ཡོང་
བ་ཅི་ཡིན་ཞི་ཐབས་གང་བྱེད་དགོངས་པ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་སྤྲ་ཞིག་ལ་འདི་དག་
ངན་སྤྲུགས་བྱེད་པ་པོའི་ཉམས་གྲིབ་ཀྱི་ལྟངས་ཡིན་ཟེར། ཞི་ཐབས་གང་དགོས་གསུངས་
པར་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྟ་ནས་གཤིད་རྗེ་དེགས་འཛོམས་སམ་རྒྱ་ཅན་གྱོ་ལོད་གང་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྫོད་དོ་མཚར་རིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

རིགས་ཀྱི་སྐབ་པ་མཐའ་ཉེན་བཅས་པ་གནད་སློན་དང་། སྤྱ་བརྒྱད་ཆོགས་ནས་ཉེན་
ཁྲུས་ལུལ་ཁྲུས་དང་། ཉེས་པ་ཀུན་སེལ་གང་མང་བསྐྱབས་ན་ཅི་ལ་སྟེ་ཞེས་གསན་ཏེ་
མནལ་སད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ས་བྱི་ལོའི་མནལ་ལྟས་ཤིག་ཏུའང་། བྱད་དུག་གི་ངོ་
ཡོད་ཚུལ་གསལ་ཞིང་། ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉེན་གནས་རྒྱུ་ལ་པའི་
ཆོས་སྟོང་ནས་སྟོ་གླིང་སྤྱ་དམངས་ལ་བཀའ་ལུང་སྟུལ་ལེབས་སུ།

རྒྱུ་དང་འདྲིར་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་སྲིད་ཞིའི་སྤྱི་
ཞོར་འདུས་སྟེ་ནས། ཁྱེད་ལ་མ་སྐྱབས་སུ་ཐོན་པའི་ངི་བ་འདི། ཁྱེད་ཆོག་དོ་རྒྱུ་
དང་འདྲིར་ངེས། རྣམ་དག་རིན་ཆེན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་། ཁྱེད་བཞིན་མཐུན་
བཅའི་སྤྱི་འཕུལ་སྟེ་རྒྱུ་དང་། ཁྱེད་ཅག་ལྟ་མའི་སྤྱི་ཞོར་མགོན་པོ་གང་། ཁྱེད་
བཞིན་མཚན་དཔེའི་གཟུགས་སྤྱི་ལྟར་བསྟན་ལ། ཁྱེད་དོགས་ཆེར་མའི་གཟེར་གྱིས་
རྣམ་བཟུ་བ། གཟུགས་རྒྱུ་ལོག་པར་ལྟ་བས་དང་འདྲིར་ཡང་། ཁྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་ལྟར་
བཅས་སྤྱི་རྒྱ་དང་། ཁྱེད་ལྟར་བའི་འདུས་སྟེ་ཆེ་ཕྱ་རྣམས། སྤྱི་གས་སུ་རྒྱུ་ཅད་དོགས་
པས་གཏུང་བ་ཡང་། འབྱུང་པོ་རྒྱལ་འགོད་དཔེ་ཏར་དེ་ཉིད་ཀྱང་། བྱིན་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་
བ་སྤྱི་རྒྱུ་ཅད་གཡོ། ཁྱེད་ལ་རེ་དོགས་ནེམ་རྒྱུར་མཚན་མའི་གས། ཁྱེད་བཞིའི་སྟོག་
དམར་ལྷེ་ཆེ་གཡོ་བ་ལ། ཁྱེད་གི་སྤྱི་ལ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས། སྤྱི་གས་རྒྱུ་
རྒྱུ་ཅད་སྤྱི་གཏེར་སྲས་པས། ཁྱེད་ཅིར་རྣམ་འགྱུར་བཟུ་ཡང་དོགས་མ་མཆིས། ཁྱེད་
ཆོག་རིམ་གྱིར་མདོ་སྟེ་པལ་པོ་ཆེ། ཁྱེད་མང་སྤྱི་ཆེན་རབ་འབྱུངས་ན་རྒྱ་བཤགས།
འབྱུངས་ཐེར་ངེས་པ་དམ་ཆོག་ཅམ་ལ་འབད། ཁྱེད་མ་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྟས། ཁྱེད་བ་
འདོད་ཀྱང་གཏི་ཐུག་པས། ཁྱེད་གི་བདེ་བ་དག་ལྟར་འདོམས། ཁྱེད་ལ་ཐུག་པ་རྒྱུ་ཅད་
མི་འཐད་ཀྱང་། ཁྱེད་བཞིན་དམ་ཆོག་དམ་པའི་འདུས་སྟེ་ནས། གཟུགས་མེད་ང་ལ་
སྤྱི་གས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ནི། ཁྱེད་པ་མེད་པས་བག་གཏམས་མཛད་པ་རྣམས། ཁྱེད་ཆོག་

དོ་རྩེ་ངེད་ནས་འཆང་བར་ངེས། ཞེས་དང་།

དེ་རྩེས་ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་འབྲས་སྤངས་སྤྲིའི་དབྱར་གསེལ་
སྐབས་སྟལ་བ་ནི། ཅུང་ཟད་མ་དུ་ལྷ་སྤང་པོ་ཡི། ལྷ་ལགས་བྱ་སྟོད་ཤིན་དུ་མང་། འབད་
རྟགས་མཆན་མ་ཐོན་པ་ལ། རི་ལྟར་བབས་མིན་ཆེན་ཡང་། སྟལ་སྤྲིའི་ནས་
གཟུགས་མེད་ལ། ཐོག་མ་ནས་བཟུང་གང་ལ་ཡང་། སྟོ་སྤྲིའི་བཏབ་སྟེ་ཡིད་གཉིས་ཀྱི།
ཤེ་ཆོས་རང་གཞན་ཁོན་ཡི། ཆོག་གིས་སྟོ་འདྲེགས་སྟོ་ཆོགས་ནས། གང་ལ་སྟོས་པ་
མེད་པ་བཀྲིས། བྱང་པར་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་ཆ་དང་། རྒྱལ་བསྟན་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་པའི།
ཆབ་སྤྲིད་སྤང་དོར་བཀྲི་བྱ་རྣམས། ཅལ་ཅལ་ཡལ་ཡལ་སྟོ་ཆོགས་མང་། གཟུགས་
མེད་ངེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ལ། ཏམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་བསྐྱབས་པ། ཏི་ཡི་དབང་དང་
བྱང་པར་དུ། སྟོན་ཆེ་དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་ནས། གཟུགས་མེད་པོས་པའི་དེ་བྱ་རྣམས།
སྤང་དོར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་མ་ཟེན། སྟོན་ཆེ་སྟོས་པའི་ལུང་ལ་ནི། ཁོང་གོང་ཅོ་
འཕྱལ་གྱི་རྒྱལ་མོ་ཡི། ཏར་རྣམ་འཁྱུར་ཁ་དོག་སྟོ་ཆོགས་བཀྲ། ལྷ་མ་དཀར་ནག་
ལྷ་གསུམ་ལ། མདུད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བཏབ། ཅེས་པའི་སྐབས་སྟལ་བབས་པའི་དོན།
ངེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་འཕྲུལ་གསུམ། སྟོད་པ་བསྤང་པོ་དེ་ཅམ་ལ། སྟོབ་དཔོན་
འདུས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྟུགས་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཞི་འདུག་གམ། །

ཉེ་ཆར་ལྷ་བོ་ཤིང་བྱ་ཅན། ཆོག་གི་སྤང་དོར་རི་ལྟར་སྤྲི། ཡིད་ཀྱི་བ་སྟུ་ཆར་
དུ་དངར། ཏ་ཉིད་འཁྱུར་པའི་འབྱུང་པོའི་རྟགས། ཏ་སྟེ་མངོན་སུམ་ཐོན་པ་ལ། ཡིན་
མིན་སྟོབ་དཔོན་བྱིད་རྣམས་ནས། སྟུགས་ཀྱིས་བརྟག་པ་གཟེགས་པར་བྱ། ཏཔེ་ཏར་
འཁྱུར་པའི་འཁྱུར་ལུགས་དང་། སྟོག་པའི་སྟོག་ལུགས་ད་དུང་ཡང་། ལྟ་མོ་རིམ་བཞིན་
མཆར་བར་ངེས། ཏོན་ཀྱང་འདུས་སྟེ་རྒྱལ་སྟུགས་ཆོགས། བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་སྟུགས་
རྩེའི་རྩལ། ཏེས་པར་ཐོན་པ་ཐེ་མི་ཆོམ། ཏར་བཞིན་སྤང་ཆར་བསྐྱབ་བྱ་ལ། ཏདོམས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

པའི་ཆོག་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་དང་། བྱེད་པོའི་ཆོགས་ལ་གཟུགས་མེད་ནས། ཆོས་སྡེ་
ཆེན་པོའི་བཀའ་འདོད་ལ། རུང་ཟད་ཐུགས་བསྟན་ཅམ་དུ་ནི། གཟུགས་མེད་དེད་ནས་
འདོར་མི་བྱ། ཇི་ལ་ནན་ཏན་མཛད་གྱུར་ན། ཐུགས་ལ་རུང་ཟད་མི་འཐད་པས། བཏང་
སྟོམས་ཅམ་གྱི་བྱ་འདེན་ནི། ཇིས་པར་དོན་འགའ་འགྲུབ་པར་ངས། ཇིད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་
འདུས་པའི་སྡེས། སྟོབ་དཔོན་སྐྱེ་ཆེ་བསྐྱེད་བ་དང་། རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་གོང་འཕེལ་
བ། ཆོས་སྡེའི་མཛད་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད། ཇིས་གོ་དབྱ་བཞུགས་སྟོབ་དཔོན་ནས། འདུས་
སྡེ་ཆེ་སྤེལ་བ་ལྟར་ལ། སྤང་དོར་འཆད་ཉན་ཐོས་བསམ་དང་། ཇམ་བཅའི་འདྲིན་
སྤེལ་མཛད་ན་ནི། ཇི་ལས་ལྷག་པའི་རིམ་གྱོ་མེད། སྟོབ་དཔོན་རིམ་པའི་ཐ་ཆོག་དང་།
ཆོས་སྡེའི་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་པོའི་ཐ་ཆོག་བཞིན། གཉན་པོ་
གཟུགས་མེད་དེད་ནས་ཀྱང་། བྱི་ཡི་ལོག་ལྟའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། གཤོན་བགེགས་
འབྱུང་པོ་བསྐྱོག་པ་དང་། གང་གི་འཕྲིན་ལས་རིམ་པ་ནི། ལེགས་པར་སྦྱབ་པ་གཤོན་
མི་ཟ། ཇེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཐུགས་སྤྲོད་ཆོངས། །

ཞེས་སོགས་གངས་ལྗོངས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་སྐད་བདེའི་རྩ་ལག་ཡགོང་
ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་བོ་མི་བསྟན་ལོག་པར་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་
ནས་ངན་གཏད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་མི་བཟད་པ་བཤམ་པར་འགྱུར་བའི་ལུང་བསྟན་གྱི་མཚན་
མ་མང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན།

སྟོན་སྒྱུར་བྱུང་པ་དེ་མོ་ངག་དབང་སྟོབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་དེ་ཉིད་
ནང་གི་དུས་སྤམ་པའི་རང་རྟགས་གསལ་ཞིང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཁྱེན་ཡོན་རྒྱས་པ།
གོང་མ་མཆོད་ཡོན་གྱིས་གཟིགས་མཐོང་ཆེ་བ། གཞུང་བསྟན་ལ་ཕྱག་རྗེས་མི་དམན་
པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས་ཀྱང་། མདོ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་ཆོངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་། ལ་ལར་
བདུད་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱིས། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ། འདིག་ཉེན་རྣམས་ཀྱིས་

རྟོགས་མི་རུས། ཁྲིམ་དང་། རྩོངས་མེད་རྩོངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། སྟོས་པ་མ་ལགས་
སྟོས་པའི་ཚུལ། ཞ་བ་མ་ལགས་ཞ་བ་ལྟར། རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། ཁེམས་
ཅན་རྣམས་ནི་འདུལ་བར་མཛད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་ཞུགས་པའི་
གང་ཟག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞི་དག་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་ཡང་
འཕྲུལ་ཕྱགས་ཀྱི་དགོས་དོན་དགོངས་གཏད་དེ་ཡོད་རང་རྒྱད་ལྟན་གྱི་སོ་སྟེ་འཆིང་བ་
ཀྱན་ལྟན་དག་གིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་མོད།

འོན་ཀྱང་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས་ལས། གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་དག་སྤྲིག་
མི་བྱེད་པས་བསྟེན་ན་ཡང་། སྤྲིག་པ་བྱེད་པར་དོགས་སྟེ་ཞིང་། མི་སྟན་པར་ཡང་
འཕེལ་བར་འགྱུར། བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་བསྟེན་པའི་མི། ཉེ་ཡི་སྟོན་གྱིས་སྟོན་ཅན་
འགྱུར། རྟོང་པར་དུག་བསྐྱས་མདའ་བཅུག་པས། དུག་མ་བསྐྱས་པའང་གོས་པ་བཞིན།
ཁྲིམ་དང་། ལེགས་བཤད་ལས། ལས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཁྲིད་པ་ན། སྟོ་ཆེན་ལོག་པའི་ལམ་
ནས་འགོ། ཁྲིམ་གསུངས་པ་ལྟར་གྲོགས་ངན་པས་བསྐྱད་པ་དང་། སྟོན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་
འགའ་ཞིག་དང་ཕྱད་པ་ན་དམ་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་མི་བཟང་པས་མནར་བར་ཡི་
ཤེས་ཤུག་མཛད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། བར་ལམ་བསྟན་སྟེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱུར་
འཛིན་ཆུན་གས་སྟོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་འདས་ཤིང་། སྟེ་ཆ་བོར་གྱུར་པ་ནོར་བུ་
ཆེ་རིང་དང་། དོན་ལྟན་ཁྲིམ་པ་སོགས་ལོག་སྟོན་ངན་གཡོ་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་ཐོག་
དུ་བབས་པ་ན་རང་ཉིད་ཉེས་འདོད་ཀྱི་སྤྲ་ལྟས་ལྟ་བུར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་
གི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་ཡོང་ཡེ་མི་བཟོད་ཅིང་། བོད་སྡེ་ངས་ཆབ་སྲིད་མངའ་
འབངས་དང་བཅས་པར་རང་དབང་དུ་བསྟུ་བར་འདོད་པའི་ཀྱན་སྟོང་ངན་པའི་
གདོན་གྱིས་རྒྱད་བསྐྱར་ཏེ་ཐོག་མར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་དགོང་རྒྱུད་ཅིས་ཀྱིས་དགྲང་
སྟོང་མཆན་གསལ་གྱི་སྟེ་ཆེ་སོག་གསུམ་ལི་རྒྱའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་བགོད་པ་དང་། བོད་

༥ གྲུལ་དབང་སྐུ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བརྫོད་དོ་མཆོར་འཛིན་སྲེང་སྟོན་ཆ།

གྱི་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཉིད་ལ་སློ་ལོག་སྐྱར་འདེབས་ཡོང་རེས་གངས་ལྗོངས་
 རྒྱ་ཆར་མེད་ནད་ཐུག་སོགས་མི་ཤེས་པ་གཏོང་རྒྱ་བཅས་གྱི་ངན་གཏད་རྩིས་སྦྱོར་
 རྒྱགས་འཁོར་ཁག་མང་དཔལ་རི་སྐྱལ་སྐྱོད་དང་། ཉག་སྐྱལ་ཟེར་བར་རྒྱ་རྩན་སྦྱོད་དན་
 བྱས་ནས་བཟོ་བསྐྱབས་གྱིས་པོ་ཏེ་ལའི་ཕྱོགས་བཞི་དང་། བསམ་ཡས་ཏས་པོ་རི། གཞན་
 ཡང་ལྷ་མཐུ་ཆེན་གནས་ས། ཡ་རྒྱལ་དབང་ལ་འབྱལ་རྒྱུའི་ཞབས་ཕྱགས་གསར་བསྐྱབ་
 གྱི་མཐེལ་ལྟོ་སྐྱར་ནང་བཅས་སུ་སྤྱོད་བཞིས་པའི་གདུག་རྩལ་ལ་བརྟེན། རེ་ཞིག་
 བར་ཡ་རྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཁམས་ཉོག་ཅིང་། ཐུགས་རིག་བྱིང་བ། གསོལ་ཟས་
 གྱི་དང་ག་འགག་པ། འཇུར་དུག་གི་རིག་པས་གང་གསོལ་བ་ཐམས་ཅད་གཞོད་པ་ཅན་
 དུ་གྱུར་ནས་ལྷམ་རྩལ་ཆེན་བཞིས་པ་ན།

དམར་ལྷུ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྷན་དག་གིས་ཤིག་ཐོག་སོར་མོ་འདྲུགས་པ་ལྟར་
 ངན་སྒྱུད་ཀྱི་མཆང་བརྟེན་བས་ཚད་ཆོད་དེ་གཞུང་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་ཅ་ཞིབ་རིམ་
 བཞིན་མཛད་པར། འདི་སྐོར་ཀྱི་བྱེད་པོ་མཐོང་ཐོས་ལེ་འབྲི་རྣམས་ནས་ངོས་ལེན་
 མཐའ་གསལ་བྱས་པའི་ལག་བྲིས་ཀྱི་བྱ་ཐོ་ནང་གསལ་ལྟར་སྤར་མ་གྲགས་པའི་བྱས་
 ཉེས་ཆབས་པོ་ཆེ་ཐོན་གཤིས། བོད་ལྗོངས་ཆོགས་འདུ་མི་མང་སློ་གྲོས་གཅིག་ཏུ་མཐུན་
 ཏེ་ཉེས་ཅན་ཁག་དང་བསྟན་སྲིད་སྒྲོལ་བཅུད་གང་ཅི་ཅ་མེད་གཞུང་བཞེས་བྱ་རྒྱུའི་
 འཆར་གཞི་ལུལ་རུང་། སློ་སྒྱུར་ལས། སན་བདགས་ལན་དུ་གནོད་བྱེད་ཀྱང་། །ཡང་
 ལན་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐོས། འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་སྦྲིས་མཆོག་ནི། ཉེས་པའི་ལན་ཡང་
 ལེགས་པས་སྒྲོན། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡ་སྦྱབས་མགོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་ལ་རྒྱ་
 མེད་པར་མི་འཆམས་པའི་སྦྱོར་བ་ངན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་ཚོམ་པ་ལའང་བདག་
 པས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་གནོད་ལན་སན་གདགས་ཀྱི་ཐབས་སྒྲོ་གང་ཟབ་
 ཀྱིས་ཅི་རུས་སུ་སྒྲོལ་པར་མཛད་ཅིང་། ཉེས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མི་མང་གིས་གལ་

གྲིས་འཆུ་བ་དང་། ལྷ་དང་སྤང་མའི་བཀའ་ཆད་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དང་། སྦྲིས་བྱ་དམ་
པ་ལ་མཐོ་བཅའ་མས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱང་ཤུགས་དྲག་པོས་གཏུགས་པས་གནང་ཐབས་མེད་
པར་གྱུར་ཏེ། ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞིས་པ་
ལྷར་སྤར་རང་གིས་རི་ལྷར་བྱས་པ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཅི་རིགས་
པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་གྱུར་ཅིང་། སྤིད་ཟུར་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་གྱིང་ཆོས་རར་མཆམས་
བཅད་བཞུགས་སུས་ཐོག་ནས་སྦྱ་སྟོག་ལ་ཆད་ལས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་
པར་དགྲང་གངས་ཞེ་ལའི་ཐོག་ཏུ་སྦྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་འདོར་བའི་རྒྱལ་བསྟན་འདུག

དེ་དག་ནི་རྗེ་ལྷང་སྦྱ་ཆེན་པོས། རྩོངས་ལས་ཆེས་རྩོངས་སྦྱེ་བོ་འདིས། །མི་
རིགས་ལས་ཀྱང་མི་རིགས་པའི། །བྱ་བ་མ་ཡིན་བྱ་བ་དག །རང་དབང་བྲལ་བཞིན་རང་
གིར་སྦྱོད། །ཁྱོད་ལ་དེ་ལྷར་ལྷག་པར་བཅེ། །དེ་ནི་རང་གི་ལས་ཀྱིས་འཕྲང་། །ཁྱོད་ཀྱི་
བཅེ་དང་དེ་ཡི་ལས། །གཉིས་ཀའང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་གནས། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྷར་
སྦྱེ་བོ་པལ་པ་དག་གིས་རང་དགར་སྒོར་ཤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ལགོང་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་གསོལ་སྦྱོན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། ཞབས་རིམ་རྒྱ་
ཆེའི་བྱིན་མཐུས་ཉི་མཱ་སྦྱིན་རུམ་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་སྦྱོན་ཁམས་ལྷག་མེད་དུ་གདངས་
ནས་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་གྱི་འདུག་པ་མི་སྟོད་པར་སྤར་གྱི་
འཕྲུ་ཉིད་ནས་རྒྱན་ལེགས་པར་སྦྱོང་བར་མཛད། དག་ལྷ་འོད་ལྷན་དཀར་པོར་གཏང་
རག་གི་གཟབ་གསོལ་སྦྱོན་འདེན་ཐོག་ལུང་འདྲི་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཕེབས་ཆེགས་བཅད་
ལས། འོན་ཀྱང་ད་ལན་ངེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འདིའི། །གསང་གསུམ་སྦྱ་ཆར་ཤིན་ཏུ་ཆེར་
ཉེན་པས། །རྩང་ཟད་བདོ་བ་བྱུང་བར་རྒྱལ་སྤང་དང་། །ཚ་གསུམ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་རྩང་
ཟད་དགོངས། །ཉེ་ལམ་ཀྱག་པའི་འབྲས་བཞིན་ཁ་དོག་མཆར། །མདོག་དང་སྟོ་བ་མི་
མཚུངས་དེ་སྦྱལ་ནས། །བསམ་སྦྱོར་ཐད་ཀར་ལེན་པའི་དངོས་པོ་འདི། །སློབ་དཔོན་འདི་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

ནི་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཚུབ་པའི། སྟོན་པ་བཟང་པོས་རང་གཞན་བརྗེ་བ་ཡི། གཞོད་ལན་པན་
པ་འཇལ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་འདིར། བྱིད་ཅག་རྣམས་དང་དེད་རྣམས་བྱིད་ཉིད་ཀྱི།
ཁམས་ཐོས་དྲན་རིག་སྒྲུབས་ཆེན་འདི་དག་ལ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྲས་པས་ཕྱག་
འཆོལ་ཞིང་། ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཟབ་རྒྱས་སྒྲ་མེད་ཀྱི། ཆོས་འཁོར་ངོ་མཆོར་བསྟན་
པར་ཡིད་རང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་འདི་སྟོར་གཞུང་བསྟེན་དག་ལྟའི་གཙུག་པོར་
དྲི་བ་དྲི་ལན་མཛད་པ་དང་། གནམ་བསྟོན་གོང་མ་ཆེན་པོར་སྟན་སྟོན་དང་འབྲེལ་
བཀའ་དབྱེད་རི་ལྟར་གནང་བ་སོགས་སྒྲ་སྒྲུལ་རྒྱ་དེབ་དང་། ལང་ཤུའི་དེབ་གཞུང་དུ་
ཞིབ་འཁོད་འདུག་པ་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ཅམ་བཀོད་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱས་པར་གཞུང་
སའི་ཡིག་ལམ་ཁག་ལས་གསལ་ལོ། །

(༡༥ བ་ལ། ༥༡༩ བ་༩) གོ་རྒྱ་རྒྱལ་ཁང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཕྱོགས་
དེར་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་གསར་དུ་འཕེལ་བྱེད་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་
སྒྲུགས་བམ་ཆ་ཆང་སྒྲིལ་རྣམས་རང་འགྲིགས་ཤིག་བཀའ་རྒྱ་དང་སྒྲུགས་སྒྲེལ་བར་ཆེ་
དུང་སེར་སྤང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྫོང་བདའ་མཛད།

(༡༦ ཉ་༡། ༥༡༩ འ་༡༠) གཏེར་སྟོན་ལས་རབ་སྒྲིང་པའམ་བསོད་རྒྱལ་གྱིས་
ཀོང་པོ་ཉོམ་འཕྲང་ནས་ཆེ་རྣམས་དང་། རི་བྲག་ནོར་འབར་འབྲུབ་ནས་ཨེ་མ་རིལ་བུ་
དང་། དེའི་ཁ་བྱང་སོགས་གཏེར་ཁ་མང་དུ་བཞེས་ནས་སྒྲ་མདུན་ལ་སྤུལ་ཞིང་། བསྟན་
སྟོན་བདེ་བའི་ཐབས་སུ་ཞི་བྲག་གི་རིམ་གྱོའང་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲུབས་ནས་རེ་ཞིག་ཁམས་
ཕྱོགས་སུ་ཐོན་ཕྱག་སྒྲུལ།

(༡༧ ཉ་༡། ༥༡༩ བ་༩) རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ལུ་ནས་བཟུང་རེ་ཞིག་
ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་ལྷགས་བསྟེན་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་
མཛད།

(༡༢༥ ཉ་༥། ༥༣༥ བ་༡༡) ལྷ་བ་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་བཅད་རྒྱ་
ལས་བཞེངས་ཏེ་ཞལ་སྒོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྲི་ཆར་ལྷག་པར་མཛད།

(༡༢༥ བ་༡། ༥༣༥ འ་༡) འདི་སྐབས་ཀྱང་ཉིན་ལྟར་ཕྱག་དཔེ་སྤར་གསན་
པ་ནམས་ལ་དོགས་གཅོད། མ་གསན་པ་ནམས་ལྷགས་ཁྲིད། ཚེད་གྲུ་སོགས་མཚན་
བཏགས་ཀྱི་གོང་བཞིན་མཛད་དེ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཁྱེན་ཡོན་ཡར་ལྷ་ལྟར་སྤེལ་ཞིང་།
ཐོས་པ་ཉུང་བྱས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་ནམས་སྤྲ་བཀོད་པར་མཛད།

༡༢༽ ལྷགས་བྱི་ལོ་སྒོན་གྱི་དགེས་མཚོད་སྤར་ལམ་ལྟར་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཚུག་ནས་ནན་ཁྱས་
ངོར་གཞན་ལ་བསྟེན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གནང་བའི་སྒོ་འཕར་བྱས། ལྟོག་ནས་ཁག་ཏུ་ཕེབས་བཞེད་
ཀྱིས་ཆལ་གྱང་ཐང་དང་དགའ་ལྷན། ལ་མོ། འོལ་དགའ། རིང་བྱི་སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དང་དེའི་
ཉེ་སྒོར་གྱི་དགོན་སྡེ་དང་། རྩ་རི་ཏར་ཅེ་སྒོར་དང་ཆོས་སྡེ་ཆོས་མང་བས་གྲས་མཚོད་ལྟར་ལེན་ཁྱས།
དད་འདུས་ཀྱིས་ལྷགས་པའི་སྦྱེ་འགྲོ་ནམས་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྦྱིད་ཀྱིས་དཔལ་ལ་བཀོད་པར་མཛད།
འཁྲུངས་གཞིས་སུ་ཕེབས་པར་བརྟན་གསོལ་ཁྱས།

(༡༢༥ ཉ་༥། ༥༣༥ བ་༢) དགྲུང་གྲངས་ཉེར་ལྟར་ཕེབས་པ་ལྷགས་བྱི་གནམ་
ལོའི་རང་ཞལ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་མ་གཅིག་ཆངས་སྤྲས་ཁྲོ་མའི་གཏོར་སྦྱོང་
མངའ་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་མཚོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པའི་ལོངས་སྦྱོད་ལ་ཅོ་
འདྲི་བའི་དགེས་སྟོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འབུལ་བཞེས་མཛད།

(༡༢༥ བ་༥། ༥༣༥ འ་༡) དད་བཙེན་རྣམ་དཔྱད་ཡངས་པ་སྒོ་མང་མཚན་
ཞབས་སྒོ་བཟང་དག་དབང་ནས་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མའི་ཆོགས་མགོན་དུ་སྦྱོན་
འདྲེན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ (༡༢༥ ཉ་༥། ༥༣༥ འ་༢) ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་མདོ་
འཆད་པ་དང་། ཐུབ་པའི་འཁྲུངས་རབས་ལས་འཕྲོས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན།
བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་། འགྲོ་བ་བདེ་བའི་ལྷགས་བསྟོན་བདེན་བརྗོད་སོགས་འཇམ་མགོན་

དཔོན་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་བྱས་ན་ང་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཐུགས་སུ་ཚུད་ནས་གཏད་རབས་
བདུན་གྱི་ནམ་ཐར་ལྟར་བསྟན་པའི་ཁྱར་ཆེན་ལིང་འགེལ་གནང་བ་ལྟག་བསམ་ཕྱག་
པར་དང་དུ་བཞེས་ཏེ་སྟོགས་ལྡེའི་རང་མདངས་བདོ་བས་རྒྱལ་བསྟན་སྦྱུང་བ་དང་གྱི་མར་
མེ་ལྟར་ཉག་ཕྲ་བའི་སྐབས་འདིར་སྦྱིད་ལྷག་དང་། ལུས་པའི་གོ་སྐབས་རིང་དུ་དོར་
ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པའི་དྲི་བསུང་ལ་འཁོར་བའི་དད་ལྡན་གྱི་
སྦྱེས་བྱ་ཆངས་སྦྱོད་དོན་དུ་གཉེར་བ་དབྱས་གཙང་ཁམས་གསུམ་མཐའ་དག་དང་། ཐ་
ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་དང་། སྤིང་བར་ཚུན་ཆད་ནས་རང་དབང་མེད་པར་འདུས་པ་དག་
ལ་ད་ཆོག་ཉེས་མེད་སུན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དགེ་བསྟེན། དགེ་ཚུལ། དགེ་སྤོང་གི་སྟོན་
པ་ནམས་གནང་བ་ནི་བགྲང་བ་ལས་འདས་ཏེ་འཛམ་སྤིང་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་
ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ལ་བསྐབ་པ་མདོས་པའི་ཁྲིམས་ལྡན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་། ད་
ལམ་དཔོ་ལྷའི་ཆོས་ཉེར་ལྟ་གཟའ་སྐར་འཕོད་སྦྱར་དགེ་བར་ལས་ཀྱི་ཆོག་འདི་སྟོན་འཕར་
དང་བོར་བྱེ་བའི་བསྐབ་བྱ་ཆེ་ཆོག་སྤིང་སྦྱལ་སྦྱར་དག་དབང་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱལ་མཆོན་སོགས་བཞི་ལ་དགེ་བསྟེན་ནས། དགེ་ཚུལ་གྱི་བར་དང་། མངའ་རིས་སྦྱལ་
སྦྱར་དག་དབང་སྟོབ་བཟང་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཉེར་བདུན་ལ་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནམ་པར་དག་པ་སྦྱལ། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་ཉེན་འབྱུང་ལེགས་འབུལ་
བཏེག་ འདི་ཉིན་གནས་ཚུང་སྦྱལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་དཔལ་ལྷའི་གཟབ་གསལ་སར་སྦྱ་
ཐེབས་གྱིས་སྦྱ་བཅར་སྦྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་སྦྱ་གམ་དུ་མངགས་ཏེ་
སྟོན་རྒྱན་ཐོག་མར་སྦྱེལ་བ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་མཛུལ་དར་ཉེན་གསུམ་ཞིག་ཕུལ།

(༡༩༡ ཉ་ལ། ༥༩༡ ཐ་༥) ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་སེར་སྦྱང་ཤར་བ་ཆོས་རྗེའི་སྦྱལ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

སྤྱི་མོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་དང་། སྤྱི་མོ་མཁན་ཚུང་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་
སོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཆོགས་བྱི་མའི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་འཕོགས་པར་
མཛད། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་སྤྱི་མོ་གྲུང་ལས་གྲུལ་དུ་ཕེབས་
ནས་ཕྱག་ལེན་གྱི་ངོ་སྟོན་ཞིབ་པ་གནང་།

(༡༩༩༡ ཉ་ལ། ༥༡༩ འ་༩) ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལེགས་བཤད་སྟོན་པའི་དགའ་
ཆལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་གྱིས་ཐུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ནི་རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་
གདན་ས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་དང་། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅས་སོགས་ནས་ལུང་བསྟན་
པ་བཞིན་དཔལ་བོ་དང་། དཔལ་མོང་ངགིས་འདུ་བ། དམ་ཅན་རྟོ་རྗེའི་སྤྱང་མ་སྤྱིན་
བཞིན་དུ་འཁྲིགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་གྱི་གནས་དམ་པ་ཡིན་པ་དང་། རྩ་རི་དག་པ་
ཤི་ཡང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ཡབ་ཡུམ་མདོན་སུམ་བཞི་བའི་གནས་མཆོག་དག་པ་
མཁའ་སྟོན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་ལོར་འཛིན་གྱི་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་འཕོས་པ་
དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་བྱིན་རྒྱལ་དང་དངོས་སུ་གྱུར་གྱི་གཉེར་མཛད་དུ་གྱུར་པ་དང་།

གཞན་ཡང་བཀའ་ཐང་ལས། བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་ཡར་ལུང་ཤེལ་གྱི་བྲག་
ཁྲེག་པ་རྩེ་བ་ཐུག་གི་གནས་འདི་གསུམ། བསམ་ཡས་ཁྲ་འབྲུག་ར་སའི་གཙུག་ལག་
དང་། ཟུང་དུ་སྤྱོད་བའི་གནས་ཆེན་སྐྱབ་པའི་གནས། ཁྲིང་མཆོག་དམ་པ་ཀུན་ལའང་
དེ་ལས་མེད། འདི་གསུམ་གནས་ལ་མཆོག་ཐུན་གང་སྐྱབ་པ། སྐྱབ་པ་བྱེད་ན་མི་འབྲུབ་
གང་ཡང་མེད། གནས་འབྲེལ་ཙམ་ཡང་རིག་འཛིན་གྲལ་ལ་ཚུད། སྤྱང་པོ་པོར་ན་
མཁའ་སྟོན་གནས་སུ་འགྲོ། ཁྲིས་གསུངས་པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་ཆེབས་གྱི་ཞལ་
ལོ་བསྐྱར་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྱལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱལ་
པོ་ཆེ་སྟོན་བ་དང་། མ་གཅིག་རེ་མ་ཉི་སོགས་གནས་གྱི་སྤྱང་མ་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ལ་ལས་
བཞིའི་ཕྱིན་ལས་གཉེར་དུ་གཏོང་བ། རིས་མེད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་མཐོང་དག་ལ་

ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དགའ་སྟོན་འགྲེང་པ། གང་གི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་འགོ་བ་མི་
དང་མི་མིན་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྲོལ་གྱི་སྐལ་བཟང་ལ་འགོད་པ། གསང་བ་གསུམ་གྱི་
མཛད་འཕྲིན་མཐའ་དག་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་
ཐུགས་སྟོན་གྱི་ཆེད་མཆོམས་སྟོར་མཛད་པ་སོགས་དགོས་པའི་བྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་ལ་
ཉེ་བར་དམིགས་ནས་རིམ་བཞིན་ཞབས་སོར་འགོད་པར་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་ན།

མནལ་ལམ་དུ་ལྷ་རྩེ་ཡ་ནའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གསལ་བར་བྱོན་ནས་རྡོ་རྗེའི་
བརྩེ་ཆོག་གིས་ཆེད་དུ་བསྐྱལ་བ་བཞིན་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་འབྱོན་སྐྱེད་སྟོན་འགོ་
སྟོར་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འཁོར་ཉུང་བསྐྱེས་གྱིས་བྲག་ཡེར་པར་གསང་སྐབས་སུ་བྱོན་ནས་ལྟ་
ཁང་ཁག་ལ་མཆོད་སྟོན་དང་། བྱད་པར་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྩུ་དང་བསྐྱེད་ཆེན་བ་ཐུག་གི་
སྟོབ་དཔོན་ལ་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་དང་། དདུལ་གྱི་ཞལ་ལ། ཆོགས་འཁོར་སྟོང་ཆར། དག་
འདུན་ནམས་ལ་མང་འགྲེང་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མའི་ལྷགས་ལུང་། ལྟ་རི་སྟོང་
པོའི་མགུལ་དུ་ལྟ་བསངས་གྱི་གསུང་ཆོག་རྒྱས་པ་བཅས་གནང་ཆོད་འདུག།

དངོས་གཞི་རྟོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆོས་བརྩུ་བདུན་ཉིན་སྐྱེད་ཕྱི་བཞིན་འབང་
བའི་ཞབས་ཕྱིར་ཡོངས་འདྲིན་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་གླིང་སྐལ་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱི་འབྲེལ་མཁན་པོ་
གཡུ་ཐོག་པ། སྐྱེ་བཅར་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། སྐྱེད་གཅེན་པོ་བྱམས་པ་ནམ་རྒྱལ་
དཔལ་ལྷན། མཁན་བྱང་བྱམས་པ་བསྟན་འདྲིན་དང་། སྟོབ་ཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆབ་མདོ་
འཕགས་པ་ལྟ། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རེ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་སེར་གྱི་བྱང་འཁོར་
དུ་མའི་ཆོགས་དང་བཅས་བྱ་འདྲིན་གཉིས་པའི་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ནས་ཆེབས་གྱི་ཞལ་
ལོ་བསྐྱར་ཏེ་ (༡༩༩༡ ལོ་ ༡༡ ཡ ༥) བྱང་ཐང་པ་ནས་འཆོམས་ཁྱེད་དང་། སེར་སྟོངས་
གྱིས་སྟོན་བསུས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱོན། ཉེན་ནམས་ལ་མཆོད་རྟེན་དང་སྟོན་ཤལ་
སོགས་གནང་སྟེ་གནས་གཟིགས་ཞིབ་པར་མཛད།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

(༡༡༡ བ་༣། ༥༡༥ ཐ་༡། བརྟམ་) དེ་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་དགའ་ལྡན་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་གི་ (༡༡༤ ཉ་༡། ༥༡༥ འ་༤) ཏུར་སྒྲིག་འདྲིན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་
སེར་སྒྲིངས་ཀྱི་དབུས་ལམ་བརྒྱད་སྤྲིང་གི་མདུན་དོགས་ཆེབས་སྟེགས་འབྲིས་ནས་
ཕེབས་བྱམས་ལས་བཤོལ་ཏེ་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་ཞལ་
ཕྱོགས། ཐུགས་ཡིད་དང་བ་ཆེན་པོས་སྐུ་ལུས་ཡོངས་སུ་ཕབ་པའི་ཕྱག་གསུམ་འབུལ་བ་
གནང་ནས་སྒོས་སྟེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུར་བཞེན་ནས་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་གཟིམས་ཆུང་དུ་ཕྱག་
ཕེབས། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་སྤྲ་མ་ལས་སྟེ་གཞིས་བྱེས་ཆང་མས་མཛལ་དར་ཉེན་
གསུམ་ཕུལ། ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་ཉིན་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེང་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་ཕེབས་
སྟོན་གྱི་དཀར་སྟོང་དང་། དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་སྒོས་པར་སྤྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཛལ་
ཕྱག་གི་དགའ་སྟོན་སྟུལ། ཡངས་པ་ཅན་དང་། གསེར་གདུང་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་
ཐོག་ཉེན་སོ་སོར་སྟོན་ཤལ་དང་། ཐུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་།

ཆོས་ཉེ་ལུ་ཉིན་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་སྤྲིང་སྟོར་དུ་ཞབས་གྱིས་
བཅགས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་བྱས་གསོལ་དང་། བྱང་དུ་ཐང་ལྷའི་གསོལ་མཆོད། ཤར་དུ་
རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་འདེབས་ཤར་གངས་རི་མ། སྐུ་བ་ཕྱག་དུ་སྤྲ་མ་མཆོད་པ། ཆོས་
རྒྱལ་དང་། དགེ་བསྟོན་གྱི་བསྟོན་པ་འཕྲིན་བཅོལ། རྗེའི་ཐུབ་ཅན་གསུམ་ལས་བྱུང་བར་
གྲགས་པའི་ཚུ་མིག་གི་འགམ་སྤང་གཤོངས་ཀྱི་དོ་ཁྲིའི་ཐོག་ནས་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་
དང་། རྒྱལ་དབང་བདུན་པས་མཛད་པའི་རྒྱན་བཟང་ཚུ་པོ་རྣམ་པའི་མ་སོགས་ཁྲི་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འདྲིན་རྣམ་པ་གཉིས། ཆབ་མདོ་འཕགས་ལྷ་སོགས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་
དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གསུང་འཕང་མཐོན་པོས་དགྲེས་བཞིན་དུ་གསུང་བར་མཛད།

(༡༡༤ བ་༡། ༥༡༥ འ་༡༠) ཆོས་ཉེར་གཉིས་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྷའི་རིང་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ནས་རྗེ་སྤྲ་མ་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐུ་གྱི་ལྷགས་བསྟོན་གནད་སྟོན་

བསྐྱེད་པ།

(༡༡༤ བ་༣། ༥༡༥ འ་༥། ཆོས་༡༩) དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གཟབ་གསོལ་
གྱི་གསུང་ཆོག་རྒྱས་པ་མཛད། ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསོ་སྦྱང་གི་
ཆོགས་དབྱར་བྱོན་ནས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གསུངས། འདི་ཉིན་གསེར་སྒྲོང་རིན་པོ་ཆེའི་
སྤྱན་རླུང་མཆོད་སྤྱིན་སྒྲུབ་སྒྲོང་ཆར་སྤྱིག་འབུལ་དང་འབྲེལ་སྦྱ་འཁོར་ནང་མ་རྣམས་
དང་། དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱ་སྤྱུལ། སྒོ་བ་དཔོན། རྣམ་གྲུ་གསུང་བཟང་བ་བཅས་
ནས་ཆོག་གྲུ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གནས་ཏེ་རབ་གནས་ཏེ་ཐོག་མ་མཛད། འདི་སྐབས་དམ་ཆོག་པ་སོ་སོར་
ཡེ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་ཁྲུགས་པའི་རྟགས་སུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་གཤིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་
བྱུང་། བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཕྱོར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཉེན་གཙོ་ཁག་ལ་རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱན་དང་། བ་བཟའ། སྤྱན་ཤལ། མཆོད་རྩིས་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་འབྲེམས་འབུལ་
གནང་།

(༡༡༤ བ་༤། ༥༡༥ ཐ་༤) རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་དབང་བསྐྱར་རི་
ཅེར་བྱོན་ནས་ལྷ་བསངས་དག་ལྷ་དཔངས་བསྟོད་ཀྱི་གསུང་ཆོག་མཛད།

(༡༡༥ ཉ་༡། ༥༡༥ འ་༤) ཆོས་བཞི་ཉིན་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཆེབས་ཁ་
བསྐྱར་ཏེ་འབྲོག་རི་སྐང་ནས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེའི་གཤམ་ནས་དགའ་ལྷན་སྤྱ་མ་
ལས་སྤྱེ་སོགས་ཐེབས་སྦྱེལ་བ་རྣམས་ནས་མཇལ་དར་སྤུལ་བར་རང་སྒོ་ག་གིས་ཕྱག་
དབང་དང་། ལེགས་སྦྱིས། རླུང་སྒོལ་འཆད་ཉན་དང་། སྤྱིག་ཁྲིམས་གཞོན་འཁྱུར་མི་
ཉམས་ཡར་ལྷན་དགོས་པའི་བཀའ་སྒོ་བ་བཅས་སྦྱུལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྱོན་པར་ལ་མོ་
བ་ནས་འཆམས་བྱུང་། བེར་སྤྱོད་སྤྱེ་སོགས་ཀྱིས་གདན་བྱངས་ཏེ་མཆོད་ཁང་
ཀ་བརྒྱད་མའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༡༥ ཉ་༢། ༥༡༥ ཐ་༤) ཆོངས་པ་དྲུང་ཐོད་ཅན་ཁོག་ཁྲུགས་ཀྱིས་བརྟན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

བཞུགས་ཀྱིས་པ་དང་གསོལ་སྟོན་གྱི་བསྟོན་བཀུར་ཁྱེད་ཀྱི་དུས་སྟོན་གྱི་འཆམ་གཟིགས་ཀྱང་ཕུལ། ལྷ་རྟེན་ལ་ཕྱག་ནས་དང་། ལ་མོ་སྟོན་ཏུ་འདྲུབ་གཟིགས་སྟོན་ཤལ། བསྐྱང་བ་སྐྱབ་རྒྱུ་ཐེབས་སོགས་སྟུལ།

(༡༩༥ བ་༡། ༥༩༧ བ་༦) ལ་མོ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱགས་བཏེག (༡༩༦ ཉ་༥། ༥༩༠ འ་༡༡) འོལ་དགའ་རྩིང་གི་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཕྱག་ཐེབས།

(༡༩༦ ཉ་༥། ༥༩༠ འ་༢) མི་པམ་མགོན་པོའི་སྣང་བརྟན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་མཆོད་པ་སྣ་ལྷ་སྟོང་ཆར། གསེར་ཆབ། སྟན་ཤལ། བཟང་གོས་གྱི་ན་བཟའ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སོགས་འབུལ་བ་གནང་།

(༡༩༦ བ་༣། ༥༩༠ འ་༡) བྱམས་པ་བྲག་ཕྱག་སོགས་རྟེན་བྱིངས་ལའང་སྟན་དར་དང་གསེར་ཆབ་སོགས་འབུལ་བ་གནང་།

(༡༩༦ བ་༤། ༥༩༡ བ་༥) ཆོས་བཅུ་གཉིས་རྟེན་འོལ་དགའ་ནས་ཆེབས་ཐོག་ཐོན་ཏེ་ (༡༩༧ ཉ་༡། ༥༩༡ འ་༡༠) ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྟོང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིམ་ཐེབས་གྱི་གཟིམས་རྒྱུང་བྱིན་ཅན་བཀའ་གདམས་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་སེར་བཀོད། དེ་ནས་འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོར་རྒྱལ་སྤྱི་སའི་སྟོན་མའི་ཐོག་མངའ་དྲགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞིས་མཁས་པ་མགྲུ་བ་སྦྱིད་པའི་གཞུང་དོན་ལ་བཀལ་བརྟག་གི་བཀོ་སྤྱིང་ཕུལ།

(༡༩༧ ཉ་༥། ༥༩༡ བ་༩) ཡ་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་སྤྱི་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་སྟོང་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་གཙོ་མི་པམ་མགོན་པོའི་སྟོན་སྣར་མཆོད་པ་སྣ་ལྷ་སྟོང་ཆར་སྤྱིག་འབུལ་དང་འབྲེལ་བསྟན་འགྲོའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཕུ་མེད་དུ་སྟེལ་བྱིར་སྤྱོད་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་མདོ་སྟགས་ཀྱི་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་རྣམས་དང་སྟན་ཅིག་དུ་དཔལ་འཛིགས་མཛད་རྟོ་རྟེན་སྤྱིང་བཞེངས་ཏེ་

ཕུར་ཕྱོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

རབ་དུ་གནས་པའི་ཚོག་རྒྱས་པ་དག་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབབས་སྒྱུར་དངོས་
མཛུག་གསུམ་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱེན་སྲིག་དང་བཅས་པ་ཕྱག་ལེན་ནམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་
ལེགས་པར་མཛད།

(༡༩༧ བ་༥། ༥༤༡ འ་༤) ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ནས་རེ་ཞིག་ཕྱག་
བཏེག

(༡༩༧ བ་༥། ༥༤༡ ག་༥) གངས་ཅན་གྲུབ་པའི་བླ་མཚོག་མི་ལ་བཞད་པ་རྩོ་
རྩེའི་སྲས་ཀྱི་ཕུ་བོ་སྐམ་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་ས་དྲགས་ལྷ་སྐམ་པོའི་
(༡༩༧ ཉ་༡། ༥༤༡ ག་༥) གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༩༧ ཉ་༡། ༥༤༡ ག་༩) སྐམ་པོའི་གཟིམས་ཕྱག་ཅེ་ཤོད་ལེ་ལག་ཆང་མར་
མཚོད་སྒྲིན་རྒྱ་ཆེར་བཤམས་ཏེ་གནས་གཟིགས་ཕྱགས་སྒོན་ཞིབ་རྒྱས་མཛད།

(༡༩༧ ཉ་༡། ༥༤༡ འ་༡༡) ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་འཁྲུངས་གཞིས་སྒྲུང་མདུན་དུ་
ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ཏེ་ཆོམས་ཆེན་དུ་དཀར་སྒོ་གསོལ་སྟོན་དང་། དངོས་འབུལ་གྱི་ཉིན་
འབྱུང་རྒྱས་པར་བསྟར།

(༡༩༧ བ་༥། ༥༤༤ འ་༡༡) ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་ལྷ་ཉིན་འཁྲུངས་སྐར་དང་སྐབས་
མཚུངས་སུ་འཁྲུངས་ལྷ་ནམ་གཉིས་ཉི་འོད་དུ་སྐར་ཡང་སྒྱུན་འབྲེན་གཟབ་གསོལ་དང་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཆས་དང་། བཅོན་ཆས་ཆ་ཆང་ཁ་གསར་སྐྱས་ལེགས་སྒོན་འབུལ་གནང་
སྟེ་གང་ཅིའི་གཉེར་གཏད་འཕྲིན་བཅོལ་བསྐྱུངས་པར་ཁས་ལེན་དམ་བཅའི་ཐ་ཆིག་
གསང་མཐོར་བསྒྲགས།

(༡༩༧ བ་༥། ༥༤༤ འ་༤) ཆོས་བདུན་ཉིན་བཤད་སྐབ་བསྟན་པའི་གཞི་འཛིན་
བང་རིམ་ཆོས་སྒྲེར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར།

(༡༩༩ ཉ་༡། ༥༤༤ འ་༡) རྒྱ་བརྒྱད་རྒྱལ་ཅེན་ཁོག་བསྐྱམས་བཅས་ཀྱིས་མདུན་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

བདར་བཞིན་པར་བེམས་ཚུང་ཁྱི་ཐོག་པོ་བྱང་དུ་སྒྱུན་བྱངས་ནས་ཕེབས་སྟོན་གྱི་
དཀར་སྟོང་དོས་འབུལ་དང་ (༡༡༩ ཉ་༡། ༥༥ བ་༩) མདོ་ལྷགས་ཀྱི་བཏན་བཞུགས་
གསོལ་འདེབས་མགྲིན་གཅིག་དུ་ཞུས།

(༡༡༩ ཉ་༢། ༥༥ འ་༩) བམ་ཆོས་གྲུ་དམངས་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་བཞིན་དེར་ཆོགས་པའི་སྒྱུ་མེར་གྱི་སྒྱུ་པོ་གྲངས་ལས་འདས་པར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་
མ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ། འཕགས་བསྟོད་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་སྡུལ་ཏེ་སྒྱུ་བ་
དོན་ལྡན་གྱི་སྐལ་བཟང་ལ་འགོད་པར་མཛད།

(༡༡༩ བ་༡། ༥༥ བ་༡) ཆོས་བཏུ་གསུམ་ཉིན་སྐལ་བཟང་གི་འཁོར་སྟོབ་
ཉུང་བསྐྱས་དང་བཅས་གནས་གསུམ་གྱི་ལྷ་གི་བྱེ་བ་འབུམ་གྱི་ཆོགས་ཁང་གནས་
མཆོག་རྩ་རི་དག་པ་ཤིའི་ཕྱོགས་སུ་གསེར་ཞལ་རིམ་གྱིས་བསྒྱུར་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་
ཕེབས་པ་ན། འཇམ་མགོན་ཆུལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མའི་ནལ་འཕྱོར་
དང་འབྲེལ་བའི་གསོལ་འདེབས་ཕུར་ཚུགས་དང་། ཆུལ་ཡུམ་དོ་རྩེ་ནལ་འཕྱོར་མའི་
སྒྱུན་ལྔར་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བ་སོགས་མཆོད་འབུལ་ལྷབས་པོ་ཆེ་
དང་། ཆུལ་ཁང་ཁག་ལ་ཆུལ་ཕེབས། པོ་བྱང་གཡུ་མཆོར་མཆོ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་།
མཆོ་གཟིགས་བཅས་མཛད་ནས་གནས་ཆེན་རྩ་རི་དུ་དངོས་ལ་ཆེ་སྐོར་ལེགས་པར་
བསྐྱུངས། འདི་སྐབས་ཡལོང་ས་མཆོག་ཉིད་སྒྱུ་ངལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡེ་མི་མངའ་བར་པལ་
ཆེར་ཞབས་ཐང་མ་ཁོར་ཕེབས་ཤིང་། ཆོལ་བྱད་ལའང་ཞབས་འབྲིང་སུས་ཀྱང་དོ་
ཟླ་མེད་པར་སྟོན་སྟོན་འབའ་ཞིག་དུ་འཕྱོན་པ་ཞིག་ཡོད། ལ་སྒྲུང་བཤུལ་ལམ་རྩུབ་པོ་
ཇི་འདྲ་ཞིག་དུ་ཕེབས་ཀྱང་ཞབས་ཕྱགས་ཀྱི་མཐིལ་བདེ་པ་དང་། འཆོམ་སྐྱུད་བལ་བ་
སོགས་གཏན་ནས་མི་ཡོད་། གསང་ཆབ་དང་། ལྷགས་མཆིལ། ཞལ་ལུད་དོར་བ་རྣམས་
ཉིད་དུ་རེ་ནས་འཕལ་དེར་བཅོལ་གྱང་། མི་མ་ཡིན་དག་གིས་དད་ཉེན་དུ་ཞུས་འགྲོ་བ་

ཕུར་སྡོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ལྷར་བྱས་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མི་མངོན་པར་གྲན་མེད་དུ་འགྲོ་ཞེས་དེ་སྐབས་སྤྱི་གི་མ་
བཞིན་དུ་འབྲང་བའི་སྒྲ་བཅར་ནང་མ་ཆེ་བཤེས་ནམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུང་བ་ཐོས།

(༡༩༠ ཉ་༥། ༥༩༦ འ་༡) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་འཁྲུངས་གཞིས་སུ་ཞབས་སོར་
ལེགས་པར་འཁོད།

(༡༩༠ ཉ་༥། ༥༩༧ ཐ་༦) ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་ཡབ་གཞིས་སྤང་
མདུན་པ་ནས་ཉེར་ལྗེའི་དགྲུང་ཀེག་གི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ནས། ཞབས་བྱུང་བསྐལ་བ་
རྒྱ་མཚོར་བརྟན་ཆེད་ནམ་གྲུ་གསུང་བཟང་བ་ནམས་གསུང་ཆོག་དུ་སྦྲན་དེ་ཉི་འོད་
དུ་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱེགས། གཅེན་པོ་གྲང་
སོགས་འཁྲུངས་གཞིས་ཀྱི་ངོ་འབངས་ནམས་ལ་གོ་བབས་དང་མཐུན་པའི་གནང་ཆ་
ལེགས་སྦྱིས་གཟབ་པར་སྦྱལ་ནས་ཆོས་དྲུག་ཉིན་ཆིབས་ཐོག་ཐོན། ལམ་འཁེལ་གྱི་སྒྲི་
བོ་དུ་མའི་འཕྲལ་ཡུན་འདོད་པའི་རེ་བ་འདོ་བཞིན་དུ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་ཕྱག་ཐེབས།
༡༡༽ དགོན་ལྷེ་ཁག་དང་ལྷ་ཉིན་ནམས་ལ་འབུལ་མཚོན་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོར་འདུགས། རྒྱལ་དུ་བཅད་རྒྱར་
བཞུགས་པ་དང་ལྷ་སྤང་ལ་གསོལ་མཚོད། རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་དང་ལྷ་མོའི་སྤྲ་མཚོར་གནས་གཟིགས་དང་
མཚོད་བསྟེན། འོལ་དགའ་ཆོས་ལུང་དགོན། ལྷ་སྤིངས་ནམ་རྒྱལ་སྤིང་། འབྲི་གུང་གདན་ས་ཐེལ། ཁ་
འབྲུག། སྤོང་བཅན་བང་སོ་སོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་པར་ལྷ་མི་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་བསུ་སྒྲིལ་གུས་
མཚོད་ཁ་ཡར་ཁྱས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེའི་རྩ་བར་དགོངས་ཆོས་དང་བྱང་བྱེད་གིས་ནམ་
དཀར་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཙུང།

མངའ་དྲགས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་མང་འགྲེད་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་
དང་། ཐེབས་རྩ་མཚོད་རྩས་སོགས་ཀྱ་ཞོམ་པ་སྦྱོར་འདུགས་སྦྱེལ། འདིས་མཚོན་ཐེབས་
ལམ་གྱི་དགོན་ཁག་ཆང་མར་མང་སྒོལ་དདུལ་འགྲེད་སྒྲི་འདོག་བཅས་མ་སྦྱལ་བ་མེད།
བྱམས་ཆེན་མཐེབ་འགལ་མའི་སྒྲུན་སྤར་སྤར་ཡང་མཚོད་སྤིན་རྒྱས་པ་དང་། གསེར་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ཆབ། ལྷན་ཤལ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཐོང་
རིམ་བྱོན་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བརྒྱན་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གསེར་ཆབ་དང་། ལྷན་
འབྲེད། ལྷ་གཉིས་དང་། རོ་བོ་རྒྱལ་མཚན། ཏྲ་མོད་ཤེལ་ལྷགས། འག་རྒྱལ་མ་དང་།
གཡུ་སྟོན་མ་སོགས་ཀྱི་ཉེན་མཁར་སོ་སོར་མཐུན་རྫས་དང་། དར་འཕན་གསེལ་མཚོད་
སོགས་མཛད།

(༡༩ ཉ་༡ ༥༤ བ་༥) ཆོས་བཙེ་ལྷ་ཉིན་མངའ་དྲགས་རྒྱལ་གསུམ་དང་།
ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བཅས་འདུས་ཆོགས་ཆོས་མང་བའི་ཆོགས་མགོན་དུ་
ཐེབས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་དང་། དབྱར་བདག་བསྟོལ་ས། ཚུལ་ཤིང་བཞེས་པ་བཅས་མཛད།
ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐོ་རིངས་གཟིམས་རྒྱུང་བཀའ་གདམས་པོ་བྱང་དུ་དབྱར་སྤེལ་མ་ཞལ་
བཞེས་གནང་། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་འདེབས་
པར་མཛད་པའི་དབང་དྲག་རོལ་པའི་དགའ་ཚལ་དུ་ལན་གཉིས་ཐེབས་ཏེ། དེ་མི་ཀོ་
ཤིའི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོར་ལྷན་ཤལ་སྤེལ་སྟོན་ཆོག་ཅན་དང་། (༡༩ ཉ་༢ ༥༤ འ་༥)
པོ་ཏྲ་ལའི་ཆོས་འབྱུང་སྟོང་མོད་ཀྱི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷམ་སྤིང་སོགས་ལའང་ལྷན་
ཤལ་སྤེལ་དང་། མདའ་མཚོན་གོ་ཁྲབ་སོགས་ལྷན་གཟིགས་མང་པོ་དང་བཅས་འཕྲིན་
བཙེལ་གཉེར་གཏད་ཡང་དག་པར་མཛད། དེ་ནས་བསིལ་བ་ཆལ་གྱི་དཔལ་མགོན་
ཞལ་ལ་ལྷན་དར་སྤེལ་ཞལ་བྱང་ཅན་དང་། ཀ་ཕྱ་ལ། བུམ་པ། མི་རྒྱུད་གི་སྤིང་བྱ་སོགས་
ཕྱག་མཚན། མཚོད་གཏོར། གཞན་ཡང་མགོན་པོ་གྱུར་དང་། ཡུམ་ཆེན་བཞི་སོགས་
ལའང་ལྷན་ཤལ་མཐུན་རྫས་དུ་མ་འབུལ་བ་གནང་།

(༡༩ བ་༤ ༥༤ བ་༡༠) ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་ཕྱག་ཐེབས་
ཏེ་མཁའ་འགོ་སྟོང་ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོགས་ཁང་དུ་མཚོད་སྤིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་
མཚོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསུངས། ཆོ་གཅིག་

བྱུང་འདུག་བརྟེན་པའི་གྲུབ་མཆོག་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐྱབ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་ནམས་ལ་སྟན་ཤལ་ཕུལ་ཏེ་ཐུགས་སྟོན་སོགས་ལེགས་པར་གནང་།

(༡༩༡ བ་༦། ༤༩༧ འ་༤) མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ལ་ཞབས་སྒྲོར་དང་། སྐབ་
ཐུག་ཏུ་འང་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་སྟོན་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་མཐེལ་དུ་ཕྱག་ཕེབས། བྲ་ཆང་
ནས་རྡོ་གཙལ་དུ་འཆམ་གཟིགས་གཟབ་རྒྱས་སྤུལ།

(༡༩༢ ཉ་༣། ༥༥༠ ཐ་༩) ཆོས་བརྒྱ་དགུ་ནས་བཟུང་བདུན་ཕྱག་གཅིག་རིང་
སྐྱབ་མཆོམས་དམ་པར་བཅད་དེ་ཡི་དམ་སྟེའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་
བར་མཛད་ནས་བཅད་གྲོལ་མཆོམས་དགའ་ཆལ་དུ་བྱོན་ནས་ཞལ་སྒྲོང་གི་སྒྱིན་སྟེག་
དང་། ཞར་ལ་དམ་ཁོངས་མགོན་ཁང་དུ་མཆོད་གཏོར་སྒྲིག་འབུལ་གྱིས་གསུང་བསྐྱང་
མདོར་བསྟུས་དང་། གསེར་སྦྱིམས་ཀྱང་འབུལ་བ་གནང་།

དེ་ནས་སྟ་མོའི་སྤྲ་མཆོ་མུ་ལི་དིང་གི་འགམ་ངོགས་སུ་སྟོན་འཁོར་ཏུང་བསྟུས་
གྱིས་ལན་རེ་གཉིས་ཙམ་ཕེབས་ཏེ་མཆོ་ཞལ་ལ་ཐོག་གི་རྡོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་
སྟ་མོའི་སྐྱོན་འདྲེན་བསྐྱང་བ་མཆོད་བསྟོད་འཕྲིན་བཅོལ་དང་བཅས་མཆོ་གཟིགས་
མཛད་པར། ལན་དང་པོའི་སྐྱབས་གངས་འབུལ་དང་སྐྱག་པ་འཕེབས་པ་སོགས་གནམ་
གཤིས་རྩུབ་པས་མཆོ་མཛལ་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་མཐུས་
ད་རེས་གནས་འདིར་ཆེད་དུ་ཡོང་བར་དོན་མ་མཆིས་སོ་སྟམ་དུ་ཅུང་ཟད་དགོངས་
འཇུགས་ཀྱི་ནམ་པའང་བྱུང་སྐྱད་དང་། ལན་གཉིས་པའི་སྐྱབས་ཆར་སྐྱག་ན་བུན་
སོགས་མཆོ་ཞལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་སྒྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་གནམ་ཁད་དྲངས་ཤིང་།
ཉི་འོད་རྫོ་འཇམ་གསལ་བར་ཤར་བས་མ་གཅིག་རེ་མ་ཏི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
སྒྲུང་བ་དང་། འབྱུང་འཇུར་ལུང་དུ་སྟོན་པའི་མཆོན་མ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཐུགས་
དགོངས་ཀྱི་རེ་བའི་ཆད་དང་མཚུངས་པ་ངོ་མཆོར་གཟིགས་མོའི་སྟོད་ལུལ་དུ་ཤར་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོབ་སྟོང་ཆ།

བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐུག་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་མཉམ་སྦྱར་དང་བཅས་དབྱེས་ཉམས་
ཆེན་པོས་ཅེ་གཅིག་དུ་གཟིགས་པ་ཞིག་བྱང་འདུག

དེ་ནས་མཆོ་འགྲམ་དུ་སྦྱ་ཆབ་འགའ་ཞིག་གཏོང་བ་གནང་སྟེ་གསེར་གྱི་བྱམ་
པ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བ་སོགས་མཆོ་རྣམས་ཉུང་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་སྟོབ་པ་
དང་། རྒྱགས་བཞིར་དར་ཆེན་རེ་འཇུགས་པ་གནང་། འདི་ཉིན་སྦྱ་འཁོར་གཞན་ལའང་
རང་རང་གི་སྐལ་བར་དཔགས་པའི་མཐོང་སྣང་ཅི་རིགས་བྱང་ཚུལ་སྤངས་། མཇུག་དུ་
སྦྱ་མོའི་འཕྲིན་བཅོལ་དང་། ཐུགས་སྟོན་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོར་བྱིར་
ཐེབས། གཞུང་ནས་གཞིས་བྱེས་མཐའ་དག་ལ་གསོལ་སྟོན་ལེགས་པར་བཤམས།

དེ་ནས་བྱམས་ཆེན་གྱིས་གཙོས་རི་མཐེལ་གྱི་རྟེན་གསུམ་ཡོད་དོ་ཅོག་ཆང་
མར་མཆོད་སྤྱིན་སྟན་དར་བཟང་པོ་དང་བཅས་གནས་གཟིགས་ཐུགས་སྟོན་ཞིབ་པ་
དང་། མདོན་དགའ་སྟོག་གི་བསེལ་བག་སྦྱག་ཆུང་ལའང་སྟོན་ཆོག་གིས་བརྒྱན་པའི་
སྟོན་དར། སྦྱན་གཟིགས། བཀའ་གཉན་རྟོ་རྟེན་ཆོས་སྤང་ཆང་མར་འཕྲིན་སྦྱེམས་
ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་དགོན་གནས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་གཉིས་དུ་གཏོང་པའི་བཀའ་
བསྟོན་བཟོས་ཏེ་ཞོན་ཆེ་བ་མཛད། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་སྐ་ལྷ་རྣམས་དང་། རི་ཁྲོད་པ་བཅས་
ལ་ཐུག་དབང་ཇ་གལ་ཐོག་ འཕྲལ་ཡུན་ཀུན་དུ་དགེ་བའི་བཀའ་སྟོབ་རྒྱས་ཤིང་མཐའ་
ཆོད་པ་དང་ལས་སྒྲེ་རྣམས་ལ་གོ་བབས་དང་བསྟུན་པའི་གསོལ་རས་ཀྱང་གྲ་ཞོམ་པ་
སྦྱལ།

(༡༩༡ ཉ་ལ། ༡༡༡ འ་༥) དེ་ལྟར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་མི་འགྱུར་ལྷན་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐས་སྟོངས་ཉུང་པར་ཅན་འདིར་ (༡༩༡ ཉ་ལ། ༡༡༡ འ་༦) ཐུགས་
གཉིས་གྱི་མཛད་སྟོན་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་ཆོས་ཉེར་དགྲ་ཉིས་བཅེགས་གྱི་བྱི་མའི་
ཐོ་རེངས་གྱི་ཆར་སྟོ་བྱུར་དགག་དབྱེ་མཛད། དེ་ནས་ཉི་མ་ཅེ་ཤར་ལ་ཆིབས་གྱི་ཞལ་

འོ་བསྐྱར་པར་ (༡༩༩ ཉ་ཤ ༥༥༩ བ་༡) འོ་ལ་དགའི་ལྷ་སྒྲེ་མི་སྒྲེའི་ཆེབས་བསྟ། མེར་
སྒྲེབས། རྩོ་གཞས་སོགས་སྤྱི་བྱ་དུ་མས་སྐྱབ་བསྟུས་ཏེ་ཆབ་ཆན་ཁར་ཕེབས།

(༡༧༧ ཉ་༡། ༥༥༩ བ་༢) ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཆིབས་ཞབས་
 ཉུང་བསྐྱུས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་སྤུབ་དབང་གཉིས་པ་མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་
 པ་ཆེན་པོ་འཁོར་དག་པ་ནམ་བཞུད་བཅས་པས་ཞལ་བས་དཀའ་སྤུབ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསག་སྦྱང་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་ཅིང་། བདེ་གཤེགས་ཞི་སྒོ་རབ་འབྱམས་མཛོད་སྐུ་
 ཞལ་གཟིགས་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ལུང་དགོན་དུ་བྱགས་ཐེབས།

(༡༧༧ ཉ་པ། ༡༥༩ འ་༩) རི་ཁྲོད་ཆོགས་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་། ཉེན་སོ་
སོར་སྟན་ཤལ། བྱད་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་སྤྱ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤལ་བར་གྲགས་
པའི་རྡོ་བའི་མཆོལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ལ་འབྱུ་སྒྲ་དང་། གཡུ་བྱུར། གསེར་དབྱལ་སོགས་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོམ་བྱ་ཞལ་འདོན་དང་བཅས་བྱལ་བསྟར་ཀྱིས་འགོངས་པར་
མཛད། རྣམ་གྲུ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རོགས་ཞུས་ཏེ་སྤྱ་མཆོད་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་
བསྒྲོར། ཆོས་རའི་དབྱུ་གཡལ་དུ་སྒྱུབ་འདེན་ཞུས་གསོལ་དང་། རབ་གནས། ཤར་གངས་
རི་མ་དང་། སྤྱིང་པར་འདབ་བརྒྱད་སོགས་སྤྲུགས་ནང་དུ་སྤྱད་པའི་གསུང་མགྱུར་ཁ་
ཤས་ཀྱང་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འཐེན་པ་གནང་། མཇུག་དུ་སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་
མ་དང་། ཤིས་བརྗོད་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱུ་རིའི་ལོགས་ཀྱི་སྒྱུབ་ཁང་ཁག་དང་།
རྗེའི་བཞུགས་ཁྲི། ཡིག་འབྲུ་རང་ཕྱོན། བྱལ་ཞབས་ཀྱི་རྗེས། སྤྱ་དུང་སྤྱོད་བཅས་ལ་
སྤྲུགས་སྤོན་སྟན་ཤལ་དང་། སྤྱ་སྤྱང་དར་སྤོག་ཀྱང་འདྲུགས་པ་གནང་། ཕྱི་ཉིན་ཕེབས་
ལམ་དུ་དབང་གི་སྤྱ་མོའི་སྤྱ་མཆོར་མཆོ་རྣམ་སྤལ་ཏེ་རྗེ་སྤྱ་མའི་སྤྱུབ་གནས་བྱད་པར་
ཅན་སྤྱ་སྤྱིངས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་བྱུགས་ཕེབས།

(༡༩༩ བ་ཀ ༥༥༩ བ་༥) རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཆེས་དཔལ་འབྱོར་ལོ་སྟོན་པ་ཞལ་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོ་དྲུག་ཆ།

གཟིགས་པའི་གཟིམས་སྒྲག་དང་། ཆོགས་ཁང་། བྱང་པར་འཇམ་མགོན་སྐྱེ་མས་ཟབ་མོ་
དབུ་མའི་ལྷ་བ་བྱང་པར་ཅན་བརྟེན་པའི་གནས་ཏིང་འཛིན་ཕྱག་བཅས་པར་དཀར་མེ
སྟན་ཤལ། ལྷ་བཤོས། ཆོགས་གཏོར་སོགས་ཀྱི་མཆོད་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བཤམས་ཏེ་
ཁྱེས་གསོལ་རབ་གནས་དང་། གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ (༡༤༤ བ་༦། ༥༥༤
འ་༡༡) སོགས་གསུང་གདང་དལ་བོའི་སྟོན་སྟན་ཞིང་བརྟེན་ཆགས་པར་གསུངས།
སྐབ་ཁང་པན་ཚུན་གྱི་ཡང་ཐོག་ཏུ་བཟང་གོས་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཏོག་དང་
བཅས་པ་དང་། སྐུ་ལྷང་དར་ཕྱིང་དབང་གཞུང་མཆོངས་པ་མང་ཏུ་འཇུགས་པ་
གནང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐྱེ་མཆོར་མཆོ་རྣམས་དང་། ཕྱགས་སྟོན་ཅན་གྱི་སྟན་
ཤལ་འདེབས་མི་སྤྱལ།

(༡༤༥ ཉ་༡། ༥༥༤ འ་༡) ཆོས་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྩོ་རྒྱ་སོག་རི་ཁོད་ཏུ་ཆིབས་
བསྐྱར་གནང་། (༡༤༥ ཉ་༡། ༥༥༤ འ་༡) སྐབ་ཕྱག་ཏུ་མཆོད་སྟོན་སྟན་ལྷ་བཟུངས་དང་།
ཆོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲིགས་ཏེ་སྐྱེ་མཆོད་ཆོག་དང་། གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། ཕྱི་རྟེན་ནང་རྟེན་ཆང་མར་ཕྱགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་གནང་རྟེ་
ལྷ་སྤྱིངས་སུ་བྱིར་ཕེབས་བསྐྱངས། གནས་དེར་ཞག་གསུམ་བཞུགས་རིང་བསྟན་འགོ་
སྤྱི་དང་། བྱང་པར་དགའ་ལྷན་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལྷགས་ལ་སྟན་པའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་
སྟོན་ལམ་ཕྱགས་དྲག་མང་ད།

(༡༤༥ བ་༡། ༥༥༥ ཐ་༡༡) ཆོས་ལྷ་རྟེན་དེ་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་ (༡༤༥ བ་༥།
༥༥༥ ཐ་༡) ཟངས་རི་ཁང་དམར་ཏུ་ཕེབས།

(༡༤༥ ཉ་༡། ༥༥༥ ཐ་༦) ཤར་བྱིན་སྒྲིག་མོའི་རྣམ་འཕུལ་མ་གཅིག་ལ་བ་གྱི་
སྟོལ་མའི་སྐུ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཙོད་ལྷལ་བརྒྱད་པའི་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐུན་སྤར་
དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཆོགས་མཆོད་བཟང་ཞིང་གུ་རྟོམ་པ་གཤོམ་འབུལ་ཐོག་

བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སྒྲོན་མཆམས་སྒྱུར་ནན་ཏན་མཛད།

(༡༥༦ ཉ་༥། ༥༥༦ འ་༥) ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་འགྲོ་མགོན་པག་གུས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་དབེན་གནས་ཁྱད་འཕགས་གདན་ས་ཐེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ (༡༥༦ ཉ་༦།
༥༥༦ འ་༦) འངག་སྤྱིལ་གྱི་འགྲོ་མགོན་འབྲས་མཐོང་གོལ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་དབུལ་
གྱི་མརྒྱལ་ཆེ་ལེགས་དང་། དབང་གཞུང་ཁ་དོག་ལ་འགྲན་པའི་སྟན་ཤལ་སྣ་ལྟ་བུ་བཅས་
འབུལ་བ་གནང་རྟེ་ནམ་གྱི་གསུང་རོགས་པ་ནམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་སྤྲོ་མའི་ནལ་
འབྱོར་སྒོན་དུ་འགྲོ་བས་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཆོགས་མཆོད་མཛད། པག་གུས་གསུང་བྱོན་
མའི་བཞུགས་གནས་སོགས་ལྟ་ཁང་ཆང་མར་ཞབས་བཅགས་གནས་གཟིགས་དང་།
ཐུགས་སྒྲོན་ཡང་དག་པ་བསྐྱུངས།

(༡༥༧ ཉ་༥། ༥༥༧ ཐ་༩) ཁ་འབྲུག་བྱམས་སྟོམས་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
ཆེབས་ཁ་བསྐྱོད། ཆངས་པ་དྲུང་ཐོད་ཅན་ཁོག་བརྒྱམས་གྱིས་སྟུན་བསུ་བར་སྒྲོན་དར་
དང་། ཞལ་ང། གསེར་ཕུད་བཅས་སྟུལ།

(༡༥༧ བ་༣། ༥༥༩ ཐ་༡) ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ཉིན་ཁ་འབྲུག་གི་ཉེན་མཆོག་དམ་
པ་ནམས་གྱི་སྟུན་སྲར་མཆོད་སྤྱིན་སྣ་ལྟ་སྟོང་ཆར་འབུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་གསུང་
རོགས་ནམ་གྱི་དང་ལྟན་ཅིག་པར་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ཆར་འབེབས་མ་
སྒྱུར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཞི་རྒྱས་གྱི་སྤྱིན་སྟེག་དང་བཅས་པ་སྤྱིན་རྒྱས་དང་། ཉེན་
ནམས་ལ་གསེར་ཆབ། ན་བཟའ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན། མཆོད་ཆ། ཁྱད་པར་སྒོལ་མ་
གསུང་བྱོན་མའི་ཕྱག་ཏུ་རིན་ཆེན་དང་པོ་ལས་ཐུབ་པའི་ཆེ་བུམ། སྟན་ཤལ་བཅས་
སྟུལ་ཏེ་བསྟན་འགྲོར་ཤིས་པའི་དཔལ་ཡོན་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བའི་ཐུགས་སྒྲོན་མཆམས་
སྒྱུར་ནན་ཏན་མཛད། ཡར་སྟོད་དར་རྒྱས་སྤིང་སྤྲོ་གས་ཀྱང་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་སྟུན་
བངས་ཏེ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཉེན་དང་དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་འཛིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

ཕུལ།

(༡༥༩ བ་༡། ༥༦༠ འ་༡༣) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་རི་བོ་བདེ་ཆེན་ནས་ཆེབས་
ཁ་བསྐྱར་ཏེ་སྤོང་བཅན་བང་སོར་གནས་གཟིགས་ཐུགས་སྒྲོན་དང་། དཔལ་རི་དགོན་
སྟོང་སྟོང་གི་སྒྲ་གྲུ་སོགས་ལ་མངལ་ཁ་སྒྲལ་ནས་ཁྱ་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས།

(༡༥༩ བ་༡། ༥༦༠ འ་༩) རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བསྟེན་རྟོགས་བཞེས་པའི་
གནས་ཡར་ལྷུང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཆོད་སྤྱོད་སྟོན་ཤལ་འབུལ་མི་ཆེད་
གཏོང་མཛད།

༡༦༡ ཆོས་རྒྱལ་ཚངས་པ་ལྟའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྱག་རིས་པད་འདབ་ལས་འབྱུངས་པ་བསམ་ཡས་སུ་
ཕྱགས་ཕེབས་ཏེ་མིང་ཅན་གྱིས་ཀྱང་སྦྱི་གཡའ་བའི་ནད་ཡམས་བདག་གིར་བཞེས་ནས་འགྲོ་བ་
བརྒྱ་སྟོང་ཉི་ལྔའི་འཆོ་བ་ལས་གྲོལ་བའི་རྗེས་འཛིན་བསྐྱུངས། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་གྱིས་མཛེས་པའི་
ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཆང་མར་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་ལྷག་གནས་མེ་ཏོག་འཛོམས། ཏུས་པོ་རི་
སོགས་གནས་ཆེན་མང་པོར་གྲུས་བསྟེན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་མེད་པར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་པ་དང་ནད་
ཡམས་བཞེས་གྲོལ་སོགས་ལ་སྦྱི་སྤྱིར་ནས་གཏང་རག་ལེ་ཏུ་འབུལ་དང་བརྟན་གསོལ་བྱས།

(༡༥༩ ཉ་༡། ༡༦༡ འ་༡༣) ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཟན་ཡང་མི་འགྱུར་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་གན་རྟོ་ལ་ཆེན་པོར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་རབ་གྲའི་དགེ་འདུན་རྣམས་
ནས་སེར་སྤྱོད་སྒྲོས་རོལ་སོགས་གྱི་བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བ་དང་། དཀར་ཞལ་
མཐིལ་དུ་བར་ཁང་ཆོས་སྦྱོང་གིང་བྱ་ཅན་ཡང་ཁོག་བརྒྱམས་གྱིས་སྦྱུན་བསུ་བར་སྦྱོན་
དར་དང་། མཐུན་རྩིས་སྒྲལ་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་གཟིམས་སྐྱག་ཏུ་ཕེབས།

(༡༥༩ ཉ་༥། ༥༦༡ འ་༥) འདི་སྐབས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་ལ་རྡོ་རྗེ་ཆེར་མའི་
ནད་ཡམས་བག་མཆེད་གྱིས་སྦྱི་འགྲོ་རྣམས་མཚུན་ལྟའི་མགོན་དུ་དུས་མིན་འདིར་
དུ་ཆ་བ་ན། (༡༥༩ བ་༡། ༥༦༡ ཐ་༣) རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་པ་སེལ་

ཞིང་། ཕན་བདེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་སྡོན་
བྱང་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་མིག་བཟང་སོགས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
འཁྲུངས་རབས་རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དུམ་མ་ལུས་པ་
བདག་ཉིད་གཅིག་པུའི་བགོ་སྐྱལ་དུ་ཉམས་སུ་ཁྱེད་བར་སྡོན་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་བསམ་
བཞིན་བདག་གིར་བཞེས་པའི་མཐུས། རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་བག་མི་བདེ་བའི་འཆོ་བ་
ནི་ཉི་འོད་ཀྱིས་གདུངས་པའི་རྒྱ་ཁྲུང་བཞིན་དུ་ཁད་ཀྱིས་བྲི་ནས་འཆི་བདག་གི་ཁ་སྒོ་
མི་བཟད་པ་ལས་གྲོལ་བར་ཐོགས་ཤིང་། རྗེ་སྤྱི་མ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཅུང་ཟད་ཉོག་པའི་རྒྱལ་
དང་བཅས་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྐྱེའི་སྡོད་སྡོད་བར་གསུམ། ཐུག་ཞབས་རྣམས་
སུ་ཐོར་བྱ་རིམ་གྱིས་རྗེ་མང་དུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱལ་བཞེས་པས་ཞབས་འབྲིང་མཆོག་
དམན་བར་པར་བཅས་པ་རྟབ་རྟབ་པོར་ཡུར་ནས་ཉིན་མཆན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཞབས་རིམ་
སྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པར་མཛད་དོ། །

ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་རྣམ་འོ་ཆོས་རྒྱལ་
ཆངས་པ་ལྷ་ཡི་མེ་ཉོག་གི་ཐུག་རིས་ཟུང་དུ་བྱུང་བ་ལས་འོངས་པ་བསམ་ཡས་མི་
འཇུར་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པའི་རྟེན་གཙོ་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་གཟི་འོད་མཆོག་ཏུ་འབར་བ་རྩི་བོ་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོས་དབྱུང་རྟེན་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་བགྲང་ཡས་བཞུགས་པའི་སྐྱེན་
སྤར་མཆོད་པ་སྣ་ལྔ་སྟོང་ཆར་བཤམས་ཐོག ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཆབ་དབྱུང་བཞུགས་
ཆོགས་མགོན་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛད། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྡོན་
དཔོན་དང་། རྣམ་གྲུ་དབུ་སྡོན་གསུང་བཟང་བ་བཅས་ནས་ཆོག་གྲུ་ཞུས་ཏེ་འཇམ་
དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྡོན་ནས་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་
ཆར་འབབས་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱིན་སྲེག་དང་འབྲེལ་བ་སྦྱོར་དངོས་མཛུགས་གསུམ་ཐུག་ལེན་
རྣམ་པར་དག་པ་མཛད་པས་ཆོག་ཐོག་མར་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་གནས་གཤིས་ཀྱང་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་པོ་ལྟར་སྤྲོད་ཆ།

ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བྱུང་།

(༡༥༠ ཉ་༥། ༥༦༩ བ་༦) ཡོངས་འདྲིན་གྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱུ་ཁྲུས་ཀྱི་ཁྱེན་
སེལ་སྤུལ། དགའ་གདོང་གནས་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཉེན་ཁོག་ཏུ་བོས་ཏེ་སྐྱུ་ཆའི་སྒྲོར་ལུང་
འདྲི་ཁྲུས་པར་གཡུ་ཞལ་མཐེལ་ནས་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཤད་ཀྱིས་བྱོན་ནས་སྐྱུ་གམ་དུ་
མངལ་དར་སྒྲེ་སྒྲོད་དང་། སྤང་དོར་བཀའ་ལུང་ཞིབ་ཏུ་སྤུལ། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་
ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བྱུང་སྤྱི་ལོ་ལོ་འདེབས་ཞབས་བརྟན་སྤུལ་བར་བཀའ་སྒྲོན།
(༡༥༠ བ་༧། ༥༦༩ འ་༡༠) རྩེ་ཤོད་ལས་ཆོན་བྱིངས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་སེར་སྐྱུ། སེར་འཐུས་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། དགའ་ལྡན་འཐུས་མི་བཅས་ཆེད་འབྱོར་གྱིས་མགོན་
བརྒྱད་སྟན་གསན་མངལ་དར་སྤུལ། ཆོས་ཉེར་གཅིག་བར་སྐྱུ་ཁམས་ལ་འབྲོད་བརྟེན་
གང་གཟབ་དང་བཅས་བྱི་འབྲུལ་མངལ་འཕྲད་སྤངས་ཏེ་གསང་རྒྱ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་
ལས། གངས་ལྗོངས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་ལེགས་བྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་། བརྟན་དང་
བརྟན་འདྲིན་མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་སྒྱུར་བའི་རྩི་རྩེ་ལྟར་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་བཞིའི་
འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་སྐྱུ་གཅན་གྱི་གིབ་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་
རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྤྱང་ཁམས་ལྷག་མེད་དུ་དེངས་ཏེ་མཆོན་དཔེའི་གཟི་བྱིན་རང་
སོར་ཚུད་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྤྲོ་བ་ཐོབ་པར་ཁུར་ཏོ། །

ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་སྟོན་མའི་སྤྱི་ཐོག་བར་ཁང་གཡུ་ཞལ་
མཐེལ་དུ་ཆོགས་འཁོར་མཐུན་རྩིས་གཟབ་རྒྱས་བསྒྲིགས་ཏེ་གནས་སྤྱང་གཞོད་སྤྱིན་
ཆེན་པོ་གཟབ་གསོལ་སྤྱན་འདྲེན་བསྐྱེད་པ་ན་ཡལོང་ས་ཆེན་པོ་སྤྱན་ཚུལ་གདངས་
པར་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཉམས་དང་བཅས་སྟན་བྱུང་དུ་ཞལ་སྒྱུར་ཏེ་གསང་ལུང་ཡུད་ཙམ་
ཞིག་སྤུལ།

(༡༥༠ བ་༨། ༥༦༩ བ་༦) གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་བཅས་ནས་ལྷ་མིའི་རྣམ་

འདྲེན་དམ་པ་མཆོག་ཉིད་དོན་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྦྱོན་ཁམས་ལས་གསལ་བར་གྲོལ་བའི་
རྟེན་འབྱུང་དང་། སྐར་ཡང་ཞབས་བྱུང་དོན་རྗེའི་སྦྱོན་པོ་ལྟར་བརྟན་པའི་སྤང་དུ་ཆིབས་
ཞབས་སེར་མོ་བ་ནམས་གསུང་ཆོག་དུ་སྦྱོན་ཏེ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་བཞུགས་དངོས་
འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བར་གནད་སློན་ཕུལ་རྗེས་དགའ་གདོང་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོར་གྲང་
རག་སྦྱོན་འདྲེན་གནད་བར་སྤང་དོར་ལུང་བསྟན་ཞིབ་ལྷག་དང་། གནས་བརྩའི་ཞལ་
འདོན་གསུང་བསྟུལ་དང་བཅས་ཞབས་བརྟན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་བརྒྱ་ལེགས་པར་
བསྒྲིགས། དེའི་ཕྱི་རྟེན་གནས་སྤང་གཞོན་སྦྱོན་ཆེན་པོ་དབྱར་གསལ་སྦྱོན་འདྲེན་
བསྟུངས་རྗེས་རབ་བྱུང་གྲ་ཆང་ནས་དོ་ཁང་དུ་སྦྱོན་བྱངས་ཏེ་མཁན་སྟོབ་ཆོས་གསུམ་
ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སེར་བཀོད་བསྟན་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབྲུལ་དང་། དཀར་སྟོང་
དབྱེས་སྟོན། ཐུབ་ཀྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་བཅས་ཕུལ།

(༡༥༡ ཉ་༡། ༥༦༩ འ་༦) དེ་རྗེས་སྟོན་སྟེ་སོགས་ཀྱི་གྲི་བྱས་སྦྱོན་བསུས་ཏེ་
གནས་གཟིགས་སུ་ཞབས་བཅགས་ཀྱི་ཐོག་མར་དོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་མདུན་
དུ་སྦྱོར་བྱས་དང་། ཐུགས་སྟོན་སྟོན་ཤལ། མདུན་སྒྲིག་ཡོལ་གོ་སོགས་མཆོད་ཆས་ནམས་
འབྲུལ་སྦྱོར་དང་། གཙོ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་གསེར་ཆབ་སྟོན་སྟེལ་ཐོག་ མདོ་སྟེགས་
ཀྱི་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པའི་གསུང་ཞབས་ནམས་དང་སྦྱོན་ཅིག་གསུང་གི་འཕང་བསྟོད་
དེ་ཁྲུས་གསལ་དང་། མཆོད་འབྲུལ། མཐུལ། གནས་བརྩ་བསྟན་རྒྱས་མ། རབ་གནས་
བརྟན་བཞུགས། བསྟན་འབར་མ། ཤིས་བརྗོད་བཅས་སྟོན་རྒྱས་མཛད་ནས་འཁོར་ས་
བར་པའི་ཤོད་ཀྱི་མཆོད་ཁང་ཁག་དང་། (༡༥༡ ཉ་༦། ༥༦༩ ཐ་༩) ལྟེང་ཁང་ནམ་རྒྱལ་ལྟ་
ཁང་བཅས་པར་གནས་གཟིགས་ཞིབ་སྟོན་དང་། དབྱ་ཅེའི་ལུགས་ཁྲ། རྒྱ་ཕེབས། ལྷར་
བཞིའི་སྟོན་སོགས་ལ་ཕྱག་ནས་འཕོར་འབྲེམས་དང་ཆབས་ཅིག་སྦྱོན་བཤེར་གཟིགས་
རྟོག་ཡང་དག་པར་མཛད།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་ལོ་མཆོར་རིན་མོ་ལོ་མཆོར་ཆ།

(༡༥༤ བ་༦། ༥༤༤ ག་༡) དེ་རྗེས་དབུ་ཅེའི་གཞུང་སློབ་བརྒྱུད་དཀར་ཞལ་མཐིལ་
ནས་བྱང་སློབ་མཆོང་བསྐྱེད་སྤྱིང་དུ་བྱོན། མཆོད་སྤྱིན་སྟན་ཤལ་དང་། ལྷན་གསལ་རབ་
གནས། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ། ཞབས་བརྟན། ལམ་རིམ་སློན་ལམ་ཤིས་བརྟོན་བཅས་
གསུངས། དེ་ནས་སློབ་ལམ་བརྒྱུད་རྫོགས་ཆེན་ལྷ་ཁང་དང་། རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཁང་
སྤྱིང་། ལྷན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། ཤར་སློབ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་སོགས་མདོར་ན་
ལྷགས་རིའི་ནང་ཁོངས་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕན་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཆོང་མར་རིམ་
བཞིན་ཐེབས་ཤིང་། མཆོད་སྤྱིན་སྟན་ཤལ་འཆོམས་མེད་སྤྱལ་ཏེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་
དང་། འགྲོ་བ་བདེ་བའི་ལྷགས་སློན་ནན་ཏན་མཛད། རབ་བྱུང་གྲ་ཆོང་ནས་རྡོ་གཙལ་
དུ་ཆོས་བརྒྱའི་དུས་སྟོན་འཆམ་གཟིགས་སུལ།

(༡༥༥ ཉ་༤། ༥༤༤ ག་༡༡) ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་དཔེ་ཏར་དབང་དྲག་རྡོ་པའི་
སྤྱིང་དུ་ཐེབས་བསྐྱེད་སྤྱིང་སྤྱིང་ལྷན་བདེ་ཡངས་ནས་ཅི་ཏུ་དམར་པོ་ཁོག་ཐེབས་ཀྱིས་
དབུ་འཆམ་པ་དང་འབུལ་དང་འབྲེལ་ (༡༥༦ ཉ་༥། ༥༤༤ འ་༡༠) བསེལ་བཀུག་སྤྱིང་
གིས་མཆོན་ནང་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་གཟིགས་བསྟར་སུལ་
རྗེས་གཞུང་ནས་ཆོས་སྤྱིང་དགྲེས་པ་སྤྱིང་པའི་གར་སྟོན་གཅིག་དང་། གཞོད་སྤྱིན་ཆེན་
པོ་རུ་འདྲེན་བཅས་ནས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་ཆས་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་དུ་གའི་གར་སོགས་
རོ་མཆོར་ཆེ་བའི་འཆམ་སྟོན་ལྷ་གཟིགས་འབུལ་བྱས།

(༡༥༦ བ་༡། ༥༤༤ འ་༤) ཤོད་སྤྱིང་ཕན་ཀ་བ་དཔལ་བརྟེན་བཅས་ལ་གནས་
གཟིགས་ཀྱིས་བྱང་སློབ་བརྒྱུད་དཀར་མེ་ཁང་གི་སྟོང་བཙན་ཁང་རྟེང་པ་དང་། རྣམ་སྲས་
རྟོག་བཤད་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། མཆོད་རྟེན་སྟོན་པོའི་ལྷ་ཁང་། དབུ་ཅེའི་སློབ་སྤྱིང་ཕྱི་ནང་
བཅས་ལ་འཕྲིན་བཙོལ་དང་། ལྷགས་སློན་སྟན་ཤལ་སྤྱལ་ཏེ་རབ་གསལ་དུ་ཐེབས།
འོན་པས་མ་གཉིས་ཀྱི་གྲང་མི་འགའ་ཞིག་ནས་སྟེ་ཀ་དང་། རྡོ་འགྲོགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་

འགྲན་པར་སྤྲུགས་ཞིབ་དང་། གནང་སྤྱིན་གྱིས་རྗེས་སྤྱོད་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྟོན་འཁོར་རགས་བསྟུས་ཀྱང་ཤར་སྟོན་སྐུ་འཁོར་རི་བྱུང་བརྒྱུད་སྟོན་ཆོ་ཨོ་རྒྱན་མཐུ་གུ་རུས་སྤང་སྲིད་ལྟ་སྤྱིན་སྟེ་བརྒྱུད་རྩོམ་ཆེའི་དམ་ལ་བཅིངས་པའི་གནས་ཏས་པོ་རིར་བྱོན་ནས་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་སྤྱིན་སྟན་ཤལ་དང་སྤྲུགས་སྟོན། ལྟ་བསངས་དག་ལྟ་དཔངས་བསྟོད་ཀྱི་གསུང་ཆོག་གནད་སྤྱིན་མཛད། དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་བ་གནས་དམ་པ་མཆིམས་སྤྱ་ག་ལ་བར་སྤྲུགས་བཏེག

(༡༥༣ བ་༦། ༥༦༧ འ་༡༣) གཟིམས་སྤྲུག་ཏུ་སྤྲུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་དང་། ཆོགས་འཁོར་གཟབ་རྒྱས་གཤོམ་འབྱུལ་གནང་། དེ་ནས་བེ་རོ་སྤྲུག་སོགས་སྐུ་བ་གནས་གཞན་ལའང་གནས་གཟིགས་རིམ་བཞིན་བསྐྱངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།

ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ལྷགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་རོ་མཆར་བདུད་ཆེའི་སྤྱིང་དང་། སྐར་ཆུང་ལྟ་ཁང་གཉིས་ལ་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་ཏས་པོ་རིར་ཞབས་སྟོར་དང་འབྲེལ་ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་སྤྱིང་དུ་ཕེབས་སྐབས་གནས་སྤྱང་ལྟ་མོ་ཁོག་ལྷགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་ཞུས། དེའི་རྟེན་རྣམས་དང་། འདོད་དགུ་བསམ་མཛོད་སྤྱིང་། དགེ་རྒྱས་ལི་མ་སྤྱིང་། ཕུན་ཆོགས་འོད་འབར་སྤྱིང་། བུ་ཆལ་གསེར་ཁང་སྤྱིང་། ཟིལ་གཞོན་སྤྱིང་བཅས་པར་མཆོད་འབྱུལ་སྤྲུགས་སྟོན་ཞིབ་སྟོང་གནང་།

(༡༥༣ ཉ་༤། ༥༦༩ ཐ་༩) བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་སྤྱིན་གྱིས་སྤྱབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པར་སྤྲུག་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྱིན་པམ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་མཆོད་འབྱུལ། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་ལ་མང་འགྱེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར། གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་དང་དུ་བཞེས་པའི་རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྟོད་པ། བགྲང་བ་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་པོའི་ཆོགས་ལ་གསང་བ་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་སྤྱ་ཆར་བསྟེལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་མཛད་སྟོན་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བྲུབ་པ་ན། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་
ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ལྔ་རྩོད་དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ནས་བྲག་དམར་
མགིན་བཟང་དུ་ (༡༥༡ བ་༡། ༥༥༩ འ་༡༠) གནས་གཟིགས་གནང་སྟེ་ཆོས་བཅུ་ཐང་
གི་གསོལ་ཆའི་དབུ་གྲུར་དུ་བྱོན། སྐུ་འཁོར་འཇགས་བསྐྱུས་མཛད་ནས་དཔེན་གནས་
གཡའ་མ་ལུང་དུ་ཕེབས།

(༡༥༡ བ་༡། ༥༥༩ འ་༦) ཡོ་རྒྱན་གཟིམས་སྤྱད་ཆོགས་འཁོར་དང་། ཕྱགས་
སྟོན་གནས་གཟིགས་ལེགས་པར་མཛད་དེ། སྤྱི་མཐུན་གཤོངས་ཀྱི་བཞུགས་སྐར་དུ་
ཕྱགས་ཕེབས།

(༡༥༡ བ་༤། ༥༥༩ འ་༡) དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་མཐུན་གཤོངས་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་
གྱིས་ཚོད་དཀར་ལ་ཆེར་བསངས་མཚོད་དང་། དར་གྱི་ཅོད་པན། སྟེ་བརྒྱད་སྤྱིར་གསེར་
སྐྱེམས་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་རྒྱས་པར་མཛད།

(༡༥༤ ཉ་༡། ༥༦༧ ཐ་༧) ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་བདེ་ཆེན་དུ་སེར་སྤྱོངས་ཀྱིས་སྤྱན་
བསྐྱུས་ཏེ་བྱོན།

(༡༥༤ ཉ་༤། ༥༦ འ་༩) ཕྱི་ཉིན་རྟོར་ལྷ་དགུ་པ་གསར་ཆོས་དགའ་བ་དང་པོའི་
སྔ་རྩོམ་ལ་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ཏེ་ (༡༥༤ ཉ་༥། ༥༦༧ འ་༥) བྲུ་ཁ་བྱང་དུ་ཐབ་བསྐྱེའི་
དབུ་གྲུར་ཆ་བྱ་ཆེན་མོར་ཞབས་སེར་བཀོད། ཨི་བན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་རྒྱའི་དཔོན་
ཁག་དང་། ལྷ་སྤྱལ་རྣམ་པ། ཅེ་མོད་ཀྱི་བྱང་རིགས་ཆེ་ཤ། སེར་འབྲས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་
ལས་སྟེ། སྟོ་ཟན་བྱང་གཏོགས། ལྷ་ལྷན་ཅུ་བཞིའི་ཆིབས་བསྐྱུས་བསྐྱུས་སེར་སྐྱེ་སྟོང་
སྤྱག་མང་པོར་ཕྱག་དབང་ཁམས་འདྲི་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་དང་།
གཞན་ཡང་སེར་འབྲས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱིས་མཚོན་དད་འདུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོའི་ཁྲིམ་ཆོགས་
དམར་ནག་དུ་འབྲིལ་པར་མཚན་དཔེའི་ཞལ་དཀྱིལ་མཐོང་གོལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་སྤྱལ་

ཏེ་རིམ་བཞིན་ཕེབས།

ལྷ་ལྷན་ནས་པོ་བྱང་ཆེན་པོའི་བར་རྒྱད་ལྷ་སྟོན་སྟངས། མེ་རུ་བཞི་སྟེ། རྣམ་རྒྱལ་
ལྷ་ཆང་བཅས་པའི་རྩུ་སྒྲིག་འཛིན་པ་གྲུར་ཀྲུམ་གྱི་ཆལ་ལྷར་འབྲིགས་པས་མཆོད་
རྩིས་ཀྱི་བྱང་པར་སྣ་ཆོགས་ཐོགས་པའི་སེར་སྒྲིངས། ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་། པོ་བྱང་ཆེན་པོའི་ཡང་ཐོག་འདབས་རོལ་གྱི་གྲོང་བྱིམ་མཐའ་དག་ནས་ཁ་དོག་
བཟ་བའི་དར་འཕྱར་དང་། འབྱུང་དགོལ་གྱི་རོལ་མོ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་བཞིན་པར་
ར་ས་འཕྱལ་སྒྲུང་གི་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་བྱགས་ཕེབས། ངང་ཅམ་ནས་གནས་གཟིགས་
སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སྟེ་དགྲའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པ་དོ་ཤྲུག་རྣམ་གཉིས་
ཀྱིས་དབྱུས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྒྲིན་བྱང་འཕྲོ་བའི་རྟེན་མཆོག་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་རྣམས་
དང་། དམ་ཅན་སྒྱུར་མའི་ཆོགས་ལ་ཐུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་དང་འཕྲིན་བཅོལ་རྒྱས་
པར་སྦྱལ། ཞེ་མི་དུ་བཀྲས་ལྷན་སྒྲུབ་ནས་ཕེབས་སྟོན་གྱི་དཀར་སྟོང་སྟོང་བསྒྲིགས་
སར་སྟེ་ཞུས་མདུན་བདར་ནས་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་ལ་
རོལ། ཀྲུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ད་ལམ་ཡགོང་ས་སྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
སྟོ་བྱུལ་གྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཏེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འགོ་
བ་བདེ་བའི་ཐུགས་སྟོན་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གནང་བ། གདུལ་བྱ་གཞལ་དུ་
མེད་པར་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་མཆོན་པའི་ཞལ་བཟང་བསྟན་ཏེ་མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་
ཀྱི་ས་བོན་གྱང་པོ་བསྒྱུར་བ། མིང་ཅམ་ཐོས་པས་སྒྱི་གཡའ་བར་བྱེད་པའི་སྒྱི་རྒྱའི་ནད་
ཡམས་ཆེན་པོ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་བདག་ཉིད་གཅིག་པུའི་བགོ་
སྐལ་དུ་ལྷུར་བཞེས་ཀྱང་སྒྱི་ངལ་བ་དང་ཞུམ་པའི་ཚུལ་མི་མངའ་བར་འཆི་བདག་གི་
གཡུལ་རོ་པམ་པར་མཛད་ནས་གཟི་མདངས་ལྷག་པར་རྒྱས་བཞིན་པར་པོ་བྱང་ཆེན་
པོར་ཞབས་པད་བཀོད་པ་ནི་སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡོངས་ལ་བཀའ་ངོན་ཆེ་ཞེས་པའི་བྱ་ཡིག་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མཉམས་སྟོན་ཆ།

དང་ལེགས་འབྲུལ་རིན་པོ་ཆའི་ཆོམ་བྱ་དར་གོས་སོགས་མགོན་གཉེར་གདོང་སྦྲུལ་
བ་རྣམས་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར། སྤྱི་བྱང་ཕྱག་མཛོད་པ་དང་། ཁང་གཉེར། ལྷ་གཉེར་སོ་
སོ་ནས་ཀྱང་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་སྤུལ། གཟིམས་ཚུང་ཀྱན་གསལ་ནས་ལྷ་ཞོལ་བྲོ་
གཞས་ཀྱི་སྒྲུ་གར་ལ་ཐུགས་ཞིབ་ཀྱིས་གནང་ཆ་བཟང་པོས་མགྲུབ་པར་མཛད།

ཕྱི་རྟེན་རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆའི་རྟེན་གཙོའི་སྤྱན་རྟེན་སྤྱན་འདེན་ཁྲུས་གསོལ།
མཚུལ་མཆོད་མཉམས་། བརྟན་བཞུགས་ཤིས་བཟོད། མགོན་པོའི་བསྟོན་པ་ལྷུང་མཛད་མ་
སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་དང་། ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས་ཏེ་རང་བྱུང་འཕགས་
པའི་གཞལ་མཉམས་ཁང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག ཉི་འོད་དུ་ཐེབས་སྟོན་དཀར་སྟོ་
འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཅེ་ཕྱག་ནང་ཟན་དང་བཅས་པས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དངོས་
འབྲུལ་སོགས་སྤུལ། ཆོས་གསུམ་རྟེན་ཆེབས་རགས་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་ལོ་སྤྱི་བསྐྱལ་
བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་ངོ་། །

༡༥༽ རྒྱུང་རིང་བྱང་ནས་སྤྱི་བསྐྱལ་གསོལ་གང་ཞུས་རྗེས་འདིན་དང་ཆོགས་སྤྱི་འཕྲིན་ཐོགས་
གྲངས་མཉམ་བསྐྱུབས་ནས་སྤྱི་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་ལ་འགོད་བཞིན་འཆར་འཕར་གྱི་བསྟེན་མཆོམས་
ལ་འགྲུལ། ཡོངས་འདིན་སྤྱི་ཕྱོག་རིན་པོ་ཆའི་བརྟན་གསོལ་མང་ཞུས་རྗེས་དགོངས་པ་ཆོས་སྤྱི་དུ་
མནལ་ཚུལ་བསྟར་པར་ཐུགས་ཆོགས་མཆོད་སྤྱི་བསྐྱར་བ་དང་གཤུང་རྟེན་སོགས་གསར་བཞེངས་
ལ་ལྷག་གནས་ཀྱི་ཕྱིན་འབེབས་འཐོར།

(༡༥མ ༩་༡ ༥མ ༩ ག་༤) རྒྱ་ལོ་གོ་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁང་དུ་བཀའ་བསྟན་གསོལ་རས་
སྦྲུལ་བ་སྤྱི་ལ་མི་ཅེ་དྲུང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་འགྱོར་ཕྱག་ཐོག་རྟེན་གསུམ་དང་། གོར་
རྒྱལ་ནས་ལེགས་འབྲུལ་དུ་སྤྱི་ཆེན་གཅིག་དང་། ཉ་མཆོག་རྒྱུང་པོ་ཆེ་ལེགས་གཅིག་
སོགས་བསྐྱར་བ་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར།

(༡༥མ ༩་༦ ༥མ ༩ ག་༤) ཆོས་བཅུ་དགྲུ་རྟེན་ལོ་སྤྱི་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་

ནས་ཅེ་པོ་ཏ་ལར་ཆིབས་ཞལ་བསྟུར།

(༡༥༥ བ་༡། ༥༥༥ ཐ་༡) ཆོས་ཉེར་དགྲ་ཉིན་གནས་ཆེན་རྩ་རི་ཏར་ཞབས་
སྟོར་བསྟུངས་པའི་མདུག་ཆོག་གི་ཆ་ལག་ལྟ་བུར་དབེན་གནས་པ་བོང་ཁ་ཀུན་བཟང་
རྟོ་རྟེན་པོ་བྲང་དུ་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱ་མཛད་པར་ཆིབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་གྱི་སྟོ་
ནས་ཆིབས་ལོ་བསྟུར།

(༡༥༥ བ་༦། ༥༥༥ འ་༡༠) ལྷ་བ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་གཟིམས་
ཚུང་དུ་སྟུ་ཐང་དང་། མཆོད་གཏོར་སོགས་འོས་མཐུན་བཤམས་པ་དང་བཅས་བཅད་རྒྱ་
དམ་པོར་བཞུགས་ཏེ་ཡི་དམ་ལྟའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ངང་ནས་
ལྷགས་བསྟུངས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྱུངས་པར་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༡། ༥༥༥ འ་༦) ལྷ་བ་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྩ་ཉིན་གཏང་རག་
ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་སྟུ་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞིངས།

(༡༥༥ ཉ་༡། ༥༥༥ འ་༧) དྲགས་ལྟ་སྒྲམ་པོའི་གནས་འཛིན་པ་རྣམས་འདུལ་
ཁྲིམས་ལ་ངེ་མི་སྒྲམ་པར་བག་མེད་འཆལ་པོར་སྟོད་པར་བརྟེན། ཅ་ཞིབ་དག་ཐེར་བྱེད་
པར་སྟུ་བཅར་མཁན་དྲང་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་དང་། ཡིག་འདི་སྟོབ་སྤྲུག་བཅས་
བཀས་མངགས་པར་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༦། ༥༥༦ ཐ་༩) རྩོན་དུ་ཁ་འབྱུག་དགོན་གཉེར་དཔོན་ཅེ་ཆོགས་
དགེ་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཚུབ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། གཡོན་རུ་བཀ་ཤིས་
བྱམས་སྟོམས་གྱི་རྟེན་གཙོ་རྩེ་བརྩན་སྟོལ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྟུབ་བྱ་ཚུལ་གདུང་
སེལ་ལྷ་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོག་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ལྷགས་རྩོམ་མཛད། པ་བོང་
ཁའི་མཆོད་ཁང་ཆེ་སྤྲ་ཆང་མར་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་ཡང་ཡང་དང་བཅས་
སྤྲུགས་སྟོན་མཆམས་སྟོར་དང་། སྟོང་བ་པ་རྣམས་ལ་མང་འགྱེད་སྟེ་འབུལ་ཡང་སྟུལ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་སྤྱ་ཆར་ཆེབས་གཤམ་ཕྱ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་རིང་
དུ་གྲོལ་བ་བཞིན་སྤར་ལ་བསྐྱེགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ནགས་ཁྲོད་ནས་ཆེབས་ཞལ་
ལེགས་པར་བསྐྱུར། ཐེབས་ལམ་ནས་དཔལ་མགོན་རྒྱལ་ཤད་ཀྱི་གནས་ལུལ་ཕ་བོང་
དང་། ཐ་ཤོག་སྐྱ་མཁར་ལ་སྟན་ཤལ་སྤུལ་ཏེ་གྲུ་འཛིན་ཕོ་བྲང་དུ་ཞབས་སེར་བཀོད།
ཐེབས་སྟོན་དང་། ལོ་མཇུག་གི་མཛད་སྟོ་མཐའ་དག་ཡང་དག་པར་བསྐྱུངས་སོ། །

(༡༥༧ བ་༣། ༥༢༥ ཐ་༦) དགྲུང་གངས་ཉེར་དུག་དུ་ཐེབས་པ་ལྷགས་སྤང་
གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་གཏོར་སྐྱོང་མངའ་གསོལ་
དང་། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན། དག་ལྷ་ཁག་ལ་གསོལ་མཆོད། ཆོས་གསུམ་ཟན་
རིལ་སོགས་སྤར་ལམ་ལྟར་བསྐྱུངས།

(༡༥༧ བ་༤། ༥༢༥ ཐ་༧) ཆོས་བཅུ་ཉིན་དག་ཚུལ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་
བསྐྱུབ་བྱ་ཉིས་བཅུ་སྟོར་ལ་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་འཕོགས་པར་མཛད།

(༡༥༨ ཉ་༣། ༥༢༧ ཐ་༨) བསྐྱུབ་བྱ་ཆེག་སྟོང་བཀལ་བར་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱི་བསྐྱུབ་
སྟོན་རྣམ་པར་དག་པ་སྤུལ།

(༡༥༨ བ་༩། ༥༢༧ འ་༩། ཟླ་༣) བསྐྱུབ་བྱ་བཅུ་ཕྲག་བཀལ་བར་བསྟེན་རྫོགས་
ཀྱི་སྟོན་པ་གནང་།

(༡༥༩ བ་༩། ༥༢༩ འ་༧། ཟླ་༤) ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་བསྐྱུབ་བྱ་ཉིས་བཅུ་བཀལ་
བར་དག་ཚུལ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འཕོགས་པར་མཛད།

(༡༦༠ བ་༥། ༥༣༡ ཐ་༩) ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བཞི་རྣམ་འདེན་ཟས་གཙང་
སྤུལ་པོས་བདེན་བཞི་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་ཆེན་ཉིན་གམ་བཅར་ལེགས་
བཤད་སྤིང་པའི་ཆོགས་གཞུང་སྟོན་དཔོན་སྟོ་བཟང་བྱང་ཆུབ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་བཞིན་རྣམ་སྤྱོད་ཆོགས་ཡོངས་དང་། སེར་འབྲས་ཀྱི་སྤྱི་སྤུལ། གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་

སོགས་སྐལ་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་བྱེད་ཉིས་སྟོང་ཅམ་ལ་བྱུབ་དབང་དཔལ་མོ་ལྷགས་གྱི་
འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱག་བཞི་
པའི་རྗེས་གནང་། ཆོ་གའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་ལེགས་པར་སྦྱལ་ཏེ་སྒྲིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་
སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྒྲན་མེད་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད། དེ་སྐབས་དམ་ཆོག་མཆོག་
གི་དགེ་མཚན་འོད་དང་འོད་ཅན་བཞིན་དུ་འབྲལ་མེད་གྱི་ཆེ་དགས་བཅིངས་པ་དག་
སྟོ་འོད་ལྷན་དཀར་པོ་དང་། དགའ་གདོང་གནས་སྤྱང་གཉིས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
སོ་སོའི་དམ་ཆོག་གི་རྟེན་གཞིར་སློ་ཕུར་ཐོག་བབས་སུ་ལེབས་ཏེ་དགའ་དད་གུས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་མཛུལ་དར། རྟེན་གསུམ་དང་། ལེགས་སོའི་ཆོག་གི་
གཏང་རག་བཅས་སུལ། སེར་འབྲས་གྱི་དགེ་ཚུལ་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་
བསྐབ་སྒྲོམ་སྦྱལ་ཏེ་ཆངས་སྟོད་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད།

ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་རྣམ་གྲའི་ཆོགས་དབུར་བྱོན་ནས་དབུར་བདག་བསྟོ་ལས་
དང་། ཚུལ་ཤིང་བཞེས་པར་མཛད། ཆེས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐོ་རིངས་དབུར་སྡེ་མ་ཞལ་
བཞེས་བསྐྱངས། ཀུན་གཟིགས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩ་སག་སྒྲ་མ་ནས་ཐུགས་
རྫོགས་སྒྲོམ་པ་བཞེས་རྒྱའི་སྟན་སྟོན་གསལ་འདེབས་མི་སྣ་ཆེད་མངགས་གཉེར་ཆེ་
ནས་བྱུ་ཡིག་ཁག་གཉིས་དང་། མཚུལ་དཀར་བསྐལ་བཅས་དང་། སྒྲེར་ནས་རྟེན་
གསལ། རིན་ཆེན་དང་པོའི་ཆོམ་བུ། རྒྱ་དབུལ་རྟ་ཟློག་སོགས་སུལ་བར་ཁོང་པ་དང་
གཡོག་རིགས་ལ་ཕྱག་དབང་རྩ་བུལ་དང་། དཀར་སྟོ་བཅས་སྦྱལ། ཉི་འོད་དུ་དམ་ཅན་
ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་བསྐྱང་དང་འབྲེལ་སྒྲར་ཡང་དྲུག་ཅུ་མ་འབུམ་ཐེར་ཞིག་
གངས་གསོག་སྒྲིན་འབུལ་མཛད། ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་འབུག་ཀ་ཅི་ཨོ་རྒྱན་ནས་བྱས་རོར་
སློབ་མ་དྲུག་ཅུ་སྟོར་ལ་སྒྲིན་བྱེད་ཆེ་དབང་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ་མོ་སྦྱལ།

(༡༩༡ ཉ་༡། ༥༤༩ ཉ་༡) བསྐབ་བྱ་ལྔ་བཅུ་སྟོར་ལ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མཉམས་ཀྱི་ཆ།

ཡང་འབོགས་པར་མཛད།

(༡༦༩ ཉ་༥། ༥༤༩ བ་༡༠) དགེ་སློང་བསྐྱབ་བྱ་བཟུ་ཕྱག་བཀལ་བར་ཆོགས་སྲ་
མའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱལ།

(༡༦༩ བ་༦། ༥༤༥ བ་༩) ལྷ་བ་བརྟུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྟུ་ནས་བཟུང་རེ་ཞིག་
ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་ལྟག་པའི་ལྟའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ངང་ནས་ལྟགས་བསྐྱེད་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས་པར་མཛད།

(༡༦༩ ཉ་༣། ༥༤༥ འ་༡༣) ལྷ་བ་བརྟུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་བཅད་རྒྱ་
ལས་བཞེངས་ཏེ་ཞལ་སྒོར་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྲི་ཆར་ཡང་འབྱལ་བ་གནང་། མཇལ་དེ་བ་ཏུ་
མི་གསལ་ཡང་། ཡུལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་བྲི་མ་མེད་པ་ཡོངས་འཛིན་གོང་མའི་
རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྗེ་ལྷ་མ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་
བཟང་པོ་དེ་ཉིད་དགྲུང་གངས་དོན་བྱུག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྟགས་བྲི་ལོ་སྦྱིན་བབས་ཤིན་ཏུ་
སྦྱི་བ་ཞིག་བཞེས་ཤིང་། རིང་ཏུ་མི་བཞུགས་པའི་གསུང་ངག་དགོངས་པ་ཅན་ཡང་མང་
ཏུ་ཕེབས་པས། དེ་ལོ་རང་ཞིང་བརྗེ་བར་ངས་ཀྱང་། སྦྱོན་བཅོམ་ལྟན་འདས་མུ་ངན་
ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྦྱོན་པར་ཉེ་བ་ན། ལི་ཙ་བྲི་ཙུན་དེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྒྱུན་
གྲིས་སྦྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ཡང་། འཆོ་བའི་འདུ་བྱེད་བྲིན་གྲིས་བསྐྱབས་ནས་ལྷ་བ་
གསུམ་རིང་བཞུགས་པའི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་གྲིས་ཐབས་
སྒོ་ཉིན་འབྲེལ་གང་ཟབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཐུགས་བྱུག་རྒྱ་
ཆད་པ་མཛད་པའི་ཞལ་ངོ་མ་སྒྲིག་པས་ལོ་འཁོར་གཅིག་གི་བར་འཆོ་གཞེས་ཀྱི་ཚུལ་
བསྟན་ཀྱང་།

རི་ལྟར་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཤོད་པ་རྒྱ་ལྟའི་བྲིམ་དང་ཉེ་བ་བྱིར་བསྐྱོག་དཀའ་
བ་བཞིན་མཛད་པ་ཐ་མའི་དགོངས་གཏད་ཟིན་པ་བཤོལ་ཐབས་བྲལ་བས་དགྲུང་

གངས་དོན་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་ལྷགས་སྒང་ཏོར་ཆེ་དུག་པའི་མཇུག་ནས་བཟུང་སྐྱེ་
ལམས་ཉོག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་གསན་མ་ཐག་རི་ཁྲོད་དུ་ཆེད་ཀྱིས་ཕེབས་ཏེ་སྐྱབ་
ལང་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤོང་བ་པ་འདུས་སྤྱི། ལྷ་བྱང་ཞབས་གས། དུགས་པོ་
བྱ་བུལ་དགེ་བཤེས་སྐུལ་བཟང་འཇམ་དཔལ་སོགས་སྤྱིའི་ཞབས་རིམ་སྐྱབ་པར་ནན་
ཏན་གྱིས་བསྐུལ་ཅིང་། ཡསྐྱབས་མགོན་རང་ཉིད་ནས་སྤར་ཡང་གདུང་ཤུགས་དག་
པོས་གསོལ་འདེབས་ལན་འགའ་ཞིག་གནང་ཡང་། མི་བཞུགས་པའི་བརྟེན་ཐབས་སུ་
ནམ་ཀུན་ཕིན་དུ་གསང་བའི་ཐུགས་དམ་བཞུས་ཕྱིར་པོ་རྟི་ཅི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག་ཡོད་པ་
ཡང་ཉེན་སྐུལ་དུ་འབྱུལ་བ་གནང་། དེ་རྗེས་ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་སུ་ཡང་ཡང་
ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་བརྟེན་དཔྱད་གནང་བར་སྤྱིའི་སྟུན་བབས་དང་། གསུང་གི་ཕེབས་
སྒོ་གང་ཐད་ནས་རིང་མིན་འཆོ་གཞིས་མི་བརྟན་པའི་ཐུགས་ཐག་ཆོད་འདུག་པར་
བརྟེན། ཡང་བསྐྱར་ཞབས་པད་བརྟན་པའི་སྟུན་བསྐུལ་ཁྲུས་རུང་དགོངས་འབྱུགས་ཀྱི་
རྒྱ་ལས་མི་འོང་བར་དགོངས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས་བྱི་རྗེས་ཞབས་མཇུག་ཁུ་སྒོ་
དང་། ཡང་སྤྱིད་འབྱུལ་མེད་ཞལ་གཟིགས་ངོས་འཛིན་ཁུ་ལུགས་ཀྱིས་མཆོན་སྤྱད་ཀྱི་
གནང་སྒོའི་ནམ་གཞག་དུ་མ་སྟན་དུ་གསོལ་བ་དང་བཅས་སྐྱེ་གམ་རང་ལ་ཉིན་སྟེལ་
ཀྱི་བར་དུ་འབྲལ་མེད་བཞུགས་པས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྦྱོང་ཚུལ་ཀྱི་ཞལ་སྟོབ་ཤ་
ཆར་སྐྱར་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། བྱད་པར་ཡགོང་ས་མཆོག་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་
ལར་སྐྱེ་འཁྱོར་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་བཞེངས་ནས་ཚུར་སྐྱེ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་
ནང་མཛོད་དང་། སྐྱེ་བེར་གྱི་རྒྱ་བཟང་གོས་རྒྱ་རྟིང་ཞིག་ཕྱག་ཉེན་དུ་བསྟུབས་ཏེ་ཕྱག་
གཉིས་ནས་བཟུང་ཞིང་དབུ་དཔལ་གཏུགས་ཏེ་འདའ་ག་མའི་ཞལ་ཆེམས་ཐུགས་
སྟོན་དག་པོ་ཞིག་དཔྱེས་གདུང་ཆད་མེད་པའི་སྟོན་ནས་མཛད་པ་ན། ཡགོང་ས་མཆོག་
ཉིད་དགུང་གངས་ལྷ་ནས་བཟུང་མདོ་སྐྱགས་རིགས་ལམ་མཐའ་དག་སྟོན་པའི་རིགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་པའི་མེད་མེད་སྟོན་ཆ།

བདག་གི་ཡ་རྒྱལ་རྣམ་ཀུན་ནས་པན་ཚུན་སྤྱགས་གཅིགས་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་
སྤྱགས་ཀྱི་གདུང་བ་བཟོན་སྤྱགས་མེད་པ་དང་། སྤྱན་ཆབ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་བས་རེ་
ཞིག་བར་གསུང་ལན་ཆེག་གཅིག་ཀྱང་འབྱོན་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་འདུག དར་ཅིག་
ནས་སྤར་ཡང་སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་གི་གསུང་མོལ་མང་པོ་ཞིག་མཛད་མཐར་ཡགོང་ས་ཆེན་
པོ་ལོ་སྤྱི་དང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས།

དེ་རྗེས་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱགས་དམ་ཉེན་དུ་ཐོགས་མེད་བྱམས་
པའི་ཞལ་ཐང་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་བར་རབ་གནས་དང་། རྒྱལ་ཡིག་ལྷ་མི་ཆེད་
གཏོང་མཛད་པ་བཞིན་རབ་གནས་གནད་སྤྲོད་ཞིག་དང་། རྒྱལ་ཡིག་དྲུ་ན་མོ་གུ་རུ་
མི་ཉི་ཡ། རྒྱལ་ཀུན་བྱམས་པའི་རང་བཞིན་ལྷག་པའི་ལྷ། དྲག་འཕྲུན་ཞིང་བཞུགས་
འཛམ་གླིང་འདི་ན་གཟིགས། བྱུང་པར་ཕྱག་ན་པ་སྤོའི་བཞེད་པའི་དོན། འབྲུབ་མཛད་
དགེ་ལེགས་ས་སྤྱིང་བྱབ་པར་མཛོད། ཅིས་བྲིས་ཏེ་སྤྲུལ། དེའི་གཤམ་དུ་ཡ་རྒྱལ་དབང་
ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་བྲིས་འདི་ལྟར་གནང་། གང་གསུང་ཆངས་དབྱངས་མི་བསྐྱུ་བདེན་པའི་
ཆེག རྒྱལ་དང་སྤྱགས་རྗེ་མཚུངས་པའི་རྒྱབས་ཆེན་དོན། ཁ་འོངས་ལྷ་པའི་ཐེག་
མཆོག་སྒོར་ལྷགས་ཏེ། གསུང་གི་བདུད་ཅིས་བདག་རྒྱུད་ཆེ་མས་བྱས་ནས། འགྲོ་ཀུན་
གཏན་བདེའི་ཞིང་མཆོག་དམ་པ་རུ། འགོད་པའི་ཐབས་ཚུལ་སྒོ་བས་པ་ལྟར་ལེན་ཅིང་།
འཛོལ་མེད་སྤྱིང་ནས་གདུང་སྤྱགས་གསོལ་བཏབ་མཐུས། གཏན་བདེའི་དགེ་མཚན་
ཕྱོགས་བརྒྱར་བཞད་གྱུར་ཅིག ཅིས་པ་འདི་ཡང་གང་གི་སྒོ་བ་བུའི་ཐ་ཤལ་ནས་གསོལ་
བ་བཏབ་དོན་བཞིན་མཛད་པ་ཐ་མའི་གསུང་གི་ཐ་ཆེག་དུ་ཕེབས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་
ཀྱང་ཞལ་གདམས་བདེན་ཆེག་ལ་མཆོག་དུ་དགའ་བའི་སྤྱགས་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་
སུ་སྤྲོས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ཞེས་པའི་མཚམས་སྒྱུར་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་རི་ལྟར་
བཞེད་པའི་སྤྱགས་རེ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་སྒོར་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་ཕྱག་

བདར་མ་ཞིག་ཀྱང་འབྲལ་བ་གནང་འདུག།

དེའི་ལན་དུ་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ནས་གསུང་གི་ཐ་མའི་ཁྱུ་ཡིག་གནང་དུ་
འདྲིལ་བ་ཞིག་དང་། མངལ་དར་ནང་མཛོད། གསེར་ཞོགས་མ། རྒྱ་དངུལ་རྟ་མིག་
མ་གཅིག་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འབྲལ་བའི་བདར་རྒྱ་ཆོད་འཁོར་ལོ་རྒྱུང་དུ་དང་།
ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་དཀར་གྱིས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བའི་བདར་རྒྱལ་ཅིན་གྱི་སྤྱན་ཤེལ་
ཞིག་བཅས་འབྲལ་བ་གནང་། ཆོས་བཙུན་གྱི་སྤྱོད་ནས་ནམ་ཀུན་ཞལ་སྤོང་དུ་
བཞུགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་བརྟན་འདི་ཉིད་ཞལ་ཐུགས་ནོར་གླིང་དུ་བསྐྱར་
ཏེ་ཐུགས་སྤོན་མཆོམས་སྦྱོར་ཡུན་རིང་མཛད་མཐར་ཤངས་སྤྱག་གཡོན་ནས་ལྷགས་
དངུགས་ལན་གསུམ་ནང་དུ་བརྟུབས་པ་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་
ཚུལ་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ན། སྤར་ཡང་ཐུགས་ངལ་མི་བཟད་པ་འཁྱུངས་ཤིང་། དེ་མ་
ཐག་ཕུར་ལྷོག་ཏུ་ཞབས་སོར་བསྐྱོད་དེ་གང་གི་གཟུགས་སྤྱིའི་གདུང་ཆས་དང་། ཐུགས་
དམ་གསལ་འདེབས་ནས་བཟུང་ཕུར་ཁྲུལ། གདུང་སྦྱབ། ཞུགས་འབྲལ་དང་འབྲེལ་བར་
དངུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། འབྲས་སྤྱོད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།
ཐུགས་དམ་རྟེན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྤྱང་བརྟན་བཅས་རྒྱ་ཆོགས་དང་།
ཆ་ཆད། བཟོ་བཀོད། སྤ་རྒྱན་སོགས་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་། གཟུངས་འབྲལ་གྱི་རིམ་
པ་ནམས་ཀྱང་རྒྱུད་སྤེ་དང་། སྤ་མའི་ཕྱག་ལེན་མན་ངག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྦྱོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་གད་གཅང་ཇི་ལྟར་བཞེངས་པའི་རིམ་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་མཛད་ནམ་གྱི་
དོན་བསྐྱེད། གདུང་རྟེན་ལེ་ལག་དང་བཅས་པའི་དཀར་ཆག་ལྟ་ཡི་རྗེང་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་
ལྷགས་བསྐྱེགས་མཛད་པའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ལྟར་དང་། མདུག་ཏུ་རབ་གནས་
དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ཆར་འབེབས་ཀྱང་གཞུང་བཞིན་མཛད་པ་སོགས་འབྲོམ་སྟོན་
རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་གྱིས་མཉམ་མེད་རྫོགས་ཆེན་པོའི་དགོངས་རྗེས་གྱི་རིམ་པ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་པོ་ལའི་སྤྱོད་ཆ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་དང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་སྤྱགས་བཞེད་
ཡོངས་སུ་སྒོར་བའི་ཞབས་མཚུག་ཆེ་ཕྱ་མཐའ་དག་སྤྱགས་ཁུར་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་
མཐིལ་བྱིན་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་ཅིང་། ཡང་སྤིད་ལྟར་འབྱོན་གྱི་སྤྱགས་སྒོན་མཆོམས་
སྦྱོར་ཡང་སྤྱགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་གིས་ཡང་ཡང་མཛད་པར་གྲགས་སོ། །

༡༥༽ རྒྱ་སྤྱག་ལོ་སྒོན་གྱི་དབྱེས་མཚོད་སྤར་ལམ་ལྟར་བསྐྱུངས། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་
དགེ་བསྟེན་ནས་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་བཅས་སྐྱབ་འབུལ་གནང་བར་སྦྱི་སྤེར་ནས་བཀའ་
དྲིན་དང་དབྱེས་མཚོད་སྒོན་དུས་ནམ་མཁའི་སྤང་པོའི་འདུ་འགྲོད་བཞིན་རྒྱས། གཏོར་ལུང་རེའི་
དོན་བཞིན་ལྟ་ཁང་དང་རྟེན་རེ་གསར་བཞེངས། བསྟེན་རྫོགས་གངས་མེད་བསྐྱབས། བྲག་ཡེར་པར་
ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་དག་པ་རབ་འབྱམས་གྱི་མཚོད་སྤིན་སྒོས། དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་བསྟེན་
མཆོམས་ཆེན་མོར་འབྲས་སྤུས་ལྷགས་གཉིས་གྱི་མཛད་པ་ཡར་ལྷན་བསྐྱུངས།

(༡༥༦ བ་༡། ༥༤༩ འ་༩) དགུང་གངས་ཉེར་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་རྒྱ་སྤྱག་གནམ་
ལོ་གསར་ཆོས་གྱི་ཐོག་མར་མ་གཅིག་རེ་མ་ཏིར་གཏོར་སྦྱོར་ཆོགས་འཁོར་མངའ་
གསོལ་སྤིན་རྒྱས་བཅས་ (༡༥༦ བ་༥། ༥༩༠ ཐ་༡) སྤར་ལམ་བཞིན་བསྐྱུངས།

(༡༥༦ བ་༦། ༥༩༠ ཐ་༥) སེར་འབྲས་གཞིས་དགོན་སོགས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བདུན་
བརྒྱ་སྒོར་དགེ་ལྟུ་དང་། དགེ་སྦྱོར་གི་སྤྲོམ་ལྷན་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་མཛད།

(༡༥༧ བ་༡། ༥༩༡ ཐ་༩) བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སོ་ཐར་གྱི་ཆོགས་སྤྱིའི་
སྤྲོམ་པ་འབོགས་ཆོག་ཀྱང་མཛད།

(༡༥༨ ཉ་༡། ༥༩༡ ཐ་༦) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ (༡༥༨ ཉ་༥། ༥༩༡ ཐ་༡༡) ཆོས་བཞི་
ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་སྤྲོམ་བཞེས་གྱི་ཆེད་
དུ་དབུས་འཕྱར་འཆང་གཉིས་པར་ཆིབས་བསྦྱོད་གནང་གཤིས། ཡབ་སྲས་ཐོག་མའི་
མཛལ་འཕྲད་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་བསྐྱུང་རྒྱུའི་སྤྱད་དུ་ནོར་སྤིང་།

བསྐལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་ཐོག་མཆན་གཟིམས་ཁང་
དུ་མཆོད་ཡོན་གསེར་ཞལ་མཇལ་འཛོམས་དང་འབྲེལ་པན་ཚུན་མཆན་དགྲིལ་བདེ་
དོག་སོགས་ཀྱི་གསུང་མཆིད་ཞིབ་ལྷག་མཛད་མཐར་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ལྟ་བུ་
སྟེང་བཞུགས་མཆོར་དུ་ཕེབས།

(༡༥༩ བ་༦། ༥༩༩ བ་༡༠) ཆོས་བཙུགས་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེར་
རབ་བྱུང་དང་བསྐབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་འབྲེལ་བའི་སྐད་དུ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་སྟོན་
འཁོར་ཆིབས་རགས་རྒྱས་བཤམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཕྲུལ་སྤང་གན་རྟོ་ལ་ཆེན་པོར་ཞབས་
སོར་བཀོད་དེ་ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྟོན་ཀྱི་དཀར་སྟོང་ཐོག་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དབྱས་
རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་སྣ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ནས་ཉེན་འབྱུང་གི་འབྲེལ་སྲིབ་སྟོན་པར་
ཕྱག་དབང་སྦྲུལ་ཞིང་དགྲེས་སྟོན་ཉམས་སུ་བཞེས།

(༡༦༩ ཉ་༡། ༥༩༩ འ་༤) ས་རྒྱའི་ཡར་ཆོས་བཅོ་ལྔ་དུས་ཆེན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་སྤྱོད་ཡབ་སྲས་གསེར་ཞལ་ལྟན་རྒྱས་སྐྱུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩོ་བོ་ཆེན་པོའི་
སྐྱུ་མདུན་བྱང་ཚུབ་ཤིང་གཙལ་སྟེང་དུ་ཕེབས་བསྟོད་ཀྱིས་སྐྱུ་ཕྱག་གནང་། སྟན་ཤལ་
སྟོན་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་
ང་ཕེབས། སྐབས་འདིར་དག་ལྟ་འོད་ལྟན་དཀར་པོ་ཉེན་གཞིར་སྟོ་བྱུར་ཁོག་བརྒྱམས་
ཀྱིས་དགའ་ཞིང་མགྲུ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཆོས་ཆེར་ངོམས་པ་དང་བཅས་མཆོད་ཡོན་
རྣམ་གཉིས་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་སྦྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དར་ཉེན་གསུམ་བཅུག་
སྟེ་ཡལ་བར་གྱུར། དེ་ནས་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་ནས་སྐྱུ་ཕྱག་དང་། མཇལ་དར། ཞིང་
ཁམས་རྒྱ་མཆོད་བཀོད་པ། དངོས་འབྲེལ་བཅས་སྦྲུལ་ཉེ་འོད་དཔག་ལྟ་ཁང་དུ་ཕེབས།
ཡསྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དང་། ལས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་
སྦྱོང་མཛད། བཟླ་གསལ་དང་བསྐྱུན་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤར་པར་གཙལ་སྟེང་དུ་བྱོན།

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཆོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆོར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་མཁན་སྟོབ་སྤྲུགས་མ་མཛད་དེ། དགའ་ལྷན་གྱི་གདན་ཟུར་དང་།
ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྒྱུ་སོགས་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་གསེར་རི་དང་འབྲུ་བ་བྲངས་ཆང་བའི་
དབུས་སུ་དགེ་བསྟན་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བས་ཆོགས་སྤྲུ་མ་དགེ་ཚུལ་
ཀྱི་སྟོན་པ་དང་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་བསྟན་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་
དག་པ་བཅས་ད་ཆོག་ཉེས་མེད་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ལེགས་པར་སྦྱུལ་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་
ཡོངས་རྟོགས་ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་གཏང་རག་ལེགས་འབུལ་
མཛུལ་དར་ནང་མཛོད་སྤྲིད་ཏུ་རིང་བ་དང་། རིན་ཆེན་དང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་
ཁམས་རྒྱ་མཆོད་བཀོད་པ། རིན་ཆེན་ཁ་རྩུ་རི་ལས་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ཆེབས་ལྷན།
དུང་དཀར་དུལ་གཤོག་མ། གཞན་ཡང་གསེར་དུལ་ཀྱི་ཆོམ་བུ། བཟང་གོས་ཡུག་
དགུ་ཆོན་གསུམ་བཅས་དང་། ལས་གྲུབ་རྣམས་ལའང་གོ་བབས་ཀྱི་སྒྲ་ཡོན་ཕྱག་བསྟར་
ཀྱིས་སྟོབ་པར་མཛད།

དེ་ནས་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀར་གཞུང་ནས་ལེགས་འབུལ་སྤྲུམས་མཐོ་བ་དང་།
སྤྲན་བསལ་རྩི་རྩི་ལས་གྲུབ་པའི་སྟོན་པའི་སྒྲ་བརྟན་བྱུང་འཕགས་ཤིག་འབུལ་སྤང་
དུ་འབུལ་བ་གནང་། གནས་ཚུང་སྤུལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་སྤང་ཡང་ཐོག་ཐེབས་ཀྱིས་བད་
འབུལ་དང་འབྲེལ་ཡབ་སྲས་སོ་སོར་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབུལ་འདེགས་པར་མཛད།
རྟེན་གཙོ་རྩི་པོ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱར་གཞུང་དང་སྤྱི་བྱང་གཉིས་ཀས་སྤྲུ་ལཱའི་མཆོད་
སྤྲན་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། བ་བཟའ་ཉེར་སྦྱད། རིན་པོ་ཆེད་རྒྱན་སོགས་འབུལ་སྦྱོར་
གནང་། རྟེན་འོག་བར་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལའང་རིམ་བཞིན་ཞབས་
ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སྟན་དར་འབྲེམས་སྤེལ་དང་། བསྟན་འགྲོར་སྤྲན་པའི་ཐུགས་སྟོན་
མཆོམས་སྦྱོར་བསྐྱངས། སྤྲན་གཟིགས་སྤྲི་དང་། བྱུང་པར་རྟེན་རྟེན་ཤུ། གོ་མ་ལྷིང་

སོགས་སྟོན་ཚུད་ནས་གོ་བསྐྱེགས་དང་འབྲེལ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་དཔལ་སྟོག་རྩི་རྩི་
ར་བར་ནམ་གྲ་གསུང་བཟང་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དབུས་སུ་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཞབས་སེར་
བཀོད། དུང་སྟོང་དབང་མོ་ཞི་དང་ཁྱོ་བོའི་ནམ་འགྱུར་སོ་སོར་ཐུགས་སྟོན་ཅན་གྱི་སྟན་
དར་སྟུལ། དེ་ནས་གཟབ་གསོལ་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གསུང་ཆོག་རྒྱས་པར་
མཛད་དེ་གཟིམས་རྒྱུད་ལེབས། གསོལ་ཆོགས་ལྟན་རྒྱས་དང་། ཆོས་ལྟན་གྱི་བཀའ་
མཆིད་དུ་མ་མཛད།

ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་དགའ་ལྟན་པོ་བྲང་པ་ནས་ཨེ་མི་དུ་དཀར་སྟོ་སྟོམ་
བསྐྱེགས་ཐོག ཡབ་སྲས་གསེར་ཞལ་ལྟན་རྒྱས་སྟུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྤྱི་ཁྱའི་རོལ་
པ་ཆེན་པོས་སྟུན་བྲངས་ཏེ་ (༡༧༠ ཉ་༥ ༥༧༥ ༨་༧) གཞུང་ནས་མཆོད་ཡོན་སོ་སོར་
མཇལ་དར་དང་། མཆུལ། སྟུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། བཀྲ་ཤིས་རྣམས་ཏྲགས། རྒྱལ་སྤིང་སྟུ་
བདུན་བཅས་རོལ་དབྱངས་དང་འབྲེལ་བར་སྟུལ། སྟོན་ཆེན་གྱི་མགོན་དུ་ལྟགས་པའི་
སྟུ་སེར་གྱི་ཆོགས་ཆེན་པོར་བྱིན་ལྷབས་གྱི་གྲུ་ཆར་པབ། ཡོངས་འཛིན་སྤིང་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་མཆུལ་གསོལ་འདེབས་གྱི་ལྟགས་བཤད་གཟབ་རྒྱས་ཁྱུས་རྣམས་སྤིང་དུ་རིང་བའི་
ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷེབས་ཤིང་། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཆོའི་བཀོད་པས་སྟུ་བྲངས་དངོས་འབྱུལ་
གྱི་སྤེང་བ་བྲང་པ་མེད་པ་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་གི་སྟུན་ལམ་དུ་བསྟར། དེ་ནས་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཏོ་ཐོག་ཐུ་ལག བཀའ་གྲུང་ནས་བཟུང་བྲང་རིགས་སེར་སྟུ།
སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གྲུ་སྟོང་སྟུ། གནས་རྒྱུད་། སྤིང་ལག མེ་བཞི།
ལྟགས་རི་བ་བཅས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ། གཞུང་ཁོངས་སྟོ་བཟ། རྒྱལ་ལག་གཞན་གྱི་
མི་སྟུ་སོགས་མཐའ་དག་ནས་གོ་བབས་གྱི་མཇལ་རྟེན་བཏོག འབེལ་གཏམ་བཏོ་སྤིང་།
གར་རོལ་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་ཆེན་ལ་དགྲེས་དགའ་རོལ་བར་མཛད།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་རྩེད་དང་། གཙང་སྡོངས་ཀྱི་འབྱུལ་རིགས་སོགས་མི་གངས་ཆིག་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

སྟོང་བཀལ་བར་ཕྱག་དབང་སྟུལ། ཆོས་བཙུང་བཀྱད་ཉིན་དྲུང་རིགས་སྤྱི་དང་། དབྱུང་གཙང་ཆོ་ཆེན་ཐུན་མོང་ནས་ཡབ་སྐུ་ལྷན་རྒྱས་ཨེ་མི་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་དང་། དངོས་འབྱེད་ཀྱི་ལེགས་འབྲལ་སྤྲུལ་མཐོ་ཕུལ།

(༡༧༠ བ་༥། ༥༧༦ འ་༡༡) བཀའ་སྟོན་ལྷན་རྒྱས་ནས་མཆོད་ཡོན་བྱུང་གཅིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གསོལ་སྟོན་དང་། དངོས་འབྲལ་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་བཀྱས་ལྷན་སྤྱོད་ཞུ་ཞིང་ཐའི་དྲི་དང་། གསོལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ། མཁོན་ཆེ། གཟིམས་འགག་བཞི། མགོན་ཁང་པ། རྒྱལ་ཆེ་དབང་འདུས་ཁང་གསར། ལྷ་ལྷན་ཆོས་བཅུ་བ་སྤྱི་པ་སོགས་ནས་སྐྱེར་མཇུག་ཞུས་པར་སོ་སོའི་ཁོངས་གཏོགས་དང་བཅས་མི་གྲངས་བཞི་སྟོང་དུ་ཉེ་བར་ཞུས་མཇུག་ཕྱག་དབང་གི་སྐུ་ལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྟུལ། ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཆེབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་བསྐྱེད་ཏེ་ཞོར་སྤྱི་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༧༡ ཉ་༡། ༥༧༧ ཐ་༡) ཆོས་ཉེར་དྲུག་ཉིན། རྒྱལ་ཀྱན་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱི་གཟུགས་ཡལོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་ནས་སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་དུར་སྤྱིག་གར་རོལ་ཀྱན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རིང་པོའི་ལམ་ནས་ཆེད་དུ་ཕེབས་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་ཚོད་པན་དུ་བཞེངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་དམ་པར་གྱུར་པའི་ཞབས་བྱུང་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དྲང་སྟོང་བདེན་པའི་ཆོག་གིས་རྟག་པ་དམ་པའི་རང་ཁམས་སུ་མངའ་གསོལ་བའི་སྤྱད་དུ་བཀྱས་ལྷན་སྤྱོད་ནས་བསྟེན་བཀྱར་ཀྱི་རྒྱ་ཡོན་སྤྱར་ཏེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བདེན་བཟོད་ཞུས་ཤིང་། པཎ་ཆེན་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ཁྱད་དང་འབྲེལ་བའི་མཇུག་ལུགས་བཤད་ཀྱི་བདེན་ཆོག་གཟབ་རྒྱས་སྟོན་མཛད་པར་ཡལོང་ས་མཁན་ཆེན་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཞབས་པད་

རིང་དུ་བརྟན་པའི་བཀའ་བཞེས་དགེས་བཞིན་དུ་གནང་མཚུགས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་
དང་། བཀྲ་ཤིས་རྒྱས་རྟགས། རིན་ཆེན་དང་གཉིས་ཀྱི་ཆོམ་བྲ། ལོས་ཡུག་ཆོན་གངས་
བཅས་གྲས་འདུད་ལྷ་ན་མེད་པས་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་འབུལ་བར་མཛད།

(ཉམ་། བ་༤། ༥༩༥ བ་༡) ཆོས་སུམ་ཙུ་ཉིན་དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ལྟན་
དུ་མཛད་ཅིང་། ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལས་གྲར་ཕེབས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་ཙུ་ཡོངས་རྫོགས་སྒོམ་ལྟན་གྱི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་གནང་། སྐབས་ཤིག་
ལ་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་སྐྱེ་འཁོར་རྟགས་བསྐྱས་དང་བཅས་གནས་ཆེན་ཡེར་པར་
ཆིབས་བསྐྱར་ཐོག་སྐྱེ་སྒྲེར་སོ་སོ་ནས་མཆོད་སྤྱིན་དང་ཆོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབུལ་
བཤམས་དང་། ཆོགས་ཡོངས་ལ་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་གཟབ་རྒྱས། ལྟ་རི་སྟིང་
པོའི་མགུལ་དུ་བསང་མཆོད་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་གནད་སྤྱིན་བསྐྱངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས།
དེ་རྗེས་མཆོད་ཡོན་སྟོན་འཁོར་སྐབས་ཅིག་དུ་ཕུར་ལྷོག་རིགས་གསུམ་བྱང་ཚུབ་སྤྱིང་
དང་། སེར་ཆེ་གཞན་པན་སྤྱིང་། རག་ཁ་བྲག་སྟེང་ཆང་ཤར་ལུབ་རྣམས་སུའང་ཞབས་
སོར་རིམ་གྱིས་བཀོད་ནས་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་དང་སྦྱོང་བ་པའི་སྤྱེར་མཛལ་
ཁ་བསྟེན་བཀྲར། གནས་འཛིན་སྐྱལ་སྐྱེ་སོ་སོ་དང་ཆོས་ལྟན་གྱི་བཀའ་མཆིད་ཡུན་དུ་
སྤེལ་བ་སོགས་མཛད།

(ཉམ་། ཉ་༡། ༥༩༥ འ་༡༡) ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་པཎ་ཆེན་མཆོག་
སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སོ་ཐར་སྦྱོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་རྣམ་པར་དག་པའི་
སྒོམ་པའི་བདུད་རྩིས་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གཏམས་ཏེ་དེད་དཔོན་ལོར་བུའི་
སྤྱིང་ནས་རང་བྱིམ་དུ་སྟོག་པ་ལྟར་སྦྱོང་བ་ཆེན་པོས་རིང་མིན་བཀྲ་ཤིས་ལྟན་གྱིས་ཐུབ་
པའི་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་རྒྱུའི་ཐོན་མཛལ་ཐོག་གཞུང་ནས་གཟིམས་རྒྱུང་ཉི་
འོད་དུ་དཀར་སྦྱོང་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་དང་། མཐུལ་ཉེན་གསུམ། ན་བཟའ་ཆ་ཆང་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པའི་མཆོད་པའི་མཉམས་པའི་སྤྱི་མཉམས་

གིས་མཆོད་སྤྱི་མཉམས་སྤྱད། གསེར་དུལ། གོས་དར། ལྷ་མ་རིགས། ལྷོན་འདབ་སོགས་
དང་། ཆེབས་ཆེན་སྒྲ་ཆས་རང་འགྲིགས་བཅས་ཀྱི་ཕེབས་ཆོངས། སུ་ཆེན་ཡོངས་
འཛིན་པ་དང་། རང་མ་ལས་ཆོན་པ་སོགས་དྲུང་དྲག་འབྱིང་དུལ་གསུམ། དེལ་པ་
ལག་དོག་ཉེར་གཡོག་ཚུན་ལ་སྤར་ལམ་ཐོན་གནང་སྤྱི་མཉམས་འཕོར་ཞན་མེད་སྤྱུལ།

(ལྟ་ན་ ༩༥། ༥༧༧ བ་༡) དེ་རྗེས་གཟིམས་ཚུང་མཇུག་ཕྱག་ཏུ་ཕེབས་པར་
སྤྱན་བསལ་ཀྱི་གནང་ཆ་ཡི་དམ་ཀྱི་སྤྱི་བརྟན་དང་། གཡང་ཁྱིའི་ཞལ་དཀར། གོས་ཡུག་
ཕྱག་ཕྱིང་རྒྱན་ལྷན་བཅས་སྤྱུལ་ནས་འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱན་ཏུ་དགེ་བའི་ལྷགས་གཉིས་
ཀྱི་བཀའ་སློབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་། ཕེབས་ལམ་དྲུང་སྤྱི་མཉམས་མེད་པར་བདེ་
ལེགས་སུ་བྱོན་ནས་སྤར་ཡང་ལོ་ངོ་གཉིས་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་དངོས་མཇུག་
ཐུབ་པ་མཛད་དགོས་ཞེས་བྱུང་གནང་། དེ་འཕྲལ་སུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་མཇུག་
དར་དེ་མེད་ཅིག་ཕྱལ་ཏེ་ཡུལ་ཐང་མགོན་མཁན་ཆེན་ཅོ་རྗེ་འཆང་མཆོག་ཉིད་བསྟན་
པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཆོད་པར་དུ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་ཏེ་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བསྐྱོར་བས་བསིལ་སྤྱོད་ས་
ཀྱི་སྤྱི་མཉམས་ཐོག་པར་དུལ་གསུམ་དུལ་བ་དང་། བདག་ཀྱང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་སྤྱི་གམ་དུ་ལྷགས་ནས་ཞལ་གསུང་བདུད་ཅིའི་དགའ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྤྱད་ཆོག་
པ་དང་། གནས་སྐབས་སུའང་། ལུ་ཅག་འཁོར་བཅས་ལམ་བཟོད་བདེ་ལྷན་ཡོང་བའི་
སྤྱི་མཉམས་འཇུག་དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱོད་ནས་མི་འདོར་བ་མཁྱེན་ཞེས་གསལ་བ་
གནང་།

ཡོངས་འཛིན་དང་། ཕྱག་མཛོད་མཁན་པོ། གསལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ་
སོགས་གམ་བཅར་ནང་མ་དང་། ལས་ཆོན་པ་རྣམས་ལའང་གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆ་
དང་། ཕྱག་མཛོད་དམ་རྗེས་ཀྱི་སྤྱུལ་ཏེ་རང་རང་གི་བགོ་སྐྱལ་ཁུར་དུ་བབས་པའི་སྤྱི་

ཕུར་སྟོན་གྱི་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ཞུ་མཐའ་དག་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས་
ཚུལ་གྱི་བཀའ་མངགས་རུས་པ་ཅན་ཟེབས།

(༡༧༩ ཉ་ལ། ༦༠༠ བ་༩) གཏེར་ལུང་ཉི་མའི་འོད་འཕྲེང་གི་དགོངས་དོན་ལྟར་
བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་ཤིང་། མཐའ་དམག་ངན་པ་བསྐྱོག་ཕྱིར་མདོ་སྨད་ཤ་ཡི་
ཐང་ཞེས་པ་དེར་ལྷ་ཁང་ཁག་ལྔ་དང་། གཙང་སིལ་མ་ལའི་གོང་དུ་ལྷ་ཁང་ལྔ་བཅས་
གསར་བསྟན་དང་འབྲེལ་སོ་སོར་སྐྱོ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བྱིན་ལྡན་མང་པོ་
ཡང་འདྲིལ་པར་མཛད། དེ་མཚུངས་ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས། ཁ་འབྲུག་གསུམ་སོ་སོའི་
ཤར་སྟེའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུ་བྱ་ཞི་བྲག་དང་སང་གདོང་མ་གསུམ་ལ་སྟོབ་དཔོན་མཆོ་གྲུ་བྱའི་
སྐྱོ་བརྟན་འབུམ་ཕྲག་རིས་བསྐྱོར་བ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་རབ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་
ཡང་མཛད། དབུ་ཆེའི་གཟིམས་ཚུང་དུ་ནང་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཞབས་ཞུས་ཏེ་
ཆོས་སྤང་སྤྱིའི་གསུང་བསྐྱང་འཕར་མ་ཉིན་གསུམ་རིང་གནད་སྟོན་བསྐྱུངས།

(༡༧༩ བ་ལ། ༦༠༡ བ་ལ། ཟླ་༦) ཆོས་བཞི་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་
བསྟོན་རྫོགས་སུ་སྐྱབ་པ་གནང་།

(༡༧༧ ཉ་༡། ༦༠༦ བ་༡༡) དགུ་པ་ལྷ་བབས་ཀྱི་དུས་ཆེན་དང་བསྟན་བསྐྱབ་བྱ་
སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆོགས་སྒྲུབ་ཕྱིའི་སྟོན་པ་འབོགས་པར་མཛད།

(༡༧༧ ཉ་༡། ༦༠༦ འ་༡༡) འདི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་ཁམས་
ཉེས་ཚུལ་བཞེས་པར་བརྟེན། ཟླ་རེའི་སྐྱུ་ཁྱུས་དང་། ཆོ་དབང་། བྱད་འགྲོལ་བཅས་
པལ་ཆེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་འབུལ་བ་གནང་། ཟླ་བ་བརྒྱ་པའི་ (༡༧༧ བ་ལ། ༦༠༧ འ་༡)
ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་ཐུགས་དམ་རྟེན་མཆོད་རྣམས་ལེགས་པར་
བཤམས་ཏེ་མཆོམས་ཐོ་བསྐྱེད་ཆོག་དང་བཅས་རེ་ཞིག་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་
ཏེ་ཡི་དམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལྷགས་བསྟོན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཟབ་མའི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་རིན་ཐེང་སྟོན་ཆ།

ཉམས་བཞེས་ལ་བཙོན་པར་མཛད།

ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་སྐྱ་མཆོམས་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཕྱི་
ནང་དྲུང་རིགས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མང་ཇའི་སྐྱོ་སྤྲིག་དགུ་གཏོར་
འཆམ་གཟིགས་སོགས་ལོ་མཇུག་གི་མཛད་སྟོན་རྣམས་སྤར་སྟོལ་ལྟར་བསྐྱུངས་སོ། །

(ཉམས་ཉ་ལ། ༦༠༩ འ་༩) དགུང་གྲངས་ཉེར་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པ་ཚུ་ཡོས་གནས་
ལོའི་རང་ཞལ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདོད་ཁམས་བདག་མོའི་གཏོར་སྐྱོང་དང་།
དབྱེས་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་ (ཉམས་ཉ་ལ། ༦༠༩ འ་༩) བཅས་སྤར་སྟོལ་ལྟར་བསྐྱུངས།

(ཉམས་བ་ཀ། ༦༠༩ འ་༩) ཆོས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་ཟླ་བ་འདིའི་ནང་སེར་འབྲས་
དགེ་གསུམ་དང་། གཞིས་དཔོན་ཁག་གི་རབ་བྱུང་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱད་དང་། བསྟེན་
རྟོགས་བསྐྱབ་བྱ་ལྔ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་ཆོགས་སྤྱིའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པ་སྟུལ།

(ཉམས་བ་ལ། ༦༠༩ ཐ་མ) འདི་སྐབས་སྐྱ་འབྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པས་གསང་གསུམ་
རྟོག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཞེས་པར་བཀྲས་ལྷན་སྦྲེལ་བྱས་ནས་དོད་སྐྱར་གྱི་དཀར་སྟོང་དང་
འབྲེལ་རྣམ་གྱི་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་གསུང་ཆོག་ཏུ་སྦྲུག་ཏེ་ཉི་འོད་དུ་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཞབས་
བརྟན་དང་། དངོས་འབྲུལ་སྤམས་མཐོ་བ་དང་བཅས་སྟུན་ཚུལ་ལྷུར་དུ་གདངས་ཤིང་།
ཞབས་བད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དྲག་ཞུས། དེ་རྗེས་སྟུན་
ཁམས་གསལ་དྲངས་དང་བསྟུན་ཕྱོགས་ནས་ཞལ་མཇལ་དོན་གཉེར་གྱིས་ལྷགས་པའི་
སྐྱེ་པོ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་གནང་།

(ཉམས་ཉ་ལ། ༦༡༠ ཐ་༡) བསྐྱབ་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་བཀལ་བར་རབ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་
པ་འཕོགས་ཆོག་ ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་སྐྱ་ཁྱུས་དང་ཆོ་དབང་གསན་བཞེས་བཅས་
རིམ་བཞིན་མཛད། ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཤར་ (ཉམས་ཉ་ལ། ༦༡༠ ཐ་༡༠) སྟོན་འཁོར་
ཕྱགས་བསྐྱུས་སུ་གནས་ཆེན་ཡེར་པར་ཆེབས་བསྐྱར་གྱི་ཞར་ལ་སྤར་པ་རི་ཁྲིད་དུ་

ཕུར་སྡོག་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན།

ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱ་གདུང་བྱང་བྱ་མཆོད་སྤྱིན་
མཐའ་ཡས་པ་འབྲུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས། སྤྱི་མཆོད་ཆོག་
སོགས་ཞལ་འདོན་གསུང་ཆོག་སྤྱིན་རྒྱས་སྦྱེལ།

(༡༧༩ བ་༣། ༦༡༠ འ་༡༠) དེ་ནས་ཡེར་པར་ཕྱགས་བཏེག་སྟེ་ལྟ་ཁང་ཆེ་ཕྱ་
ཆང་མར་མཆོད་སྤྱིན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། བྱམས་མགོན་ལ་གསེར་ཆབ། བྱང་
མཛོད་སྐུ་ལྡེའི་སྟན་ཤལ། རྒྱ་བ་ཕྱག་ཏུ་ཆོགས་འཁོར་བསྐྱུས་གནད་སྤྱིན་བསྐྱུངས།

(༡༩༠ ཉ་༥། ༦༡༡ འ་༩) ཆོས་བརྒྱ་འདུན་ཉིན་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་
བྱ་ཆིབས་བསྐྱར་གནད།

(༡༩༠ ཉ་༥། ༦༡༡ འ་༩) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཕྱག་
ན་པ་རྣེ་མཆོག་ཉིད་བསྟན་འགྲོའི་དོན་བྱ་བྱས་དགའི་དབང་པོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་གྱི་
ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱ་ཆེན་མོར་བཞུགས་རྒྱའི་ཉིན་འབྱུང་ལེགས་འབྲུལ་མཆོན་
པར་གཟིམས་ཆུང་ཉི་འོད་བྱ་ཆེ་ཕྱག་ནས་དཀར་སྤྱོད་གསོལ་སྟོན་དང་འབྲེལ་གཞུང་
གནས་དང་། ཆེ་ཤོད་བྱང་སྤྱི་སོ་སོ་ནས་མཇལ་དར་དང་། མཐུལ་ཉེན་གསུམ། འཁོར་ལོ།
བྱང་དཀར། དངོས་འབྲུལ་སྤྲམས་མཐོ་བ་བཏེག་

(༢༠ བ་༣། ༦༡༢ ཐ་༦) ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཕྱགས་དམ་ཉེན་གསུམ་ཁྱད་
འཕགས་རྣམས་གྱི་སྤྱན་རྒྱར་མཆོད་གཏོར་གཤོམ་སྤྱིག་དང་པོ་བྱང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་
མཆམས་ཐོ་བསྐྱེད་ཆོག་དང་བཅས་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཏེ་ལྷགས་སྤྱན་དངོས་གཞིར་
སྤྱི་མའི་ནལ་འབྱོར་སྟོན་བྱ་འགྲོ་བས་ཐོག་མར་ཞི་ཁྲོ་སྤྲལས་སྐུ་ལ་སྦྱེལ་འདོན་དང་།
དེ་ནས་ཉེ་སྤྱིང་། སྤྱིང་པོ། རྩ་སྤྲལས་གསུམ་རེ་རེར་དམིགས་སྤྱག་གི་ལྷགས་བསྐྱུས་ལ་
ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྲུས་པར་མཛད། སྤྱན་གསེང་རྣམས་སུའང་མཆོད་གཏོར་བརྗེ་བ་དང་
ཡོན་ཆབ་གཤོམ་འབྲུལ། སྐྱ་ཕྱག་ མཐུལ། ཕྱག་ཚུ་འདེབས་པ་སོགས་འགལ་རྒྱུན་སྤྱོད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོར་ལོ་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

བ་དང་། མཐུན་ཆེན་སྦྱབ་པའི་སྟོན་འགྲོ་བསག་སྤྱང་གི་སྟོན་པའ་དཀའ་བ་ལ་
བཙོན་ཞིང་། ཐུན་མཐའ་མར་མཐུ་ལྟན་རྟོ་རྟེན་སྤྱང་མ་སྦྱི་དང་། བྱང་པར་བཀའ་སྟོན་
དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ། མཆོམས་སྦྱིའི་ལྟ་དང་བཅས་པར་གཏོར་འབུལ་
འཕྲིན་བཅོལ་གནད་དུ་སྦྱིན་པ་རེ་བསྐྱེད་པ། དུས་ཆེན་རྣམས་སུ་བསྦྱབ་བྱ་བ་རྒྱ་ཕྱག་
བཀལ་བར་ཆོགས་སྒྲ་ཕྱིའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་འཕོགས་ཆོག རྣམ་གྱའི་ཆོགས་དབུས་སུ་
དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་། ཡར་མར་གྱི་ཆོས་བཅུའི་ཆོགས་མཆོད། དབྱ་ལྷ་ཁག་སྦྱར་
འདེན་དང་། རྒྱ་དུས་ཀྱི་གསོལ་མཆོད། ལྷུང་མཛད་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་གཟབ་གསོལ་
གསུང་བསྐྱར་སོགས་སྦྱ་དངོས་ཀྱི་འཆར་ཅན་མཛད་སྟོན་གང་ཡོད་རྣམས་སྦྱ་མཆོམས་
ཁོངས་ནས་ཆག་མེད་ཉམས་བཞེས་སུ་བསྟར།

སེར་འབྲས་ཀྱི་སྟོང་ས་རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་དགོན་ཁག་གི་དབྱར་དགུན་
མཇལ་ཁྱའི་སྐབས་སོ་སོར་ན་བཟའ་གདན་འདེན་གྱི་སྟོན་ནས་མཇལ་ཕྱག་དང་། བརྟན་
བཞུགས་གསུང་ཆོག་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྦྱ་མདུན་དུ་བྱ་བ་ལྟར་ལས་སྦྱ་ཁྲལ་ཆོས་སུ་མ་
སོང་བ་བཞིན་དུ་སྦྱེལ། བརྟན་གྱིད་ཀྱི་དོན་གལ་འགངས་ཆེན་པོའི་དབྱུང་ཕྱེབས་
འོས་ཀྱི་རིགས་ལ་ལྷགས་ནན་མཐར་གསུམ་གྱི་དགོངས་དབྱུང་ཞིབ་མོའི་སྟོན་ནས་འདི་
ལ་འདི་གིས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་ཆོངས་པའི་ཐིག་ལྟ་བུ་མགོན་བརྒྱུད་འཕྲལ་འཕྲལ་སྦྱིན་པར་
མཛད། དེ་བྱིངས་བྱ་བ་ཞི་བྱག་གི་སྟེ་མོར་མངགས་པའི་མི་སྣ་ཐོན་འབྱོར་དང་། རྒྱ་ཏོར་
བོད་གསུམ་གྱི་མི་རིགས་འགྲོ་འོང་གི་གནས་ཚུལ་སྟན་སྟོན། ལས་ཆོན་གསར་པའི་
རིགས་ཀྱི་མཇལ་དར་འབུལ་བཞེས། བཀའ་ཆོག་བསྐྱར་འོས་སོགས་འགག་ན་ཉེ་བར་
གནས་པའི་མགོན་གཟིམས་རྣམས་ཀྱིས་འཆོམས་ལུས་མེད་པར་མཛད་དོ། །

རྒྱ་བ་བཞི་པ་དེའི་ཆོས་ཉེར་དགུའི་ཉི་མུར་སྦྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་ཐོག་ཟབ་གསལ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་མདོན་སུམ་གྱི་གཟིགས་སྤྱང་

ལ། ཕུར་པ་ཡང་ཟབ་ཀྱི་གཏེར་སྤང་ཡིན་སྟེ་པའི་བྱད་མེད་མཆར་སྤྱད་ལང་ཆོ་དང་
ལྷན་པ་གོས་དཀར་གྱིན་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཞིག་སྐྱེ་མདུན་དུ་འོངས་ནས་དེ་ན་རེ། ཨ་ཐེ།
བུ་ཁྱོད་ང་ལ་ཡིད་ཉོན་བྱོས། ཆོས་ལཱི་སྐྱེས་སྐྱར་དུས་འབྲེལ་ཐོག་ལ། རྩོན་ཐོན་ཆོ་ཆོག་
ཐེངས་གཅིག་དང་། དབང་རྫོགས་དངོས་གྲུབ་ཆོ་གའི་སྐབས་ལ། སྤྱབ་རྟེན་ཆོ་སྐྱབ་བརྒྱ་ཙ་
ནམས་ལ། ཞལ་དབྱེ་བསྟན་འགྲོའི་སྟོན་ལམ་བཅས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མ་འཕྱག་གཟབ་པར་
གཅིས་ལ། ཉི་ཕྱེད་ཡན་ལ་རྫོགས་པར་བྱ། ཡང་ཟབ་སྐྱོར་མནན་སྟབས་མཚུངས་སུ་དེ་
མཆོན་ཅན་ལ་ཆེད་མཁོ་གཉིས་ལ། སྤར་ཡང་དོགས་འདྲིའི་སྤང་དོར་གཤོམས་ལ། དེ་ཡིས་
འཕྲལ་སེལ་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་ལ། ཉེ་ཉེ་ཉེ་ལ། ཞེས་བརྗོད་ནས་འཇའ་བཞིན་ཡལ་བས་
ཐུགས་ལ་སྐྱོ་ཉམས་ཆད་མེད་པ་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མཁའ་འགྲོའི་བརྗོད་ཆོག་ལས་
འབྱུང་བའི་ཡང་ཟབ་ཀྱི་ཆོ་ཆོག་དང་། ཆོ་སྐྱབ་བརྒྱ་ཙའི་ཞལ་དབྱེ། བསྟན་འགྲོ་བདེ་བའི་
ཐུགས་སྟོན་སོགས་འཁྲུངས་སྐྱར་ཚུན་ཆད་དུ་བྱག་ལེན་ལ་བཏབ་ནས་ཚུལ་བཞིན་
སྤྱབ་པར་མཛད་དོ། །

(༡༩༩ བ་ཤ ༤༡༥ འ་༡༡) ཞེས་བྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྤྱུ་མ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་གཟིགས་སྐྱེ་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་
མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་འདིགས་བུལ་དབང་
ཐུག་ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་
ཕྱིང་བ་ལས། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅས་སོགས་ནས་པད་དཀར་འཆང་བ་རིམ་བྱོན་
ཀྱི་གདན་སར་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་སྤྱོད་ཡུལ་དཀར་མོ་སྤྱོད་དང་།
དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་གནས་གསུམ་དཔལ་པོ་མཁའ་འགྲོ་
སྤྱོན་བཞིན་དུ་འདུ་བ་རྩ་རི་ཏུ་སོགས་གནས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མར་ཆིབས་ཀྱི་ཞལ་
ལོ་བསྐྱར་ནས་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་མི་ཟད་ནམ་མཁའ་མཛོད་དུ་སྐྱོས་ཉེ་པན་བདེ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

ཀྱ་མཆོའི་སྐབས་ཐོང་མཁའ་ཁྱབ་དུ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བཟོད་པའི་སྐབས་ཏེ་བརྒྱད་པའོ། །

༡༥༽ བོད་དང་དབྱིན་དམག་གི་འབྲུག་འཛིང་བསྐྱོག་རིམ་མང་དུ་གནང་། བང་ལུང་བསྟན་དང་གཏོར་ལུང་གསར་རྟེང་རེའི་དགོངས་དོན་དུས་བབ་དང་། ཕྱི་དབྱིན་དམག་ལ་ཆོལ་ལན་སྟོང་མ་ཐུབ་པས་ལྷ་སར་ལྷགས་ཉེར་བརྟེན་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་མཚམས་ལས་ཏར་འདོན་གྱིས་ལྷགས་གཉིས་བྱེད་པོར་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཆེན་བསྐོས་བཞག་གིས་སོག་ཡུལ་བརྒྱད་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་བཞེད་གྱིས་རྩ་སྤོང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་འགོ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་།

(༡༦༡ ཉ་༦། ༦༡༥ འ་༤) ཕྱི་ས་བཅད་དགུ་པ། དུས་འགྱུར་དབང་གིས་ནག་རྩྱགས་ཡིད་སྐྱབས་དབྱང་སྟོབས་བཅན་པོའི་ཚུ་འཛིན་གྱིས་གནམ་བསྐོས་དགའ་བརྒྱའི་ཆབ་སྲིད་རྟ་བདུན་བདག་པོའི་འོད་སྤང་ལྗང་ཉེའི་སྐབས། རེ་ཞིག་པེ་ཅིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་བྱོན་ནས་གནམ་གྱི་ལྷ་གོང་མ་ཡུམ་སྲས་མངལ་ཕྱད་ཐོག་གོང་མ་ནས་བཀྱར་བཅོས་བདག་རྒྱེན་ཆད་མེད་པས་མདོན་པར་གཟེངས་བསྟོད་ཅིང་། རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་གྱ་དུ་མར་བྱོན་ཏེ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་བདུད་ཅིའི་སྟངས་པོ་མཆོག་དུ་སྡོམ་བར་མཛད་ནས། སྤར་ཡང་གེ་ལ་ཤ་རིའི་སྤྲན་ལྗངས་སུ་ཞབས་སྐྱེས་ཅིབས་སྟོང་འཁོར་ལོའི་རེ་ཁྲ་མཛེས་པར་བཀོད་པའི་ཚུལ་ལོ།

དེ་ཡང་དགུང་གངས་ཉེར་དགུ་ཐེབས་པ་ཤིང་འབྲུག་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་ཆེས་གྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྤྱོད་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་གཏོར་སྟོང་དང་། བཟ་ཤིས་བདེ་ལེགས་གྱི་རྟེན་འབྱུང་མཛད་སྟོའི་རིམ་པ་རྣམས་ནོར་སྤིང་གཟིམས་རྒྱུང་རང་དུ་འང་སྐྱེ་མཚམས་ཁོངས་ནས་སྐྱེ་འཆོལ་མེད་མཛད་ཅིང་། ཅེ་པོ་བང་དུ་ཡང་ན་བཟའ་ཉེར་སྤྱད་རྣམས་གདན་ཁྲུས་གྱིས་ཆེས་གཏོར་དང་། རྟོན་ཆེན་ཉེན་དང་གཉིས་ཆོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཆོགས་སུ་སྤར་ལམ་ལྟར་བཞེད་དུ་སྡུལ་བ་

གྲུབ་འབྲལ་ཆུ་བོད་ཀྱི་མི་དྲག་ཆང་མ་ནོར་སྤིང་དུ་འདུ་འཛོམ་དང་འབྲེལ་ཉི་འོད་དུ་
ན་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་མདུན་སར་གསོལ་སྟོན་འཕར་མ་གཟབ་རྒྱས་སུ་
སྟེལ།

(༡༧༩ ཉ་༡། ༦༡༥ བ་༡) བསྟན་ལ་འཆེ་བྱེད་ཀྱི་དག་སྡེ་དབུང་དང་བཅས་
པའི་བསམ་སྒྲུབ་མི་བཟད་པ་ཆེག་མེད་དུ་གཞོམ་ཕྱིར་འང་མ་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཐེལ་
གཞོན་གྱི་ནལ་འཕྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་མནན་བསྐྱེད་འཕང་གསུམ་གྱི་ལས་མཐའ་གནད་
དུ་སྒྲིན་པ་དང་། ཆོས་སྤང་སྤྱིའི་བསྐྱང་བཤགས། དྲག་རྩ་མ་འབྱམ་ཐེར་གངས་གསོག་
བཅས་མཛད་ཅིང་། དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་ཆང་མར་ཡང་དམག་བརྒྱུག་དུས་བབས་ཀྱི་
རིམ་གྱོ་རྒྱ་ཆེ་སྤྱབ་ཐེབས་ཟམ་མི་འཆད་པ་སྟེལ། ས་རྒྱའི་དུས་ཆེན་ཐོག་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་
སྐོར་ཞིག་རབ་བསྟེན་དུ་བསྐྱབས།

(༡༧༩ ཉ་༢། ༦༡༥ བ་༡༡) རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ནང་མེར་ཅེ་སྤྱབ་ཁང་སྤུལ་སྤྱོ་སོགས་
ཀྱིས་གསུང་ཞབས་ཞུས་ཏེ་ཕུར་པ་ཡང་སྟིང་སྤུ་གྱིའི་སྟོན་སྐོར་བརྒྱུག་གི་ལས་རིམ་
རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་ནང་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། རྒྱ་བ་སྟོན་སྤྱང་
སོགས་འདུས་སྡེ་ཁག་ལ་འདུལ་བྲིམས་སྤང་སྟོན་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་རྒྱ་ཅ་
ཆོག་བརྗིད་ནོན་ཆེ་བ་སྟེལ། རྒྱ་བ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
པཎ་འབྲུང་གནས་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་སྟེལ་བ་ལས།

འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལྷ། ང་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་སྤུལ་པ་ཡིན་ལྷ། གསང་
སྤྱགས་རིག་མ་བཞེས་ཀྱུར་ན་ལྷ། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་བདེ་བར་འབྱུང་ལྷ། དེ་ནས་དམ་སྤི་ཅན་
ཀྱིས་དཀྱུག་ལྷ། ཕྱག་རྒྱ་དངོས་སྤུབ་མ་བསྟེན་ན་ལྷ། བྱིད་ཉིད་ཆེ་འཕོས་བྱིད་ཆབ་ནི་ལྷ། སྤང་
ལུང་ནགས་ལ་སྤུབ་པའི་མིང་ཅན་འབྱུང་ལྷ། འོ་ཁམས་བྱི་བ་འོ་བ་དེས་ལྷ། རྒྱལ་སྤིད་ཆོས་
སྤིད་གཉིས་སུ་འཛིན་ལྷ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་མཐར་འབྲམས་མཐའ་དམག་བོད་ལ་འོང་ལྷ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

བོད་རྒྱལ་ཁྱོད་ནི་རྒྱ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྲོ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་དམག་བོད་དུ་གཏོང་། ཞེས་
སོགས་དང་། གཏེར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་ལས་མཆོམས་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་ས་པའི་
གཏེར་ལུང་སྟན་སེལ་སྟོན་མེ་ལས། གྲགས་ལྡན་སྤང་འདི་དགུང་གངས་ཉེར་གསུམ་
ལྷ། ཏུས་ལ་བབས་མཚམས་མཆོམས་བུའི་གཏེར་བྱང་དང་། པ་རྣའི་མདངས་ལྡན་
སྟན་སེལ་སྟོན་ལུང་བཞེན། རྩྱགས་རིས་དང་ནི་ཀག་མེས་མ་གཅོས་ན། བདག་གིས་
བསྟོན་དོན་པད་གྲགས་ཞལ་རྒྱས་ཏེ། བོད་རྩྱགས་རི་ཆེན་ནས་བཟུང་མཐའ་དབུས་
གནས། སྟོ་འབྱེད་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་ཀྱིས་གཅོས། གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལྷག་
བཅུ་ཙམ་བཞེས། དགུང་གངས་ཉེར་བདུན་ལུང་དོན་རྒྱ་གར་གཤེགས། རྩེ་རྩེའི་
གདན་ལ་ཆོས་སྟོན་གཙུག་ལག་གསོ། རིན་ཆེན་གསེར་བྱེ་ལག་གངས་གཞོང་པས་
ཆོགས། བཟོད་འདས་དང་མའི་མཚན་ཆད་ཡོང་ཡང་གྲགས། བྱི་བལ་མཚམས་ནས་
ས་བཅད་ལོ་འབྲས་བཅུགས། རྒྱ་བོད་བར་ན་འཕྲིན་ཆ་དམ་པོར་མངགས། སྟན་སེལ་
ལུང་བྱང་རྒྱལ་དང་པོར་སྟོན། སོ་གཅིག་མཚམས་ན་ནག་པོ་རྒྱལ་བསྟོད། རི་བོ་ཆེ་
ལཱའི་རིགས་ལཱའི་གནས་སྟོ་འབྱེད། དེ་མདུན་ཆོས་ལྷན་ཐམས་ཅད་དར་རྒྱས་གསོ། རི་བོ་
ཆེ་ལཱའི་ཤར་ངོས་བྲག་ལོགས་ནས། ང་ཆབ་སྤྱོད་དེ་ཆད་གཅིག་རང་བཞེས། གསུང་
རྟེན་ལ་སོགས་མདོ་དུག་གངས་སུ་མང་། ལག་ནི་གོས་འཇམ་བྱིས་ནི་གསེར་དབུལ་
ལས། ཐུགས་རྟེན་ཁོ་ཕུར་ཆད་གཅིག་གཅིག་བརྒྱ་བཞེས། རྒྱ་བོད་ལྷ་མཚོ་ཡ་མཚར་
ཞལ་འཛོམས་ཏེ། ཏུས་ཆོད་མི་འབྲས་སྤྲོ་མིན་ཅི་རིགས་ལར། སྤྱི་པ་གསལ་བའི་ལུང་
ཆོག་དངོས་གནས་སྟོན། སོ་ལྷ་བར་དུ་པི་ཅིང་རྒྱལ་རྩེར་བཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
སོག་རྩེ་ཡུལ་ནས་ནི། སོ་ལེན་དུ་ལེན་ཆེན་ཁོང་མཆོ་སྟོན་བརྒྱད། གནས་ཆེན་ཉེར་
གཅིག་ཉམས་གསོས་བསྟན་འགྲོའི་དོན། གནས་ལག་ཉེར་གཅིག་ལྷ་ཡི་ངོ་བོར་སྟོན།
ལུང་དོན་དབྱེ་ན་གསང་དང་སྟོན་བུའི་མཚན། མཆོ་སྟོན་རྒྱལ་རྩེར་རིགས་མ་མཆོ་

མོའི་མཆན་ཆེ་ཡི་བཅུ་འཛིན་ཆེ་རིང་དགར་མོར་གྲགས་པ་མཆམས་མཆམས་དང་ནི་
ཟླ་དུས་ཡང་ཡང་དུ་གསང་བའི་བད་ཁྲིས་མཁའ་ལམ་གཟིགས་སུ་མཛད་པ་མཆམས་
གཅིག་དུས་ན་རྒྱབ་ཕྱོགས་སྤྱིན་འཇའི་གསེབ་པ་གྲགས་ལྡན་སྤྱིང་འདི་རིག་འཛིན་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྟོར་པ་ཞལ་རས་ཟླ་བ་རྒྱས་བཞེན་ས་ལེར་གཟིགས་པ་དེ་དག་དགའ་བདེ་
ཉེར་གསུམ་མི་འདའ་ན་ཟླ་མེད་ཞིང་ཁམས་ཁྱབ་གདལ་དག་འོར་རོལ་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་བཞེན་གྲགས་ལྡན་སྤྱིང་པ་ནི་རྩེ་ཟླ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་
པོའི་གསང་མཆན་དུ་མདུ་གྱུ་རུ་མཆོ་སྦྱོར་དོ་རྩེས་ཆེད་དུ་གསོལ་བར་ལ་རྒྱལ་དབང་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བདར་ཕྱག་རིས་སུ་ཞལ་བཞེས་གཙང་མར་གནང་འདུག་པར་མ་ཟད།
མཛད་སྟོན་ཕྱག་རྩེས་གང་ས་ནས་དོ་འཕྲོད་ངེས་པ་རྟེན་ངེས་སུ་མཆིས་ཤིང་། གཏེར་ཁ་
བཅུ་ཕྱག་ཙམ་བཞེས་རྒྱ་གསལ་བ་ནས། དགྲུང་གངས་ཉི་ཤུའི་མཆམས་སུ་ཆོས་སྡེ་
ཆེན་པོ་སེ་རའི་རྒྱབ་ཐད་མཆོ་བྲག་གཉིས་ནས་ཕུར་པའི་གཏེར་རེ་རེ་བཞེས་ཏེ་མཆོ་
གཏེར་དེ་བཞེན་ཁ་བྱང་ནང་གསལ་ལྟར་ཁམས་རྫོགས་ཆེན་དགོན་པའི་ནང་རྟེན་དུ་
སྦྱལ་ཞིང་།

ཡང་གཏེར་ལུང་ལས། ཞེ་མ། འཛིན་རྟེན་འཁོར་འབངས་གསོ་བའི་ཐབས་
རིམ་དུ་བཅེ་བའི་སྤྱིང་གཏམ་གྲོགས་པོའི་ཡིད་འཆང་རྒྱུ་སྤྱིང་བཞིའི་ཁྱོན་དང་ཡུལ་
གྱུ་འདིས་གཙོས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཁྱད་འཕགས་ཆོས་སྡེ་སྤྱི་ཡི་བཅུད་བཙོས་ཐབས་
འབྲམ་མེད་འབྲས་བུ་མང་ཡོད་ཀྱང་གོང་སོང་མ་ངེས་པ་ཡི་གཏེར་ཆ་ལས་ཆད་དང་
རྒྱལ་གཅིག་མ་ངེས་གཏེར་གཉིས་ལས་ཤུགས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུ་འདིས་དུས་བཅམས་
ལས་རིན་ཆེན་དང་པོའི་རྒྱ་ནས་བཟོ་བསྟུན་པའི་སྤྱིང་བཞི་དབང་འདུས་འཁོར་
འབར་རིན་པོ་ཆེ་དུས་ཉགས་ལྡན་ན་ཆེ་རྒྱུ་ཕྱབ་ཆད་ཅམ་ནང་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་
ཁོག་པ་ལ་སྟོན་དུས་འཁོར་བསྟུར་རྒྱལ་པོའི་ཕྱོགས་དང་སངས་རྒྱས་མང་སྦྱལ་སྤྱི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཆོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

མའི་དམ་ཚུལ་དང་། མགོན་པོ་དབང་ལྷ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་སྐད་དང་། སྤྱི་རི་ལྗང་མགིན་
བཅུའི་དབང་ཚུལ་བཅས་། རྗེས་འདྲུག་མཁན་པོའི་ཐུགས་སྦྱུལ་གྲགས་ལྡན་གླིང་།
ཆོས་ལྡན་སྦྱོབ་པའི་རྗེས་མཆོག་གཏེར་ཆེན་འདི་། ས་ཡུལ་བྱང་འཕགས་གཙང་རུ་
བཞི་ཡི་བྱིམ་། ས་བྲག་གསེར་ཉ་འབྲ་བའི་ཞབས་ན་བཞུགས་། ཞེས་གསུངས་པའི་གླིང་
བཞི་འཁོར་འབར་གྱི་གཏེར་ནི་ལྷ་ལྡན་ལྷང་གསེབ་ཤར་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས། གཡུ་ཐོག་ཟམ་
པའི་བྱང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་པར་ཐུགས་གྱིས་དགོངས་པ་ལྟར་གནས་རྒྱུ་
སྦྱུལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ནས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་རྟགས་ཐུལ་བ་བཞིན་ས་གནད་དེ་ག་
ནས་བཞེས་ཆོད་འདུག་ཅིང་།

གཤམ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ལུར་ཐུད་ལྷ་པའི་སྦྱུལ་པའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་ཅེ་
ལྷ་ནས་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཟབ་གཏེར་བཞེས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྷའི་
གནས་སྒོ་དབྱེ་བ། རྒྱ་ཉར་གྱི་གདུལ་བྱ་བཟང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཆོས་དང་ཟང་
ཟིང་གི་འབྲེལ་བས་འཁོར་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ལ་འགོད་
པ། བྱང་པར་སྟོན་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་འཇམ་མགོན་བསྟན་པ་འཛིན་
ཅིང་སྤེལ་བ་དང་སྦྱོང་བའི་སྟོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་མཐུ་གྲུབ་པ་སའི་ཆངས་པ་ཆེན་
པོ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་དང་ཞལ་འཛོམས་སྟེ་འཇམ་གླིང་སྦྱེ་འགོ་
ཡོངས་ལ་ཕན་བདེ་སྤེལ་བ་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པའི་ཕན་བདེའི་
གཞི་གཅིག་ཕུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བ་དང་། ལྷག་
པར་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མའི་ལུགས་བཟང་དེ་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་
ཤིང་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་། མདོ་སྦྱད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱེ་འགོའི་མགོན་དུ་བསམ་
བཞིན་བྱོན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དག་དང་ཕན་ཚུན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྦྱེས་
སྤེལ་ཞིང་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་སོགས་དགོས་པའི་བྱང་པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་

གི་སྤང་དུ་དབང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དུ་མར་འབྱོན་བཞེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་
ངས་ལ།

མཐུན་སྤང་དུ་ཉི་བར་བསྐལ་བའི་འཕྲལ་གྱི་ཁྱེན་ནི་ཚུ་སྤྱོད་རྒྱལ་མཆན་གྱི་
སྤེ་རིས་སུ་གཏོགས་པ་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ས་མཆོམས་སྒྲོར་འཕྲོས་པ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་
ལུགས་ཀྱིས་དཔུང་དམག་དང་བཅས་པ་ས་བརྒལ་རིམ་ཐོས་ལ། རང་ཕྱོགས་ནས་ཐོག་
མར་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དོན་སྤྱི་ཁྱུར་གྱིས་ཞི་གཏམ་རང་ལ་འགྲིག་ཐབས་གཙོ་
འདོན་བཀྱིས་ཀྱང་གོ་ལེན་མེད་པའི་མཐར་དམག་འཁྱུགས་སུ་གྱུར་རྗེས་བོད་སྤྱོད་ས་
གཡུལ་གྱི་ཁྱུར་འཛིན་འགོ་དམག་དག་སྤར་མ་ལའི་བརྒྱལ་ཁྲིགས་ལ་གནས་པས་
དཔུང་ཤེད་ཀྱིས་ཚོལ་བའི་ཤུགས་རྒྱས་མ་ཐོན་པར་ཁ་འཐོར་ཉམས་ཉེས་ཁོ་ནས་བྱི་
དམག་རྒྱམས་རང་སར་རིམ་ཤོར་ལྷགས་ཟམ་ཉི་འདབས་སུ་ལྷགས་འབྱོར་ཐོག་ ལྷ་ལྷན་
རྒྱལ་ཁབ་དུའང་རིང་མིན་འོང་རྒྱུའི་ཁ་ཕོ་འབྲུག་ལྷར་སྒྲོག་པར་ཡགོང་ས་རྒྱམ་འདྲེན་
ཆེན་པོས་མངལ་འཕྲད་བསྐྱུངས་ཆོ་ཐབས་མཁས་ཤུགས་རྗེའི་བྱིན་མཐུས་དབྱིན་ཇིའི་
དཔོན་དམག་ནས་གྲུས་འདུད་ཁྱེད་བཀའིར་བཅས་ཀྱང་། དོན་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་དབང་ཆ་
དབྱིན་ཇིར་རིམ་བདག་གིས་ཆིངས་ཡིག་རི་བེར་ལྷར་འཛོག་དགོས་ཡོང་བ་མཐོང་
ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་སོགས་བསྟན་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲལ་ཡུན་དགེ་སྦྱོན་ཤུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་
གནམ་བསྒྲོས་ས་ཡི་ཆངས་པ་ཡུམ་སྤྱོད་ནང་སྒོན་དང་བཅས་པར་བསྟན་དོན་མདོང་
གསོལ་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་ས་ཐག་རིང་བ་དང་། བཤུལ་ལམ་བཟོད་དཀའ་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱོང་ལ་དུབ་ཀྱི་གདུང་བ་བྱད་དུ་བསད་ནས་རིང་མིན་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་རྒྱུའི་
ཤུགས་འདུན་ཤར་ཏེ།

ཁྱེད་ཀྱི་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཉིན་ལྷགས་བསྟེན་བཅད་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལས་
སྤྱོད་དུ་བཞེངས་ནས་ཅེ་ཕོ་བྱང་དུ་ཕྱགས་བཏེག་ འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ཤར་དང་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོད་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

དོ་སྒྲིག་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཉེན་ཁུང་པར་ཅན་མཐའ་དག་གི་དྲུང་དུ་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འབྲུལ་བ་གནང་སྟེ། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅི་མཛད་ཐམས་ཅད་བསྟན་
པ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སྤྱན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་འགྱུར་པའི་ཐུགས་སྤོན་ཐུགས་དྲག་པོ་གནང་།
མདོ་སྤྱད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་རིང་སྤོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབྱས་མཆོན་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་རྣམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷ་སྦྱབ་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་
འངས་མགོན་སྤྱི་མའི་གདུང་འཆོབ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་པ་བསྟོ་བཞག་
མཛད་ནས་གང་ཅིའི་ཞལ་ཏུ་ཞིབ་པར་སྦྱལ་ཏེ་གཟེངས་བསྟོན།

ཟླ་བ་དེའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ནམ་ཕྱེད་ཕྱི་ཆའི་དུས་སུ་བབས་པ་ན། བྲ་ཆང་གི་
མགོན་ཁང་སོགས་སུ་བྱོན་ནས། རྣམ་ཀུན་བསྟོན་ཅིང་མཆོད་པའི་རྩི་རྩེའི་སྲུང་མ་
མཐུ་ཆལ་ཅན་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྟོ་གཉེར་གཏད་དང་འབྲེལ་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་དམར་
པོ་རི་ནས་སྤྱི་འཁོར་རྒྱགས་བསྟུས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་བར། གང་གི་སྤྱིའི་
སྒྲུག་གི་གཉེན་མཆོམས་སུ་གྱུར་པ་ཡབ་གཞིས་སྤྱི་དོ་སོགས་འབྱོན་པའི་གནས་ཆུལ་
གོ་ཞིང་རིག་པ་རྣམས་རྩི་སྤྱི་མ་ཉིད་ཐག་རིང་པོར་བཞུད་པ་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་འཕྲེང་
ཞིང་། རྣམ་ཞིག་ན་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངལ་བར་འགྱུར་སྟེ་ཡིད་སྟོང་སྟོང་
པོར་གྱུར་ཅིང་། འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་པར་ལས་མཆི་མའི་ཕྱིང་བ་ཐུ་ཏིག་གི་དོག་པ་ལྟར་
འདྲིལ་བ་དང་། སྐད་ཀྱི་ང་རོ་འཆོར་བས་མཆན་ནས་འབོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་དང་། ལུས་ས་ལ་འགྲེལ་བ་ལྟར་རྟུབ་རྟུབ་པོར་བྱག་འཆལ་བ་དང་། ཉམ་ཐག་པའི་
སྤྱི་སྒྲུགས་སྤྱི་ཆོགས་པ་འདོན་པ་དང་། ཕྱི་བཞིན་དུ་འབྲངས་ཏེ་འབྲལ་མི་པོད་པ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་བྱས་པ་ན། རྩི་ཉིད་ཀྱང་དད་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་སྒྲུག་པར་གདུངས་
པའི་སྤྱི་པོ་དེ་དག་ལ་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོས་ཐུགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོས་པར་གྱུར་
པས། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་པ་ལྟ་བུའི་ཞལ་འཇུག་པ་དང་བཅས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་

གསུང་གི་གདངས་སྟན་པོས། རེད་ཕུར་བར་འོང་བས་ཚུལ་འདིར་བྱིད་ཅག་ནམས་
སྟག་བསུལ་བར་མ་བྱེད་པར་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་པར་བྱོས། དགེ་འདུན་པ་ནམས་འདུལ་
ཁྲིམས་གཙང་མས་གཞི་བཟུང་ནས་བཤད་སྟབས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཙོན་པ་དང་། ཁྲིམ་
ན་གནས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་བ་ཐོབ་ལ་ལས་འབྲས་
ལ་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་གྱིས། རང་རེ་ཕུར་བར་འཕྲད་འོང་ཞེས་དབུགས་དབྱེད་
བར་མཛད་པས་ཡིད་རྩེད་ཟད་དཔལ་སོས་པར་གྱུར། དེའི་ཆེ་གཞོན་སྦྱིན་གྱི་དབང་པོ་
བེག་ཅེ་ལྷམ་བྲལ་འཁོར་དང་བཅས་པའང་སྦྱེ་དགུའི་མགོན་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱོན་
པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟོད་པའི་ནམ་འགྱུར་གྱིས་འདབ་ཆགས་ལུག་པའི་གཟུགས་སུ་སྦྱུལ་
ནས་བཤོལ་འདེབས་ཀྱི་ཐབས་སུ་རྟ་ལམ་སྟོར་མོར་ཆིབས་གདོང་དུ་པར་ཚུར་འགོ་བ་
དང་། ཆིབས་འོག་ཏུ་འཛུལ་བ། ཏུ་གི་སྐྱ་སྐྱོ་སྐྱོའི་ཚུལ་དུ་སྟོག་པར་བྱེད་པ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་སྟོ་ལའི་འབྲམ་གྲིང་བུ་རྫོང་གསར་དུ་ཕུར་སྟོག་སྤྱོད་
བྱང་ནས་ཕེབས་སྟེལ་གྱ་སྦྱིག་ཁྱུས་པར་ཞབས་སོར་བཀོད། དུག་མཛོད་ནས་མཛལ་
དར་རྟེན་གསུམ་དང་། གསོལ་ཇ། གསོལ་ཆོགས་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཁྱུས་པར་
དུག་དབང་དང་། བཀའ་མཆིད་ལྷག་པར་སྦྱུལ། བ་ཡག་ཏུ་གསོལ་ཆའི་སར་ན་བཟའ་
སྤྱོད་ནམས་སྟོན་དུ་བཟངས་ནས་མོང་གོལ་གྱི་རྩེ་བོ་དག་གི་ཆ་ལྷགས་སུ་ཁྱུགས་པར་
མཛོད་ནས་སྤང་ཐང་བརྒྱད་རིན་ཆེན་བྲག་གི་དགོན་པ་དང་ཉེ་བར་བྱོན། དགེ་འདུན་
ནམས་ཀྱིས་སེར་སྤྲངས་དང་། སྟོས་སྟེས་བསུས་ཏེ་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་དུགས་ཕེབས།
མཛལ་རྟེན་འབུལ་བཞེས་དང་། སྤྱ་ཆང་མར་དུག་དབང་སྦྱུལ། ཆོས་བརྒྱ་དུག་
གི་ནམ་ཟེར་ལ་ཕེབས་དོག་ཐོན་པར་དོག་ཅལ་དུ་རྩེ་ཆོང་སྟན་གྲགས་ཀྱི་མི་སྟོན་ནས་
མཛལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། ཆིབས་རྩེའུ་ཞིག་ཕུལ་བར་དུག་སྤྱང་གནང་། ཆར་ལའི་
ལ་གཤམ་དུ་སེར་ཅེ་སྟབས་ཁང་སྤང་ནས་འཆོམས་མཛལ་ཕུལ། སྟག་ལྷང་གི་ཁད་

ཡུལ་དབང་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཆར་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ཉེར་མེབས་པ་ན། མ་སྦྱུལ་དང་། ཞབས་བྱང་། ཁྱི་པ་བཅས་ནས་སྟོན་སྟེན་སྦྱུན་བསུས་
ཏེ་གཟིམས་ཚུང་དུ་གདན་བྲངས། ཉེན་གསུམ་དངོས་འབྱུལ་དང་། གསོལ་ཞབས་ཀྱི་
ཤངས་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། ལྷ་སྤྱུ་ཆང་མར་ཕྱག་དབང་དང་། ལྷ་ཁང་ཁག་ལ་ཐུགས་
སྟོན་གནས་གཟིགས་རྒྱས་པར་མཛད།

དེ་ནས་ (༡༡༡ བ་༥ ༥༣༥ འ་༡༠) ལྷ་ཕྱོགས་རི་པོ་གྲུ་འཛིན་གྱི་གཞུང་མེད་
ཁང་དངོས་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡུལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་
འབྱུང་གནས་ཀྱི་གདན་སར་ཕྱགས་མེབས་པ་ན་ཡུལ་མཆོག་གོང་མ་བསྐལ་བཟང་
རྒྱ་མཆོ་བྱོན་སྐབས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རང་བྱུང་ལྷགས་པའི་ནགས་ཁོད་ཟིན་ལ་ཉེ་བ་ནས་
དབྱར་རྩ་དལ་གྱིས་སྒྲུལ་ཞིང་། ལྷ་ཆར་ཟིམ་བུ་བབས་པའི་བསུ་བའི་བསྟེ་སྒྲངས་ཀྱི་
ཚུལ་བྱུང་བ་ནི་གནས་སྤྱང་བྱིང་དཀར་བ་དང་། གདེངས་ཅན་བདག་པོ་གཉིས་སོགས་
འབྲོམ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་སྤྱང་རྣམས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་རང་གནས་སུ་བྱོན་
པར་དབྱེས་པའི་མཆོན་བཟང་བསྟན་པར་གདོན་མི་ཟེའིང་། དགོན་གཤམ་ནས་སྒྲ་
མང་པོས་མཆོད་རྟེན་སྟོན་ཆོགས་པའི་མེར་སྐྱེངས་དང་། ཏོ་ཐོག་སྐྱེད་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་སྟོན་སྟེན་མེབས་བསུས་མདུན་བདར་ཏེ་གཟིམས་ཚུང་བྱང་ཚུབ་འོད་སྤང་དུ་སྦྱུན་
བྲངས། མཛེལ་དར་ཉེན་གསུམ་དང་། སྟོན་འཁོར་ཆང་མར་གསོལ་ཞབས་ཀྱི་གཞི་ལེན་
རྒྱས་པར་བསྟར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱང་དང་། སྤེ་དགོན། སྦྱབ་སྤེ་ཁག ཨ་ཐུབ་ལ་ག་ཆང་།
གཞན་ཡང་ཕྱོགས་འབྱུལ་འགའ་ཞིག་བཅས་ནས་ཉེན་གསོལ་དང་། དངོས་འབྱུལ་རིམ་
བཞིན་བཏེག་སྟེ་གྲལ་འཁོད་ཐོག་གསོལ་འབྲས་དང་། སྦྱུལ་སྦྱར་ཕྱག་སྤྱང་མཛེལ་དར་
སྦྱུལ། དེར་ཆོགས་སྦྱན་མོང་ལ་དགའ་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེ་མའི་ལྷགས་
ལུང་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས།

དེ་ནས་མཉམ་མེད་རྩོ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཕྱགས་དམ་

གྱི་རྟེན་གཙོར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བཟོ་སྒྲུལ་གྱི་ནམ་པར་བསྟན་
པ་དོ་བོ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་དང་། གདུང་རྟེན་དདུལ་གདུགས་མ་ཆེ་ཆུང་། དབུ་ཡོན་
མ་གཉིས་སོགས་རྟེན་གཙོ་མཐའ་དག་ལ་མཆོད་འབུལ་སྟན་ཤལ་དང་། མགོན་ཁང་
ལ་གསེར་སྒྲིམས་འཕྲིན་བཅོལ། སྤྱགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་མཛད། སྤིང་
སྟོར་ཕེབས་ལམ་དུ་ངན་སྤང་ཤོན་མང་པོར་སྤྱགས་བཅེ་ཆེན་པོས་ཕྱག་དབང་
རིམ་པར་སྒྲུལ་ཏེ་དགོན་པ་གོང་དང་། ཡང་དགོན་རི་ཁྲོད་རྩེ་བཅུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་
པོའི་གཟིམས་སྤྱག་བཅས་པར་ཞབས་བཅགས་གྱིས་རྟེན་ནམས་ལ་སྤྱགས་སྟོན་ཞིབ་དུ་
མཛད། འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེའི་སྟུན་སྤར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་པོ་སྤྱགས་ལ་བཞགས་
པ་ནམས་ཅི་བཞིན་འབྲུབ་མིན་བཟླ་བྱིས་བསྐྱངས་པར་དགོངས་བཞེད་ལྟར་འབྲུབ་
ཅིས་བབས་པར་གྲགས།

(༡༩ བ་༣། ༥༡༥ འ་༥) ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྔ་དོན་སྤྲིང་ནས་ཆིབས་ཐོན་
གནང་བར་རྟོ་ཐོག་སྟུན་འཁོར་དང་། དག་འཕེལ་སྤིང་གི་ལས་སྟེ་ནས་ཕེབས་སྒྲུལ་
ཞུས་ཤིང་། རིང་མིན་གནས་འདིར་འོང་བའི་འདུན་པ་བྱེད་ཅིས་གསུངས།

༡༥། སྒྲུབ་ཁང་སྒྲེ་སྒྲུལ་སོགས་ནས་ཕེབས་སྒྲུལ་གྱིས་སོག་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་པར་
མི་བསྟན་པུ་ཆོགས་དང་གཟུགས་བུལ་དཀར་ཕྱོགས་པ་དག་གིས་གྲས་མཆོད་ལྟར་ལེན། བསྟན་
འགྲོར་མཐོ་འཆམ་འདྲེ་སྟེན་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་འོ་བརྒྱལ་བའི་ཚུལ་རེ་བཞིས། སོག་པོའི་ཡུལ་སྟེའི་
དཔོན་དམངས་ཀྱི་བསུ་སྒྲུལ་བར་མི་ཆད་པ་དང་། གནས་ཆུང་ནས་ལུང་བསྟན་ཞིག་ཀྱང་སྤུལ།

(༡༩ བ་༥། ༥༡༥ ཐ་༩) དེ་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་གྱི་ཕེབས་ལམ་དུ་སྒྲུབ་ཁང་
སྤྲ་བྲང་གི་མཛོད་པ་དང་། ཞབས་བཟླ་དགོན་པའི་ལས་སྟེ། དེ་རྩིས་ནག་ཆུ་འགོ་
པ་གཉིས་དང་། རུ་བརྒྱ་བཅས་ནས་ཕེབས་བསུའི་མཇལ་དར་སྤུལ། མེ་རྩོམ་པར་
བཞུགས་ཞག་ཐོག་ཡུལ་མི་དཔོན་ལག་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ནས་རྟེན་གསུམ་འབུལ་རྟོ་སོགས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

ཕུལ་བར་མཇུག་ཁྱེད་བཞིན་དུ་གནང་།

ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ (༡༩༠ ཉ་ལ། ༦༡༥ འ་༩) འབྲུལ་སྐྱུང་མཁན་པོ་དང་།
ཞབས་དགོན་ལས་སྡེ་མང་པོ་ཆེབས་བསྐྱར་བཅར། དགོན་གཤམ་ནས་སེར་སྦྱངས།
དུང་རྒྱ། སེབས་བསངས། སྡོས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུན་བསུས་ (༡༩༠ ཉ་ལ། ༦༡༦ ཐ་༩)
ནས་འདུ་ཁང་བཞུགས་ཁྱིམ་སྡེ་ཁྱེད་པོས་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ། ༡༩༠ བ་ལ། ༦༡༦ འ་༩་སྐྱུ་
ཁང་སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་བཞིན་ཞབས་དགོན་སྐྱུལ་ལས་སྡེ་དང་།
འདུས་པ་ཆོགས་ཡོངས། (༡༩༠ བ་ལ། ༦༡༦ འ་༩) བྱིངས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་བཅས་ལ་གྲུབ་
རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་དང་། (༡༩༡ ཉ་༡། ༦༡༩ ཐ་༥) ཞབས་བརྟན་དགོན་གྱི་སྐྱུ་
དང་། ཨ་མདོ་ཤོག་བརྒྱད་ཐུན་མོང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྟོབ་མ་
ཆེག་སྟོང་བརྒྱལ་བར་རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་དང་། དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་འཕགས་མཆོག་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་། མ་ཁྱེད་ལུགས་ལུང་། མཇུག་ཁྱེད་དབང་བཅས་
དཀྱིས་བཅེད་འཇུག་དཀར་གཡོ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ཏེ་གཏན་བདེའི་དགའ་སྟོན་སྐྱུ་ན་མེད་
པ་ལ་འགོད་པར་མཛད། སོག་འབྲུལ་སྟོབ་བཟང་ཆོས་གསུམ་སོགས་ཉིན་གསོལ་འབྲུལ་
མི་ལྷ་བཅུ་སྟོར་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་རེ་བའང་དོན་ལྷན་བསྐྱུངས།

སྐྱབ་ཁང་སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་བཤུལ་རིང་གི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་
མ་སེབས་རྫོངས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་། བཀ་ཚུ་ཆོ་པས་ཀྱང་ཤིད་བཟང་གི་ཆེབས་
རྟ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། ཆེ་བཅུད་ལྷང་སོགས་དད་འབྲུལ་ཁྱེས། དེ་ནས་སྤྱི་སྤྱིར་ཆང་མར་
འཕལ་ཡུན་དགེ་བའི་བཀའ་སྟོབ་ཞིབ་རྒྱས་དང་། རིང་མིན་རང་རེ་སྟོན་མེད་བདེ་
ལེགས་སུ་འཕྲད་འོང་ཞེས་ཞུས་པ་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་མཛད་དེ། ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་
ནག་ཚུ་དབྱ་སྐར་ནས་ཆེབས་ཞུས་བསྐྱར་ཏེ་ (༡༩༡ བ་༡། ༦༡༩ འ་༡) མཆོ་མོ་རག་ཆེ་
བ་འགོ་ཕྱག་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་བཞུགས་ཞག་བསྐྱུངས།

འདི་སྐབས་སྟོ་བྱར་དུ་བྲ་རིན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མོང་གོལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་
ཆེད་མངགས་གདན་འདྲེན་དུ་འོངས་པ་ལྟར་མཇལ་ཏེ་དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་
ཞིང་། ཆེབས་ཞབས་སུ་ལྟན་ཅིག་བཅར་བ་བྱང་འདུག དེ་ནི་སོག་ཡུལ་གྱི་གཞི་བདག་
དཀར་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཞིག་གིས་ཕེབས་བསུར་བསྐྱལ་བ་གོར་མ་ཆག
ཨ་ལག་ཤའི་འབྲལ་རིགས་བོད་ཕྱོགས་སུ་འགོ་མི་ཐབ་ལག་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེན་
གསོལ་དང་། དངོས་སྣ་མང་པོའི་འབུལ་བ་སྤུལ། དེ་དག་དང་ལྗེབས་འབྱར་མི་གངས་
དུག་ཅུ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྤུལ། དེ་ནས་ཁྲ་ཆང་ལྔ་ཆུ་བརྒྱད་ (༡༩༣ ཉ་༡། ༤༩༠ འ་
༤) ལྷ་བ་བདུན་པའི་ (༡༩༣ ཉ་༣། ༤༩༠ འ་༩) ཆོས་གསུམ་ཉིན་གདང་ལའི་མགུལ་དུ་
གསོལ་ཆའི་ཐོག་མཆོད་གཏོར་དང་། བསངས་རྒྱལ་སྐྱེ་ཁྲུང་དར་འཕན། ལྟན་ཤལ་ནང་
མངོད་ཆོན་སྣ་སོགས་སྟོན་བཤམས་ཀྱིས་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་། རྣམ་གྲགས་ཞབས་
བཅས་བྱང་གཏོར་དག་ལྟའི་གསོལ་མཆོད་སྟོན་རྒྱས་བསྐྱངས་པར་གསུང་ཆོག་གི་དབུ་
ཚུགས་པ་དང་ནམ་མཁའ་སྟོན་བྲལ་གཡའ་དག་གི་ངོས་ནས་མེ་རྟོག་སེལ་མའི་ཆར་ས་
གཞི་ཞིབས་པར་བབས་པ་དང་། མཇུག་དུ་ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་འཇའ་འོད་གྱི་
གུར་ཐུབ་པ་སོགས་དག་ལྟ་དཀྱིས་པའི་དགེ་མཚན་གྱི་ལྟས་ངོ་མཚར་མད་དུ་ཆེ་བ་བྱང་
ཞིང་། བཞེད་དོན་འབྲུབ་པའི་ཐུགས་སྟོན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

དེ་ནས་ཆེབས་བསྐྱར་གྱི་ཕེབས་ལམ་དུ་འགོ་ལོག་པའི་རྒྱག་པ་ཐབ་ལག་སུམ་
ཅུ་སྟོར་འདུག་ཅེས་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་བག་ཆ་ཞིང་། ཉལ་ཉལ་པོར་
གུར་ནས་རེ་ཞིག་ཆེབས་ཁ་ཕྱིར་བསྐྱར་ན་འཐད་ཅེས་གསོལ་ཡང་། རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ནས་
འབྱང་འགྱུར་ཐུགས་ཀྱིས་མཐུན་ཏེ་ཐུད་ཅག་འདིགས་པར་མ་བྱེད་ཅིག བྱམ་པས་
སོངས་ལས་ཐར་ལ་མི་པན་གྱི། །དེ་བས་ཐུང་ན་གདུང་བ་མ་བྱེད་པར། །དགོས་པ་དོན་
ཐུབ་མཁས་ལ་བརྟན་བྱས་ན། །རབ་དུ་དཀའ་བའང་སྐྱ་བས་ཐར་བར་འགྱུར། །དེ་བས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོང་ཆ།

འཇིགས་ཤིང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར། །ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་སྦྱབས།
།མཁས་པའི་གཟི་བུ་བཟོད་བརྟན་པས་གཟེངས་བསྟོད་ན། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་
པ་ལག་ན་ཡོད། །ཅིས་སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལས་འབྱུང་བས་སློ་དོགས་མ་
དགོས་ཞེས་དབུགས་ཕྱུང་སྟེ་ཡང་དང་། །ཆམ་ཆོམ་མེད་པར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ནས་
ཤི་རི་ཆེན་མོའི་འགོ་འཇམ། །ལུང་མ་རིང་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྤར་གྱི་དག་དཔོན་
སླ་མས་གཙོ་བྱས་མི་སྤྲོད་ཆོམ་པོའི་དབྱང་མང་ཞིག་དད་པས་བྱུང་དུ་ལྷགས་ནས་
རང་རང་ལ་ཅི་བདོག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱག་ཏེན་དུ་སྤྱངས། །མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་མིག་(མི)འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་བཅས་བྱིན་སྐབས་ཞུས་ཤིང་། །བདག་ཅག་
འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཏབ་པ་ན། །དེ་དག་ལ་སྤྲུགས་བཅེ་བས་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་
ཡང་དག་པར་མཛད།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྱོན་ནས་གདང་ལའི་འགག་སྒྲོར་བཞུགས་ཞག་ཐོག་ཨ་
མདོ་སྤྱ་འབུམ་སླ་མ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། འབྲུལ་རིགས་བརྒྱད་ཅུ་སྒྲོར་ནས་མཇལ་དར་དང་།
ཆིབས་ཏྟ་བརྒྱད་སོགས་འབྲུལ་བ་མང་དུ་སྤུལ་ཏེ་མཇལ་ཁ་ཞུས། འབྲི་ཚུ་ཁར་བཞུགས་
སྐར་བཏེག་པ་ན། །ཚུ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཞེས་བས་རེ་ཞིག་འགྲམ་དོགས་འདིར་
བཞུགས་པ་ལས་ཆ་མ་མཆིས་སོ་སྟེ་དུ་འཁོར་རྣམས་ཡིད་སློང་སློང་པོར་གྱུར་པ་ལ།
སང་ནམ་ལངས་ཏེ་བལྟས་ཅ་ན་ཁ་སའི་ཅ་ན་མ་གནས་པར་ཚུ་ཁ་དམའ་བར་བྱི་ནས་
སྟོན་འཁོར་ཆང་མ་པ་རོལ་དུ་བདེ་གྲོལ་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ཞིང་། །སླ་མི་
ཤེས་པའི་དད་པ་བསྒྲིག་དུ་མེད་པ་ཐོབ་པོ།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བཞུད་དེ་ཐོག་ཚུ་པ་རིར་ཕེབས་སྐབས་ཐོར་གོད་དཔོན་མོ་
དང་། །ཐོན་དོ་འཁོར་བོད་ནས་འོངས་པ་མཇལ་འཕྲད་དུ་བཅར་བར་ཕྱག་དབང་སྤྱང་

མདུད་སྟལ། རི་ཕྱག་ཏུ་ལས་ཞེས་བྲག་དབྱིབས་མི་མོའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་མི་མགོའི་
ནམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་བཞུགས་ཞག་ཐེབས་སྒྲིག་ཞུས་པར་ངང་
ཅམ་བཞུགས་ནས་ད་ལྟ་རང་འགྲོ་ཞེས་རྟབ་རྟབ་པོར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་བའི་དེ་མ་
ཐག་ཐུན་ཐུབ་སྤྱང་འཁུ་བ་མི་བཟད་པ་ཞིག་ལྡངས་ཏེ་གར་འགྲོའི་ལམ་ཡང་མི་རྟེན་
ཅིང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ཞབས་འབྲིང་
སལ་ཆེར་ཁ་འཐོར་ཕྱོགས་བསྐྱད་བབ་བབ་ཏུ་སོང་བ་དང་། རྗེ་སྤྲེལ་ཉིད་སྟོན་འཁོར་
ཉུང་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་གྲོག་རོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀལ་བའི་ས་རོལ་གྱི་ཐང་ཁ་ཀྱིང་མོ་
ཞིག་གི་ནང་དུ་དཀའ་ཆོགས་ཀྱིས་འགྱོན་ཐུབ་ཀྱང་བསེར་བུ་ལྷག་པར་ཆེ་བས་དབུ་
གུར་ནི་ཕུར་པས་བརྟེན་པར་ཡེ་མི་བཟོད་གཤིས། མཐའ་མ་ཞབས་ཕྱི་ནམས་ཀྱིས་
མནན་པས་བཞུགས་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནི་སྟོན་པ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་གསུམ་པ་སྤྱད་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་སྐབས་ཡུལ་
འདི་ནས་ལྟ་འདྲའི་ཆོ་འཕུལ་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་བ་ལྟར། རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་འགྲོའི་
དོན་རྒྱབས་ཆེན་འབྱུང་བ་ལ་མེ་ཏྲོག་མདའ་ཅན་གྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་ནག་ཕྱོགས་
འབྱུང་པོ་མི་མ་ཡིན་དག་གཏིང་ནས་མ་བཟོད་པས་གཏན་མེད་དུ་བརྒྱག་འདོད་མཐོ་
འཆམ་གྱི་ཡོ་ལང་ཆེར་བཤམས་པར་གོར་མ་ཆག་ཀྱང་། ཐུགས་དམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་སྤྱང་འཁུ་བ་གཡོ་བ་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་བར་གཅོད་གྱིས་
སྐྱགས་ལྟ་བར་མ་རུས་སོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཐུན་སྤྱང་དུ། ཕྱོགས་ཀྱན་ཐུན་པ་ནག་པོས་ཁེབས་ཤིང་།
བཤུལ་ལམ་ངམ་གྲོག་སལ་སུལ་དང་བཅས་པས་ཆེབས་ཀྱིས་མ་བཟོད་སྐབས་ཕྱག་
འཁར་གྱིས་ལམ་བཅའ་ཏེ་སལ་ཆེར་ཞབས་ཐང་མར་ཐེབས་པ་དང་། མཆན་ཐོག་ཐག་
གསོལ་ཟས་མེད་པར་སྤྱང་བར་གནས་དགོས་པ་སོགས་འོ་བརྒྱལ་གྱི་ནམ་པ་མང་དུ་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

བཞེས་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ཐུགས་སྦྱང་དང་། ཉམ་ང་བ་ཅི་ཡང་མི་དགོངས་པར་ཞབས་
གས་ཁ་འཐོར་བ་དག་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་དུ་ཐུགས་འཕྲུང་ཞིང་། ཅུང་ཟད་བག་མི་
ཐེབས་ཅམ་བྱུང་ཡང་། ཚུལ་མཐོང་རང་དགའ་བ་དག་ལས་དབང་གིས་ཁྱེན་ངན་ཐོག་
ཏུ་བབས་པ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་མཚུངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་སྟེ་ལྷས། མཉེལ་
དང་ཞི་བདེ་ཉམས་ཀྱར་དང་། སྦྱོང་བ་དང་དང་འགྲོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་མང་
པོ་ཡི། སྦྱོན་ཡང་ཡོན་ཏན་བཞིན་དགོངས་ཤིང་། འགྲོ་བའི་དོན་སྤང་མ་ཆགས་པའི།
ཐུགས་ཀྱི་བཙོན་པ་མཛད་པ་གང་། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཆོས་ཉིད་
བཅོམ་ལྷན་དེ་མཛད་དོ། བཤོས་ཀྱང་ཕལ་པ་གསོལ་མཛད་ཅིང་། རེས་དགའ་སྤྱང་བ་
དག་ཀྱང་མཛད། ཉམ་ངའི་བལྟལ་དུ་འང་གཤེགས་མཛད་ཅིང་། རང་རྒྱུ་ཅན་དུ་འང་
མནལ་བ་དང་། མགོན་ཁྱོད་གཙོ་བོར་གྱུར་ལགས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱམས་
སྤྱད་དུ། སྦྱོང་ས་བརྗོད་དང་གཅམ་ཚུལ་དང་། སྐྱད་དང་ཆ་ལུགས་སྦྱར་བའང་མཛད།
ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་དཀའ་བ་དང་། ངལ་བ་ཅི་བྱུང་ཡང་
བཟོད་ཅིང་དེས་པས་ལྟར་སྤང་དགོས་སོ་ཞེས་འདོམས་པ་དང་། སྦྱིད་འདོད་ལེ་ལོ་ཅན་
རྣམས་སྤྱ་བཀོང་བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་བཞེས་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་
སོ། །

དེ་ནས་བཞུགས་སྐྱར་རིམ་གྱིས་བཏེག་སྟེ་ཉིན་གསུམ་བཞི་ཅམ་སོང་བ་ན། ཨ་
ལག་ཤའི་འབྲལ་ཁག་ནས་བསྟེན་བཀུར་ཞུས་པར་བྱག་དབང་དང་། མ་ཅིའི་ལྷགས་
ལུང་སྟུལ། ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ཐའི་རི་ལོར་སང་ཆེན་ཇའི་སང་ནས་ཐེབས་བསུའི་
མངལ་བྱག་ཏུ་བཅར་ཏེ་ལྷ་ཇས་དང་། ཅི་བཅུད་གདར་སོགས་ཀྱི་དངོས་སྟེས། དེ་ལྟར་
ཏོ་ཆེ་བྱ་ཆོས་རྗེ་དགོན་པའི་ཞབས་དྲུང་སྤྲུལ་ནས་ཉེན་གསོལ། དངོས་འབྲལ། ཐུས་
རིང་ཤོག་དག་སྤོང་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཨེར་ཏེ་སེ། སྤང་གསལ་མ་བཅས་སོ་སོ་ནས་

རྟེན་གསུམ་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ། ཕྱག་དབང་དང་། གསུང་མཆིད་སྟུལ། ཕྱི་ཉིན་སང་
ཆེན་ཇོ་འེ་སང་གི་བྱ་གདུགས་དཀར་སྐྱབས་དང་། ཆོས་རྗེ་ཇོ་འེ་སང་གཉིས་ནས་རྟེན་
གསོལ་དང་། སང་ཆེན་ཇོ་འེ་སང་། མ་དངོས་གྲུབ། ཆོས་འཕེལ་ཇོ་འེ་སང་གསུམ་ནས་
ཆིབས་རྟ་རེ་ཕུལ། མཇལ་བྱིངས་སུམ་རྩ་སྒྲོར་དང་བཅས་པར་ཕྱག་བྱིན་གནང་། དེ་
རྗེས་སྒྲོ་ལོ་སུ་ནས་དབུ་མཛད་མལ་རིང་སོགས་མི་ལྔ་དང་། དེའི་སང་ཉིན་སྒྲོ་ལོ་མོ་ནས་
ཐར་པ་ཆེ་རིང་ཅན་ལྔ་ཡང་ཆིབས་བསུར་འབྱོར། ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སྒྲོ་ཁུ་བུར་
ཐའི་ཇི་རྩབ་ཇོ་སག་དང་། ཁོ་ཤོག་མཆོ་སྒྲོར་འབུམ་སྤྲ་མ་བཅས་ནས་གསོལ་ཆ་དང་
ཆབས་ཅིག་ཐབ་བསུའི་ཐོག་རྟེན་གསུམ། གསོལ་འབྲས། ཕྱི་གལ་སོགས་ཕུལ་ཏེ་མཇལ་
ཁ་བྱས། ཕྱག་དབང་དང་། ཐུགས་དགྲེས་པའི་བཀའ་མཆིད་མཛད། ཨ་ཆ་ཐོ་ལོ་ཁ་དུ་
འདུ་མཛོ་སོ་ལང་དུ་ཐའི་ཇི་ཞོར་ཇོ་སག་སྡེ་ཤོག་ནས་སྟོན་འཁོར་ཆང་མ་ཉམས་སྡོའི་
བཞུགས་སྒྲིག་སྟོན་བྱས་ཐོག ཏ་ཆིར་མཁན་པོ་སྤྲ་མ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ནས་མཇལ་
དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། མི་གངས་སུམ་རྩར་མཇལ་ཁ་སྟུལ། དེར་བཞུགས་ཞག་འཕར་
མའི་ཐོག་དབུ་གྱུར་དང་། ཐའི་ཇི་ཞོར་ཇོ་སག ཏ་ཆིར་མཁན་སྤྲ་མ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།
ཁལ་ཁར་རྟེན་འབུལ་བཀའ་སྟོན་མི་སྟུ་མགོན་གཉེར་སོགས་མཇལ་ཁག་(བསྐྱུས་)མང་
པོར་ (༡༩༩ བ་༥། ༦༩༥ ཐ་༩) རེ་འབྲས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན།

ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་གནས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་རྟེན་གཞིར་ཆེད་དུ་ཕབ་
སྟེ་སྤང་དོར་དེ་ཆེད་བསྐྱུངས་པར། རྗེེ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱག་ན་པ་སྟོ་ཡི། སྐྱེ་ཆེ་མི་འཇུར་
རྩོ་རྗེའི་ཁྲིར། ཁོ་མས་པར་བཞུགས་པ་བཀའ་དེན་ཆེ། དམ་སྒྲི་འབྱུང་པོས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་
ཏེ། ལྷ་ལོག་དབྱིན་ཇི་མི་ཞོར་དཔུང་། ཀའས་རིས་བསྒྲོར་བའི་ཁ་བའི་སྤྱོད་ས། ཏང་
ཤེད་དཔུང་དོམས་འདི་ཉིད་ཀྱང་། མཚུངས་མེད་ཀྱི་བྱ་གཞག་འདི་འདྲ་ལ། འཇུར་
སྒྲིད་ན་འདྲེ་ཅན་ཅི་རྩ་འགས། འདི་འདྲ་བ་རིགས་ཅམ་རིགས་ཅམ་ཡང་། ཁྲིད་དམར་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐེང་སྟོང་ཆ།

ནག་གཉིས་པོ་སྤྱི་ལྷུ་ལ། །འབྲལ་མེད་གྱིས་མི་མངོན་དབྱིངས་ནས་ཀྱང་། །སྤྲིང་དུམ་
བྱར་གྱུར་པའི་ལས་འདྲ་ཞིང་། །ཡིན་ཀྱང་དོན་གཡར་དམ་རྟོ་རྟེན་ཆུ་ཁ་ནས། །འཇུར་
མེད་གྱི་འཕྲིན་ལས་འདུག་པ་ཡང་། །མུ་དུས་ནས་ད་ལྟའི་དུས་འདི་བར། །བསྟན་དང་
དག་འཕྲན་ཆབ་སྤྲིད་དང་། །སློབ་དཔོན་སྐྱེས་ཐེང་རིམ་པ་དང་། །ད་ལྟའི་སློབ་དཔོན་འདི་
ཉིད་བར། །སྤྱི་ལྷུའི་གནས་ལ་རྒྱ་མ་གྲོལ། །མདུད་པ་འདོམས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་ལ། །ཉིན་
མཚན་ཡུག་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱིས་བཞུགས། །འགྲོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཁྱེད་ཅེས་ན། །ད་དུང་
དེ་དང་དེ་མཚུངས་པ། །སྤྱི་ལྷུའི་བྱ་གཞག་ཕྱ་རགས་རྣམས། །མུར་བཞུགས་འཕྲིན་ལས་
འཇུར་མེད་ལྷ། །ཅུང་ཟད་བསྟན་དང་སེམས་ཅན་གྱི། །དམ་ཆིག་ལ་རག་བསོད་ནམས་
དམན། །ཞེས་སོགས་ལུང་བསྟན་ཆིགས་བཅད་མང་པོ་སྤྲུལ། །

དེ་ནས་ཕེབས་བསྐྱར་ཆེད་འཕྱོར་ཁུ་ལུག་དཔལ་སི་པ་བྱ་དང་། མའི་རི་ཁོར་
རྩ་བར། །དཔལ་སྐྱེས་དགེ་སློང་སོགས་ཁག་བདུན་ནས་མངལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་།
དངོས་འབྱུང་བཀྲེག་པར་བྱུག་དབང་རྩ་བུ་སྤྲུལ། །ལམས་སྐྱ་ཁོག་བཟྱ་ཤིས་དོན་གྲུབ་
ནས་རྟོ་རྟེན་དང་། །རིམ་བུ་སོགས་གྱི་བྱུག་རྟེན་སྤྲུལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅོད་སྐྱ་སྤྲུང་བཞེས་ནས་མུང་
འདས་གྱི་ས་པོན་བསྐྱུན།

(༡༧༥ བ་༡ ༤༡༦ བ་༡༠) ཕེབས་སྐྱེལ་བ་རྣམས་བྱ་དག་འཕྲིན་སྐྱེས་གྱིས་
ཆོམས་པར་མཛད་ནས་ཕྱིར་སློག་བསྐྱུངས། ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་རྩ་བུ་སྤྲུལ་དང་། །ཁོ་ཤོག་རྩ་བུ་
ཀྱི་སོགས་རྟེན་གསེལ་འབྱུང་མི་ཁག་བརྒྱད་གྱི་རེ་བ་བསྐྱུངས་རྗེས་མའི་རི་ཁོར་ཡོན་
བྱུར་པ་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་དང་། །ཏཱ་ཆེན་ལྷ་མ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་གཉིས་ནས་གསེལ་བ་
བཏབ་པ་བཞུགས། །ཁོང་པ་གཉིས་དང་། མའི་རི་ཁོར་དབུ་མཛད་མལ་རིང་། །རྩ་བུ་ཀྱི་དོན་
གྲུབ། །ན་བཟང་དགེ་བསྟན་སོགས་སྐྱེལ་ལྟན་གྱི་སེར་སྐྱ་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་
ལུགས་གྱི་ཆོ་དབང་དང་། །མུག་ཏུ་མངལ་ཁ་བྱུག་བྱེད་སྤྲུལ་ཏེ་སྤྲིན་གྲོལ་གྱི་སྐྱེལ་ལྟན་

མཛད།

༡༤༽ ཁྲོང་གིས་དབེན་པའི་འབྲོག་དགོན་པའི་རི་ལུང་དུ་མ་བརྒྱད་དུ་ཁྱེད་ལ་དང་ལལ་ཁ་རྒྱལ་ལག་གིས་མཚོན་དགོན་པ་དང་ཡུལ་སྡེ་མང་པོའི་ལས་སྡེ་དང་དཔོན་ལག་གི་བསུ་སྦྲེལ་གྱིས་གཏམས་བཞིན་ཕྱགས་ཐེབས་པར་ལམ་བར་གྱི་སེར་སྒྱུ་ཁྲི་སྟོང་འདུས་པས་དད་བཀུར་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཞུས་ཤིང་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རེ་བའི་ཤིང་རྩ་འགོང་བར་མཛད།

(༡༧༥ བ་༥། ༤༡༧ བ་༡) ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ (༡༧༥ བ་༦ ༤༡༧ བ་༡) སྦྱེ་བོའི་ཁྲོང་དང་། རྒྱུན་ལུགས་ཆེར་མེད་པའི་འབྲོག་དགོན་པ་མང་དུ་བརྒྱད་དེ་ཐེབས་པའི་མཐར་སྐྱ་ཡེར་ཐོ་ཁོག་གི་ས་ཟིན་པ་ན་ཁྱེད་ལུག་པའི་སི་ཤོག་ནས་ཐེབས་བསུ་དང་། གསོལ་ཆ་ཆབས་ཅིག་ཐེབས་སྒྲིག་ཞུས་པའི་སར་སྦྱུན་འདྲེན་ཆེབས་བསུར་སྟོན་ཐོན་གསོལ་དཔོན་གསར་པ་མཁན་རྩེ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། གསང་ཕུ་བསེ་བྲལ་ཆོས་རྗེ། པའི་སི། བཀྲས་ལྷན་ཁོངས་ཤངས་བདེ་སྐྱ་མ་བཅས་ཆེད་འབྲོར་སོ་སོ་ནས་ཉེན་གསོལ་རེ་སྤུལ་བ་དང་། མངལ་བྱིངས་དུག་ཅུ་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱིན་དཀྲུག་གཅིག་དུ་སྦྲེལ་ཏེ་སྐྱ་ཁ་ཆལ་དམ་ཁྱེད་ལུག་པའི་སི་སྡེ་ཐོག་ཐབ་བསུའི་དབུ་གྱར་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༧༦ ཉ་༡། ༤༡༧ འ་༡༡) དེར་བཞུགས་ཞག་འཕར་མའི་ཐོག (༡༧༦ ཉ་༥། ༤༡༧ འ་༦) ཤི་རས་སྐྱ་མ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཁོ་རང་དང་། དགེ་སྦྲོང་སྦྱིན་པ། བདེ་ཡངས་འབུལ་སྟུང་པ་སོགས་དད་ལྡན་སྐྱམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆོ་དབང་དང་། ཕྱག་བྱིན་གྱིས་འཕུལ་ཡུན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྦྱི་བར་མཛད། དེ་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་ཐེབས་ལམ་དུ་ཁྱེད་ལུག་པའི་སི་པ་བྱུ་དང་། ཁོ་ཤོག་འགོ་ཡོད་རྣམས་ཆེབས་བསུར་འབྲོར། དཔོན་ཆང་དུ་ཐབ་བསུ་དང་། གསོལ་ཆ་ཆབས་ཅིག་ཡི་ག་ཆལ་འདམ་དུ་བཞུགས་ཞག་གི་བསྟོན་བཀུར་ཞུས།

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཆོད་རིན་ཐོང་ཆ།

(༡༩༦ བ་༣། ༤༡༩ བ་༡༠) ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་པའི་སི་དཔོན་འབངས་ནས་
ལེགས་འབྲལ་དུ་ཆེབས་ཏེ་ཤེད་བཟང་གསུམ་དང་། ར་མོང་སྤྱར་ཅེ་འབྱར་མ་བརྒྱ་དང་
བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་སོགས་དངོས་འབྲལ་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ།

(༡༩༧ ཉ་༡། ༤༡༩ བ་༣) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཤོག་སྤྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་བཞིན་རྟེན་གསོལ་འབྲལ་མི་ཉེར་བརྒྱད་དང་། བྱིངས་སུམ་ཅུ་སྟོར་བཅས་ལ་སྤྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་དང་། (༡༩༧ ཉ་༤། ༤༡༩ བ་༤) ཁྱུ་ལྟག་རྩ་སྤྱན་ལྟ་
ནས་ཞུས་པའི་སར་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་བསྟེན་བཀྱར་གསོལ་ཞིང་། གཙོ་དམངས་
བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་དང་། རྒྱབས་འགོ། དགའ་ལྷ། སྤྱན་རས་གཟིགས་
ཀྱི་རྒྱབ་ཐབས་བཅས་པའི་ལྷགས་ལུང་སྤྲུལ་ཏེ་ལེགས་བྱས་དོན་དང་ལྷན་པར་མཛད།
ཡུལ་དེར་ལོ་ལྔའི་རིང་ཆར་ཐུལ་ཅམ་ལས་མ་བབས་ཤིང་། ལོ་ཉིས་རིམ་བསྟུད་བྱུང་
བས་སྒྲེ་བོ་པལ་ཆེར་སྤྲུལ་ཏེ་ཉམ་ཐག་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་ལྷ་གཏོར་དང་
ཁྱུ་ལྟག་སོལ་ཀྱི་སྟོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་པའི་སྤྱན་དམིགས་གནང་བ་ན། དེ་མ་ཐག་ཆར་སྤྱན་
སྟོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱི་གདངས་ཀ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་ལང་ལོང་དུ་འདུས་ནས་དབྱར་རྩ་དལ་
ཀྱིས་ལྷེར་བ་དང་བཅས་ཆར་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བབས་ཏེ་རྩ་ཞིང་ལོ་ཏོག་
ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲན་པར་གྱུར་ཅིང་། ཞིང་པ་རྣམས་དགའ་མགུ་ཡི་རང་ཐོབ་བོ། །

ཤོ་སྟོག་ཆེད་ཁྱུ་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་པའི་ཆེ་ཁལ་ཁ་གཞིས་ཆགས་རྣམས་ཀྱིས་
ཆེབས་སྒྲའི་སྟོན་བསུས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་གི་གྲ་སྒྲིག་སར་གདན་དྲངས། གསོལ་ཞབས་
ལེགས་པར་སྤྱར། རྟེན་གསོལ་འབྲལ་མི་བདུན་སོགས་མི་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་
དབང་དང་རྒྱབས་འགོ། དགའ་ལྷ། སྟོན་དཀར་ཀྱི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་སྤྲུལ་
ཏེ་མུང་འདས་ཀྱི་ས་བོན་བརྟན་པར་མཛད། དེར་བཞུགས་ཞག་འཕར་མའི་ཐོག་ཏུ་
འགོ་འཛིན་བྲག་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱལ་བཟང་རྣམ་འབྲེན་སྟོང་གི་སྤྱང་བརྟན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་

ཞིག་ཡོད་པར་གནས་གཟིགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་སྤྱོད་གསོལ་རབ་གནས་དང་།
ལྷ་ཁང་གཞན་རེ་གཉིས་མཆིས་པའི་རྟེན་གཙོ་བཅས་པར་མཆོད་འབུལ་སྟན་ཤལ་
འབྲེམས་པ་དང་། བསྟན་འགྲོར་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་ཐུགས་སྟོན་ཤུགས་དྲག་གནང་།

(༡༩༧ བ་༦། ༤༩༠ ག་༡༡) དེ་ནས་ཉིན་ལམ་བཞི་བརྟོད་པའི་སྤྱོད་ཅན་ཨེ་ཁོར་
གསོལ་ཆའི་ཐོག་བྱ་ས་ཐང་པ་སོགས་སྤྲད་སོག་གཞིས་ཆགས་པ་སུམ་ཅུ་སྟོར་ལ་མངལ་
ཁ་གནང་། (༡༩༩ ཉ་༣། ༤༩༠ འ་༡༠) ཐུགས་དེར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་དགོན་
གཞིས། བྱ་ས་ཐང་པ་སོགས་གཞིས་པ་རྣམས་ནས་ཉིན་ལམ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་ཅམ་
ཏུ་ངལ་ཏུབ་ལ་ངེ་མི་སྟམ་པར་ཆབ་གཙང་གི་བསྟན་བཀུར་རྗེས་འབུལ་ཏུ་བཅར་བར་
ཕྱག་བྱིན་དང་། ལེགས་སའི་དབུགས་དབྱུང་སྟུལ།

(༡༩༩ ཉ་༦། ༤༩༡ ག་༥) གཡུང་རྒྱུང་པའི་སིའི་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ (༡༩༩
བ་༡། ༤༩༡ ག་༡༠) སེབས་པའི་ཆེ་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་སེར་སྦྱངས་དང་། སྟོས་སྟེ།
འབུད་རྒྱུད་གི་རོལ་མོས་སྟུན་བསུས་ཏེ་གདན་དྲངས། དབུ་གུར་བྱིང་གུར་ཏུ་དགོན་གྱི་
སྤྲམ་དང་། པའི་སི་རོ་གས། ལས་སྟེ་རྣམས་ནས་མངལ་དར་རྟེན་གསུམ་ལུལ། ར་གལ་
ཕྱག་དབང་སྟུལ་ཏེ་བཞུགས་ཞག་འཁོད། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་བསམ་
གཏན་སྟོབ་བདེ་སྤིང་དགོན་གྱི་སྤྲམ་ལས་སྟེ་ཞོ་ཡོན་དང་བཅས་ནས་གཡུང་དགོན་
ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཏུ་སྤི་བྱ་ཆེན་པོས་སྟུན་དྲངས་ཏེ་སྤྲམ་དང་། པའི་སི་སོ་སོ་ནས་
རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྱོར་གྱི་འབུལ་ཆན་སྤྲམས་མཐོ་བ་དང་བཅས་ཆོགས་
དམངས་བདེན་བརྩོད་ཏུ་སྟུན་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་རྒྱས་
པར་སྟོས། དེ་དག་ལ་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་དང་། དགེ་ཙུང་ཆེན་ཏུ་རྒྱས་འདེབས་
པའི་ལྷགས་བསྟོ་གནད་སྟོན་བསྐྱུངས། དེ་རྗེས་ཡོན་བདག་སེར་སྟུ་སྟུ་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན་སྟོ་འབྱོར་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་སྐལ་ལྷན་གྱི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་མོལ་སྟོན་ཆ།

སྟོབ་མ་ཉིས་སྟོང་བཀལ་བར་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་
ཀྱི་རྗེས་གནང་། མདུག་ཏུ་ཕྱག་དབང་དང་། ཆོ་རྒྱལ་བཅས་འཆོམས་མེད་སྤུལ་ཏེ་སྤྱིན་
གྲོལ་ལ་འགོད་པར་མཛད། དབུ་གུར་དུ་དགོན་གྱི་སྤྲ་མ་དང་། རིན་རྒྱུ་རྩ་སྤྲ་གཉིས་
ལ་སྒྲེར་མཛལ་གནང་།

འདི་ཉིན་གཡུང་དགོན་བསམ་གཏན་སྟོབ་བདེ་སྤྱིང་གི་ཆོས་རར་དམ་བཅའི་
ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་པར། (༡༧༧ ཉ་ཀ ༥༤༡ བ་༦) ཞལ་འདོན་མཁའ་
མཉམ་མ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པ་རྫོགས་བསྐྱུན་དམ་བཅའ་བ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་
གྲལ་ལ་འཁོད་པར་རིགས་ལུང་པ་རྣམས་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་ལས་བརྒྱམས་པའི་
བཀལ་བཟླ་གི་བཀོ་སྤྱིང་རིང་དུ་སྟོན་ཀྱང་། རིགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་
ཐུགས་རབ་མགྲུ་བར་མ་གྱུར་ནས་གཞུང་ལྷགས་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱད་པའི་འབྲས་ཉུགས་
ནི་འདི་ལྟ་བུ་དགོས་སོ་ཞེས་ངོམས་པའི་ཕྱིར་རྗེ་སྤྲ་མ་ཉིད་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདིགས་
པ་མེད་པ་ཡར་བཞེངས་ཏེ་རིགས་ལམ་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པ་དག་དང་རིམ་བཞིན་
དཀའ་གནད་སྤྲ་མོ་ནས་དོགས་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཀལ་བཟླ་མང་དུ་མཛད་པར་སྤྱོད་
ཀྱང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ལན་ལྟོན་པའི་སྟོབས་པ་མ་རྟེན་ནས་རང་རང་གི་དམ་
བཅའི་རྣམ་གཞག་བྱེ་མའི་ཆང་བུ་ལྟར་ཞིག་ཅིང་། རྗེ་སྤྲ་མ་ཉིད་ལ་བསྟོན་བསྐྱགས་
ལྷུར་ལེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། སྤྱིར་ཡང་བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད། སྤྲ་མ་
ལས་སྟེ་རྣམས་ནས་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབུལ་དང་། རིགས་ལུང་པ་ཉི་ཤུ་ནས་མཛལ་
དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་སྤྱད་དང་། ལེགས་དར་བཟང་པོས་དགའ་མགྲུ་རངས་པར་མཛད།

ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན། སྤྲ་མའི་དགེ་ཆན་གྱི་གདན་ཁུ་བ་གསོལ་དཔོན་དང་།
སན་ནོ་ཡོན་ཨས་མིག་རྒྱ་མང་གི་མཆོམས་ཁུ་བ་བླ་ན་མཁའ་། བླ་ལྷག་པའི་སིའི་
མངའ་འོག་ཕེབས་ལམ་ལམ་རྒྱས་པ་ཐོ་ལམ་ཆེ་ཤོང་གིའི་གསར་མཛལ་བ་བཅས་སོ་སོ་

ནས་ཉེན་གསུམ་རེ་སྤལ་བར་ཕྱག་སྲུང་དང་། རྒྱུ་ལྡན་གནང་ཆ་སྟེལ། དེ་རྗེས་གཡུང་
དགོན་སླ་མ། པའི་སི། ལྷམ་མ་བྲ། དགེ་སློང་རྒྱལ་མཆོན། ཆོག་གསུང་སྐྱབས། བཟ་ཤིས་
ཐའི་ཇི་སོགས་སྒྲེར་མཇལ་ཞུ་མི་མང་པོར་ཇ་གཤམ་ཕྱག་དབང་དང་། པའི་སི་ནས་ཞུས་
ངོར་སྐྱ་བརྟན་འགའ་ཞིག་ལ་ཕྱག་ནས། དེ་རྗེས་མཇལ་བྱིངས་མི་གངས་ལྗེ་བརྒྱ་སྟོར་
ལ་ཕྱག་དབང་། གཡུང་དགོན་འདུས་ཆོགས་ལ་མང་ཇ་བཞེས་ཐུག་གི་བསྟེན་བཀྲར་
ཉེན་འཁྱོངས་ཐོག་གྲ་གངས་དྲུག་བརྒྱ་སུམ་རུ་ལ་འབྱེད་དུལ་ཞོགསུམ་རེ། སླ་དཔོན་
གཉིས་སོ་སོར་ཡང་སྐྱ་བརྟན་སོགས་ཀྱི་གནང་ཆ་གཟབས་པ་བཅས་སྟེ་དགོན་གྱི་
ཐབས་སྦྱོར་དང་འབྲེལ་བར་ཕྱགས་བཏེག

(༡༠༠ ཉ་༥། ༥༤༤ ཐ་༤) དགའ་ལྷན་བདེ་སྤེ་སྤྱིང་དགོན་ (༡༠༠ ཉ་༥། ༥༤༤
ཐ་༥༡) གཤམ་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་སེར་སྤྱིངས། ཏུང་རྒྱ། སྟོས་སྟེ་བཅས་ཀྱིས་སྐྱབ་བསུས་
ཏེ་ (༡༠༠ ཉ་༥། ༥༤༤ འ་༩) མཇལ་གྱར་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད་པར་སླ་མའི་དགེ་
ཀན་ནས་སླར་ཡང་ཉེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབུལ་ཆོན་ཆེ་བ་བསྟར། ཆོགས་ཆེན་
འདུ་ཁང་དུ་སླ་གྲ་སྐྱབ་མོང་ནས་སླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོག་འདི་སྟོན་ནས་
བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཉེན་འབྱུང་རྒྱས་པ་དང་། དགེ་བཤེས་བཞི་ནས་གཞུང་དོན་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་བཀོད་སྤྱིང་གི་མཆོད་སྤྱིན་སྟོས། དགེ་ཙ་བྱང་ཆེན་དུ་བསྟོར་བའི་བདེན་
བཟོད་དང་། ཆོགས་ཡོངས་ལ་ཆེ་དབང་སོགས་ཆོས་འབྲེལ་མང་དུ་སྟེལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་
ཀྱི་ས་བོན་སླ་ན་མེད་པ་བསྟར།

སླ་བ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉེན་དགའ་ལྷན་བདེ་སྤེ་སྤྱིང་གི་ཆོས་རར་དམ་
བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ལེབས། ཉེན་གསུམ་འབུལ་མི་ཁག་བདུན་དང་། གྲ་དམངས་
སུམ་སྟོང་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྟེལ། ཞལ་འདོན་མཁའ་མཉམ་མ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་
པ་གྲུབ་བསྐྱབ་ཡམོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་གདན་བདེ་སྟེན་ཐོག་ཞབས་སོར་འཁོད།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཅུ་དང་མཚར་རིན་མེད་ཆོད་ཆ།

དམ་བཅའ་བ་རྣམས་གྲལ་ལ་གནས་པར་རིགས་ལུང་པ་མང་པོས་བརྒྱལ་བརྟག་གི་བཤོ་
སྤོང་རིམ་བཞིན་སྤེལ་མཐར་ཇེ་སླ་མ་ཉིད་མཁས་མང་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་བག་ཆ་བ་
མེད་པར་བཞེངས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལྗེའི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་འཕེལ་གཏམ་
ཀྱི་ཆ་ཟེར་མུ་མེད་དུ་སློབ་པར་མཛད་པས་ཆོལ་བ་མཐའ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་།
ང་རྒྱལ་གྱི་ཀྱ་མུད་ནི་རབ་ཏུ་བྱམ། དད་པ་དང་། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འདབ་བརྒྱ་གཞོན་ནུའི་
སློབ་བརྒྱ་ནི་ལྷག་པར་གྲོལ་བས་བསྐྱེད་པར་བཅུད་ཀྱི་བྱང་བའི་སྤྱད་བྱངས་ནི་དར་དེར་དུ་
བསྐྱེད་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་གཟིམས་གྱུར་དུ་བྱོན་ཏེ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིས་སྟོང་
སྟོར་ལ་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་བྱབ་པའི་ཕྱག་དབང་གིས་སྤིག་པའི་རི་མ་བསྐབ་པར་
མཛད། དགའ་ལྷན་བདེ་སྤེལ་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་པོ་གཉིས་དང་། བཞེས་བྱག་གི་
བསྟེན་བཀུར་ཐོག དགེ་འདུན་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དང་བདུན་ལ་འབྱེད་དུལ་
ཞོ་དོ་རེ་བཅས་སྟུལ།

(༡༠༡ ཉ་༥། ༤༤ བ་༦) དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གཤེགས་པའི་ཕེབས་ལམ་དུ་བྱ་བ་
རལ་ཨི་བན་ལ་མོན་དུ་གནམ་གྱི་ལྷ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་ལྷགས་སྤྱད་ཐོག་བཀའ་ཙབ་
པའི་དགོངས་དོན་སྤྱད་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་དམག་བཅུ་གོ་མཆོན་རང་ཐོགས་གྱིས་འོངས་
ནས་སྤྱན་ལམ་དུ་བྱས་མའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་པའི་རྒྱ་ཕྱག་གི་གྲུས་འདུད་སྟོན་དུ་
འབྲོ་བས་ཆེབས་རགས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་སྟར་བསྐྱིགས་གྱིས་མི་མཐུན་ཆོལ་བའི་
དཔུང་འཛོམས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱེད་བཅས་ (༡༠༡ བ་༥། ༤༤ འ་༤) འད་གྱིས་བྱོན་
པར་སན་ནོ་ཡོན་ཁྱེད་རལ་གཤམ་ཐབ་བསུའི་དབུ་གྱུར་བཞུགས་ཁྱིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
འཕུལ་སན་ནོ་ཡོན་དང་། དགའ་ལྷན་ཆེ་འཕེལ་སྤྱི་དགོན་གྱི་ལས་སྟེན་ནས་མངལ་
རྟོན་སྟུལ།

(༡༠༡ བ་༥། ༤༤ བ་༧) རི་ཞིག་ནས་ཕེབས་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ནི་སེར་

སྤྱིངས་ཀྱིས་གདམས། འབྲུད་དགོལ་རྩལ་རྒྱུད་ཀྱི་རོལ་མོ་ནི་དེ་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་ལྟར་
འཁྲོལ། དེ་ཞིམ་སྟོན་དུད་ཀྱི་ཐེང་བ་ནི་ཆར་སྤྱོན་སྟོན་པོ་ལྷང་བ་ལྟར་འབྲུལ་བཞིན་དུ་
ཁུ་རལ་མངལ་གྱར་ཆེན་མོར་སྤྱོན་ངངས།

(༠༡ ཉ་༡། ༤༤ བ་༡) ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་སན་ནོ་ཡོན་དང་། དགའ་ལྟན་ཆེ་
འཕེལ་གྱིང་གི་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ། དཔོན་ཁག་བཅས་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་བཞུགས་
ཁྱིར་སྤྱོན་ངངས་ཏེ་ལྟན་པོའི་གཏོས་ལ་ཙོ་འདི་བའི་དངོས་འབྲུལ་སྤྲུམས་མཐོ་བ་དང་
བཅས་སྒྲ་མཆོད་ཆོ་གའི་སྟོན་ས་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་པ་གསོལ་སྟོན་བཀོ་སྤྱིང་དང་
འབྲེལ་བ་ཕུལ་རྒྱུས། ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་དགེ་ཆ་སྟེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལྟགས་བསྟོད་དང་། སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྟེ་བོ་གྲངས་ལས་འདས་པར་ཆེ་
དབང་དང་། སྤྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་སོགས་གདམས་ངག་དང་། རྗེས་བསྟན་
ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་བཟང་ལྷག་པར་སྦྲུལ་ཏེ་མུང་འདས་ཀྱི་ལུས་བྱངས་བརྟན་པར་
མཛད། དེ་ནས་ཕེབས་བྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟགས་པ་གྲ་ཆང་དུ་ཕེབས། ཉིན་འབྲུང་
འབྲུལ་བཞིན་དང་། གནས་གཟིགས། འདུ་ཁང་ལ་ཕྱག་ནས་འཐོར་བ་སོགས་མཛད།
ཕྱི་ཉིན་སན་ནོ་ཡོན་ནས་ཆེ་འཕེལ་གྱིང་གི་ཆོས་རར་གདན་དྲངས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་
གོང་བཞིན་སྤུལ། ལྟགས་བསྟོད་དང་། ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནམ་གསུམ་ཀྱི་ལྟགས་ལུང་སྟུལ།
དེ་ནས་དམ་བཅར་ཐུགས་ཞིབ་དང་། སྟོགས་ལ་དགའ་བ་བསྟེད་པའི་རིགས་ལུང་གི་
ལེགས་བཤད་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བར་མཛད།

(༤༠༡ བ་༡། ༤༤ བ་༡) དེ་རྗེས་སན་ནོ་ཡོན་དང་། གྲུང་གཉིས་ལ་སྤྱོད་བརྟན་
ཁ་བཏགས་སོགས་ཀྱི་གནང་ཆ། ཆེ་འཕེལ་གྱིང་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་པོ་གཉིས་དང་།
བཞིས་ཐུག་གྲ་གྲངས་སུམ་སྟོང་ལ་འབྱེད་དུལ་ཞོགསུམ་རེ། འདུ་ཁང་ལ་ཕྱག་ནས་
བཅས་སྟུལ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

(༤༠༩ ཉ་༡ ༥༤༩ འ་༥) དེ་ནས་ཆེབས་ཐོག་འཁྱུལ་ཁར། ཁལ་ཁ་ནས་ཕེབས་
བསུ་གཉིས་པར་ཆེད་མངགས་མི་སྣ་མགོན་གཉིར། ཕེབས་བྱམས་པ་བརྒྱད། དབུ་
གདུགས་པ་གཉིས། འབོབ་ལྷག་འཁྱེར་མི་གཉིས། ཏ་ལག་ཆེ་བཞི་བཅས་འབྱོར་ཏེ་
ཡུལ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་འཆལ་ཞུས། ཕེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་ནས་ཐུབ་རྟེན་ཞེས་པར་
ཕེབས། རྒྱུ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་མཐོང་གོལ་གྱི་སྐལ་བཟང་ལ་སྦྱར། དེ་ནས་ (༤༠༩ ཉ་༥ ༥༤༩
ཐ་༥) ཤར་ཨ་གསར་དུ་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་དབུ་གྱུར་སྟོན་ཕུལ་གྱི་བཞུགས་སྐར་དུ་
བྱོན། ཕེབས་བསུ་གསུམ་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་ཁལ་ཁ་ཆོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་ནས་མཛུལ་
ཆོམས་བུ་བཀོད་དེ་ཕུལ།

(༤༠༩ ཉ་༦ ༥༤༩ ཐ་༡༠) དེ་ནས་ཕེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་པར་གཟུང་ཐག་
རྒྱ་གམ་ཕྱག་དུ་ཕུལ། རྒྱ་བཅར་སྤྱི་བྱབ་མཁན་པོ་དང་། མཁན་མགོན་གཉིས་ནས་
གཡས་གཡོན་བརྟེན་ཏེ་མཇལ་བྱིངས་ཆེག་སྟོང་སྟོར་ལ་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ།

(༤༠༩ བ་༡ ༥༤༩ འ་༩) ཆོས་བཙེ་ལྷ་ཉིན་ཏར་ཆེན་སྤྱི་ལྷག་དུ་ཆལ་མང་ཤོག་
ལེགས་བཤད་སྦྱ་དབྱངས་སྤྱིང་། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་དགོན་སོགས་ནས་མཇལ་
རྟེན་ཕུལ།

(༤༠༩ བ་༥ ༥༤༩ འ་༩) ཆལ་མང་ཤོག་བཤད་སྦྱབ་དར་རྒྱས་པན་བདེ་སྤྱིང་
ལས་སྤྱེ་སོགས་མང་པོ་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། སེར་རྒྱ་བྱེད་ཉིས་སྟོང་ལ་
གཟུང་ཐག་གིས་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ།

(༤༠༩ བ་༥ ༥༥༠ ཐ་༩) ཕུན་ཆོགས་བདེ་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་དགོན་གྱི་
ལས་སྤྱེ་སོགས་མཇལ་ཁག་བཅུ་གཅིག་ནས་རྟེན་གསུམ་ཕུལ་བར་ང་གལ་ཕྱག་དབང་
གནང་། བྱིངས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་གཟུང་དོར་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ།

(༤༠༩ ཉ་༡ ༥༥༠ ཐ་༡) སྤུ་རལ་ཨི་བན་གཉིས་ནས་འཆོམས་ཞུ་འབུལ་བར་

ཁྲིམས་དཔོན་ངོ་གཡོག་ཆེད་དུ་མངགས་པ་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་དང་། སལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་བྱེད་
ལྷ་བརྒྱུ་ཕྱག་བྱིན་གནང་སྟེ་ཐོར་ཤོད་དུ་ཕེབས། དད་མཇལ་བདུན་བརྒྱ་ཐམ་པའི་རེ་
བ་དོན་ལྷན་མཛད། སྤྱི་ཡེ་ཞེས་པར་ཉེན་གསུམ་འབུལ་མི་ལྡང་། ལུལ་མི་བརྒྱད་
བརྒྱ་སོགས་ཆ་ཞག་བཞུགས་ལུལ་ཀྱན་དུ་སྐྱེ་འགོ་སློན་དང་ན་བུན་བཞེན་དུ་འདུས་པ་
ནམས་ལ་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་ལྷག་པོར་སྦྱལ་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱན་རེག་གི་འབྲེལ་
བ་བྱུང་པར་ཅན་འཛོག་པར་མཛད། ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཁྱེད་ལ་དགོན་གཤམ་དུ་ཕེབས་
པ་ན་རྒྱ་དམག་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་རུ་བསྐྱིགས་ཀྱི་ཕེབས་བསུས་གདན་བྲངས་ཏེ་ཤ་ར་ཨ་
གསར་དབུ་ཀྱར་བཞུགས་སྤྱིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕུལ་ཨི་བན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་རྒྱ་
སོག་གི་དཔོན་ཁག་དང་། མཁན་པོ་རྩ་མི་ཉན། དེ་དེ་མཁན་པོ། མཆྐ་ལྷོ་མཁན་པོ། ཆོས་
རྗེ། དབུ་མཛད། དགེ་སློམ། བྱ་ཆང་དག། ཞམས་ཆན་སུམ་རུ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་
ཕུལ། མཐའ་དག་བཞུགས་གུལ་དུ་ཆོགས་པར་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་གསོལ་ཐབ་ནས་
གསོལ་ང་དང་། བཞེས་སྟོ་ཕེབས།

༡༧༽ ཞལ་ཁ་རྒྱལ་ཞབ་ནས་ཕེབས་བསུ་རྒྱ་གཤོམ་བྱས་པར་བཞུགས་གདན་ཐབ་པར་རིགས་
གཟུགས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟེམས་པའི་དཔོན་ཁག་དང་། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོས་ལུགས་རྒྱུད་གང་བའི་
མཁས་པ། དད་གསུམ་རིན་ཆེན་ཞོར་གྱིས་སྤྱི་བའི་བོད་སོག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སེར་སྐྱ་མཆན་མོའི་མགོན་
པོ་རྒྱ་སྐར་གྱིས་བསྐོར་བ་ལྟར་འདུས་པ་ནམས་ལ་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་ཆེམས་པར་མཛད་པས་ཀྱན་ཉོན་
གྱི་རི་མ་སྦྱངས་ཏེ་ནམ་བུར་གི་ས་བོན་མཆོག་དུ་བརྟན་པར་མཛད།

དེ་ནས་ཆེབས་བསྐྱར་གྱི་ཕེབས་ལམ་དུ་ཞལ་ཁའི་རུར་སྐྱིག་འཛིན་པ་བརྒྱ་
སྟོང་མང་པོས་མཆོད་རྟེན་སྦྱ་ཆོགས་པ་ཐོགས་ཏེ་སེར་སྦྱངས་སྐར་བསྐྱིགས་དང་། ཁྱོང་
དང་ཁྱོང་བྱིར་ཀྱན་ནས་བསངས་དུད་བར་མ་ཆད་དུ་འབུལ་ཞིང་། ར་རུང་དར་འཕྱར།
ཞབས་རས་འདིང་བ། ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་རྒྱན་དང་ཆ་ལུགས་བཟང་པོས་བསྐྱབས་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐེང་སྟོད་ཆ།

ནས་ཏ་རི་ནའི་བྲི་ངད་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་སྟོས་བཟང་པོ་འདྲིན་པ་སོགས་སྤྱི་ཁྱའི་དཔལ་
འབྱོར་ཆེན་པོས་སྦྱོན་བསུས་ཏེ་དེ་ལྟར་གཉིས་འབྲུང་དབང་པོས་ལ་རབ་བརྟན་འཆི་
མེད་དབང་པོའི་ཁྱུས་ཀྱི་རྩིང་བྱར་རྒྱ་བ་བཞིན་དལ་གྱིས་གཤེགས་ནས་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་
ཁག་བཞིས་ཐེབས་སྒྲིག་ཁྱུས་པའི་དགའ་ལྡན་ཉི་འོད་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་
སོར་བཀོད་མ་ཐག་སོག་པོ་ཨི་བན་དང་། མོང་གོལ་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་རྩེ་བཅུན་
དམ་པ། གསང་ཡུམ་ཆ་ཁང་རྩ་ར། དགོན་ཁག་གི་ལས་སྒྲེ་སོགས་ནས་མཇལ་དར་ཉེན་
གསུམ་དང་། ཟང་བྱིང་གི་འབྲལ་ལོད་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་ཐེབས་སྟོན་དཀར་སྟོའི་གསོལ་
ཞབས་ལ་སྟོན་འཁོར་ཐབས་ཅིག་ཏུ་དཀྱེས་བཞིན་རོལ་ནས་གཟིམས་གྱུར་ཏུ་ཐེབས།
མཆོལ་ཨི་བན་དང་མཇལ་འབྲུང་མཛད། ཐེབས་བསུའི་ཞབས་ཁུ་རྒྱ་དཔོན་གསུམ་དང་།
དམག་མི་བརྒྱ། ཁལ་ཁའི་མགོན་གཉེར་ཇའི་སང་། གསོལ་ཐབ་པ། ཐེབས་བྱམས་པ།
དབུ་གདུགས་པ། འཕོབ་ལྷག་པ་སོགས་ལ་བྱག་དབང་དང་། གནང་ཆ་སྦྱལ།

ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན། ཁུ་སྦྱོན་སྒྲ་མ་དང་། མགོན་པོ་སྐྱབས་སོགས་ཉེན་
གསོལ་འབྲལ་མི་ཉི་ཤུར་ཉེ་བ་དང་། ཁུ་རལ་མདུན་མཇལ་བྱིངས་ཆིག་ཁྲི་སྟོར་ལྷགས་
པ་གལ་ལ་བསྒྲིགས་པར་མདོ་ལའི་སྟེང་ནས་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་འཆོམས་
མེད་སྦྱལ།

(༡༠༧ བ་༦། ༥༥༡ འ་༩) འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་འོད་གསལ་ཆོས་
སྐྱེ་མཛོན་ཏུ་མཛད་པའི་དུས་ཆེན་སོག་ཐུགས་དམ་ཉེན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོན་སྒྲར་
མཆོད་སྤྱིན་ཆར་ཏུ་དངར་བ་བཤམས་ཤིང་། རྣམ་གྲུ་གསུང་བཟང་བ་དང་། འབྲས་
སྤངས་བཏི་སྦྱལ་སྦྱ། སོག་པོ་སྤྲས་རིང་མཁན་པོ་སོགས་ནས་གསུང་ཞབས་ཁྱུས་ཏེ་ཁལ་
འདོན་སྐྱབས་སེམས་ཁྱུས་གསོལ། མཆོད་ཐེང་། མཆོལ་རྒྱས་པ། གནས་བརྒྱ། སྒྲ་མཆོད་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་སྟོན་མོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་དབྱིད་སྦྱ་དང་བཅས་པ། དཔལ་

དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྒོན་ལམ་ཤིས་
བརྗོད་སོགས་སྤྱོད་རྒྱས་སུ་མངོན།

(༧༠༥ ཉ་༩། ༥༥༡ བ་༢) སང་ཉིན་ཆེ་ཆེང་མང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞིན་ཁོ་རང་ངོ་འཁོར་དང་། བཏི་སྤྱལ་སྤྱུ་སོགས་སྤྱལ་ལྡན་མང་པོར་ཆེ་དབང་གི་
བྱིན་རྒྱལ་ཟབ་མོ་གནང་། ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་མཁའ་འགྲོ་ཆེང་མང་ནས་ཁྲིམས་ངོར་
མང་ངོ་གཡོག་དང་། འབྲས་སྒོ་མང་འབྲུལ་སྤྱད་དགེ་བཤེས་གཙང་སྟོན་ཆེན་སོགས་
བོད་སོག་མང་པོར་ཆེ་དབང་དང་། སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྩེས་གནང་
བཀའ་ངིན་ཆེ།

(༧༠༥ ཉ་༩། ༥༥༡ འ་༢) ལྷ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། བྱ་རལ་
ཨི་བན་ཡ་མོན་གྱི་ལས་བྱེད་སྤྱི་དང་། སྟོང་དུ་སྤྱལ་བཟང་སོགས་ཉེན་གསོལ་འབྲུལ་
མི་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་མངལ་ཁ་གནང་། ཆོས་གཉིས་གཟའ་སྐར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
དུས་དགེ་བར། ཆེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་བཙན་པོས་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོར་སྟོབས་
གྱི་འཁོར་ལོས་སྤྱར་བ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་རྟོང་
ཐལ་རྩ་ཆེན་མོ་ནས་འཚམས་ཁུ་འབྲུལ་བར་ཆེད་སྦྲེལ་ཆེལ་ཁྲལ་ཨི་བན་སྤྱོད་མཐུན་
དུ་འོངས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཆན་མས་སྤྱུ་ལྷ་རྩེས་སྤྱི་དང་རིང་བ་ཞིག་སྤུལ་བར།
གནམ་སྒྲོང་མརྒྱ་རྒྱ་ཇོའི་ཆེ་བ་དབྱུང་བྱིར་སྤྱོད་ལས་བཞེངས་ཏེ་གྲུས་པས་བདག་གིར་
བཞེས། ཨི་བན་ལ་གསོལ་ང་བཞེས་སྟོན་དང་། ལོ་རྒྱ་བརྒྱད་དེ་གནམ་བསྐྱོས་ཡུམ་སྤྱུ་
གྱི་མཆན་དཀྱིལ་བདེ་དོག་སོགས་བཀའ་འདི་ཞིབ་རྩ་ཐེབས། ཆེན་ཁྲལ་ཡ་མོན་དུ་
བསྐྱོད་རྩེས་ཆེ་ཆེང་ཉང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སེར་སྤྱོད་མང་ཆེ་དབང་དང་།
སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཁས་སྤྱོད་ཆེས་གནང་། བུ་ཡོན་ཐའི་རི་ངོ་འཁོར་ལ་དགའ་ལྷ་
དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེན་མ། ཡིག་དུག་གི་ལྷགས་ལྷང་བཅས་རིམ་བཞིན་སྦྲེལ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པོ་མཆོར་རིན་མོང་སྟོན་ཆ།

(༤༠༥ བ་༥། ༥༥༩ བ་༡༠) སར་བྱིན་བསྐྱེད་པ་ལས། ཚིག་རྒྱ་མ་བཟོད་ཆོགས་
སུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། །ཉམས་སུ་མཁོ་བའི་ལོངས་སྟོན་རིམ་གྱོ་འདུ། །བསྐྱེད་པ་མེད་པར་
འཛིག་ཉེན་ཀུན་འདུད་དེ། །ཆགས་མེད་མ་བསྐྱབས་དབང་ཕྱག་འཕྲོག་པར་འགྱུར།
།བཟོད་དུ་མ་འོས་རིགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། །ཡན་ཞིང་དབེན་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་ཤིང་།
།སྟོན་ཆད་མི་ཤེས་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པའི་སྟེ་པོ་དེ་ལ་འདུད།
།ཀར་པས་བཀྲ་ཤིས་གྱུར་པའི་རྩལ་དག་ཀྱང་། །སྤྱི་གཙུག་དམ་པས་སྦངས་ཤིང་ལྟ་དང་
མི། །ཕྱག་འཆལ་མགོས་གཏུགས་ཐོབ་པ་ཀུན་རྒྱ་འབྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚུལ་
ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་དམ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཞོན་པ་དང་བྲལ་ཡང་། སྟོན་མ་འདྲིས་པའི་སྟེ་
པོ་དག་གིས་དང་བས་མདོན་པར་འདུད་ཅིང་། ཟང་ཟེང་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་པ་ཉེ་བར་ཞི་
ཡང་། ཉེད་པ་དང་། བཀྲར་སྟེའི་རིམ་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་ཚུ་བོའི་
རྒྱ་བཞེན་དུ་རང་གི་རང་གིས་འདུ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གཤིས། ཉེན་རེ་བཞེན་ཡང་
མཆོག་དམན་བར་མའི་འགྲོ་བ་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་མཁོ་དགུའི་ཡོ་བྱད་དཔག་རྒྱ་མེད་
པས་མཆོད་པ་ལྟར་ལེན་ཞིང་། གང་གི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་གྲགས་ལྟའི་རོལ་མོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་མོས་རུང་བའི་སྐྱ་དབྱངས་སྟོང་འཁུན་མའི་དབང་པོས་ཀྱང་གསན་ནས་
ཐུགས་རང་དབང་མེད་པར་སྟོགས་ཏེ་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་ཆེན་ཁལ་མི་སྟོ་ཆེད་དུ་བགས་
མངགས་པའི་གདོང་རྗེ་སྤྱོད་པ་གང་གིས་མན་བ་རྒྱུང་བའི་ན་བཟའ་བཟའ་པོ་གོས་
རིན་ཐང་ཆད་མེད་པ་ལས་བྱུང་ཅིང་། སྤྱིན་འབྲུག་ཆང་འཁོར་དགུ་ཡོད་ཅིག་གིས་སྟོ་
བྱངས་པའི་གནང་སྟེས་སྟོ་ཆོགས་པ་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རེ་ཁྲས་སྤྱོད་པ་དག་དང་།
མཆོན་གྱི་གཟེངས་བསྟོད་ཤིན་རྒྱུ་ཆེ་བའི་གསེར་ཡིག་སྟོགས་བྱ་བཅས་སྟེལ་བ་དག་འ་
ལྡན་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གཟིམས་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་སྤྱི་ལྟོ་ཆེན་པོས་བཞེས་ནས་པི་ཅིང་།

ཀྱལ་ཁབ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུ་ཕྱག་དགུ་ཕྱགས་དང་། གནམ་སྐྱོང་ལྷམ་སྐས་གཉིས་ལ་ཕྱགས་
ཇེ་ཆེ་ཞུའི་ཆབ་ཤོག་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་སེར་པོ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་
བརྟན་བྱོན་གཙང་བྱང་རེས་བརྟན་པ་གྲལ་ཅེའི་ཐོག་འབུལ་རྒྱ་དང་། ཆེན་ཁྲལ་ཨི་
བན་དང་མཚུ་ཨི་བན་གཉིས་བྱི་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡང་ཇ་འབྲས་དཀར་སྟོ་སོགས་
ཀྱི་སྟོན་མོ་དང་། གནང་ཆ་བཟང་པོས་ཆོམ་པར་མཛད།

(༡༠༦ བ་༩། ༥༥༩ འ་༥) སྟོ་རད་ཐུ་སྒྲ་མ་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཁུ་རལ་ཨི་བན་ཡ་
མོན་ཀྱི་སྐར་བདག་ཆེ་རིང་དབང་ཕྱག་ཅན་གཉིས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་སོ་
སའི་ཁོངས་གཏོགས་སེར་སྐྱ་མང་པོ་དང་བཅས་པར་ཆེ་དབང་དང་། མདོ་ལའི་སྟེང་
ནས་རྒྱ་སོག་འབྲས་པའི་སྐྱུ་བོ་སུམ་སྟོང་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་སྟུལ།
དེའི་བྱི་ཉིན་ཆེན་ཁྲལ་ཨི་བན་དང་། མཚུ་ཨི་བན་གཉིས་སྐྱུ་མདུན་དུ་བཅར་བར་བོད་
ཀྱི་བརྟན་སྲིད་བདེ་སྟུག་ཁུ་དོན་སྟོར་གསུང་མོལ་ལམ་རོབ་ཅམ་མཛད་ཇེས་སྟོ་རད་
ཐུའི་དགོན་ཁག་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལས་སྟེ་དང་། ཁུ་རལ་སོག་པོ་ཨི་བན་ཀྱི་ལྷམ་སོགས་ཉེན་
གསོལ་དངོས་འབུལ་འདེགས་མི་ཆེས་མང་པོར་སྐར་མཛལ་དང་། བྱིངས་བཞི་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྟུལ། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན། ཁུ་ལུང་སྐུ་ལའི་དྲ་ཆིང་མང་རོ་འཁོར་
སོགས་སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྟོ་བ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་ཆེ་དབང་དང་། རྒྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་
པའི་ཇེས་གནང་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ་མོ་དང་། ཁུ་རལ་ཁམས་ཆན་བརྟུ་གཅིག་སོ་སོ་ནས་
ཉེན་གསོལ་དང་སྐྱགས་ཆོགས་ཡོངས་མཛལ་བཅར་ལ་གྲུ་གངས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་བཅས་སྟུལ།

དེའི་སང་ཉིན་ང་ཡ་པ་རྗེ་ཏ་སྒྲ་བྲང་གི་མི་སྣ་ནས་དབུ་ཤར་སྐྱས་ལེགས་ཤིག་
ཐུལ་བ་འཕྲལ་ལ་ཐུབ་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས་མི་སྣ་དང་། དགའ་ལྷན་པའི་ལི། ལུ་
ལའི་སི་ཐའི་ཁོ་ཤོག་གི་སྐུ་ས་ལག་ཆེ་གཉིས་སོགས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་། ཤམ་སྒྲ་ལའི་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མོང་ཆེན་མོ།

སྟོན་ལམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་གནང་། དེ་རྗེས་སྤར་ཡང་གྲ་གྲངས་ལྡན་པ་དང་། བྱངས་སུམ་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་མཛད།

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་རྩི་ལོར་ཐའི་རི་དང་། མེམ་གྲུང་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་
པོར་མེར་སྐྱ་དུ་མར་ཆེ་དབང་དང་། མ་ཁྱི། དམིགས་བཅེ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་།
མདོ་ལའི་སྟོང་ནས་མཛལ་བྱངས་སུམ་སྟོང་ལྡན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་
འབྲེལ་འཆམས་མེད་སྟུལ། དེའི་བྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་རིམ་བཞིན་སྟོར་དུ་གྲ་གྲངས་ལྡན་
ཆང་གི་སྤྲ་མ་བཟླ་གིས་རྩི་རྩི་དང་། ཆེ་དཔག་སྐྱབས་སོགས་ལ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་
གནང་། གྲུང་རྣམ་སྤྲས་དང་། ཕུན་ཆོགས་དར་རྒྱས་གྲིང་དཔོན་གྱི་ལས་སྟེ་གྲ་དམངས་
ལ་ཆེ་དབང་དང་། ཡིག་དྲག་སོགས་ཀྱི་ལུང་། སྟོར་དུ་ཐའི་སྤྲ་མ་ཁྱི་པ་དབང་རྒྱལ་ཕུན་
ཆོགས་སོགས་མེར་སྐྱ་སྟོང་ཕྱག་བཟུལ་བར་དཔལ་མོ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
དབང་ཆེན་དང་། རྗེས་གནང་། ལུང་བཅས་ཕྱག་ལེན་རྣམ་དག་གིས་སྟུལ་ཏེ་ཀྱན་ཉོན་
གྱི་བྱི་མ་ནི་སྤྲངས། རྣམ་བུང་གི་ས་བོན་ནི་མཆོག་ཏུ་བརྟན་པར་མཛད།

གཞན་ཡང་འདི་སྐབས་ཨི་བན་ཡ་མོན་དུང་ཡིག་དང་། ར་ཁར་ཆེ་བརྩ་སིང་
རྟི་སོགས་ཉེན་གསུམ་འབྲུལ་མི་མང་པོ། བརྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔོན་དང་། བཟླ་གིས་
ཆོས་འཁོར་གྲིང་གཉིས་ཀྱི་གྲ་དམངས་དྲག་བརྒྱ། བྱངས་ཆེག་སྟོང་སྟོར་བཅས་ལའང་
མཛལ་ཕྱག་གི་རེ་བ་སྤྲིན། མཆོག་ཨི་བན་རྟིང་པ་པི་ཅིང་དུ་བྱིར་ལོག་གི་ཐོན་ཕྱག་ཏུ་
བཅར་བར་མཛལ་དར་སྟེ་སྟོང་དང་། གསོལ་ར་བཞེས་སྟོ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤང་
བརྟན་སོགས་གནང་ཆ་གཟབ་པ་བསྟུབས།

(༡༠༧ བ་༡། ༤༤༤ ཐ་༡༡) ཆོ་ཆིང་ཏུང་ཤོག་ཨ་རས་མཁན་པོ་སྤྲ་མ་དང་། གྲ་
རུ་ཏུ་ཐེ་ཤི་རྗེ་ཁར་ལ་གཉིས་སྟོས་བཅས་ལ་ཆེ་དབང་དང་། ཕུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་
གནང་། སན་ནོ་ཡོན་སྐྱ་རྗེ་སྤྲ་མར་དགའ་ལྟ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ་དང་།

མཁའ་ལྷགས་ལུང་།

(༤༠༧ བ་༥། ༥༥༥ འ་༩) ཆོས་བརྩ་དགུ་དང་། ཉི་ཤུར་ཁོ་སྤེ་གུང་། ཨ་ཁི་ཆོ་
དབང་། རོ་ལོང་གུང་། བུ་ཡོན་སྤེར་དགོ། བྲ་ཨ་ཡུ་ཇ་ན། ད་ལས་པའི་སི་བཅས་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐྱེ་བོ་མང་པོར་ཆོ་དབང་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིད་
བཞིན་ལོར་བུའི་རྗེས་གནང་། འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བཅས་
བཀའ་རིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་མི་གུངས་ལྷ་སྟོང་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་དང་།
དད་ཆེན་གུང་སོགས་འབྱོར་ལྷན་ཁག་གིས་ཉིན་ལྟར་སྤྱིན་བདག་ཁྱེས་ཏེ་ཆོ་དབང་
དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་སྐྱུའི་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་མང་པོའི་རྗེས་གནང་སྐུལ་བ། གཉུག་
མར་གནས་པ་དང་། ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་སྐྱེ་འགོ་བྲི་ཕྱག་བཀལ་བར་ཕྱག་དབང་གི་བྱིན་
རྒྱལས་གནང་བ་སོགས་གཞན་པམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་བསམ་ལས་འདས་པས་
རེ་རེ་བཞིན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་། །

ཟླ་བ་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྲིང་གི་
དཀའ་བརྩ་བརྩ་དང་སྐུ་ཅུ་སྟོར་ལ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་།
དགའ་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མའི་ལྷགས་ལུང་། དད་མཇལ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་
བརྩ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་བཅས་སྐུལ་ཞིང་། འདི་ནས་བརྩུང་ཉིན་བཞིའི་རིང་ཡང་ཆོ་
དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་། ཞལ་མཇལ་བར་མ་ཆད་དུ་གནང་། ཆོས་བདུན་
ཉིན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྲིང་གི་སྟོན་མའི་དམ་བཅའ་བ་ཟླ་བརྩ་དང་སྐུ་ཅུ་སྟོར་
སྤྱི་ནས་སྤྱིར་མཇལ་ཞུས། ཕྱི་ཉིན་སྐུ་ཤལ་ཐང་ཨས་མིག་སྤྱིའི་འཕྱུག་མིར་བདེ་ཆེན་
གུང་མངགས་ནས་ཉིན་གསོལ་དངོས་འབུལ་སྐྱམས་མཐོ་བ་དང་བཅས་ཞབས་བརྟན་
ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་བསྐྱིགས་ཤིང་། ཁོང་ལ་སྟོལ་ལྷང་གི་བསྟོད་པ་ལེགས་བྲིས་མའི་ལྷགས་
ལུང་ཡང་སྐུལ། སྐྱེ་བོ་བཞི་སྟོང་སྟོར་དར་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྩུང་།

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་མེད་སྟོན་ཆ།

ཆོས་བཅུ་ཉིན་དག་སྤྲང་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་གསུང་ཆོག་མཛད།
སྟོ་རད་ཐུ་པ་སྟོ་བཟང་གྲུང་སོགས་བདུན་གྱིས་རྒྱ་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་མི་གངས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་
ཆོ་དབང་དང་། སྦྱན་རས་གཟེགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། མདོ་ལའི་སྟོང་ནས་མཛུལ་བྱིངས་
ལྷ་སྟོང་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱ། སང་ཉིན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་གི་བཀའ་རམས་པ་
རྣམས་ལ་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་པོའི་བཤད་ལུང་དང་། དགའ་ལྷ། དམིགས་བཙེ་མ།
ཡིག་རྒྱལ་གི་ལྷགས་ལུང་བཅས་སྟུལ།

ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྤྲག་གྲུང་ཤོག་ཐུ་ས་ལག་ཆི། བ་གོ་ཆོས་རྩིས་སོགས་བཞི་
དང་། དེའི་བྱི་ཉིན་སྟོ་རད་ཐུ་བཟང་པོ་དང་། དགོ་འདུན་དར་རྒྱས་གཉིས་བཅས་ནས་
ཁྱེད་ཀྱི་སོ་སོའི་ཁོངས་གཏོགས་གཏོས་ཆེ་བར་ཆོ་དབང་དང་། སྦྱན་རས་གཟེགས་ཀྱི་
རྩིས་གནང་། ཆོས་བཙེ་ལྷ་ཉིན་དོན་གྲུབ་སྤྱིང་གི་སྤྱོད་གསལ་པ་དང་། སྟོ་བཟང་། དར་
རྒྱས་སོགས་ལྷ་ཉེ་འབྲེལ་བཅས་པར་ཆོ་མཐའ་ཡས་དང་། སྟོང་རྩིས་གཏོར་གྱི་རྩིས་
གནང་། ཏ་ཆོར་བྱ་དང་། ར་ས་ཐང་དུ་ལང་གཉིས་ལ་སྟེར་མཛུལ། དེའི་སང་ཉིན་ཀུན་
དགའ་ཆོས་སྤྱིང་གི་བཀའ་རམས་པ་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་དོར། འདུལ་བ་
རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་པོའི་བཤད་ལུང་དང་། དགའ་ལྷ་དམིགས་བཙེ་མ་དང་འབྲེལ་བ། མ་ཁི་
བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། ལུ་རལ་མདུན་སྟེ་བོ་ལྷ་སྟོང་ལ་ཕྱག་དབང་།

ཆོས་བཅུ་བདུན་ནས། ཉེར་གཉིས་བར་ཡང་ལེགས་བྱས་དོན་གཉེར་གྱི་སྐལ་
ལུན་མང་པོས་རྒྱ་ཡོན་ཕངས་མེད་དུ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཉིན་ལྟར་ཆོ་
དང་། སྟོང་རྩིས་བདག་ཉིད་ལྷ་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་སྦྱིན་བྱེད་དབང་བསྐྱར་ཟབ་མོ་དང་།
བར་བར་དུ་གསེར་ཞལ་ལྷ་བར་འདུས་པའི་སྟེ་བོ་ཁྱི་ཕྱག་དུ་མར་དར་དབྱངས་ལ་
བཞེན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས།

ཆོས་ཉེར་གསུམ་དང་། ཉེར་བཞིར་ཀུན་དགའ་ཆོས་སྤྱིང་གི་དབུ་མ་མཇུག་

སྟོན་གྱི་འཛིན་གྲུབ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་དགའ་ལྷ། དམིགས་བཅེ་མ། ཡིག་དྲུག་གསུམ་གྱི་ལུང་། བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གི་དཀའ་བརྒྱ་བ་དགུ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བཤད་ལུང་། དགའ་ལྷ་དང་། མ་ཁིའི་ལྷགས་ལུང་། མཇལ་བྱིངས་ཉིས་སྟོང་སྟོར་ལ་མདོ་ལའི་སྟེང་ནས་ཕྱག་དབང་བཅས་གནང་།

ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་གཟབ་རྒྱས་བསྟར་རྗེས་དང་ཅན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ནས་ཁྱས་དོར་ལྷ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དང་། རྒྱུ་བོ་ཆིག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བབྱང་། དེའི་སང་ཉིན་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་དབྱུགས་འཛིན་གྲུབ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་དགའ་ལྷ་ཡིག་དྲུག་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ། བྱིངས་ཆིག་སྟོང་ལ་ཕྱག་དབང་། ཉིན་བྱི་མ་རྣམས་སུའང་ཆོ་དབང་ཆར་གཉིས་དང་། སྤུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ། སེངྒེ་སྒྲ་སོ་སོའི་རྗེས་གནང་རེ། རྗེ་བརྟན་དམ་པའི་ཉིན་འབུལ་བཟུངས་ལྷན་མགོན་གཉེར། ཨ་བེ་ཏ། འོན་གྲུབ་སོགས་ལ་སྟེར་མཇལ། བྱིངས་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་བཅས་སྦྱུང་། །

༤༠༽ ཤིང་རྒྱལ་གནམ་ལོའི་དབྱེས་མཆོད་བོད་ཡུལ་ལྟར་བསྐྱངས། ཞི་དག་གི་སེར་རྒྱ་བགྱང་ལས་འདས་པར་ཕྱག་བྱིན་དང་ཆོ་བསོད་ལེགས་ཆོགས་སྟེལ་བའི་དབང་། ངན་འགྲོའི་གཡང་ས་ལས་བསྒྲིག་པའི་གྲུ་འཛིན་བདག་པོའི་རྗེས་གནང་སོགས་འདོད་ཆོས་གང་ཁྱས་ཀྱི་རྗེས་འཛིན་གནང་བས་རབ་དགའི་ས་བོན་བཞིན་དགའ་དང་མཆོག་ཏུ་འཕེལ། ཆོགས་སྒྲ་བྱིའི་བསྟོན་རྟོགས་ཀྱང་མང་ཏུ་བསྐྱབས། རྗེ་བརྟན་དམ་པ་ནས་མི་དབྱེས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་དག་པར་བྱས།

(༤༠༧ བ་༦། ༤༤༠ བ་༤) དགྲུང་གྲངས་སུམ་རྒྱུ་ཕེབས་པ་ཤིང་རྒྱལ་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་ཏུ་བཞད་པའི་ཐོག་མར་ཉི་འོད་གཟིམས་རྒྱུང་ཏུ་གསུང་ཞབས་རྣམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་མ་གཅིག་སྟོན་པའི་རྒྱལ་མོའི་གཏོར་སྦྱོང་དང་། གསོལ་ང།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚད་རིན་ཐོང་སྟོང་ཆ།

བཞེས་གོ། ཕྱི་མ་རྒྱལ་སོགས་རྟེན་འབྲུང་ཕེབས་སྟོ་འབྲུལ་བཞེས། ཐུགས་སྟོན་ཆོགས་
བཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྟན་དར་སྟོན་འབྲུལ། མཁན་སྡེ་ཆེ་ཁ་ཡན་གྱི་བཀའ་འཁོར་
དང་། རྣམ་གྲུ་རྣམས་ནས་མཇལ་དར་འདེགས་འབྲུལ། དེ་རྗེས་ཕྱི་བྱམས་སུ་ཆོས་གཏོར་
སར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རྒྱང་ན་སྟོན་པ་རྒྱལ་ཞན་མཐའ་དག་ལ་ཕྱག་དབང་དང་།
གསུང་བསྐྱང་། ཆོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ། ཤིས་བཟོད་བཅས་རྒྱས་པར་མཛད།

དེ་ནས་དགའ་ལྷན་ཐེག་ཆེན་གླིང་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྟོ་སྟོམ་བསྐྱེགས་ཐོག་
ཞབས་བྱང་པརྟོ་རྣམ་པར་བཀོད་དེ་ཆེན་ཁྲལ་ཨི་བན་གྱིས་གཙོས། རྒྱ་སོག་བོད་གསུམ་
གྱི་མི་སྣ་བབྱང་གིས་མི་ལང་བ་ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཤེལ་དབང་པོའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱ་སྐར་
གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐོར་བ་ལྟར་འདུས་ཤིང་། ཆོགས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་
གི་བྱིན་ཆེན་དབབ་པ་དང་བཅས་དགྱེས་སྟོན་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རོལ། ཆེན་ཁྲལ་ཨི་བན་
ལ་ལེགས་དར་དང་། དད་རྟེན་སྐྱ་བརྟན་ཡང་སྟུལ། དེ་རྗེས་སྟོ་རད་ཐུ་བདེ་ཆེན་ལྷན་
འབྲུབ་གླིང་གི་སྤྱོད་ཐེངས་སྐྱ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་ཆོ་དབང་དང་། སྐུན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། མཇུག་ཏུ་མཇལ་དམངས་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་བསྐྱངས།

ཆོས་གཉིས་ཉིན་ཡང་འདུ་ཁང་དུ་སྟོན་ཆེན་སྐར་མཛད་ཅིང་། རྣམ་
གྲུ་གསུང་བཟང་བ་རྣམས་ནས་ཞལ་འདོན་ཆོག་མཆམས་དང་བསྐྱུན་བཀྲ་ཤིས་རྣམས་
རྟགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་སྣ་བདུན་རིམ་བཞིན་ཐུལ། དེ་ཐོག་སྐྱ་འབྲུམ་ཆེ་ཤོས་སྤྱང་
དང་། ཨ་པ་ལང་། སྤྱོད་ཐེངས་ཆུང་། ཐུ་ཤལ་ཐུ་བའི་རི། སྐྱ་མཆེད་རྒྱ་མིན་ཏན། བ་ར་
རོ་ཐོག་ཐུ། ཨེམ་ཇོ་བོ་འདུས་སྤྱི། སྐར་དགེ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུ་དང་། སྤྱོད་ཐེངས་ཀྱི་
འཆམས་འབྲུལ་བ་རྣམས་ནས་རྟེན་གསོལ་དང་། དངོས་འབྲུལ་བཞེགས་སོག་པོ་ཨི་བན་
ལ་ཁ་བཏགས་དང་། སྐྱ་བརྟན་གྱི་གནང་ཆ། བྱིངས་ལ་ཕྱག་སྐྱང་བཅས་སྟུལ།

ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཉི་འོད་དུ་ལྷ་མོའི་གསུང་བསྐྱང་དང་བཅས་ཏེ་བསྐྱུན་སྤྱི་

བདེ་དོག་ངི་ཡོང་ཟན་རིལ་བྲིལ་འབྲལ་གྱི་བརྟག་དབྱང་མཛད། ཉིན་ཕྱི་མ་གཉིས་
སུ་རྟ་རི་གརྒྱ་ཆེ་རིང་ནོ་ཡོན་དང་། ར་ཁར་བྱ་བྲུམ། འཇམ་དཔལ། ཞབས་བྱང་སླ་མ།
ཆོགས་དར་ཆག ཅམ་མོ། རྟ་རི་གརྒྱ་སློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས། སློ་རད་བྱ་སླ་མ་རྒྱལ་
མཆན་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཆེ་དབང་དང་། སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
རྗེས་གནང་ཆར་གཉིས་རེ་དང་། མདོ་ལའི་སྟེང་ནས་དད་འདུས་ཕྱིད་ཉིས་སྟོང་ལ་ཕྱག་
དབང་། ཆོས་བྱུག་ཉིན་སོ་ལོང་བ་གསློ་སློ་བཟང་སྦྱིན་པ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་རིང་། སྟུ་
འབྲལ་ཆེ་ཤོས་མཛོད་པ་ངོ་འཁོར་སོགས་མང་པོར་འཇམ་དཔལ་མཆན་བཛོད་དང་།
ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར། དགའ་ལྷ། དམིགས་བཅེ་མ། མ་ཁི་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟང་དང་།
མཇལ་བྱིངས་ཆིག་སྟོང་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཟླ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་གི་བཀའ་རམས་འོག་མའི་འཛིན་གྲུ་
པ་བྱུག་ཅུ་སྟོར་ལ་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བཤད་ལྟང་།

ཆོས་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་ལ་དགའ་ལྷན་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་། དགུ་བརྒྱ་གོ་གཅིག་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཐོམ་པ་
འཕོགས་ཆོག དེ་རྗེས་སྟུན་པ་བྱང་རྒྱུ་ཉི་མ། མཐུ་སྟོབས། མ་ཁིའི་ཉོར་རྒྱ། བསྟན་པ་
དོ་རྩེ། རྒྱམ་དོ་རྩེ་སོགས་དད་ཅན་མང་པོར་ཆེ་དབང་དང་། སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་
གནང་།

ཆོས་བརྒྱ་ཉིན་རྒྱ་ཅན་ལྷགས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་གྲུབ་རྗེས་ཁུ་རལ་བོད་ཆོང་
ཁག་དང་། གཞིས་ཆགས་སྤྱི། སོག་པོ་ཆེ་རིང་སྦྱིད་སོགས་ལ་ཆེ་དབང་། ཉིན་གསོལ་
འབྲལ་མི་བྱ་མར་སྒྲེར་མཇལ། དད་འདུས་ཆིག་སྟོང་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་བཅས་དགུས་
བཅེ་ཆེན་པོས་སྦྱལ།

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་གསུམ་ལ་རབ་བྱང་དང་། བྱུག་

ལ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་མོང་ཆ།

ཅུ་རེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ། སོ་ལོང་བ་གོ་དང་། དགོན་ཅོག་སྐྱབས་སྟོན་
བཅས་ལ་ཡིག་དྲུག་གི་ཆོས་འབྲེལ། ཕྱི་ཉིན་གདུགས་དཀར་ཐའི་དེ་དང་། བ་ལ་གང་།
འཕྲིན་ལས། དོན་གྲུབ། གྲུང་བ་ཡེར་སོགས་ལ་ཆེ་དབང་། དེའི་སངས་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་
བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ལ་རབ་བྱུང་དང་། སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་
པ། འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ། འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། སྟོ་རད་ཐུ་ར་ཏ་བཟླ་ཆེ་རིང་
དོ་རྩེ། ཐའི་དེ་རྟ་མགིན་བཅས་ལ་ཆེ་དབང་དང་། སྐྱ་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྩེས་གནང་
ཆར་གཉིས་རེ། བྱིངས་དྲུག་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་། སྟོ་རད་ཐུ་རྩུར་དགེ་ལྷ་ཆང་གི་
བརྟན་བཞུགས་འདུལ་མི་སླ་མ་སྐལ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ཅན་ལ་ཆེ་དབང་དང་།
ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྩེས་གནང་སྐྱགས་མ། དད་འདུས་ཕྱིད་སུམ་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱིན།

ཆོས་བཅོ་ལྔ་རབ་བསྐྱབ་བྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་དང་། ལྷ་བཅུ་ང་
གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སྟོ་རད་ཐུ་རེ་སླ་མ་གོང་གསལ་
ནས་ཞུས་དོར་སྐར་ཡང་ཆེ་དབང་དང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྩེས་གནང་། དད་མཇལ་
ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཕྱག་དབང་། ཕྱི་ཉིན་ཡང་སྟོ་རད་ཐུ་བཟླ་ཤིས་དར་རྒྱས་སོགས་ལྷ་ལ་ཆེ་
དང་སྟོང་རྩེའི་བདག་པོའི་རྩེས་གནང་བཅས་རིམ་བཞིན་སྟུལ། བཟླ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་
སྤྱིང་གི་མདོད་འདིན་གྲུ་པ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མའི་བཤད་ལུང་
ཞིབ་རྒྱས་གནང་བས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་མང་དུ་བྱུང་།

ཆོས་བཅུ་བདུན་ནས། ཉེར་བདུན་བར་སྐལ་ལྷན་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་
གསོལ་བ་མཐར་ཆགས་སུ་བཏབ་པར་བརྟེན། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སྟོད་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་
བྱ་བཅུ་ནས། སྟོང་ཕྱག་གི་བར་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་དང་།
འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པ་སྟོའི་རྩེས་གནང་བར་མ་ཆད་དུ་གནང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་
འདོད་ཆོས་ཅག་ཅིག་གི་ལྷགས་ལུང་། དཔྱོད་ལྷན་ལ་ལར་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་

གི་བཤད་ཁྲིད། དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་ཞལ་མཇལ་དོན་གཉེར་གྱིས་ལྷགས་པ་སྟོང་ར་
ཅན་མང་པོར་ཕྱག་དབང་བཅས་ཀྱི་སོ་སོའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྟོང་བར་མཛད།

ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་དང་། ཀུན་དགའ་ཆོས་གླིང་
གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་རིམ་གྱིས་བཀོད་དེ་བཀའ་པོད་ལྡར་
རིང་དུ་སྦྱངས་པའི་སློ་གསལ་བ་མང་པོས་བགྲོ་གླིང་གི་མཆོད་སྨིན་སྟེལ་བར་བཀལ་
བྱ་རྒྱུ་བྱེད་སོ་སོའི་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་སྤྱི་རིས་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་ཤན་འབྱེད་
དཔང་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱགས་ཞིབ་དང་། ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་མཁས་མང་
གི་མདུན་སར་བཞེངས་ཏེ་གཞུང་དོན་ཕྱ་མོའི་དཀའ་གནད་ལས་བཅུམ་པའི་རིགས་
ལུང་མང་དུ་སྦྱལ་བས་མཁས་པར་སྟོམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་པ་རང་སར་ཞོམ་ཞིང་། དེར་
འཁོད་པལ་མོ་ཆེ་དག་ལ་སྤར་མ་མྱོང་བའི་སློ་བསྐྱེད་ཀྱི་པོར་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པོ། །

དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཟ་ཤིས་དང་། དུཅུ་བཙོན་འགྲུས་སོགས་བཞི་ལ་ལྟ་
མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དང་། སྤྱེ་བོ་ཉིས་སྟོང་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་། དེའི་བྱི་ཉིན་སྟོར་དང་
སྤྱ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་ལ་ལྷག་ལྷ་བྱུང་གི་བྱིན་ལྡབས།

ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ལ་ཆོགས་སྤྱིའི་སྟོམ་པ། དེའི་
རྗེས་སུ་ཆོ་དབང་ཆར་གཉིས། དྱིངས་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱར་ཕྱག་དབང་བཅས་སྦྱལ། ཆོས་
སུམ་ཅུ་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་བྱི་མར་ཡང་གོང་གསལ་གྱ་ཆང་ཁག་གཉིས་སོ་སོའི་དམ་
བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་བྱིན་ནས་ཚོད་དཔང་དང་། འབེལ་གཏམ་གྱིས་གཞན་ཡིད་
འཕྲོག་པར་མཛད་ནས་ཨོ་ཆོས་ཡེ་བསྟན་སོགས་ལ་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་གི་ཆར་པབ།

ཁྱེ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས། དུག་བར་ཡང་དད་ལྡན་མང་པོས་རྒྱ་ཡོན་
སུན་སུམ་ཆོགས་པས་བསྟེན་བཀྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་དོན། ཉིན་རེ་བཞིན་སྤྱེ་བོ་
བརྒྱ་ཕྱག་རེ་ཅམ་ལ་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་བཟམ་མ་ཆད་པར་གནང་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱལ་ན་

ཡ་རྒྱལ་དབང་ཚར་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོས་པའི་མཚན་རིན་ཐོབ་སྟོང་ཆ།

ཆོ་དབང་ཚར་བདུན། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་ཚར་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱུ་གནང་ཚར་གཉིས། འདོད་ཚོས་སྣ་ཚོགས་པའི་ལྷགས་ལུང་།
རྟེན་གསལ་འབྲུལ་མི་དུ་མར་སྒྲེར་མཇུག། སྤྱི་ཐོབ་གསུམ་ཁོངས་མཇུག་བྱེད་ས་ཉིས་ཁྱི་
བཀལ་བར་བྱག་དབང་བཅས་སྟུལ་ཏེ་ཀྱན་གྱི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་བུར་གི་ས་བོན་དྲི་མ་མེད་
པ་བསྐྱུན་པར་མཛད་དོ། །

ཁལ་ཁ་གཞུང་དང་། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པ་གཉིས་རིང་ནས་མཆོད་ཡོན་དུ་
འབྲེལ་ཞིང་། ཀྱན་མཁྱེན་བྱག་ན་པར་སྤོང་དང་། རྩེ་བཅུན་དམ་པ་སྐྱུ་ཐོང་རིམ་བྱོན་རྣམས་
ཀྱང་པན་ཚུན་སྤྲོ་བ་སྤྲུགས་ནང་དག་པའི་གནས་ཁོན་ཡིན་གཤིས། སྐབས་འདིར་
ཡང་དང་ཐོག་ཁལ་ཁ་སྤྱི་སྒོས་ཆང་མས་འཆམས་ཞུ་དང་། ཐེབས་བསུ་སྤྱི་བྱ། བཞུགས་
སྐར་ཐེབས་སྤྱི་ག་སོགས་དང་བས་ཀྱན་བསྐྱངས་ལར་རྒྱུའི་དགེ་མཚན་གཅིག་ཡུར་ལྟ་
བུ་བྱུང་ཞིང་། སར་ཡང་འཆམས་རྟགས་འབྲུལ་གནང་གུ་ལོམ་པ་སྟུལ་བ་སོགས་གོ་
བབས་ལ་གཞིགས་པའི་བཀྱར་བཅོས་སྤྱན་མཐོང་མི་དམན་པ་མཛད་དུང་།

(༡༡ བ་༥ ༤༤ འ་༤) ཡལོང་ས་མཆོག་ཕྱོགས་དེར་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་འོས་
གཅིག་ཕྱར་བཟུང་སྟེ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་གིས་སྤྱི་བྱ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། གདམས་
ངག་དང་། རྒྱུ་བསྟན་ལྟ་བ་སོགས་མཛད་འཕྱིན་དང་། སྟན་བྲགས་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་
པ་ལ་རྩེ་བཅུན་དམ་པ་ཏེ་ཐོག་སྤྲུགས་སྤྲུགས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་པལ་པའི་ངང་ཚུལ་དང་
བསྐྱུན་ཏེ་རུང་མ་རངས་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྲུགས་དད་འཇུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་
ཁྱི་གཏོར་བཤིག་དང་། སྐྱུ་མདུན་དུའང་ཐ་མི་ཁ་བཞེས་པ་སོགས་ལྷགས་གཉིས་དང་
མི་མཐུན་པའི་བྱུང་སྟོང་ལ་མ་བྱུང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ས་གསུམ་རྣམ་འབྲེན་དམ་པར་ཚུ་
ཏའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ལྟར་རིས་བོར་བརྟན་ཐབས་མཛད་པར་བརྟེན། ཆེན་ཁལ་ཨི་
བན་བརྒྱུད་གནམ་བསྐོས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་སྟན་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཙ་འདྲིན་མཇུག་

གཞོན་གནང་ཉིད་མཚམས་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁག་བཞི་དང་། ཞབས་གས་རྣམས་ནས་རང་
ཉེས་ངོས་སྒངས་དགོངས་སེལ་རིམ་ཁྲུས་མཐར། དཔོན་རིགས་པལ་ཆེར་ཆོས་འབྲེལ་
ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཉག་གཅིག་དུ་སོང་སྟབས། ཁུ་བཤགས་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་
དོན་སློན་སྟུལ་ཐོབ་བཞིན། ཆོས་བདུན་ཉིན་དགའ་ལྡན་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་འདུ་ཁང་
བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་རྒྱལ་ཁག་ལྔ་སྟེ་དང་། མཁན་པོ་ཆེ་ཆུང་། ཕྱག་
མཛོད་ནོ་ཡོན། ཏུ་སྒྲ་མ་གཉིས་སོགས་སྒྲ་དཔོན་གཙོ་དགུ་ལྟ་མ་དང་། ཉོ་ཐོག་མུའི་
ཞབས་འབྲིང་བཞི་བཅུ་གྲོལ་བཅས་ནས་མཇུག་དར་ཉིན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྱོར་གྱི་
འབྲུལ་སྤྱིན་སྟམས་མཐོ་བཏོག་སྟེ་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་པར་བཞོད།

དེ་ཉིན་བདེ་དར་པའི་སིདི་ལྷམ་གཉིས་དང་། རྣམ་སྲས། ཀུན་དུ་བཟང་པོ་
སོགས་ལ་ཆེ་དབང་དང་། སྤུན་རས་གཟིགས་གྱི་རྗེས་གནང་། བྲིངས་བཞི་སྟོང་གྲོལ་ལ་
ཕྱག་དབང་སྟུལ། ཆོས་བརྒྱད་ནས་ཉེར་བཞིའི་བར་ཡང་དད་བཙོན་རྣམ་དཔྱད་ཡངས་
པ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་ཆེ་བསོད་ལེགས་ཆོགས་སྟེལ་བྱིར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཆེ་
མཐའ་ཡས་དང་། ཕྱགས་རྗེའི་གཏེར་གཉིས་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཉིན་རེ་ལན་གཉིས་སམ།
གཅིག་གིས་ཉུང་མཐར་བྱས་པ་རིམ་བསྐྱད་གྱིས་སྟུལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་གསང་དབར་
དུ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་སྟགས་པའི་སྟེ་བོ་ཁྲི་ཁྲག་དུ་མའི་རེ་བའང་དོན་དང་ལྡན་པར་
མཛོད་དོ། །

༡། ཁུ་རལ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་སྤིང་དུ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་གྱི་ཕྱགས་དམ་གྱི་མཐིལ་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་གདམས་པ་ཁུ་གསོལ་བཞིན་སྟུལ་ཏེ་དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་རྣམས་
གྱི་ཉེ་སྲས་སུ་བསྐྱུན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱས། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕྱོན་སྟོན་ཆོགས་
དང་ཆེ་དབང་། ལྷགས་ལུང་སྟོན་ཆོགས། མཇུག་ཕྱག་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕེལ་བས་སྟོད་
བཞུགས་ཆེར་མེད་ནའང་སྒྲིང་ལ་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡང་མི་མངོན་པར་ཅི་འདོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྤྱ་ཆར་

ཡུལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོད་པོ་མཚར་རིན་མཉམས་སྟོན་ཆ།

བར་མེད་དུ་གནང་བས་ཆོ་བསོད་རྒྱས་པའི་སེར་སྒྱུ་ཁྲི་སྟོང་དུ་མའི་ཡིད་ཀྱི་ཞིང་ས་བསྐྱེད་པར་མཛད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རིགས་སད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ་བཀྲས་ལྷན་
དཀའ་ཆེན་བྱམས་པ་སྐལ་བཟང་སྟོན་བཅས་དར་མ་པ་རྩེད་དག་དབང་ཆོས་འབྱོར་
དོན་འགྲུབ། དོན་འགྲུབ་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་ཞིག་སོགས་རྣམ་དཔྱད་ཡངས་པ་དག་
ནས་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྤྱགས་དམ་ཀྱི་མཐིལ་དམ་པ་སྟོན་འདུག་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་ལ་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་འདོག་པ་དང་། མ་འོངས་རྣམ་འདྲན་ལུ་པའི་
བསྟན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་ནས་གསོལ་བ་ནན་ཆེར་བཏབ་པ་
བཞིན་ཐེག་པ་ཆེད་པོའི་ལམ་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་བྱང་ཚུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་སྦྱོར་དངོས་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྟོན་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་ཁྱ་རལ་དགའ་ལྷན་བཤད་སྒྱུ་གླིང་གི་མཁས་
མང་གྲྭ་ཆང་ཀྱན་དགའ་ཆོས་གླིང་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་སྦྱོར་ཆོས་ལེགས་པར་བཏང་
བའི་མཆོག་ཐོགས་སུ་སྒྲ་མ་གོང་མའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་གནས་ཁང་བྱི་དོར་དང་། སྒྱུ་
གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་རྟེན་དགམ་པ། དེ་དག་གི་སྒྱུན་སྤར་མཆོད་པ་བཟང་ཞིང་གུ་ལོ་མ་པ་
ཆར་དུ་དངར་བ་དུ་མ་བཤམས་པ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལོགས་ཞི་ཞིང་། མཐུན་ཁྱེན་
འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཙུང་དང་། ཆ་གསུམ་གཏོང་བ། བརྒྱད་
སྟོང་པ་དང་། མདོ་བསྐལ་བཟང་སྟོན་པ་སོགས་སྦྱོར་བའི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱན་དུ་ཆང་
བར་འདུ་བཞིས་རྗེས་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ལྟ་དང་། མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་དུས་
བཟང་དང་བསྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་བཀའ་རིན་ཆེ་རྒྱར་ཆོས་ཁྲི་མེ་
ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་དང་། དབུ་ཐོད་སྒྲ་བེ། གདུགས་དཀར་པོ། སེམས་བསྐྱེད་ལྷ་མའི་
སྟན་དང་། ཡོ་བྱད་རྣམས་སྤྱོད་ཆར་ཆགས་སུ་ཚུད་པར་བྱས། ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་རྒྱན་
ཀྱི་སྤྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུས་ཆེགས་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་ཟབ་མོ་

འབྲུལ་ཚོག་གྲུབ་རྗེས་ཚོགས་བརྒྱ་བཏང་སྟེ་ཚོས་ཉན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་སྦྱོད་ལམ་ཞི་
ཞིང་དུལ་བས་ཚོས་གྲུར་ཚང་འདྲོམ་དང་བསྟུན་དུང་བཞེས་ཐེབས། བཞུགས་གདིང་
དང་། ཉ་བཟའ་གཉིས་སྟོན་ཙམ་ལ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་སྦྱིན་བདག་ལག་དང་། གཙོ་
ཐོར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོས་སྟེས་སྟུན་བསུས་ཏེ་ (༡༧༩ ཉ་༥། ༤༤༧ བ་༩) མཚན་
དཔེའི་གཟི་བྱིན་གྱི་དཔལ་སྟུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་མངོན་པར་འབར་བཞིན་དུ་དལ་གྱིས་
གཤེགས་ནས་ཚོགས་ཀྱི་དགྲུང་དུ་བདེ་སྟོན་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། གསུང་ཞབས་རྣམས་
དང་སྟོན་ཅིག་ཐོག་མར་སླ་མ་མཚོད་པའི་ཚོག་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་
ནས་ཚོགས་དམངས་དང་ཐབས་ཅིག་སྦྱོར་ཚོས་ཀྱི་ཚོག་མཚོད་ཕྱིང་དང་བཅས་པ་
རྒྱས་པར་མཛད་རྗེས། ཡར་སྤྱོད་མ་ཉིད་ཚོགས་ཞིང་ལ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་སྟོན་འཇུག་གི་
ཐུགས་བསྐྱེད་ཚོགས་འཛིན་པ་ལན་གསུམ་ཉམས་སུ་བསྟར་ཞིང་། དེ་ནས་བཞུགས་
ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་ཀྱི་པ་སྟོན་རྣམས་པར་བསྐྱེད་དེ་དགྲེས་པའི་མདངས་ཕྱུང་། སྤྱི་ཟླ་
བསྐྱེད། གསུང་གི་དཔངས་བསྟོད་ནས། བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས།
།འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་
ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འདིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
བྱང་ཚུབ་མཚོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་གོ་རིམ་
སོགས་གསུང་བཤད་ཞིབ་རྒྱས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་རྒྱལ་སྤྲས་ཆེན་པོ་ཤར་དེ་མའི་ལུགས་
ལྟར་སྟོན་འཇུག་ཅིག་ཅར་དུ་འཕོགས་པའི་ཚོག་ལན་གསུམ་དང་། དེང་དུས་བདག་
ཆེ་སོགས་ཀྱིས་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པ་བཅས་ཕྱག་ལེན་ལྟར་མཛད་མཐར་སྟོབ་མའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟུན་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྟུས་པ་རྟེན་གྱི་དུང་དུ་བཟུང་། གདུགས་
དཀར་དང་། དར་དཀར་ཕྱག་དུ་བཞེས་ཏེ་ནམ་ཞིག་རྗེར་གདན་མ་དབྱངས་དང་བཅས་
པའི་དབྱ་བསྐྱལ་ལན་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཁྲི་ལས་བཞེངས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་

སྐྱེ་བོ་བྱིངས་ཉིས་ཁྲི་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་། དཔལ་
མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་དང་བསྟན་ནང་འཁོར་ནམས་ལ་མཇལ་
ཁ་དང་། བཞུགས་གཤམ་སྟོན་མོ་བཅས་རིམ་བཞིན་བཀའ་ངེན་བསྐྱབས།

པད་དཀར་ཆོས་སྒྲིང་དུས་འཁོར་པ་རྗེས་དང་། སྟོར་ད་མུ་ཤུ་འོད་ཟེར་གཉིས་
ནས་ཞབས་བརྟན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྟོབ་མ་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མར་ཆེ་དབང་ཆར་ཉི་ཤུ་
ཅུ་བཞི་དང་། སྤུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་ཆར་ཉིར་གཉིས། ཁ་སྤུ་
ཁྲི་རྗེས་གནང་ཆར་གཉིས། འབྱོར་ལྷན་ཁྲ་རལ་སྒྲེར་མཇལ། ཕྱོགས་འདུས་དགུ་སྟོང་
དགུ་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མདོ་ལའི་སྟེང་ནས་ཕྱག་དབང་བཅས་སྦྲལ་ཞིང་། མཇུ་དང་།
ཁྲ་རལ་ཨོ་བན་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་དུ་ལན་གསུམ་བཅར་བར་བོད་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱུག་གི་
བཀའ་མཆིད་དང་། མཐུན་འདུག་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ཨེ་ཀ་མུ་སྤྲང་མཛད་མགོན་པོ་
སོགས་གྱི་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་བཞེས་དང་། ཡར་མར་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་དང་བསྟན་ཆུ་
ཅན་ལུགས་གྱི་ཆོགས་མཆོད་ཆག་མེད་མཛད། ལུ་ཅུ་སྤྱི་ཆེ་ཆེང་མང་གི་པ་རྒན་དག་
བསྟེན་སྟོམ་ལྷན་དུ་བསྐྱབ།

ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ལུ་ཅུ་སྤྱི་ཆེན་ཆེང་མང་ནས་ནམ་གཟུང་
བཟང་བ་ནམས་བདེན་བརྗོད་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་རྟེན་འབྱུང་གི་འབུལ་སྤྱིན་སྤུམས་མཐོ་བ་
དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་གྱི་ལེགས་ཆོགས་རྒྱས་པ་སྟོས།

སྟོན་གྱི་ཟླ་བ་འདིའི་རིང་ཡང་ཆེ་བསོད་འཕེལ་བར་འདོད་པའི་སེར་རྒྱ་
འབྱོར་ལྷན་མང་པོས་ཕྱགས་རྗེས་སྟོབས་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་སོས་དལ་
དང་། སྟོམ་ལས་སུ་བཞུགས་པ་སྤངས་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆེ་མཐའ་ཡས་དང་།
འཕགས་མཆོག་གྱུ་འཛིན་བདག་པོའི་གསང་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་རྗེས་གནང་གི་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོབ་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་མདོར་བཟོད་དོ་མཚར་རིན་ཐོབ་སྟོན་ཆ།

ཚུལ་དུ་དབབ་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གངས་ལས་འདས་པའི་ཆོའི་འདུ་བྱེད་བསྐངས་
ཤིང་། ངན་འགྲོའི་གཡང་ས་ལས་བསྒྲགས་ཏེ་བྱང་གོལ་གཏན་བདེའི་དགའ་སྟོན་ལ་
རིག་པར་མཛད།

ཆོས་ལྷ་ཉིན་དུང་ན་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱིས་འཁྲུངས་སྐར་ལ་བརྟེན་པའི་ཉིན་
འབྱུང་མཇལ་དར་ལུལ་ཞིང་། ཕྱག་དབང་སྤྲུལ། བི་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཕྱི་རྒྱའི་ཡ་མོན་གྱི་
ལས་དོན་བྱེད་མི་ལུ་རུ་སྤྱི་ཨི་བན་ནས་ཁོ་ཆོའི་རྒྱལ་ཁབ་གི་བཀའ་འབྲེལ་ཡགོང་ས་
ཆེན་པོའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་འཆམས་ཁྱེད་དང་། ཉིན་ཆས་ཀྱི་དངོས་སྣ་དུ་མ་
སྤུལ། བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བར་ཆིགས་སྤྱི་ཐོབ་སྟོན་པ་ཡང་འབོགས་པར་མཛད།
ཐོར་རྟོད་བྱ་ས་རའི་ཆིང་མང་སྤྱན་ཤ་ལུང་སྤྲུལ་སྐྱེ་དང་། ཨ་མ་སྤྱི་ཡོར་ཐལ་ཅན་ནས་
བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་བསྐྱེགས། སྤྱི་ཐོབ་དང་འདུས་སྤྱི་ཐོབ་བཞི་བརྒྱ་སྐོར་
ལ་མདོ་ལའི་སྟོང་ནས་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་སྤྲུལ།

ཟླ་བ་དུག་པར་ཡང་གོང་བཞིན་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྟོབ་མ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མར་ཆོ་
དབང་རྗེས་གནང་སོགས་རང་རང་གི་སྟོ་དང་འཆམས་པའི་འདོད་ཆོས་བར་མ་ཆད་
དུ་སྤྲུལ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱིབ་པ་བསྐྱབས་ཤིང་། སྤྱིན་གོལ་གྱི་བག་ཆགས་བརྟན་པར་
མཛད།

ཆོས་གཉིས་ཉིན་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གདན་ཁྱེས་མངགས་པ་ཅེ་མགོན་
གཏམ་སྟན་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་དོ་གཤམ་ལ་འཁྱོར་ཕྱག་ བསྐྱབ་བྱ་དགུ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་
དགོ་ཚུལ་དང་། དགོ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་སྟོན། ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ཆིག་ཁྱིར་ཉེ་བར་
ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་།

(༡༧ ཉ་ལ། ༢༧༠ འ་མ) ཟླ་བ་བདུན་པར་ཉིན་བདུན་མ་གཏོགས་ཆོ་དབང་
རྗེས་གནང་རིམ་བསྐྱད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཞིང་། ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ཉིན་མཁའ་འགྲོ་ཆིང་མང་

ཁྱ་རལ་དགོན་སྡེ་གྱི་ནས་གདན་ཁྱས་ལྟར་བཞུགས་སྐར་འདེགས་གདོང་། ཁལ་ཁའི་གསོལ་མགོན། རའི་སང་སོགས་ཞབས་ཁྱ་ཆེ་ཕྱ་ཆང་མར་གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆ་དང་། ལྷ་ཁང་ཁག་ལ་སྟན་ཤལ་འགྲེམས་འབུལ་དང་འབྲེལ་བྱགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་རྒྱས་པར་བསྐྱེད།

(༡༡༥ བ་༡། ༤༡༡ བ་༡) དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕེབས་ཏེ་ཤར་ཆེ་ལོར་ཆིང་མང་ཁྱ་རལ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་ལས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུའི་མངལ་དར་ཕུལ། ཁྱ་རལ་ཉི་འགམ་ནས་སེར་སྦྱངས་དང་། སྟོན་སྡེ་སྟུན་བསུས་ཏེ་དཔོ་སྟོན་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཞབས་སེར་བཀོད། དྲུང་བཞེས་ཕེབས། ཉི་འོད་དུ་ཆིང་མང་། མཁན་པོ། བྱ་ཆང་བཅས་སོ་སོ་ནས་མངལ་དར་དང་། མར་ལ། སྐྱ་གསུང་བྱགས་རྟེན་རིམ་བཞིན་བཏེག་རྩ་གལ་ཕྱག་དབང་སྡུལ་ཏེ་ཉིང་བཞུགས་ཐོག་རྒྱུད་སྡེ་བྱ་ཆང་སོགས་ཕྱོགས་དེའི་སྐལ་ལྷན་ནམས་ལ་སྟོན་གོལ་གྱི་བཀོ་སྐལ་སྟོལ་བའི་དབུ་ཚུགས། གཞིས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་ཕྱག་ལྷག་པར་ཕྱག་དབང་གནང་། ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་མཁའ་འགོ་ཆིང་མང་ཁྱ་རལ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་སྟུན་པོ་སྦྱིང་དགོན་ནས་དགུ་གཏོར་འཆམ་གཟིགས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་འཆམ་སྡེ་ཉེར་གཅིག་གི་གཟིགས་མོ་རྒྱས་པར་སྟོོས། དེ་དག་ལ་ཕྱག་ནས་དང་། འཆམ་པ་ནམས་ལ་གནང་ཆ་ཡང་སྡུལ།

ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཉི་འོད་དུ་གཟིམས་ཚུང་ཆབ་ཞུགས་ཚུགས་པར་བརྟེན་སྐྱ་བཅར་གྱི་བྱབ་མཁན་པོ་ནས་ནམ་གསུང་ཞབས་པ་ཡན་རང་ཞབས་ནམས་དང་། ལྷ་ལས་སི་ཐའི་སོག་པོ་ཨི་བན། ཅང་ཅུན་ཆིང་མང་སོགས་རྒྱ་སོག་གི་དཔོན་ཁག་རྒྱུད་པ་བྱ་ཆང་གི་སྤྱོད་མཁའ་སྡེ་བཅས་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་མངལ་རྟེན་རིམ་བཞིན་སྡུལ། དེ་ཉིན་ནས་བཟུང་ཆོས་གསུམ་བར་སྐྱ་སེར་མང་པོར་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། (༡༡༥ ཉ་༡། ༤༡༡ འ་༥) ཆོས་བཞི་ཉིན། མཁའ་འགོ་ཆིང་མང་དགོན་སྡེ་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱོང་བཅུག་སྤྲུལ་པའི་ནུམ་ཐང་མདོར་བརྗོད་དོ་མཆོར་འཛིན་སྟེང་ཆ།

ཁོ་ཤོག་སྐྱབ་མོང་ནས་བཟ་གིས་ཆོས་འཁོར་སྐྱབ་པོ་གིང་དགོན་གི་ཆོགས་ཆེན་འདྲ་
ཁང་དུ་སྤྱི་བྱ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་དངས་ཏེ་ལྷགས་གཉིས་གི་དབྱིས་སྟོན་གཟུབ་རྒྱས་དང་
འབྲེལ་བར་སྤྱི་མཆོད་ཆོ་གའི་སྟོན་སྐྱབ་བརྟན་བཞུགས་གི་ཏེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་སྤྱི་
ན་མེད་པ་བརྒྱགས་ཤིང་། རྩིས་མ་ཉིད་ནས་ལྷགས་བསྟེན་མཆོམས་སྟོར་ཡང་མཛད་།
མཆོད་རྟེན་གི་ཡན་ལག་དུ་ཉོབས་ཆེན་གྱང་མི་ཆ་ཞིག་ཅིག་གིས་སྟེར་གའི་རྩིས་བྱང་
འགྲམ་པའི་གཟིགས་མོ་ལྷུ་ལ། དེའི་ཕྱི་ཏེན་ (༡༧༥ ཉ་༩། ༦༥༣ བ་༩) ལྷུ་ལས་སི་ཨི་བན་
དང་། མཐའ་མག་ཁ་ཞི་སྐྱ་ལ། སྟོར་དུ་བྱ་བསྐྱབ་འཕེལ་སོགས་ཁག་བརྒྱ་གསུམ་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྟོད་ལྷན་མང་པོར་ཆོ་དབང་དང་། སྐྱབ་རས་གཟིགས་གི་
རྩིས་གནང་སྐྱུ་ལ།

(༡༡) བ་ཤ ༤༡༣ འ་༡༠) སློབ་བཟང་ནོར་བུ་དང་། ཡར་འཕེལ་སྒོལ་ཁག་ལག་
བརྒྱུ་ལ་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་གི་སྒྲིན་བྱེད་སྦྱེལ་རྗེས། རོ་ཡོན་དང་། དགོན་གྱི་མཁན་
པོ་ལས་སྡེ་དུ་མའི་ཆེབ་ས་ཞབས་དང་བཅས་ཁོ་ཤོག་གི་སྒྲ་ཏམ་རྒྱགས་རིང་ཆེན་མོར་
སྤྱགས་ཞེབ་དུ་ཕེབས། དཔོན་ལག་གི་རྒྱགས་སྤྱག་པ་རྣམས་ལ་བྱག་དབང་སྦྱེལ། རྒྱགས་
མ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་བཏང་བ་རིམ་བཞིན་འཕྱོར་བའི་རྒྱགས་རྟ་དང་པོ་ངོ་འབུལ་ཞུས་
པར་གནང་ཆ་འཕར་མ་དང་། དེ་རྗེས་རྟ་བདག་སོ་སོར་ཨང་རིམ་ལྟར་གྱི་ལེགས་སྦྱེས་
འཆོམས་མེད་སྦྱེལ།

ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་མཁའ་འགོ་ཆིང་མང་ཁྱ་རལ་ཆོས་ར་གྲ་ཚང་གི་ལས་ལྟེ་གྲ་
དམངས་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་
མངལ་རྟེན་འབྲུལ་བཞིས་དང་། བཀལ་བརྟག་ལ་ཐུགས་ཞིབ། ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་
ཆོགས་དབུས་སུ་བཞེངས་ཏེ་དཀའ་གནད་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་འཇིགས་མེད་ལེ་རྟེན་སྐྱ་
དབྱངས་སྒྲོག་པ་སོགས་སྤར་དང་མཚུངས་པར་བསྐྱུངས། དེ་ཉིན་ནས་བརྒྱད་ཆེས་བརྒྱད་

བཞིའི་བར་ཡང་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། ཕྱག་དབང་གི་སྤྱ་ཆར་བར་མ་ཆད་དུ་འདྲི་བས་དགེ་ལེགས་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་ཁྲག་དུ་མའི་རེ་བའི་ཞིང་ས་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པར་མཛད།

ཆོས་བཅོམ་ལྷ་ཉིན་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོགས་མགོན་དུ་བྱོན་ནས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད་པ་གནང་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྟོན་རམས་པ་དང་། ཕྱིས་རམས་པ་སོ་སོའི་ཆོས་རར་གདན་ཞུས་ལྟར་བྱོན་ཏེ་མངལ་ཁ་དང་། དམ་བཅར་ཐུགས་ཞིབ་མཛད། བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པར་རབ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་འབོགས་པ་གནང་། དེ་ནས་ཆོས་ཉེར་གསུམ་བར་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་ཆར་བཞི་རེ་དང་། མངལ་བྱིངས་ཁྲི་ཕྱག་དུ་ཉེ་བར་ཕྱག་དབང་སྦྱེལ།

ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་མཁའ་འགྲོ་ཆིང་མང་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆིང་མང་མཁའ་འགྲོ་དོ་རྗེ་ཅན་གཉིས་ནས་རྒྱ་ཡོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་ལྷན་པོ་སྤྱིང་གི་འདུ་ཁང་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མར་བྱང་རྒྱབ་མཚོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཕྱག་ལེན་སྒྲོས་པ་ཞིབ་རྒྱས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡང་དག་པར་འབོགས་པར་མཛད། དགོན་ནི་སྤྱི་ནས་བྱང་རྒྱབ་མཚོད་ཉིན་གསར་བཞེངས་ལ་རྩམ་གྲུ་གསུང་ཞབས་དང་བཅས་ནས་རབ་གནས་ཏྲ་ཐོག་མའི་གསུང་ཆོག་ལེགས་པར་བསྐྱུངས།

སྤྱ་བ་བརྒྱ་པའི་ནང་སྒོ་རད་ཐུ་རྒྱལ་སྒྲས་དང་། ཐོར་གློད་དགེ་སྦྱོང་སྐལ་བཟང་། དད་ཆེན་གྲུང་ཤོག་ཡེ་ཤེས་སོགས་སེར་སྐྱ་གྲངས་ལས་བརྒལ་བར་ཆོ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། མངལ་བྱིངས་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྱེལ།

(༡༧ ཉ་༥། ༤༢༩ འ་༣) ཏྲར་སྤྱ་བརྒྱ་པ་ཉིས་བཅེགས་གྱི་བྱི་མར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་འཐུས་དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྩམ་གྲོལ། རྩམ་གྲུ་མཚོད་

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཟོ་དངོས་ཚད་རིན་ཐོང་སྟོན་ཆ།

པ་ཁང་གི་གཉེན་པ་སློབ་བཟང་བསྟན་འཛིན། གར་པ་དགུ་བཅས་ལ་འབྱོར་ཕྱག་དང་།
ལཱ་མཆོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་དུང་ན་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་། ཁྱ་རལ་བཟ་ཤིས་
ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་དགོན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་སྟོང་མཆོད་སྦྱིག་འབུལ་དང་
འབྲེལ་གནས་གཟེགས་དང་། མཆོད་འབུལ་གྱི་ཞལ་འདོན་སྟོན་རྒྱས་མཛད།

སླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་དྲུག་ཉིན་ཁྱ་རལ་རྒྱུད་སྟེ་ཤྱ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་
དུ་གནས་རྒྱུད་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་ཁོག་དུ་སྦྱོན་བྲངས་ཏེ་སྒང་དོར་ལུང་ཁྱ་གནད་།
མཆོན་ཉིད་ཤྱ་ཚང་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ལན་གཉིས་ཞབས་སོར་བཀོད་
དེ་རྟེན་འབྱུང་འབུལ་བཞེས་དང་། བཀལ་བརྟག་བཀོ་སྤྱིང་ལ་ཐུགས་ཞིབ་ཏན་ཏན་
བསྐྱེད་སྤྱོད། རྒྱུད་སྟེ་ཤྱ་ཚང་གི་དགུ་གཏོར་འཆམ་གཟེགས་སྤྱུང་ཐེབས་ནས་འཆམ་སྒྲ་
སོ་སོར་ཕྱག་ནས་དང་། ལེགས་དར་འཆེ་མས་མེད་སྟེ།

སླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཡར་ངོའི་ཆོས་བཅུ་དང་བསྟན་རྒྱ་ཅན་ལུགས་
དང་། གུ་རུའི་ཆོགས་བརྒྱ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་འབུལ་བ་གནད་། ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་
གཞུང་དང་། བཟུང་སྟོན་སྤྱིང་བྲང་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབུལ་མི་སྒྲ་བཅར་འཇམ་དབྱངས་
བསྟན་པ་དོ་འཁོར་ལ་འབྱོར་ཕྱག་སྟེ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་ལྟན་པོ་
སྤྱིང་དགོན་གྱི་སྤྱི་མ་ལས་སྟེ་ཤྱ་དམངས་དང་བཅས་ནས་ཆོ་འཕུལ་དུས་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
མགོན་དུ་སྦྱོན་བྲངས་ཏེ་དངོས་འབྱོར་གྱི་མཆོད་སྟོན་དུ་མ་སྦྱོན་ལམ་དུ་དཀྱིགས་ཤིང་།
ཆོགས་པར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེ་མ། བཀའ་རྩོམ་
གསལ་འདེབས་དངོས་གྲུབ་ཡོངས་འདུའི་དགའ་ཚལ་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། དགོ་རྩ་
བྱང་ཆེན་དུ་མཆམས་སྦྱོར་བའི་ལྷགས་བསྟོ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༩༩༩ ལོ་༡༩ ལོ་༡) ཁྱ་རལ་ཁྱལ་གྱི་དགོན་སྟེ་ཁག་ལ་ཞབས་རིམ་སྦྱབ་
ཐེབས་དང་། མང་འབྱེད་བསྟོན་བཀུར། ཐོགས་ཐེབས་སོགས་སྟེ་རིགས་མཐུན་ལས་

འདས་སོ། །

ནམ་ཐར་འདིའི་ཞིབ་བསྟར་ཁྱད་ས་བཅོལ་ཡིག་ཆ།

༡༽ སྐྱ་ཕྱེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནམ་ཐར་འདི་ལ་བོད་ཤིང་པར་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་ ༤༩༠ བཞུགས།

ན་ས་གངས་སྦྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་ ༡༤༥༥༥

༢༽ གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ པར་འགྲེམས་བྱས་པ་རྩལ་དབང་སྐྱ་ཕྱེང་

རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་ཐར་ཞེས་པའི་དེབ་ཕྱེང་ ༡༤ པ།

ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ།

༡༡། མདོ་སྨད་དབུས་སྤྱི་ཁབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་གིས་ཆེད་འཇུགས་གནང་བའི་ཡསྐུའི་
ཀྱ་སྟོན་གོ་སློག་ཆོགས་ཚུང་ནས། ཡར་ལྷུ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིར་དང་པོ་ནས་བཅུ་གསུམ་བར་
ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་མཛད་ནམ་ཁག་འུ་སློག་པར་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་
སོ་རུ་དར་རྒྱས་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། ཡར་ལྷུ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིར་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་དགྲ་ལོ་བརྒྱད་རུ་བར་ཀྱི་མཛད་ནམ་སྟོང་བསྐྱུས་ཆེད་ཚོམ་པར་ཚོམ་པ་པོ་
ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་མཆོག་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་དོན་ལྟར་ཁོང་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་འུ་དག་དང་
ཚོམ་སློག་གི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་ཆགས་ལྡན་པའི་བཙོན་པ་རྩུར་བསྐྱེད་དང་། ཆངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནས་རྒྱབ་ཤ་ཁག་རྩས་འགོད་ཀྱིས་དུས་ཐོག་ལེགས་གྲུབ་གནང་བ་
དང་། བོད་གཞིས་བྱེས་མདོ་སྨད་པ་ཡོངས་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྨད་མཁན་
བྱུར་འབྲས་སྤྱངས་སྟོ་མང་སྤྱི་འབུམ་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། སྤྱད་སེར་གནས་བཞུགས་འབའ་གསེར་རྒྱ་མོ་ནང་མི། ལྷི་
ལིར་གནས་བཞུགས་མདོ་སྨད་དབུས་རྒྱུན་སྟོན་ལྟོན་བྱུར་པ་སྟོ་བཟང་ཐུན་ཆོགས་
ནང་མི། མདོ་སྨད་བྲག་དཀར་སྤེལ་རྫོང་གི་ལྷ་ལྷེ་ཤ་སྤྱང་ཆོ་དྲུག་ནང་ཆེན་ཕྱི་རྒྱལ་ཆོ་
བ་བཅས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་མཐུན་འཁྱར་སྐྱུར་བ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲུངས་
ཁག་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཁག་ཅིག་གིས་སྟོ་ཀྱན་ནས་དབྱུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་
སོགས་མཁོ་སྤྱོད་གང་ལེགས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་ཡསྐུའི་ཀྱ་སྟོན་གོ་སློག་ཆོགས་ཚུང་ནས། ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷོ་ ༩ ཆོས་ ༡ གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན།